

ศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
The Chao Phraya River Cultural Center

นายณรงค์วิทย์ อาริมิตร

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 38294
วัน, เดือน, ปี..... 29 พ.ย. 2543

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2542-43

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติ
ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต

(ผศ. เอกพงษ์ จุลเสนีย์)

คณบดี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

คณบดี

ผศ. เอกพงษ์ จุลเสนีย์

ประธานกรรมการ

หัวหน้าภาควิชา

ผศ. สุภณัฐ นิลรัตน์

รองประธานกรรมการ

รศ. วิเชียร สุวรรณรัตน์

กรรมการ

อ.มล. วรยศ ลดาวัลย์

กรรมการ

อ. ลัดดา บุญสวน

กรรมการ

อ. ไกรทอง ไซติภูมิพัฒนา

กรรมการและเลขานุการ

(ผศ.เอกพงษ์ จุลเสนีย์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ดร.นันทนา ศิริประภาศิริ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ด้านสถาปัตยกรรม

- 2.1 เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยซึ่งประเมินข้อดี - ข้อเสียของสถาปัตยกรรมไทยร่วมสมัยและประเมินผลเป็นแนวความคิดในการออกแบบ
- 2.2 เพื่อศึกษาการออกแบบศูนย์วัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆและเส้นทางสัญจรที่เป็นส่วนเชื่อมองค์ประกอบ
- 2.3 เพื่อศึกษาอาคารที่มีการจัดแสดงทั้งในรูปแบบของนิทรรศการและรวมทั้งการจัดแสดงวัฒนธรรมต่างๆในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งจัดปฏิทินการแสดง
- 2.4 เพื่อศึกษางานสถาปัตยกรรมที่มีผลต่อคนจำนวนมาก

3. ด้านวิศวกรรม

- 3.1 เพื่อศึกษาการออกแบบระบบโครงสร้างของอาคารที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบโครงการ ความต้องการของโครงการและสภาพแวดล้อม
- 3.2 เพื่อศึกษาการออกแบบงานระบบต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ ประหยัด อนุรักษ์พลังงาน เพื่อสร้างให้โครงการมีความสมบูรณ์

4. ด้านอื่นๆ

- 4.1 เพื่อศึกษากฎหมาย ข้อบัญญัติและข้อกำหนดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับออกแบบโครงการ
- 4.2 เพื่อศึกษาระบบการบริหาร การดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรม

ขั้นตอนและวิธีการศึกษา

- 1. ศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันรวมทั้งปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นเพื่อหาข้อมูลสนับสนุนถึงความจำเป็นและความเป็นไปได้ของโครงการ
- 2. ศึกษาลักษณะของโครงการเบื้องต้นเพื่อเข้าใจในลักษณะของโครงการ
- 3. ศึกษาโครงการตัวอย่างที่มีรูปแบบใกล้เคียงกันเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลในด้านต่างๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ในด้านอื่นๆ
- 4. ศึกษากิจกรรมของโครงการ ผู้ใช้โครงการและพฤติกรรมผู้ใช้อาคารจากอาคารตัวอย่าง
- 5. ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ของโครงการจากส่วนดำเนินงานและกิจกรรมที่เกิดขึ้น
- 6. ศึกษาสถานที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมโดยพิจารณาปัจจัยต่างๆ ที่สนับสนุนที่ตั้งโครงการในลักษณะนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ศึกษาลักษณะการออกแบบเฉพาะทางเทคนิคและข้อจำกัดทางเทคนิคขององค์ประกอบ ตลอดจนฉันทิพลต่างที่มีผลต่อการออกแบบ
8. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดผนวกกับแนวความคิดในการออกแบบมากำหนดแนวทางในการออกแบบ
9. ออกแบบทางสถาปัตยกรรมตามแนวทางที่ได้วิเคราะห์มาแล้ว

การศึกษาผู้ใช้โครงการ

1. ผู้เข้าชมโครงการ พฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้บริการจะมาจากวัตถุประสงค์ต่างกันดังกล่าวแต่กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะเป็นลักษณะของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ นักเรียน นักศึกษา โดยได้คาดคะเนผู้เข้าชมโครงการได้ วันละประมาณ 495 คน / วัน
 2. เจ้าหน้าที่โครงการ อัตราเจ้าหน้าที่และบุคลากร 91 อัตรา
- รวมผู้ใช้โครงการทั้งหมดต่อ 1 วัน 586 คน

การศึกษารายละเอียดของโครงการเพื่อการออกแบบ

จากการกำหนดองค์ประกอบจากวัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการ สามารถแบ่งออกเป็นส่วนๆพอสรุปพื้นที่ใช้สอยได้ดังนี้

1. ส่วนสำนักงานบริหาร	รวมพื้นที่ 279.93 ตารางเมตร
2. ส่วนวิชาการ	รวมพื้นที่ 660.49 ตารางเมตร
3. ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง	
3.1 ส่วนหอวัฒนธรรม	รวมพื้นที่ 2546.39 ตารางเมตร
3.2 ส่วนศิลปการแสดง	รวมพื้นที่ 1139.32 ตารางเมตร
3.3 ส่วนเทคนิค	รวมพื้นที่ 647.56 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง	4446.99 ตารางเมตร
4. ส่วนบริการ	299.60 ตารางเมตร
5. ส่วนสาธารณะ	รวมพื้นที่ 3027.30 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ทั้งหมด	8714.31 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาการเลือกที่ตั้งโครงการ

จากการพิจารณาแล้วพบว่าที่ดินบริเวณหมู่บ้านต่างประเทศ ส่วนที่ดินทางตอนใต้ของหมู่บ้านฮอลันดา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา บนถนนทางหลวงหมายเลข 3477 เลียบแม่น้ำเจ้าพระยา อยู่บริเวณทางทิศใต้ของหมู่บ้านฮอลันดา พื้นที่ 18ไร่ (30,000 ตารางเมตร) มีความเหมาะสมมากที่สุด

ขอบเขต	ทิศเหนือ	ติดกับหมู่บ้านฮอลันดา
	ทิศใต้	ติดกับศาลเจ้าพ่อปากน้ำแม่เบีย
	ทิศตะวันออก	ติดกับถนนทางหลวงหมายเลข 3477
	ทิศตะวันตก	ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา

การศึกษาอิทธิพลที่มีต่อการออกแบบ

อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบนั้นจะเป็นปัจจัยที่ช่วยนำไปใช้ในการออกแบบซึ่งมีปัจจัยด้านต่างๆมากมายซึ่งพอจะเรียบเรียงมาได้ดังต่อไปนี้

- ปัญหาทางกายภาพริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยการออกแบบบนพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาก่อนอื่นเราต้องรู้จักพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเสียก่อนเวลามีปัญหาอะไรบางอย่าง เช่น ปัญหาน้ำท่วมที่กำลังเป็นปัญหาใหญ่ในขณะนี้ ซึ่งถ้าจะมองดูแล้วชาวบ้านซึ่งอยู่บ้านลักษณะธรรมดา ยกได้สูงตามแบบไทยเดิม ไม่เห็นมีใครเดือดร้อน ซึ่งนั่นแหละเป็นเพราะเขาได้ศึกษาและเรียนรู้ที่จะอยู่ในพื้นที่ที่เขาได้อยู่ร่วมกับธรรมชาตินั้นมานานตั้งแต่บรรพบุรุษ ดังนั้น การที่เราจะออกแบบสถาปัตยกรรมบนที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจึงต้องศึกษาถึงปัญหาต่างๆ โดยปัญหาหลักๆคงเป็นปัญหาเกี่ยวกับน้ำท่วมและน้ำเสียซึ่งเป็นปัญหาที่พบเห็นกันได้ทุกๆปี

- รายละเอียดของโครงการ

ส่วนรายละเอียดของโครงการ จะต้องศึกษาเพื่อรู้ว่าแต่ละส่วนของโครงการมีลักษณะอะไรเป็นพิเศษ ต้องการอะไรบางอย่าง ถ้าเราไม่รู้จักลักษณะของแต่ละส่วนการดำเนินงานแล้ว การออกแบบคงจะประสบความสำเร็จล้มเหลว โดยในรายละเอียดโครงการจะเน้นในเรื่องระบบการจัดการในแต่ละส่วนของส่วนดำเนินงานเช่น ส่วนบริหารใช้ระบบการทำงานอย่างไร จัดแบบใด

- งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นส่วนที่สำคัญไม่แพ้รายละเอียดของโครงการโดยงานระบบจะเป็นส่วนเติมเต็มให้ส่วนดำเนินงานสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกว่าแต่ละส่วนจะใช้งานระบบแบบใดนั้นจึงต้องมีการศึกษาและเลือกระบบที่เหมาะสมที่สุดและนำมาใช้

- กฎหมายและเทศบัญญัติที่มีผลต่อการออกแบบโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ของสังคมที่ต้องปฏิบัติตาม เป็นส่วนที่กำหนดกฎระเบียบของสังคม ดังนั้นงานสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากจึงต้องเคารพต่อกฎของสังคมด้วย โดยในแต่ละสังคมจะมีกฎของสังคมเอง และมีบางส่วนที่ร่วมกัน ซึ่งเราต้องปฏิบัติตามทั้ง 2 ส่วน โดยกฎหมายควบคุมอาคารเป็นกฎหมายที่เราต้องทราบอยู่แล้วในการออกแบบทุกโครงการ ในส่วนของศูนย์วัฒนธรรม ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจะมีกฎกระทรวง ฉบับที่ 396 (พ.ศ. 2542) ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เข้ามาใช้ด้วย อีกทั้งกฎหมายการล่งน้ำลำน้ำด้วย

- ลักษณะรูปแบบและเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลักษณะการออกแบบเพื่อการประหยัดพลังงาน

ลักษณะรูปแบบและเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่งที่บรรพบุรุษได้สืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น ซึ่งเป็นส่วนที่ได้รับการคัดสรรจากระบวนการทางสังคมต่างๆแล้วว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสม แต่จะต้องดูจากวัตถุประสงค์ด้วยไม่ใช่ตามรูปแบบของเก่าไปทุกอย่าง เพราะในเรื่องเวลา ปัจจุบันไม่ใช่สมัยก่อนแล้วเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้นทำให้เรามีความสามารถกว้างขวางขึ้น มีอาจารย์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “ถ้าคนสมัยก่อนมีเทคโนโลยีอย่างเรา เขาจะทำอย่างเท่านั้นไหม” ซึ่งเราไม่สามารถบอกได้ว่าอาจารย์ท่านนั้นพูดถูกหรือไม่ แต่ถ้าเรารู้วัตถุประสงค์ของผู้สร้างแล้วเรารู้จะโรมากขึ้น และเข้าใจสิ่งเหล่านั้นได้มากยิ่งขึ้น

สรุปผลการศึกษา

1. แนวความคิดในการออกแบบให้ความสำคัญกับ แม่น้ำเจ้าพระยา และตอบรับพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
2. แนวความคิดทางสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายใน รูปแบบทางสถาปัตยกรรมเน้นรูปแบบร่วมสมัยที่ร่วมไปกับลักษณะสถาปัตยกรรมไทยและความเรียบง่าย ลดทอนรายละเอียดให้รูปแบบสถาปัตยกรรมภายในที่เรียบง่าย มีลักษณะร่วมกับรูปทรงภายนอก ไม่ตัดขาดกับภายนอก
3. แนวความคิดในการออกแบบงานโครงสร้างและงานระบบ เลือกใช้งานระบบและงานโครงสร้างที่เรียบง่าย ง่ายต่อการบำรุงรักษา ซ่อมแซม
4. แนวความคิดในการออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม งานภูมิสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นและเน้นส่วนที่ใช้งานตลอดจนใช้เป็นส่วนแสดง
5. ลักษณะของการวางผัง การวางผังนำเอาแนวทางการวางผังของลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีรูปแบบการวางผังเรียงลำดับจากริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นลานเอนกประสงค์ บ้านพื้นที่ทำกินและที่โล่ง โดยนำมาปรับใช้กับโครงการ ในส่วนระยะทางและมุมมองเนื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากที่ตั้งโครงการนั้นมีลักษณะแคบและยาว มีด้านสั้นติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ดังนั้นการออกแบบจึงต้องคำนึงถึงระยะทางนี้ไม่ว่าเกี่ยวเนื่องกับการเห็นแม่น้ำเจ้าพระยาและการเข้าถึง

6. ทิศทางการวางอาคาร การวางทิศทางของอาคารยึดถือแนวทางการวางอาคารของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่วางตามแนวตะวันตกไปตะวันออก โดยจะมีอาคารโรงละครที่ไม่ได้วางตามแนวทางนี้เนื่องจาก โรงละครแบ่งออกเป็น Front, House, Back โดยลักษณะของ Front ต้องการมุมมองและการเข้าถึงที่ง่าย ดังนั้นการวางอาคารจึงจำเป็นต้องวางขวางเพื่อให้ส่วน Front ได้ทั้งมุมมองเห็นแม่น้ำและการเข้าถึงจากสาธารณะได้สะดวก
7. ที่ว่าง การใช้ที่ว่างตามประโยชน์ใช้สอยโดยแต่ละที่ว่างจะมีหน้าที่ของมันเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้สึกหรือด้านประโยชน์ใช้สอยโดยตรง
8. ลักษณะร่วม รูปแบบของสถาปัตยกรรมได้นำเอารูปแบบของบ้านไทยยกได้สูงและชานและชานนอกมาร้อยเรียงปรับใช้กับโครงการ ส่วนรูปแบบนำมาจากแนวความคิดหลักคือการให้ความสำคัญกับแม่น้ำเจ้าพระยา ดังนั้นรูปแบบจึงนำเอาแนวความคิดนี้มาใช้
9. วัสดุผิว แนวความคิดในการเลือกใช้วัสดุที่สามารถตอบสนองต่อแนวความคิดในการออกแบบและสะท้อนถึงบรรยากาศ แสง ความรู้สึกของวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่กลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากโครงการศูนย์วัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นโครงการที่นักศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อเป็นโครงการเสนอแนะซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลและทำการออกแบบพบว่า ในการออกแบบโครงการประเภทนี้ต้องการพื้นที่ที่ค่อนข้างมากและยังต้องการพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ทางวัฒนธรรมซึ่งหาพื้นที่ผืนขนาดใหญ่ค่อนข้างยาก อีกทั้งโครงการลักษณะเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรมจะยากตรงการตีความ การเข้าใจวัฒนธรรม ตรงไหนไม่สามารถหาจุดร่วมสมัยได้ ตรงไหนเราสามารถนำมาประยุกต์ได้ ส่วนนี้แต่ละบุคคลย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันเพราะจากหนังสือทางวัฒนธรรมเองก็มีการตีความที่ต่างกันไปมากมาย ดังนั้นเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ต้องละเอียดอ่อนมาก ยิ่งถ้าเราจะหาจุดร่วมเพื่อเข้าสู่ความร่วมมือนั้นจะต้องวิเคราะห์ให้ละเอียดยิ่งขึ้น ดังนั้นในการออกแบบขั้นต้นจึงได้เพียงแค่การออกแบบแนวความคิดคร่าวๆที่ต้องนำไปพัฒนาในการออกแบบจริงต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีส่วนหนึ่งเพราะความกรุณามากมายจากบุคคลเหล่านี้ ซึ่งถ้าปราศจากบุคคลเหล่านี้แล้ว วิทยานิพนธ์นี้คงจะไม่สำเร็จลุล่วงเป็นแน่แท้

อาจารย์เอกพงษ์ จุลเสณีย์ สำหรับการสั่งสอนให้คำปรึกษาที่ดีในทุกๆเรื่อง

คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ สำหรับช่วยเหลือในการดำเนินงานวิทยานิพนธ์ในขั้นตอนต่างๆ ผ่านไปด้วยดี

อาจารย์นันทนา ศิริประภาศิริ สำหรับการสั่งสอนให้คำปรึกษาต่างๆ

อาจารย์ทุกท่าน สำหรับการสั่งสอนอบรมในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมาและในช่วงเวลาต่อไป

เจ้าหน้าที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ลาดกระบัง สำหรับการช่วยดำเนินการในด้านต่างๆ

เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำหรับข้อมูลและการเสนอแนะที่มีประโยชน์

เจ้าหน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สำหรับข้อมูลที่เสนอจะมีประโยชน์

เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา สำหรับข้อมูลที่เสนอจะมีประโยชน์

เจ้าหน้าที่ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สำหรับข้อมูลที่เสนอจะมีประโยชน์

ครอบครัว อารีมิตร สำหรับความอบอุ่น กำลังใจ ความหวังในการทำงาน,เดินไปข้างหน้า

น้องกิตติยา อารีมิตร ที่เป็นเงาตามตัวในช่วงทำวิทยานิพนธ์

เพื่อนๆร่วมปีที่ 5 สำหรับกำลังใจ ความสนุกสนาน การดำเนินชีวิตร่วมกันทั้ง 5 ปี

พี่ๆน้องๆรหัส 12 พี่ธนสาร ศิริวัฒนโชค, พี่งนุช บำรุงกุล, น้องณรงคิฤทธิ์ จินต์จันทรวงศ์,

น้องธเนศ เดชะวราพันธ์, น้องธนะพัฒน์ หนูทอง สำหรับกำลังใจ คำแนะนำ

ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

เพื่อนจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ สำหรับความช่วยเหลือและเสียงหัวเราะยามลำบากใจ

เพื่อนที่ใกล้ชิด สำหรับคำอวยพร ความห่วงใย การให้คำแนะนำในด้านต่างๆ

คุณณรงค์วิทย์ อารีมิตร สำหรับการตรากตรำทำงาน ดูแลงานจนสำเร็จลุล่วงไปได้

ขอบพระคุณมากครับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก-1
กิตติกรรมประกาศ	ข-1
สารบัญตาราง	ค-1
สารบัญภาพประกอบ	ง-1
สารบัญแผนที่	จ-1
สารบัญแผนภูมิ	ช-1
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความเป็นมาของโครงการ	1-1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	1-3
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ	1-4
1.4 ประโยชน์ของการศึกษาโครงการ	1-5
1.5 ขอบเขตของโครงการ	1-6
1.6 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ	1-7
1.7 ความหมายของวัฒนธรรม	1-8
1.8 แนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรม	1-11
1.9 ข้อมูลสนับสนุนโครงการ	1-13
1.8.1 แผนวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2540 – 2544	1-13
1.8.2 งานการเฉลิมฉลองแม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทย	1-17
1.8.3 โครงการเที่ยวทางน้ำ	1-20
1.8.4 กิจกรรมต่างๆขอสมาคมสถาปนิกสยามฯ	1-26
1.10 การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	1-27
1.11 สรุปบทนำโครงการ	1-30

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2 การศึกษาลักษณะโครงการเบื้องต้น	2 - 1
2.1 ความหมายและลักษณะสำคัญของศูนย์วัฒนธรรม	2 - 1
2.2 เนื้อหาของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	2 - 3
2.3 สรุปลักษณะโครงการเบื้องต้นของศูนย์วัฒนธรรมแม่น้ำเจ้าพระยา	2 - 15
บทที่ 3 การศึกษาตัวอย่างโครงการ	3 - 1
3.1 ตัวอย่างโครงการภายในประเทศ	3 - 1
3.1.1 ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	3 - 1
3.1.2 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	3 - 18
3.1.3 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะ และวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	3 - 37
3.2 ตัวอย่างอาคารในต่างประเทศ	3 - 46
3.2.1 NEUE STAATSGALERIE	3 - 46
บทที่ 4 การดำเนินงานของโครงการและผู้ใช้โครงการ	4 - 1
4.1 โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	4 - 1
4.2 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดส่วนดำเนินงานของโครงการ	4 - 3
ก) การวิเคราะห์โดยการพิจารณาความหมายของโครงการ	4 - 3
ข) การวิเคราะห์โดยการพิจารณาน้ำหนักของโครงการ	4 - 4
ค) การวิเคราะห์โดยการพิจารณาวัตถุประสงค์ของโครงการ	4 - 6
ง) การวิเคราะห์โดยการพิจารณาขอบเขตของโครงการ	4 - 8
จ) การวิเคราะห์โดยการศึกษอาคารตัวอย่าง (ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา)	4 - 10
ฉ) การวิเคราะห์โดยการศึกษอาคารตัวอย่าง (ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา)	4 - 12
ช) การเปรียบเทียบส่วนดำเนินงานของโครงการ	4 - 14
ฌ) สรุปส่วนดำเนินงานของโครงการ	4 - 17
4.3 โครงสร้างการบริหารงานภายในและอัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่	4 - 22
4.4 ประเภทและพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ	4 - 31
4.5 การคาดคะเนผู้เข้าชมโครงการ	4 - 39
4.6 สรุปผู้ใช้โครงการ	4 - 42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการ	5-1
5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของโครงการ	5-1
5.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการจากองค์ประกอบหลัก	5-5
5.3 สรุปรายละเอียดองค์ประกอบโครงการ	5-15
5.4 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการ	5-22
5.5 สรุปพื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบของโครงการ	5-76
5.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ	5-84
5.7 สรุปองค์ประกอบของโครงการ	5-89
บทที่ 6 การวิเคราะห์และกำหนดที่ตั้งโครงการ	6-1
6.1 การกำหนดขอบเขตของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	6-1
6.2 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่ตั้งโครงการ	6-2
6.3 การพิจารณาที่ตั้งระดับจังหวัด	6-7
6.4 การพิจารณาที่ตั้งระดับย่านที่ตั้ง	6-10
6.5 การพิจารณาหาตัวเลือกที่ตั้งโครงการ	6-20
6.6 เปรียบเทียบตัวเลือกที่ตั้งโครงการ	6-29
6.7 วิเคราะห์และศึกษาที่ตั้งโครงการ	6-55
6.8 สรุปที่ตั้งของโครงการ	6-57
บทที่ 7 อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ	7-1
7.1 ปัญหาทางกายภาพริมแม่น้ำเจ้าพระยา	7-1
7.2 รายละเอียดของโครงการ	7-4
7.2.1 ส่วนสำนักงานบริหาร	7-4
7.2.2 ส่วนวิชาการ	7-5
7.2.3 ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง	7-8
7.2.3.1 โรงละคร	7-8
7.2.3.2 โรงละครกลางแจ้ง	7-30
7.2.3.3. หอวัฒนธรรม (ส่วนนิทรรศการ)	7-32
7.2.4 ส่วนห้องอาหาร	7-49
7.3 งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	7-52
7.3.1 ระบบประปา	7-52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.2 ระบบควบคุมน้ำท่วมและการระบายน้ำ	7 - 53
7.3.3 ระบบบำบัดน้ำเสีย	7 - 55
7.3.4 การป้องกันมลพิษทางอากาศและฝุ่นในอาคาร	7 - 57
7.3.5 การป้องกันมลพิษทางเสียงในอาคาร	7 - 58
7.3.6 การป้องกันอัคคีภัยและรักษาความปลอดภัย	7 - 59
7.3.7 ระบบกำจัดขยะมูลฝอย	7 - 61
7.3.8 ระบบปรับอากาศ	7 - 63
7.4 ลักษณะรูปแบบและเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	7 - 71
7.5 ลักษณะการออกแบบเพื่อการประหยัดพลังงาน	7 - 72
7.6 สรุปลักษณะที่มีผลต่อการออกแบบ	7 - 73
บทที่ 8 สรุปลงานการออกแบบ	8 - 1
8.1 แนวความคิดในการออกแบบ	8 - 1
8.2 ผลงานการออกแบบ	8 - 6
บทที่ 9 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	9 - 1
บรรณานุกรม	10 - 1
ภาคผนวก	ผ - 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 2.2.1	แสดงการจัดลำดับของกลุ่มของระบบสังคม	2 – 5
ตารางที่ 3.1.2	แสดงสถิติผู้เข้าชมศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	3 – 9
ตารางที่ 4.2.1.1	การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากความหมายของโครงการ	4 – 3
ตารางที่ 4.2.1.2	การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากหน้าที่ของโครงการ	4 – 4
ตารางที่ 4.2.1.3	การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากวัตถุประสงค์ของโครงการ	4 – 6
ตารางที่ 4.2.1.4	การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากขอบเขตของโครงการ	4 – 8
ตารางที่ 4.2.1.5	การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากวัตถุประสงค์ ของโครงการตัวอย่าง (ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา)	4 – 10
ตารางที่ 4.2.1.6	การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากวัตถุประสงค์ ของโครงการตัวอย่าง (ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา)	4 – 12
ตารางที่ 4.2.1.7	แสดงการเปรียบเทียบส่วนดำเนินงานของโครงการ	4 – 16
ตารางที่ 4.3.1	แสดงจำนวนเจ้าหน้าที่และบุคลากรตลอดจนเจ้าหน้าที่	4 – 30
ตารางที่ 4.5.1	แสดงสถิติผู้ใช้โครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	4 – 39
ตารางที่ 4.5.2	แสดงสถิติผู้ใช้โครงการพิพิธภัณฑ์เจ้าสามพระยา	4 – 40
ตารางที่ 5.1.1	การกำหนดองค์ประกอบหลักจากวัตถุประสงค์ของโครงการ	5 – 3
ตารางที่ 5.2.1	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการจากองค์ประกอบหลัก	5 – 14
ตารางที่ 5.3.1.1	แสดงอัตราส่วนผู้ใช้ต่อจำนวนสุขภัณฑ์ในอาคารสาธารณะ	5 – 23
ตารางที่ 5.3.3.1	แสดงการใช้ลักษณะการจัดแสดงแบบต่างๆกับระดับการสื่อสาร	5 – 34
ตารางที่ 5.6.1	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก	5 – 84
ตารางที่ 5.6.2	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนบริหาร	5 – 85
ตารางที่ 5.6.3	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนวิชาการ	5 – 86
ตารางที่ 5.6.4	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนเผยแพร่และจัดแสดง	5 – 87
ตารางที่ 5.6.5	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนบริการ	5 – 88
ตารางที่ 6.1.1	แสดงอาณาเขตของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	6 – 1
ตารางที่ 6.4.1	แสดงจำนวนผู้เยี่ยมชม จำแนกตามสถานที่ท่องเที่ยวปี พ.ศ. 2540	6 – 12
ตารางที่ 7.2.3.1	แสดงปริมาณต่อ 1 คนในการแสดงแบบต่างๆ	7 – 15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

		หน้า
ภาพที่ 2.2.1	แสดงลักษณะของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	2 – 4
ภาพที่ 3.1.1.1	แสดงถึงการจัดแสดงและระบบทางสัญจรภายในส่วนจัดแสดง	3 – 14
ภาพที่ 3.1.1.2	แสดงทัศนียภาพด้านหน้าของโครงการซึ่งมีลักษณะไทยประยุกต์	3 – 16
ภาพที่ 3.1.1.3	แสดงทัศนียภาพภายในส่วนนิทรรศการ	3 – 16
ภาพที่ 3.1.1.4	แสดงทัศนียภาพบริเวณทางเข้า	3 – 16
ภาพที่ 3.1.1.5	แสดงทัศนียภาพภายในของอาคารตัวอย่าง	3 – 17
ภาพที่ 3.1.1.6	แสดงทัศนียภาพภายในของอาคารตัวอย่างแสดงการให้แสง	3 – 17
ภาพที่ 3.1.2.1	ทัศนียภาพส่วนแสดงความเป็นมาของวัฒนธรรมต่างๆในประเทศไทย	3 – 35
ภาพที่ 3.1.2.2	ทัศนียภาพส่วนแสดงข้าวกับชีวิตคนไทย	3 – 35
ภาพที่ 3.1.2.3	ทัศนียภาพส่วนแสดงร่องรอยเมืองโบราณจากเมืองต่างๆทั้ง 4 ภาค	3 – 35
ภาพที่ 3.1.2.4	ทัศนียภาพส่วนแสดงการตั้งถิ่นฐานภายในประเทศไทย	3 – 36
ภาพที่ 3.1.2.5	ทัศนียภาพส่วนแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำนา	3 – 36
ภาพที่ 3.1.2.6	ทัศนียภาพส่วนแสดงอาหาร 4 ภาคและอาหารที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรม	3 – 36
ภาพที่ 3.2.1.1	แสดงผังของโครงการ Neue Staatsgalerie	3 – 46
ภาพที่ 3.2.1.2	ทัศนียภาพภายนอกของอาคารพิพิธภัณฑ์	3 – 50
ภาพที่ 3.2.1.3	ทัศนียภาพทางเข้าสู่หอภาพยนตร์	3 – 50
ภาพที่ 3.2.1.4	มุมมองจากด้านบนเห็นลักษณะของหลังคามองไปยัง court	3 – 50
ภาพที่ 3.2.1.5	ส่วนที่เป็นลิฟท์ที่เปิดโชว์	3 – 51
ภาพที่ 3.2.1.6	การจัดแสดงในส่วนนิทรรศการชั้นบน	3 – 51
ภาพที่ 3.2.1.7	มุมมองส่วนทางเข้า	3 – 51
ภาพที่ 5.3.1.2	แสดงการคำนวณหาขนาดวัตถุแสดง	5 – 38
ภาพที่ 6.5.1	แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์และบริเวณใกล้เคียง	6 – 20
ภาพที่ 6.5.2	แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและบริเวณใกล้เคียง	6 – 23
ภาพที่ 6.5.3	แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณพระราชวังบางปะอิน	6 – 25
ภาพที่ 6.5.4	แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร	6 – 27
ภาพที่ 6.6.1	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 2	6 – 35
ภาพที่ 6.6.2	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 2	6 – 35

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.6.3	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 2	6 - 36
ภาพที่ 6.6.4	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 2	6 - 36
ภาพที่ 6.6.5	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 3	6 - 39
ภาพที่ 6.6.6	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 3	6 - 39
ภาพที่ 6.6.7	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 3	6 - 40
ภาพที่ 6.6.8	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 3	6 - 40
ภาพที่ 6.6.9	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4	6 - 44
ภาพที่ 6.6.10	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4	6 - 44
ภาพที่ 6.6.11	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4	6 - 45
ภาพที่ 6.6.12	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4	6 - 45
ภาพที่ 6.7.1	แสดงภาพถ่ายทางอากาศบอกสถานที่ที่ตั้งของโครงการ	6 - 55
ภาพที่ 7.2.3.1	แสดงรูปแบบของโรงละครทั้งรูปตัดและรูปสี่เหลี่ยม	7 - 12
ภาพที่ 7.2.3.2	แสดงรูปตัดโรงละครแสดงการสะท้อนของเสียงจากผนังด้านหลัง	7 - 13
ภาพที่ 7.2.3.3	แสดงรูปตัดโรงละครแสดงการแก้ไขสะท้อนของเสียง	7 - 14
ภาพที่ 7.2.3.4	แสดงรูปตัดโรงละครแสดงการสะท้อนของเสียงของฝ้าเพดาน	7 - 15
ภาพที่ 7.2.3.5	แสดงรูปตัดโรงละครแสดงการสะท้อนของเสียงและอัตราส่วน	7 - 16
ภาพที่ 7.2.3.6	แสดงรูปตัดโรงละครแสดงการสะท้อนเสียงบริเวณเวที	7 - 16
ภาพที่ 7.2.3.7	แสดงการจัดระดับที่นั่งและมุมมอง	7 - 17
ภาพที่ 7.2.3.8	แสดงการคำนวณขนาดภาพเมื่อนั่งเยื้องกัน	7 - 18
ภาพที่ 7.2.3.9	แสดงแปลนของส่วนเวทีของโรงละคร	7 - 22
ภาพที่ 7.2.3.12	แสดงตำแหน่งห้องควบคุมแสง เสียงและห้องฉาย	7 - 24
ภาพที่ 7.2.3.13	แสดงลักษณะการฉายภาพของ Projector	7 - 24
ภาพที่ 8.2.1	แสดงผลงานขั้นตอนการออกแบบและผังบริเวณ	8 - 6
ภาพที่ 8.2.2	แสดงผลงานขั้นตอนการออกแบบ	8 - 6
ภาพที่ 8.2.3	แสดงผลงานผังบริเวณ	8 - 6
ภาพที่ 8.2.4	แสดงผลงานผังพื้นที่โครงการ	8 - 7
ภาพที่ 8.2.5	แสดงผลงานทัศนียภาพลานทางเข้า	8 - 7
ภาพที่ 8.2.6	แสดงผลงานทัศนียภาพภายนอก	8 - 7
ภาพที่ 8.2.7	แสดงผลงานรูปตัดโครงการและนิทรรศการ	8 - 8
ภาพที่ 8.2.8	แสดงผลงานรูปตัดนิทรรศการ	8 - 8
ภาพที่ 8.2.9	แสดงผลงาน Axonometric ส่วนนิทรรศการ	8 - 8
ภาพที่ 8.2.10	แสดงผลงานรูปด้านโครงการและรายละเอียด	8 - 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8.2.11	แสดงผลงานรูปด้านโครงการ	8-9
ภาพที่ 8.2.12	แสดงผลงานหุ่นจำลอง	8-10
ภาพที่ 8.2.13	แสดงผลงานหุ่นจำลอง	8-10
ภาพที่ 8.2.14	แสดงผลงานหุ่นจำลอง	8-10
ภาพที่ 8.2.15	แสดงผลงานหุ่นจำลอง	8-10
ภาพที่ 8.2.16	แสดงผลงานหุ่นจำลอง	8-11
ภาพที่ 8.2.17	แสดงผลงานหุ่นจำลอง	8-11
ภาพที่ 8.2.18	แสดงผลงานหุ่นจำลอง	8-11
ภาพที่ 8.2.19	แสดงผลงานหุ่นจำลอง	8-11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแนที่

	หน้า
แผนที่ที่ 3.1.2.1	แสดงผังของโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย 3 – 31
แผนที่ที่ 3.1.2.2	แสดงผังของโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย 3 – 32
แผนที่ที่ 6.4.1	แสดงแผนที่กรุงเทพมหานครกับอาณาเขตติดต่อ 6 – 11
แผนที่ที่ 6.4.2	แสดงแผนที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยากับอาณาเขตติดต่อ 6 – 15
แผนที่ที่ 6.4.3	แสดงแผนที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 6 – 18
แผนที่ที่ 6.6.1	แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำและแหล่งท่องเที่ยว บริเวณใกล้เคียงของที่ตั้งที่ 1 6 – 30
แผนที่ที่ 6.6.2	แสดงพื้นที่บริเวณสถานีรถไฟธนบุรีบางกอกน้อย 6 – 32
แผนที่ที่ 6.6.3	แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำและแหล่งท่องเที่ยว บริเวณใกล้เคียงของที่ตั้งที่ 2 6 – 34
แผนที่ที่ 6.6.4	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้งที่ 2 6 – 34
แผนที่ที่ 6.6.5	แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำและแหล่งท่องเที่ยว บริเวณใกล้เคียงของที่ตั้งที่ 3 6 – 38
แผนที่ที่ 6.6.6	แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำและแหล่งท่องเที่ยว บริเวณใกล้เคียงของที่ตั้งที่ 4 6 – 42
แผนที่ที่ 6.6.7	แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4 6 – 43
แผนที่ที่ 6.7.1	แสดงที่ตั้งและอิทธิพลที่สภาพแวดล้อมมีต่อที่ตั้งโครงการ 6 – 56
แผนที่ที่ 6.7.2	แสดงการวิเคราะห์หิม แดด มุมมอง มลภาวะของที่ตั้งโครงการ 6 – 57
แผนที่ที่ 6.7.3	แสดงการวิเคราะห์ที่โล่ง ต้นไม้และอาคารข้างเคียงของที่ตั้งโครงการ 6 – 58
แผนที่ที่ 6.7.4	แสดงการวิเคราะห์แกน ทางเข้า การจราจรของที่ตั้งโครงการ 6 – 59
แผนที่ที่ 6.8.1	แสดงที่ตั้งของโครงการ 6 – 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญแผนภูมิ

		หน้า
แผนภูมิที่ 1.7.1	แผนภูมิความหมายเชิงปฏิบัติการของวัฒนธรรม	1 - 10
แผนภูมิที่ 3.1.1	โครงสร้างการบริหารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	3 - 3
แผนภูมิที่ 3.1.2	แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของ ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	3 - 11
แผนภูมิที่ 3.1.1.3	แสดงการจัดแสดงในส่วนนิทรรศการ	3 - 12
แผนภูมิที่ 3.1.2.1	แสดงการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ	3 - 21
แผนภูมิที่ 3.1.2.2	แสดงการแบ่งงานและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานใน สถาบันวัฒนธรรมศึกษา	3 - 22
แผนภูมิที่ 3.1.3.1	โครงสร้างการบริหารของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา	3 - 38
แผนภูมิที่ 4.1.1	แสดงโครงสร้างการบริหารของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	4 - 1
แผนภูมิที่ 4.3.1	แสดงโครงสร้างการบริหารภายในศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	4 - 22
แผนภูมิที่ 4.3.2	แสดงโครงสร้างการบริหารภายในศูนย์พร้อมบุคลากร	4 - 23
แผนภูมิที่ 4.4.2.1	แสดงพฤติกรรมของผู้เข้าชมนิทรรศการและกิจกรรมของศูนย์	4 - 32
แผนภูมิที่ 4.4.2.2	แสดงพฤติกรรมของผู้มาติดต่อธุระส่วนสำนักงาน	4 - 33
แผนภูมิที่ 4.4.2.3	แสดงพฤติกรรมของผู้ติดต่อธุระทั่วไป	4 - 34
แผนภูมิที่ 4.4.2.4	แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ทำงานเป็นประจำ	4 - 35
แผนภูมิที่ 4.4.2.5	แสดงพฤติกรรมของมาผู้มาร่วมงานชั่วคราว	4 - 36
แผนภูมิที่ 4.4.2.6	แสดงพฤติกรรมของพนักงานชั่วคราว	4 - 36
แผนภูมิที่ 4.4.2.7	แสดงพฤติกรรมของวัตถุแสดง	4 - 37
แผนภูมิที่ 4.4.2.8	แสดงพฤติกรรมของวัตถุทั่วไป	4 - 38
แผนภูมิที่ 5.3.1.1	แสดงการสื่อสารแบบต่างๆกับการมีส่วนร่วมของผู้ชม	5 - 31
แผนภูมิที่ 5.6.1	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลัก	5 - 84
แผนภูมิที่ 5.6.2	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนบริหาร	5 - 85
แผนภูมิที่ 5.6.3	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนวิชาการ	5 - 86
แผนภูมิที่ 5.6.4	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนเผยแพร่และจัดแสดง	5 - 87
แผนภูมิที่ 5.6.5	แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนบริการ	5 - 88

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของโครงการ

วิถีชีวิตของคนในสมัยก่อนนั้นผู้คนจะทำมาหากินตามริมแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ลุ่มแม่น้ำ เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ การคมนาคมก็ใช้แม่น้ำ ลำคลองเป็นเส้นทางการสัญจรไปมา ทำให้ทั้งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เกิดขึ้น ณ ที่แห่งนี้นั่นเอง จนเกิดวิถีทางวัฒนธรรมที่เรียกกันว่าวัฒนธรรมชาวน้ำซึ่งแสดงออกในชีวิตประจำวันและในงานพิธีสำคัญของไทยตลอดมา ดังจะพบว่าเมืองหลวงของไทยทั้งสุโขทัย อยุธยา กรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์ตั้งอยู่บนลุ่มแม่น้ำทั้งสิ้น แม่น้ำจึงเปรียบเสมือนทำหน้าที่หล่อเลี้ยงให้แผ่นดินและมนุษย์มีชีวิตและคงอยู่

ในประเทศไทยนั้นแม่น้ำที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตไทยมากที่สุดก็คงจะเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาโดยแม่น้ำเจ้าพระยาเกิดจากแม่น้ำสี่สายไหลรวมกันคือ ปิง วัง ยม น่าน ซึ่งแม่น้ำเจ้าพระยามีจุดกำเนิดอยู่ที่บริเวณที่แม่น้ำปิง น่าน บรรจบกัน ณ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ไหลผ่านพื้นที่ 10 จังหวัดแล้วไหลลงสู่ทะเลที่อ่าวไทย ณ ตำบลแหลมฟ้าผ่าและตำบลท้ายบ้าน จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาครอบคลุมพื้นที่กว่า 70,000 ตารางกิโลเมตร ในเขต 11 จังหวัด หล่อเลี้ยงพื้นที่การเกษตรกว่า 10 ล้านไร่¹

บทบาทของแม่น้ำเจ้าพระยาไม่ใช่แค่การเป็นตำนานชีวิตไทย หากยังเป็นอะไรอีกหลายๆ อย่างที่เล่าขานกันไม่จบแม้ในทศวรรษนี้ อาจจะต้องด้วยสาเหตุที่แม่น้ำเจ้าพระยามีได้เป็นเพียงสายเลือดหลักที่หล่อเลี้ยงคนไทยนับแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบันเท่านั้น แต่สายน้ำสายนี้ยังหมายถึงการเชื่อมประสานของวัฒนธรรมอันหลากหลายเข้าไว้ด้วยกัน ดังนั้นพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจึงเป็นที่รวมวัฒนธรรม

¹ธีรภาพ โลหิตกุล, แม่น้ำเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม, 2537, หน้า 15

ธรรมต่างๆไว้มากมาย และมีคำกล่าวที่ว่า หากจะเรียนรู้ชีวิตวัฒนธรรมไทยก็ควรรู้จักแม่น้ำของไทยเสียก่อน เพราะแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นทั้งสายเลือดที่หล่อเลี้ยงชีวิตประชาชนไทย และเป็นคู่อารยธรรมที่หล่อหลอมวิถีศิลปวัฒนธรรมไทยมาช้านาน ภาพเรือรบแพ ชุมชนริมน้ำ ตลาดน้ำ การแข่งเรือ พระราชพิธีต่างๆ ที่ยังพบเห็นอยู่ตามริมแม่น้ำเจ้าพระยาแสดงถึงความใกล้ชิดของคนไทยกับแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างลึกซึ้ง อีกทั้งยังเป็นประตูเปิดราชอาณาจักรสยามสู่โลกภายนอกโดยพบหลักฐานจากเครื่องถ้วยจีนที่พบในเรือสำเภาที่จมอยู่บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา รวมทั้งภาพวาดเรือกำปั่นขนาดใหญ่ของมหาอำนาจจากยุโรปที่แล่นเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อแสดงบทบาททางด้านการเมืองและการค้าต่อกรุงสยาม

คำจำกัดความของคำว่าวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา หมายถึงวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยาและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นบนสายแม่น้ำเจ้าพระยา

ในปัจจุบันนี้ ความเจริญและเทคโนโลยีได้ทำให้ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านชีวิตความเป็นอยู่และทางด้านการคมนาคม ซึ่งส่งผลให้ความสำคัญของแม่น้ำที่เคยเป็นคู่ขวัญของคนไทยน้อยลง ทำให้วัฒนธรรมอันดีงามที่เกิดขึ้นตามลุ่มแม่น้ำเริ่มจะจางหายไป ทั้งที่วัฒนธรรมของไทยเราเกิดจากภูมิปัญญาผ่านกระบวนการคัดสรรของบรรพบุรุษมา ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมของชาติ ความเข้าใจและภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติลดน้อยลงไป รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญในข้อนี้ในแผนวัฒนธรรมแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ สร้างและจรรโลงจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของประชาชนให้มีวิถีชีวิตอย่างมีเหตุผลเป็นระบบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและมีวิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่อย่างเชื่อมั่นบนพื้นฐานคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รวมทั้งสามารถรักษา พัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยให้เป็นสมบัติของมนุษยชาติ อันจะนำซึ่งเกียรติภูมิของคนไทยในบริบทของสังคมโลก

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงเห็นสมควรที่จะจัดตั้งโครงการ “ศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา” หมายถึง สถานที่รวบรวมและเผยแพร่วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นเพื่อมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- เพื่อส่งเสริม เผยแพร่และปลูกฝังเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและรับรู้วัฒนธรรมอันดีงาม และร่วมกันรักษา พัฒนาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมสืบต่อไป
- เพื่อเป็นหน่วยดำเนินงานและสนับสนุนทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
- เพื่อสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและส่งเสริมภาพพจน์ที่ดีในแง่การท่องเที่ยวของประเทศชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เป็นสถาบันทางวัฒนธรรม ส่งเสริม เผยแพร่และปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดั่งามแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรับรู้ในวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย
2. เป็นศูนย์ศึกษาและวิจัยทางด้านวัฒนธรรมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ร่วมกำหนดแนวทางของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
3. เป็นหน่วยประสานงานและรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
4. เป็นสถานที่ฝึกอบรมและสนับสนุนการฝึกอบรมวิทยากรและบุคคลากรต่างๆทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
5. เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูล ข่าวสารทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้าและให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป
6. เป็นศูนย์ให้บริการทางด้านข้อมูล ข่าวสารทางด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีในด้านการท่องเที่ยว
7. เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชุมชนและเสนอมุมมองและทัศนียภาพที่ดีให้แก่ชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษาโครงการ

1. ด้านวัฒนธรรม

- 1.1 เพื่อศึกษาและเรียนรู้ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ
- 1.2 เพื่อเกิดแนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมนำมาใช้กับงานออกแบบ

2. ด้านสถาปัตยกรรม

- 2.1 เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยซึ่งประเมินข้อดี - ข้อเสียของสถาปัตยกรรมไทยร่วมสมัยและประเมินผลเป็นแนวความคิดในการออกแบบ
- 2.2 เพื่อศึกษาการออกแบบศูนย์วัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆและเส้นทางสัญจรที่เป็นส่วนเชื่อมองค์ประกอบ
- 2.3 เพื่อศึกษาอาคารที่มีการจัดแสดงทั้งในรูปแบบของนิทรรศการและรวมทั้งการจัดแสดงวัฒนธรรมต่างๆในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งจัดปฏิทินการแสดง
- 2.4 เพื่อศึกษางานสถาปัตยกรรมที่มีผลต่อคนจำนวนมาก

3. ด้านวิศวกรรม

- 3.1 เพื่อศึกษาการออกแบบระบบโครงสร้างของอาคารที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบโครงการ ความต้องการของโครงการและสภาพแวดล้อม
- 3.2 เพื่อศึกษาการออกแบบงานระบบต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ ประหยัด อนุรักษ์พลังงาน เพื่อสร้างให้โครงการมีความสมบูรณ์

4. ด้านอื่นๆ

- 4.1 เพื่อศึกษากฎหมาย ข้อบัญญัติและข้อกำหนดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับออกแบบโครงการ
- 4.2 เพื่อศึกษาระบบการบริหาร การดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านวัฒนธรรม

- 1.1 ได้ศึกษาและเรียนรู้ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย
- 1.2 ทำให้เกิดแนวความคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมนำมาใช้กับงานออกแบบ นำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นแนวความคิดในการออกแบบ

2. ด้านสถาปัตยกรรม

- 2.1 ได้ศึกษาแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัยซึ่งประเมินข้อดี – ข้อเสียของสถาปัตยกรรมและสรุปเป็นแนวความคิดในการออกแบบ
- 2.2 เสนอรูปแบบการออกแบบศูนย์วัฒนธรรมที่มีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆและเส้นทางสัญจรที่เป็นส่วนเชื่อมองค์ประกอบ
- 2.3 ได้ศึกษาอาคารที่มีการจัดแสดงทั้งในรูปแบบของนิทรรศการและรวมทั้งการจัดแสดงวัฒนธรรมต่างๆในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งจัดปฏิทินการแสดง
- 2.4 เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับงานสถาปัตยกรรมที่มีผลต่อคนจำนวนมาก

3. ด้านวิศวกรรม

- 3.1 เลือกและคัดสรรระบบโครงสร้างของอาคารที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบโครงการ ความต้องการของโครงการและสภาพแวดล้อมที่มีความเหมาะสม
- 3.2 เลือกและคัดสรรงานระบบต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ อนุรักษ์พลังงานและประหยัดเพื่อเสริมสร้างให้โครงการมีความสมบูรณ์

4. ด้านอื่นๆ

- 4.1 นำเอกภพหมาย ข้อบัญญัติและข้อกำหนดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับออกแบบโครงการมาใช้ในการออกแบบ
- 4.2 ได้ศึกษาระบบการบริหาร การดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ขอบเขตของโครงการ

โครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามีขอบเขตของโครงการดังนี้

1. เป็นองค์กรประสานงานและรับผิดชอบทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
2. เป็นที่ตั้งของสภาวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตามแนวทางการจัดตั้งและดำเนินงาน ศูนย์วัฒนธรรมของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
3. เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งให้บริการประชาชนทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 ขอบเขตของการศึกษาโครงการ

ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

- ลักษณะการทำงานและบริหารของศูนย์วัฒนธรรม
- ศึกษาขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม สถาปัตยกรรมและประวัติศาสตร์ของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
- ศึกษาความสำคัญของแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีต่อประวัติศาสตร์ชาติไทย

ศึกษารายละเอียดและองค์ประกอบของโครงการ

- ศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- ศึกษาหน้าที่และความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบของโครงการ
- ศึกษาอาคารตัวอย่างประเภทอาคารเดียวกันเพื่อศึกษาข้อดี – เสียของตัวอย่าง

ศึกษาและวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ

- ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นทางด้านกายภาพที่มีผลต่อโครงการ
- ศึกษาสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อโครงการ
- ศึกษาถึงระบบสาธารณูปโภคที่มีของโครงการ
- ศึกษาถึงเส้นทางการเข้าถึงโครงการ
- ศึกษาถึงทัศนียภาพภายในโครงการและมุมมองที่มีของโครงการ
- ศึกษาประวัติศาสตร์และความสำคัญของที่ตั้งและบริเวณโดยรอบ

ศึกษาถึงอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบโครงการ

- ศึกษาาระบบโครงสร้างที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพและ เหมาะสมกับโครงการ
- ศึกษางานระบบที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับโครงการ
- ศึกษากฎหมาย ข้อบัญญัติและข้อกำหนดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- ศึกษาแนวทางการประหยัดพลังงานเพื่อช่วยสังคมในทางหนึ่ง
- ศึกษารูปแบบของอาคารโครงการที่มีเอกลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.7 ความหมายของวัฒนธรรม

ปัญหาที่มักเกิดขึ้นในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมนั้นจะเป็นความเข้าใจความหมายคำว่า วัฒนธรรมไม่ตรงกัน การใช้คำเดียวกันแต่คนละความหมายคนละอย่าง เกิดจากความเข้าใจหรือ เจตนาที่ต่างกันซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงตามกาลสมัย ปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อต่างคนต่างเข้าใจหรือยืนยันที่จะ ใช้ความหมายกันคนละอย่าง² ซึ่งมนุษย์สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อประโยชน์แห่งการดำรงชีวิตและการ สืบทอดเผ่าพันธุ์ ในเมื่อการดำรงชีวิตเป็นเรื่องที่กว้างใหญ่และมีแง่มุมต่างๆให้พิจารณาอย่างซับซ้อน เรื่องของวัฒนธรรมจึงพลอยมองได้หลายแง่มุมไปด้วยดังจะเห็นได้ว่าทุกวันนี้มีผู้ให้ความหมายของคำ ว่า “วัฒนธรรม” ไปต่างๆนานา แม้แต่ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ก็ได้นิยาม ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมไว้เป็น 4 นัยดังนี้

1. สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ
2. วิถีชีวิตของหมู่คณะ
3. ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามความเป็นระเบียบเรียบร้อยความกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชน
4. พฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างด้วยการเรียนรู้กันและกันและร่วมใช้อยู่ในหมู่ พวกของตน

ดังที่ศาสตราจารย์ ดร.พิทยา สายหู ก็เยตั้งข้อสังเกตไว้แล้วว่า “สภาพการใช้ความหมายที่ แตกต่างกันของคำว่า “วัฒนธรรม มีทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศทุกแห่งหน และทุกวงการ”³ สิ่งที่พึงกระทำก็คือต้องศึกษาและทำความเข้าใจความหมายอันหลากหลายของวัฒนธรรมอย่างรอบ คอบ กับต้องสามารถจับสาระสำคัญของวัฒนธรรมให้จงได้ ซึ่งอาจารย์เสนอห์จามริก ก็ได้กรุณาสรุปนำ ทางไว้ให้แล้วว่า “ม่ว่าเราจะนิยามวัฒนธรรมกันอย่างไรก็ควรพิศตามเพียงหรือลึกซึ้งอย่างไรก็ตาม แก่น สสารจริงๆของเรื่องทั้งหมดก็คือชีวิตคนนั่นเอง” พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) ก็ได้แสดงทัศนะไว้ใน ทำนองเดียวกันว่า “ตัววัฒนธรรมที่แท้จริงนั้นอยู่ที่ชีวิตของประชาชน”

สำหรับผู้ที่ต้องรับผิดชอบงานวัฒนธรรม ในที่สุดก็จำเป็นต้องตัดสินใจเลือกเอาความหมายใดความหมายหนึ่งของวัฒนธรรมไว้เป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ถึงจะเลือกใช้ความหมายใดก็ไม่ว่าจะ

² พิทยา สายหู, ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม, (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2514), หน้า 3.

³ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรม,

(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541), หน้า 52)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความแจ่มแจ้งพอสำหรับจะใช้ปฏิบัติงาน เพราะบรรดาความหมายของวัฒนธรรมที่มีอยู่ในขณะนี้ ล้วนเป็นความหมายกว้างๆ (General Definition) ทั้งสิ้น จึงจำเป็นต้องสร้างความหมายเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition) ของวัฒนธรรมขึ้นมาอีกชั้นหนึ่งควบคู่กับความหมายทั่วไป

ความแตกต่างระหว่างความหมายทั่วไปกับความหมายเชิงปฏิบัติการของวัฒนธรรมอยู่ตรง ที่ความหมายทั่วไปจะบอกแต่ว่าวัฒนธรรมคืออะไรและสำคัญอย่างไร แต่ความหมายเชิงปฏิบัติการจะ บอกเพิ่มอีกอย่างน้อย 5 เรื่องคือ

1. วัฒนธรรมเกิดขึ้นมาได้อย่างไร
2. สาระสำคัญของวัฒนธรรมคืออะไร
3. ควรจะทำงานวัฒนธรรมอะไร
4. ทำงานวัฒนธรรมเพื่ออะไร
5. วัฒนธรรมกับอารยธรรมสัมพันธ์กันอย่างไร

ทั้ง 5 เรื่องข้างต้นนี้จักต้องประสานสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่และมีความหมายต่อ ชีวิตของมนุษย์อย่างแท้จริง ซึ่งจากข้อมูลเหล่านี้ ทางสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ แสดงความหมายทั่วไปและความหมายทางปฏิบัติการไว้ด้วย

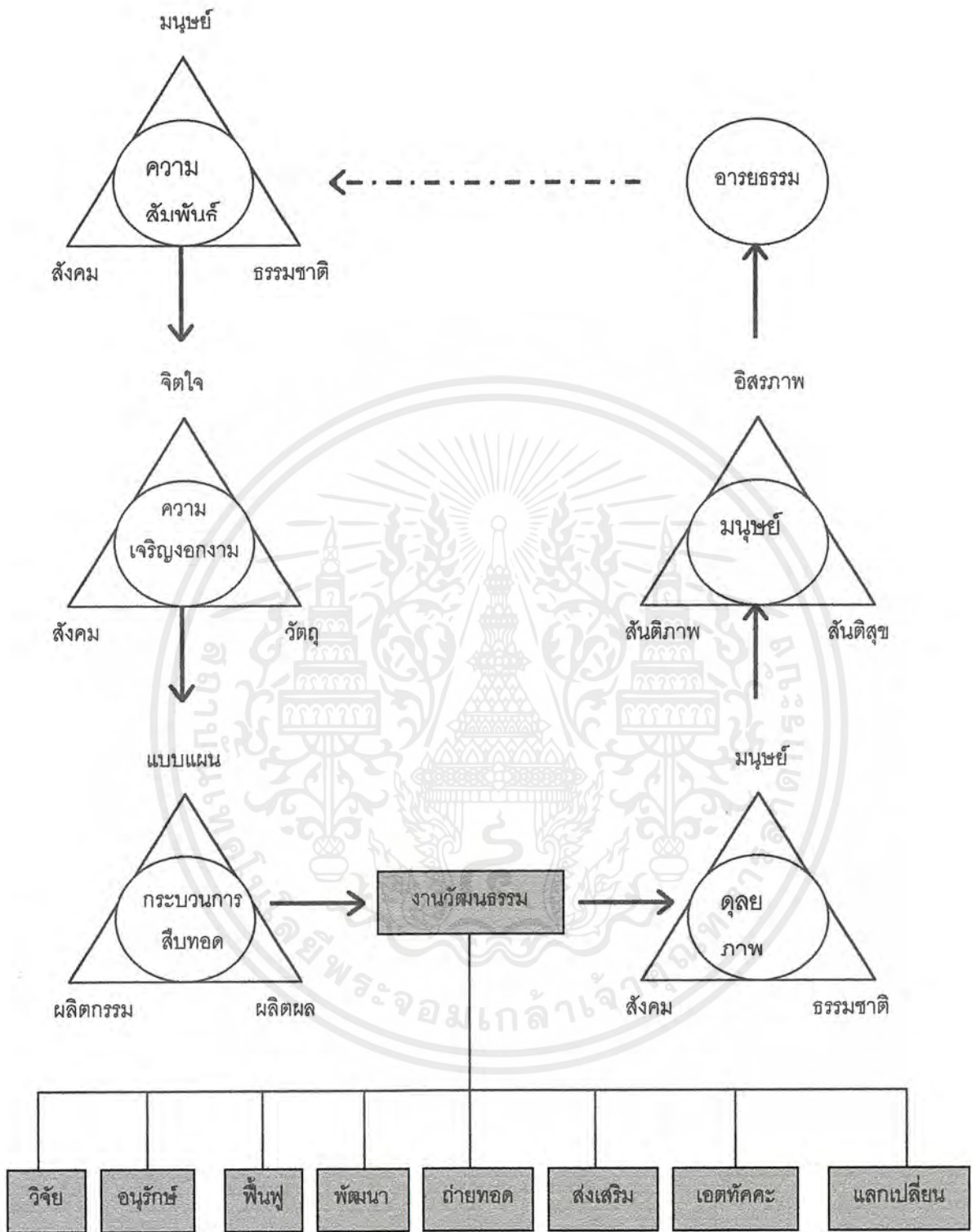
ความหมายทั่วไปของวัฒนธรรม คือวิถีชีวิตของคนในสังคมเป็นแบบแผนการปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ ชាប់ซึ่ง ยอมรับและใช้ปฏิบัติการร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ

ความหมายเชิงปฏิบัติการของวัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงามซึ่งเป็นผลจากระบบ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคมและมนุษย์กับธรรมชาติ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ จิตใจ สังคม และวัตถุ มีการสั่งสมและสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จากสังคมหนึ่งไปสู่ อีกสังคมหนึ่งจนกลายเป็นแบบแผนที่สามารถเรียนรู้และก่อให้เกิดผลดีกรรมและผลิตผล ทั้งที่เป็น รูปธรรมและนามธรรม อันควรค่าแก่การวิจัย อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา ถ่ายทอด ส่งเสริม และแลกเปลี่ยน เพื่อสร้างเสริมคุณภาพแห่งความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ สังคม และธรรมชาติซึ่งจะช่วยให้มนุษย์ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีสันติภาพ สันติสุข และ อิศรภาพ อันเป็นพื้นฐานแห่งอารยธรรมของ มนุษยชาติ⁴

⁴ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรม,

(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541), หน้า 52 - 53)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 1.7.1 แผนภูมิความหมายเชิงปฏิบัติการของวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 แนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรม

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานวัฒนธรรม เพื่อดำเนินงานเป็นองค์การวิชาการด้านวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นจึงกำหนดแนวทางการจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมดังนี้

1. ศูนย์วัฒนธรรมที่ได้ตั้งแล้วและจะจัดตั้งใหม่แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - 1.1 ศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่หนึ่งๆ เช่น ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมเขตกรุงเทพมหานคร และศูนย์วัฒนธรรมเมืองพัทยาเป็นต้น
 - 1.2 ศูนย์วัฒนธรรมในสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานหรือสังกัดที่สังกัดทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

โดยลักษณะของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยานั้นจะมีลักษณะอยู่ในลักษณะของศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่หนึ่งๆ

2. ศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่หนึ่งๆมีหน้าที่ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวมและบริการข้อมูลวัฒนธรรม
 - 2.2 จัดนิทรรศการด้านวัฒนธรรม
 - 2.3 ฝึกอบรมและสนับสนุนการฝึกอบรมวิทยากรและบุคลากรวัฒนธรรม
 - 2.4 เป็นที่ตั้งสำนักงานองค์กรเครือข่ายเครือข่ายศิลปวัฒนธรรมหรือสภาวัฒนธรรมหรือองค์กรด้านวัฒนธรรมอื่นๆตามความพร้อมและความต้องการของศูนย์วัฒนธรรมนั้น
 - 2.5 สนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการด้านวัฒนธรรมแก่สภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ หรือสภาวัฒนธรรมตำบลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี
 - 2.6 เป็นศูนย์กลางเครือข่ายทางวิชาการด้านวัฒนธรรมของเครือข่ายศิลปวัฒนธรรมกลุ่มภาคีวิชาการทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น
 - 2.7 ทำหน้าที่ทางวิชาการอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติหรือการขอความร่วมมือจากสถาบัน หน่วยงาน องค์กร และสภาวัฒนธรรมต่างๆแล้วแต่กรณี

3. การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่ให้คำนึงถึงพื้นที่ทางวัฒนธรรมและเขตพื้นที่การปกครองควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและประสานงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ศูนย์วัฒนธรรมอาจได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เช่น หน่วยงานราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นๆ ตลอดจนทั้งเงินบริจาคของผู้มีจิตศรัทธาเป็นต้น อีกทั้งอาจมีเงินรายได้จากการจัดกิจกรรมหรือเงินอื่นใดที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดี⁵

⁵ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรม, (กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541), หน้า 7-8.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.9 ข้อมูลสนับสนุนโครงการ

1.9.1 แผนวัฒนธรรมแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2540 – 2544 แผนวัฒนธรรมแห่งชาติ

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8(พ.ศ.2540-2544)

วัตถุประสงค์

สร้างและจรรโลงจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของประชาชนให้มีวิถีชีวิตอย่างมีเหตุผลเป็นระบบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและมีวิถีชีวิตในสังคมสมัยใหม่อย่างเชื่อมั่นบนพื้นฐานคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รวมทั้งสามารถรักษา พัฒนาและสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทยให้เป็นสมบัติของมนุษยชาติ อันจะนำซึ่งเกียรติภูมิของคนไทยในบริบทของสังคมโลก

ยุทธศาสตร์

เพื่อให้สามารถดำเนินการให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติที่กำหนดไว้ เห็นควรกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่สำคัญๆ ดังนี้ คือ

1. สร้างความเข้มแข็งของบุคคล ครอบครัวและชุมชน

การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่บุคคล ครอบครัวและชุมชน โดยพัฒนาคน ครอบครัวและชุมชน ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้บนพื้นฐานของการเรียนรู้รกรากวัฒนธรรมดั้งเดิม ตลอดจนความหลากหลายของภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างความมีระเบียบวินัย ค่านิยม และลักษณะนิสัยที่ดีของสังคมไทยและสังคมโลก เข้าใจและสามารถปรับวิถีชีวิตและพัฒนาศักยภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพตามภาวะพัฒนาการของสังคม มีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว ปลูกฝังประชาธิปไตย และมีอำนาจในการตัดสินใจดำเนินงานวัฒนธรรมด้วยชุมชนเอง รวมทั้งสร้างผู้นำและประชาคมทางวัฒนธรรมที่สามารถเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ให้เป็นกลไกหลักในการดำเนินงานทางวัฒนธรรมของชุมชนจนเข้มแข็งและเป็นฐานการพัฒนาสังคมและประเทศในระบอบประชาธิปไตยให้เจริญรุ่งเรืองได้

2. นำมิติทางวัฒนธรรมมาใช้ในการพัฒนา

ปรับเปลี่ยนการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นสำคัญ เป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับคน ชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นมิติทางวัฒนธรรมเป็นสำคัญ โดยกำหนดให้โครงการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและด้านอื่นๆทุกโครงการ มีการกำหนดมาตรฐานในการพัฒนาคน ชุมชนและสังคม โดยใช้มิติทางวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนานั้นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เผยแพร่คุณค่าวัฒนธรรมในสังคมไทยและสังคมโลก

วัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เป็นสื่อในการสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกัน นำมาซึ่งการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ระหว่างสังคมต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมอันเกิดจากภูมิปัญญา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเผยแพร่คุณค่าของวัฒนธรรมไทยออกไปให้กว้างขวางและแพร่หลายทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก

4. ใช้สื่อสารมวลชนเป็นสื่อสำคัญในการถ่ายทอด และพัฒนาวัฒนธรรม

ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมทำให้สามารถรับและส่งข้อมูลข่าวสารไปได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมทั่วถึงทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้น จึงต้องใช้สื่อสารมวลชน เทคโนโลยี โทรคมนาคม และแหล่งสารนิเทศทุกประเภท เป็นสื่อสำคัญในการถ่ายทอดและพัฒนาสร้างสรรควัฒนธรรมที่งดงามและทรงคุณค่าของไทยออกไปอย่างกว้างขวางและทั่วถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยให้มีการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องในการสื่อสารนั้น

5. ระดมสรรพกำลังในการดำเนินงานวัฒนธรรม

การดำเนินงานวัฒนธรรมเป็นภาระหน้าที่ของประชาชนทุกคน สถาบันทางสังคมทุกสถาบัน สถานศึกษาทุกแห่ง หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนทุกแห่ง รวมทั้งองค์กรภาคธุรกิจต่างๆ จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการดำเนินงานวัฒนธรรมด้านต่างๆ ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และตามภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องระดมสรรพกำลังด้านต่างๆ ให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานวัฒนธรรมด้วยความตระหนักในภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบต่องานวัฒนธรรมของชาติร่วมกัน

6. ให้มีการลงทุนทางวัฒนธรรม

แต่เดิมนั้นวัฒนธรรมซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่จำเป็นของประชาชนให้ดำเนินไปตามปกติ ไม่ได้คิดในเชิงว่าจะมีผลผลักดันให้เกิดคุณค่าทางด้านเศรษฐกิจหรือทางด้านอื่นๆของประเทศมากนัก รัฐจึงมิได้ให้ความสำคัญที่จะดูแลเท่าที่ควรจะเป็น จึงขาดการลงทุนที่จะผลักดันให้วัฒนธรรมเกิดความเข้มแข็งขึ้น บัดนี้ด้วยกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศไทยต้องก้าวหน้าไปให้ทันกับสังคมโลกยิ่งขึ้น ซึ่งนำไปสู่หลักการใหม่ที่ว่าการดำเนินงานวัฒนธรรมเป็นการลงทุนที่สำคัญทางเศรษฐกิจอย่างหนึ่งของประเทศ จึงจำเป็นต้องลงทุนพัฒนาวัฒนธรรมให้เข้มแข็ง ซึ่งนอกจากจะเกิดผลดีในการสร้างความเข้มแข็งให้กับวัฒนธรรมไทยแล้วยังสามารถนำผลที่เกิดขึ้นไปเพิ่มคุณค่าทางด้านเศรษฐกิจและด้านอื่นๆได้อีกด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการลงทุนทางวัฒนธรรมทั้งทางภาครัฐและเอกชนให้เอกชนมาลงทุนทางวัฒนธรรมมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนงาน

เพื่อให้สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนวัฒนธรรมแห่งชาติที่กำหนดไว้ เห็นควรกำหนดแผนงานที่สำคัญ 6 แผนงานดังนี้

1. แผนงานพัฒนาค่านิยม ลักษณะนิสัย วิถีชีวิตและสังคมไทย

วัตถุประสงค์ของแผน : เพื่อให้หลักธรรมของแต่ละศาสนาเป็นแนวทางในการพัฒนาวิถีชีวิต พัฒนาค่านิยม ลักษณะนิสัยและวิถีคิดของสังคมไทยจากวัฒนธรรมบริโภคนิยม วัตถุประสงค์มุ่งไปสู่การมีคุณธรรม จริยธรรม มนุษยธรรมนิยมและจิตสำนึกต่อหน้าที่ ความรับผิดชอบของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมตามระบอบประชาธิปไตยให้แต่ละคนสามารถทำงานและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีจิตสำนึกในการสร้างสันติภาพที่ยั่งยืนทั้งต่อเพื่อนมนุษย์และธรรมชาติ รวมทั้งสามารถพัฒนาตนเองและสังคมบนพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยและการเปลี่ยนแปลงของสังคม

2. แผนงานส่งเสริมศักยภาพของบุคคล ครอบครัวและชุมชน

วัตถุประสงค์ของแผน : เพื่อส่งเสริมให้มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านวัฒนธรรมของบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยการสร้างเสริมสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว สร้างความเป็นผู้นำทางวัฒนธรรม สร้างและสนับสนุนเครือข่ายและประชาคมทางวัฒนธรรมทุกระดับให้เป็นแกนนำและกลไกสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาสู่วัฒนธรรมของชุมชนที่หลากหลายทั้งในเมืองและชนบท

3. แผนงานส่งเสริมภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมชาวบ้าน

วัตถุประสงค์ของแผน : เพื่อส่งเสริมให้มีการศึกษารวบรวมองค์ความรู้ดั้งเดิม ภูมิปัญญาไทย วัฒนธรรมพื้นบ้านและวัฒนธรรมกลุ่มชนต่างๆ แล้วเผยแพร่หลายด้วยวิธีการและสื่อต่างๆ รวมทั้งบรรจุไว้ให้เป็นสาระในการเรียนรู้ทุกระดับการศึกษาให้ประชาชนเข้าใจ เห็นคุณค่าและยอมรับซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการผสมผสานทางด้านวัฒนธรรมอันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข รวมทั้งนำไปสู่การเลือกสรรและปรับปรุงให้ให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตในปัจจุบันและอนาคตให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและสมดุลย์บนพื้นฐานของความเป็นตัวของตัวเอง

4. แผนงานส่งเสริมวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวและการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคม

วัตถุประสงค์ของแผน : เพื่อส่งเสริมให้มีการนำความรู้และวิถีชีวิตตลอดจนแบบแผนวิถีชีวิตไทยเป็นฐานในการพัฒนาประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคม ให้สามารถผลิตศิลปกรรมและอุตสาหกรรมทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างและเพิ่มพูนรายได้จากอาชีพอิสระหรือการรับจ้างองค์การของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวด้วยจิตสำนึกทางวัฒนธรรม โดยเชื่อมความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีในวัฒนธรรมไทยและส่งผลถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วย

5. แผนอนุรักษ์มรดก เสริมสร้างเอกลักษณ์และเผยแพร่เกียรติภูมิวัฒนธรรมในสังคมโลก

วัตถุประสงค์ของแผน : เพื่อรักษาและพัฒนามรดกทางศิลปกรรมและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเอกลักษณ์ที่ดีเด่นของชาติโดยเฉพาะภาษาไทยและศิลปะไทยให้แก่คนไทยและชาวต่างประเทศซึ่งจะนำไปสู่การรู้จักและภาคภูมิใจในตัวเองชาบซึ่งและตระหนักในคุณค่ากระตุ้นให้เกิดสุนทรีย์ภาพจินนาการและทักษะในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์ไทยทุกประเภท รวมทั้งการอนุรักษ์ธำรงไว้ สืบทอดเอกลักษณ์ความเป็นไทยและพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยและสังคมโลกแล้วเผยแพร่ภาพลักษณ์เกียรติภูมิและศักดิ์ศรีของวัฒนธรรมไทยในสังคมโลก โดยการส่งเสริมให้มีทูตวัฒนธรรมและศูนย์วัฒนธรรมไทยในต่างประเทศขึ้น

6. แผนระดมทรัพยากรและการลงทุนทางวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของแผน : เพื่อขยายขอบเขตการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวัฒนธรรมโดยการรณรงค์ให้ประชาชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนเห็นคุณค่าความสำคัญและตระหนักว่างานวัฒนธรรมเป็นภาระหน้าที่ของทุกคน ทุกหน่วยงานที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงาน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สถาบันบริการสารสนเทศทุกประเภทและเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนและโทรคมนาคม ในการเผยแพร่คุณค่าของวัฒนธรรมไทยไปสู่กลุ่มเป้าหมายต่างๆให้เกิดความซาบซึ้งจนถึงขั้นปฏิบัติได้ นอกจากนี้จะต้องมีมาตรการเพื่อกลั่นกรองและเฝ้าระวังวัฒนธรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่จะแอบแฝงเข้ามากับเครื่องมือสื่อสารและเทคโนโลยีที่ทันสมัยนั้นด้วย⁶

⁶ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรม,

(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541), หน้า 63-67)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.9.2 งานการเฉลิมฉลองแม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทย⁷

The Amazing River of Kings

สำหรับคนทั้งโลกคือการเฉลิมฉลองตลอดช่วง 365 วันของปี 2542 อันเป็นที่ 2 ของ Amazing Thailand โดยมีสายน้ำมาเติมความสดชื่นชีวิตชีวาให้งานเฉลิมฉลองให้ตลอดทุกวินาทีของการเฉลิมฉลองครั้งนี้ ตัดตา ตริ่งใจในความทรงจำของผู้มาเยือนยิ่งกว่างานเฉลิมฉลองใดในโลก

สำหรับคนไทย คือ การเฉลิมฉลองช่วงเวลากว่า 700 ปีของความผูกพันอันยาวนานกับแม่น้ำ ... กษัตริย์ และคนไทยแผ่นดินไทยอุดมสมบูรณ์และร่มเย็นเป็นสุขได้เพราะพระมหากษัตริย์คุณอันเปรียบได้กับสายน้ำไม่มีวันสิ้นสุด พระมหากษัตริย์ไทยจึงเป็นเสมือนสายโลหิตที่หล่อเลี้ยงทุกชีวิตเช่นเดียวกับ แม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทย สายน้ำประวัติศาสตร์ที่ก่อให้เกิดและหล่อเลี้ยงอารยธรรม วัฒนธรรม และศิลปกรรมไทย จนกลายเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่มีชาติใดเหมือน

วัตถุประสงค์ของงานการเฉลิมฉลองแม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทย

1. เพื่อให้ปี 2542 คือปีแห่งประวัติศาสตร์ของคนไทย

การเฉลิมฉลองครั้งสำคัญที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ โอกาสอันเป็นวาระพิเศษที่คนไทยจะร่วมกันถวายความจงรักภักดีและเฉลิมฉลองโดยพร้อมเพรียงกันทั่วประเทศ

2. เพื่อให้ปี 2542 คือปีที่คนทั่วโลกมาเยือนเมืองไทย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยถือเอาช่วงเวลาของปี 2542 ออกไปชักชวนให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกมาฉลองสงท้ายที่บ้านของเราก่อนด้วยกลยุทธ์การจัดงานต่อเนื่องตลอดทั้งปีซึ่งจะทำให้กระแสการหมุนเวียนของเงินตราเข้าประเทศต่อเนื่องตลอดทั้งปี ไม่จำกัดเฉพาะฤดูกาลท่องเที่ยวเหมือนเช่นที่ผ่านมา

งานการเฉลิมฉลองแม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทยประกอบด้วย

เพื่อให้แม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทยนำทั้งตลอดปี 2542 จึงจัดให้มีการรณรงค์ครั้งสำคัญขึ้นในแม่น้ำทุกสาย และความน่าดึงดูดของสายน้ำจะปรากฏไม่ได้หากทุกที่บนพื้นแผ่นดินไทยไม่นำทั้งจะนั้นแผนรณรงค์จึงรวมไปถึงการเฉลิมฉลองทั้งบนบกและในน้ำเพื่อให้สอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศและเพื่อให้ฤดูกาลท่องเที่ยวของไทยยาวนานและกระจายอยู่ในพื้นที่ตลอดทั้งปี

⁷ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ทำอย่างไรให้ Celebrate the Amazing River of Kings

ประสบความสำเร็จ, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2542), หน้า 3-13.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การตกแต่งบ้านเรือนทั่วประเทศไทย

ตลอดเส้นทางริมน้ำไม่เพียงรอยยิ้มจากแม่ค้าก๋วยเตี๋ยวเรือ เด็กโตคนน้ำยามบาย บ้านไม้ เรือนแพ เรือเร่ขายของต่างๆล้วนเป็นทัศนียภาพอันน่าประทับใจสำหรับผู้มาเยือน หากแต่ในปีนี้ตลอดสองฝั่งจะพิเศษขึ้นด้วยการประดับประดาธงทิวหลายสี เรือที่จอดบนตลิ่งจนกลับมาลอยล่องบนผิวน้ำ น้ำแต่ละหยดกลับมาใสสะอาดเหมือนเช่นแต่เก่าก่อน ชุ่มมะลิ เฟื่องฟ้า ราตรี จะเป่งบานทุกศาลาริม น้ำ และชาวบกก็ไม่ยอมน้อยหน้า ถนนหนทาง อาคาร ร้านค้า จะเก็บกวาดทำความสะอาด ตกแต่ง ด้วยสีสันทันสมัยลักษณะของรอยยิ้มไว้หน้าบ้าน

2. การฟื้นฟูชีวิตริมน้ำให้กลับคืน

ไม่เพียงเพื่อต้อนรับนักท่องเที่ยวในปี 2542 เท่านั้น หากแต่สิ่งสำคัญที่เปรียบได้กับหัวใจ เช่นเดียวกันคือ ครั้งนี้จะเปิดโอกาสที่เราคนไทยจะกลับไปรักและภาคภูมิใจในสิ่งที่เรามี ภูมิปัญญาไทยที่เราเคยทอดทิ้งหรือมองข้ามคุณค่าจะถูกฟื้นฟูให้กลับคืนมาและบางสิ่งที่ยังคงหลงเหลืออยู่จะถูกถ่ายทอดไปยังคนรุ่นต่อไปโดยเฉพาะชีวิตริมน้ำอันเป็นรากเหง้าต้นกำเนิดของคนไทยที่กำลังจางหาย จะไหลย้อนกลับมามีชีวิตชีวอีกครั้ง ภาพตลาดน้ำที่หลงเหลืออยู่เพียงในโปสการ์ดจะปรากฏให้คนรุ่นหลังได้เห็นถึงการใช้ชีวิต การค้าขาย การเดินทางที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ การละเล่นริมน้ำ บทเพลงเรือ ลำตัด กาพย์เรือ ภาพพื่อเพลง แม่เพลง หม่สไบ คาคผ้าขาวม้า พายเรือร้องโต้ตอบจะไม่สูญหายอีกต่อไป ผิวน้ำจะคราคร่าไปด้วยเรือหมู เรือเอี่ยมจูน เรือแจว เรือเสื่อ เรือเร่ต่างๆ คนรุ่นใหม่จะได้รู้จัก...ลำกระโดง บทเพลงกล่อมเด็ก นิราศบทต่างๆ ได้ลิ้มรสข้าวหอมใบบัว ข้าวแช่ ขนมเม็ดบัวได้รู้วิธีสานปลาตะเพียนของเล่นไทยที่เกิดจากน้ำ และคนทั่วโลกจะได้รู้จักเมืองไทย ที่ที่เป็นแหล่งกำเนิดอารยธรรมอันรุ่งเรืองแห่งหนึ่งของโลก

3. การจัดงานเฉลิมฉลองทั่วประเทศตลอดทั้งปี

ไม่เพียงริมน้ำริ้วน้ำจะจับเป็นสีทองด้วยเงาสระทอนของขบวนเรืออันวิจิตรบรรจงเท่านั้น เหนือท้องฟ้ายังระบายนด้วยสีส้มของดอกไม้ไฟ พระบรมมหาราชวังสว่างไสวเป็นสีทองอร่าม ฝ้ายยับพันคนและประชาชนชาวไทยตลอดลำน้ำเจ้าพระยาจะพร้อมใจกันจุดเทียนถวายพระพรเพื่อให้สมกับเป็นวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ

ในปี 2542 ในทุกๆจังหวัดริมน้ำหรือพื้นที่ริมคลอง คู ทะเลสาบ จะพากันกลับไปยังแม่น้ำลำคลองของตนเพื่อร่วมใจกันรื้อฟื้นประเพณีทางน้ำอันเก่าแก่ให้กลับคืนมา

4. การให้บริการข้อมูลข่าวสารครบครัน

ศูนย์ให้บริการข้อมูลข่าวสารที่ดีที่สุดก็คือ คนไทยทั้ง 60 ล้านคนนั่นเอง การตกแต่งบ้านเรือน การประดับประดา รอยยิ้ม การบอกทางและการไหว้สวัสดี เหล่านี้คือวิธีสื่อสารง่ายๆในแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไทยๆนอกจากนี้ เรายังได้จัดบริการข้อมูลรายละเอียดของงาน รายการ ช่วงเวลาและสถานที่จัดงาน โดยจัดทำในรูปแบบต่างๆเพื่อความสะดวกในการใช้หรือพกพา

5. สิ่งอำนวยความสะดวก

ในส่วนของเฉลิมฉลองริมน้ำ เราได้จัดเตรียมท่าเทียบเรือและท่าชมชมนเรือพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกและระบบป้องกันความปลอดภัยขณะชมในจุดต่างๆอย่างทั่วถึงและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

6. การจัดการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ

เราจัดเตรียมการท่องเที่ยวเส้นทาง River of Kings ในรูปแบบต่างๆไว้บริการ อาทิ พายม ตีก่่า ถนนหนทาง วัดวาอาราม ที่อนุรักษ์ไว้ให้อยู่ในสภาพเดิม ล่องเรือชมภาพชีวิตสองฝั่งแม่น้ำ เจ้าพระยา ตลาดน้ำ พิพิธภัณฑริมน้ำ โบราณสถานที่สำคัญตลอดเส้นทาง นักท่องเที่ยวจะได้รับรู้ถึงที่มีแห่งความผูกพันของคนไทย ศาสนา และสถาบันกษัตริย์เพื่อเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดงาน

7. นิทรรศการและการแสดงต่างๆ

ไม่เพียงฟื้นฟูและหวนระลึกถึงประเพณีเอาเก่าแก่นั้น เรายังตั้งใจที่จะให้คนรุ่นหลังได้เข้าใจและศึกษาถึงประวัติ ความเป็นมาของวัฒนธรรมอันเก่าแก่นั้นจะก่อให้เกิดการฝังรากลึกยิ่งขึ้น เรายังจัดให้มีนิทรรศการ งานสำคัญๆและการแสดงที่หาดูได้ยากในยุคปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.9.3 โครงการเที่ยวทางน้ำ⁸

700..ปี ความผูกพันอันยาวนานของแม่น้ำ กษัตริย์และคนไทย แม่น้ำให้กำเนิดและหล่อเลี้ยงอารยธรรม วัฒนธรรม ศิลปกรรมไทยจนกลายเป็นเอกลักษณ์ที่ไม่มีชาติใดเหมือน ปี2541 นี้ จะเป็นช่วงเวลาแห่งประวัติศาสตร์ที่คนไทยจะได้ร่วมกันเฉลิมฉลองแม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทยเพื่อถวายในหลวงเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบและเป็นโอกาสที่คนไทยจะกลับไปหาแม่น้ำกลับไปฟื้นฟูสิ่งดีงาม กลับไปรักและภาคภูมิใจในสิ่งที่เรามี

โดยรายละเอียดของโครงการมีดังนี้

1. เที่ยวริมน้ำเกาะเกร็ด

ความเป็นมา

เกาะขนาด 2000 ไร่ อยู่ใกล้กรุงเทพฯแค่เมืองนนท์นี่เอง ตามที่ท่านสุนทรภู่กล่าวไว้ว่า “ถึงเกร็ดย่านมอกญแต่ก่อนเก่า” ที่นี้เป็นถิ่นของชาวมอญอพยพมาตั้งแต่สมัยพระเจ้าตากสินว่ากันว่าชาวมอญเป็นเลิศในทางเครื่องปั้นดินเผา สืบทอดงานปั้นจนตั้งเป็นหมู่บ้านเรียกว่า “กวานอาม่าน” และหากใครที่มาเยือนเกาะเกร็ดแล้วไม่ได้มาเห็นหม้อน้ำลายวิจิตร ถือว่ายังไม่ถึง

สถานที่ท่องเที่ยว

- ศูนย์เครื่องปั้นดินเผาโมญโบราณ ชื่นชมกับหม้อน้ำลายวิจิตร แก้วน้ำลายสลักดั้งเดิม ฝีมือคุณยายปราง
- วัดปรมัยยิกาวาสอายุกว่า 200 ปี ไปไหว้พระพุทธรูปไสยาสน์ ชมภาพจิตรกรรมฝาผนัง เครื่องสังเค็ดโบราณและโถ่งดินเผาใหญ่ที่สุดในประเทศและที่ห้ามพลาดคือ ไปดมกลิ่นหอมของดอกจันทน์กะพ้อบาน
- ไปดูโบสถ์หลังงามวัดไผ่ล้อม , หอสมุดมนต์ , และหมู่กุฏิ วัดเสาชงทอง

เดินทาง

- ทางเรือ : เพียง 45 นาทีจากเรือด่วนท่าช้างมาสุดที่ปากเกร็ดแล้วเดินย้อนมาที่วัดสนามเหนือเพื่อลงเรือข้ามฟาก, และที่ท่าสุขาภิบาลหรือชื่อทัวร์เรือ “วันเดียวเที่ยวเมืองนนท์” ตามเส้นทางบางกรวย-บางใหญ่-ปากเกร็ด เฉพาะวันเสาร์ – อาทิตย์ ที่ ททท.นนทบุรีจัดขึ้น
- ทางรถ : ที่ท่าปากเกร็ด มีรถสาย ปอ.5 , ปอ.6 , ปอ.104 , ปอ.32 ผ่าน

⁸ เอกสารแผนปฏิบัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, เที่ยวทางน้ำ, 2542

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ระลึก

- เลือกลงงานแกะดิน, งานแกะกระดาษ “มอญเปเปอร์” รูปหงส์ รูปนกหรืองานแกะขนมตาลแบบมอญแท้ที่ตลาดปากเกร็ดเก่าริมน้ำ
- เครื่องปั้นดินเผาให้หาซื้อได้ที่ทั้งบนเกาะและที่ปากเกร็ด
- ท่องเที่ยวเลยแม่น้ำอ้อมเกร็ดไปถึงคลองขนมหวานมีจาวตาลเชื่อมชื่อดังและทองหยอด เม็ดขนุน ขนมหม้อแกง อยู่ตลอดริมฝั่ง

2. ล่องน้ำตามรอยเสด็จพระเจ้าเสือที่คลองบางหลวง

ความเป็นมา

ย้อนสู่อุบัติเมื่อครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยาที่ลำนํ้าที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์การสู้รบของไทยมาหลายครั้ง สองฝั่งน้ำไม่เพียงเรียงรายอยู่เรื่องราวครั้งอดีต หากแต่ยังเป็นลำนํ้าที่เรียงรายไปด้วยวัดวาอารามมากมาย จนผู้นิยมการเที่ยววัดเก่า โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม

สถานที่ท่องเที่ยว

เริ่มที่ทำนํ้าวังหน้าและเรือลัดตัดลำแม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านวัดอรุณราชวราราม วัดหงษ์รัตนาราม ป้อมวิชัยประสิทธิ์ เข้าสู่คลองบางหลวงหยุดเรือเทียบท่าวัดอินทารามวรวิหารไปไหว้พระบรมรูปพระสมเด็จพระเจ้าตากสินแล้วต่อไปยังวัดจันทาราม วัดราชคฤห์ วัดปากน้ำ วัดอัปสรสวรรค์ วัดขุนจันทร์ วัดนางชีโชติการาม สวนกุ และวัดหนึ่ง แวะขึ้นฝั่งที่วัดนางนองไปเรือพื้นเรื่องราวจากจิตรกรรมฝาผนัง ขึ้นชมอุโบสถศิลปะจีนในสมัยรัชกาลที่ 3 ที่วัดราชโอรสารามผ่านวัดประทุนนอก ขึ้นฝั่งวัดไทโรไปชมตำหนักทอง ตำหนักพระเจ้าเสือ และลัดเลาะสู่คลองบางขุนเทียนหรือคลองสนามไชยผ่านวัดสิงห์ วัดกำแพง วัดกก วัดเลา วัดท่าข้าม วัดหัวกระบือ เทียบท่าชมศูนย์ศิลปวัฒนธรรมที่วัดบางกระดี่ก่อนเทียบท่าที่ปากคลองโคกขาม ไหว้ศาลพันท้ายนรสิงห์เป็นที่สุดท้ายก่อนจบการเดินทาง

เดินทาง

- ทางเรือ

3. คลองบางกอกน้อย

ความเป็นมา

คลองเก่าแก่ของไทยที่แยกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา ตลอดสองฝั่งคลองเรียงรายอยู่ด้วยภาพชีวิตไทย เด็กเล่นน้ำยามเย็น ชาวบ้านนั่งรับลมที่ศาลาหน้าบ้าน เรือขายของและเรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โบราณทรงยุโรปกลับบ้านไทยจึงไม่แปลกใจว่า สายน้ำนี้ได้ต้อนรับผู้มาเยือนที่รักในความร่มเย็นร่มน้ำ จากทั่วโลกมาแล้วนับไม่ถ้วน

สถานที่ท่องเที่ยว

จุดแรก แวะทิ้งในความงดงามของเรือพระที่นั่งที่เรือพระราชพิธีแล้วลองต่อไป ตะลึงในความวิจิตรของภาพฝาผนังที่วัดสุวรรณาราม จากนั้นแวะไหว้เจ้าแม่กวนอิมทำบุญให้อาหาร ปลาถวายขึ้นชมตำหนักแดง ศาลาการเปรียญที่สวยงามมากที่วัดชีปะขาว เลยต่อไปจะเข้าคลองซัด พระขึ้นบกไปที่เขี้ยวตลาดน้ำตลิ่งชัน รับประทานอาหารมือเพียงล้อมวงบนแพริมน้ำ ลงเรือต่อไปดูพระ อุโบสถลอยน้ำกับหน้าบันกระຈສີที่วัดพิบูลทอง ก่อนกลับแวะชมพระอุโบสถเรือสำเภาสมัยสุโขทัยที่ วัดชะลอมปิดท้าย

เดินทาง

- ทางเรือ : จะว่าจ้างเรือจากท่าช้างหรือไปกับเรือด่วนมิตรเจ้าพระยาก็ได้ เรือออกตั้งแต่ 8 โมงเช้า

ที่ระลึก

- หน้าวัดปะชีขาวมีเรือชาวบ้านเฒ่าขายของที่ระลึกทำเองให้เลือกซื้อ

4. คลองมหาสวัสดิ์

ความเป็นมา

ใครที่ยังไม่เคยเห็นสวนบัว สวนผัก สวนดอกไม้ ผลไม้ริมน้ำมาก่อน แสดงว่ายังไม่เคยไปเที่ยวคลองมหาสวัสดิ์ นั่นเพราะสองฝั่งลำน้ำที่นี้ผู้คนสวนใหญ่ทำไร่ ทำสวนกันมาตั้งแต่วุ่นวายตลอดลำคลองจึงมีขอมไม้แบบโบราณ คู่ต่อเรือแบบไทยๆสลักรั้วสวนและดอกไม้บานาพันธุ์ให้ดูกันเพลิดเพลิด จึงไม่แปลกใจว่าทำไมน้ำในคลองแห่งนี้จึงใสเย็นกว่าที่ไหนๆ

สถานที่ท่องเที่ยว

ตั้งแต่ประตูน้ำฉิมพลีไปถือเป็นเขตแห่งความร่มรื่น ตลอดรายทางมีภาพชีวิตริม น้ำให้ทัศนากันไม่เบื่อจนถึงวัดใหม่ผดุงเขต ที่หน้าวัดมีเรือขายของ ขายอาหาร พืชผัก ผลไม้ผ่านไปตามตลอด เลยออกไปถึงจุดขึ้นลงศาลายาสามารถขึ้นลงไปเที่ยวสวนสามพรานได้

เดินทาง

- ทางเรือ : เริ่มต้นจากแยกพุทธมณฑลสาย ๓ เลี้ยวขวาผ่านหน้า มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายาเลี้ยวซ้ายอีกครั้งก็ถึงท่าเรือศาลายา มีเรือหางยาวพาเที่ยวในคลองมหาสวัสดิ์ไปถึงคลองทวีวัฒนา คลองโยงก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ริมน้ำอยุธยา

ความเป็นมา

เมื่อพูดถึงเที่ยวคลองล่องทุ่งกรุงเก่าอยุธยาทำให้นึกถึงหมู่บ้านรอบเกาะเมืองที่สะท้อนความเป็นไทย หมู่บ้านญี่ปุ่น หมู่บ้านโปรตุเกส หมู่บ้านอิสลาม แถบตำบลคลองตะเคียน บ้านมอญแถบวัดไก่อี๊ และอีกหลายๆหมู่บ้านที่มีตำนานการตั้งถิ่นฐานมายาวนาน ดุสภาพทางสังคม วัฒนธรรมที่ยังเป็นไทยแท้ที่บ้านปากกระวาน บ้านต้นยาง บ้านพลู ต.ปากกระวาน ไปดูหมู่บ้านปั้นอิฐที่ยังคงใช้เทคโนโลยีดั้งเดิมพื้นบ้านแถบบ้านสวนพริก บ้านบางขวด ตำบลสวนพริกริมคลองขวด ไม่นับสถาปัตยกรรมที่เป็นมรดกโลกมากมายพอกับชีวิตริมคลองและชีวิตริมแม่น้ำเจ้าพระยาของผู้คนที่นี้ สาธยายได้ไม่รู้จบ

สถานที่ท่องเที่ยว

คลองหันตรา บ้านเรือนสวนใหญ่เป็นเรือนจั่วแบนสลักรับกับเรือนทรงไทย หน้าบ้านแต่ละบ้านมีท่อน้ำ โรงเรือเล็กแล้วก็ยอริมตลิ่งติดกับท่อน้ำแทบจะทุกบ้าน ที่คลองเจ้าเจ็ด อ.เสนา มาแล้วต้องไปชิมก๋วยเตี๋ยวเรือรสเด็ด คลองขนมจีน (ส่วนหนึ่งของคลองหันตรา) เป็นแหล่งทำขนมจีนและลอดช่องส่งขายตลาดหัวรอ คลองแม่น้ำอ้อม(เชื่อมต่อกับคลองขนมจีน) เป็นแหล่งปลูกผักเครื่องเคียงน้ำยาประเภท จิง ข่า ตะไคร้ กระจ่าง พริกไทย โหระพา ฯลฯ ขนมหวานสารพัดทั้งขนมทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ขนมถ้วยฟู ขนมกล้วย ขนมใส่ไส้ ขนมถ้วย ขนมชั้น ขนมตะโก้ ต้องที่คลองสระบัว คลองสวนพลู คลองข้าวเม่า คลองสาคร

จากนั้นก็ลัดเลาะลงทางใต้แม่น้ำเจ้าพระยาเปรียบเทียบกับชีวิตตามลำน้ำดูบ้างก็น่าสนใจ จากเกาะหัวรอด้านใต้ ผ่านตลาดเจ้าพรหม ผ่านคู้้งน้ำซึ่งด้านเหนือเป็นป้อมเพชร ด้านใต้เป็นวัดพนัญเชิงจะแวะไหว้พระและพักผ่อนน้อยไปในตัวก็ดี สองฝั่งแม่น้ำช่วงนี้จะมีโรงสี โรงเลื่อย วัด ศาลเจ้า เรือมาทางใต้สักพัก เริ่มมีมัสยิดเลยถึงบางอ้อว่าเป็นหมู่บ้านอิสลามแถบตำบลคลองตะเคียน ที่วัดไก่อี๊ มีเชิงตะกอนแบบโบราณเห็นความเป็นมอญอย่างชัดเจนเรื่อยไปถึงเกาะเรียน เห็นกลุ่มทรงไทยปลูกอยู่ประปราย มองเลยไปกลางๆเกาะ เขียวสดใส่ไปด้วยต้นข้าวโพดของชาวบ้านหรือจะเลยไปดูหมู่บ้านสวนพริก ริมคลองขวดที่เขาใช้เทคโนโลยีแบบชาวบ้านในการปั้นอิฐ นำไปบูรณะปฏิสังขรณ์โบราณสถานในแถบอยุธยาก็ได้

เดินทาง

- ทางเรือ : มีบริการนำเที่ยวอยู่หลายที่ เช่น บริษัทเรือด่วนเจ้าพระยา เรือโอเรียนเต็ลควีน เรืออยุธยาปริ้นเซส สำหรับเรือที่จะพาลัดเลาะไปตามคลองซอย ไปติดต่อที่ท่าเรือตลาดหัวรอหรือท่าตลาดเจ้าพรหม ถ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล่องแม่น้ำติดต่อเรือบริการนำเที่ยวระหว่างล่องไปมีดินตริบรรเลงเสนาะ
ไสตสลับการบรรยายได้ทั้งสาระและสุขสำราญอิมเอมใจ

- ทางรถ : ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 1 กรุงเทพ – วังน้อย – สระบุรี ผ่าน
เขต อ.บางปะอินและอ.วังน้อย หรือจะใช้รถออกจากสถานีขนส่งหมอชิต
ถนนกำแพงเพชรทุกๆ 40 นาที
- ทางรถไฟ : ให้ใช้ขบวนที่มีปลายทางสู่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ จะผ่านอยุธยาในเขตอ.บางปะอิน และอ.ภาชี ส่วนสายเหนือจะผ่าน
อ.ท่าเรือด้วย

ที่ระลึก

- แวะซื้อเครื่องจักรสานฝีมือละเอียดที่หัวเวียงหรือพัดจักสานจากไม้ที่ อ.
บ้านแพรก
- ถ้าชอบมีดพร้าต้องมีดอรัญญิกของหมู่บ้านต้นโพธิ์ – ไม้หนอง ต.ท่าช้าง
อ.นครหลวง
- หอบหิ้วพวกไม้ตัดไทย บอนไซ ไม้แคระ จากหมู่บ้านไม้ตัด อ.ท่าเรือ
- ขนมไทยสารพัดตั้งแต่ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง ต้นตำรับต้องของ
ชาวคลองสระบัว คลองสวนพลู คลองข้าวเม่า คลองสาคุ

6. บ้านไทยริมน้ำ อยุธยา – สุพรรณฯ – อ่างทอง

ความเป็นมา

นักนิยมบ้านไทยทั้งทรงไทยจั่วแบนหรือบ้านลมจะได้อิมตาอิมใจกับบ้านไทยริม
น้ำที่เรียงรายกันให้ชมไม่รู้เบื่อตลอดการเที่ยวครั้งนี้

วันแรกชมบ้านที่อยุธยาก่อน ช่วงเช้าก่อน 9 โมง ไปลงเรือที่ท่าเรือหลังตลาดหัว
รอหรือที่ท่าเรือตลาดเจ้าพรหมก็ได้ เล่นเรือขึ้นไปทางเหนือผ่านวัดมณฑป วัดแค โรงเลื่อย วิทยาลัย
การต่อเรือ แล้วเข้าคลองหันตรา จากคลองหันตราต้องย้อนกลับมาที่ท่าตลาดหัวรอแล้วผ่านตลาดเจ้า
พรหมไปออกสู่ม้าน้ำเจ้าพระยา ผ่านวัดพนัญเชิงสองข้างทางมีบ้านสลับกับวัด โรงเลื่อย โรงสี ก่อน
กลับมาที่ท่าเรือหาก้วยเดี่ยวเรืออ่วยกินเป็นอาหารมือเที่ยงเพิ่มบรรยากาศในการนั่งเรือเที่ยว ช่วงบ่าย
ไปชมบ้านไทยนอกเกาะเมือง ที่บ้านต้นยาง ต.ปากกราน ออกจากเกาะเมือง ที่บ้านต้นบาง ต.ปาก
กราน ออกจากเกาะเมืองข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านวัดไชยวัฒนาราม แล้วเลี้ยวซ้ายไปทางหมู่บ้านโปร
ตุเกส เห็นวัดช้างอยู่ทางขวามือ เลี้ยวซ้ายเข้าถนนลูกรังเล็กๆ ด้านในเป็นหมู่บ้านต้นยางถนนลูกรังจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วนผ่านบ้านมอญ บ้านอิสลามและมัสยิด มีบ้านไทยเก่าๆให้ดูหลายๆหลัง ถ้ายังมีเวลาให้ไปดูบ้านไทย ต่อที่บ้านปากกระวาน และบ้านพลูซึ่งอยู่ใกล้ๆกัน

วันที่สอง ชมบ้านไทยในอ่างทอง ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข 309 ก่อนเข้า อ่างทองจะผ่านอ.บางปะหัน ที่นี้จะมีโรงปรุงเรือน(สร้างเรือน) หลายแห่ง เข้าไปดูขั้นตอนการปรุงเรือน ได้ เมื่อเข้ามาในตัวเมืองอ่างทองแล้ว ให้ตรงไปยัง อ.วิเศษชัยชาญ ที่บ้านหัวตะพานยังมีบ้านไทยอยู่ หลายหลัง แต่บ้านไทยที่นี้จะต้องจากที่อยู่อาศัยที่ตรงบ้านลม บ้านไทยที่อยู่อาศัยจะมีเหงา แต่ที่วิเศษชัย ชาญจะไม่มีเหงาจะเป็นทางปลาแทน

วันที่สาม ชมบ้านไทยที่สุพรรณบุรี ออกจากตัวเมืองข้ามสะพานอาชาสีหมอก แล้วกลับรถลอดใต้สะพานจะผ่านบ้านไทยซึ่งใช้ครุฑไทยเดิมมาเป็นบ้าน บ้านหลังนี้มีอายุกว่า 100 ปี ฝาบ้านยังเป็นไม้ซัดตะแบบดั้งเดิม ต่อไปเลี้ยวเข้าเส้นทางหลวง 3551 เส้นทางนี้จะมีทุ่งนาและสะพาน บัวชานนไปตลอดจนเข้าเขตบ้านบางแม่หม้าย แล้วเข้าสู่ "บ้านหัตถกรรมบางแม่หม้าย" มีกลุ่มเรือน ไทย มีชานเชื่อมถึงกันให้เห็นอยู่ 3-4 หลัง มาถึงแล้วจะซื้อไม้กวาดใบมะพร้าวติดมือกลับไปด้วย

เดินทาง

- ทางเรือ : ลงเรือที่ตลาดหัวรอ หรือที่ท่าเรือตลาดเจ้าพรหม

7. ล่องเรือเปิบอาหารรสเด็ด ออยุธยา – สุพรรณฯ

ความเป็นมา

ล่องเรือชมชีวิตไทยๆมาตั้งแต่อยุธยาที่ยวนี้เลยพาเลียบจากอยุธยาเรือยขึ้นไปถึงสุพรรณบุรีแถมเอาใจนักชิมด้วยรายการพาชิมก๋วยเตี่ยวเรือและอาหารรสเด็ดริมคลองอีกต่างหาก เรียกว่าอิมตาแล้วยังได้ลิ้มรสอาหารจานอร่อย

เดินทาง

จะไปร้านอาหารอร่อย ถ้าไปจากกรุงเทพฯ ผ่านอ.เสนาแล้วจะมีทางเล็กๆด้าน ซ้ายแยกเข้า ต.เจ้าเจ็ด มีป้ายบอกตรงปากทางไม่ต้องกลัวหลงไปเปิบได้ทุกวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.9.4 กิจกรรมต่างๆของสมาคมสถาปนิกสยามฯ

งาน “ฟื้นฟูอยู่อย่างไทย Back to Basic: Thai Lifestyle” ปี พ.ศ. 2542 เป็นหัวข้อที่ได้ตั้งขึ้นมาซึ่งหมายความว่าถึงเวลาแล้วที่พวกเราจะต้องกลับมาองความเป็นอยู่อย่างไทยๆ ซึ่งมีได้หมายความว่าต้องกลับไปอยู่อาคารทรงไทย แต่จะหาข้อดีจากอาคารทรงไทยหลายๆส่วนที่บรรพบุรุษของเราได้คิดค้นขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเป็นอยู่อย่างสบายๆ แบบไทย ซึ่งเราจะมองข้ามกันไป กลับนำมาพัฒนาใช้กับอาคารในปัจจุบัน ๆ พบฯ ชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เคยพูดว่า “มองตึกบ้านเราไม่รู้เลยว่าตึกไหนเป็นตึกออกแบบเพื่อใช้ในเมืองไทย เพราะมองแล้วเหมือนตึกในตะวันตกตรงนี้เป็นจุดที่เราต้องฟื้นฟูอยู่อย่างไทยกันให้ได้”

งานประกวดแบบกำเนิดของแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งก็คืออุบัติเหตุการไหลมาบรรจบของลำน้ำ 4 สายคือ ปิง วัง ยม น่าน โดยมีจุดเชื่อมอยู่ ณ บริเวณท้ายเกาะยม อ.เมือง จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อคำนึงถึงความสำคัญของแม่น้ำเจ้าพระยาสายนี้ ทั้งในแง่กายภาพและจิตวิญญาณของประชาชนชาวไทยแล้ว บริเวณต้นน้ำนี้คือจุดเริ่มต้นของกำเนิดการสถาปนาอาณาจักรสยามประเทศที่ยิ่งใหญ่จีรังสืบทอดถึงปัจจุบัน เอกชนแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นศูนย์รวมแห่งความอุดมสมบูรณ์ของแขนงน้ำสำคัญหลายสาย⁹

งานประกวดแนวความคิดในเอกลักษณ์ท้องถิ่น ซึ่งปีพ.ศ. 2541 – 2544 เป็นปีแห่งการอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและสืบทอด สร้างสรรค์พัฒนาภูมิปัญญาไทยเพื่อกระตุ้นจิตสำนึกและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์รูปแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่นของไทยด้วยนั้น จึงได้มีการดำเนินการจัดการประกวดแนวความคิด การออกแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่นของไทยทุกภูมิภาคเพื่อส่งเสริมให้มีการศึกษา ค้นคว้าและสร้างสรรค์ รูปแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่นที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการจรรโลง ฟื้นฟูและสืบทอดสถาปัตยกรรมท้องถิ่นของไทย ถิ่น โดยมีความสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยของอาคาร ความงามทางสถาปัตยกรรมของไทย ความถูกต้องในเชิงวิศวกรรมการก่อสร้างและวัสดุการก่อสร้าง¹¹

⁹ ผศ. สมบูรณ์ เวสสุนทรเทพ, “สาส์นจากประธานจัดงานสถาปนิก 42,” วารสารอาษา, (กรุงเทพฯ : โฟคัล อิมเมต พรินติ้งกรุ๊ป, 2541) หน้า 24.

¹⁰ สมาคมสถาปนิกสยามฯ, เอกสารประกวดแบบโครงการต้นแม่น้ำเจ้าพระยา (กรุงเทพฯ : โฟคัล อิมเมต พรินติ้งกรุ๊ป, 2541)

¹¹ สมาคมสถาปนิกสยามฯ, “การประกวดแนวความคิดเอกลักษณ์สถาปัตยกรรม,” วารสารอาษา, (กรุงเทพฯ : โฟคัล อิมเมต พรินติ้งกรุ๊ป, 2541) หน้า 14.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.10 การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

นอกจากการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นมาของโครงการ เป้าหมายและผลที่จะได้รับจากโครงการซึ่งแสดงถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ของโครงการข้างต้น ยังพิจารณาถึงในหัวข้อสำคัญของความเป็นไปได้ของโครงการดังนี้

1. ความเป็นไปได้ทางการลงทุน

1.1 ที่มาของงบประมาณโครงการ

รัฐบาลไทยให้การสนับสนุนค่าใช้จ่ายทั้งหมดของโครงการทั้งทางการลงทุนในการก่อสร้างอาคารและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของศูนย์ การกำหนดงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปี รัฐบาลไทยจะให้การสนับสนุนโดยจะพิจารณาจากงบประมาณที่ทางศูนย์ได้ขอไปในแต่ละปี ทั้งนี้ส่วนหนึ่งของงบประมาณได้มาจากรายได้จากกิจกรรมของศูนย์และเงินบริจาคจากประชาชน

1.1.1 งบประมาณของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

- งบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน
- งบประมาณในการก่อสร้างอาคารตามโครงการ
- งบประมาณในการดำเนินงานของโครงการ

1.2 ผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนเพื่อสร้างเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจ¹²

หมายถึงการลงทุนส่งเสริมสินค้าและบริการที่มีนัยแห่งคุณค่าและเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมฝังตัวอยู่และทำให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ

1.2.1 ในส่วนเกี่ยวกับสินค้า สินค้าที่ควรแก่การนำมิติทางวัฒนธรรมเข้าไปสอดแทรกเพื่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจมีมากมายเช่น

- อาชีพของชาวบ้าน ต้องมีการพัฒนาอาชีพของชาวบ้านให้ดียิ่งขึ้นและสอดคล้องกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน
- โบราณสถาน ศิลปวัตถุ และศิลปกรรม ในวัฒนธรรมไทยมีศิลปวัตถุและศิลปกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ถ้าสังคมไทยเห็นคุณค่าพยายามศึกษาและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นก็จะได้มูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างมาก

¹² สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แผนแม่บทวาระแห่งชาติ ว่าด้วยทศวรรษสืบสานวัฒนธรรม

เพื่อการพัฒนา, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อาหารไทยและผลไม้ไทย ซึ่งนอกจากอร่อยและจัดให้สวยงามได้แล้ว ยังมีคุณค่าสูงต่อสุขภาพ
- สมุนไพรและการแพทย์แผนไทย การส่งเสริมพัฒนาสมุนไพรและการแพทย์แผนไทยให้ประชาชนเห็นคุณค่า นอกจากจะเป็นการพึ่งตนเองได้แล้ว ยังเป็นการกระจายรายได้ให้ชาวบ้าน
- ข้าวของเครื่องใช้แบบชาวบ้าน การนำเครื่องใช้แบบไทยมาพัฒนาให้เกิดคุณค่าในการใช้สอยจะเป็นการกระจายรายได้อีกทางหนึ่ง
- ขนบธรรมเนียมและประเพณีท้องถิ่น ประเทศไทยมีแหล่งสมบูรณ์ด้วยแหล่งทางประเพณี วัฒนธรรม และธรรมชาติ จึงควรมีการศึกษาประวัติศาสตร์ ประเพณี และวัฒนธรรมในทุกจังหวัดเพื่อให้เข้าใจคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ลึกซึ้ง อันจะมีผลให้ประชาชนเกิดความรักและหวงแหนวัฒนธรรมและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น

1.2.2 ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการ บริการที่ควรจะนำเอามิติวัฒนธรรมเข้าไปสอดแทรกไว้เพื่อให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจมากมายเช่น

- บริการนันทนาการ ได้แก่ กีฬา นิทรรศการ พิพิธภัณฑ์ ภาพยนตร์ บริการท่องเที่ยว เป็นต้น
- บริการอาหารและภัตตราคาร
- บริการการศึกษา ได้แก่ หนังสือ Multimedia เป็นต้น
- ดนตรีและนาฏศิลป์ไทย ได้แก่ สุนทรียภาพทางดนตรีและศิลปการแสดงในรูปแบบต่างๆ

1.3 ผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนเพื่อสร้างเสริมความมั่นคงทางสังคม หมายถึงการลงทุนสนับสนุนกิจกรรมที่มุ่งจะให้เกิดผลต่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลกำไรและถือเป็นภารกิจของหน่วยงานหรือองค์กรที่จะพึงดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้

1.3.1 การส่งเสริมภูมิปัญญาไทย เพื่อนำภูมิปัญญาไทยเข้าสู่ระบบการศึกษาและเสริมสร้างบทบาทของผู้ทรงภูมิปัญญาในการถ่ายทอดความรู้ทั้งในระบบและนอกระบบและศึกษาตามอัธยาศัย

1.3.2 การส่งเสริมการเผยแพร่หนังสือเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วรรณกรรมและศิลปวัฒนธรรมของไทยเพื่อเผยแพร่ในระดับกว้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.3 การสนับสนุนให้มีเวทีวัฒนธรรมเพื่อเป็นที่พบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้
สถานการณ์ในชุมชนเพื่อจะได้ร่วมกันคิด แก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน
ร่วมกัน

1.3.4 การส่งเสริมให้มีการเผยแพร่วัฒนธรรมเพื่อแสดงออกถึงกระบวนการ
คัตสรรของบรรพบุรุษที่สืบทอดมาสู่คนรุ่นหลัง

1.4 ผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนเพื่อสร้างเสริมความมั่นคงทางการเมือง
การเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุขเป็นฐาน

สำคัญของการพัฒนาประเทศแม้ว่าประเทศไทยจะพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยมาได้ระดับหนึ่ง แต่
ก็ยังต้องเผชิญอุปสรรคในหลายด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยจนเป็นวิถีชีวิต
อย่างแท้จริงจึงจำเป็นต้องมีการลงทุนเพื่อพัฒนาวิถีชีวิตประชาธิปไตยบนพื้นฐานรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย

2. ความเป็นไปได้ทางด้านการบริหาร

2.1 ผู้บริหารโครงการ

เจ้าของโครงการคือสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวง
ศึกษาธิการ ผู้บริหารโครงการจะประกอบด้วยคณะกรรมการวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเลือก
มาจากหัวหน้าฝ่ายวัฒนธรรมของจังหวัดต่างๆที่อยู่ในขอบข่ายซึ่งประกอบไปด้วยจังหวัดนครสวรรค์,
ชัยนาท,สิงห์บุรี,ลพบุรี,อ่างทอง,อยุธยา,สระบุรี,ปทุมธานี,นนทบุรี,กรุงเทพมหานคร,สมุทรปราการ ซึ่ง
จะมีผู้อำนวยการศูนย์ซึ่งก็เลือกจากคณะกรรมการหรือบุคคลอื่นที่คณะกรรมการวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำ
เจ้าพระยาเห็นว่าเหมาะสม ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าศูนย์เพื่อทำหน้าที่บริหารโครงการและทำการประสาน
งานกับหน่วยงานส.ว.ช.

2.2 นโยบายในการบริหาร

นโยบายในการบริหารของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจะเป็นไปได้ตาม
เป้าหมาย ในการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ก็คือ ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและเผยแพร่
วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจตลอดจนให้บริการแล้ดงคมในเดาน
การส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมโดยไม่หวังผลตอบแทนในรูปของตัวเงินเป็นหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.11 สรุปบทนำโครงการ

ในประเทศไทยนั้นแม่น้ำที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตไทยมากที่สุดก็คงจะเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา บทบาทของแม่น้ำเจ้าพระยาถ้าจะเปรียบได้คงเป็นสายเลือดหล่อเลี้ยงผืนแผ่นดินไทยและเพื่อมประสานวัฒนธรรมอันหลากหลายเข้าไว้ด้วยกัน และเป็นอยู่อารยธรรมที่หล่อหลอมวิถีศิลปวัฒนธรรมไทยมาช้านาน คำจำกัดความของคำว่าวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา หมายถึงวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยาและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นบนสายแม่น้ำเจ้าพระยา

ในปัจจุบันนี้ ความเจริญและเทคโนโลยีได้ทำให้ประเทศไทยทำให้วัฒนธรรมอันดั้งเดิมที่เกิดขึ้นตามลุ่มแม่น้ำเริ่มจะจางหายไป ทั้งที่วัฒนธรรมของไทยเราเกิดจากภูมิปัญญาผ่านกระบวนการคิดสรรของบรรพบุรุษมา ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ส่งผลต่อวัฒนธรรมของชาติ ความเข้าใจและภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติลดน้อยลงไป โดยการจัดตั้งโครงการ “ศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา” ซึ่งหมายถึง สถานที่รวบรวมและเผยแพร่วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้นเพื่อมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- เพื่อส่งเสริม เผยแพร่และปลูกฝังเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและรับรู้วัฒนธรรมอันดั้งเดิม และร่วมกันรักษา พัฒนาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมสืบต่อไป
- เพื่อเป็นหน่วยดำเนินงานและสนับสนุนทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
- เพื่อสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและส่งเสริมภาพพจน์ที่ดีในแง่การท่องเที่ยวของประเทศไทย

เป็นแนวทางหนึ่งที่ได้เกิดขึ้นเพื่อพยายามช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยมีข้อมูลสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งโครงการในด้านการอนุรักษ์ รักษาวัฒนธรรมอันดั้งเดิมเช่น แผนวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการรักษา พัฒนาและสร้างสรรควัฒนธรรมไทยให้เป็นสมบัติของมนุษยชาติ อันจะนำซึ่งเกียรติภูมิของคนไทยในบริบทของสังคมโลก และ งานสถาปนิก 42 “ฟื้นฟูอยู่อย่างไทย” ซึ่งเป็นกระแสที่จะกลับมาฟื้นฟูความเป็นอยู่อย่างไทย วัฒนธรรมไทย หรือ การประกวดแนวความคิดในเอกลักษณ์ท้องถิ่นซึ่งเป็นการปลูกให้เกิดแนวความคิดในการอนุรักษ์งานและวัฒนธรรมพื้นถิ่น ฯลฯ ในด้านดำรงไว้ซึ่งความสำคัญของแม่น้ำเจ้าพระยาแม่น้ำสายหลักของประเทศชาติเช่น โครงการงานการเฉลิมฉลองแม่น้ำแห่งราชอาณาจักรไทย โครงการท่องเที่ยวทางน้ำ การเล็งเห็นปัญหาน้ำเสียในแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งเป็นการหันกลับมาองดูแม่น้ำสายหลักของประเทศที่เคยให้ประโยชน์อันมหาศาลแก่เรา โดยข้อมูลส่วนนี้ชี้ให้เห็นความถึงเหตุผลในการจัดตั้งโครงการในระดับหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยความเป็นไปได้ในการจัดตั้งโครงการได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการ
แห่งชาติในแง่ของการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมประเภทต่างๆ และความเป็นไปได้ในการลงทุนซึ่งโครงการ
ประเภทนี้ไม่ได้เน้นผลตอบแทนที่อยู่ในรูปของรายได้ แต่เน้นผลตอบแทนในด้านของผลที่เกิดขึ้นกับคน
ในสังคม การให้ความรู้คนในสังคม ซึ่งความรู้ส่วนนี้จะส่งผลในด้านต่างๆต่อไปไม่ว่าจะเป็นด้าน
เศรษฐกิจหรือด้านสังคม ซึ่งผลตอบแทนเหล่านี้เป็นเป้าหมายที่โครงการมองเห็นความสำคัญมากกว่า
ตัวเงิน ดังนั้นผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจโดยตรงจึงไม่สมควรนำมาวัดกับโครงการประเภทนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาลักษณะโครงการเบื้องต้น

2.1 ความหมายและลักษณะสำคัญของศูนย์วัฒนธรรม

ตามความหมายของศูนย์วัฒนธรรมตามพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 3 นั้นได้บัญญัติคำว่า “ศูนย์” ซึ่งทำหน้าที่เป็นคำนามว่า จุดกลาง จุดรวม ซึ่งความหมายทั่วไปของวัฒนธรรม คือ “วิถีชีวิตของคนในสังคมเป็นแบบแผนการปฏิบัติและการแสดงออก ซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างๆ ที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ ชาบซึ้ง ยอมรับ และใช้ปฏิบัติกรร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ”¹ โดยรวมแล้วศูนย์วัฒนธรรมจะมีความหมายว่าจุดรวมวิถีชีวิตของคนในสังคมซึ่งสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ ชาบซึ้ง และยอมรับอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม โดยลักษณะของศูนย์วัฒนธรรมจะเป็นอาคารเพื่อการศึกษาที่มี Building Type เป็น Museum ผสมกับ Auditorium โดยจากแนวจัดตั้งและดำเนินงานศูนย์วัฒนธรรมนั้นได้กล่าวถึงหน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย รวบรวมและบริการข้อมูลวัฒนธรรม
2. จัดนิทรรศการด้านวัฒนธรรม
3. ฝึกอบรมและสนับสนุนการฝึกอบรมวิทยากรและบุคลากรวัฒนธรรม
4. เป็นที่ตั้งสำนักงานองค์กรเครือข่ายเครือข่ายวัฒนธรรมหรือสภาวัฒนธรรมหรือองค์กรด้านวัฒนธรรมอื่นๆตามความพร้อมและความต้องการของศูนย์วัฒนธรรมนั้น

¹ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรม,

(กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541), หน้า 52)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สนับสนุนการดำเนินงานทางวิชาการด้านวัฒนธรรมแก่สภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ หรือสภาวัฒนธรรมตำบลหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี
6. เป็นศูนย์กลางเครือข่ายทางวิชาการด้านวัฒนธรรมของเครือข่ายวัฒนธรรมกลุ่มภาคีวิชาการทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น
7. ทำหน้าที่ทางวิชาการอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติหรือการขอความร่วมมือจากสถาบัน หน่วยงาน องค์กร และสภาวัฒนธรรมต่างๆแล้วแต่กรณี
8. การจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมบริการในพื้นที่ให้ค้ำถึงพื้นที่ทางวัฒนธรรมและเขตพื้นที่การปกครองควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารและประสานงาน
9. ศูนย์วัฒนธรรมอาจได้รับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน เช่น หน่วยงานราชการ องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น องค์กรอื่นๆ ตลอดจนทั้งเงินบริจาคของผู้มีจิตศรัทธาเป็นต้น อีกทั้งอาจมีเงินรายได้จากการจัดกิจกรรมหรือเงินอื่นใดที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดี²

โดยหน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรมจะเป็นตัวบ่งถึงลักษณะของศูนย์วัฒนธรรมที่ต้องแสดงออกถึงวิถีชีวิตของคนในสังคมอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้น แสดงว่าลักษณะของศูนย์วัฒนธรรมนั้นจะต้องตอบรับวิถีชีวิตของคนในสังคมเป็นสำคัญ การตอบรับทางด้านวิถีชีวิตจะนำมาซึ่งเอกลักษณ์ รูปแบบ ลักษณะของศูนย์วัฒนธรรมนั้นๆ

² สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แนวทางการดำเนินงานวัฒนธรรม,

(กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541), หน้า 7-8.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 เนื้อหาของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ชีวิตของคนในสมัยก่อนนั้นทำมาหากินตามแม่น้ำลำคลองซึ่งเหมาะแก่สังคมการเกษตรกรรมที่ต้องการใช้น้ำในการประกอบอาชีพ ถ้าเราจะนึกถึงแม่น้ำสายสำคัญของประเทศไทยเราแล้ว คงจะอดนึกถึงแม่น้ำเจ้าพระยาไม่ได้เพราะทั้งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ส่วนหนึ่งของประเทศไทยนั้นจะต้องอ้างอิงถึงแม่น้ำเจ้าพระยาด้วย จะเห็นจากราชาธานีของประเทศไทยเองยังเป็นราชธานีที่ติดกับริมแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากการตั้งเมืองสมัยโบราณต้องอาศัยปัจจัยหลักอยู่สองประการคือ มีที่นาอย่างหนึ่ง มีลำน้ำเป็นทางโคจรและอาศัยใช้น้ำบริโภคอีกอย่างหนึ่ง เราจึงเห็นว่าแม่น้ำที่ไหนจะมีชุมชนและบ้านเมืองที่นั่น คนไทยตั้งแต่ครั้งดึกดำบรรพ์อยู่ในสังคมกสิกรรมมีการทำนาข้าวเป็นหลัก การปลูกข้าวเฉพาะในพื้นที่ลุ่มจำเป็นต้องมีน้ำ³ แสดงว่าชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยนั้นจะได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จากชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนริมแม่น้ำเจ้าพระยานี้ทำให้เกิดกระบวนการคัดสรรของบรรพบุรุษผ่านรุ่นต่อรุ่นจนเป็นวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับจากสังคมนั้นแล้ว ซึ่งถ้าเราจะกล่าวคำว่า “วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา” นั้น เราคงต้องหาความหมายและขอบเขตของคำว่า “วัฒนธรรม” และคำว่า “ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา” ก่อนเป็นอันดับแรก

คำว่าลุ่มแม่น้ำ จากพจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530 ได้บัญญัติความหมายไว้ว่า “บริเวณที่ลุ่มของแม่น้ำ” โดยถ้าจะกล่าวถึงลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยานั้นจะต้องทราบว่าแม่น้ำเจ้าพระยามีเส้นทางและตำแหน่งเป็นเช่นไร

การกำหนดขอบเขตของลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยานั้นจะเน้นครอบคลุมในเรื่องของพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเองจริงๆ เท่านั้น จะไม่นำเนื้อหาในส่วนลุ่มแม่น้ำสาขาอื่นๆ ของแม่น้ำเจ้าพระยามาอยู่ในขอบเขตของลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพราะจะทำให้สับสนในเรื่องของขอบเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจริงๆ เพราะฉะนั้นลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจริงๆจะครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ โดยรายละเอียดลักษณะลุ่มน้ำเจ้าพระยาดังแสดงในรูปที่ 2.2.1

³ สลักพันธ์ นวนปาน, “ตำนานเรือวิถีเมืองน้ำ,” วารสารศิลปวัฒนธรรม, 11 (กันยายน, 2540)

รูปที่ 2.2.1 แสดงลักษณะของลุ่มน้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจะต้องมีพื้นฐานมาจากสภาพทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ กฎระเบียบ ค่านิยมต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมที่สังคมพื้นที่นั้นยอมรับร่วมกัน เช่น สภาพทางกายภาพเช่นเดียวกัน อาจจะมีวัฒนธรรมคล้ายกันได้ แต่ถ้าสภาพทางชีวภาพแตกต่างกัน สองกลุ่มชนนี้ก็จะเกิดความแตกต่างกันในการตอบสนองของสภาพทางชีวภาพของแต่ละพื้นที่ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมานี้จะแสดงให้เห็น ดังตารางต่อไปนี้

IDEOLOGICAL ORDER	ลำดับค่านิยม อุดมคติ	} Behaviour Property
SOCIAL ORDER	ลำดับกฎระเบียบทางสังคม ศาสนา	
POLITICAL ORDER	ลำดับกฎระเบียบที่เป็นทางการ	} Institutive Property
ECONOMIC ORDER	ลำดับเศรษฐกิจ	
BIOTECH ORDER	ลำดับชีวภาพ	} Physical Property
PHYSICAL ORDER	ลำดับกายภาพ	

ตารางที่ 2.2.1 แสดงการจัดลำดับของกลุ่มของระบบสังคม

ที่มา : เอกสารประกอบการสอนวิชา ผังเมืองเบื้องต้น 02015503 ปีการศึกษา 2542

โดยวัฒนธรรมจะมีรากฐานมาตามตารางดังกล่าว โดยถ้าเราจะศึกษาวัฒนธรรมของลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยานั้นจะต้องศึกษาสภาพกายภาพ สภาพทางชีวภาพ ฯลฯ รวมทั้งประวัติศาสตร์ของพื้นที่ที่เป็นพื้นฐานของวัฒนธรรมก่อนจึงจะเข้าใจในวัฒนธรรมนั้นๆ ได้ โดยเนื้อหาที่มีดังนี้

1. กำเนิดสายน้ำ (สภาพทางกายภาพและชีวภาพของลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา)

1.1 เทือกเขาทั้ง 5 ของภาคเหนือต้นกำเนิด ปิง วัง ยม น่าน

ซึ่งทางตอนเหนือของประเทศไทยมี เทือกเขาถนนธงชัย เทือกเขาขุนตาน

เทือกเขาผีปันน้ำ เทือกเขาหลวงพระบาง เทือกเขาเพชรบูรณ์ ซึ่งมีป่าดงดิบหนาแน่น ป่าที่ปทตามไหล่เขาเหล่านี้ทำให้มีฝนตกชุกและยังช่วยอุ้มน้ำไว้ ทำให้พื้นดินเกิดความชุ่มชื้น มีน้ำไหลตลอดปี แล้วน้ำนี้จึงแยกตัวออกเป็นแควน้อยๆ แล้วเกิดแม่น้ำสายสั้นๆ 4 สาย คือ ปิง วัง ยม น่าน นั่นเอง⁴

⁴ สุธธิดาภรณ์ อัมพวันวงศ์, เจ้าพระยาที่รัก, กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2528 หน้า 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 จุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยแม่น้ำเจ้าพระยามีจุดกำเนิดอยู่ที่บริเวณที่แม่น้ำ ปิง น่าน บรรจบกัน ณ ตำบลปากน้ำโพ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ไหลผ่านพื้นที่ 10 จังหวัดแล้วไหลลงสู่ทะเลที่อ่าวไทย ณ ตำบลแหลมฟ้าผ่าและตำบลท้ายบ้าน จังหวัดสมุทรปราการ⁵

1.3 ลักษณะทางกายภาพของแม่น้ำเจ้าพระยา

1.3.1 สภาพกายภาพทั่วไปของแม่น้ำเจ้าพระยา มีความยาวโดยทั่วไปประมาณ 379 กิโลเมตร ติดต่อกับอ่าวไทยทางตอนใต้ ความกว้างของแม่น้ำประมาณ 150 เมตร โดยแม่น้ำช่วงทางตอนเหนือจะมีความตรงและไหลเร็วแต่ทางตอนใต้จะมีเส้นทางน้ำที่คดเคี้ยวเนื่องจากความเร็วของน้ำที่ลดลงจากระดับน้ำทะเลที่หนุนตัวขึ้นสูงทำให้แม่น้ำคดเคี้ยว พอความเร็วของน้ำลดลงทำให้ตะกอนที่รวมเอาความอุดมสมบูรณ์นี้ตก ทำให้ดินบริเวณที่ลุ่มแม่น้ำนี้สมบูรณ์⁶

1.3.2 ลักษณะภูมิอากาศของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา สภาพภูมิอากาศอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนตุลาคม ลมนี้มีจุดกำเนิดจากมหาสมุทรอินเดีย มีความชุ่มชื้น(ไอน้ำสูง) เมื่อพัดผ่านผืนแผ่นดินทำให้เมฆมากและมีฝนตกทั่วไป ส่วนในระยะเวลาช่วงเดือนพฤศจิกายนจนถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีจุดกำเนิดในประเทศจีนเป็นลมแห้งและหนาว⁷

1.3.3 ลักษณะของดินที่อุดมสมบูรณ์ สภาพดินนั้นมีสภาพเป็นดินร่วน เป็นดินที่อุดมด้วยความสมบูรณ์ที่พัดพามาตามแม่น้ำเจ้าพระยา โดยสภาพเป็นดินตะกอนเหนียวเหมาะแก่การปลูกข้าว ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นส่วนหนึ่งของบริเวณที่ราบภาคกลางตอนใต้ เกิดขึ้นจากการทับถมของตะกอนมาหลายยุคหลายสมัย ผลจากการศึกษาพบว่าบริเวณลุ่มน้ำจะประกอบด้วยหินแข็งหลายชนิด มีความลึกตั้งแต่ 400,500 เมตร ประกอบไปด้วยชั้นกรวดทรายและแทรกสลับด้วยดินเหนียว ในชั้นกรวดทรายจะมีช่องว่างเพื่อกักเก็บน้ำที่ซึมลงไป โดยพื้นที่ของโครงการและบริเวณใกล้เคียงไม่ได้เป็นพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดแผ่นดินไหว⁸

⁵ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาลุ่มน้ำเจ้าพระยา (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2537), หน้า2-1

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2-1,2-2

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2-4

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 2-12

1.3.4 ลักษณะของน้ำและปริมาณน้ำ ปริมาณน้ำในแม่น้ำ

เจ้าพระยาจะค่อยๆมีระดับสูงขึ้นในระยะปลายเดือนพฤษภาคมอันเป็นระยะเริ่มต้นฤดูฝน จะมีปริมาณสูงสุดช่วงแรกประมาณเดือนมิถุนายน แล้วปริมาณน้ำจะค่อยๆลดลงเนื่องจากเป็นระยะฝนทิ้งช่วงต้นฤดูเป็นเวลา 2-3 สัปดาห์ ในระยะปลายเดือนมิถุนายนต่อต้นเดือนกรกฎาคม ต่อมาปริมาณจะเพิ่มขึ้นอีกจนถึงยอดน้ำสูงสุดประมาณเดือนพฤศจิกายนจึงค่อยๆลดลงตามฤดูกาลและเข้าสู่ระยะปริมาณน้ำน้อยในฤดูแล้ง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-กลางพฤษภาคม ทางด้านคุณภาพของแม่น้ำเจ้าพระยามีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่บนลุ่มน้ำนี้กว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงงานทั้งประเทศ แม่น้ำเจ้าพระยาจึงเป็นแม่น้ำที่ถูกใช้งานหนักที่สุดประกอบกับไม่ได้มีมาตรการบำบัดน้ำเสียอย่างจริงจัง แม่น้ำเจ้าพระยาจึงเป็นแม่น้ำที่เน่าเสียมากที่สุดของประเทศไปด้วย

1.3.5 ชีวิตและพืชพรรณที่เกิดขึ้นในสายน้ำ ในแม่น้ำ

เจ้าพระยานั้นมีปลาเสือตอซึ่งมีอยู่แห่งเดียวในประเทศไทย โดยปัจจุบันแทบจะสูญพันธุ์ไปแล้ว ส่วนสิ่งมีชีวิตอื่นๆเช่นปลาจำนวนของปลาลดลงค่อนข้างมาก⁹

1.4 แม่น้ำสาขาของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยแม่น้ำเจ้าพระยาจะไหลจากเหนือลงมาทางใต้โดยมีแม่น้ำสะแกกรัง ไหลลงมาบรรจบที่อำเภอบรรพตพิสัย และเมื่อผ่านบริเวณเขตติดต่อระหว่างจังหวัดนครสวรรค์ - อุทัยธานี - ชัยนาท แม่น้ำเจ้าพระยาจะแยกสาขาออกเป็นแม่น้ำสุพรรณบุรี ซึ่งไหลขนานกับแม่น้ำเจ้าพระยาไปออกสู่อ่าวไทยบริเวณจังหวัดสมุทรสาคร (แม่น้ำสุพรรณบุรีมีชื่อเรียกต่างๆตั้งแต่ช่วงต้นน้ำจนถึงปากแม่น้ำ คือ คลองมะขามเต่า แม่น้ำสุพรรณบุรี แม่น้ำนครชัยศรีและแม่น้ำท่าจีน) และมีแม่น้ำน้อยแยกออกจากแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณอำเภอสรรพยาจังหวัดชัยนาท ซึ่งแม่น้ำน้อยจะไหลกลับลงสู่อำเภอเสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนฝั่งตะวันออก แม่น้ำเจ้าพระยาจะแยกเป็นแม่น้ำลพบุรีบริเวณอำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งแม่น้ำลพบุรีจะไหลไปบรรจบกับแม่น้ำป่าสัก บริเวณอำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และแม่น้ำป่าสักจะไหลลงสู่อำเภอเสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกจากนั้นก็มีคลองบางแก้ว ซึ่งแยกออกจากแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณจังหวัดอ่างทองไหลไปรวมกับแม่น้ำลพบุรีที่อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา¹⁰

⁹ บริษัท ไทยอินโฟ คอนโซลิเคท จำกัด, หนังสือชุดโลกสีเขียวเรื่อง น้ำ, กรุงเทพฯ: บริษัท ไทยอินโฟ คอนโซลิเคท จำกัด, 2537

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนาแม่น้ำเจ้าพระยา (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2537), หน้า2-1

1.5 คลองที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยา คลองมีความสำคัญในฐานะเป็นคูเมืองป้องกันการรุกรานของศัตรูโดยเปรียบเสมือนเป็นปราการชั้นแรกที่ป้องกันมิให้ข้าศึกเข้ามาประชิดกำแพงเมืองได้สะดวก กับทั้งยังมีประโยชน์ในการเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งค้าขาย ตลอดจนเพื่อใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค โดยแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำหลักของประเทศจึงมีการขุดคลองจากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นจำนวนมาก¹¹

1.6 การขุดคลอง มีทั้งการขุดคลองลัดและการขุดคลองเชื่อมกับแม่น้ำอื่นหรือการขุดคลองเพิ่มจากธรรมชาติ ที่สำคัญน่าจะเป็นการขุดคลองลัดบริเวณคลองบางกอกน้อยและคลองบางกอกใหญ่ในปัจจุบัน ซึ่งมีผลทำให้มีการเปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่ สังคม ประวัติศาสตร์ ประเพณี

2. ประวัติศาสตร์กับสายน้ำ

2.1 ความเป็นมาของคำว่า “แม่น้ำเจ้าพระยา” คือเอาบริเวณที่เป็นปลายน้ำมาตั้งชื่อตามประเพณีของคนกรุงเทพฯ ในยุคต้น เพราะบริเวณใกล้ปากน้ำนั้นมีบางเจ้าพระยาอยู่ แต่ที่น่าประหลาดใจก็คือ ตั้งแต่พระนครศรีอยุธยา แม่น้ำสายนี้ไม่มีชื่ออะไรที่แน่นอนมาก่อน และสิ่งที่ปรากฏในแผนที่ฝรั่งเข้ามากรุงศรีอยุธยาก็เพียงลงชื่อไว้แต่คำว่าแม่น้ำ “แม่น้ำ” ซึ่งในความรู้สึกของคนไทยเรา ลำน้ำนี้ก็มิชื่อเป็นที่ประจักษ์ว่า “แม่น้ำเจ้าพระยา” อีกทั้งยังรับรู้กันว่าเป็นแม่น้ำที่ยาวไกลไปกว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยล่องขึ้นไปถึงจังหวัดนครสวรรค์¹²

2.2 ราชธานีริมแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำที่หล่อเลี้ยงแผ่นดินไทยมาเป็นเวลานานแล้วริมแม่น้ำเจ้าพระยายังเป็นที่ตั้งของเมืองหลวงของไทยในหลายๆ สมัยอีกด้วยคือ กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี กรุงเทพมหานคร

¹¹ สุจิตต์ วงษ์เทศ, แม่น้ำลำคลองสายประวัติศาสตร์, กรุงเทพฯ: มติชน, 2539, หน้า 4-5

¹² แม่น้ำเจ้าพระยาชื่ออันสำคัญไฉน, กรุงเทพฯ : มติชน, 2532 หน้า 7-10

2.3 เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้น

2.3.1 เรื่องราวยุทธภูมิของอยุธยา¹³

- ครั้งที่ 1 พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้ยกทัพเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2091
- ครั้งที่ 2 พระเจ้าบุเรงนองขอช้างเผือกและยกทัพเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2106
- ครั้งที่ 3 พระเจ้าบุเรงนองยกทัพเข้ามาเมื่อ พ.ศ. 2111
- ครั้งที่ 4 พระเจ้ามังระทรงใช้ให้เนเมียวสีหบดีกับมังมหานรธยกทัพเข้ามา พ.ศ. 2309 จนถึงเสียกรุง พ.ศ. 2310

2.3.2 การยกทัพขึ้นกู้เมืองของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

2.3.3 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเสด็จกรีธาพล่องลงมาตามแม่น้ำเจ้าพระยาและย้ายเมืองหลวงมาที่กรุงธนบุรี พ.ศ. 2310

2.3.4 เรื่องราวเริ่มกรุงรัตนโกสินทร์

- เกิดการจลาจลในกรุงธนบุรีเมื่อ พ.ศ. 2325 สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงเป็นแม่ทัพปราบปรามการจลาจลและได้ทรงย้ายเมืองหลวงจากกรุงธนบุรีมาตั้งยังกรุงเทพมหานคร
- สงคราม 9 ทัพ
- สมัยราชกาที่ 4 ที่เริ่มมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศและเกิดสนธิสัญญาต่างๆ
- สมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี

2.4 ของที่ขุดค้นในสาयน้ำ¹⁴

2.4.1 เรือโบราณที่จมอยู่บริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยาออกสู่อ่าวไทย ังเป็นเรือสินค้าจากต่างประเทศแสดงถึงการเข้ามาของชาวต่างชาติผ่านแม่น้ำสาयน้ำ

¹³ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, เจ้าพระยาที่รัก, กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2528 หน้า 5-7

¹⁴ ภาพจากประวัติสาयน้ำ, กรุงเทพฯ : มติชน, 2532 หน้า 2-3

2.4.2 เครื่องถ้วยจีนสมัยพุทธศตวรรษที่ 19 มีอายุตั้งแต่ ราชวงศ์หยวน ราชวงศ์หมิง ลงมาจนถึงราชวงศ์ชิง ประเภทที่พบมากที่สุดคือ เครื่องลายคราม

3. สายน้ำกับมนุษย์ (สภาพเศรษฐกิจไปถึงค่านิยม ในตารางที่ 2.2.1)

3.1 วัฒนธรรมชนบทธรรมเนียมประเพณี

3.1.1 ชีวิตความเป็นอยู่ เข้าตู่เมื่อแสงทองทาบท้องฟ้า พระสงฆ์จะพายเรือน้อยออกบิณฑบาต ชาวบ้านที่อยู่ริมน้ำจะมีโอกาสได้ทำบุญใส่บาตรพระเวทย์จิตใจที่ผ่องแผ้ว นับเป็นภาพชีวิตไทยๆที่น่าชมมิใช่น้อย เด็กๆจะลงว่ายน้ำดำผุดดำว่ายในแม่น้ำก่อนที่จะแต่งตัวไปโรงเรียน บางคนก็โบกมือทักทายผู้ที่นั่งเรือผ่านไปอย่างแจ่มใส ผู้ชายนุ่งผ้าขาวม้าอาบน้ำอยู่ที่ทำน้ำ ผู้หญิงก็หอบเอาผ้ามาซักที่ริมทำน้ำ ผู้ที่จะไปสุระทำงาน อาจจะใช้เรือเป็นพาหนะในการไปทำงาน พอตกเย็นคนในครอบครัวจะกลับมารับประทานอาหารร่วมกัน¹⁵

3.1.2 ลักษณะชุมชนอยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐาน ซึ่งจะมีเอกลักษณ์ของชุมชนแต่ละชุมชน แต่แต่ละชุมชนก็มีส่วนร่วมกันในการอยู่ร่วมกับแม่น้ำ เจ้าพระยา เช่น ชุมชนชาวมอญที่เกาะเกร็ด ,ชุมชนไทยเดิมที่คลองบางกอกน้อย ,ชุมชนทำสวนผักผลไม้ที่คลองมหาสวัสดิ์ ,หมู่บ้านญี่ปุ่น โปรตุเกส อิสลาม มอญที่อยู่ชุลฉะ, ชุมชนไทยแท้ที่บ้านปากกราน บ้านต้นยาง บ้านพลู อยุธยา ,ชุมชนไทยที่คลองหันตรา และบ้านหัวตะพาน อ.วิเศษชัยชาญ อ่างทอง เป็นต้น

3.1.3 เครื่องมือเครื่องใช้¹⁶ เครื่องมือเครื่องใช้ประจำวัน ,เครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตรกรรม, เครื่องมือเครื่องใช้ในงานต่างๆและศิลปหัตถกรรม, เครื่องมือจับสัตว์น้ำและสัตว์บก

3.1.4 อาชีพ¹⁷

- ทำนา เนื่องจากพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามีความอุดมสมบูรณ์และมีน้ำที่พอเพียงอาชีพการทำนา โดยพื้นที่ลุ่มน้ำนี้ผลิตข้าวได้มากถึงเกือบ 1 ใน 3 ของ

¹⁵ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, เจ้าพระยาที่รัก, กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2528. หน้า 77-79

¹⁶ กรมศิลปากร, วัฒนธรรมพื้นบ้านไทยภาคกลาง, (กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2526) หน้า55-56

¹⁷ บริษัท รัชชอสส์ เอนจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด, โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนากลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ภาคผนวก, กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศที่เดียว ดังนั้นอาชีพนี้จึงเป็นอาชีพที่มีความสำคัญในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามาก โดยการปลูกข้าวได้ทำให้เกิดวัฒนธรรมต่างๆมากมาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

- การทำไร่ เป็นส่วนหนึ่งของอาชีพที่มีในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำสายนี้นั่นเอง โดยพื้นที่บริเวณนนทบุรี ธนบุรีเป็นแหล่งที่มีอาชีพประเภทนี้

- การจับสัตว์ และประมง เป็นพื้นที่ที่เป็นการประมงตามธรรมชาติส่วนหนึ่ง และมีการประมงที่ได้พัฒนาขึ้นมาตามแหล่งน้ำสำคัญๆ

- การค้าขาย ซึ่งมีอยู่มากมายตามแม่น้ำส่วนต่างๆ โดยส่วนสำคัญได้แก่ตลาดน้ำ ตลาดบก ที่มีอยู่ในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา กิจกรรมการค้าที่ได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่เราพบเห็นได้ประจำอีกคือ กว๊านเตยเรือ เรือเร่ขายของตามแม่น้ำ เรือบริการน้ำมัน เรือดูดทรายแดงเนื้อละเอียดตามแม่น้ำเจ้าพระยา โรงงานต่อเรือ

3.1.5 ประเพณีราษฎร์ ประเพณีต่างๆของราษฎร์โดยจะจำแนกออกเป็น ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำโดยตรง ได้แก่ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีแข่งเรือ ประเพณีชักพระวัดนางชี ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีโยนบัว และประเพณีที่ได้รับอิทธิพลจากสายน้ำ เช่น การเกิด การตาย การบวชนาค การแต่งงาน¹⁸

3.1.6 ประเพณีหลวง การเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคในวาระพิเศษ เช่น ครบ 200ปี กรุงรัตนโกสินทร์ การเสด็จเลียบพระนครเนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก การเสด็จถวายผ้ากฐินที่วัดริมแม่น้ำ พระราชพิธีสงกรานต์¹⁹

3.2 วัฒนธรรมทางศิลปกรรม

3.2.1 สถาปัตยกรรม

- ที่พักอาศัยและร้านค้า รวมทั้งเรือนเครื่องผูก เรือนเครื่องสับ เรือนแพลูกบวบ โป๊ะ เรือ ซึ่งมีหน้าที่เป็นที่พักอาศัยและร้านค้า โดยจะเน้นในเรื่องของรูปแบบของสถาปัตยกรรมและเทคโนโลยีอาคาร

¹⁸ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, เจ้าพระยาที่รัก, กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2528. หน้า 93-95

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 83-91

- วัด ซึ่งรวมวัดที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีความสำคัญในด้านต่างๆ เช่น วัดระฆังโฆสิตาราม วัดอรุณราชวราราม วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม วัดเฉลิมพระเกียรติ วัดปรมย์ยิกาวาส วัดกุฎี วัดไผ่ล้อม²⁰

- พระราชวัง ซึ่งมีทั้งพระราชวังเดิมอยู่บริเวณวัดอรุณราชวราราม โดยเป็นที่ตั้งของป้อมพระวิฆาเณทร์ พระบรมมหาราชวังซึ่งอยู่ทางตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ไม่ไกลจากท่าราชวรดิษฐ์อันเป็นที่มาเทียบเรือพระราชพิธี พระราชวังบางปะอิน อยู่ที่เกาะบางปะอิน ตำบลบางเลน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นพระราชวังฤดูร้อน²¹

3.2.2 ประติมากรรม ประติมากรรมต่างๆที่ได้รับอิทธิพลหรือแรงบันดาลใจจากแม่น้ำเจ้าพระยาหรือประติมากรรมที่สามารถบอกเรื่องราวริมแม่น้ำเจ้าพระยา

3.2.3 จิตรกรรม จิตรกรรมต่างๆที่ได้รับอิทธิพลหรือแรงบันดาลใจจากแม่น้ำเจ้าพระยาหรือจิตรกรรมที่สามารถบอกเรื่องราวริมแม่น้ำเจ้าพระยา

3.2.4 หัตถศิลป์ งานจำพวกงานจิตรสาน การปั้นหม้อดินเผา การทำหุ่นต่างๆ เช่น หุ่นใหญ่ หุ่นหลวง หุ่นกระบอก ฯลฯ ตุ๊กตาชาววัง และแหล่งผลิตสินค้าพื้นเมืองต่างๆ ที่เกิดจากลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นผลิตผลจากภูมิปัญญาและวัสดุท้องถิ่น²²

3.2.5 นาฏศิลป์ การแสดงต่างๆของพื้นบ้านซึ่งได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยาหรืออิทธิพลจากความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำเจ้าพระยา หรือการแสดงต่างๆที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับแม่น้ำเจ้าพระยา

3.3 วัฒนธรรมการคมนาคม

3.3.1 คมนาคมตามสายน้ำ ซึ่งจะกล่าวถึงรูปแบบของเรือออกเป็น 2 ประเภทซึ่งแบ่งแยกชนิดอย่างคร่าวๆตามการใช้ และกิจกรรมต่างๆในการเล่นเรือ²³ คือ

- เรือลำน้ำ ซึ่งก็จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภทอีกได้แก่ เรือซูด และเรือต๋อ

²⁰ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, เจ้าพระยาที่รัก, กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2528. หน้า 41-61

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 64-69

²² กรมศิลปากร, วัฒนธรรมพื้นบ้านไทยภาคกลาง, (กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2526)

หน้า55-64

²³ สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, เจ้าพระยาที่รัก, กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2528., หน้า 15-19

- เรือพระราชพิธีที่สำคัญในแม่น้ำเจ้าพระยา ตลอดจนแผนผังกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค ชุดฝีพายประจำเรือ อุปกรณ์ประจำเรือ
- กิจกรรมเล่นเรือในปัจจุบัน เช่น เรือข้ามฟาก เรือด่วน เรือหางยาว เรือสำราญของโรงแรม

3.3.2 คมนาคมข้ามสายน้ำ ซึ่งจะเป็นการคมนาคมข้ามสายน้ำซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสะพาน ซึ่งมีความเป็นมาและความสำคัญของสะพานแต่ละสะพานเช่น สะพานพระพุทธยอดฟ้า สะพานพระราม 6 สะพานกรุงธนฯฯ โดยสะพานเหล่านี้ทำให้เกิดวัฒนธรรมอีกรูปแบบหนึ่งเช่นกัน²⁴

3.4 วัฒนธรรมทางภาษา

3.4.1 วรรณกรรมเกี่ยวกับแม่น้ำเจ้าพระยา ในประวัติศาสตร์ตลอดจนถึงปัจจุบันมีวรรณกรรมมากมายที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำเจ้าพระยา เพราะแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแหล่งรวมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาติไทย เมื่อกล่าวถึงก็จะอดนึกถึงแม่น้ำนี้ไม่ได้

3.4.2 เพลงเรือ ซึ่งเป็นเพลงที่มีการร้องเล่นระหว่างการแจกันระหว่างอยู่บนเรือ ซึ่งข้อความจะแสดงถึงความเป็นอยู่ในสมัยก่อนซึ่งอยู่ร่วมกันกับแม่น้ำ

3.5 วัฒนธรรมทางจิตใจ

3.5.1 ความผูกพันระหว่างเรากับแม่น้ำเจ้าพระยา เรื่องราวความเชื่อต่างๆที่ประชาชนชาวไทยมีต่อแม่น้ำเจ้าพระยา

3.5.2 สัญลักษณ์ของน้ำ โดยในพิธีกรรม หรือ ชีวิตประจำวันของคนไทยเดิม จะแฝงไปด้วยสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้น้ำ "น้ำ" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อ อุดมคติต่างๆ

4. สายน้ำในปัจจุบัน (ชี้ให้เห็นปัญหาในปัจจุบันจากการเปรียบเทียบเนื้อหาที่ได้จัดแสดงกับสภาพในปัจจุบัน)²⁵

4.1 ความสำคัญของแม่น้ำที่มีลดน้อยลง

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 34-40.

²⁵ สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์, เจ้าพระยาที่รัก, กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2528., หน้า 98-108.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำ ใช้ในการอุปโภคบริโภค การเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ ,ใช้เป็นแหล่งอาหาร ,ใช้ในการอุตสาหกรรม ,ใช้ในการคมนาคม ,ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ,ใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีสำคัญ

4.3 มลพิษในสายน้ำและสาเหตุ ของเสียจากชุมชน, จากกิจการอุตสาหกรรม, จากกิจกรรมการเกษตรและแหล่งสารมลพิษอื่น ๆ ที่ไม่มีแหล่งกำเนิดที่แน่นอน

4.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นในแม่น้ำ ปัญหาและผลกระทบทางด้านสาธารณสุข, ปัญหาและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ, ปัญหาและผลกระทบทางด้านสังคม

4.5 คุณภาพน้ำและการอนุรักษ์แม่น้ำ การรักษาด้านน้ำลำธาร, การแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสีย, การใช้กฎหมาย มาตรการ แก้ไขมลพิษทางน้ำ, การศึกษาสำรวจและวิจัยคุณภาพน้ำ, การกำจัดพิษน้ำ, การให้การศึกษาและเข้าใจแก่ประชาชน

5. ข้อมูลด้านอื่นๆของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

- ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำเจ้าพระยา
- แผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำเจ้าพระยา
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแม่น้ำเจ้าพระยา
- ข้อมูลด้านการวิจัยเกี่ยวกับลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
- ข้อมูลด้านรูปภาพของแม่น้ำเจ้าพระยา
- ข้อมูลอื่น ๆ ฯลฯ

จากเนื้อหาของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาดังที่กล่าวมานั้น ได้พูดถึงเนื้อหาในแง่มุมที่กว้างและครอบคลุม มองวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นวัฒนธรรมระดับชาติมากกว่าระดับพื้นบ้าน โดยเน้นวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยาดังที่ได้เกริ่นเอาไว้ตั้งแต่ต้นและยังเป็นการจัดเนื้อหาที่จะไม่ซ้ำซ้อนกับศูนย์วัฒนธรรมในปัจจุบันที่มีอยู่ โดยเนื้อหาส่วนมากของวัฒนธรรมนี้ได้เน้นด้านชีวิตความเป็นอยู่เพราะการอยู่ร่วมกับแม่น้ำอย่างสมัยก่อนและเอกลักษณ์ของแม่น้ำเจ้าพระยานั้นเป็นสิ่งที่ตอบวัตถุประสงค์ของโครงการได้มากที่สุดนั่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 สรุปลักษณะโครงการเบื้องต้นของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ความหมายของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งได้จากแหล่งต่างๆไม่ว่าจะเป็นหนังสือ สัมภาษณ์ผู้รู้ ฯลฯ พอจะสรุปถึงลักษณะของโครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาได้ว่า เป็นศูนย์รวมวิถีชีวิตของคนในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งสังคมลุ่มแม่น้ำเดียวกันนี้ สามารถเข้าใจ ซาบซึ้ง และยอมรับ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคม(โดยคำว่ารวมวิถีชีวิตนี้ไม่ได้หมายถึงการเอาคนทุกคนมารวมอยู่ที่เดียวกัน หากแต่หมายความว่า การนำเอาวิถีชีวิตที่คนในสังคมนยอมรับและปฏิบัตินำมาจัดแสดง เผยแพร่ ส่งเสริมและอนุรักษ์ไว้) โดยเนื้อหาของศูนย์นี้จะมีเนื้อหาวัฒนธรรมโดยสรุปดังนี้

1. กำเนิดสายน้ำ เป็นเนื้อหาในเรื่องของการกำเนิดแม่น้ำเจ้าพระยาและลักษณะทางกายภาพ ตลอดจนชีวภาพบนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา รวมทั้งแม่น้ำสาขาและคลองต่างๆที่แยกออกจากแม่น้ำสายนี้
2. ประวัติศาสตร์กับสายน้ำ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆบนสายน้ำที่เกิดขึ้นในอดีตซึ่งเป็นบทเรียนให้กับเหตุการณ์ในปัจจุบัน
3. สายน้ำกับมนุษย์ ความสัมพันธ์ของสายน้ำกับมนุษย์ซึ่งทำให้เกิดวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยจะแบ่งแยกออกเป็น วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมทางศิลปกรรม วัฒนธรรมการคมนาคม วัฒนธรรมทางภาษา วัฒนธรรมทางจิตใจ โดยแสดงในแง่ของอิทธิพลและความสัมพันธ์ของแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีต่อสิ่งเหล่านี้
4. สายน้ำในปัจจุบัน เป็นเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงสภาพในปัจจุบันซึ่งควรจะได้รับ การแก้ไขหรือปรับปรุงพัฒนา ซึ่งเป็นเป้าหมายส่วนหนึ่งของโครงการนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การศึกษาตัวอย่างโครงการ

3.1 ตัวอย่างโครงการภายในประเทศ

3.1.1. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

ก) ศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของตัวอย่างโครงการ

- ความเป็นมาของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา¹

การจัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาเป็นโครงการซึ่งคณะวิชาการญี่ปุ่นและคณะวิชาการไทยได้ปรับขยายมาจากข้อเสนอเดิมของสมาคมไทย-ญี่ปุ่น และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เคยเสนอจะปรับปรุงบริเวณที่เคยเป็นหมู่บ้านญี่ปุ่นและสร้างพิพิธภัณฑน์หมู่บ้านญี่ปุ่น มาเป็นการเสนอให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาซึ่งจะทำหน้าที่เป็นสถาบันวิจัยและพิพิธภัณฑน์เกี่ยวกับราชอาณาจักรอยุธยาโดยรวม โดยการสนับสนุนเต็มที่ของของฯพณฯ สมหมาย สุนทรกุล นายกสมาคมไทย – ญี่ปุ่นและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในขณะนั้น โครงการจัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยานี้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่น โดยได้รับเงินช่วยเหลือให้เปล่าจากรัฐบาลญี่ปุ่น 999 ล้านบาท (ประมาณ 170 ล้านบาท) รัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่นได้ลงนามในข้อตกลงการช่วยเหลือนี้ในวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2530 และถือเป็นโครงการเพื่อเฉลิมพระเกียรติในพระบรมราชวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา และเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสที่มีมิตรภาพระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับราชอาณาจักรไทยได้สถาปยานานมาครบ 100 ปี โดยรัฐบาลไทยได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการและบริหารโครงการ

¹ เอกสารแผ่นพับของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงกรุณา
เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2533

- วัตถุประสงค์ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา²

1. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นสถาบันวิจัยระดับ
ชาติด้านอยุธยาศึกษา โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทยสมัยที่พระนครศรีอยุธยาเป็นราชธานี สถาบันที่ถือ
เอาหน้าที่ลำดับแรกเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องในด้านนี้

2. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นเป็นพิพิธภัณฑ์
ประวัติศาสตร์มุ่งให้ความรู้แก่ประชาชนแบบไม่เป็นทางการ นิทรรศการถาวรในพิพิธภัณฑ์มีลักษณะ
พิเศษคือเป็นการพยายามฟื้นฟูสภาพชีวิตสังคมและวัฒนธรรมอยุธยาในอดีตขึ้นมาใหม่ด้วยการจำลอง
อาคารสถานที่ ชุมชน กิจกรรมและสิ่งของที่สูญไปแล้วให้ปรากฏในแบบที่คล้ายจริงตามหลักฐาน
ประวัติศาสตร์และจากผลการวิจัย

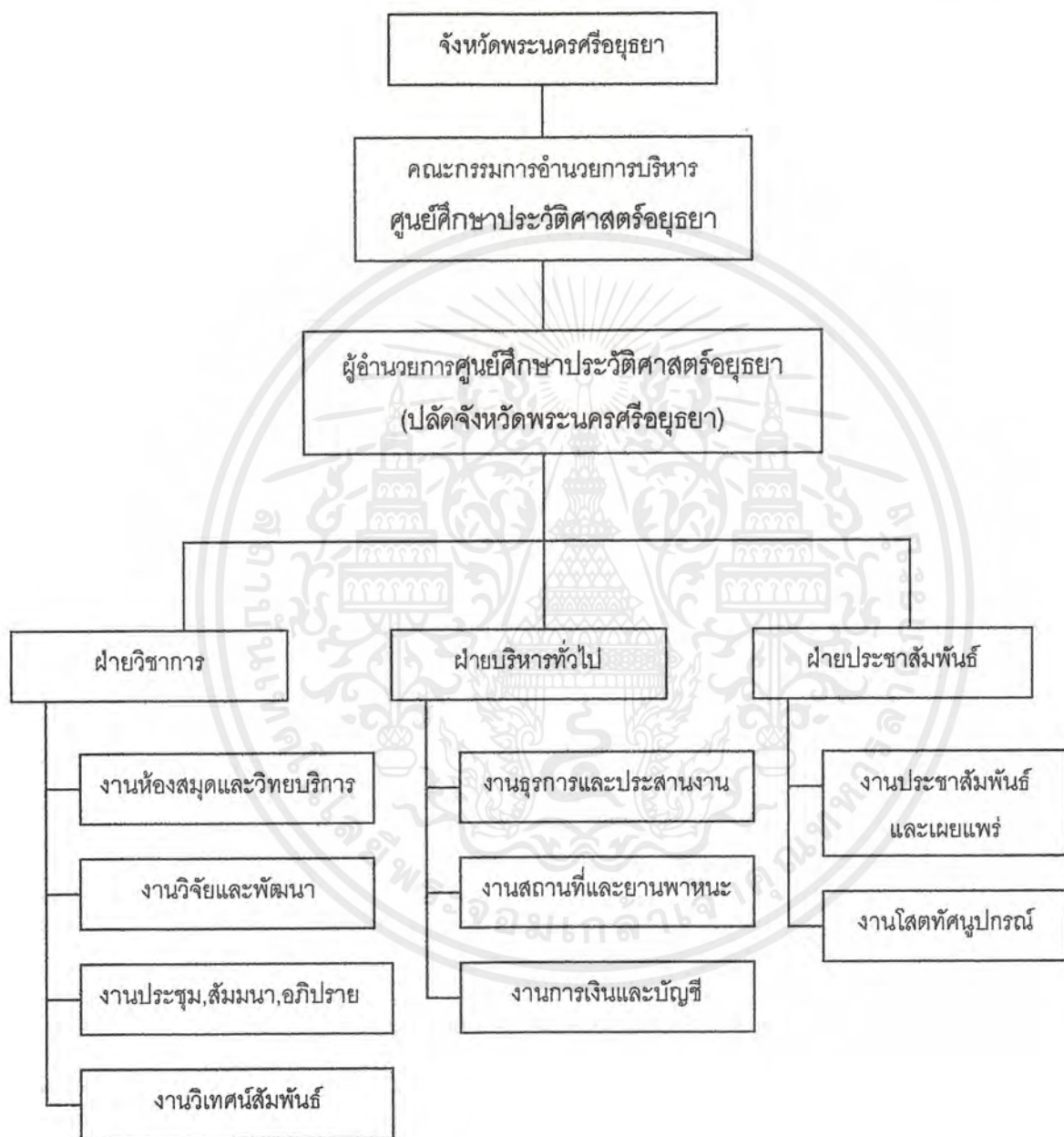
3. ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นห้องสมุดและศูนย์
ข้อมูลประวัติศาสตร์โดยเฉพาะประวัติศาสตร์อยุธยาโดยเป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้า ได้
แก่นังสือ บทความ บันทึกจดหมายเหตุ ภาพเขียน รูปภาพวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับ
อยุธยาศึกษา

² เอกสารแผนพับของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) ศึกษาโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่
ของตัวอย่างโครงการ³

โครงสร้างการบริหารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา มีโครงสร้างดังนี้

แผนภูมิที่ 3.1.1 โครงสร้างการบริหารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

³ เอกสารแผนผังของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างการบริหารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาที่มีรายละเอียดดังนี้⁴

1. จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นหน่วยกำกับดูแลศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาและให้มีคณะกรรมการอำนวยการบริหารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา โดยผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นประธานกรรมการ คณะกรรมการอื่นประกอบด้วย ผู้แทนภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นสมควร

หน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการบริหารศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

1. อำนวยการกำกับดูแลการบริหารงานของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
2. ส่งเสริมด้านวิชาการ โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
3. ส่งเสริมให้เป็นพิพิธภัณฑ์เรื่องประวัติศาสตร์อยุธยา
4. ส่งเสริมให้เป็นศูนย์ข้อมูลและห้องสมุดประวัติศาสตร์อยุธยา
5. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
6. จัดหางบประมาณในการบริหารและส่งเสริมศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา
7. พัฒนาศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาโดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ประสานกับประวัติศาสตร์อยุธยา
8. แต่งตั้งคณะกรรมการฯ เพื่อพัฒนาและบริหารได้ตามความเหมาะสม

2. ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แต่งตั้งปลัดจังหวัด

พระนครศรีอยุธยาทำหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา โดยมีข้าราชการในสังกัดที่ทำการปกครองจังหวัดตามจำนวนที่เห็นสมควรช่วยปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไป สำหรับด้านวิชาการขอรับการสนับสนุนบุคลากรผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ

⁴ เอกสารของทางศูนย์ประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การแบ่งงานของศูนย์ฯแบ่งงานออกเป็น3ฝ่ายดังนี้

3.1 ฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่ค้นคว้าวิจัย รวบรวมเอกสารต่างที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา โดยแบ่งออกเป็น 2 งานได้แก่

ก) งานห้องสมุดและวิทยบริการ มีหน้าที่รวบรวมหนังสือ เอกสาร งานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา และเพื่อให้บริการด้านวิชาการแก่อาจารย์ นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปได้ใช้เป็นสถานที่ค้นคว้าวิจัยด้านประวัติศาสตร์ตลอดจนหน้าที่ในการจัดงานด้านการสัมมนาทางวิชาการ

ข) งานวิจัยและพัฒนา มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าวิจัยเอกสารและหลักฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของไทย ประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานขององค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางประวัติศาสตร์ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่สามารถนำไปใช้อ้างอิงและเผยแพร่ต่อไป และรวมถึงงานจัดหาทุนเพื่อการค้นคว้าวิจัย

3.2 ฝ่ายบริหารทั่วไป มีหน้าที่ด้านการจัดการและงานธุรการทั่วไป รวมทั้งการดูแลสถานที่ยานพาหนะและงานการเงินการบัญชีของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยแบ่งออกเป็น 3 งานได้แก่

ก) งานธุรการและประสานงาน มีหน้าที่บริหารงานทั่วไป เช่น งานรับหนังสือ การติดต่อประสานงาน รวมทั้งการอำนวยความสะดวกภายในสำนักงานให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและเรียบร้อย

ข) งานสถานที่และยานพาหนะ มีหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาสำนักงาน อาคารสถานที่ และยานพาหนะของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยสามารถใช้งานได้ในสภาพปกติอยู่เสมอ

ค) งานการเงินและบัญชี มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้านการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุครุภัณฑ์ของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยุธยา การเบิกจ่าย เงินเดือน-ค่าจ้าง ของข้าราชการและลูกจ้างของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา จัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย ทะเบียนคุมเงินจัดสรรงบประมาณ ตลอดจนเงินนอกงบประมาณต่างๆด้วย

3.3 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาและใช้สื่อต่างๆประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ นิสิต นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วผู้สนใจทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจที่จะมาศึกษาและใช้บริการของศูนย์ฯ ให้งว้างขวาง โดยแบ่งออกเป็น 2 งานได้แก่

ก) งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ มีหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารตลอดจนผลงานการค้นคว้าวิจัยที่ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ได้ดำเนินการไว้ให้ประชาชนผู้สนใจทั่วไปได้ทราบ รวมทั้งการจัดหาวิทยากรเพื่อประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ รวมทั้งจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ในวาระพิเศษหรือโอกาสสำคัญต่างๆด้วย

ข) งานโสตทัศนูปกรณ์ มีหน้าที่จัดหาและผลิตสื่อต่างๆที่จะใช้ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ ภาพวีดิทัศน์ เทปเสียง สไลด์ เป็นต้น

4. งบประมาณ ในการบริหารและพัฒนาศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา โดยจัดมีงบประมาณดังนี้

4.1 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

4.2 งบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลเมืองพระนครศรีอยุธยา

4.3 รายได้จากการจัดกิจกรรมอื่นๆ

4.4 รายได้จากการจัดกิจกรรมอื่นๆ

4.5 รายได้จากค่าเก็บค่าผ่านเข้าชม

4.6 รายได้จากผู้บริจาค

4.7 เงินอุดหนุนจากนานาชาติ เพื่อการวิจัยและการจัดสัมมนาทางวิชาการ

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยามีดังนี้⁵

1. ข้าราชการ (ช่วยปฏิบัติงาน)	2 อัตรา
2. ลูกจ้างชั่วคราว	17 อัตรา
รวมทั้งสิ้น	19 อัตรา

⁵ เอกสารของทางศูนย์ประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยลูกจ้างชั่วคราวใช้จ่ายจากเงินงบประมาณ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	5 อัตรา
2. เงินทุนหมุนเวียนของศูนย์ฯ	14 อัตรา

โดยลูกจ้างชั่วคราวแยกตามภารกิจมีดังนี้

1. ด้านธุรการและสำนักงาน	4 อัตรา
2. ช่างไฟฟ้า	1 อัตรา
3. คนสวน	1 อัตรา
4. คนงานรักษาความสะอาด	6 อัตรา
5. ยามรักษาความสะอาด	4 อัตรา
6. เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯ เกาะเรียน	1 อัตรา

ง) ศึกษาผู้ใช้อาคารของตัวอย่างโครงการ

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการแบ่งตามวัตถุประสงค์การเข้าใช้โครงการ

1. กลุ่มผู้ใช้โครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์
 - เพื่อเข้าชมนิทรรศการ
 - เพื่อศึกษาค้นคว้า
 - เพื่อร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในศูนย์
 - เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

พฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้บริการจะมาเพื่อวัตถุประสงค์ต่างกัันดังกล่าว

แต่กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะเป็นลักษณะของนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศ นักเรียน นักศึกษา เมื่อมาถึงโครงการไม่ว่าจะโดยวิธีใดๆ จะเข้าสู่โถงบริเวณใต้ถุนอาคารหลัก ซึ่งจะเป็นบริเวณรวมคนเพื่อกระจายไปสู่ส่วนต่างๆตามต้องการ โดยการติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่เพื่อรับทราบถึงกิจกรรมที่สนใจ นอกจากนั้นยังใช้เป็นจุดพักผ่อนหย่อนใจทั้งก่อนและเข้าชม ซึ่งจะใช้เวลาประมาณคนละ 15 นาที ในบริเวณทางเข้าหลักมีองค์ประกอบที่ช่วยอำนวยความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้บริการ เช่น ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ส่วนติดต่อสอบถาม ฝากของ ห้องส้วมชายหญิง ป้ายปิดประกาศต่างๆ เป็นต้น หลังจากติดต่อสอบถามแล้วจะแยกไปตามประเภทกิจกรรมที่ต้องการ โดยส่วนมากผู้มาใช้โครงการจะมาใช้ในสวนนิทรรศการถาวรมากที่สุด ซึ่งสามารถสรุปพฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้บริการได้ดังนี้

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่นำชมศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

- เวลาในการเข้าชมนั้นสั้นที่สุด 30 นาที นานที่สุด 150 นาที เฉลี่ย เวลาประมาณ 90 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เวลาในการเข้าชมวัตถุแสดงแต่ละชิ้นสั้นที่สุด 8 วินาที นานที่สุด 30 วินาที เฉลี่ย 19 วินาที

2. กลุ่มผู้มาติดต่อโครงการ

กลุ่มบุคคลในกลุ่มนี้มักจะเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสถาบันภายนอกที่มีกิจกรรมกับโครงการเป็นการติดต่อทางราชการ ติดต่อเอกสารข้อมูลและข้อเสนอแนะต่างๆ ติดต่อขอใช้สถานที่ ติดต่อและเข้าชมสถานที่เพื่อเตรียมการจัดแสดง ส่วนใหญ่จะมาโดยรถของหน่วยงาน เข้าบริเวณโถงใต้ถุนของอาคารและเข้าสู่โถงต้อนรับในส่วนสำนักงาน โดยอาจติดต่อที่โถงทางเข้าหลักก่อน ติดต่อสอบถาม พักคอย พูดคุย ประชุมกิจกรรมในห้องรับรองหรือห้องประชุมที่จัดเตรียมไว้ เมื่อเสร็จกิจกรรมผู้มาติดต่ออาจกลับเลยหรือเข้าชมสถานที่เพื่อวางแผนเตรียมการทำงานขั้นต่อไป

กลุ่มบุคคลผู้มาติดต่อโครงการ อาจแบ่งตามรูปแบบการติดต่อกิจ

ธุระเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

ก) ผู้มาติดต่อกิจกรรมเฉพาะส่วนสำนักงาน

ข) ผู้มาติดต่อกิจกรรมทั่วไป

3. เจ้าหน้าที่โครงการ

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ 2 ลักษณะ

ก) ผู้มาทำงานเป็นประจำ คือ เจ้าหน้าที่ดำเนินงานต่างๆใน

โครงการ จะมีพื้นที่ครอบครองเพื่อปฏิบัติงานโดยเฉพาะ

ข) ผู้ร่วมทำงานชั่วคราว คือ กลุ่มบุคคลพิเศษที่ได้รับมอบ

หมายให้ทำงานในงานพิเศษต่างๆ เป็นงานๆไป ลักษณะการทำงานจะเป็นการนัดประชุมเป็นครั้งคราว โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำของโครงการร่วมประสานงานและอำนวยความสะดวก รวมทั้งพนักงานทางด้านธุรการและสำนักงาน ช่างไฟฟ้า คนสวน คนงานรักษาความสะอาด ยามรักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ฯเกาะเรียน

4. วัตถุแสดง

วัตถุแสดงในศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาจะไม่ใช่โบราณวัตถุหรือสิ่งของมีค่า แต่จะเป็นวัตถุแสดงที่จัดทำขึ้นใหม่เพื่อแสดงเนื้อหาต่างๆ ในรูปแบบต่างๆเช่น บอร์ด บอร์ดพร้อมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไดโอรามา หุ่นจำลอง การจำลองบรรยากาศในลักษณะเหมือนจริง เป็นต้น วัตถุจัดแสดงจะออกแบบโดยช่างศิลปกรรมแล้วจึงหาผู้รับเหมาจัดทำนำมาประกอบ ติดตั้ง ตกแต่งขั้นสุดท้ายโดยร่วมมือกันระหว่างผู้รับเหมาและช่างศิลปกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พฤติกรรมของวัตถุแสดง วัตถุแสดงจะส่งเข้ามาทางส่วนบริการ นำลงที่ลานบริการ มีเจ้าหน้าที่ตรวจรับของแล้วนำไปยังห้องเก็บของชั่วคราว แยกประเภททำการตรวจ สอบทำทะเบียน ถ้าวัตถุชำรุดก็นำไปยังส่วนซ่อมแซมรักษา แล้วนำไปถ่ายภาพเป็นหลักฐาน จากห้องเก็บของชั่วคราววัตถุจะถูกย้ายไปยังห้องเก็บของ เตรียมจัดแสดง คลังวัตถุแสดง หรือนำไปยังส่วนจัดแสดง

สถิติผู้เข้าชม ในแต่ละช่วง เวลา	เด็กชาวไทย	ผู้ใหญ่ชาว ไทย	นักเรียน ชาวต่าง ประเทศ	ชาวต่างชาติ	รวม
ม.ค. - ธ.ค. 41	108,303	71,053	330	7,913	184,269
ม.ค. - ส.ค. 42	33,419	43,130	1,497	5,788	83,834
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน	7,086	5,709	91	685	1,3405
ค่าเฉลี่ยต่อปี	85,032	114,183	1,092	8,220	160,860

ตารางที่ 3.1.1 แสดงสถิติผู้เข้าชมโครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

ที่มา : ฝ่ายสถิติ ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

๑) ศึกษาองค์ประกอบ พื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบตัวอย่างโครงการ^๖

การศึกษาองค์ประกอบของอาคารตัวอย่าง เนื่องจากการได้เข้าไปยังโครงการและติดต่อสอบถามแล้ว ทางอาคารตัวอย่างสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบอาคารได้บางส่วนเท่านั้น เนื่องจากเป็นข้อมูลทางราชการ โดยอาคารโครงการมีองค์ประกอบหลักๆดังนี้

1. ส่วนสาธารณะ

รวมทั้งบริเวณทางเข้าโครงการทางด้านหน้า ลานใต้ถุนที่ใช้นั่งรอและพักผ่อนใกล้กับบ้านและน้ำพุในส่วนด้านหน้าของโครงการ ส่วนห้องน้ำบริการผู้ใช้โครงการโดยบริเวณใต้ถุนของอาคารสามารถใช้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการภายนอกได้อีกด้วย

2. ส่วนบริหาร

3. ส่วนนิทรรศการ

^๖ เอกสารแผ่นพับของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบ่งออกเป็นส่วนนิทรรศการถาวรและนิทรรศการชั่วคราว โดย
นิทรรศการถาวรจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยุธยา ดังนี้

1. พระนครศรีอยุธยาในฐานะราชธานี แสดงความรุ่งโรจน์ของ
อยุธยาในฐานะเมืองหลวง มีการแสดงจำลองของพระราช
วังโบราณ วัดไชยวัฒนาราม เพนียดคล้องช้าง
2. กรุงศรีอยุธยาในฐานะเมืองท่า แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง
อยุธยากับนานาชาติ โดยมีเรือสำเภาไทยจำลองสมัย
อยุธยาและจำลองบริเวณป้อมเพชร ซึ่งแสดงวิถีชีวิต ตลาด
และการค้าในเมืองอยุธยา ฯลฯ
3. อยุธยาในฐานะศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองการปกครอง
แสดงอยุธยาในฐานะศูนย์กลางของเมืองสำคัญต่างๆ แสดง
พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์กับประชาชน โดยแสดง
พิธีอินทราภิเษก พิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา พระราชพิธีแห่กฐิน
อิทธิพลความเชื่อในเรื่องไตรภูมิ ทศชาติชาดก
4. ชีวิตชาวบ้านไทยสมัยก่อน แสดงความเป็นอยู่ ความเชื่อ
พิธีกรรม มีการแสดงหมู่บ้านไทยจำลอง จิตรกรรมฝาผนัง
ชีวิตชุมชนชาวบ้าน การโกนจุก แต่งงาน การละเล่นของเด็ก
ภาพพุทธภิกษุภิกษุณี ฯลฯ
5. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับต่างประเทศ แสดงภาพ
แผนที่เมืองอยุธยาที่วาดโดยชาวต่างชาติที่ปรากฏในประวัติ
ศาสตร์อยุธยา เป็นต้น แต่ในส่วนการแสดงนี้จะเป็นศูนย์ที่
เกาะเรียน

4. ส่วนการศึกษา

โดยมีทั้งส่วนการวิจัย ห้องสมุดและห้องบรรยายโดยส่วนของการ
วิจัยนั้น คณะนักวิชาการไทยกำลังพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย 3 เรื่องคือ

1. สังคมและวัฒนธรรมอยุธยา
2. อยุธยาในบริบทของเอเชีย
3. สังคมและวัฒนธรรมไทยเปรียบเทียบ

ในหัวข้อแรกสนใจอยุธยาในฐานะที่เป็นสังคมและวัฒนธรรมไทย
คลาสสิก ในหัวข้อที่สองสนใจในความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับเมืองอื่นๆหรือประเทศอื่นโดยเฉพาะใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

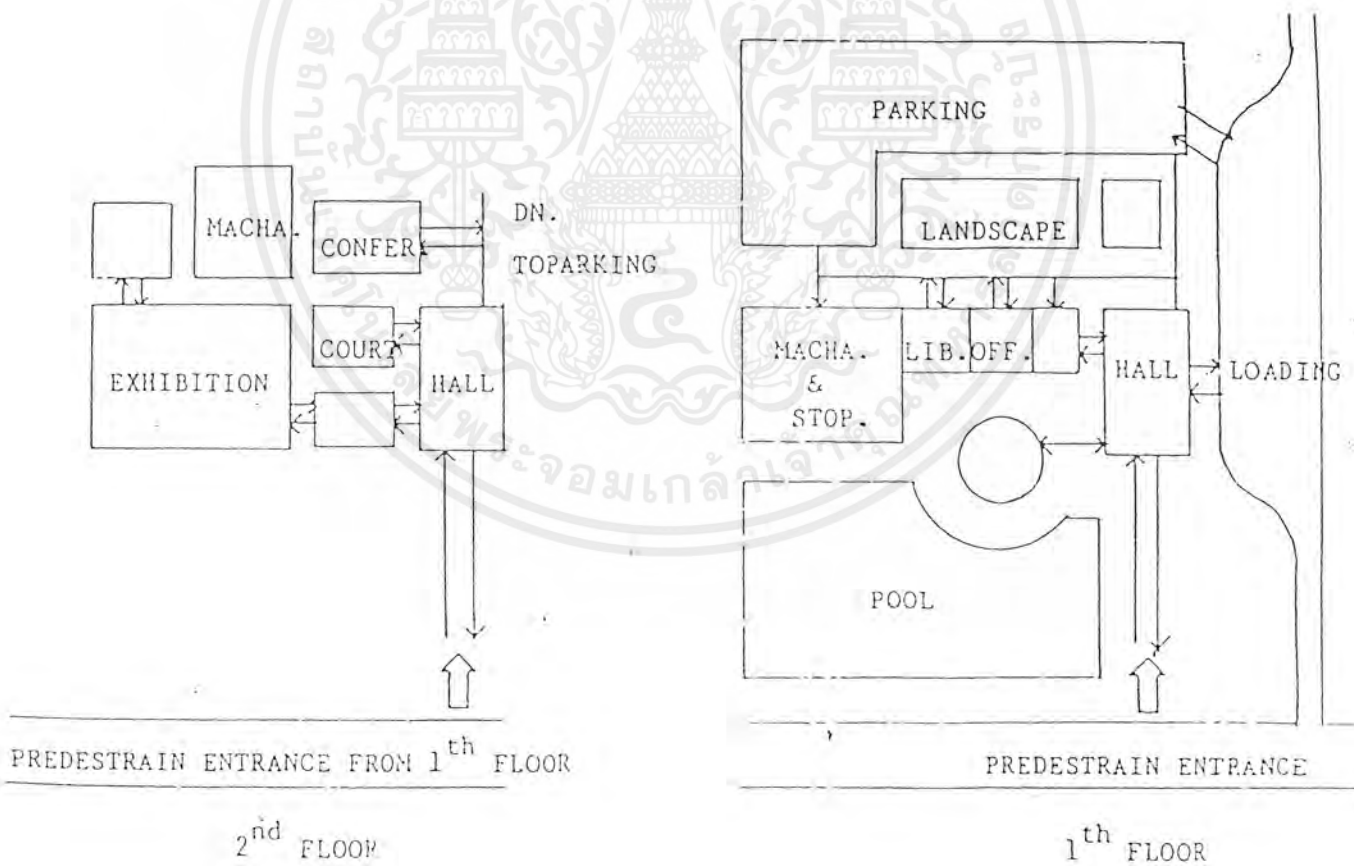
เอเชียและในหัวข้อที่สามสนใจเปรียบเทียบโทอาณัติกรต่างๆและหรือสังคมไทต่างๆเพื่อหาลักษณะร่วมของชนเผ่าไทและหาเอกลักษณ์ของไทยอยุธยาซึ่งพัฒนามาเป็นไทยในปัจจุบัน นอกจากนี้ 3 โครงการนี้แล้ว ก็อาจมีโครงการวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยุธยา และประวัติศาสตร์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง เมื่อการค้นคว้าวิจัยดำเนินไป จะมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการควบคู่ไปเป็นระยะ เช่น การจัดปาฐกถา การบรรยาย การสัมมนาทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการชั่วคราว รวมทั้งการพิมพ์หนังสือและเอกสาร เป็นต้น

โดยมีห้องเอนกประสงค์ที่สามารถใช้สำหรับการบรรยายสำหรับ 100 คนโดยใช้ห้องเดียวกันกับห้องนิทรรศการชั่วคราว

5. ส่วนบริการ

มีส่วนเตรียมการจัดแสดง ห้องเก็บของอยู่ส่วนล่างของอาคาร และส่วนต่างๆ

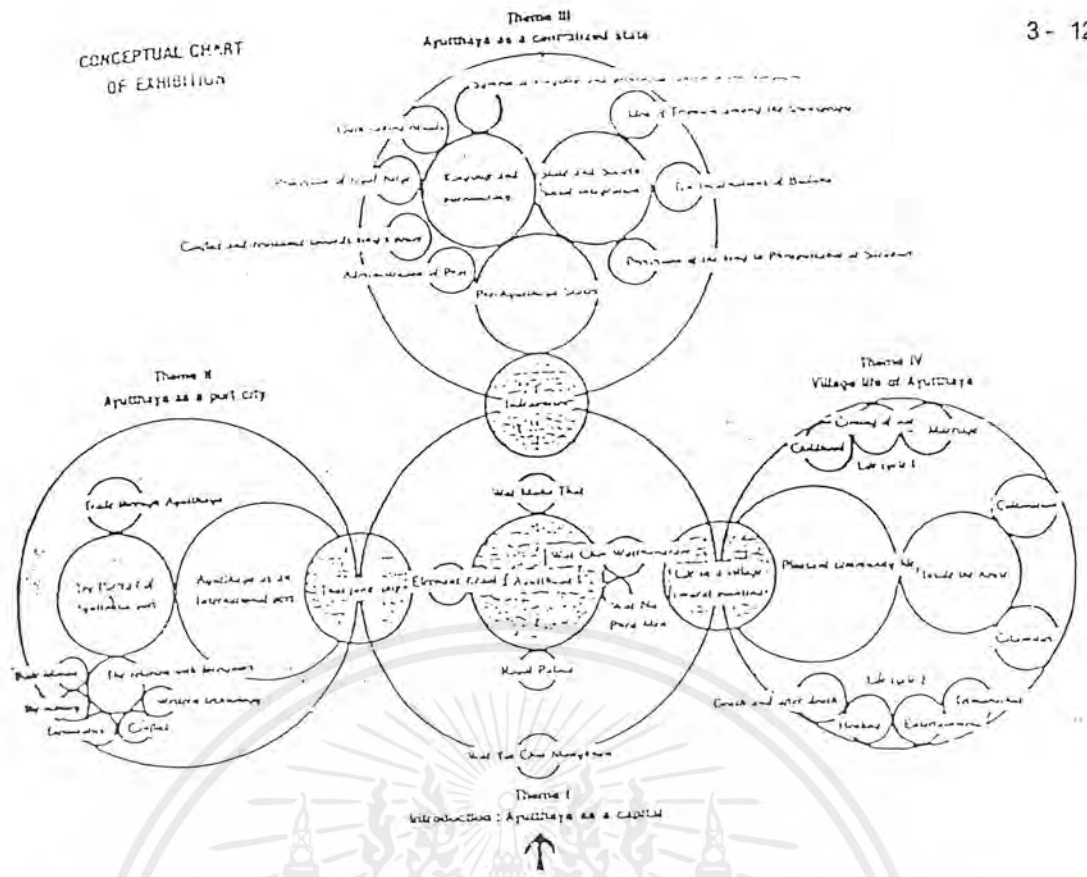
6. ส่วนที่จอดรถ

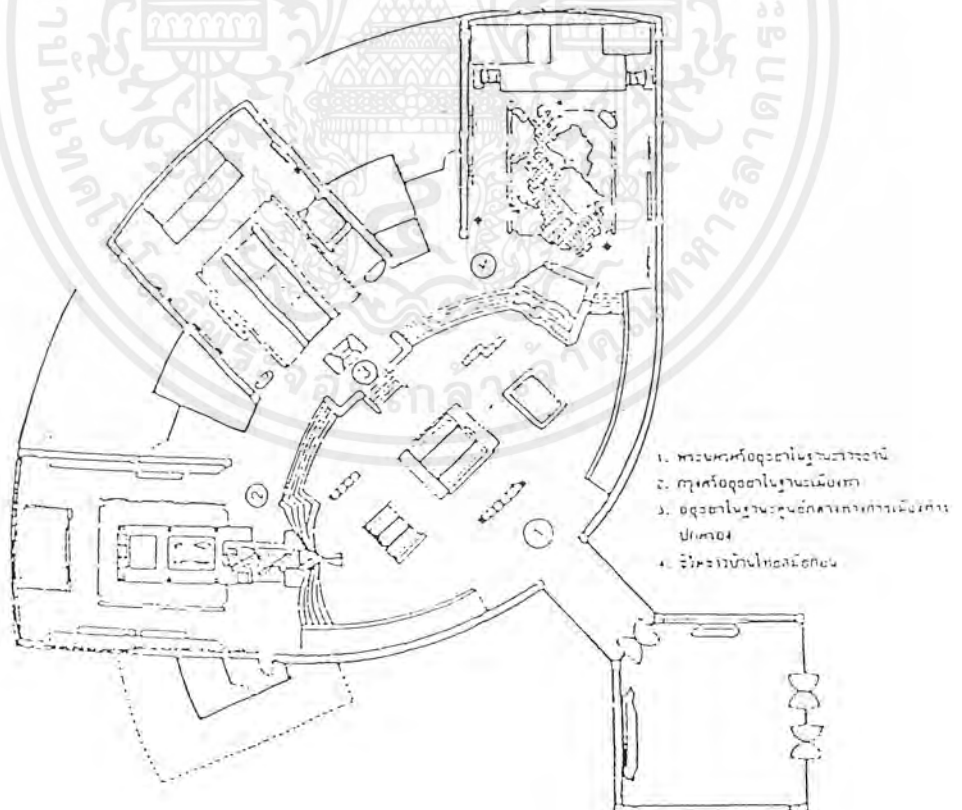
แผนภูมิที่ 3.1.2 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CONCEPTUAL CHART OF EXHIBITION

การจัดแสดงในส่วนนิทรรศการ

แผนภูมิที่ 3.13 แสดงการจัดแสดงในส่วนนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ) ศึกษาการเลือกที่ตั้งของตัวอย่างโครงการ

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาตั้งอยู่บนถนนโรจนะซึ่งเป็นถนนกว้างข้างละ 3 เลน อยู่ใกล้กับวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยาในตัวเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา บนที่ดิน 6 ไร่ 1 งาน 12 ตารางวา จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ในกรรมสิทธิ์ที่ดินและการเลือกที่ดินในการจัดตั้งโครงการนั้น เจ้าหน้าที่ได้แจ้งว่า การเลือกที่ตั้งโครงการนั้นเป็นที่ราชพัสดุมาก่อน โดยอยู่ติดกับถนนใหญ่และสถาน การศึกษาเป็นปัจจัยต่อๆมา

ข) ศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ แนวความคิดและ

รูปแบบของตัวอย่างโครงการ

อิทธิพลที่มีต่อการออกแบบอาคารที่เป็นปัจจัยสำคัญได้แก่ กฎหมายของเกาะ เมืองอยุธยาไม่ว่าจะเป็นกฎกระทรวง ฉบับที่ 396 (พ.ศ. 2542) ออกตามความในพระราชบัญญัติการ ผังเมือง (ฉบับที่ 3) และ แผนแม่บทในการพัฒนามรดกประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ของกรมศิลปากร รวมทั้งปัจจัยด้านรูปแบบสถาปัตยกรรมที่ต้องการความเป็นไทย โดยมีแนวความคิดในการออกแบบโครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ดังนี้

- แนวความคิดในการจัดระบบการสัญจรของโครงการ

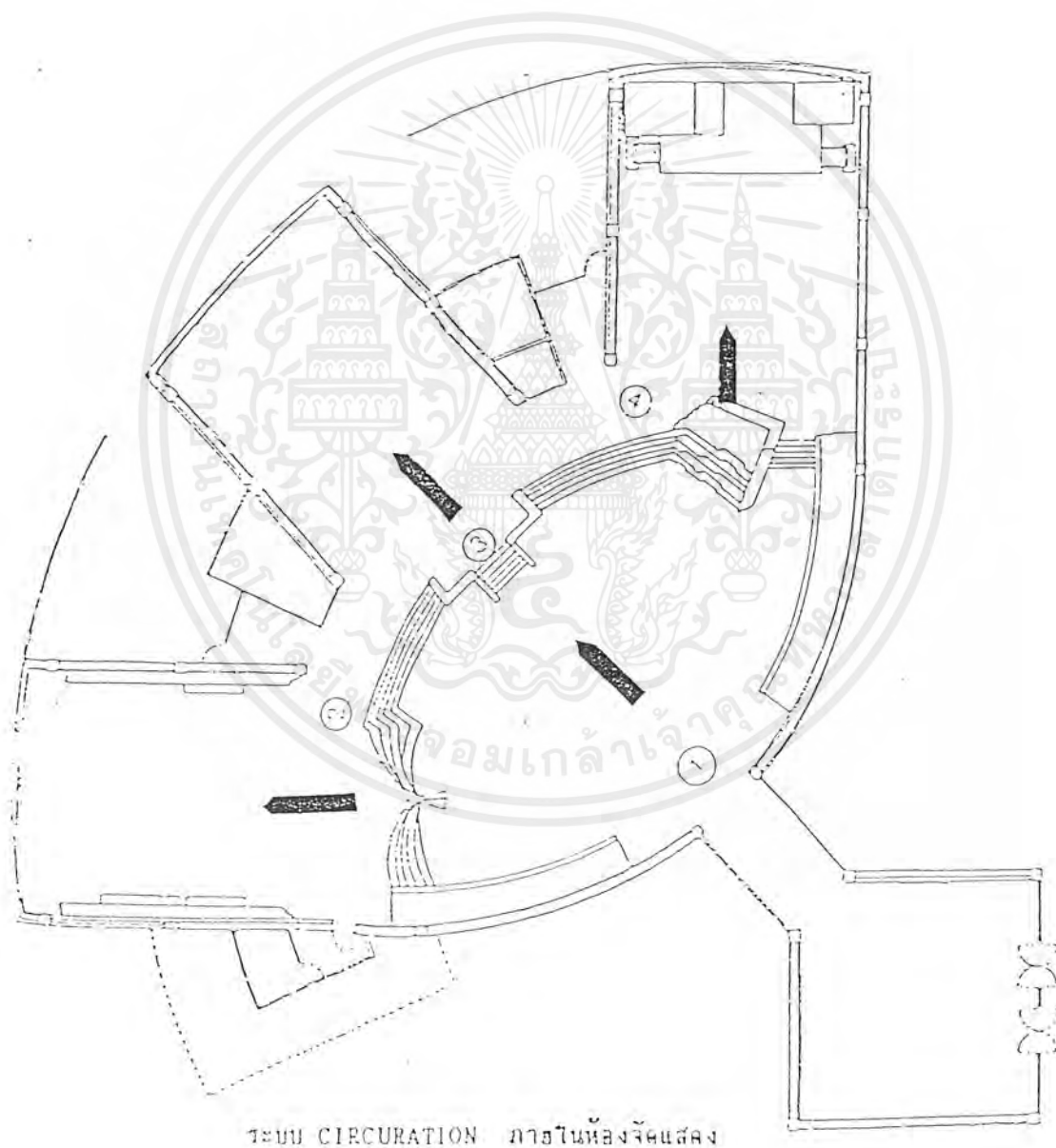
มีระบบที่เรียบง่ายมีประสิทธิภาพทางการสัญจรทางเท้า มีบรรยากาศที่ดี เนื่องจากที่ตั้งของโครงการอยู่ติดกับถนนสายสำคัญจึงสร้าง approach ทางเดินเท้ามีหลังคาคลุมเป็น ความสะดวกสำหรับผู้ที่มาใช้บริการของโครงการ มีสระน้ำที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศและทัศนียภาพที่ ดี น่าสนใจและเกิดความประทับใจ ทางสัญจรทางเท้าที่ผ่านเข้าสู่ corridor ด้านหน้าสามารถเดินขึ้นสู่ โถงส่วนบนชั้นสองของอาคารและสามารถเดินไปชั้นหนึ่งในส่วนชายตัวและห้องน้ำ ทางสัญจรของรถ ให้จอดเทียบเข้าทางด้านข้างของอาคาร นำรถไปจอดไว้ทางด้านหลังของอาคารซึ่งเป็นถนนซอยมี ทางเดินเชื่อมต่อกับส่วนสำนักงานทางด้านหลังและสามารถเดินขึ้นไปชั้นสองของอาคารในส่วนหอประชุม และนิทรรศการได้

- แนวความคิดในการจัดแสดงและทางสัญจรภายในส่วนจัดแสดง

ระบบการจัดแสดงในส่วนนิทรรศการของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นการ จัดแสดงระบบ Nave to Room Arrangement คือจะมีลักษณะเป็นห้องโถงกลางคอยแจกไป ยังส่วนแสดงงานโดยรอบ ระบบการจัดแสดงแบบนี้เหมาะสำหรับการเข้าชมเป็นหมู่คณะที่จะแยกเข้า ชมงานในแต่ละห้องได้ตามต้องการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบการสัญจรภายในห้องแสดงจะใช้ระบบ Centrallized system of Access ซึ่งระบบนี้จะเป็นระบบที่บังคับทางเข้าและทางออกให้อยู่ทางเดียวกัน ระบบนี้มีข้อดีคือ จะสะดวกในการควบคุมดูแลและยังเป็นการกำหนดทางสัญจรให้เป็นระบบไม่ซับซ้อน โดยปกติแล้วการจัดทางสัญจรระบบนี้ จะแบ่งได้หลายแบบ แต่ในส่วนของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาจะใช้แบบ Fan Shape คือจะมีลักษณะเป็นทางเข้ากลางจากผังรูปพัดซึ่งการจัดแบบนี้ทำให้มีโอกาสมากในการเลือกชม แต่ผู้ชมต้องตัดสินใจในการเข้าชมเร็วและในทางจิตวิทยา ผู้ชมจะไม่ชอบนักเพราะรู้สึกว่าเป็นการบังคับเกินไปและจุดที่รวมจะเป็นจุดที่วุ่นวาย

ภาพที่ 3.1.1 แสดงถึงการจัดแสดงและระบบทางสัญจรภายในส่วนจัดแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แนวความคิดในการจัดสวนปิดล้อมของอาคาร

ออกแบบสวนปิดล้อมให้สัมพันธ์กับประโยชน์ใช้สอยในอาคารและกำหนดการเปิดช่องแสงในส่วนที่จำเป็น สร้างรูปแบบภายนอก โดยรวมของโครงการที่สวยงาม นำเอาสวนปิดล้อมในลักษณะไทยมาใช้เป็น court บนอาคารชั้นสองแต่ไม่ค่อยได้ผลต่อความรู้สึกในเชิงเอกลักษณ์ นอกจากนี้เพื่อประโยชน์ในการรับแสงสว่างและการระบายอากาศ

- แนวความคิดในการออกแบบระบบโครงสร้าง

ใช้ระบบโครงสร้างที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีของท้องถิ่นและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น วัสดุที่นำมาใช้ก็เป็นวัสดุท้องถิ่นที่เหมาะสมในคุณภาพและงบประมาณ มีความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

- แนวความคิดในการวางผัง

กำหนดแกนอาคารให้อ้างอิงแนว approach ด้านหน้าโครงการ สระน้ำด้านหน้าโครงการจะช่วยสร้างบรรยากาศที่สวยงามและเป็นที่ตั้งดูตงทางสายตา ส่วนกลางพื้นที่จะเป็นสวนนิทรรศการ สวนสำนักงาน หอประชุมฯลฯ ด้านหลังกำหนดให้เป็นบริเวณจอดรถและบริการ

- แนวความคิดในการจัดรูปทรงอาคาร

มีแนวความคิดหลักที่แสดงออกซึ่งความเป็นไทยร่วมสมัยให้มากที่สุด โดยกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมท้องถิ่น

- แนวความคิดในการจัดสวนและสภาพแวดล้อม

มีการจัดสวนในพื้นที่บริเวณที่เหลือ ภายนอกอาคาร เป็นบริเวณที่จอดรถ , บริเวณ loading area บริเวณแนวด้านหน้าของโครงการมีการนำน้ำเข้ามาเป็นส่วนประกอบทางสถาปัตยกรรม

๒) ศึกษาปัญหาและผลกระทบในการดำเนินงานจากตัวอย่างโครงการ

จากการสอบถามและสังเกตจากการเข้าชมโครงการนั้นจะได้ว่าปัญหาของ

โครงการนั้นจะพบว่า โครงการนั้นในเรื่องของนิทรรศการเป็นสำคัญทำให้ผู้เข้าใช้โครงการจะเป็นนักท่องเที่ยวและนักเรียนนักศึกษาต่างถิ่นเป็นส่วนใหญ่ ผู้คนในแถบพื้นที่เองไม่ได้ใช้โครงการเท่าที่ควร ไม่จะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจในบริเวณโครงการ ทำให้เวลาที่ไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้โครงการในเวลาวันธรรมดา นั้น ทำให้ความมีชีวิตชีวาของโครงการนั้นขาดหายไป และปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการนั้นไม่ได้เข้าใจหลักในการออกแบบ เช่น การออกแบบเพื่อคนพิการในส่วนห้องน้ำคนพิการ แต่ทางโครงการได้ทำการลือคสวนนี้ทำให้ไม่เกิดประโยชน์ตามที่ทางผู้ออกแบบได้ตั้งเอาไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.1.2 แสดงทัศนียภาพด้านหน้าของโครงการซึ่งมีลักษณะของอาคารไทยประยุกต์

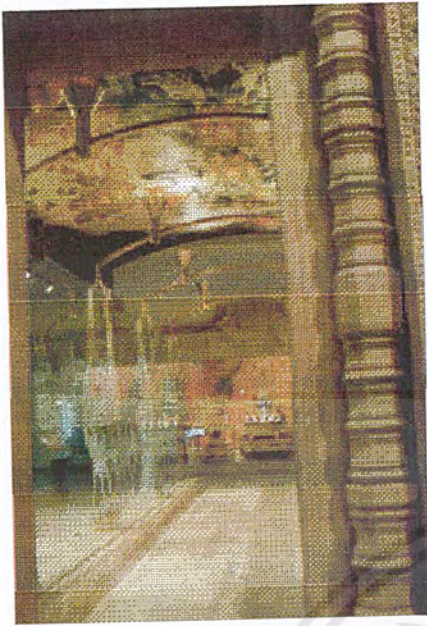

รูปที่ 3.1.3 แสดงทัศนียภาพภายในส่วนนิทรรศการ

รูปที่ 3.1.4 ทัศนียภาพบริเวณทางเข้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.1.5 ทศนิยมภาพของอาคารตัวอย่าง
ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

รูปที่ 3.1.6 ทศนิยมภาพภายในของอาคารแสดงการให้แสง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2. ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ก) ศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของตัวอย่างโครงการ⁷

คณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2526 ให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดำเนินการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยขึ้น โดยรัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในรูปของการให้เปล่าเพื่อการก่อสร้างอาคารและการจัดหาอุปกรณ์ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 638 ล้านบาท รัฐบาลไทยรับผิดชอบในการจัดเตรียมที่ดินสำหรับการก่อสร้าง จัดสาธารณูปโภคและงบประมาณในการดำเนินการต่อไป โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้เสด็จพระราชดำเนินวางศิลาฤกษ์อาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2528 และทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานนามหน่วยงานใหม่นี้ว่า “ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย” และชื่อภาษาอังกฤษว่า “THAILAND CULTURAL CENTER”

เริ่มแรกศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยก่อตั้งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมศิลปากร ต่อมาในปีพ.ศ. 2532 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้มาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทหน้าที่ทางด้านศิลปวัฒนธรรม คือเป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางการศึกษา ส่งเสริมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมสาขาต่างๆแก่ประชาชนและเยาวชนชาวไทย ซึ่งจะมีผลให้คนไทยตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไทย เกิดความหวัดความหวงแหนมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ และช่วยกันรักษาไว้เป็นศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิของชาติสืบไป นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่สำหรับแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันในบรรดาประเทศต่างๆทั่วโลก

ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย นอกจากจะมีบทบาทหน้าที่อันสำคัญในการเป็นแหล่งกลางของการจัดกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมด้านต่างๆแล้ว ยังเป็นสถานที่สำหรับให้เช่าหรือบริการเพื่อการแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมที่เยาวชนและประชาชนสร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งรวมถึงการจัดประชุมสัมมนาในระดับชาติและนานาชาติด้วย

กิจกรรมของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ ของกาจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยคือเป็น แหล่งกลางการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรม และเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่กิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งของชาติและของนานาชาติ จึงมีแผนการจัดกิจกรรมต่างๆไว้ดังนี้

⁷ เอกสารของทางศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. กิจกรรมทางด้านการศึกษาและสังคม
 - จัดนิทรรศการเพื่อให้ความรู้ ความเป็นมาของชนชาติไทย ศิลปวัฒนธรรมไทยและความสัมพันธ์กับต่างประเทศ เป็นต้น
 - จัดนิทรรศการเชิดชูเกียรติบุคคลที่สมควรยกย่องในวงการศิลปวัฒนธรรมของชาติ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน
 - ให้บริการข้อมูลสมบูรณ์แบบ ในลักษณะของสิ่งพิมพ์, เอกสาร, ไมโครฟิล์ม, สไลด์, และรูปถ่าย เพื่อค้นคว้าในส่วนห้องสมุด
 - ให้บริการแก่เด็กและเยาวชน เพื่อเสริมสร้างทักษะและพัฒนาความสามารถในด้านต่างๆทั้งทางด้านปัญญา อารมณ์ สังคม และสุนทรียภาพ โดยจัดหนังสือ, เครื่องเล่นและเครื่องคอมพิวเตอร์ไว้ในศูนย์ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - จัดกิจกรรมฝึกอบรม สัมมนา สาธิต เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมสำหรับบุคคลทุกกลุ่ม ทุกวัย
 - จัดฉายภาพยนตร์และสไลด์มัลติวิชั่นเพื่อส่งเสริมเนื้อหาสาระของนิทรรศการถาวรและการเสนอสารคดีเกี่ยวกับวัฒนธรรม
 - จัดโครงการศึกษาวิจัยงานด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ทางวิชาการเพื่อเผยแพร่แก่ประชาชนทั่วไปและหน่วยงาน
2. กิจกรรมทางด้านศิลปการแสดง
 - จัดให้มีการแสดงทั้งของไทยและต่างประเทศ เปิดให้ประชาชนทั่วไปได้เข้าชม โดยเน้นในเรื่องของการให้ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับศิลปการแสดง การเผยแพร่ ซึ่งนอกเหนือไปจากการให้ความบันเทิง
3. กิจกรรมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์
 - ผลิตเอกสารและสื่อทัศนูปการทุกรูปแบบ เช่น วีดีโอ, สไลด์, ภาพยนตร์ เพื่อเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในทุกๆด้านแก่ประชาชน
 - ออกข่าวสารและวารสารด้านศิลปวัฒนธรรมโดยจัดทำจดหมายข่าว เผยแพร่ข่าวสารด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นประจำเดือนละ 1 ฉบับ และวารสารราย 3 เดือน ปีละ 4 ฉบับ ซึ่งจะเผยแพร่ในรูปแบบของอินันทนาการและจัดจำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลทางศิลปวัฒนธรรมทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ
- 4. กิจกรรมด้านบริการสถานที่และอุปกรณ์
 - บริการสถานที่เพื่อจัดแสดงกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมด้วยอาคารและอุปกรณ์ที่ทันสมัยสามารถสนับสนุนงานด้านศิลปวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์แบบในหลายลักษณะ
 - บริการสถานที่จัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรมด้วยอาคารหลายขนาดและอุปกรณ์ที่สมบูรณ์แบบ สามารถใช้ได้ทั้งกลุ่มใหญ่จนถึง 2,00 คน และกลุ่มย่อยระดับชาติและนานาชาติ
 - เป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนและสาธารณชน

การดำเนินงานและบทบาทของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย⁸

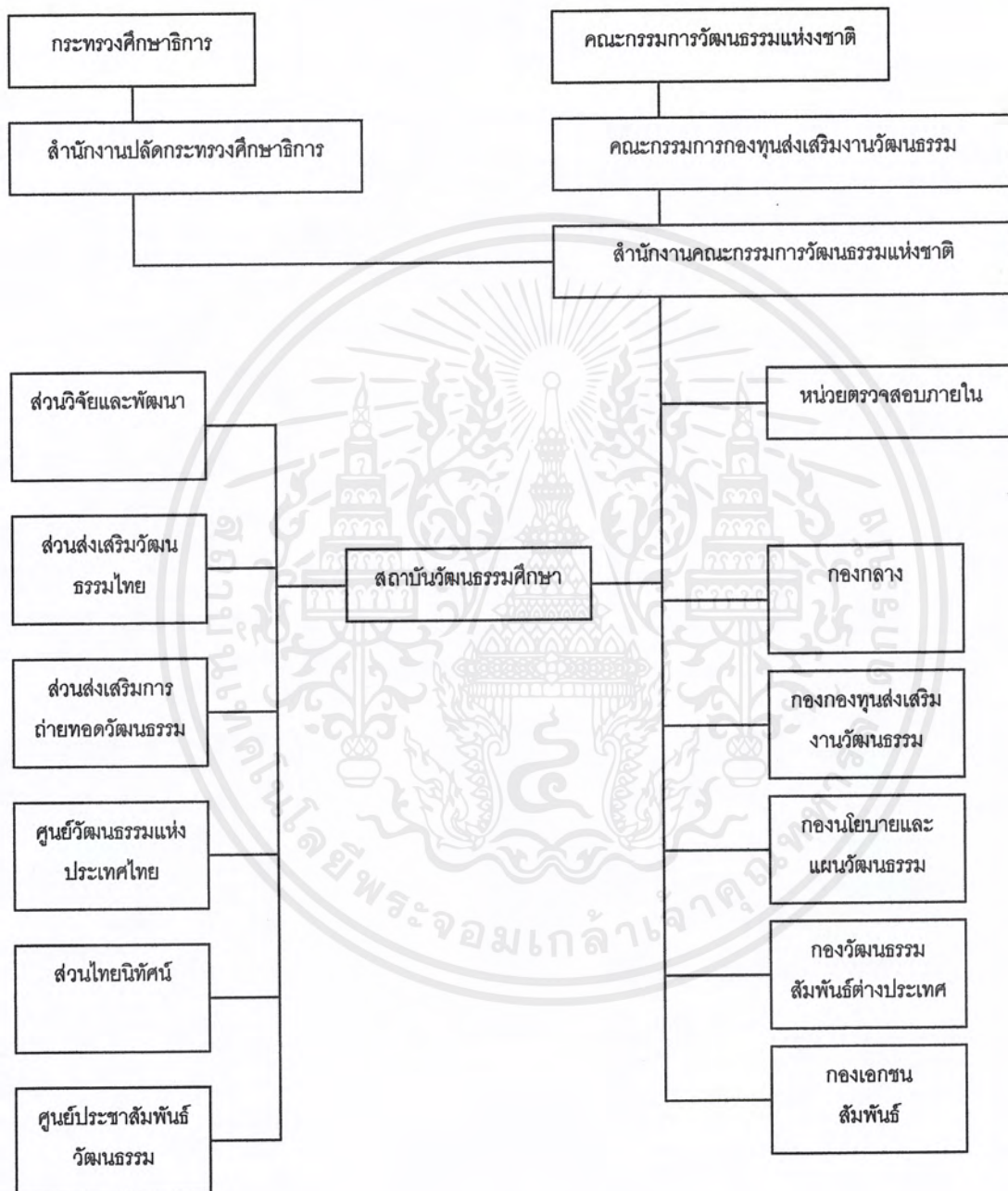
- เป็นแหล่งกลางในการให้การศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมแก่ประชาชนและเยาวชน ซึ่งครอบคลุมประชากรปีละ 100,000 คน
- เป็นแหล่งกลางในการส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ศิลปวัฒนธรรมแก่ประชาชนและเยาวชนให้ตระหนักถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมแห่งชาติครอบคลุมประชากรปีละ 700,000 คน
- เป็นแหล่งกลางในการแลกเปลี่ยนงานด้านศิลปวัฒนธรรมทั้งในระดับภูมิภาค ระดับชาติและระดับนานาชาติ
- เป็นสถานที่ให้ประชาชนและเยาวชนแสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม
- เป็นศูนย์บริการด้านข่าวสารข้อมูลทางด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับบริการทั้งประชากรในชาติและชาวต่างชาติ
- เป็นศูนย์ผลิตสื่อด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อบริการแก่ประชาชนและเยาวชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
- เป็นสถานที่พักผ่อน หย่อนใจที่เพิ่มคุณภาพชีวิตให้แก่ประชากรของชาติ

⁸ เอกสารของทางศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) ศึกษาโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่
ของตัวอย่างโครงการ⁹

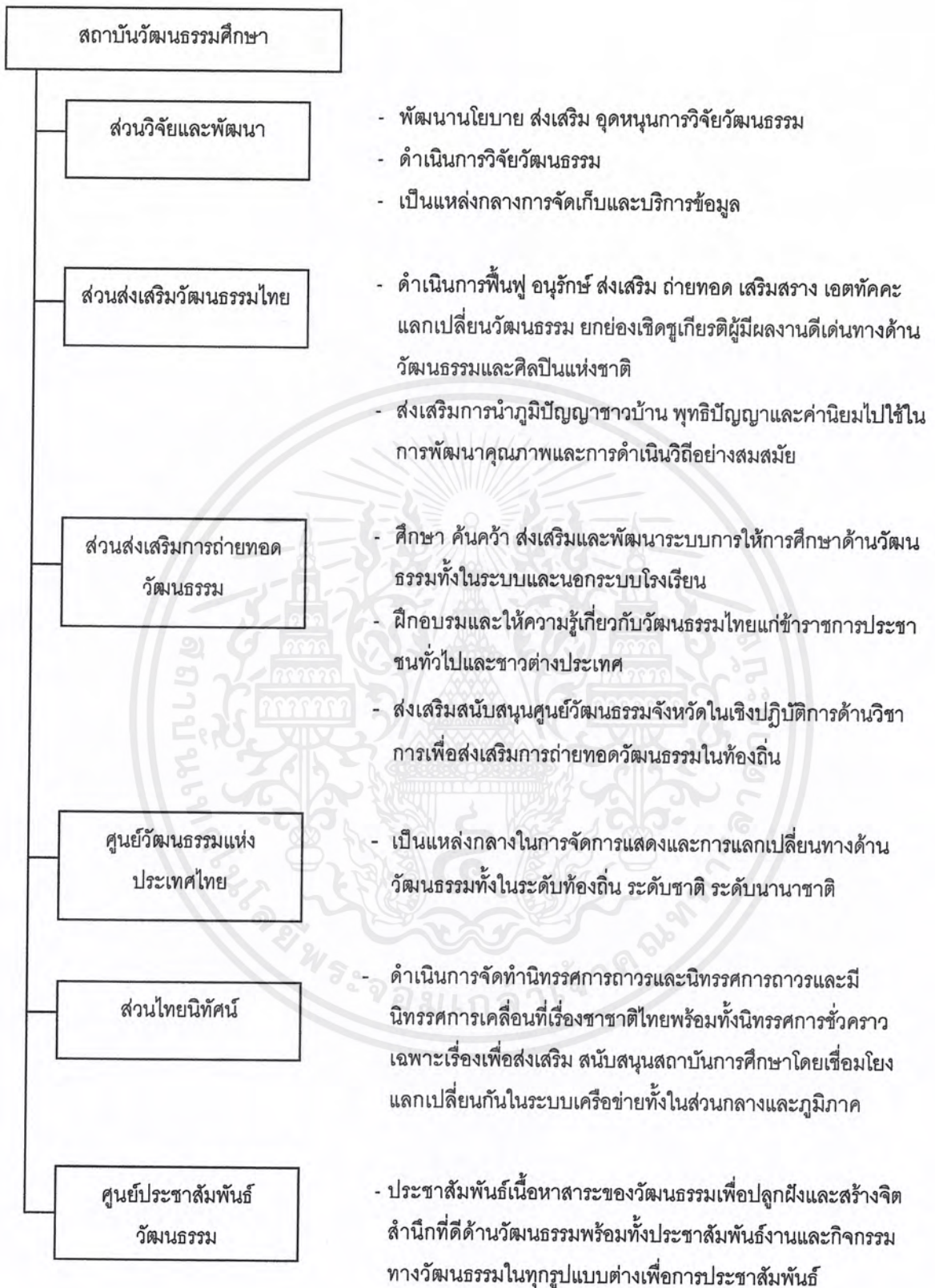
โครงสร้างการบริหารของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

แผนภูมิที่ 3.2.1 แสดงการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ

⁹ เอกสารของทางศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 3.2.2 แสดงการแบ่งงานและหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานในสถาบันวัฒนธรรมศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยมีดังนี้

1. ส่วนวิจัยและพัฒนา	12 อัตรา
1.1 ฝ่ายส่งเสริมและประสานงานวิจัย	6 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	6 อัตรา
1.2 โครงการวิจัย	6 อัตรา
- ผู้เชี่ยวชาญ	6 อัตรา
2. ส่วนส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	30 อัตรา
2.1 งานธุรการ	7 อัตรา
- หัวหน้างานธุรการ	1 อัตรา
- เจ้าหน้าที่ธุรการ	3 อัตรา
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	3 อัตรา
2.2 ฝ่ายส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมไทย	6 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	5 อัตรา
2.3 ฝ่ายวัฒนธรรมพื้นบ้าน	6 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	5 อัตรา
2.4 ฝ่ายศิลปินแห่งชาติและผู้มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรม	5 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	4 อัตรา
2.5 ฝ่ายวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา	5 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	4 อัตรา
3. ส่วนการถ่ายทอดวัฒนธรรม	27 อัตรา
3.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป	7 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	1 อัตรา
- บรรณารักษ์	1 อัตรา
- เจ้าหน้าที่ธุรการ	2 อัตรา
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	2 อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ฝ่าย 1	5 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	4 อัตรา
3.3 ฝ่าย 2	5 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	4 อัตรา
3.4 ฝ่าย 3	5 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	4 อัตรา
3.5 ฝ่ายส่งเสริมศูนย์วัฒนธรรม	4 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	3 อัตรา
4. ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	17 อัตรา
4.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป	7 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	1 อัตรา
- เจ้าหน้าที่ธุรการ	2 อัตรา
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	3 อัตรา
4.2 ฝ่ายศิลปการแสดง	5 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	4 อัตรา
4.3 ฝ่ายศิลปกรรม	5 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	4 อัตรา
5. ส่วนไทยนิทัศน์	20 อัตรา
5.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป	7 อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1 อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	1 อัตรา
- เจ้าหน้าที่ธุรการ	2 อัตรา
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	3 อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 หอไทยนิทัศน์	6	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	5	อัตรา
5.3 ฝ่ายนิทรรศการ	6	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	5	อัตรา
6. ศูนย์ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม	25	อัตรา
6.1 งานธุรการ	6	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- เจ้าหน้าที่ธุรการ	2	อัตรา
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด	3	อัตรา
6.2 ฝ่าย 1	4	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
- นักประชาสัมพันธ์	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
6.3 ฝ่าย 2	4	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
- นักประชาสัมพันธ์	2	อัตรา
6.4 ฝ่าย 3	4	อัตรา
- หัวหน้าฝ่าย	1	อัตรา
- นักวิชาการวัฒนธรรม	1	อัตรา
- นักประชาสัมพันธ์	2	อัตรา
รวมบุคลากรทั้งหมด	131	อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง) ศึกษาผู้ใช้อาคารของตัวอย่างโครงการ

สถิติผู้เข้าใช้บริการของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยปีละประมาณ 317,000 คนดังนี้

1. หอประชุมใหญ่ มีการจัดกิจกรรมปีละประมาณ 150 ครั้ง มีผู้เข้าชมการแสดงหรือร่วมกิจกรรมครั้งละประมาณ 1,500 คน รวมทั้งสิ้นประมาณ 225,000 คนต่อปี

2. หอประชุมเล็ก มีการจัดกิจกรรมปีละประมาณ 180 ครั้ง มีผู้เข้าชมการแสดงหรือร่วมกิจกรรมครั้งละประมาณ 300 คนรวมทั้งสิ้น 54,000 คนต่อปี

3. ห้องสมุดวัฒนธรรม วันละประมาณ 60 คน รวมทั้งสิ้น 18,000 คนต่อปี

4. หอไทยนิทัศน์ สัปดาห์ละประมาณ 400 คน ปีละประมาณ 20,000 คน

โดยสถิติในการใช้สถานที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

1. หอประชุมใหญ่ ปีละประมาณ 300 วัน (รวมทั้งวันเตรียมงาน ซ้อมและแสดง)

2. หอประชุมเล็ก ปีละประมาณ 320 วัน (รวมทั้งวันเตรียมงาน ซ้อมและแสดง)

จ) ศึกษาองค์ประกอบ พื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบตัวอย่าง

โครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ตั้งอยู่บนถนนรัชดาภิเษก ซึ่งเป็นย่านธุรกิจการค้าแห่งใหม่ของกรุงเทพมหานคร ภายในศูนย์ประกอบด้วยอาคารสำคัญๆคือ หอประชุมใหญ่ หอประชุมเล็ก อาคารนิทรรศการและบริการทางการศึกษา อาคารศูนย์บริการข่าวสารทางวัฒนธรรม และอาคารรายรอบอื่นๆซึ่งในแต่ละอาคารเพียบพร้อมด้วยอุปกรณ์อันทันสมัย สามารถตอบสนองงานด้านศิลปวัฒนธรรมได้อย่างสมบูรณ์แบบในหลายลักษณะ

1. อาคารหอประชุมใหญ่

เป็นอาคารหอประชุมขนาดประมาณ 2000 ที่นั่ง ซึ่งได้รับการออกแบบปลงก่อสร้างอย่างดีเยี่ยมทางด้านคุณภาพของเสียง สำหรับการใช้งานทางด้านการแสดงแทบทุกประเภท ตลอดจนการประชุมระดับนานาชาติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ที่นั่งในหอประชุมแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ชั้นล่าง 1,394 ที่นั่ง ชั้นสอง 242 ที่นั่ง ชั้นสาม 364 ที่นั่ง
- เวกที่ใหญ่ มีกรอบเวทีกว้าง 19.50 เมตร สูง 11.00 เมตร ตัวเวทิลีก 16.00 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เวทีสำหรับการแสดงของไทย มีกรอบเวทีกว้าง 14.50 เมตร สูง 9.50 เมตร ลึก 14.50 เมตร
- เวทีหน้ามีความลึก 7.50 เมตร (รวมทั้งหลุมวงดุริยางค์ซึ่งยก ระดับเป็นเวทีได้)
- เมื่อจัดเวทีสำหรับการแสดงดนตรีโดยติดแผงสะท้อนเสียง เวที จะมีความลึก 18.00 เมตร
- บนเวทีใหญ่จะมีเวทียก 2 ชุด ขนาดประมาณ 12.00 เมตร x 3.60 เมตร และ 2.70 เมตร x 1.80 เมตร ตามลำดับ
- อุปกรณ์ประกอบการติดตั้งไว้อย่างครบครันและทันสมัย เช่น ระบบม่าน และฉากทุกประเภทตามมาตรฐานสากล ระบบแสง ซึ่งควบคุมด้วยไมโครคอมพิวเตอร์ ระบบขยายเสียงที่สมบูรณ์แบบ สามารถถ่ายทอดการแปลภาษาของล่ามไปยังที่นั่งคนดูได้ถึง 5 ภาษา ในขณะเดียวกัน
- มีเครื่องฉายภาพยนตร์ทั้งระบบ 16 มม.และ 35 มม.
- ส่วนบริการอื่นๆประกอบด้วย ห้องโถงและห้องรับรองระดับต่างๆ ห้องอาหารสำหรับบริการประชาชนทั่วไป ด้านหลังเวทีมีห้องฝึกซ้อม ห้องแต่งตัวขนาดต่างๆรวม 7 ห้อง ห้องสำหรับไหว้ครูและ ห้องพักนักแสดง

2. หอประชุมเล็ก

เป็นหอประชุมเอนกประสงค์ ขนาด 2,000 ตารางเมตร สามารถปรับ แต่งใช้งานได้หลายลักษณะตั้งแต่จัดการแสดง จัดการประชุมประเภทต่างๆ จัดนิทรรศการและการ เลี้ยงรับรอง เป็นต้น มีรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

- ที่นั่งเป็นระบบอัตโนมัติชั่วคราว 250 ที่นั่งซึ่งสามารถพับเก็บได้ นอกจากนั้นยังสามารถตั้งเก้าอี้เพิ่มเติม หากตั้งเต็มพื้นที่ หอประชุมนี้ได้ทั้งสิ้น 500 ที่นั่ง
- เวทีมีกรอบขนาดความกว้าง 12.00 เมตร สูง 6.00 เมตร ลึก 6.00 เมตร
- อุปกรณ์การแสดงมีครบเช่นเดียวกับหอประชุมใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อุปกรณ์พิเศษคือ ระบบปรับแต่งปริมาตรของห้องและแผงสะท้อนเสียงที่สามารถปรับแต่งให้สอดคล้องกับปริมาตรของห้องและการใช้สอย
- ส่วนบริการประกอบด้วยห้องโถง ร้านค้า ห้องเตรียมงานจัดเลี้ยงขนาดใหญ่ ห้องแต่งตัวนักแสดงขนาดต่างๆ รวม 7 ห้อง ซึ่งสามารถใช้งานร่วมกับโรงละครกลางแจ้ง

3. โรงละครกลางแจ้ง

ตั้งอยู่ด้านหลังของหอประชุมเล็กใช้สำหรับจัดการแสดงกลางแจ้งประเภทต่างๆ เช่น การแสดงดนตรี การแสดงละครเล่นพื้นเมือง และอื่นๆ มีที่นั่งสำหรับผู้ชมจำนวน 1,00 ที่นั่ง โดยมีห้องแต่งตัวและห้องพักผ่อนสำหรับนักแสดงอยู่ในส่วนหนึ่งของหอประชุมเล็ก

4. อาคารนิทรรศการและบริการทางการศึกษา

เป็นอาคารแฝด 3 ชั้น เป็นสถานที่สำหรับให้บริการทางการศึกษาด้านศิลปวัฒนธรรมสาขาต่างๆ

- อาคารชั้นที่ 1

ศูนย์ส่งเสริมความคิดริเริ่มเด็กและเยาวชน เป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมเพื่อฝึกฝนส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเกิดทักษะ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญาและอารมณ์ นอกจากนี้ยังจัดห้องสมุดสำหรับเด็ก อุปกรณ์การละเล่นที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งอุปกรณ์ทันสมัยเช่น คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ห้องนิทรรศการหมุนเวียน เป็นที่สำหรับจัดนิทรรศการทางศิลปวัฒนธรรมหมุนเวียนเปลี่ยนไปตลอดทั้งปี มีพื้นที่ทั้งสิ้น 800 ตารางเมตร

- อาคารชั้นที่ 2

ห้องนิทรรศการถาวร เป็นที่จัดนิทรรศการเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชนชาติไทย ชีวิตความเป็นอยู่ลวดจกชนบธรรมเนียมประเพณี และวิวัฒนาการของวัฒนธรรมที่ได้สืบทอดกันมาเพื่อให้เยาวชนและประชาชนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้เข้าใจในประวัติความเป็นมาและวัฒนธรรมของชาติไทย นิทรรศการนี้จัดด้วยเทคนิคการจัดแสดงที่ทันสมัยและมีห้องฉายภาพสไลด์เอนกทัศน์ ประกอบการบรรยายอีกส่วนหนึ่งด้วย โดยงานแสดงห้องนิทรรศการถาวรหรือ หอไทยนิทัศน์นี้จะจัดแสดงในเนื้อหาเรื่องราวของอารยธรรมไทยเพื่อเสริมความรู้ ตามหลักสูตรการเรียนการสอนในวิชาประวัติศาสตร์ ภาษาและวรรณคดีของนักเรียน นักศึกษา โดยใช้สื่ออันทันสมัย โดยห้องนิทรรศการมีเนื้อที่ประมาณ 1,200 ตารางเมตร โดยมีหัวข้อการจัดแสดงดังนี้

- ความเป็นมาของชาติไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ภูมิจักรวาล
- ภาษาและวรรณคดี
- การดำรงชีวิตของคนไทยและวัฒนธรรมชาว
- ประเทศไทยกับโลก
- ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์
- วิถีกรรมชนชาติไทย

ห้องเกียรติคุณ เป็นห้องโถงภายในห้องจัดนิทรรศการถาวร เป็นที่สำหรับจัดนิทรรศการเชิงบูรณาการและประกาศเกียรติคุณบุคคลที่สมควรยกย่องในวงการศิลปวัฒนธรรมทั้งในอดีตและปัจจุบัน

ห้องประชุมและห้องบรรยาย รวมทั้งหมด 7 ห้อง มีไว้สำหรับให้บริการด้านการบรรยาย การประชุมสัมมนา การสาธิต มีขนาดต่างๆกัน ตั้งแต่บรรจุ 200 ที่นั่ง และ 40 – 60 ที่นั่ง พร้อมอุปกรณ์ที่ทันสมัย

- อาคารชั้นที่ 3

ห้องสมุดวัฒนธรรม เป็นห้องสมุดเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรม ให้บริการข่าวสารข้อมูลทางวัฒนธรรม โดยจัดหนังสือหายากทางศิลปวัฒนธรรมรวมทั้งหนังสือทั่วไป ไมโครฟิล์ม หนังสือพิมพ์และวารสาร นอกจากนี้ ยังมีเทปบันทึกเสียงและเทปโทรทัศน์เกี่ยวกับการแสดง ดนตรี กวีนิพนธ์ ไว้ให้บริการประชาชนตลอดทั้งปี

ศูนย์ภาษา เป็นสถานที่ศึกษาและฝึกฝนด้านภาษาทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศสำหรับผู้สนใจทั่วไป

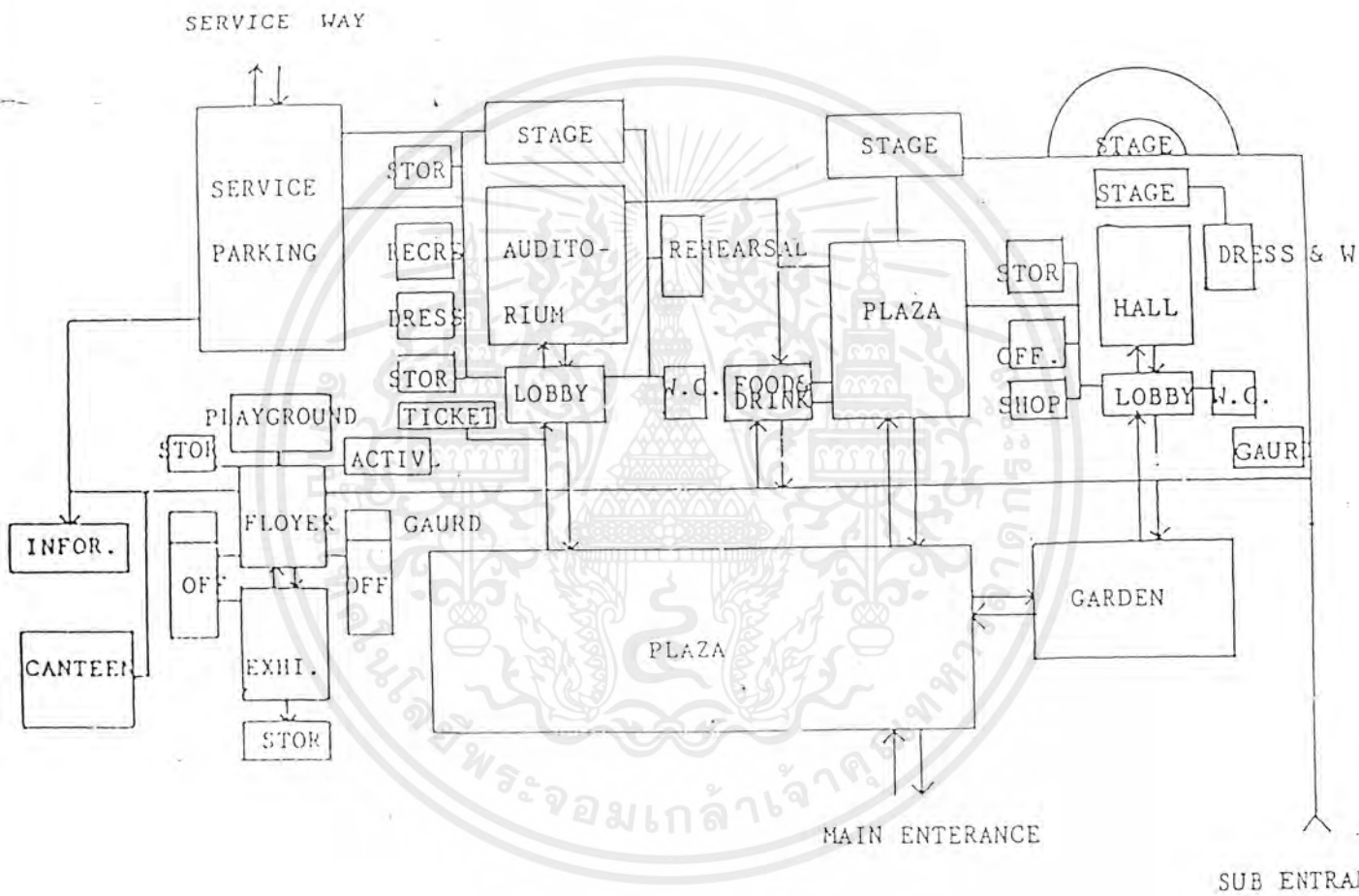
5. อาคารศูนย์บริการข่าวสารทางวัฒนธรรม

เป็นที่ทำการของศูนย์บริการข่าวสารทางวัฒนธรรม ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของการเผยแพร่และให้บริการข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่จัดขึ้นทั้งในประเทศ และนอกประเทศ รวมทั้งให้บริการชี้แนะหน่วยงาน บุคคลากรและแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมแก่ประชาชนทั่วไป การเผยแพร่และให้บริการข่าวสารข้อมูลทั้งในรูปของเอกสารสิ่งพิมพ์ การตอบคำถามทางโทรศัพท์และไปรษณีย์ รวมทั้งการให้บริการค้นคว้าข้อมูลจากแฟ้มและคอมพิวเตอร์เก็บข้อมูลอีกด้วย

6. สวนศาลาไทยและศาลาญี่ปุ่น

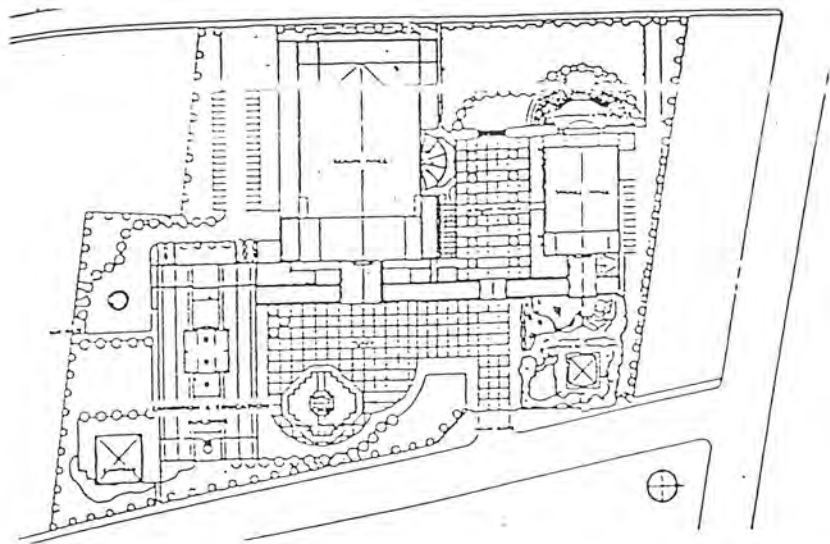
เป็นส่วนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไทย และญี่ปุ่น อันเป็นเอกลักษณ์แสดงถึงความสัมพันธ์ไมตรีอันดีของรัฐบาลไทยและญี่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

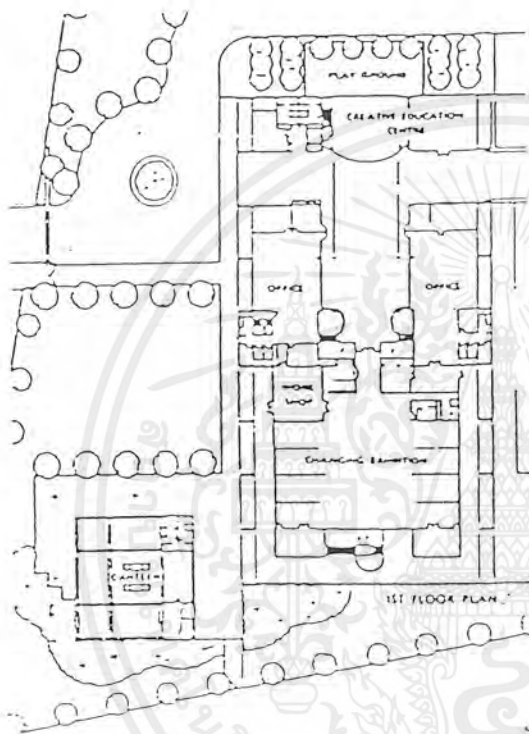

รูปภาพที่ 3.1.2.1 แสดงผังของโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

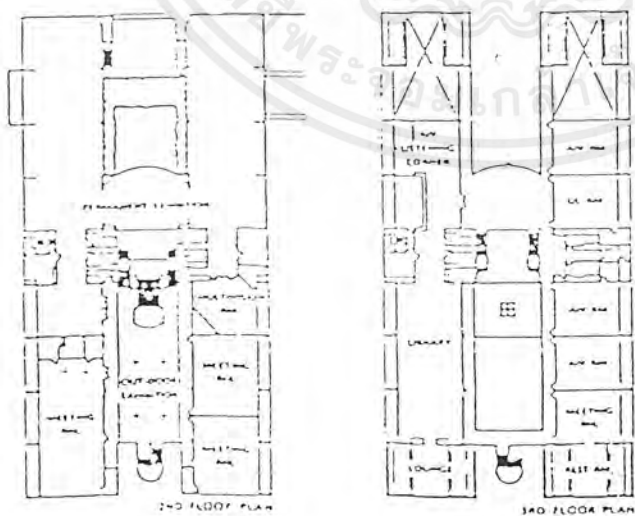
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผังบริเวณ

ผังส่วนอาคารนิทรรศการและบริการการศึกษา

รูปภาพที่ 3.1.2.2 แสดงผังของโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฉ) ศึกษาการเลือกที่ตั้งของตัวอย่างโครงการ

การเลือกที่ตั้งโครงการนั้นอยู่บนถนนรัชดาภิเษกซึ่งเป็นถนนขนาดกว้างทางละ 4 เลนแต่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยอยู่ติดเข้าไปจากถนนอีกประมาณ 50 เมตร โดยบริเวณดังกล่าวเป็นย่านธุรกิจแห่งใหม่ของกรุงเทพฯ อีกด้วย โดยทำให้การเข้าถึงโครงการเป็นไปได้ง่าย สาธารณูปโภค สาธารณูปการพร้อม ในด้านกรรมสิทธิ์ที่ดินนั้น เป็นที่ราชพัสดุ

ช) ศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ แนวความคิดและรูปแบบอาคาร ของตัวอย่างโครงการ

แนวความคิดในการออกแบบโครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย นั้นแยก ออกเป็นหลายด้านๆ โดยจะนำเอาแนวความคิดที่สำคัญนำมาแสดงเท่านั้น

- แนวความคิดในการจัดแสดงและทางสัญจรภายในส่วนจัดแสดง ระบบการจัดแสดงในส่วนนิทรรศการของสวนไทยนิทัศน์เป็นการจัดแสดง ระบบ Room to Room Arrangement คือจะมีลักษณะเป็นห้องต่อเนื่องกันโดยมีคอร์โดอยู่ตรงกลาง ข้อดีของระบบนี้คือเป็นการจัดแบบง่ายๆ ประหยัดเนื้อที่ ส่วนข้อเสียถ้าใช้ในพิพิธภัณฑ์ใหญ่ เมื่อปิดห้องใด ห้องหนึ่งแล้วจะกระทบกระเทือนห้องอื่นด้วย และไม่อาจจะเลือกชมเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งได้ ระบบ การสัญจรภายในห้องแสดงจะใช้ระบบ Centralized system of Access ซึ่งระบบนี้จะเป็นระบบที่ บังคับทางเข้าและทางออกให้อยู่ทางเดียวกัน ระบบนี้มีข้อดีคือ จะสะดวกในการควบคุมดูแลและยัง เป็นการกำหนดทางสัญจรให้เป็นระบบไม่ซับซ้อน โดยปกติแล้วการจัดทางสัญจรระบบนี้ จะแบ่งได้ หลายแบบ แต่ในส่วนของสวนไทยนิทัศน์นี้จะใช้แบบ A Rectilinear Circuit คือจะมีลักษณะเป็นการ เคลื่อนที่ในแนวเส้นตรงโดยอาจจะวางความน่าเบื่อในการชมให้กับผู้เข้าชมได้ แต่ระบบนี้ก็ระบบ ที่เรียบง่ายที่สุดระบบหนึ่ง

- แนวความคิดในการจัดระบบการสัญจรของโครงการ

แยกทางสัญจรทางคนและทางรถ ทางเข้าหลักอยู่ทางด้านหน้าโครงการทาง ตะวันออกอันเป็นระบบความเชื่อของคนไทย ในโครงการมีทางเดินเชื่อมระหว่างอาคารทุกอาคารเพื่อ ความสะดวกในการติดต่อภายในโครงการ

- แนวความคิดในการจัดสวนปิดล้อมอาคาร

เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การใช้สอย ผนังภายนอกอาคารจึงค่อนข้าง ทึบตันจึงไม่เป็นลักษณะที่เหมาะสมของสถาปัตยกรรมเมืองร้อน สวนปิดล้อมอาคารที่เป็น court ใน ส่วนของอาคารสำนักงาน ได้นำเอาลักษณะ space ของเรือนไทยมาใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แนวความคิดในการวางผัง

กำหนดให้หอประชุมใหญ่ ตั้งอยู่ตรงกึ่งกลางพื้นที่ล้อมทางด้านหน้าด้วย plaza ด้านข้างเป็น courtyard เพื่อการใช้สอยกิจกรรมทางด้านในของที่ตั้ง สามารถติดต่อได้โดยเข้าทางประตูส่วนบริการทางด้านทิศเหนือ การวางผังโดยรวมเป็นแบบสมมาตรเพื่อความสง่างาม

- แนวความคิดในการจัดรูปทรงอาคาร

กำหนดแนวความคิดรวมให้รูปทรงอาคาร แสดงเอกลักษณ์ไทย ในเทคโนโลยีปัจจุบันและประโยชน์ใช้สอยอันสอดคล้องกับวิธีการก่อสร้าง

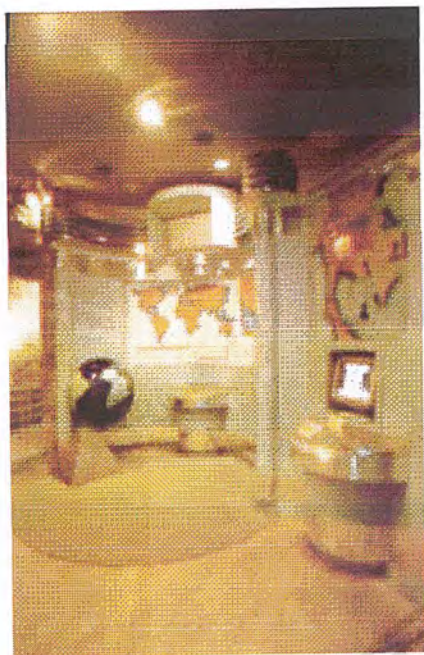
- แนวความคิดในการจัดสวนและสภาพแวดล้อม

แนวความคิดเบื้องต้น ได้กำหนดให้ต้นไม้เป็นฉากกั้นเขต บริเวณแนวทางสัญจรเพื่อร่วมสร้างบรรยากาศในบางส่วน มีการจัดสวนญี่ปุ่น สวนหย่อมบริเวณโรงอาหารเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศในส่วนอื่นๆ

ข) ศึกษาปัญหาและผลกระทบในการดำเนินงานจากตัวอย่างโครงการ

จากปัญหาในบางส่วนของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยที่ได้พบเห็นและจากการสอบถามเจ้าหน้าที่เป็นบางส่วนพบว่า ในส่วนจัดนิทรรศการ การจัดวัตถุแสดงมีพื้นที่น้อยเกินไป เมื่อเทียบกับวัตถุที่จัดแสดง มุมมองที่มองวัตถุบางที่มองวัตถุเห็นเพียงแต่ตัววัตถุแต่ไม่เห็นตัวชื่อหัวข้อเรื่อง ปัญหาอีกด้านคล้ายกับปัญหาของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาคือ ความมีชีวิตชีวาของโครงการจะมีก็ต่อเมื่อมีการจัดงานประชุมหรือสัมมนาเท่านั้น ในวันธรรมดาส่วนใหญ่การเข้ามาใช้โครงการของผู้คนมีค่อนข้างน้อย ทำให้ศูนย์วัฒนธรรมที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ขาดในสาระสำคัญในเรื่องความมีชีวิตชีวาไป

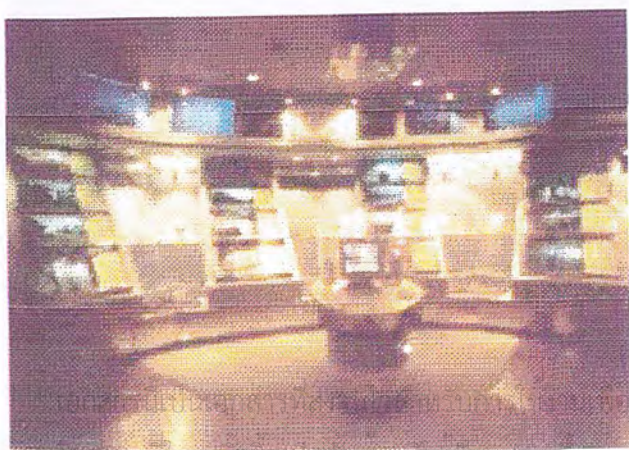
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.2.1 ทศนิยมภาพส่วนความเป็นมาของ
วัฒนธรรมต่างๆในประเทศไทย

รูปที่ 3.2.2 ทศนิยมภาพส่วนข่าวกับชีวิตคนไทย

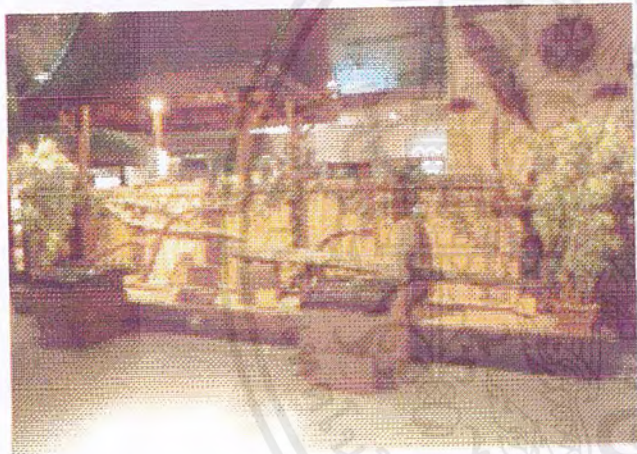

รูปที่ 3.2.3 แสดงร่องรอยเมืองโบราณจาก
เมืองต่างๆทั้ง 4 ภาค

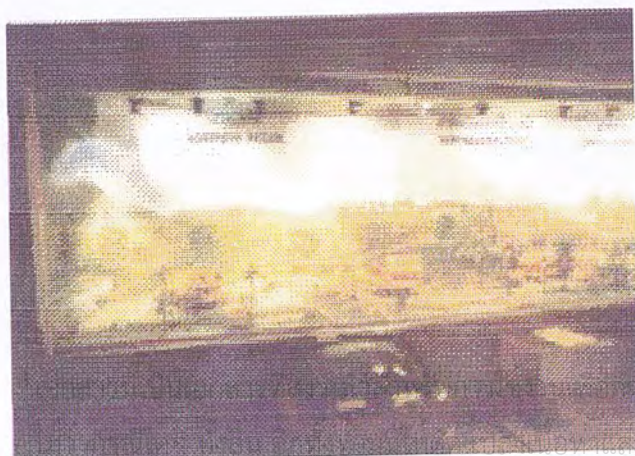
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
และการพาณิชย์ใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามเผยแพร่ต่อและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.2.4 การตั้งถิ่นฐานภายในประเทศไทย

รูปที่ 3.2.5 หุ่นจำลองเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำงาน

รูปที่ 3.2.6 หุ่นจำลองสำหรับอาหาร 4 ภาค และอาหารที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรม

การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.3 ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ก) ศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของตัวอย่างโครงการ

- ความเป็นมาของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและ

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ศิลปะพื้นบ้านเป็นผลงานของชาวบ้านในชนบท ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตตามความจำเป็นอย่างเรียบง่าย ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้านมากเพียงใด สาระของศิลปะพื้นบ้านก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์มากเพียงนั้น การเลื่อนไหลด้านวัฒนธรรมทางวัตถุจากนานาอารยประเทศ มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบศิลปะพื้นบ้านอันเป็นวัฒนธรรมสืบทอดของบรรพบุรุษซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่บ่งชี้ถึงวัฒนธรรมของชาติ ด้วยเหตุนี้ การอนุรักษ์ที่ดี การดำรงไว้ก็ดี และการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันก็ดีจึงเป็นหน้าที่ของคนในชาติทุกคนที่จะต้องศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อนการดำเนินการดังกล่าวขึ้นต้น

หอศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาได้ตระหนักถึงความสำคัญของงานศิลปะพื้นบ้านจึงได้รวบรวมศิลปวัตถุเหล่านี้ไว้เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้า

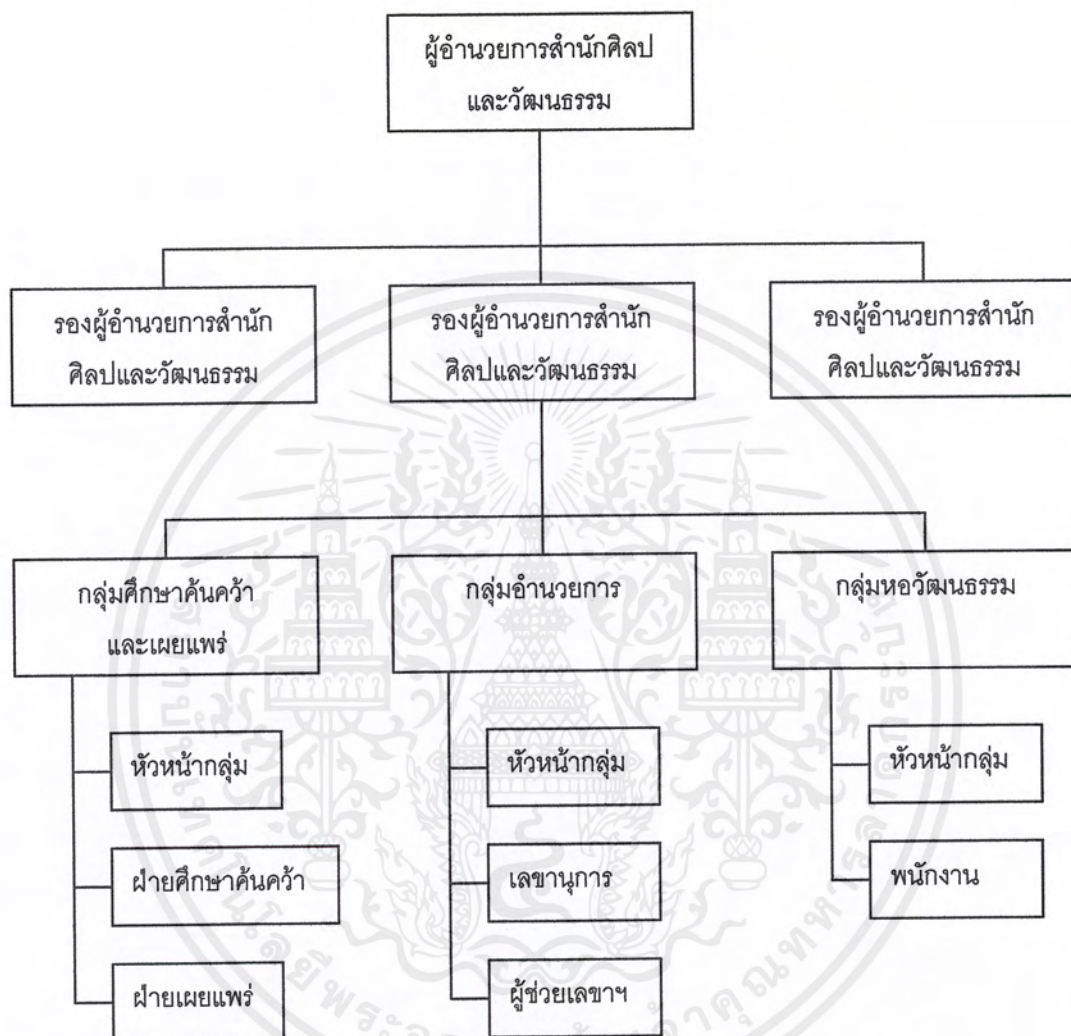
- วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งหอศิลปวัฒนธรรม

1. เพื่อเป็นศูนย์ปฏิบัติการการเรียนการสอนของวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับทุกระดับ
2. เพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าของประชาชนผู้สนใจทั่วไป
3. เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่สื่อทางวัฒนธรรมจากอดีตให้สืบทอดและเป็นแนวทางสู่การประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม
4. เพื่อพัฒนาไปสู่การจัดตั้งสถาบันวิจัยทางวัฒนธรรมในอนาคต

อนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) ศึกษาโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่
ของตัวอย่างโครงการ

แผนภูมิที่ 3.1.3.1 โครงสร้างการบริหารของศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่ของตัวอย่างโครงการจะมีหน้าที่ต่างๆใน
สำนักศิลปและวัฒนธรรมประกอบด้วย

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา และ คณะกรรมการดำเนินงาน มีหน้าที่
 - ดำเนินการและปฏิบัติตามนโยบายที่อธิการบดีมอบหมาย
 - มอบหมายส่งเสริมควบคุมและติดตามการดำเนินงานใน
หน่วยต่างๆของศูนย์วัฒนธรรมฯและสำนักงานศิลปะและ
วัฒนธรรม สถาบันราชภัฏฯ
 - ประสานงานและสร้างความเข้าใจอันดีกับหน่วยงานและ
องค์การอื่นๆ
2. กลุ่มอำนวยการ มีหน้าที่
 - ประสานงานติดตามและรายงานผลการดำเนินงานหรือ
โครงการของฝ่ายต่างๆในสำนักฯ
 - จัดระบบงานสารบรรณและงานธุรการต่างๆตามระเบียบ
ราชการ
 - จัดการและให้บริการด้านการพิมพ์ ถ่ายเอกสาร จัดสำเนา
รวมถึงการจัดทำเอกสารของสำนักฯ
 - จัดการประชุมบันทึกการประชุม รายงานการประชุมและ
แจ้งมติที่ประชุมทั้งของสำนักฯและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
ได้ทราบ
 - จัดซื้อ – จ้าง และเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุครุภัณฑ์ของสำนักฯ
 - รวบรวมและจัดเสนอโครงการฯ งบประมาณ , ที่หน่วยงาน
ต่างๆของสำนักฯได้จัดทำ
 - จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับงาน , โครงการพิเศษ
และโครงการประจำปี
 - ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานและผลงานของฝ่ายต่างๆที่
เกี่ยวข้องกับสำนักฯ
 - ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กลุ่มศึกษาค้นคว้าเผยแพร่

3.1 ฝ่ายศึกษาค้นคว้า

- จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี ความเชื่อศาสนา ดนตรี การละเล่นมหรสพพื้นบ้านและวิถีชีวิต ฯลฯ ให้เป็นระบบเพื่อการสืบค้น
- จัดทำรวบรวมและบันทึกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรมที่มีอยู่ในหน่วยงานและจากหน่วยงานอื่นๆ
- จัดหาทุนสนับสนุนและติดตามผลงานวิจัย
- ดำเนินการเผยแพร่ผลงานอย่างกว้างขวาง
- ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

3.2 ฝ่ายเผยแพร่ มีหน้าที่

- สนับสนุนส่งเสริมรวมทั้งปฏิบัติงานที่เป็นกิจกรรมทางศิลปวัฒนธรรมอันเป็นงานประเพณี งานเทศกาลหรืองานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปวัฒนธรรม ทั้งในและนอกสถานที่
- ประสานงานกับฝ่ายอำนวยการเพื่อบันทึกรวบรวมผลงานเก็บไว้ในหอวัฒนธรรมและนำออกเผยแพร่แลกเปลี่ยนกับหน่วยงานและองค์กรอื่นๆ
- จัดอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมแก่ผู้สนใจทั่วไป
- ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

4. กลุ่มหอวัฒนธรรม มีหน้าที่

- จัดหารวบรวมแยกประเภทหมวดหมู่และจัดทำระบบข้อมูลศิลปวัฒนธรรมที่ได้รับมาใหม่ และที่มีอยู่เดิม รวมทั้งจัดทำคำบรรยายในรูปแบบของนิทรรศการ
- บำรุงรักษาทั้งศิลปวัตถุและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมอื่นๆ ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์
- ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่นในการจัดนิทรรศการ ศิลปวัตถุทางวัฒนธรรม
- ปฏิบัติงานอื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและ
สำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา มีดังนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา	6 อัตรา
2. คณะกรรมการดำเนินงาน	4 อัตรา
2.1 ผู้อำนวยการ	1 อัตรา
2.2 รองผู้อำนวยการ	3 อัตรา
3. กลุ่มอำนวยการ	3 อัตรา
4. กลุ่มศึกษาค้นคว้าเผยแพร่	10 อัตรา
4.1 หัวหน้ากลุ่ม	1 อัตรา
4.2 ฝ่ายศึกษาค้นคว้า	3 อัตรา
4.3 ฝ่ายเผยแพร่	6 อัตรา
5. กลุ่มหอวัฒนธรรม	5 อัตรา
รวมทั้งสิ้น	28 อัตรา

ง) ศึกษาผู้ใช้อาคารของตัวอย่างโครงการ

พฤติกรรมผู้ใช้โครงการแบ่งตามวัตถุประสงค์การเข้าใช้โครงการ

1. กลุ่มผู้ใช้โครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์
 - เพื่อเข้าชมนิทรรศการ
 - เพื่อศึกษาค้นคว้า
 - เพื่อร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในศูนย์
 - เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

พฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้บริการจะมาเพื่อวัตถุประสงค์ต่างกัันดังกล่าวแต่กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะเป็นลักษณะของนักเรียนนักศึกษาในสถาบันราชภัฏค่อนข้างมาก เนื่องจากตำแหน่งของศูนย์อยู่ภายในสถาบันฯ เพราะฉะนั้นจุดประสงค์หลักของผู้ใช้โครงการก็คือการศึกษาค้นคว้า เมื่อมาถึงโครงการไม่ว่าจะโดยวิธีใดๆจะเข้าสู่ใงบริเวณชั้นที่ 1 ของตึกอาคารเรียน 3 โดยการติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่เพื่อรับทราบถึงกิจกรรมที่สนใจ ในบริเวณทางเข้าหลักมีองค์ประกอบที่ช่วยอำนวยความสะดวก สะดวกสบายแก่ผู้ใช้บริการ เช่น ส่วนติดต่อสอบถาม ฝากของ ห้องส้วมชายหญิง ป้ายปิดประกาศต่างๆ เป็นต้น หลังจากติดต่อสอบถามแล้วจะแยกไปตามประเภทกิจกรรมที่ต้องการ โดยส่วนมากผู้มาใช้โครงการจะมาใช้ในสวนนิทรรศการถาวรมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ใช้อาคารจะมีพวกเด็กและผู้ใหญ่ชาวไทย และเด็กและผู้ใหญ่ชาวต่างประเทศโดยได้จากการแยกประเทศของทางอาคารตัวอย่าง โดยทางอาคารตัวอย่างได้เก็บสถิติผู้เข้าชมโครงการได้ดังนี้คือ ในเดือนมกราคม - เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542 นั้นได้เก็บสถิติโดยนับจากการเข้าชมเป็นหมู่คณะได้ 30 ครั้ง ไม่นับรวมจำนวน นักเรียน นักศึกษาที่มาใช้ประมาณ 25,000 คน ประมาณเดือนละ 500 คน และประมาณปีละ 6,000 คน ซึ่งเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับตัวอย่างโครงการโครงการอื่น แต่จากที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าจุดประสงค์เพื่อบริการนักศึกษาเป็นหลัก ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวผู้เยี่ยมชมจึงไม่ได้มีมากเท่าใด

2. กลุ่มผู้มาติดต่อโครงการ

กลุ่มบุคคลในกลุ่มนี้มักจะเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสถาบันภายนอกที่มีกิจกรรมกับโครงการเป็นการติดต่อทางราชการ ติดต่อเอกสารข้อมูลและข้อเสนอแนะต่างๆ ติดต่อขอใช้สถานที่ ติดต่อและเข้าชมสถานที่เพื่อเตรียมการจัดแสดง ส่วนใหญ่มักจะมาโดยรถของหน่วยงาน ติดต่อสอบถาม พักคอย พูดคุย ประชุมกิจกรรมในห้องรับรองหรือห้องประชุมที่จัดเตรียมไว้ เมื่อเสร็จกิจกรรมผู้มาติดต่ออาจกลับเลยหรือเข้าชมสถานที่เพื่อวางแผนเตรียมการทำงานขั้นต่อไป

กลุ่มบุคคลผู้มาติดต่อโครงการ อาจแบ่งตามรูปแบบการติดต่อกิจกรรมเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ผู้มาติดต่อกิจกรรมเฉพาะส่วนสำนักงาน เช่น ผู้มาติดต่อขอข้อมูลเอกสาร ผู้ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ
2. ผู้มาติดต่อกิจกรรมทั่วไป เช่น ผู้รับเหมาการจัดแสดง ตกแต่งภายใน ช่างเทคนิค ช่างเครื่อง คณะที่ปรึกษาเพื่อการออกแบบการจัดแสดง เป็นต้น กลุ่มผู้มาติดต่อกลุ่มนี้จะมีความสัมพันธ์เฉพาะเพียงส่วนสำนักงานเท่านั้น แต่จะมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆอีก

3. เจ้าหน้าที่โครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ผู้มาทำงานเป็นประจำ คือ เจ้าหน้าที่ดำเนินงานต่างๆ ในโครงการ จะมีพื้นที่ครอบครองเพื่อปฏิบัติงานโดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉพาะ ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่จะเป็นอาจารย์ซึ่งทำงาน
อยู่ในสถาบันราชภัฏเอง

4. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ในศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนัก
ศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาจะเป็นโบราณวัตถุหรือสิ่งของมีค่า

- พฤติกรรมของวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์จะส่งเข้ามาทางส่วนบริการ นำลงที่ลานบริการ มีเจ้าหน้าที่
ที่ตรวจรับของแล้วนำไปยังห้องเก็บของชั่วคราว แยกประเภททำการตรวจสอบทำทะเบียน ถ้าวัตถุชำรุด
ไปก็นำไปยังส่วนซ่อมแซมรักษา แล้วนำไปถ่ายภาพเป็นหลักฐาน จากห้องเก็บของชั่วคราววัตถุจะถูก
ย้ายไปยังห้องเก็บของ เตรียมจัดแสดง คลังวัตถุประสงค์ หรือนำไปยังส่วนจัดแสดง

๑) ศึกษาองค์ประกอบ พื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบตัวอย่างโครงการ

การศึกษาองค์ประกอบของอาคารตัวอย่าง เนื่องจากการได้เข้าไปยังโครงการ
และติดต่อสอบถามแล้ว ทางอาคารตัวอย่างสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบอาคารได้บางส่วน
เท่านั้น เนื่องจากเป็นข้อมูลทางราชการ โดยอาคารโครงการมีองค์ประกอบหลักๆดังนี้

1. ส่วนสาธารณะ

ตัวอาคารโครงการนั้นเป็นอาคารเรียนของทางสถาบันราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีชั้นที่ 1 เป็นส่วนติดต่อสอบถามและเป็นสำนักงานบริหาร ซึ่งผู้มาใช้โครงการจะ
เข้าถึงส่วนนี้ก่อนส่วนอื่นๆ

2. ส่วนบริหาร

3. ส่วนนิทรรศการ

ในศูนย์ฯจะมีแต่การจัดนิทรรศการถาวรซึ่งจะมีหัวข้อต่างๆกันไปตามสิ่งของที่
จัดแสดงโดยเน้นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน แบ่งออกเป็นดังนี้

1. งานจักสาน วัสดุประกอบ ได้แก่ ไม้ไผ่ หวาย ไบลาน เถาพืช
บางชนิดและวัสดุสังเคราะห์ วัสดุงานถักทอ ได้แก่ ด้ายไหม
ขนสัตว์ เช่น กก ปอ ไหม และฝ้าย กระบวนการผลิตขึ้นอยู่กับความ
เหมาะสมของลักษณะในวัสดุแต่ละท้องถิ่น ความงามของรูป
แบบขึ้นอยู่กับการนิยามของแต่ละท้องถิ่น เช่น กระบุง ตะกร้า
กระจาด กระเป๋า งอบ ตะเพียน และผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเสื้อผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. งานเครื่องโลหะ วัสดุได้แก่เหล็ก ตะกั่ว เงิน ทอง และโลหะผสมเงิน กระบวนการผลิตได้แก่ การหล่อทุบ ตี เคาะ ดุน และปะติดงานเครื่องโลหะ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ประเภทเครื่องใช้ได้แก่ ดาบ หอก ขวาก ตะขอ ฉมวก จอบ มีด ขวาน ระฆัง ฯลฯ ประเภทเครื่องเล่น ของที่ระลึกและเครื่องประดับ และประเภทรูปเคารพ
3. งานเครื่องมือ วัสดุได้แก่ ไม้ เขาสัตว์ งามา หิน และวัสดุอ่อนอย่างอื่น ขบวนการผลิตตรงกับความต้องการใช้สอย ผลิตตั้งแต่งานชิ้นเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่ เช่น ตลับไสหนูหรี โต๊ะหมู่บูชา ช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์เรือ ฯลฯ
4. งานเครื่องปั้นดินเผา วัสดุได้แก่ดิน อาจจะเป็นดินในท้องถิ่นหรือ ดินในท้องถิ่นผสมกับดินในท้องถิ่นอื่นและวัสดุอื่น กระบวนการผลิตงานเครื่องปั้นดินเผาทำได้หลายวิธี เช่น วิธีอิสระ วิธีตัดต่อ วิธีขีด วิธีหล่อพิมพ์ วิธีขึ้นแบบหมุน วิธีขึ้นแบบนิ่ง แล้วแต่รูปผลิตภัณฑ์นั้นๆ

4. ส่วนการศึกษา

โดยมีห้องเอนกประสงค์ที่สามารถใช้สำหรับการบรรยายสำหรับ 40 คนโดยใช้ห้องด้านล่างของอาคารบริเวณชั้นที่ 1 ของอาคารเรียน 3

5. ส่วนบริการ

มีส่วนเตรียมการจัดแสดง ห้องเก็บของอยู่ส่วนล่างของอาคาร และส่วนต่างๆ ห้องน้ำชายหญิง ห้องเตรียมการแสดง

6. ส่วนที่จอดรถ

ฉ) ศึกษาการเลือกที่ตั้งของตัวอย่างโครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ถนนถนนโรจนะซึ่งเป็นถนนกว้างข้างละ 3 เลน อยู่ภายในวิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยาในตัวเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา จากการสอบถามเจ้าหน้าที่การเลือกที่ตั้งของโครงการจะต้องเป็นสถาบันราชภัฏทุกแห่งจะมีศูนย์วัฒนธรรมนี้ขึ้น ดังนั้นการเลือกที่ตั้งจะเป็นไปตามสถานที่ของสถาบันฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) ศึกษาอิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ แนวความคิดและ
รูปแบบของของตัวอย่างโครงการ

อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบนี้จะมีในเรื่องของอาคารของโครงการซึ่งเป็น
อาคารเรียนดังนั้นกิจกรรมต่างๆต้องถูกดัดแปลงให้เข้ากับอาคารดังกล่าวเป็นหลัก ดังนั้นแนวความคิด
คิดในการออกแบบอาคารจึงไม่ได้มีเพราะเป็นการดัดแปลงอาคารจากการใช้ประโยชน์ประเภทอื่นมา
ใช้เป็นโครงการ

ข) ศึกษาปัญหาและผลกระทบในการดำเนินงานจากตัวอย่างโครงการ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วว่าโครงการเป็นอาคารที่ดัดแปลงมาจากอาคารเรียนดังนี้
นั้น ปัญหาต่างๆจึงตามมาเนื่องจากอาคารไม่ได้รับการออกแบบให้เหมาะกับประโยชน์ใช้สอย เช่นใน
ส่วนจัดนิทรรศการนั้นเป็นห้องเรียนซึ่งไม่ได้มีการเตรียมระบบการจัดแสดง ระบบการความปลอดภัย
การป้องกันชิ้นส่วนวัตถุให้พ้นจากแดด ฝุ่น คิว้น ก็ยังไม่มี ดังนั้นนี่คงเป็นปัญหาใหญ่ของโครงการนี้เลย
ทีเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ตัวอย่างโครงการต่างประเทศ

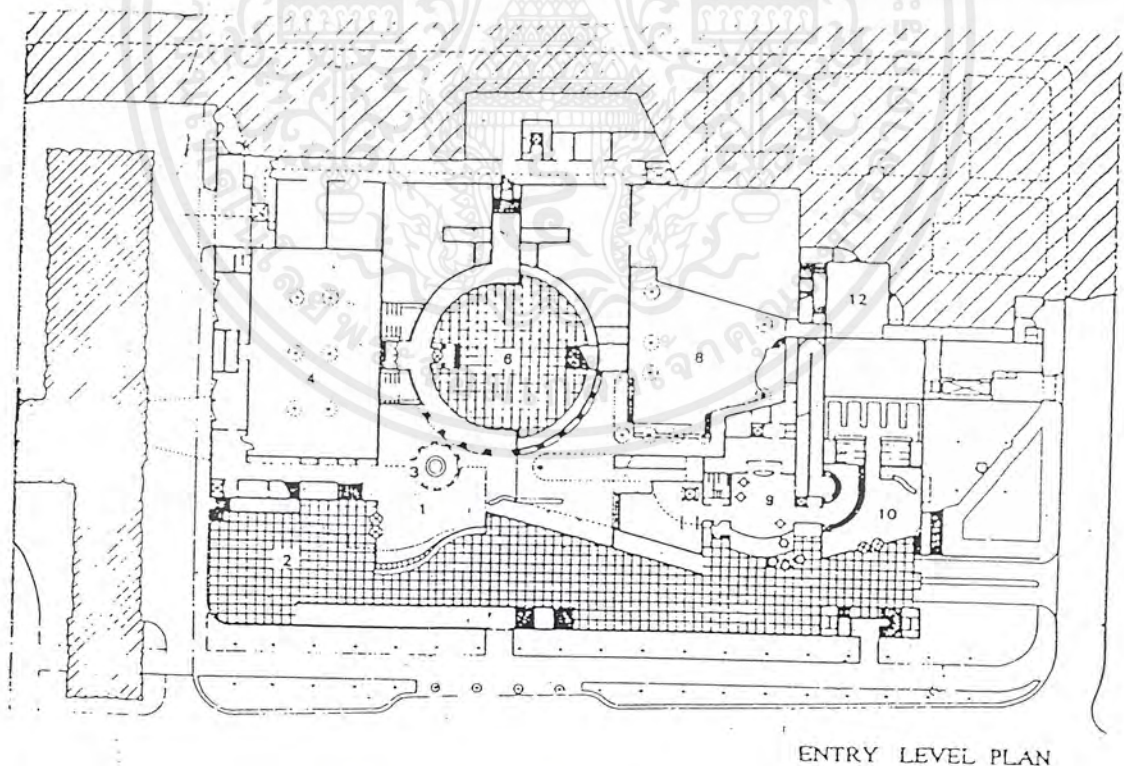
3.2.1 NEUE STAATSGALERIE

ก) ศึกษาความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของโครงการ

ที่ตั้งของโครงการอยู่ที่เมือง Stuttgart Germany ออกแบบโดยสถาปนิก

James Stirling and Michael Wilford ในปี ค.ศ. 1947 ได้ริเริ่มมีการประกวดแบบนานาชาติโดย Baden Wurttemberg ในหัวข้อการออกแบบอาคารและที่อยู่อาศัยในเมืองมีการเสนอหัวข้อเรื่องพร้อมด้วยการกำหนดเขตอุตสาหกรรมของ Korad Apenauertrasse ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของเมืองอันเป็นที่ตั้งของเมือง Stuttgart รวมถึงการออกแบบเพิ่มเติมในส่วนของหอประชุมด้วย โดยจะมีการตัดสินผลงานโดยสถาปนิก 9 คน ค่อมมาในปี ค.ศ. 1977 ทรประกวดแบบมีข้อกำหนดเพิ่มเติมขึ้นมาสำหรับการตัดสินงานการออกแบบอาคารและหอภาพยนตร์

ข) ศึกษาองค์ประกอบพื้นที่ใช้สอยและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบจากตัวอย่างโครงการ

รูปภาพที่ 3.2.1.1 แสดงผังของโครงการ NEUE STAATSGALERIE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค) ศึกษาแนวความคิดและรูปแบบอาคารจากตัวอย่างอาคาร

หัวข้อเรื่องที่ดีดทอนมาจากการประกวด แบบแผนและการวางแผนเมืองซึ่งจะมีแนวความคิดดังนี้

1. จัดวางกลุ่มเป้าหมายตัดผ่านกันไปตามแนวเส้นแท่งมุมขวางกับที่จัดสรรกับอาคารอย่างจงใจ หรือ แบ่งที่จัดสรรที่จำเป็นบังคับให้ใช้บาทวิถีใหม่หรือการทำให้กลุ่มเป้าหมายที่สัญจรผ่านทางโค้งของโรงภาพยนตร์เข้าไปสู่มุมมองของ BUGENSTRASSE การจัดวางมุมคาดว่าจะเป็นเส้นทางที่กระตุ้นให้ผู้สัญจรผ่านไปมาแวะเข้าชมหอศิลป์แห่งนี้

2. ผังภูมิทำเป็นทางลาดสูง 3 เมตร ข้อเสนอแนะของการวางผังเมืองควบคู่ไปกับ KONRAP ADENAUER STRASSE และถ้าเป็นไปได้ควรจะมีสะพานเดินเท้าข้าม EUGENSTRASSE ด้วย เหตุนี้ควรมีช่องทางเดินที่เปิดผ่านได้ตลอดตรงลาน (ข้างล่างเป็นที่จอดรถ) จะเป็นทางสาธารณะเข้าสู่หอประชุมและหอภาพยนตร์

3. การออกแบบอาคารใหม่ เน้นลักษณะพิเศษด้านหน้าของหอประชุมและหอภาพยนตร์โดยต้อปีกออกไปจากหอภาพยนตร์ ถ้าเป็นไปได้ให้ใช้สำหรับอาคารใหม่ที่มีถนนคู่ด้านใน EUGENSTRASSE ถนนนี้หันหน้าเข้าสู่ประตูใหญ่ของหอ ซึ่งอยู่ทางทิศใต้เป็นส่วนประกอบ ข้อเสนอแนะดังกล่าวควรหันอาคารไปทาง KONRAD ปกคลุมแกดด้านนี้ (ถ้ารถแล่นบนถนนใต้ดิน) จะเป็นมาตรฐานสำคัญของการออกแบบและการวางผังแถบนี้สนับสนุนวัตถุประสงค์เรื่องพัฒนาเครื่องเชื่อมต่อให้แข็งแรงระหว่างสวนดอกไม้และเนินเขา

4. ธรรมเนียมที่สืบทอดกันมาเรื่องอาคารที่ดีถนน ยังคงมีชีวิตอยู่เป็นอาคารแบบ URBANSTRASSE AND EUGENSTRASSE ก็ยึดถนนลักษณะนี้

5. การวางตึกอำนวยการโดยไว้ในแนวเส้นตรงและสูงระดับเดียวกับปีกห้องสมุดที่กว้างบน ERBANPLATZ ที่ปรับปรุงเส้นทางส่วนที่ต่อออกไปเป็นถนนเส้นทะแยงมุมและผลัดกัน LANDSCAPE ออกไปอย่างไม่เป็นทางการในถนนที่ลาดต่ำลงไปตามเนินของภูเขา

ส่วนประกอบเพิ่มเติมของหอประชุมใหม่ซึ่งจะมีแนวความคิดดังนี้

1. การจัดวางลำดับเนื้อที่สามารถกำหนดได้ดีและวางให้ได้สัดส่วนปฏิภาคกับห้องในหอประชุม สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเทศะ หรือมีการยืดหยุ่นรูปตัดกับหลังคาเพดานของอาคารจะต้องแบน ฉาบด้วยกระจกฝ้า ทางที่จะผ่านไปไม่มีเงาแสงอาทิตย์ ทำนองเดียวกันให้มี STAATSGALERIES แต่จัดให้มีความเหมาะสมกว่าห้องต่างๆในหอประชุมควมมีแบบที่ต่างๆกัน และถ้าเป็นไปได้กำแพงกันห้องควรต่างกันออกไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พื้นที่สาธารณะอนุญาตให้เปลี่ยนไปตามควร โดยปราศจากการบังคับทางกายภาพหรือจิตวิทยาให้อยู่บนขอบเขตของอาคารแบบเก่าและอาคารแบบใหม่ จากสาเหตุนี้จึงไม่เปลี่ยนระดับนั้นหรือสะพานเดินข้าม

3. การย้อนกลับไปสู่ประวัติศาสตร์ของศิลปะ จิตรกรรม ประติมากรรม จะสำเร็จได้ด้วยวิธีหนึ่ง คือ เดินทางจากปัจจุบันย้อนกลับไปสู่ออดีต การเริ่มต้นอาคารใหม่ การเดินทางจากอดีตสู่ปัจจุบันคือการเริ่มต้นอาคารเก่า

4. รูปทรงประติมากรรม (ลานข้างใน) ส่วนมากให้มีลานเชื่อมต่อกับลานพื้นหอศิลปะ การจัดแสดงประติมากรรม จะต้องเน้นลักษณะเด่นของการออกแบบที่ลานนี้จะต้องมีหน่วยรักษาความปลอดภัย อากาศถ่ายเทสะดวก มองทะลุผ่านประตูกระจก (ความรู้สึกจะเกิดกับทุกๆห้องในหอศิลป์) อนุญาตให้ใช้ช่องเล็กๆเดินทอดต่อ ตำแหน่งศูนย์กลางควรจะเป็นประตูหมุนเพื่อให้ผู้ชมผ่านเข้าไปดูลานประติมากรรมได้ตลอดเวลา

5. ส่วนที่เป็นกองอำนวยการอยู่ระดับสูงของอาคาร อยู่ตรงหน้าลานถนนซึ่งแยกทางเข้าของสวนควบคุมภายในระดับที่ต่ำลงมาส่วนนี้คือ หอสมุดซึ่งสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้โดยเริ่มจากทางเข้าหอศิลป์นี้ผ่านทางลาด ซึ่งเป็นทางเดินเข้าไปในตึก ต่อจากนั้นได้ไปยังห้องต่างๆได้และสามารถมองเห็นงานประติมากรรม

6. ห้องในอาคารเชื่อมด้วยกันกับพื้นที่ของหอศิลป์และหอภาพยนตร์ ประตูลิฟท์พิเศษที่สามารถบังคับทางเข้าให้เป็นประตูเดียวหรือสองประตู ห้องอาคารขนาดใหญ่ ควรมีการเกี่ยวข้อระหว่างการเดินผ่านหอศิลป์ดูเหมือนว่าความสัมพันธ์ติดต่อกันระหว่างห้องอาหารสาธารณะกับลานทางเข้ามากกว่าประติมากรรมภายใน ดังนั้นบนลานจึงควรมีการกระตุ้นเหมือนกับกำลังมีนิทรรศการขึ้น การแสดงนิทรรศการชั่วคราวเป็นต้น

ส่วนหอภาพยนตร์ซึ่งจะมีแนวความคิดดังนี้

1. การวางที่ตั้งของส่วนหอภาพยนตร์แห่งใหม่นั้นให้ติดกับส่วน

STAATSTIEATER

2. การบรรจุ “ความคิดพื้นฐาน” (ข้อเสนอแนะในโปรแกรมที่ต้องการ) ของหอภาพยนตร์วางบนพื้นที่โดยปราศจากความเสื่อมโทรมที่จะตามมาเป็นผลสะท้อนของการพิจารณาการวางผังเมืองและต้องการขอบเขตที่เป็นสีเขียวข่ม จุดสุดท้ายของการรวมกันเข้าเป็นส่วนนี้คือ ขอบโค้งกว้างคลุมเส้นทางเดินถนน ขอบโค้งนี้ถือว่าเป็นหอภาพยนตร์ ภายใต้เงื่อนไขของทางเข้าที่ว่าผาครอบของมุขและประตูใหญ่ เป็นเบื้องต้นลำดับแรกของเหตุการณ์ต่างๆที่เป็นการเดินทางไปกับเขตที่เป็นสีเขียว ขอบโค้งจะแสดงถึงการแนะนำหอศิลป์ ทำนองเดียวกันการเปิดทางที่จะผ่านไปปีก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านในของหอศิลป์ที่อาจมีศาลา (ที่ชายตัว) ของสำนักงานคือพื้นที่ได้โค้งหอภาพยนตร์ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ได้ในกรณีที่หอภาพยนตร์ไม่ได้ใช้งาน

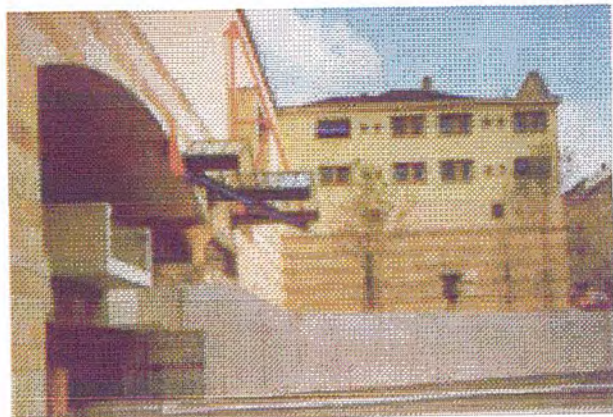
ส่วนหอเรียนดนตรีซึ่งจะมีแนวความคิดดังนี้

1. การจัดวางให้เหมาะสมเท่าที่จะเป็นไปได้ในภาพจริงของหอศิลป์ (เปิดอาคารนี้โดยใช้ประตูที่ผ่านเข้าออกได้ตลอดเวลา) ทำนองเดียวกันเพื่อป้องกันรักษาในเวลาต่อมา อาจจะใช้เป็นหอภาพยนตร์ ถ้าเป็นไปได้

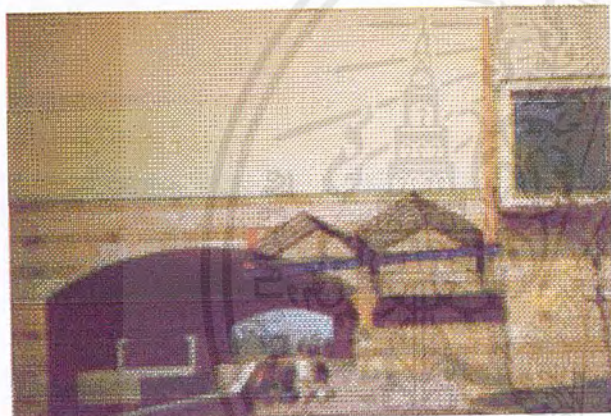
2. สถานที่ตั้งใกล้เคียงกับวิทยาลัยดนตรีใน URBANPLATZ และแบ่งแยกส่วนที่เป็นประตูทางเข้า ส่วนมากสถานที่ตั้งห่างจากเสียงรบกวนของการจราจรและวางแผนที่จะเสียงเสียงสะท้อนอีกทีก็กรีกโครมที่มีต่อหอภาพยนตร์และหอศิลป์

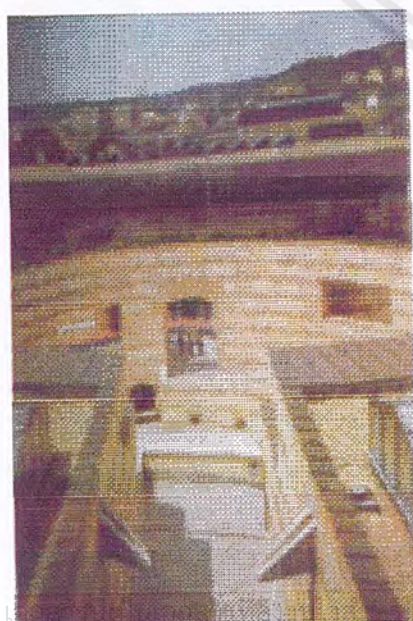
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.4.1 ทศนียภาพภายนอกของ
อาคารพิพิธภัณฑ

รูปที่ 3.4.2 ทางเข้าสู่หอภาพยนตร์

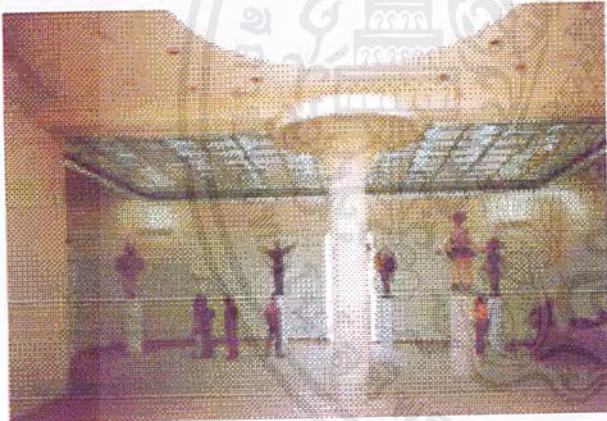
รูปที่ 3.4.3 มุมมองจากด้านบนเห็นลักษณะ
ของหลังคามองไปยัง Court สังเกตการปิดล้อม
และรายละเอียดของวัสดุ

การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 3.4.3 ส่วนที่เป็นลิฟท์ที่เปิดโชว์

รูปที่ 3.4.4 การจัดแสดงในส่วน
นิทรรศการชั้นบน

รูปที่ 3.4.6 มุมมองส่วนทางเข้าอาคาร

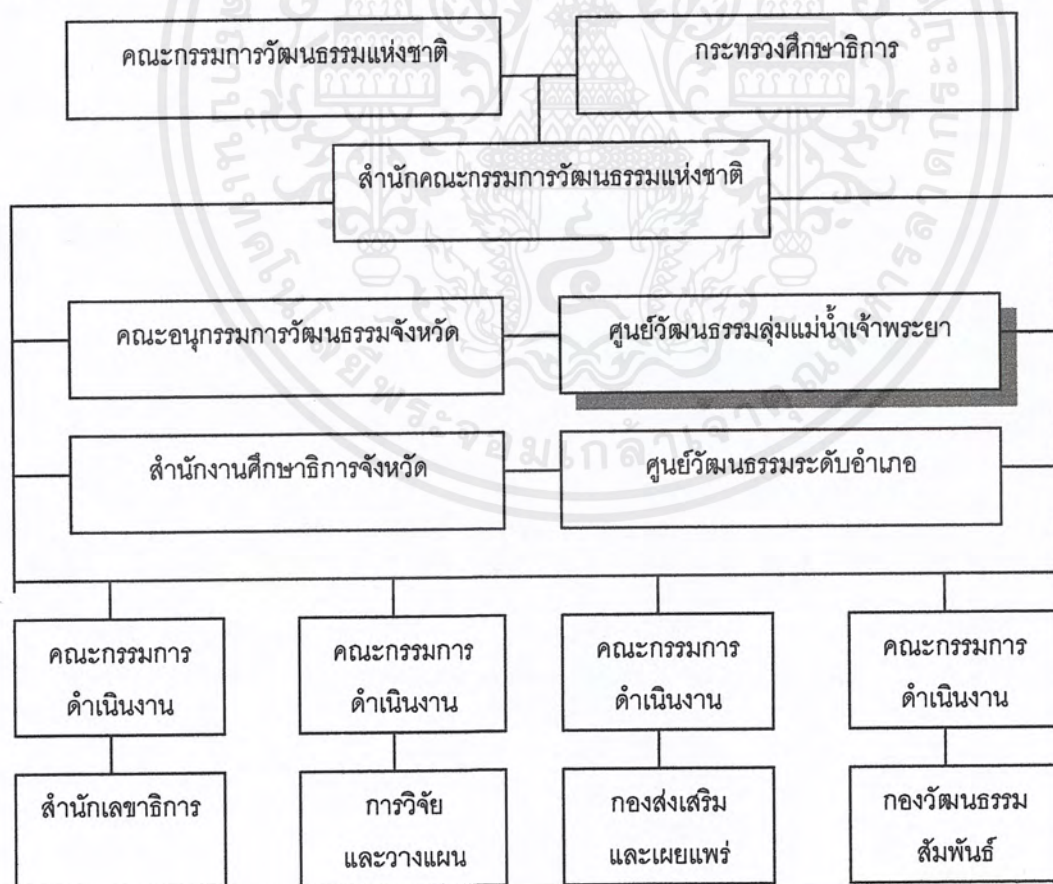
เอกสารที่แนบมาเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การดำเนินงานของโครงการและผู้ใช้โครงการ

4.1 โครงสร้างการบริหารงาน

การบริหารงานของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยานั้นมีฐานะเทียบเท่าศูนย์วัฒนธรรมระดับจังหวัดซึ่งมีโครงสร้างการบริหารตามเอกสารของศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยดังนี้

แผนภูมิที่ 4.1.1 แสดงโครงสร้างการบริหารของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยการจัดสวนของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ส.ว.ช.)

“ ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด” หมายถึง ศูนย์วัฒนธรรมที่กระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งขึ้น
ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ซึ่งแสดงรายละเอียดในบทที่ 1 แนวทางการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม
วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด

1. ศึกษาค้นคว้าและวิจัยงานทางด้านวัฒนธรรม
2. อนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนา และเผยแพร่วัฒนธรรม
3. ฝึกอบรมวิทยากรและบุคลากรด้านวัฒนธรรม
4. จัดและดำเนินการ “หอวัฒนธรรม”

ซึ่งหอวัฒนธรรม หมายถึง สถานที่ที่เก็บรวบรวมวัตถุที่เกิดขึ้นจากวัฒนธรรมของ
มนุษย์ในท้องถิ่นนั้นและเป็นสถานที่จัดแสดงงานทางด้านวัฒนธรรมในรูปแบบของนิทรรศการ

5. สนับสนุนช่วยเหลือการดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมอื่นหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
6. หน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดหรือสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

โดยโครงสร้างการบริหารงานภายในศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการ
2. ประธานศูนย์วัฒนธรรม
 - ปลัดจังหวัด
 - นายกเทศมนตรี 1 คน
 - นายกสมาคมสตรีหรือนายกสมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมหญิง
3. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นหัวหน้าศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
4. อนุกรรมการ
 - ประธานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา 1 คน
 - ผู้แทนกรมศิลปากร 1 คน
 - ผู้แทนสมาคมหรือมูลนิธิซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบ ไม่เกิน 5 คน
 - ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอ ไม่เกิน 3 คน
5. ศึกษาธิการจังหวัด เป็น อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
6. ศึกษาธิการจังหวัดเสนอโดยผู้ว่าราชการจังหวัด 1 คน เป็น ผู้ช่วยเลขานุการ
7. ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอ อนุกรรมการที่ปรึกษา ไม่เกิน 3 คน

(หมายเหตุ : แก้ไขตามข้อ 3 แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศูนย์วัฒนธรรม ฉบับ

ที่ 2 พ.ศ. 2529)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดส่วนดำเนินงานของโครงการ

ก) การวิเคราะห์โดยการพิจารณาความหมายของโครงการ

จากความเป็นมาของโครงการซึ่งได้ระบุปัญหาเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาโดยนำความหมายของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามาช่วยในการพิจารณาหน่วยงานที่ดำเนินงาน สถานที่รวบรวมและเผยแพร่วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ความหมายของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
1. เป็นสถานที่รวบรวมวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- รวบรวมเนื้อหาของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อการค้นคว้าวิจัย - เก็บรักษาวัฒนธรรมในรูปของวัตถุเพื่อให้คงสภาพสมบูรณ์	- ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา - ส่วนเทคนิค - ศิลปกรรม - ช่อมสงวนรักษา, เทคนิค
2. เป็นสถานที่เผยแพร่วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- เผยแพร่และจัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา - เผยแพร่และจัดแสดงกิจกรรมต่างๆให้ประชาชน นักศึกษานักท่องเที่ยว - เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในรูปของเอกสารวิชาการ - เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆในรูปแบบของการประชุมบรรยายอบรม - ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆในด้านการเผยแพร่วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดการแสดง - ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนบริหาร - อธิการ - ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา

ตารางที่ 4.2.1.1 การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากความหมายของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) การวิเคราะห์โดยการพิจารณาหน้าที่ของโครงการ

จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีสภาพปัญหาเกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อแก้ไขปัญหาลำนี้จำเป็นที่จะต้องรู้ถึงสาเหตุของปัญหานั้นมาช่วยกำหนดความเป็นมาของโครงการเพื่อนำไปสู่หน้าที่ของโครงการ

หน้าที่ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
1. เพื่อส่งเสริม เผยแพร่และปลูกฝังเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและรับรู้วัฒนธรรมอันดีงาม และร่วมกันรักษา พัฒนาเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมสืบต่อไป	- เผยแพร่วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในรูปแบบของการจัดนิทรรศการ - เผยแพร่ความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยสื่อและกิจกรรมต่างๆ - สนับสนุนการฝึกอบรมและประชุมโดยวิทยากรและบุคลากร - สนับสนุนข้อมูลข่าวสารในด้านให้บริการข้อมูลด้านเอกสาร - ร่วมกันรักษาวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในรูปของวัตถุ - ร่วมกันรักษาเพื่อค้นคว้าและวิจัยในด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาหาแนวทางในการพัฒนา	- ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดการแสดง - ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนบริหาร - อำนวยการ - ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนเทคนิค - ศิลปกรรม - ชอมสงวนรักษา, เทคนิค - ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา
2. เพื่อเป็นหน่วยดำเนินงานและสนับสนุนทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- ดำเนินงานและประสานงานระดับนโยบายเพื่อกำหนดแนวทางอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาโดยการประชุมและทำงานร่วมกัน - ดำเนินงานตามนโยบายและแผนงานภายในโครงการตามนโยบายที่กำหนดเอาไว้	- ส่วนบริหาร - คณะกรรมการ - ส่วนบริหาร - อำนวยการ - ส่วนบริการ - ส่วนสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
3. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและส่งเสริมภาพพจน์ที่ดีในแง่การท่องเที่ยวของประเทศไทย	- สนับสนุนในด้านงานด้านเอกสารวิชาการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง - สนับสนุนข้อมูลและบริการด้านการท่องเที่ยวให้แก่ผู้มาใช้โครงการ - สร้างภาพพจน์ที่ดีงามของโครงการในด้านทัศนียภาพที่เหมาะสม	- ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา - ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ที่จอดรถและท่าเทียบเรือ - ส่วนบริการ

ตารางที่ 4.2.1.2 การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากหน้าที่ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค) การวิเคราะห์โดยการพิจารณาวัตถุประสงค์ของโครงการ

เพื่อให้โครงการมีส่วนดำเนินงานสอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาได้ถูกทาง

วัตถุประสงค์โครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
1. เป็นสถาบันทางวัฒนธรรม ส่งเสริม เผยแพร่และปลูกฝังวัฒนธรรมที่งดงามแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและรับรู้ในวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย	- ส่งเสริม เผยแพร่โดยการจัดแสดงเกี่ยวกับเนื้อหาของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา - ส่งเสริม เผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยสื่อและกิจกรรมต่างๆ - สนับสนุน ส่วนจัดแสดงให้ดำเนินงานจัดแสดง	- ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดการแสดง - ส่วนเทคนิค - ศิลปกรรม - ชอมสงวนรักษา, เทคนิค
2. เป็นศูนย์ศึกษาและวิจัยทางด้านวัฒนธรรมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ร่วมกำหนดแนวทางของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- ศึกษาและวิจัยในด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อค้นคว้าแนวทางในการพัฒนา	- ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา
3. เป็นหน่วยประสานงานและรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พัฒนา วัฒนธรรม ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- ส่งเสริม ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา - รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายของโครงการ - รับผิดชอบในการดำเนินโครงการในด้านปฏิบัติการต่างๆให้โครงการสามารถดำเนินงานต่อไปได้ - สนับสนุนในด้านงานด้านเอกสาร วิชาการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา (นักวิชาการ) - ส่วนบริหาร - คณะกรรมการ - ส่วนบริหาร - อธิการ - ส่วนบริการ - ส่วนสาธารณะ - ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา
4. เป็นสถานที่ฝึกอบรมและสนับสนุนการฝึกอบรมวิทยากรและบุคคลากรต่างๆทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- ฝึกอบรมและบรรยายโดยวิทยากรและบุคลากร ให้แก่ประชาชน ผู้มาใช้โครงการที่สนใจ	- ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนบริหาร - อธิการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์โครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
5. เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูล ข่าวสารทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้าและให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป	- รวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้าในภาคเอกสารวิชาการ	- ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา
6. เป็นศูนย์ให้บริการทางด้านข้อมูลข่าวสารทางด้านการท่องเที่ยวเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีในด้านการท่องเที่ยว	- บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว - สร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่การท่องเที่ยว	- ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ที่จอดรถและท่าเทียบเรือ
7. เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชุมชนและเสนอมุมมองและทัศนียภาพที่ดีให้แก่ชุมชน	- เสริมสร้างทัศนียภาพของโครงการให้เหมาะสม	- ส่วนบริการ - บริการโครงการ

ตารางที่ 4.2.1.3 การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค) การวิเคราะห์โดยการพิจารณาขอบเขตของโครงการ

เพื่อให้โครงการมีความสมบูรณ์ กระชับ เหมาะสมกับรูปแบบการใช้งาน ลักษณะโครงการ
จำเป็นจะต้องกำหนดขอบเขตโครงการเพื่อเป็นกรอบกำกับกำหนดส่วนดำเนินงาน

ขอบเขตของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
1. เป็นองค์การประสานงานและรับผิดชอบทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- ประสานงานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา - ประสานงานร่วมมือกับหน่วยงานอื่นเกี่ยวกับเอกสารวิชาการ - รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายเพื่อกำหนดแนวทางของโครงการ - รับผิดชอบในการดำเนินงานตามนโยบายของโครงการ	- ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา (นักวิชาการ) - ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา(ประสานงาน) - ส่วนบริหาร - คณะกรรมการ - ส่วนบริหาร - ธุรกิจ - ส่วนบริการ - ส่วนสาธารณะ
2. เป็นสถาบันทำหน้าที่ด้านการศึกษานอกระบบโดยการรวบรวม ค้นคว้า วิจัย จัดแสดงและบริการทางการศึกษาวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- รวบรวมเนื้อหาในด้านการจัดแสดงและรวบรวมวัตถุจัดแสดง - รวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อบริการในรูปของเอกสาร - รวบรวมข้อมูลข่าวสารในรูปแบบของการประชุม สัมมนา บรรยาย - ค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อหาแนวทางการพัฒนา - จัดแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับเนื้อหาของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา - จัดแสดงความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยสื่อและกิจกรรมต่างๆ	- ส่วนเทคนิค - ศิลปกรรม - ชมรมสวนรักษา, เทคนิค - ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนบริหาร - ธุรกิจ - ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดการแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของโครงการ	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
3. เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ท่องเที่ยวซึ่งให้บริการประชาชนทั่วไป	- จัดกิจกรรมต่างๆเพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัส - จัดให้มีส่วนบริการเพื่อตอบสนองประชาชนและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้โครงการ - จัดให้มีสวนแสดงและสาธิตเกี่ยวกับประเพณีและผลผลิตทางวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา - ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดการแสดง - ส่วนบริการ - ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ร้านอาหาร - ที่จอดรถและท่าเทียบเรือ - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดการแสดง - ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ

ตารางที่ 4.2.1.4 การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากขอบเขตของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง) การวิเคราะห์โดยการศึกษาคำอธิบายตัวอย่าง (ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา)

เพื่อการกำหนดส่วนดำเนินงานของโครงการมีความเป็นไปได้สอดคล้องกับสภาพการใช้งานจริงๆ จึงต้องมีการเปรียบเทียบกับอาคารตัวอย่าง โดยศึกษาจากวัตถุประสงค์ของอาคารตัวอย่าง

โครงการตัวอย่าง	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา วัตถุประสงค์ของโครงการ 1. เป็นสถาบันวิจัยระดับชาติด้านอยุธยาศึกษา โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ไทยสมัยที่พระนครศรีอยุธยาเป็นราชธานี	- ดำเนินงานวิจัยตามหัวข้อที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องในด้านประวัติศาสตร์ - เมื่อมีการค้นคว้าดำเนินไปจะมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการควบคู่ไปด้วยเป็นระยะ เช่น การจัดปาฐกถา การบรรยาย การสัมมนาทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการชั่วคราว ฯลฯ	- ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา - ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดแสดงนิทรรศการ - จัดการแสดง - ส่วนวิชาการ - วิจัย และพัฒนา
2. เป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์มุ่งให้ความรู้แก่ประชาชนแบบไม่เป็นการ นิทรรศการมีลักษณะพิเศษ คือเป็นการพยายามฟื้นฟูภาพชีวิตสังคมและวัฒนธรรมอยุธยาในอดีตขึ้นมาใหม่ด้วยการจำลองอาคารสถานที่ ชุมชน กิจกรรมและสิ่งของที่สูญไปแล้วให้ปรากฏในแบบที่คล้ายจริงตามหลักฐานประวัติศาสตร์และจากผลการวิจัย	- จัดนิทรรศการถาวรที่มุ่งเน้นการสร้างภาพชีวิต สังคม วัฒนธรรมอยุธยาในอดีตขึ้นมาใหม่เพื่อให้ผู้มาใช้โครงการชมโดยเฉพาะเยาวชนได้เข้าใจชีวิตอยุธยาในอดีตได้โดยง่ายในเวลาสั้นอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีของการจัดพิพิธภัณฑ์และการจัดนิทรรศการสมัยใหม่เข้ามาช่วย	- ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนเทคนิค - ศิลปกรรม - ช่อมสงวนรักษา, เทคนิค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการตัวอย่าง	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
3. เป็นห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์โดยเฉพาะประวัติศาสตร์อยุธยาโดยเป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้า ได้แก่ หนังสือ บทความ บันทึกรวบรวม เหตุ ภาพเขียน รูปภาพวัตถุ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับอยุธยาศึกษา	- รวบรวมและให้บริการข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในรูปแบบต่างๆ	- ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา
4. ในอนาคตเมื่อวัตถุประสงค์หลัก 3 ข้อสมบูรณ์จะดำเนินงานให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาและวิชาชีพโดยเฉพาะด้วยการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่างๆ	- ให้บริการด้านการศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยต่างๆ	- ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา
5. นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบเสริม	- สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ	- ส่วนบริหาร - คณะกรรมการ - ส่วนบริหาร - ฝ่ายบริการ

ตารางที่ 4.2.1.5 การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากวัตถุประสงค์ของอาคารตัวอย่าง
(ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑) การวิเคราะห์โดยการศึกษาคณาจารย์ตัวอย่าง (ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสำนักศิลปะและวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา)

เพื่อกำหนดส่วนดำเนินงานของโครงการมีความเป็นไปได้สอดคล้องกับสภาพการใช้งานจริงๆ จึงต้องมีการเปรียบเทียบกับอาคารตัวอย่าง โดยศึกษาจากวัตถุประสงค์ของอาคารตัวอย่าง

โครงการตัวอย่าง	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา วัตถุประสงค์ของโครงการ 1. เพื่อเป็นศูนย์ปฏิบัติการการเรียนการสอนของวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับทุกระดับ	- เมื่อมีการค้นคว้าดำเนินไปจะมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการควบคู่ไปด้วยเป็นระยะ เช่น การจัดปาฐกถา การบรรยาย การสัมมนาทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการชั่วคราว ฯลฯ	- ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดแสดงนิทรรศการ - จัดการแสดง - ส่วนวิชาการ - วิจัย และพัฒนา
2. เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่สื่อทางวัฒนธรรมจากอดีตให้สืบทอดและเป็นแนวทางสู่การประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม	- เผยแพร่จัดนิทรรศการถาวรที่มุ่งเน้นการศิลปะพื้นบ้านของอยุธยา เพื่อให้ผู้มาใช้โครงการชมโดยเฉพาะเยาวชนได้เข้าใจชีวิตพื้นบ้านอยุธยาในอดีตได้โดยง่าย - อนุรักษ์วัฒนธรรมจากอดีตให้สืบทอดสู่คนรุ่นหลังได้รับรู้	- ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนเทคนิค - ศิลปกรรม - ช่อมสงวนรักษา,เทคนิค
3. เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าของประชาชนผู้สนใจโดยทั่วไป	- รวบรวมและให้บริการข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในรูปแบบต่างๆ	- ส่วนวิชาการ - บริการการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการตัวอย่าง	วิธีการปฏิบัติ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน
4. เพื่อพัฒนาไปสู่การจัดตั้งสถาบันวิจัยทางวัฒนธรรมในอนาคต	- ดำเนินงานวิจัยตามหัวข้อที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องในด้านประวัติศาสตร์	- ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา
5. นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบเสริม	- สนับสนุนการดำเนินงานโครงการ	- ส่วนบริหาร - คณะกรรมการ - ส่วนบริหาร - ชุกรการ - ฝ่ายบริการ

ตารางที่ 4.2.1.6 การกำหนดหน่วยงานดำเนินงานจากวัตถุประสงค์ของอาคารตัวอย่าง

(ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและ
สำนักศิลปะและวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑) การเปรียบเทียบส่วนดำเนินงานของโครงการ
 เปรียบเทียบส่วนดำเนินงานเพื่อการกำหนดส่วนดำเนินงานที่ควรจะได้ โดยนำการวิเคราะห์ส่วนดำเนินงานของแต่ละปัจจัยที่ได้วิเคราะห์มาขึ้นต้น
 นำมาเปรียบเทียบและสรุปรวมเป็นส่วนดำเนินงานของโครงการ

หน่วยงานวิเคราะห์จาก	หน่วยงานวิเคราะห์จาก	หน่วยงานวิเคราะห์จาก	หน่วยงานวิเคราะห์จาก	หน่วยงานวิเคราะห์จาก	หน่วยงานวิเคราะห์จาก
หน่วยงานวิเคราะห์จาก หน้าที่ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ขอบเขตโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยาและ สำนักศิลปะและ วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ศูนย์วัฒนธรรม กลุ่มแม่ค้าเจ้าพระยา
1. ส่วนบริหาร - ฝ่ายบริหาร - คณะกรรมการ - ฝ่ายธุรการ - ธุรการ, ประสานงาน - การเงิน - เอกสาร	1. ส่วนบริหาร - ฝ่ายบริหาร - คณะกรรมการ - ฝ่ายธุรการ - ธุรการ, ประสานงาน - การเงิน - เอกสาร	1. ส่วนบริหาร - ฝ่ายบริหาร - คณะกรรมการ - ฝ่ายธุรการ - ธุรการ, ประสานงาน - การเงิน - เอกสาร	1. ส่วนบริหาร - ฝ่ายบริหาร - คณะกรรมการ - ฝ่ายธุรการ - ธุรการ, ประสานงาน - การเงิน - เอกสาร	1. ส่วนบริหาร - ฝ่ายบริหาร - คณะกรรมการ - ฝ่ายธุรการ - ธุรการ, ประสานงาน - การเงิน - เอกสาร	1. ส่วนบริหาร - ฝ่ายบริหาร - คณะกรรมการ - ฝ่ายธุรการ - ธุรการ, ประสานงาน - การเงิน - เอกสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบมาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วยงานวิเคราะห์จาก ความหมายของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก หน้าที่ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ขอบเขตโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา	หน่วยงานวิเคราะห์จาก ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยาและ สำนักศิลปปลับและ วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา	หน่วยงานของโครงการ ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์แม่ข่ายเจ้าพระยา
2. ส่วนวิชาการ - ฝ่ายวิจัยและพัฒนา - ค้นคว้า วิจัย - ประสานงาน - ฝ่ายบริการการศึกษา - จัดบรรยาย อบรม - กิจกรรมการศึกษา - หอสมุดวัฒนธรรม 3. ส่วนเผยแพร่และจัด แสดง - ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการ กลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ	2. ส่วนวิชาการ - ฝ่ายวิจัยและพัฒนา - ค้นคว้า วิจัย - ประสานงาน - ฝ่ายบริการการศึกษา - จัดบรรยาย อบรม - กิจกรรมการศึกษา - หอสมุดวัฒนธรรม 3. ส่วนเผยแพร่และจัด แสดง - ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการ กลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ	2. ส่วนวิชาการ - ฝ่ายวิจัยและพัฒนา - ค้นคว้า วิจัย - ประสานงาน - ฝ่ายบริการการศึกษา - จัดบรรยาย อบรม - กิจกรรมการศึกษา - หอสมุดวัฒนธรรม 3. ส่วนเผยแพร่และจัด แสดง - ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการ กลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ	2. ส่วนวิชาการ - ฝ่ายวิจัยและพัฒนา - ค้นคว้า วิจัย - ประสานงาน - ฝ่ายบริการการศึกษา - จัดบรรยาย อบรม - กิจกรรมการศึกษา - หอสมุดวัฒนธรรม 3. ส่วนเผยแพร่และจัด แสดง - ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการ กลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ	2. ส่วนวิชาการ - ฝ่ายวิจัยและพัฒนา - ค้นคว้า วิจัย - ประสานงาน - ฝ่ายบริการการศึกษา - จัดบรรยาย อบรม - กิจกรรมการศึกษา - หอสมุดวัฒนธรรม 3. ส่วนเผยแพร่และจัด แสดง - ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการ กลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ	2. ส่วนวิชาการ - ฝ่ายวิจัยและพัฒนา - ค้นคว้า วิจัย - ประสานงาน - ฝ่ายบริการการศึกษา - จัดบรรยาย อบรม - กิจกรรมการศึกษา - หอสมุดวัฒนธรรม 3. ส่วนเผยแพร่และจัด แสดง - ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการ กลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ	2. ส่วนวิชาการ - ฝ่ายวิจัยและพัฒนา - ค้นคว้า วิจัย - ประสานงาน - ฝ่ายบริการการศึกษา - จัดบรรยาย อบรม - กิจกรรมการศึกษา - หอสมุดวัฒนธรรม 3. ส่วนเผยแพร่และจัด แสดง - ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการ กลางแจ้ง - คลังเก็บวัตถุ

หน่วยงานวิเคราะห้จาก ความหมายของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห้จาก หน้าที่ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห้จาก วัตถุประสงค์ของโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห้จาก ขอบเขตโครงการ	หน่วยงานวิเคราะห้จาก ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์ พระนครหรืออยุธยา	หน่วยงานวิเคราะห้จาก ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด พระนครศรีอยุธยาและ สำนักศิลปะและ วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏ พระนครหรืออยุธยา	หน่วยงานของโครงการ ศูนย์วัฒนธรรม ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
- ฝ่ายศิลปการแสดง - การแสดงใหม่ - การแสดงกลางแจ้ง - ฝ่ายเทคนิค - ศิลปกรรม - ชอมสงวนฯ - ทะเบียนวัตถุ - เทคนิค 4. ส่วนบริการ 5. ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ร้านอาหาร - ที่จอดรถและ ท่าเทียบเรือ	- ฝ่ายศิลปการแสดง - การแสดงใหม่ - การแสดงกลางแจ้ง - ฝ่ายเทคนิค - ศิลปกรรม - ชอมสงวนฯ - ทะเบียนวัตถุ - เทคนิค 4. ส่วนบริการ 5. ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ร้านอาหาร - ที่จอดรถและ ท่าเทียบเรือ	- ฝ่ายศิลปการแสดง - การแสดงใหม่ - การแสดงกลางแจ้ง - ฝ่ายเทคนิค - ศิลปกรรม - ชอมสงวนฯ - ทะเบียนวัตถุ - เทคนิค 4. ส่วนบริการ 5. ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ร้านอาหาร - ที่จอดรถและ ท่าเทียบเรือ	- ฝ่ายศิลปการแสดง - การแสดงใหม่ - การแสดงกลางแจ้ง - ฝ่ายเทคนิค - ศิลปกรรม - ชอมสงวนฯ - ทะเบียนวัตถุ - เทคนิค 4. ส่วนบริการ 5. ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ร้านอาหาร - ที่จอดรถและ ท่าเทียบเรือ	- ฝ่ายศิลปการแสดง - การแสดงใหม่ - การแสดงกลางแจ้ง - ฝ่ายเทคนิค - ศิลปกรรม - ชอมสงวนฯ - ทะเบียนวัตถุ - เทคนิค 4. ส่วนบริการ 5. ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ร้านอาหาร - ที่จอดรถและ ท่าเทียบเรือ	- ฝ่ายศิลปการแสดง - การแสดงใหม่ - การแสดงกลางแจ้ง - ฝ่ายเทคนิค - ศิลปกรรม - ชอมสงวนฯ - ทะเบียนวัตถุ - เทคนิค 4. ส่วนบริการ 5. ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ร้านอาหาร - ที่จอดรถและ ท่าเทียบเรือ	- ฝ่ายศิลปการแสดง - การแสดงใหม่ - การแสดงกลางแจ้ง - ฝ่ายเทคนิค - ศิลปกรรม - ชอมสงวนฯ - ทะเบียนวัตถุ - เทคนิค 4. ส่วนบริการ 5. ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ร้านอาหาร - ที่จอดรถและ ท่าเทียบเรือ

ตารางที่ 4.3.1.7 แสดงการเปรียบเทียบส่วนดำเนินงานของโครงการ

ณ) สรุปส่วนดำเนินงานของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
จากตารางเปรียบเทียบส่วนดำเนินงานของโครงการจะได้ส่วนดำเนินงานต่างๆของศูนย์
วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ส่วนบริหาร

ทำหน้าที่บริหารโครงการให้ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านของงานสำนักงาน

1.1 ฝ่ายบริหาร

- คณะกรรมการบริหารงานของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา
- คัดเลือกแต่งตั้งอนุกรรมการจากองค์การต่างๆตามรูปแบบของ
ศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัด
- ประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ,
กรมศิลปากร และ หน่วยงานสถาบันที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านวัฒนธรรม
ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

1.2 ฝ่ายธุรการ

1.2.1 งานธุรการและประสานงาน

- บริหารงานทั่วไป เช่น งานรับหนังสือ การติดต่อ
ประสานงาน จัดการข้อมูลและสถิติรวมทั้งอำนวยความสะดวก
ภายในสำนักงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

1.2.2 งานการเงิน การบัญชี

- รับผิดชอบงานทางการเงินของศูนย์ ทำหน้าที่รับ –
จ่ายเงิน ทำยอดเงินงบประมาณ

1.2.3 งานเอกสาร

- รับผิดชอบจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการ เอกสารที่เกี่ยว
กับกิจกรรมในด้านต่างๆที่ศูนย์จัดขึ้น

2. ส่วนวิชาการ

2.1 ฝ่ายวิจัยและพัฒนา

- ค้นคว้ารวบรวม ทำงานวิจัย จัดทำเอกสารทางวิชาการเผยแพร่ความรู้และ
ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในทุกๆด้านซึ่งสามารถพัฒนา
ให้เกิดประโยชน์และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมสืบต่อไป
- ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อแลกเปลี่ยน
ข้อมูลทางวิชาการต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ฝ่ายบริการการศึกษา

- เชิญวิทยากร นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิจากศูนย์วัฒนธรรมในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา , สถาบันการศึกษาต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาให้แก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ
- จัดบรรยายทางวิชาการ จัดกิจกรรมทางวิชาการในด้านต่างๆ เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา รวมทั้งเป็นการปลูกฝังค่านิยมของวัฒนธรรมที่ดีและทำให้ประชาชนทั่วไปเห็นความสำคัญเกิดความภาคภูมิใจและหวงแหนวัฒนธรรมด้วย
- ประสานงานและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในงานพัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในกิจกรรมรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและนอกโครงการ
- หอสมุดวัฒนธรรมเป็นที่รวบรวมหนังสือ เอกสารทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อให้บริการแก่นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป

3. ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง

3.1 ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ

3.1.1 นิทรรศการถาวร คือ จัดแสดงนิทรรศการครอบคลุมเนื้อหา

เกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในหัวเรื่องดังนี้

1. กำเนิดสายน้ำ

- 1.1 เทือกเขาทั้ง 5 ของภาคเหนือต้นกำเนิดสายธารปิง วัง ยม น่านและ แม่น้ำ 4 สายต้นกำเนิดแม่น้ำเจ้าพระยา
- 1.2 ลักษณะทางกายภาพของแม่น้ำเจ้าพระยา
- 1.3 แม่น้ำสาขาของแม่น้ำเจ้าพระยา
- 1.4 คลองที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำเจ้าพระยาและการขุดคลองลัดจากแม่น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ประวัติศาสตร์กับสายน้ำ

- 2.1 ความเป็นมาของ “เจ้าพระยา”
- 2.2 ราชธานีริมแม่น้ำเจ้าพระยา
- 2.3 ของที่ขุดค้นในสายน้ำ

3. สายน้ำกับมนุษย์

3.1 วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี

- 3.1.1 ชีวิตความเป็นอยู่
- 3.1.2 ลักษณะชุมชนอยู่อาศัย
และการตั้งถิ่นฐาน
- 3.1.3 เครื่องมือเครื่องใช้
- 3.1.4 อาชีพ
- 3.1.5 ประเพณีราษฎร์
- 3.1.6 ประเพณีหลวง

3.2 วัฒนธรรมทางศิลปกรรม

- 3.2.1 สถาปัตยกรรม
- 3.2.2 ประติมากรรม
- 3.2.3 จิตรกรรม
- 3.2.4 หัตถศิลป์

3.3 วัฒนธรรมการคมนาคม

3.4 วัฒนธรรมทางภาษา

3.5 วัฒนธรรมทางจิตใจ

4. สายน้ำในปัจจุบัน

- 4.1 ความสำคัญของแม่น้ำที่มีลดน้อยลง
- 4.2 การใช้ประโยชน์จากแม่น้ำ
- 4.3 มลพิษในสายน้ำและสาเหตุ
- 4.4 ปัญหาที่เกิดขึ้นในแม่น้ำ
- 4.5 คุณภาพน้ำและการอนุรักษ์แม่น้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 นิทรรศการชั่วคราว ส่วนพื้นที่เอนกประสงค์ใช้เป็นที่จัด

นิทรรศการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมในลักษณะหมุนเวียน โดยบางเวลาจะใช้ร่วมกับนิทรรศการถาวรในหัวข้อของประเพณี 12 เดือน

3.1.3 นิทรรศการกลางแจ้ง ส่วนพื้นที่เอนกประสงค์กลางแจ้ง เป็นที่

จัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัฒนธรรมในลักษณะคล้ายกับนิทรรศการชั่วคราวส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัฒนธรรมในลักษณะของนิทรรศการถาวร

3.2 ฝ่ายศิลปการแสดง

ส่วนโรงละครและโรงละครกลางแจ้งจัดขึ้นเพื่อเป็นสถานที่ใช้จัดการแสดงทางวัฒนธรรมสาขาต่างๆ เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนความเพลิดเพลินแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการ โดยการจัดแสดงในลักษณะให้เข้าประกอบกิจกรรมเพื่อเป็นงบประมาณของโครงการหรือการบริการชุมชนร่วมกับหน่วยงานทางภาครัฐจัดกิจกรรมในงานเทศกาล ประเพณีต่างๆ

3.3 ฝ่ายเทคนิค

3.3.1 งานศิลปกรรม

- ฝ่ายศิลปกรรม ทำการออกแบบทางด้านศิลปกรรมให้กับโครงการ เช่น การจัดแสดงในส่วนนิทรรศการ การทำฉากในโรงละคร

3.3.2 งานซ่อมสงวนรักษา

- ควบคุม ดูแลรักษาตลอดจนซ่อมบำรุงวัตถุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการ การแสดงในโรงละคร โรงละครกลางแจ้ง หรือตามความสมควร

3.3.3 งานทะเบียนวัตถุ

- ควบคุมลงทะเบียนสิ่งของที่แสดง ดูแลและตรวจสอบสภาพสิ่งของ - วัตถุจัดแสดง

3.3.4 งานเทคนิค

- สร้างและทำอุปกรณ์สำหรับสนับสนุนการแสดงนิทรรศการและการแสดงในส่วนศิลปการแสดง

4. ส่วนบริการ

- เพื่อให้กิจกรรมต่างๆภายในโครงการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการบำรุงรักษาสภาพของโครงการให้ดำเนินงานไปได้ตามปกติจำเป็นต้องมีฝ่ายบริการโครงการเข้ามาเกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- งานรักษาความสะอาดทั้งในอาคารและบริเวณโดยรอบอาคาร
- งานดูแล บำรุงรักษาสวนและภูมิสถาปัตยกรรม
- งานขับรถ
- งานรักษาความปลอดภัยทั้งในอาคารและบริเวณโดยรอบอาคาร
- ดูแลผู้มาใช้โครงการที่เช่า - ออกโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

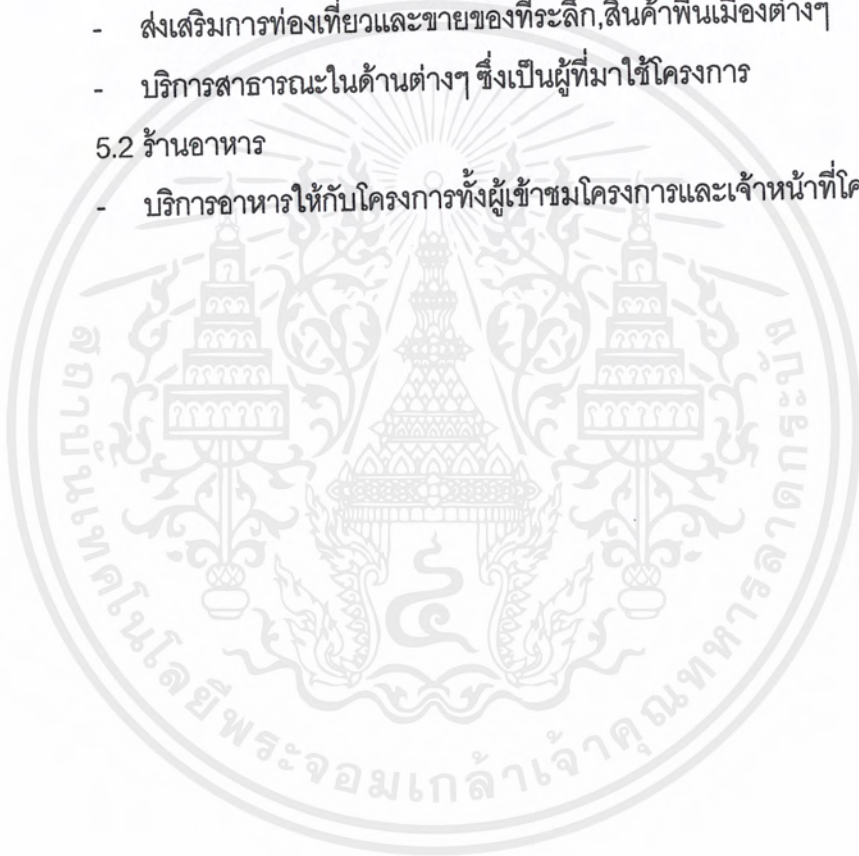
5. ส่วนสาธารณณะ

5.1 บริการสาธารณณะ

- ต้อนรับและประชาสัมพันธ์โครงการกับผู้ที่ใช้โครงการ
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวและขายของที่ระลึก, สินค้าพื้นเมืองต่างๆ
- บริการสาธารณณะในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นผู้ที่ใช้โครงการ

5.2 ร้านอาหาร

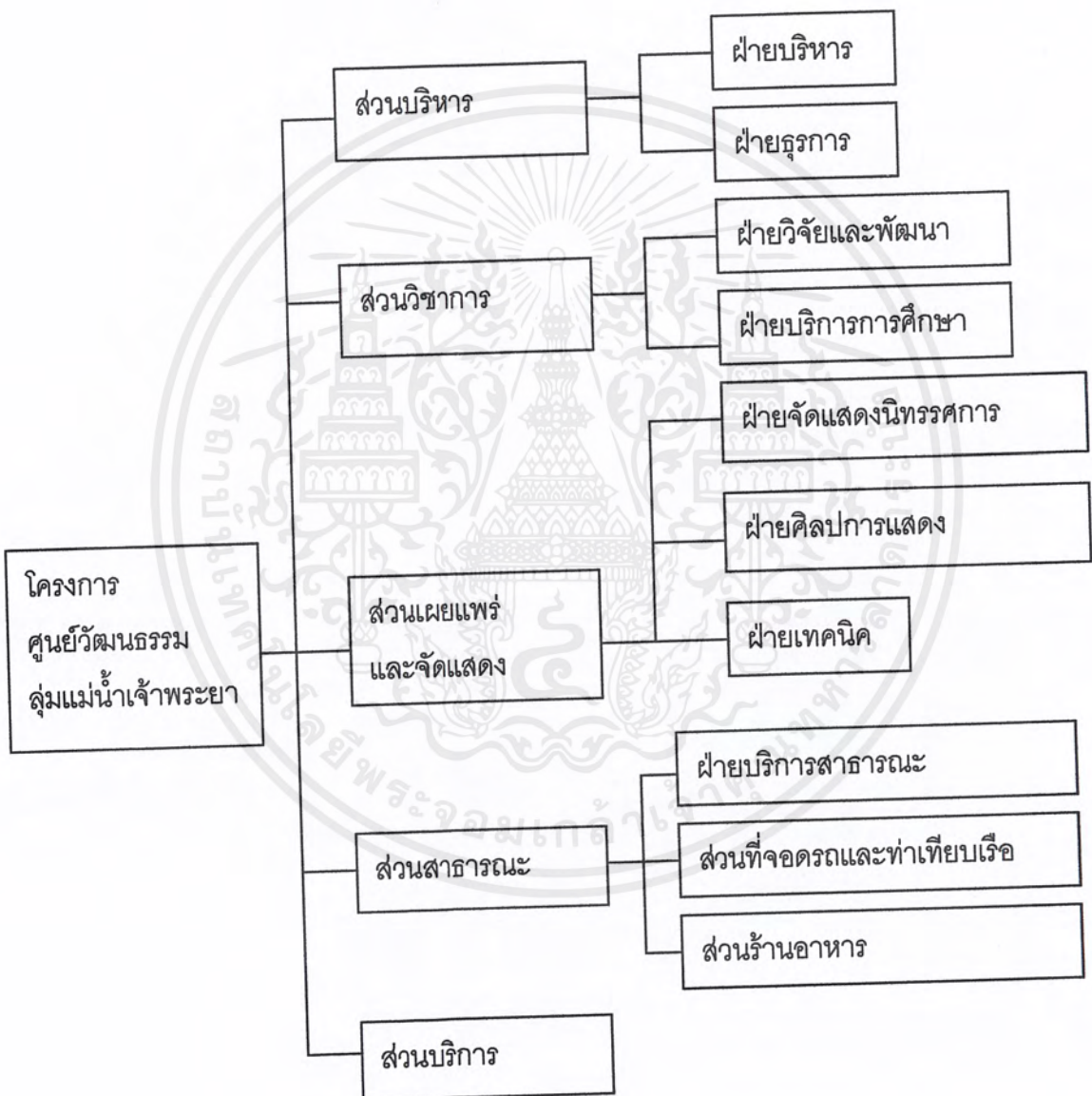
- บริการอาหารให้กับโครงการทั้งผู้เข้าชมโครงการและเจ้าหน้าที่โครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

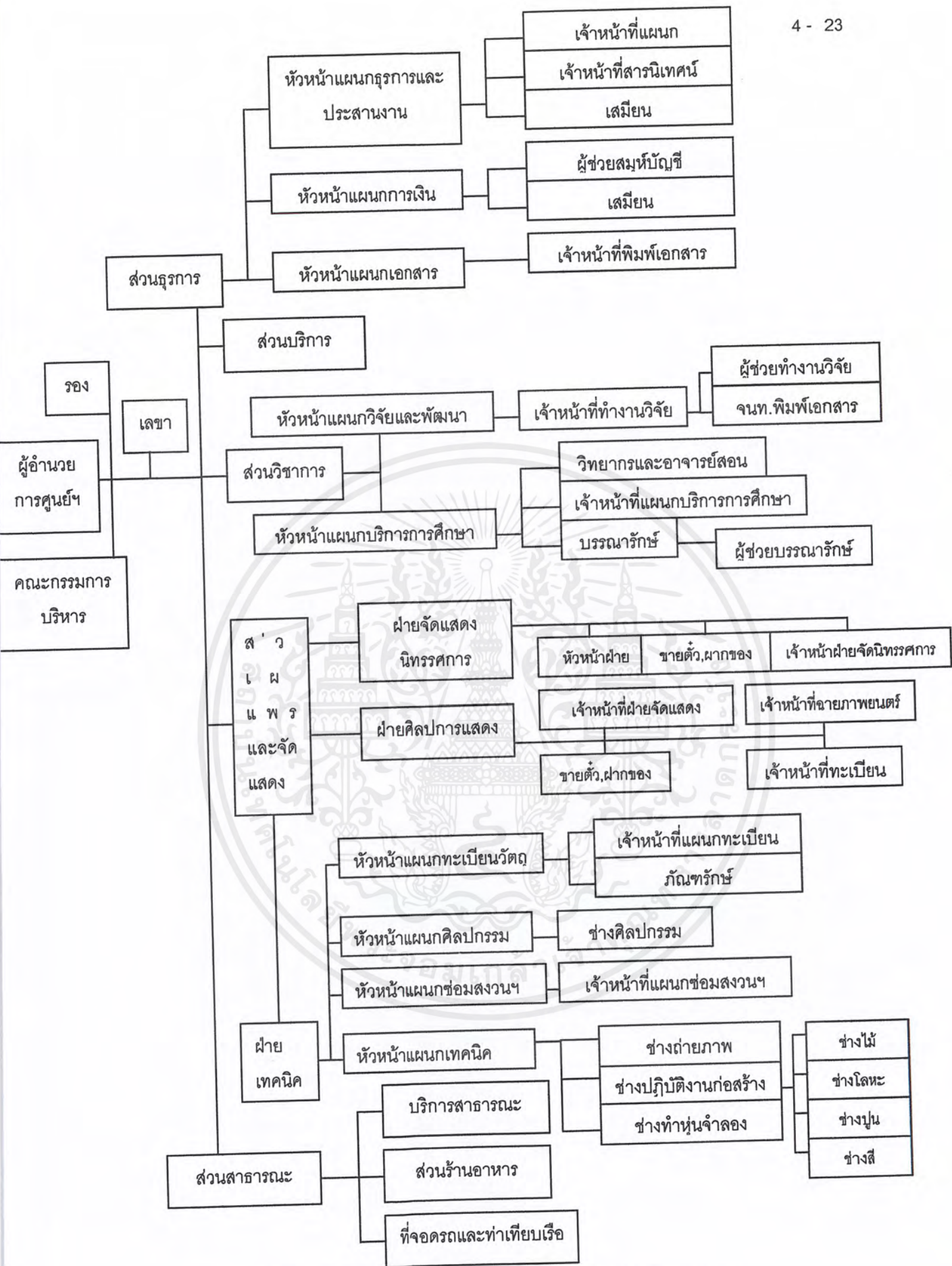
4.3 โครงสร้างการบริหารงานภายในและอัตรากำลังของบุคลากรเจ้าหน้าที่

จากการการวิเคราะห์เพื่อกำหนดส่วนดำเนินงานของโครงการจากหัวข้อ 4.2 สามารถสรุปออกมาในรูปแบบของแผนภูมิได้เป็นโครงสร้างการบริหารงานภายในโครงการดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4.3.1 แสดงโครงสร้างการบริหารภายในของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 4.3.2 แสดงโครงสร้างการบริหารภายในของศูนย์ฯ พร้อมบุคลากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นโยบายการกำหนดจำนวนบุคลากร

ด้วยคณะรัฐมนตรีมีมติเกี่ยวกับการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของราชการ ตามมาตรการปรับภาคราชการในสภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ การจัดกลุ่มภารกิจของรัฐและแผนแม่บทการปฏิรูประบบราชการ (พ.ศ. 2540 – 2544) ในหลักการปรับบทบาทภารกิจของรัฐให้ทำหน้าที่หลักมากขึ้น ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมแผนกิจกรรมของรัฐ สร้างการแข่งขันและยกระดับมาตรฐานการทำงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและแนวทางหนึ่งในการดำเนินการคือ การจ้างเอกชนเข้ามาดำเนินการแทน

จากมาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ : ลูกจ้างประจำตามมติคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ ในการประชุมครั้งที่ 3/2541 วันที่ 8 เมษายน 2541 ได้พิจารณาเรื่องมาตรการปรับขนาดกำลังคนภาครัฐ : ลูกจ้างประจำมีมติดังนี้

1. ให้ทุกส่วนราชการเร่งดำเนินการจ้างเหมาบริการ โดยเฉพาะในเรื่องการรักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการ การทำความสะอาดและการดูแลรักษาต้นไม้หรือสวนไม้ประดับ ตามหนังสือกระทรวงการคลังด่วนที่สุด ที่ กค 0526.7/ว 62

2. ให้ทุกส่วนราชการพิจารณาทบทวนว่า ภารกิจหรือลักษณะงานใดที่ยังมีความจำเป็นต้องใช้และไม่จำเป็นต้องใช้ตำแหน่งลูกจ้างประจำในหมวดกึ่งฝีมือและหมวดฝีมือปฏิบัติ งานต่อไป โดยให้นำผลการพิจารณาเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการภายใน 3 เดือน

กระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วเพื่อให้การดำเนินการของส่วนราชการต่างเป็นไปตามนโยบายดังกล่าวขอเรียนดังนี้

1. งานบริการงานยานพาหนะเป็นภารกิจหนึ่งที่สมควรให้มีการดำเนินงานจ้างเอกชนดำเนินการแทนได้ ตามแนวทางปฏิบัติที่

โดยในกรณีไม่มีพนักงานขับรถยนต์และรถยนต์ของส่วนราชการจะจ้างเอกชนมาบริการ โดยให้เอกชนดำเนินการถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0526.5/ว 131 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2541

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกำหนดอัตราเจ้าหน้าที่และบุคลากรของโครงการจากการเปรียบเทียบกับอาคารตัวอย่างและตัวอย่างวิทยานิพนธ์ที่หัวข้อใกล้เคียงกัน และนโยบายการกำหนดจำนวนบุคลากรจากทางภาครัฐ สรุปอัตราเจ้าหน้าที่และบุคลากรตามแต่ละหน้าที่ได้ดังนี้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
1. ส่วนบริหาร			
1.1 ฝ่ายบริหาร	ผู้อำนวยการศูนย์	1	รับผิดชอบการบริหารงานทั่วไปและจัดการกิจกรรมของศูนย์ ให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายและควบคุมดูแล กำกับ มอบหมายการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
	รองผู้อำนวยการ	1	ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการในการช่วยควบคุมการปฏิบัติงานของศูนย์
	คณะกรรมการบริหาร	13	ร่วมปรึกษา ประชุม วิเคราะห์และแนะนำ เสนอข้อปัญหาต่างๆ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ และมีหน้าที่ลงคะแนนเลือกผู้อำนวยการศูนย์และรองผู้อำนวยการศูนย์ด้วย (คณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้แทนจากศูนย์วัฒนธรรมประจำจังหวัดนครสวรรค์ ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง อยุธยา สระบุรี นนทบุรี ปทุมธานี กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นอกจากนี้ยังประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยราชการ,สถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานภาคเอกชนที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงามอีกด้วย)
	เลขานุการ	1	รับปฏิบัติหน้าที่ตามแต่ตามแต่ผู้อำนวยการศูนย์และรองผู้อำนวยการศูนย์จะมอบหมาย , งานประชาสัมพันธ์ ,รวบรวมข้อมูลสถิติและผลงานของศูนย์เพื่อจัดทำเป็นข้อมูลและเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
1.2 ฝ่ายธุรการ			
1.2.1 แผนก ธุรการและ ประสานงาน	หัวหน้าแผนก	1	รับผิดชอบด้านงานสารบรรณ เอกสารต่างๆ
	เจ้าหน้าที่แผนก	2	ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านเอกสาร ติดต่อสอบถามธุระการ ทำจดหมายโต้ตอบ , รวบรวมเอกสารของฝ่ายต่างๆ
	เสมียน	1	ทำหน้าที่พิมพ์จดหมาย เอกสาร จัดเก็บเอกสาร
	เจ้าหน้าที่สารนิเทศน์	1	ทำหน้าที่เผยแพร่ - ให้บริการเผยแพร่ด้านข้อมูลและจัดทำสถิติและจัดทำการประเมินผลข้อมูลทางสถิติดังกล่าว
1.2.2 แผนกการเงิน	สมุหบัญชี	1	รับผิดชอบด้านการเงินของศูนย์ ทำหน้าที่รับ - จ่ายเงิน การทำยอดเงินงบประมาณ , รวบรวมเอกสาร , จัดทำการเบิกจ่าย , ควบคุมเรื่องการเงินการบัญชี
	ผู้ช่วยสมุหบัญชี	1	ทำหน้าที่แบ่งเบาภาระสมุหบัญชีในการรับผิดชอบด้านการเงินของศูนย์ จัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย , งานด้านเอกสารรวมทั้งงานด้านอื่น
	เสมียน	1	รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเอกสารทางด้านการเงิน
1.2.23แผนกเอกสาร	หัวหน้าแผนก	1	รับผิดชอบการจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการ , เอกสารที่เกี่ยวกับกิจกรรมในด้านต่างๆที่ศูนย์จัดขึ้น เช่น สุนติบัตรการแสดง , ข้อมูลประชาสัมพันธ์กิจกรรมขอศูนย์รวมทั้งเอกสารและหนังสือทางราชการด้วย
	เจ้าหน้าที่พิมพ์เอกสาร	1	พิมพ์จัดทำเอกสารต่างๆของศูนย์จัดเก็บรวบรวมเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
1.2 ฝ่ายวิชาการ			
1.2.1 แผนกวิจัยและพัฒนา	หัวหน้าแผนก	1	รับผิดชอบการดำเนินงานกิจกรรมด้านวิชาการของศูนย์ เช่น การค้นคว้า การทำงานวิจัย เป็นต้น
	เจ้าหน้าที่ทำงานวิจัย	2	นักวิชาการทำหน้าที่ค้นคว้า วิจัย รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เตรียมจัดทำเป็นเอกสารวิชาการเพื่อให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไป
	ผู้ช่วยทำงานวิจัย	2	ทำหน้าที่ช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ทำงานวิจัยในการค้นคว้า วิจัย จัดหาข้อมูล เป็นต้น
	เจ้าหน้าที่พิมพ์เอกสาร	1	จัดพิมพ์เอกสารของฝ่ายวิชาการเพื่อเตรียมจัดส่งให้กับแผนกเอกสารในการจัดทำเป็นเอกสารทางวิชาการในขั้นต่อไป
1.2.2 แผนกบริการการศึกษา	หัวหน้าแผนก	1	รับผิดชอบ - ควบคุม การดำเนินการกิจกรรมทางด้านการบริหารศึกษาของศูนย์
	วิทยากร	3	ทำหน้าที่บรรยาย - สาธิต - ให้ข้อมูลด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แก่ผู้เข้ามาเที่ยวชมโครงการ
	เจ้าหน้าที่แผนก	2	รับผิดชอบงานด้านการบริการการศึกษาของศูนย์ เช่น การจัดห้องบรรยายในโอกาสต่างๆ จัดเตรียมเอกสาร , เครื่องมือ - อุปกรณ์ที่ใช้ในการบรรยาย - สาธิต
	บรรณารักษ์ (ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม)	1	รับผิดชอบหน้าที่ให้บริการในส่วนหอสมุดวัฒนธรรม จัดรวบรวมพิจารณาคัดเลือกหนังสือ - เอกสารทางวิชาการรวมถึงข้อมูลในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาพถ่าย , เทป ฐ ภาพยนตร์ , ไมโครฟิล์ม ฯลฯ เข้ามาจัดเก็บในหอสมุดเพื่อให้บริการแก่ผู้เข้ามาเที่ยวชมโครงการ
	ผู้ช่วยบรรณารักษ์	2	ช่วยเหลือ - รับผิดชอบงานในส่วนหอสมุด เช่น จัดเก็บแยกหมวดหมู่หนังสือ - ข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ซ่อมแซมหนังสือ เป็นต้นและสวนโสตทัศนอุปกรณ์
	พนักงานถ่ายเอกสาร	2*	ถ่ายเอกสารบริการแก่ผู้มาใช้หอสมุด โดยจากนโยบายการกำหนดจำนวนบุคลากรส่วนนี้ให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
3. ส่วนเผยแพร่ และจัดแสดง			
3.1 ฝ่ายจัดแสดง นิทรรศการ	หัวหน้าแผนก	1	ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการเผยแพร่ ทั้งในรูปการจัดแสดงนิทรรศการให้การปฏิบัติเป็น นโยบายและมีประสิทธิภาพสูงสุด ควบคุมการจัดแสดงนิทรรศการของศูนย์ฯ
	เจ้าหน้าที่ขายตั๋วและฝาก ของ	2	ทำหน้าที่ในการขายตั๋วและรับฝากของก่อนเข้าชม นิทรรศการ
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิทรรศการ	3	ทั้งส่วนนิทรรศการถาวร , นิทรรศการชั่วคราว และ นิทรรศการกลางแจ้ง
3.2 ฝ่าย ศิลปการแสดง	หัวหน้าแผนก	1	ทำหน้าที่จัดการแสดงในโรงละครให้การปฏิบัติเป็น นโยบายและมีประสิทธิภาพสูงสุด
	เจ้าหน้าที่ขายตั๋ว และฝากของ	2	ทำหน้าที่ในการขายตั๋วและรับฝากของก่อนเข้าชม การแสดงตลอดจนประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลด้าน การแสดงต่างๆ
	เจ้าหน้าที่ ฝ่ายการจัดแสดง	3	ทำหน้าที่จัดทำรายการแสดง ควบคุมการผลิต การแสดงทั้งในส่วนโรงละครและส่วนของโรง ละครกลางแจ้ง
	เจ้าหน้าที่จัดเครื่องแต่ง กายและแต่งหน้า	2	ทำหน้าที่ดูแลและจัดการเรื่องเครื่องแต่งกายและ แต่งหน้าและทรงผมของนักแสดง
	เจ้าหน้าที่ฉายภาพยนตร์ และวีดีโอ	2	ทำหน้าที่ควบคุมการจัดฉายภาพยนตร์และวีดีโอใน ส่วนของโรงละคร และในห้องบรรยายต่างๆ ช่วยดูแล เรื่องเทคนิคการจัดแสดงในส่วนหอนิทรรศการซึ่ง เกี่ยวข้องกับการฉายภาพยนตร์และวีดีโอ
3.3 ฝ่ายเทคนิค			
3.3.1 แผนก ศิลปกรรม	หัวหน้าแผนก	1	ทำหน้าที่รับผิดชอบการออกแบบตกแต่งที่เกี่ยวกับ ศูนย์ฯ เช่น การออกแบบจัดทำฉากในโรงละคร, สิ่ง พิมพ์ , งานประชาสัมพันธ์ของศูนย์ฯ , ดำเนินการ เทคนิคการจัดแสดง เป็นต้น
	ช่างศิลปกรรม	2	รับผิดชอบงานออกแบบตกแต่งที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ฯ จัดทำผลงานเพื่อใช้ประกอบการจัดแสดงของศูนย์ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
3.3.2 แผนกซ่อม สงวนรักษา	หัวหน้าแผนก	1	ทำหน้าที่ตรวจสอบสภาพ บำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุ และสิ่งของที่ใช้ในการแสดง
	เจ้าหน้าที่แผนก	2	ช่วยเหลืองานด้านการบำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่ง ของที่ใช้ในการแสดง
3.3.3 แผนก ทะเบียนวัตถุ	หัวหน้าแผนก	1	ควบคุมลงทะเบียนสิ่งของที่ใช้แสดง ดูแลและตรวจ สภาพของสิ่งของ - วัตถุที่จัดแสดงในโครงการ
	เจ้าหน้าที่ทะเบียนวัตถุ	1	ทำทะเบียนวัตถุ - สิ่งของที่ใช้แสดงในโครงการ ตรวจเช็คสภาพ ทำรายงานเสนอต่อหัวหน้าแผนก
	ภัณฑารักษ์	2	ดูแลรักษาวัตถุ-สิ่งของที่นำมาใช้แสดงทุกชิ้น ควบคุม การจัดแสดงนิทรรศการ ให้บริการด้านข้อมูล เกี่ยวกับวัตถุจัดแสดงแก่ผู้สนใจทั่วไป
3.3.4 แผนกเทคนิค*	ช่างปฏิบัติงานก่อสร้าง		
	- ช่างไม้	1*	ปฏิบัติงานไม้
	- ช่างโลหะ	1*	ปฏิบัติงานโลหะ , เชื่อม ฯลฯ
	- ช่างปูน	1*	ปฏิบัติงานปูน
	- ช่างสี	1*	ปฏิบัติงานทาสี
	ช่างทำหุ่นจำลอง	1*	จัดทำหุ่นจำลองเพื่อใช้ประกอบการจัดแสดง
	ช่างถ่ายภาพ	1*	รับผิดชอบการถ่ายภาพ , ภาพยนตร์ , วีดีโอ เพื่อใช้ เป็นข้อมูลประกอบเอกสารทางวิชาการ , ประชา สัมพันธ์ศูนย์ เป็นต้น
4. ส่วนบริการ	พนักงานทำความสะอาด	2*	ดูแลรักษาความสะอาดของโครงการ
	คนสวน	2*	ดูแลภูมิสถาปัตยกรรมรอบอาคารโครงการ
	พนักงานขับรถ	2*	ขับรถในงานบริการต่างๆของศูนย์
	ช่างไฟฟ้า	1	ทำหน้าที่ควบคุม การจัดการด้านระบบไฟฟ้า ดูแล ด้านการใช้อุปกรณ์ รวมทั้งบำรุง รักษา ซ่อมแซม อุปกรณ์ในระบบไฟฟ้าของโครงการ
	ช่างยนต์	1	ปฏิบัติงานด้านการบำรุงรักษา , ดูแลการใช้งาน เครื่องยนต์ที่เป็นส่วนประกอบของระบบโครงการ และยานพาหนะของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฝ่าย	ตำแหน่ง	อัตรา	หน้าที่
4. ส่วนบริการ	ช่างเทคนิคเสียง - แสง	1	ปฏิบัติงานด้านการบำรุงรักษา , ดูแลการใช้งานระบบเสียงและแสงสว่างของโครงการ เช่น การบันทึกเสียง , การจัดระบบการใช้แสงสว่างในศูนย์ เป็นต้น รวมทั้งรับผิดชอบดูแล บำรุงรักษาอุปกรณ์ที่ใช้ในระบบด้วย
	ช่างประปา	1	ทำหน้าที่ควบคุม การจัดการด้านระบบน้ำใช้และน้ำเสีย ดูแลด้านการใช้อุปกรณ์ รวมทั้งบำรุง รักษา
	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	4*	เข้าเวรยามรักษาความปลอดภัยเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์เป็นไปได้ตามปกติอย่างราบรื่นและปลอดภัยของผู้มาใช้โครงการตลอดจนทรัพย์สิน
5. ส่วนสาธารณะ 5.1 บริการ สาธารณะ	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์	1	ทำหน้าที่ต้อนรับและให้บริการสอบถามข้อมูลทั่วไปแก่ผู้ที่มาเยี่ยมชมโครงการ
	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว	1	รับผิดชอบเกี่ยวกับการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆและให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่ผู้มาเยี่ยมชมโครงการ , ดูแลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสินค้าหัตถกรรม
	พยาบาล	1*	ปฐมพยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บและอุบัติเหตุ

ตารางที่ 4.3.1 แสดงจำนวนเจ้าหน้าที่และบุคลากรตลอดจนหน้าที่

รวมอัตราเจ้าหน้าที่และบุคลากรทั้งหมดจำนวน

91 อัตรา

โดยจากนโยบายการกระจายงานแก่ภาคเอกชนดำเนินงาน ในแผนกเทคนิค รวมทั้งส่วนบริการทั้งหมด จะจ้างเจ้าหน้าที่และบุคลากรเป็นลักษณะของเอกชนเข้ามาทำงานแทนเพื่อความคล่องตัวของหน่วยงาน

รวมอัตราเจ้าหน้าที่และบุคลากรทั้งหมดที่ไม่รวมส่วนดำเนินงานโดยเอกชน จำนวน 72 อัตรา

หมายเหตุ * หมายถึงส่วนงานที่สามารถจ้างเป็นเอกชนเข้ามาดำเนินงานตามนโยบาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ประเภทและพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ

4.4.1 วิธีการแบ่งประเภทของผู้ใช้โครงการแบ่งออกได้เป็นดังนี้

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการใช้โครงการ ได้แก่

- ผู้มาชมนิทรรศการ
- ผู้มาศึกษาค้นคว้า
- ผู้มาร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในศูนย์
- ผู้มาติดต่อกับโครงการ
- ผู้มาทำงานประจำ
- ผู้มาทำงานชั่วคราว

2. แบ่งตามประเภทบุคคล ได้แก่

- ประชาชนทั่วไป
- นักท่องเที่ยว
- นักเรียน นักศึกษา พระสงฆ์
- นักวิชาการ
- เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ
- เจ้าหน้าที่โครงการ
- กลุ่มบุคคลพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานต่างๆโดยการเชิญแต่งตั้ง

4.4.2 พฤติกรรมผู้เข้าใช้โครงการแบ่งตามวัตถุประสงค์การเข้าใช้โครงการ

ก) กลุ่มผู้เข้าใช้โครงการซึ่งมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อเข้าชมนิทรรศการและการจัดกิจกรรมของศูนย์
2. เพื่อศึกษาค้นคว้า

พฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้บริการจะมาเพื่อวัตถุประสงค์ต่างกันดังกล่าวแต่กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะเป็นลักษณะของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ นักเรียน นักศึกษา นอกจากนี้เนื่องจากศูนย์วัฒนธรรมเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาการขาดหายไปของวัฒนธรรมซึ่ง กลุ่มเป้าหมายของโครงการนั้นจะเป็นประชาชนทั่วไปที่เป็นคนไทย กับนักเรียนนักศึกษา มากกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

1. พฤติกรรมผู้ใช้โครงการเพื่อเข้าชมนิทรรศการ,การจัดกิจกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

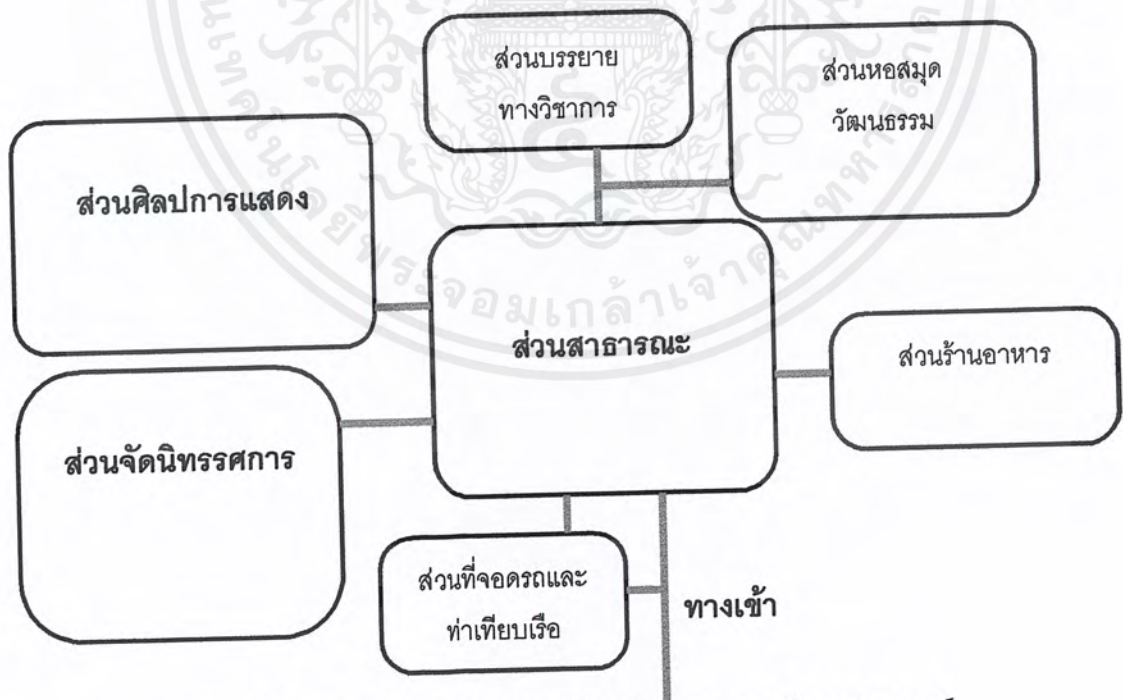
กลุ่มผู้ใช้โครงการกลุ่มนี้ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้โครงการจำนวนมากจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มจากการเข้าถึงโครงการได้ 2 ประเภทคือ

- มาส่วนตัว โดย รถโดยสารประจำทาง รถยนต์ส่วนตัว รถรับจ้าง รถจักรยานยนต์และรถจักรยาน เรือ
- มาเป็นหมู่คณะ โดยได้แก่กลุ่มนักเรียน นักศึกษา และนักท่องเที่ยว ซึ่งมาโดยรถบัส เรือ

พฤติกรรมของผู้ชมเมื่อมาถึงจะเข้าสู่โครงการทางส่วนสาธารณะซึ่งเป็นบริเวณรวมคนเพื่อกระจายยังส่วนอื่นๆ ซึ่งบริเวณส่วนสาธารณะซึ่งจะมีหน้าที่ให้บริการติดต่อสอบถาม ประชาสัมพันธ์ โดยผู้ใช้โครงการจะใช้เวลาประมาณ 15 นาทีในส่วนนี้ แล้วมีการกระจายไปสู่ส่วนต่างๆ เช่น ร้านอาหาร ห้องสมุด นิทรรศการ ฯลฯ โดยในส่วนนิทรรศการนั้นจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่นำชมพิพิธภัณฑ์พบว่า

- เวลาในการเข้าชมนั้นสั้นที่สุด 30 นาที นานที่สุด 150 นาที เฉลี่ย 90 นาที
- เวลาในการเข้าชมวัตถุแสดงแต่ละชิ้นสั้นที่สุด 8 วินาที นานที่สุด 30 วินาที เฉลี่ย 19 วินาที

โดยพฤติกรรมของผู้เข้าชมโครงการสามารถวิเคราะห์ได้ออกเป็นดังนี้

แผนภูมิที่ 4.4.2.1 แสดงพฤติกรรมของผู้เข้าชมนิทรรศการและกิจกรรมของศูนย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. พฤติกรรมผู้ใช้โครงการเพื่อศึกษา ค้นคว้า

การเข้าถึงโครงการนั้นจะเหมือนกับผู้ใช้ชมโครงการแบบแรก

ส่วนพฤติกรรมของผู้ใช้โครงการประเภทนี้จะมีพฤติกรรมคล้ายกับ

แบบแรกแต่จะต่างกันตรงที่แบบนี้จะเน้นการศึกษา ค้นคว้าซึ่งการเข้าชมโครงการจะไม่เน้นท่องเที่ยวหรือพักผ่อนหย่อนใจเท่ากับแบบแรก ส่วนที่กลุ่มนี้จะใช้มากคือส่วนหอสมุดวัฒนธรรม ส่วนนิทรรศการ โดยแบบแผนภูมิของพฤติกรรมจึงเหมือนกับแผนภูมิที่ 4.4.2.1

ข) กลุ่มผู้มาติดต่อโครงการ

กลุ่มบุคคลในกลุ่มนี้มักจะเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสถาบันภายนอกที่มีกิจ

ธุระกับโครงการเป็นการติดต่อทางราชการ ติดต่อเอกสารข้อมูลและข้อเสนอแนะต่างๆ ติดต่อขอใช้สถานที่ติดต่อและเข้าชมสถานที่เพื่อเตรียมการจัดแสดง ส่วนใหญ่จะมาโดยรถของหน่วยงาน เข้าสู่โถงต้อนรับพักคอยในส่วนสำนักงาน โดยอาจติดต่อที่โถงทางเข้าหลักก่อน ติดต่อสอบถาม พักคอย พูดคุย ประชุมกิจกรรมในห้องรับรองหรือห้องประชุมที่จัดเตรียมไว้ เมื่อเสร็จกิจกรรมผู้มาติดต่ออาจกลับเลยหรือเข้าชมสถานที่เพื่อวางแผนเตรียมการทำงานขึ้นต่อไป

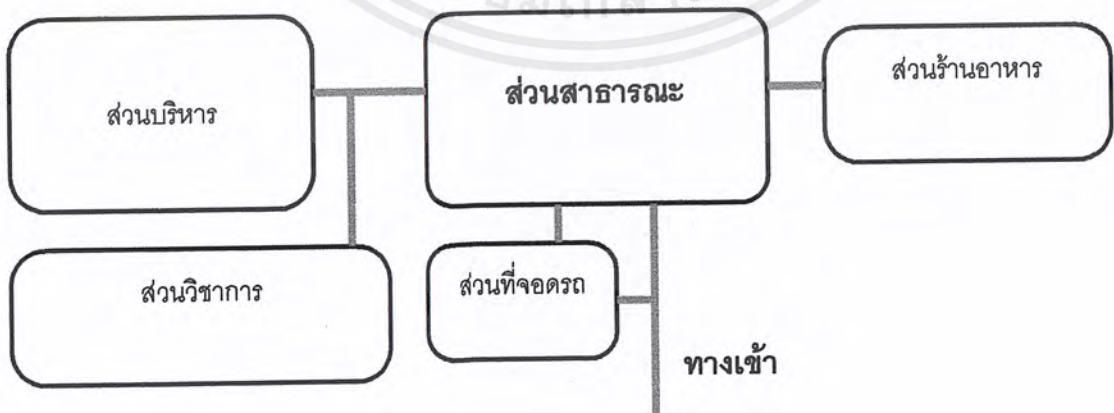
กลุ่มบุคคลผู้มาติดต่อโครงการ อาจแบ่งตามรูปแบบการติดต่อกิจกรรมเป็น 2

ลักษณะ ได้แก่

1. ผู้มาติดต่อกิจกรรมเฉพาะส่วนสำนักงาน เช่น ผู้มาติดต่อขอข้อมูล เอกสาร ผู้ติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

กลุ่มผู้ใช้โครงการประเภทนี้จะมาติดต่อทางราชการ ติดต่อขอ

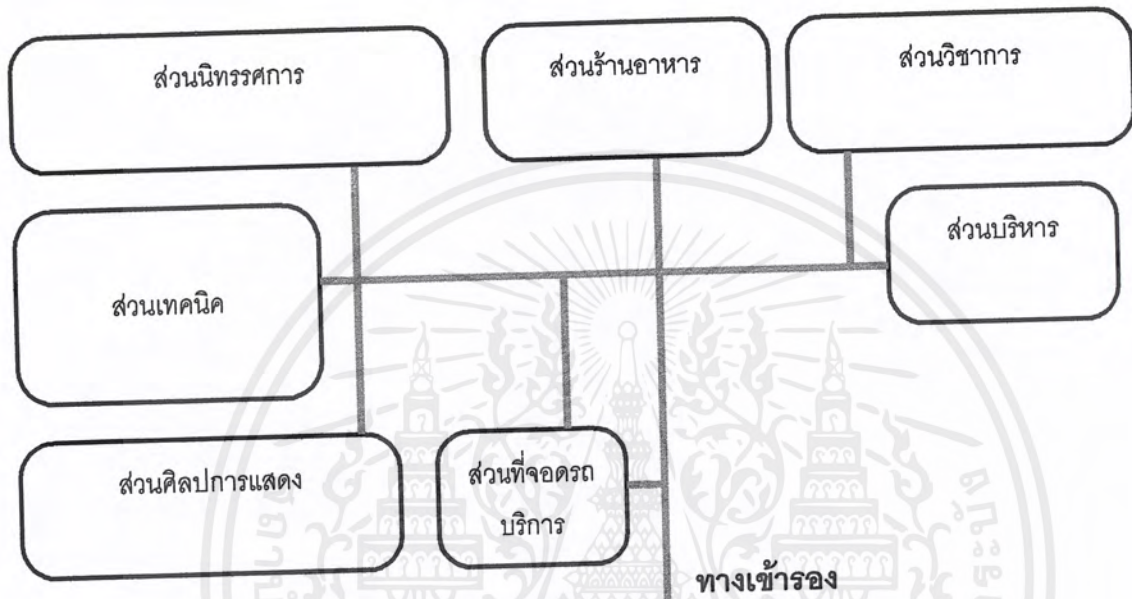
เอกสารข้อมูลและข้อเสนอแนะต่างๆที่เกี่ยวข้องหรือการติดต่อแก้ไขสถานที่จัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะมาโดยรถของหน่วยงาน โดยพฤติกรรมของผู้มาติดต่อธุระส่วนสำนักงานแบบนี้จะมีแผนภูมิดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4.4.2.2 แสดงพฤติกรรมของผู้มาติดต่อธุระส่วนสำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้มาติดต่อกิจกรรมทั่วไป เช่น ผู้รับเหมาการจัดแสดง ตกแต่งภายใน ช่างเทคนิค ช่างเครื่อง คณะที่ปรึกษาเพื่อการออกแบบการจัดแสดง เป็นต้น กลุ่มผู้มาติดต่อกลุ่มนี้จะมีความสัมพันธ์ไม่เฉพาะเพียงส่วนสำนักงานเท่านั้น แต่จะมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่นๆอีก

แผนภูมิที่ 4.4.2.3 แสดงพฤติกรรมของผู้มาติดต่อธุระทั่วไป

ข) เจ้าหน้าที่โครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ 3 ลักษณะ ได้แก่

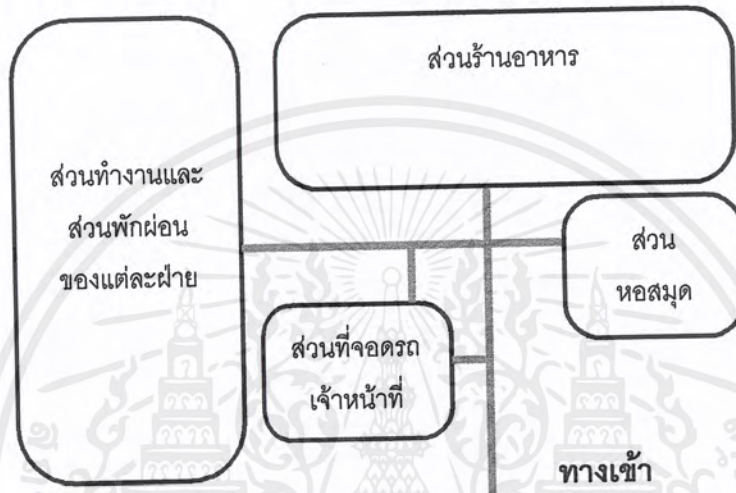
1. ผู้มาทำงานเป็นประจำ คือ เจ้าหน้าที่ดำเนินงานต่างๆในโครงการ จะมีพื้นที่ครอบครองเพื่อปฏิบัติงานโดยเฉพาะ

พฤติกรรมของผู้มาทำงานประจำ เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯจะเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนบุคคล มอเตอร์ไซด์ จักรยาน หรือรถประจำทาง ส่วนใหญ่จะมาถึงศูนย์ฯประมาณ 8.00 – 8.30 น. เข้ามาในโครงการ เข้าโดยทางเข้าสำหรับเจ้าหน้าที่ บางคนอาจจะแยกไปรับประทานอาหาร เข้าไปในห้องสมุด อ่านหนังสือ หรือพักผ่อน สามารถสรุปตารางการทำงานของเจ้าหน้าที่ได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.30 น.	ลงเวลาทำงาน
9.00 น. – 12.00 น.	แยกปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบ
12.00 น. – 13.00 น.	พักกลางวัน
13.00 น. – 17.00 น.	ปฏิบัติงานต่อ

พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ของแต่ละคนซึ่งได้กล่าวถึงแล้วในเรื่องอัตรากำลังเจ้าหน้าที่โครงการและรับผิดชอบ โดยจะแสดงแผนภูมิโดยรวมของพฤติกรรมดังนี้

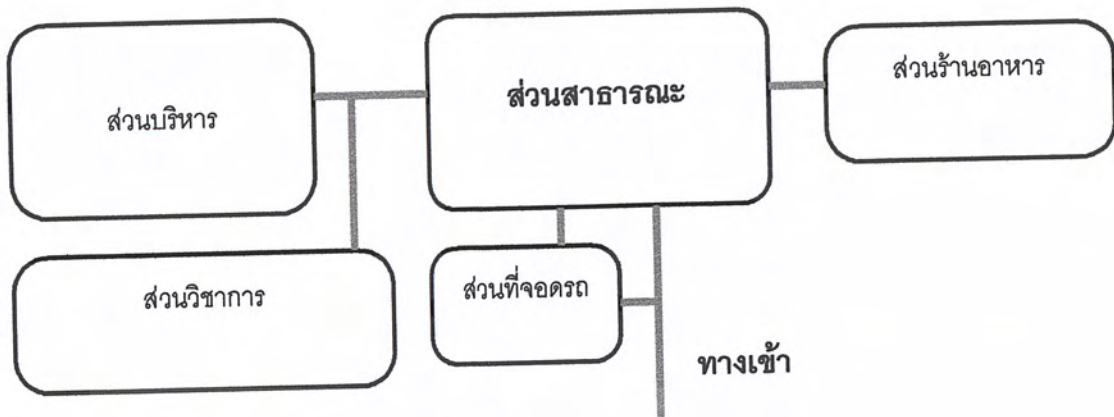
แผนภูมิที่ 4.4.2.4 แสดงพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ทำงานเป็นประจำ

2. ผู้ร่วมทำงานชั่วคราว คือ กลุ่มบุคคลพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้ทำงานต่างๆ เป็นงานๆไป ลักษณะการทำงานจะเป็นการนัดประชุมเป็นครั้งคราว โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำของโครงการร่วมประสานงานและอำนวยความสะดวก

พฤติกรรมของผู้มาร่วมงานทำงานชั่วคราว เช่น นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงาน เป็นต้น จะมาติดต่อโครงการโดยรถยนต์ส่วนบุคคลหรือรถของหน่วยงาน เข้าสู่โถงต้อนรับพักคอย ติดต่อเจ้าหน้าที่เลขานุการ รับทราบวาระการประชุม พักผ่อน เตรียมการประชุม เมื่อครบองค์ประชุมจึงเริ่มประชุม เมื่อพักหรือเลิกการประชุมอาจมีการจัดเลี้ยงของว่าง เครื่องดื่ม อาหารตามสมควร สำหรับผู้มาร่วมงานทำงานชั่วคราว อาจแบ่งตามรูปแบบการดำเนินเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

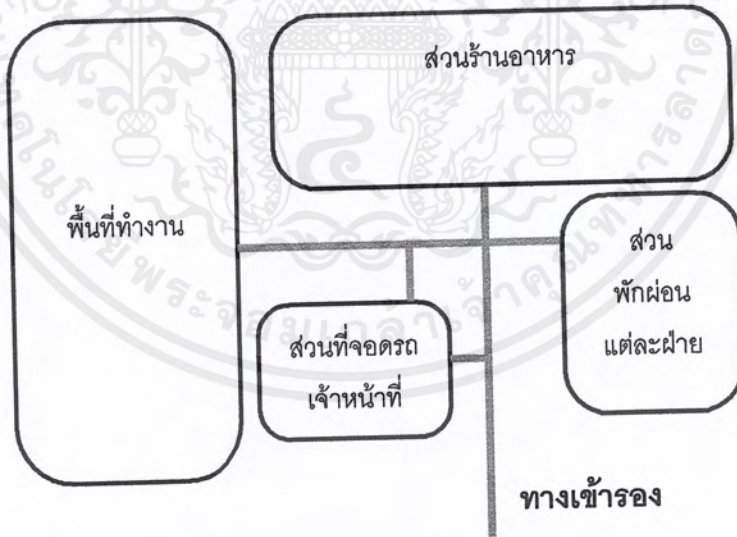
1. นักวิชาการ ได้รับเชิญให้ร่วมทำงานวิจัยของศูนย์และงานวิชาการเพื่อการจัดแสดง
2. คณะกรรมการ คณะทำงาน ได้รับเชิญและแต่งตั้งให้ร่วมทำงานด้านการกำหนดนโยบาย กำลังดูแลการดำเนินงานตามแผนงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 4.4.2.5 แสดงพฤติกรรมของผู้มาร่วมทำงานชั่วคราว

3. พนักงานชั่วคราวที่จ้างจากเอกชน กลุ่มที่ได้รับงานที่มอบหมายจากทางศูนย์ แต่จะไม่มีที่ประจำภายในศูนย์ พนักงานเหล่านี้ได้แก่ พนักงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานดูแลภูมิสถาปัตยกรรม ฯลฯ ซึ่งกิจกรรมของแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับหน้าที่ของแต่ละตำแหน่ง โดยพฤติกรรมของพนักงานแบบนี้จะคล้ายกับพนักงานที่ทำงานประจำที่ศูนย์ฯ ซึ่งเริ่มทำงาน 8.30 น. เลิก 17.00 น. แต่จะแตกต่างกันในรายละเอียด โดยแผนภูมิแสดงพฤติกรรมได้แก่

แผนภูมิที่ 4.4.2.5 แสดงพฤติกรรมของพนักงานชั่วคราว

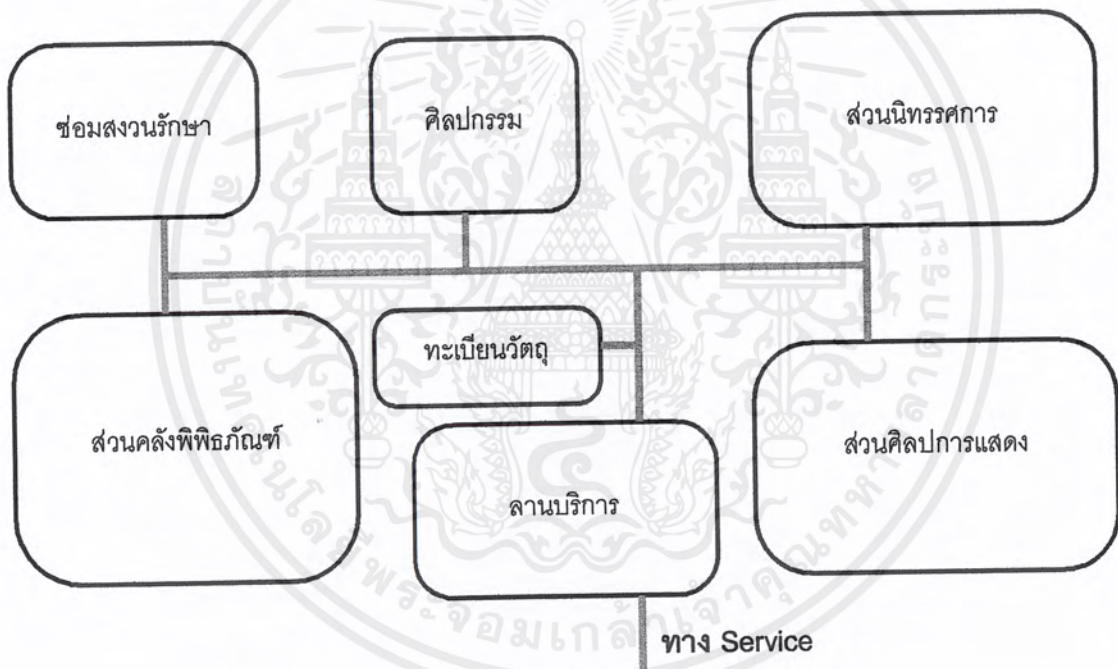
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง) วัตถุ

วัตถุที่เกี่ยวข้องกับโครงการมีหลายประเภท เช่น วัตถุที่ใช้จัดแสดง จากภาพยนตร์ วัตถุดิบใช้ทำอาหาร เฟอร์นิเจอร์ต่างๆ ฯลฯ

1. วัตถุจัดแสดงและวัตถุที่เกี่ยวข้องกับศิลปการแสดง

จะออกแบบโดยช่างศิลปกรรมแล้วจึงหาผู้รับเหมาจัดทำนำมาประกอบ ติดตั้ง ตกแต่งขั้นสุดท้ายโดยร่วมมือกันระหว่างผู้รับเหมาและช่างศิลปกรรม พฤติกรรมของวัตถุแสดง วัตถุแสดงจะส่งเข้ามาทางส่วนบริการ นำลงที่ลานบริการ มีเจ้าหน้าที่ตรวจรับของแล้วนำไปยังห้องเก็บของชั่วคราว แยกประเภททำการตรวจสอบทำทะเบียน ถ้าวัตถุชำรุดไปก็นำไปยังส่วนซ่อมแซมรักษา แล้วนำไปถ่ายภาพเป็นหลักฐาน จากห้องเก็บของชั่วคราววัตถุจะถูกย้ายไปยังห้องเก็บของเตรียมจัดแสดง คลังวัตถุแสดง หรือนำไปยังส่วนจัดแสดง

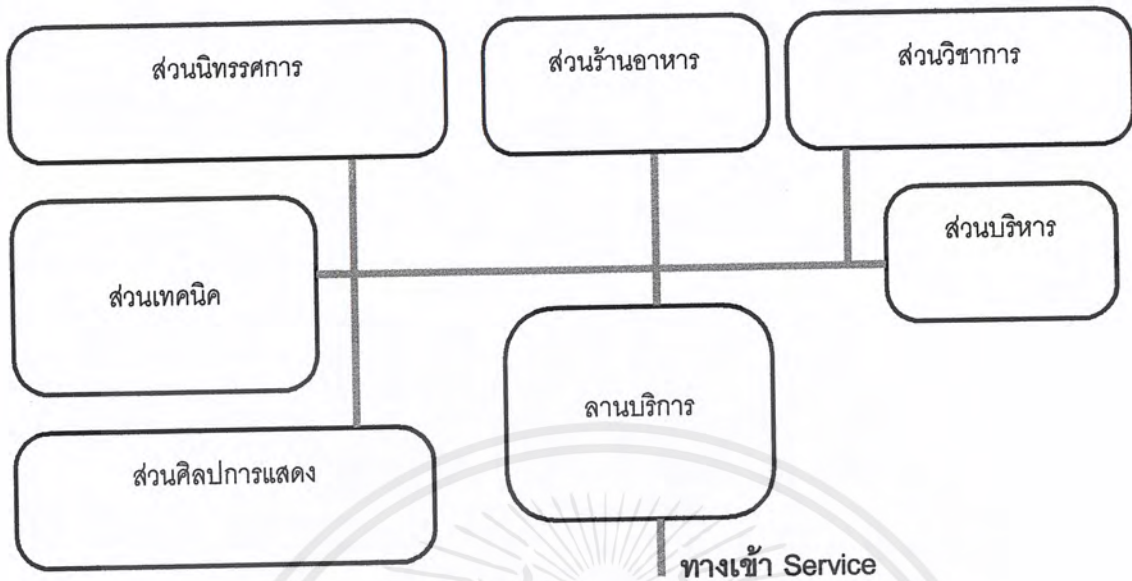

แผนภูมิที่ 4.4.2.6 แสดงพฤติกรรมของวัตถุแสดง

2. วัตถุทั่วไปและวัตถุที่ใช้ในห้องอาหาร

วัตถุประเภทนี้จะเป็นวัตถุที่ไปส่งในหลายๆ ส่วนของโครงการ ยกเว้นอาหารซึ่งจะส่งในส่วนห้องอาหารเป็นหลัก โดยของพวกเฟอร์นิเจอร์หรืออื่นๆ เช่นเก้าอี้ที่จะส่งในห้องบรรยายทางวิชาการ หนังสือส่งห้องสมุด ตู้ส่งส่วนสำนักงาน ฯลฯ มีแผนภูมิพฤติกรรมดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนภูมิที่ 4.4.2.6 แสดงพฤติกรรมของวัตถุทั่วไป

4.4.3 พฤติกรรมผู้เข้าชมโครงการ แบ่งประเภทผู้เข้าชม

ก) ประชาชนทั่วไป

เป็นบุคคลส่วนใหญ่เข้าไปใช้บริการของศูนย์ฯ โดยการเข้าชมนิทรรศการเพื่อ ความเพลิดเพลินเพื่อความแปลกใหม่รวมถึงเพื่อเพิ่มเติมความรู้ ซึ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าวนี้อาจจะ เป็นผู้ที่มีภูมิหลังมาก่อนหรือไม่ก็ตาม การเข้าชมส่วนมากจะเป็นการเข้าชมในวันหยุดต่างๆ

ข) นักเรียน นักศึกษา พระสงฆ์

เป็นกลุ่มบุคคลที่เข้าใช้บริการของศูนย์ฯ เพื่อแสวงหาความรู้ตามที่สนใจ ส่วนใหญ่ทางสถาบันจะนำมาเป็นหมู่คณะ นอกจากนี้ยังอาจมาเป็นการส่วนบุคคลสำหรับผู้ที่มีความสนใจ เป็นพิเศษ

ค) นักท่องเที่ยว

เป็นกลุ่มบุคคลที่มุ่งหาความเพลิดเพลินจากการชม และรับรู้เกี่ยวกับชุมชนได้ โดยง่ายในระยะเวลาสั้น ส่วนใหญ่จะเข้าชมเพียงครั้งเดียวโดยมาเป็นหมู่คณะ

ง) นักวิชาการ นักวิจัย

เป็นกลุ่มที่ต้องการศึกษาถึงเนื้อหาวัตถุจัดแสดง ไม่คำนึงถึงการจัดแสดงที่สวยงามมากนัก ดังนั้นคลังวัตถุจัดแสดงจึงเป็นส่วนที่มีค่าสำหรับบุคคลกลุ่มนี้ด้วย และเป็นผู้ที่มีภูมิความรู้ ในระดับหนึ่ง แต่มีจำนวนไม่มากนัก กลุ่มบุคคลนี้จะใช้เวลาค่อนข้างมากในการเยี่ยมชมโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 การคาดคะเนผู้เข้าชมโครงการ

โครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นโครงการเสนอแนะที่เป็นรูปแบบโครงการแบบอาคาร เพื่อการศึกษาถึงพิพิธภัณฑ์ การดำเนินงานของศูนย์กำหนดให้มีลักษณะที่สอดคล้องกับการดำเนินงานโดยศึกษา จาก ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

การคาดคะเนผู้ใช้อาคารหรือผู้ให้บริการ ทั้งนี้ต้องดูจากสถานที่ตั้งและประเภทของอาคารเป็นสำคัญ โดยเน้นให้อาคารอยู่ในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและเป็นประเภทของอาคารที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้ว การคาดคะเนดูปริมาณผู้มาใช้บริการ

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

สถิติผู้เข้าชม ในแต่ละช่วง เวลา	เด็กชาวไทย	ผู้ใหญ่ชาว ไทย	นักเรียน ชาวต่าง ประเทศ	ชาวต่างชาติ	รวม
ม.ค. - ธ.ค. ปี พ.ศ. 2541	108,303	71,053	330	7,913	184,269
ม.ค. - ธ.ค. ปี พ.ศ. 2542	33,419	43,130	1,497	5,788	83,834
ม.ค. - ธ.ค. ปี พ.ศ. 2542	50,124	64,692	2,244	8,784	125,748
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน ปี พ.ศ. 2541	9,025	5,921	28	659	15,355
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน ปี พ.ศ. 2542	4,177	5,391	187	732	10,479

ตารางที่ 4.5.1 แสดงสถิติผู้ใช้โครงการศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พิพิธภัณฑเจ้าสามพระยา

สถิติผู้เข้าชม ในแต่ละช่วงเวลา	เด็กชาว ไทย	ผู้ใหญ่ชาว ไทย	ชาวต่าง ชาติ	พระสงฆ์	แขก ราชการ	รวม
ส.ค. - ธ.ค. ปี พ.ศ. 2541	22,183	9,710	6,149	581	1,850	40,473
ม.ค. - ก.ค. ปี พ.ศ. 2542	21,041	14,100	6,716	868	1,487	44,212
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน ปี พ.ศ. 2541	4,436	1,942	1,230	116	370	8,094
ค่าเฉลี่ยต่อเดือน ปี พ.ศ. 2542	3,006	2,014	960	124	212	6,316
ค่าเฉลี่ย ปี พ.ศ. 2541	53,232	23,304	14,760	1,392	4,440	97,128
ค่าเฉลี่ย ปี พ.ศ. 2542	36,072	24,168	11,520	1,488	2,544	75,792

ตารางที่ 4.5.2 แสดงสถิติผู้ใช้โครงการพิพิธภัณฑเจ้าสามพระยา

โดยข้อมูลในปี พ.ศ. 2542 ที่ลดลงอาจจะเป็นเพราะเนื่องจากวิกฤติการเกี่ยวกับทางด้านเศรษฐกิจซึ่งทำให้จำนวนผู้ใช้โครงการลดน้อยลง ซึ่งถ้าจะนำมาคำนวณหาค่าเปลี่ยนแปลงในอนาคตยังไม่ถูกต้องนักต้องเอาค่าปีอื่นๆมาคำนวณด้วย โดยจากสถิติการเพิ่มขึ้นของผู้เข้าชมโครงการ(จากสถิติของทางโครงการ)ประมาณปีละ 1 เปอร์เซ็นต์

การคาดคะเนจำนวนผู้ใช้บริการของโครงการ

จากสถิติผู้ชมของอาคารตัวอย่างช่วงปี พ.ศ. 2541 -2542 จะมีค่าเปลี่ยนแปลง (เพิ่ม) สูงสุด มีค่าถึง คน และโครงการนี้จะตั้งเป้าโดยคิดจากปีที่มีการเปลี่ยนแปลงสูงสุดเป็นหลัก โดยมีอัตราการเพิ่มเป็นลักษณะ LINEAR GROWTH โดยตั้งเป้าไว้ 10 ปี

$$PoPt = PoPo + bt$$

$$\text{โดย } PoPt = \text{จำนวนผู้ใช้บริการในปีที่ต้องการทราบ}$$

$$PoPo = \text{จำนวนผู้ใช้บริการในอดีต}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\begin{aligned}
 b &= \text{ค่าเปลี่ยนแปลงในอดีต} \\
 t &= \text{จำนวนปีที่แตกต่างกัน} \\
 \text{PoPt} &= 80\% \text{ ของ } 191,083 + (191) 10 \\
 &= 152,866 + 1910 \\
 &= 154,776 \text{ คนต่อปี}
 \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้นใน 10 ปีข้างหน้า (พ.ศ.2552) จะมีผู้ชมประมาณ 154,776 คน
 ผู้ชมโดยเฉลี่ยต่อวัน $154,776/313 = 495$ คนต่อวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 สรุปผู้ใช้โครงการ

โครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีจุดประสงค์หลักในการแก้ปัญหาเรื่องวัฒนธรรมดั่งนั้นโครงการมีเป้าหมายหลักคือผู้มาใช้โครงการที่เป็นชาวไทย โดยจะให้ความสำคัญกับชาวต่างประเทศลงมาตามลำดับ ในแบ่งประเภทของผู้มาใช้โครงการโดยแบ่งประเภทของผู้ใช้โครงการแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทหลักๆที่สามารถหาจำนวนผู้ใช้โครงการที่แน่นอนคือ

1. ผู้เข้าชมโครงการ

พฤติกรรมของกลุ่มผู้ใช้บริการจะมาเพื่อวัตถุประสงค์ต่างกันดังกล่าวแต่กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะเป็นลักษณะของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ นักเรียน นักศึกษา โดยได้คาดคะเนผู้เข้าชมโครงการได้ วันละประมาณ 495 คน / วัน ซึ่งได้จากการคาดคะเนจากตัวอย่างอาคารประเภทใกล้เคียงกันและได้คำนวณเพื่อการขยายตัวไว้ประมาณ 10 ปี เพื่อการขยายตัวของโครงการในอนาคตอันมีความเป็นไปได้เพราะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกำลังเจริญเติบโตเนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจของประเทศเรา ค่าเงินบาท ทำให้ชาวต่างชาติเข้ามาเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

2. เจ้าหน้าที่โครงการ

เจ้าหน้าที่ที่ทำงานประจำอยู่ที่ศูนย์ซึ่งจะทำงานในแต่ละส่วนดำเนินงานที่ได้จากหัวข้อ 4.2 แล้วนำมาหาอัตรากำลังเทียบกับอาคารตัวอย่างที่เป็นอาคารประเภทใกล้เคียงกัน โดยเจ้าหน้าที่ของโครงการมีดังนี้

1. ส่วนบริหาร

1.1 ฝ่ายบริหาร	16 อัตรา
1.2 ฝ่ายธุรการ	
1.2.1 แผนกธุรการและประสานงาน	4 อัตรา
1.2.2 แผนกการเงิน	3 อัตรา
1.2.3 แผนกเอกสาร	2 อัตรา

2. ฝ่ายวิชาการ

2.1 ฝ่ายวิจัยและพัฒนา	6 อัตรา
2.2 ฝ่ายบริการการศึกษา	11 อัตรา

3. ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง

3.1 ฝ่ายหอวัฒนธรรม	6 อัตรา
3.2 ฝ่ายศิลปการแสดง	9 อัตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ฝ่ายทะเบียนวัตถุ	4 อัตรา
3.4 ฝ่ายเทคนิค	
3.3.1 แผนกศิลปกรรม	3 อัตรา
3.3.2 แผนกซ่อมสงวนรักษา	3 อัตรา
3.3.3 แผนกเทคนิค*	6 อัตรา
4. ส่วนบริการ	14 อัตรา
5. ส่วนสาธารณณะ	
5.1 บริการสาธารณณะ	3 อัตรา

รวมอัตราเจ้าหน้าที่และบุคลากร(รวมพนักงานเอกชนที่จ้างด้วย) 91 อัตรา

รวมอัตราเจ้าหน้าที่และบุคลากรของโครงการ 72 อัตรา

หมายเหตุ * หมายถึง เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่จ้างเป็นเอกชนเข้ามาดำเนินงาน

รวมผู้ใช้โครงการทั้งหมดต่อ 1 วัน 586 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการ

5.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของโครงการ

จากวัตถุประสงค์ของโครงการและความต้องการของหน่วยงานต่างๆที่ได้จากบทที่ 4 นำมาพิจารณาหาองค์ประกอบหลักของโครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติการ	หน่วยงานที่ดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
1. เป็นสถาบันทางวัฒนธรรม ส่งเสริม เผยแพร่และปลูกฝังวัฒนธรรมที่ดงามแก่ประชาชนเพื่อให้เกิดความเข้าใจและรับรู้ในวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย	- ส่งเสริม เผยแพร่โดยการจัดแสดงเกี่ยวกับเนื้อหาของวัฒนธรรม ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา - ส่งเสริม เผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยสื่อและกิจกรรมต่างๆ - สนับสนุนส่วนจัดแสดงให้ดำเนินงานจัดแสดง	- ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดแสดงนิทรรศการ - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - จัดการแสดง - ส่วนเทคนิค - ศิลปกรรม - ช่อมสงวนฯ, เทคนิค	- ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - หอวัฒนธรรม - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการกลางแจ้ง - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - ฝ่ายศิลปการแสดง - โรงละคร - โรงละครกลางแจ้ง - ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง - ฝ่ายเทคนิค - ฝ่ายศิลปกรรม - ฝ่ายช่อมสงวนฯ - ฝ่ายเทคนิค
2. เป็นศูนย์ศึกษาและวิจัยทางด้านวัฒนธรรมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ร่วมกำหนดแนวทางของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- ศึกษาและวิจัยในด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อค้นคว้าแนวทางในการพัฒนา	- ฝ่ายวิชาการ - วิจัยและพัฒนา	- ส่วนบริหาร - ฝ่ายวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติการ	หน่วยงาน ที่ดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
3. เป็นหน่วยประสานงานและรับผิดชอบเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ส่งเสริม พัฒนาวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	- ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา - รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายของโครงการ - รับผิดชอบในการดำเนินโครงการในด้านปฏิบัติการต่างๆให้โครงการสามารถดำเนินงานต่อไปได้ - สนับสนุนในด้านงานด้านเอกสารวิชาการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- ส่วนวิชาการ - วิจัยและพัฒนา - ส่วนบริหาร - คณะกรรมการ - ส่วนบริหาร - ฝ่ายธุรการ - ส่วนบริการ - ส่วนสาธารณะ - ฝ่ายวิชาการ - ประสานงาน	- ส่วนวิชาการ - ฝ่ายวิจัยและพัฒนา - ส่วนบริหาร - ฝ่ายบริหาร - ส่วนบริหาร - ฝ่ายธุรการ - ส่วนบริการ - ฝ่ายบริการโครงการ - ร้านอาหาร - ส่วนสาธารณะ - ส่วนที่จอดรถ - ส่วนท่าเรือ - ส่วนบริหาร - ฝ่ายวิชาการ
4. เป็นสถานที่ฝึกอบรมและสนับสนุนการฝึกอบรมวิทยากรและบุคคลากรต่างๆทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	ฝึกอบรมและบรรยายโดยวิทยากรและบุคคลกร ให้แก่ประชาชน ผู้มาใช้โครงการที่สนใจ	- ฝ่ายวิชาการ - บริการการศึกษา - ส่วนบริหาร - ฝ่ายธุรการ	- ส่วนวิชาการ - ส่วนบริการการศึกษา - สัมมนา บรรยาย - ส่วนบริหาร - ฝ่ายธุรการ - ธุรการและประสานงาน
5. เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูล ข่าวสารทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อรวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้าและให้บริการแก่ประชาชน	รวบรวมข้อมูลเพื่อการค้นคว้าในภาคเอกสารวิชาการ	- ฝ่ายวิชาการ - บริการการศึกษา	- ส่วนวิชาการ - ส่วนบริการการศึกษา - ส่วนหอสมุดวัฒนธรรมและสารสนเทศศึกษา
6. เป็นศูนย์ให้บริการทางด้านข้อมูลข่าวสารทางการท่องเที่ยวเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีในด้านการท่องเที่ยว	- บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว - สร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่การท่องเที่ยว	- ส่วนสาธารณะ - ประชาสัมพันธ์ - ส่งเสริมการท่องเที่ยว	- ส่วนสาธารณะ - บริการสาธารณะ - ที่จอดรถและท่าเทียบเรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	วิธีการปฏิบัติการ	หน่วยงาน ที่ดำเนินงาน	องค์ประกอบหลัก
7. เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชุมชนและเสนอมุมมองและทัศนียภาพที่ดีให้แก่ชุมชน	- เสริมสร้างทัศนียภาพของโครงการให้เหมาะสม	- ส่วนบริการ - บริการโครงการ	- ส่วนบริการ - ฝ่ายบริการโครงการ

ตารางที่ 5.1.1 การกำหนดองค์ประกอบหลักจากวัตถุประสงค์ของโครงการและหน่วยดำเนินงาน

สรุปองค์ประกอบหลักของโครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ได้ดังนี้

1. ส่วนสำนักงานบริหาร (Administrative office)
 - 1.1 ฝ่ายบริหาร
 - 1.2 ฝ่ายธุรการ
2. ส่วนวิชาการ
 - 2.1 สำนักงานวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรม (Research office)
 - 2.2 ส่วนบรรยายทางวิชาการ (Lecture room)
 - 2.3 ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม (Library)
3. ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง
 - 3.1 ส่วนหอวัฒนธรรม
 - 3.1.1 นิทรรศการถาวร (Permanent exhibition)
 - 3.1.2 ส่วนนิทรรศการชั่วคราว (Temporary exhibition)
 - 3.1.3 ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง (Outdoor exhibition)
 - 3.2 ส่วนศิลปการแสดง
 - 3.2.1 ส่วนโรงละคร (Auditorium)
 - 3.2.2 ส่วนโรงละครกลางแจ้ง (Amphitheater)
 - 3.3 ส่วนเทคนิค
 - 3.3.1 แผนกศิลปกรรม
 - 3.3.2 แผนกซ่อมสงวนรักษา
 - 3.3.3 แผนกทะเบียนวัตถุ (ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์)
 - 3.3.4 แผนกเทคนิค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ส่วนบริการ (Service)
 - 4.1 ส่วนบริการโครงการ (Service)
5. สาธารณะ (Public)
 - 5.1 บริการสาธารณะ (Public Service)
 - 5.2 ส่วนร้านอาหาร (Cafeteria)
 - 5.3 ส่วนที่จอดรถ (Parking)
 - 5.4 ส่วนท่าเทียบเรือ (Landing)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการจากองค์ประกอบหลัก

จากองค์ประกอบหลักที่ได้จากการวิเคราะห์ในหัวข้อ 5.1 สามารถนำมาวิเคราะห์หาองค์ประกอบย่อยโดยใช้ปัจจัยในการวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยดังนี้

1. องค์ประกอบหลักของโครงการ
2. ความต้องการพื้นฐานของผู้ใช้โครงการและกิจกรรมของผู้ใช้โครงการ
3. อัตรากำลังเจ้าหน้าที่
4. นโยบายและการบริหารงานของศูนย์

โดยในกิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในโครงการมี 2 ลักษณะคือ กิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กันภายในองค์ประกอบหลักเองและกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบอื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	การดำเนินงานและการให้บริการ	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
1. ส่วนบริหาร 1.1 ฝ่ายบริหาร	- ผู้อำนวยการศูนย์ฯ - รองผู้อำนวยการ - คณะกรรมการบริหาร - เลขานุการ - ผู้เข้าร่วมประชุมและผู้มาติดต่อ - เจ้าหน้าที่ของฝ่ายบริหาร	ดำเนินงานในระดับนโยบายเพื่อการบริหาร จัดการควบคุม ให้ศูนย์ฯทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ - รับผิดชอบการบริหารงานทั่วไปและจัดการกิจกรรมของศูนย์ฯ ให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบาย - ร่วมปรึกษา ประชุม วิเคราะห์และแนะนำเสนอข้อปัญหาต่างๆ เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ - รับผิดชอบหน้าที่ตามแต่ตามแต่ผู้อำนวยการศูนย์ฯและรองผู้อำนวยการศูนย์ฯจะมอบหมาย - ต้อนรับผู้เข้ามาติดต่อหาผู้บริหารหรือต้อนรับเมื่อมีการประชุมของผู้บริหาร - ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารหรือแขก	1 1 13 1	- ห้องผู้อำนวยการ - ห้องรองผู้อำนวยการ - ห้องประชุมและส่วนรับรอง - พื้นที่บริเวณใกล้ห้องผอ.และรองผอ. - พัคคอย (Lobby) และส่วนรับรอง - ห้องน้ำดื่ม - Pantry
1.2 ฝ่ายธุรการ 1.2.1 แผนกธุรการและประสานงาน	- พนักงานของฝ่ายธุรการ - หัวหน้าแผนก - เจ้าหน้าที่แผนก - เสมียน - เจ้าหน้าที่สารนิเทศน์	ดำเนินงานในระดับปฏิบัติการด้านต่างๆที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้โครงการบรรลุผลสำเร็จ - ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของฝ่ายธุรการ - บริหารงานทั่วไป เช่น งานรับหนังสือ การติดต่อประสานงาน จัดการข้อมูลและสถิติรวมทั้งอำนวยความสะดวกภายในสำนักงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย - รับผิดชอบด้านงานสารบรรณ เอกสารต่างๆ - ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านเอกสาร ติดต่อสอบถามธุรการ ทำจดหมายโต้ตอบ , รวบรวมเอกสารของฝ่ายต่างๆ - ทำหน้าที่พิมพ์จดหมาย เอกสาร จัดเก็บเอกสาร - ทำหน้าที่เผยแพร่ - ให้บริการเผยแพร่ด้านข้อมูลและจัดทำสถิติและจัดทำกาประเมินผลข้อมูลทางสถิติ	1 2 1 1	- ห้องน้ำ , Pantry - ส่วนพักผ่อน - ส่วนทำงานหัวหน้าแผนก - ห้องทำงานรวมของแผนก - ห้องทำงานรวมของแผนก - ห้องทำงานรวมของแผนกสารบรรณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	การดำเนินงานและการให้บริการ	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
1.2.2 แผนกการเงิน	- สมุหบัญชี	- รับผิดชอบด้านการเงินของศูนย์ ทำหน้าที่รับ - จ่ายเงิน การทำยอดเงินงบประมาณ , รวบรวมเอกสาร , จัดทำการเบิกจ่าย , ควบคุมเรื่องการเงินการบัญชี	1	- ห้องทำงานรวมแผนกการเงิน การบัญชี
	- ผู้ช่วยสมุหบัญชี	- ทำหน้าที่แบ่งเบาภาระสมุหบัญชีในการรับผิดชอบด้านการเงินของศูนย์	1	- ห้องทำงานรวมแผนกการเงิน การบัญชี
	- เสมียน	- รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเอกสารด้านการเงิน	1	- ห้องทำงานรวมแผนกการเงิน การบัญชี
1.2.3 แผนกเอกสาร	- หัวหน้าแผนก	- รับผิดชอบการจัดพิมพ์เอกสารทางวิชาการ , เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในด้านต่างๆที่ศูนย์จัดขึ้น	1	- ส่วนงานหัวหน้าแผนกเอกสาร
	- เจ้าหน้าที่พิมพ์เอกสาร	- พิมพ์จัดทำเอกสารต่างๆของศูนย์จัดเก็บรวบรวมเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน	2	- ส่วนงานพิมพ์เอกสาร - ห้องเก็บเอกสาร-วัสดุ - ห้องพิมพ์เอกสาร
2. ส่วนวิชาการ		ดำเนินงานกิจกรรมด้านวิชาการของศูนย์เช่น การค้นคว้า การทำงานวิจัย		- ห้องน้ำ , Pantry - ส่วนพักผ่อน - ห้องทำงานหัวหน้า
2.1 ฝ่ายวิจัยและพัฒนา (สำนักงานวิจัยและพัฒนาวัดมณเฑียรธรรม)	- เจ้าหน้าที่ของส่วนวิชาการ	- ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ของส่วนวิชาการ		- ส่วนงานเจ้าหน้าที่
	- หัวหน้าฝ่าย	- รับผิดชอบการดำเนินงานกิจกรรมด้านวิชาการของศูนย์เช่น การค้นคว้า การทำงานวิจัย	1	ฝ่ายวิจัยและพัฒนา
	- เจ้าหน้าที่ทำงานวิจัย	- นักวิชาการทำหน้าที่ค้นคว้า วิจัย รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเตรียมจัดทำเป็นเอกสารวิชาการเพื่อให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไป	2	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัยและพัฒนา
	- ผู้ช่วยทำงานวิจัย	- ทำหน้าที่ช่วยเหลือ เจ้าหน้าที่ทำงานวิจัยในการค้นคว้า วิจัย จัดหาข้อมูล เป็นต้น	2	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่
	- เจ้าหน้าที่พิมพ์เอกสาร	- จัดพิมพ์เอกสารของฝ่ายวิชาการเพื่อเตรียมจัดส่งให้กับฝ่ายเอกสาร	1	ฝ่ายวิจัยและพัฒนา
	- ผู้มาติดต่อ	- ติดต่อประสานงานด้านการค้นคว้าวิจัยทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา		- ส่วนรับรองผู้มาติดต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	การดำเนินงานและการให้บริการ	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
2.2 ฝ่ายบริการ การศึกษา	- หัวหน้าฝ่าย บริการการศึกษา - วิทยากร	- รับผิดชอบ - ควบคุม การดำเนินการกิจกรรม ทางด้านการบริการการศึกษาของศูนย์ - ทำหน้าที่บรรยาย - สาธิต - ให้ข้อมูลด้าน วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แก่คณะผู้เข้ามา มาเที่ยวชมโครงการ	1 3	- ห้องทำงานหัวหน้า ฝ่ายบริการการศึกษา - ส่วนงานเจ้าหน้าที่ ฝ่ายบริการการศึกษา
- ส่วนบรรยายทาง วิชาการ	- เจ้าหน้าที่ฝ่าย บริการการศึกษา - ผู้บรรยาย - ผู้มาฟังบรรยาย และสัมมนา	- รับผิดชอบงานด้านการบริการการศึกษาของ ศูนย์ ดูแลส่วนห้องบรรยาย สัมมนา - ร่วมฟังบรรยายและร่วมสัมมนาเรื่องวัฒน ธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาภายในโครงการ - บรรยายและสัมมนาในหัวข้อต่างๆ - ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาฟัง บรรยายและสัมมนา	2	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ ฝ่ายบริการการศึกษา - ห้องฉายภาพยนตร์, ควบคุมระบบเสียง, แสง - ห้องเก็บอุปกรณ์ต่างๆ ,ฟิล์มสำหรับฉาย - ส่วนเวที - เตรียมบรรยาย - ส่วนที่นั่งฟังการ บรรยายและสัมมนา - พักคอย (Lobby) และส่วนรับรอง ห้องน้ำ
2.2 ฝ่ายบริการ การศึกษา - ส่วนหอสมุด วัฒนธรรม	บรรณารักษ์ ผู้ช่วยบรรณารักษ์ พนักงานถ่าย เอกสาร ผู้มาใช้หอสมุด	- รับผิดชอบหน้าที่ให้บริการในส่วนหอสมุด วัฒนธรรมจัดรวบรวมพิจารณาคัดเลือก หนังสือ และ เอกสารทางวิชาการรวมถึงข้อ มูลในรูปแบบต่างๆ - ช่วยเหลือ - รับผิดชอบงานในส่วนหอสมุด เช่น จัดเก็บแยกหมวดหมู่หนังสือ - ข้อมูลใน รูปแบบต่างๆ ซ่อมแซมหนังสือ เป็นต้นและดู แลส่วนโสตทัศนูปกรณ์ - ถ่ายเอกสารบริการแก่ผู้มาใช้หอสมุด โดยจาก นโยบายการกำหนดจำนวนบุคลากรส่วนนี้ใช้ ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ - ใช้บริการส่วนหอสมุดวัฒนธรรม	1 2 2*	- ส่วนรับฝากของและ เคาท์เตอร์รับ จ่าย หนังสือ - ส่วนทำงานของส่วน หอสมุดวัฒนธรรม - ส่วนโสตทัศนูปกรณ์ - ห้องซ่อม-เก็บหนังสือ - - ส่วนถ่ายเอกสาร - ส่วนขึ้นวางหนังสือ - ส่วนนั่งอ่านหนังสือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	การดำเนินงานและการให้บริการ	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
3. ส่วนการเผยแพร่ และจัดแสดง		ดำเนินการด้านการเผยแพร่ทั้งในรูปการจัดแสดงนิทรรศการ, การจัดแสดงในโรงละครและดำเนินการให้ส่วนจัดแสดงและเผยแพร่ดำเนินงานอยู่ได้		
3.1 หอวัฒนธรรม	- หัวหน้าฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ - เจ้าหน้าที่ขายตั๋วและฝากของ - เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิทรรศการ - ผู้เข้าชมนิทรรศการ	- ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการเผยแพร่ทั้งในรูปแบบการจัดแสดงให้การปฏิบัติเป็นนโยบายและมีประสิทธิภาพสูงสุด - ทำหน้าที่ในการขายตั๋วและแนะนำข้อมูลนิทรรศการแก่ผู้เข้าชมและบริการรับฝากของ - ควบคุมการจัดแสดงนิทรรศการของศูนย์ฯ ทั้งส่วนนิทรรศการถาวร , นิทรรศการชั่วคราว และ นิทรรศการกลางแจ้ง - ต้อนรับและอำนวยความสะดวกผู้เข้าชมและเตรียมพร้อมก่อนเข้าชมนิทรรศการ - ชมนิทรรศการต่างๆ	1 2 3	- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายจัดนิทรรศการ - ส่วนทำงานและเก็บตั๋วและของที่รับฝาก - ห้องทำงานฝ่ายเจ้าหน้าที่ฝ่ายนิทรรศการ - โถงพักคอย - ห้องน้ำ - นิทรรศการถาวร - นิทรรศการชั่วคราว - นิทรรศการกลางแจ้ง - ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายศิลปการแสดง
3.2 ศิลปการแสดง	- หัวหน้าฝ่ายศิลปการแสดง - เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการแสดง - เจ้าหน้าที่ขายตั๋วและฝากของ - เจ้าหน้าที่จัดเครื่องแต่งกายและแต่งหน้า	- ทำหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินการด้านการเผยแพร่ทั้งในรูปแบบการจัดแสดงในโรงละครให้การปฏิบัติเป็นนโยบายและมีประสิทธิภาพ - ทำหน้าที่จัดทำรายการแสดง ควบคุมการผลิตการแสดงทั้งในส่วนของโรงละครและส่วนของโรงละครกลางแจ้ง - ทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์และขายตั๋วแก่ผู้เข้าชมและบริการรับฝากของ - ทำหน้าที่รับผิดชอบเครื่องแต่งกายและแต่งหน้าผู้แสดง	1 2 2 2	- ห้องทำงานฝ่ายเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการแสดง - ส่วนทำงานและเก็บตั๋วและของที่รับฝาก - ห้องแต่งตัว, แต่งหน้านักแสดง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	การดำเนินงานและการให้บริการ	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
3.2 ศิลปการแสดง	- เจ้าหน้าที่ฉายภาพยนตร์และวีดีโอ	- ทำหน้าที่ควบคุมการจัดฉายภาพยนตร์และวีดีโอ ควบคุมระบบเสียงและแสงในส่วนของโรงละครและโรงละครกลางแจ้ง และในห้องบรรยายต่างๆ	2	- ห้องทำงานฝ่ายเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการแสดง - ห้องฉายภาพยนตร์, สไลด์ - ห้องควบคุมระบบเสียง แสง - บริเวณขนส่งอุปกรณ์ - ห้องเครื่องงานระบบ
	- นักแสดง	- เตรียมพร้อมก่อนการแสดง	1	- ห้องซ้อมการแสดง - ห้องแต่งตัวนักแสดง - ห้องน้ำ - ห้องเก็บอุปกรณ์การแสดง - เวทีการแสดง - โถงพักคอยของผู้เข้าชมการแสดง - ห้องน้ำ - ส้วม - ส่วนที่นั่งชมการแสดง - ลานแสดงกลางแจ้ง - ลานทางเข้า และส่วนพักคอยของผู้เข้าชม - ห้องน้ำ - ส้วม - ส่วนที่นั่งชมการแสดง
3.2.1 โรงละคร	- นักแสดง - ผู้เข้าชม	- แสดงการแสดงที่ได้เตรียมไว้ - ต้อนรับและอำนวยความสะดวกผู้เข้าชมและเตรียมพร้อมก่อนเข้าชมการแสดง		
3.2.2 โรงละครกลางแจ้ง	- นักแสดง - ผู้ชม	- แสดงการแสดงที่ได้เตรียมไว้ - ต้อนรับและอำนวยความสะดวกผู้เข้าชมและเตรียมพร้อมก่อนเข้าชมการแสดง - ชมการแสดง		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	การดำเนินงานและการให้บริการ	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
3.3 ฝ่ายเทคนิค		ออกแบบทางด้านศิลปกรรมให้กับโครงการ		
3.3.1 แผนกศิลปกรรม	- หัวหน้าแผนก	- ทำหน้าที่รับผิดชอบการออกแบบตกแต่งที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ เช่น การออกแบบจัดทำจากในโรงละคร, สิ่งพิมพ์, งานประชาสัมพันธ์ของศูนย์, ดำเนินการเทคนิคการจัดแสดง เป็นต้น	1	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกศิลปกรรม
	- ช่างศิลปกรรม	- รับผิดชอบงานออกแบบตกแต่งที่เกี่ยวข้องกับศูนย์จัดทำผลงานเพื่อใช้ประกอบการจัดแสดงของศูนย์ฯ	2	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกศิลปกรรม
3.3.2 แผนกซ่อมสงวนรักษา		ควบคุม ดูแลรักษาตลอดจนซ่อมบำรุงเบื้องต้น วัตถุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงนิทรรศการ การแสดงในโรงละคร โรงละครกลางแจ้งหรือตามความสมควรโดยถ้าความเสียหายมีมากจะนำส่งภาคเอกชนซ่อมแซมต่อไป		
	- หัวหน้าแผนก	- ทำหน้าที่ตรวจสอบสภาพ บำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุและสิ่งของที่ใช้ในการแสดง	1	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกซ่อมสงวนรักษา
	- เจ้าหน้าที่แผนก	- ช่วยเหลืองานด้านการบำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุสิ่งของที่ใช้ในการแสดง	2	- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกซ่อมสงวนรักษา
3.3.3 แผนกทะเบียนวัตถุ (คลังพิพิธภัณฑ์)		ควบคุมและดูแลสิ่งของที่จะใช้ในการแสดงทั้งในส่วนหอวัฒนธรรมและส่วนศิลปการแสดง โดยจะตรวจสอบสภาพวัตถุ และส่งไปสู่อุทยานวัฒนธรรมและศิลปการแสดงเมื่อพร้อมใช้งาน		- ห้องซ่อมสงวนรักษา - ห้องเก็บวัสดุภัณฑ์ - ลานเอนกประสงค์
	- หัวหน้าแผนก	- ควบคุมลงทะเบียนสิ่งของที่จัดแสดง ดูแลและตรวจสอบสภาพของสิ่งของ - วัตถุที่จัดแสดงในโครงการ	1	- ห้องทำงานหัวหน้าแผนกทะเบียนวัตถุ
	- เจ้าหน้าที่ทะเบียนวัตถุ	- ทำทะเบียนวัตถุ - สิ่งของที่จัดแสดงในโครงการ ตรวจเช็คสภาพ ทำรายงานเสนอต่อหัวหน้าแผนก	1	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ทะเบียนวัตถุ
	- ภัณฑารักษ์	- ดูแลรักษาวัตถุ-สิ่งของที่นำมาจัดแสดงทุกชิ้น ควบคุมการจัดแสดงนิทรรศการ ให้บริการด้านข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุจัดแสดงแก่ผู้สนใจ	2	- ส่วนงานเจ้าหน้าที่ทะเบียนวัตถุ
	- สิ่งของ	- รับ - จ่าย วัตถุสิ่งของที่เข้ามาสู่โครงการ - เก็บรักษาสิ่งของไว้ให้มีสภาพที่ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมและพร้อมที่จะจัดแสดงได้		- ลานรับวัตถุ - Collection Stor. - Temporary Stor.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	การดำเนินงานและการให้บริการ	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
3.3.3 แผนกเทคนิค	ช่างปฏิบัติ งานก่อสร้าง - ช่างไม้ - ช่างโลหะ - ช่างปูน - ช่างสี ช่างทำหุ่นจำลอง ช่างถ่ายภาพ	สร้างและทำอุปกรณ์สำหรับสนับสนุนการแสดง นิทรรศการและการแสดงในสวนศิลปการแสดง - ปฏิบัติงานไม้ - ปฏิบัติงานโลหะ , เชื่อม ฯลฯ - ปฏิบัติงานปูน - ปฏิบัติงานทาสี - จัดทำหุ่นจำลองเพื่อให้ประกอบการจัดแสดง ของศูนย์ - รับผิดชอบการถ่ายภาพ , ภาพยนตร์ , วีดีโอ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบเอกสารทางวิชาการ , ประชาสัมพันธ์ศูนย์ เป็นต้น		หมายเหตุ ในแผนกเทคนิคดำเนินการจ้างเอกชนเข้ามา ดำเนินงานเป็นครั้ง คราวจึงเตรียมองค์ ประกอบไว้รองรับเพียง บางส่วนคือ - บริเวณรับของ - ที่จอดรถรับส่งของ
4. ส่วนบริการ	- พนักงานทำ ความสะอาด - พนักงานจัดแต่ง บริเวณ - พนักงานขับรถ - ช่างไฟฟ้า - ช่างยนต์ - ช่างเทคนิคแสง เสียง - ช่างประปา - วัตถุทั่วไป	- ดูแลรักษาความสะอาดของโครงการ - ดูแลภูมิสถาปัตยกรรมรอบอาคารโครงการ - ขับรถในงานบริการต่างๆของศูนย์ - ทำหน้าที่ควบคุม การจัดการด้านระบบไฟฟ้า ดูแลด้านการใช้อุปกรณ์ รวมทั้งบำรุง รักษา ซ่อมแซมอุปกรณ์ในระบบไฟฟ้าของโครงการ - ปฏิบัติงานด้านการบำรุงรักษา , ดูแลการใช้ งานเครื่องยนต์ที่เป็นส่วนประกอบของระบบ โครงการและยานพาหนะของโครงการ - ทำหน้าที่ควบคุมงานในระบบเสียงและแสง สว่างของโครงการ - ทำหน้าที่ควบคุม การจัดการด้านระบบน้ำใช้ และน้ำเสีย ดูแลด้านการใช้อุปกรณ์ รวมทั้ง บำรุง รักษา - รับ - จ่ายสิ่งของทั่วไปเข้าสู่โครงการ	2* 2* 2* 1 1 1 1	หมายเหตุ (*) ในแผนกเทคนิคดำเนินการจ้างเอกชนเข้ามา ดำเนินงานเตรียมองค์ ประกอบไว้รองรับคือ - ส่วนพักผ่อน - ห้องน้ำ - ห้องเครื่องและห้อง ควบคุมระบบ - ลานบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	การดำเนินงานและการให้บริการ	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
4. บริการ	- เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย	- เข้าเวรยามรักษาความปลอดภัยเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์เป็นไปตามปกติอย่างราบรื่นและปลอดภัยของผู้มาใช้โครงการตลอดจนทรัพย์สิน	4*	<u>หมายเหตุ (*)</u> ในฝ่ายรักษาความปลอดภัยจ้างเอกชนเข้ามาดำเนินงานเป็นครั้งคราวจึงเตรียมองค์ประกอบไว้รองรับเพียงบางส่วนคือ - ส่วนพักผ่อน, ห้องน้ำ - ที่นั่งของยาม - โถงทางเข้าและพักคอย - ห้องน้ำ - ล้อม - โทรศัพท์สาธารณะ - บอร์ดประชาสัมพันธ์ - เคาน์เตอร์ต้อนรับผู้มาโครงการ - เคาน์เตอร์ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
5. ส่วนสาธารณะ	- ผู้มาใช้โครงการ	ให้บริการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ - ต้อนรับและอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาใช้โครงการ เตรียมเข้าใช้บริการของโครงการ		
5.1 บริการสาธารณะ	- เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ - เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว	- ทำหน้าที่ต้อนรับและให้บริการสอบถามข้อมูลทั่วไปแก่ผู้ที่มาเที่ยวชมโครงการ - รับผิดชอบเกี่ยวกับการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแก่ผู้มาเที่ยวชมโครงการ , ดูแลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสินค้าหัตถกรรม	1 1	- ส่วนร้านค้า - ทางเดินชมร้านค้าขายสินค้า - ห้องพยาบาล - ส่วนบริการขายอาหาร - ส่วนครัว - ส่วนเตรียมอาหาร - ส่วนประกอบอาหาร - ส่วนเก็บอาหาร - อุปกรณ์ปรุงอาหาร - ส่วนขนถ่ายอุปกรณ์ - ส่วนนั่งรับประทาน - ห้องน้ำ - ล้อม
5.2 ร้านอาหาร	- ผู้ดำเนินการ - ผู้ชม	- บริเวณขายสินค้าพื้นเมือง - ทางเดินนำชมสินค้าต่างๆ		
	- พยาบาล - ผู้ดำเนินการ	- ปฐมพยาบาลผู้เข้าใช้โครงการ - บริเวณขายอาหารให้แก่ผู้มาใช้บริการ - บริเวณครัวใช้ปรุงอาหารและเตรียมเก็บอาหารและอุปกรณ์	1	
	- ผู้ใช้บริการ	- ใช้ขน ส่ง อุปกรณ์ต่างๆ - ต้อนรับอำนวยความสะดวกแก่ผู้ชมบริการพื้นที่สำหรับนั่งรับประทานอาหาร		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบหลัก	ผู้ใช้อาคาร	การดำเนินงานและการให้บริการ	อัตรา	องค์ประกอบย่อย
5.3 ที่จอดรถ	- ผู้มาเที่ยวชมและติดต่อ - เจ้าหน้าที่ของศูนย์	- บริการให้ที่จอดรถแก่ผู้มาเที่ยวชมและติดต่อกับทางโครงการ - บริการให้ที่จอดรถแก่เจ้าหน้าที่ของศูนย์		- ที่จอดรถโดยสารเป็นหมู่คณะ - ที่จอดรถยนต์ส่วนตัว - ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ - ที่จอดรถยนต์ส่วนตัว - ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ - ที่จอดรถที่ใช้ในงานบริการโครงการ - ทำเทียบเรือเป็นหมู่คณะและส่วนตัว
5.4 ทำเทียบเรือ	- ผู้มาเที่ยวชมและติดต่อ	- บริการให้ทำน้ำเทียบเรือแก่ผู้มาเที่ยวชมและติดต่อกับทางโครงการ		

ตารางที่ 5.2.1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการจากองค์ประกอบหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 สรุปรายละเอียดองค์ประกอบโครงการ

รายละเอียดขององค์ประกอบโครงการที่ได้มาจากการดำเนินงานนั้นจะต้องนำมาดูลักษณะขององค์ประกอบเพื่อการจัดระเบียบขององค์ประกอบไปใช้ในการหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบได้ง่ายขึ้น

1. ส่วนสำนักงานบริหาร (Administrative office)

- สำหรับผู้มาติดต่อและแขกของทางศูนย์ฯ
 - ส่วนรับรองและที่พักคอย (Reception & Waiting Lobby)
- สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของส่วนสำนักงานบริหาร
 - ส่วนห้องน้ำ (w.c.)
 - ที่เตรียมอาหาร (Pantry)
 - ส่วนพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ (Lounge)
 - ห้องเก็บของ (Storage)

1.1 ฝ่ายบริหาร สำหรับผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารโครงการ

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ (Director room)
- ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ (Vice Director room)
- ส่วนเลขานุการ (Secretary)
- ห้องประชุมคณะกรรมการ (Conference room)

1.2 ฝ่ายธุรการ สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ

1.2.1 แผนกธุรการและประสานงาน (General Department)

- ส่วนทำงานหัวหน้าแผนก (Department Head's area)
- ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่แผนก (Working area)

1.2.2 แผนกการเงินและการบัญชี (Finance Dept.)

- ส่วนทำงานหัวหน้าแผนก (Department Head's area)
- ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่แผนก (Working area)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.3 แผนกเอกสาร (Documentation Dept.)

- ส่วนงานหัวหน้าแผนก (Department Head's area)
- ส่วนงานของเจ้าหน้าที่แผนก (Working area)
- ห้องเก็บเอกสารและวัสดุ (Storage)
- ห้องพิมพ์เอกสาร (Printing room)

2. ส่วนวิชาการ (Education)

2.1 ส่วนสำนักงาน (Educational Office)

- สำหรับผู้มาติดต่อและแขกของทางส่วนวิชาการ
- ส่วนรับรองและที่พักคอย (Reception & Waiting Lobby)
- สำหรับเจ้าหน้าที่ของส่วนวิชาการ
- ส่วนห้องน้ำ (w.c.)
- ที่เตรียมอาหาร (Pantry)
- ส่วนพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ (Lounge)

2.1.1 วิจัยและพัฒนาวัฒนธรรม (Research Office)

- ส่วนงานหัวหน้า (Department Head's area)
- ส่วนงานของเจ้าหน้าที่ (Working area)

2.1.2 ฝ่ายบริการการศึกษา (Education Service Office)

- ส่วนงานหัวหน้า (Department Head's area)
- ส่วนงานของเจ้าหน้าที่ (Working area)

2.2 ส่วนบรรยายทางวิชาการ (Lecture room)

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของส่วนบรรยายทางวิชาการ
- เวทีสำหรับผู้บรรยาย (Stage)
- ห้องเตรียมบรรยาย (Preparation room)
- ห้องฉายภาพยนตร์และควบคุมระบบ (Projector room)
- ห้องเก็บอุปกรณ์ต่างๆและฟิล์มของเจ้าหน้าที่ (Storage)
- สำหรับผู้เข้าฟังบรรยายและสัมมนา
- ส่วนที่นั่งฟังการบรรยายและสัมมนาของผู้ชม (Seating)
- ส่วนพักคอย (Hall)
- ห้องน้ำ (w.c.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม (Library)

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของส่วนหอสมุดวัฒนธรรม
 - ส่วนรับฝากของ (Depository)
 - เคาน์เตอร์รับ – จ่ายหนังสือ (Circulation Counter)
 - ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่ (Librarian Working Area)
 - ส่วนโสตทัศนอุปกรณ์ (Audio Visual)
 - ห้องเก็บหนังสือ (Library Storage)
 - ห้องซ่อมหนังสือและเก็บอุปกรณ์ต่างๆ (Technical room)
 - ส่วนถ่ายเอกสาร (Xerox area)
- สำหรับผู้เข้าใช้บริการหอสมุดวัฒนธรรม
 - ส่วนที่นั่งอ่านหนังสือของผู้ใช้บริการ (Reading Area)
 - ชั้นวางหนังสือของผู้ใช้บริการ (Book Stack)
 - ตู้บัตรรายการ (Card Catalogue)

3. ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง (Publicize and Exhibition)

3.1 ส่วนสำนักงาน ((Publicize and Exhibition's Office)

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของหอวัฒนธรรม
 - ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย (Department Head's area)
 - ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่าย (Working area)
- สำหรับเจ้าหน้าที่ของฝ่ายศิลปการแสดง
 - ส่วนทำงานหัวหน้าฝ่าย (Department Head's area)
 - ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่าย (Working area)

3.2 ส่วนหอวัฒนธรรม (Exhibition)

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของหอวัฒนธรรม
 - เก็บตัวและรับฝากของ (Information counter)
- สำหรับผู้เข้าชมนิทรรศการ
 - โถงทางเข้าและส่วนพักผ่อน (Hall)
 - ห้องน้ำ (w.c.)
 - โทรศัพท์สาธารณะ (Public Telephone)
 - ที่ดื่มน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1 นิทรรศการถาวร (Permanent exhibition)

3.2.2 ส่วนนิทรรศการชั่วคราว (Temporary exhibition)

3.2.3 ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง (Outdoor exhibition)

3.3 ส่วนศิลปการแสดง (Auditorium and Amphitheater)

3.3.1 ส่วนโรงละคร (Auditorium)

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของฝ่ายศิลปการแสดง
 - เก็บตัวและรับฝากของผู้เข้าชม (Information Counter)
 - ห้องฉายภาพยนตร์และสไลด์ (Projector room)
 - ห้องควบคุมระบบเสียงและแสง (Control room)
 - ห้องเก็บอุปกรณ์การแสดง (Storage)
- สำหรับนักแสดง
 - โถงหลังเวที (Foyer)
 - ห้องซ้อมการแสดง (Green room)
 - ห้องแต่งตัว, แต่งหน้านักแสดง (Dress room)
 - ห้องน้ำ (w.c.)
 - เวทีการแสดง (State)
- สำหรับผู้เข้าชมการแสดง
 - โถงทางเข้าและส่วนพักผ่อน (Hall)
 - ส่วนที่นั่งชม (Seating)
 - ห้องน้ำ (w.c.)

3.3.2 ส่วนโรงละครกลางแจ้ง (Amphitheater)

- สำหรับนักแสดง
 - ลานแสดงกลางแจ้ง (State)
 - ห้องแต่งตัว, แต่งหน้านักแสดง (Dress room)
 - ห้องน้ำ (w.c.)
- สำหรับผู้เข้าชมการแสดง
 - ลานทางเข้าและส่วนพักผ่อน (Plaza)
 - ส่วนที่นั่งชม (Seating)
 - ห้องน้ำ (w.c.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 ส่วนเทคนิค (Technical) สำหรับเจ้าหน้าที่ส่วนเทคนิค

3.4.1 แผนกศิลปกรรม (Artistic Department)

- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกศิลปกรรม (Working area)

3.4.2 แผนกซ่อมสงวนรักษา (Conservation Department)

- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่แผนกซ่อมสงวนฯ (Working area)
- ห้องซ่อมสงวนรักษา (Conservation room)
- ห้องเก็บวัสดุภัณฑ์ (Storage)
- ลานเอนกประสงค์ (Multipurpose area)

3.4.3 แผนกทะเบียนวัตถุ (Registrar & Collection Department)

- ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่แผนก (Working area)
- ห้องน้ำ (w.c.)
- ลานรับ - จ่ายวัตถุ (Loading & Receiving)
- คลังพิพิธภัณฑสถาน (Collection Storage)

3.4.4 แผนกเทคนิค (Technical Department)

4. ส่วนบริการ (Service)

- สำหรับเจ้าหน้าที่

- ห้องเครื่องไฟฟ้า (RMU.)
- ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง (Generator room)
- ห้องปั้มน้ำ (Pump room)
- ถังเก็บน้ำสำรอง (Water tank)
- ห้องเครื่องควบแน่น (Chiller room)
- หอน้ำเย็น (Cooling Tower)
- ห้องเป่าลม (AHU.)
- ห้องควบคุม (Control and Key room)
- ห้องพักขยะ (Refuse room)
- ลานบริการ (Loading & Receiving)
- ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่ (Lounge)
- ห้องน้ำ (w.c.)
- ห้องแต่งตัว (Locker room)
- ทีมเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (Security Unit)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สาธารณะ (Public)

5.1 บริการสาธารณะ (Public Service)

- สำหรับเจ้าหน้าที่
 - เคาน์เตอร์ต้อนรับผู้มาใช้โครงการ (Information Deck)
 - เคาน์เตอร์ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว (Information Deck)
 - ห้องพยาบาล (First Aid)
- สำหรับผู้ดำเนินการร้านค้า
 - ส่วนร้านค้า (Souvenir Shop)
- สำหรับผู้ใช้บริการ
 - โถงทางเข้าและพักผ่อน (General Lobby and hall)
 - โทรศัพท์สาธารณะ (Public Telephone)
 - บอร์ดประชาสัมพันธ์ (Board)
 - ห้องน้ำ (w.c.)

5.2 ส่วนร้านอาหาร (Cafeteria)

- สำหรับผู้ดำเนินการ
 - ส่วนบริการขายอาหาร (Service Counter)
 - ส่วนครัว (Kitchen)
 - ส่วนเตรียมอาหาร (Cook Preparation)
 - ส่วนประกอบอาหาร (Pantry)
 - ส่วนเก็บอาหารและอุปกรณ์การปรุงอาหาร (Storage)
 - ส่วนบริการครัว (Service area)
- สำหรับผู้ใช้บริการ
 - ส่วนนั่งรับประทานอาหาร (Dinning area)
 - ห้องน้ำสำหรับผู้ใช้บริการ (w.c.)

5.3 ส่วนที่จอดรถ (Parking)

- สำหรับผู้มาเที่ยวชมและติดต่อโครงการ (Public Parking)
 - ที่จอดรถโดยสารเป็นหมู่คณะ
 - ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล
 - ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำหรับเจ้าหน้าที่ (Staff Parking)
 - ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล
 - ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์
- สำหรับบริการ (Service Parking)
 - ที่จอดรถที่ใช้ในงานบริการโครงการ

5.4 ส่วนท่าเทียบเรือ (Landing)

- สำหรับผู้มาเที่ยวชมและติดต่อโครงการ
 - ท่าเทียบเรือโดยสารเป็นหมู่คณะ
 - ท่าเทียบเรือโดยสารรับจ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยขององค์ประกอบโครงการ

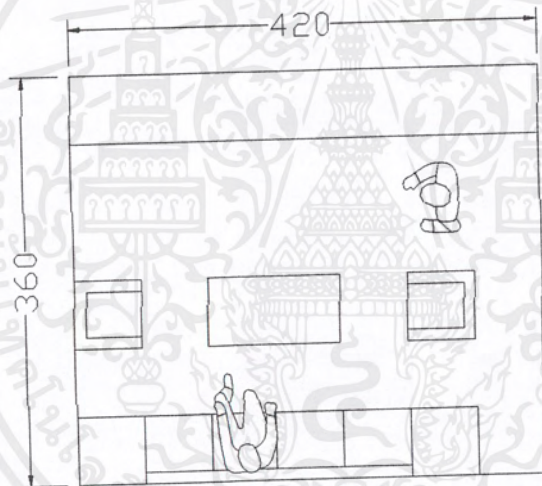
5.4.1 ส่วนสำนักงานบริหาร (Administrative office)

การวิเคราะห์ในแต่ละส่วนของส่วนสำนักงานบริหารจะใช้มาตรฐานดังนี้

- โถงทางเข้า พื้นที่ 0.64 ตร.ม./ คน
- ห้องรับรอง

ประกอบด้วย

1. โซฟา 5-7 คน
2. โต๊ะกลาง
3. โต๊ะมุม
4. ลี้นชักเอกสาร
5. Side Board

โดยพื้นที่จากการคำนวณ 3.60×4.20

เท่ากับ 15.12 ตร.ม.

- ส่วนพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ คิดโดยใช้ 20% ของผู้ใช้

พื้นที่ 2.00 ตร.ม. / คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องน้ำ โดยอัตราส่วนผู้ใช้ต่อจำนวนสุขภัณฑ์ในอาคารสาธารณะเท่ากับ

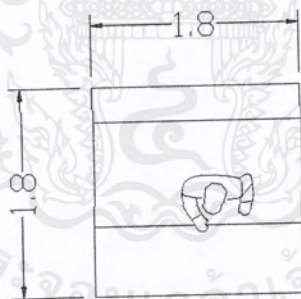
จำนวนคน	อ่างล้างหน้า		ส้วม		ที่ปัสสาวะ
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
1 - 200	1	1	2	3	2
201 - 400	2	2	3	4	3
401 - 600	3	3	4	5	4
601 - 800	4	4	5	6	5
801 - 1000	5	5	6	7	6

ตาราง 5.4.1.1 แสดงอัตราส่วนผู้ใช้ต่อจำนวนสุขภัณฑ์ในอาคารสาธารณะ

- ส่วนที่ล้างหน้า (Lavatory) พื้นที่ 0.8×0.8 เท่ากับ 0.64 ตร.ม.
 - ส่วนโถปัสสาวะชาย (Urinal) พื้นที่ 0.75×0.80 เท่ากับ 0.60 ตร.ม.
 - ส่วนห้องส้วม (Toilet) พื้นที่ 0.90×1.50 เท่ากับ 1.35 ตร.ม.
- ส่วนเตรียมอาหาร ประกอบด้วย

1. โต๊ะทำงาน

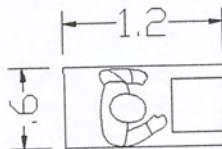
2. ตู้เก็บเอกสาร

โดยพื้นที่จากการคำนวณ 1.80×1.80

เท่ากับ 3.24 ตร.ม.

- ส่วนที่ดื่มน้ำ

โดยพื้นที่จากการคำนวณ 0.60×1.20

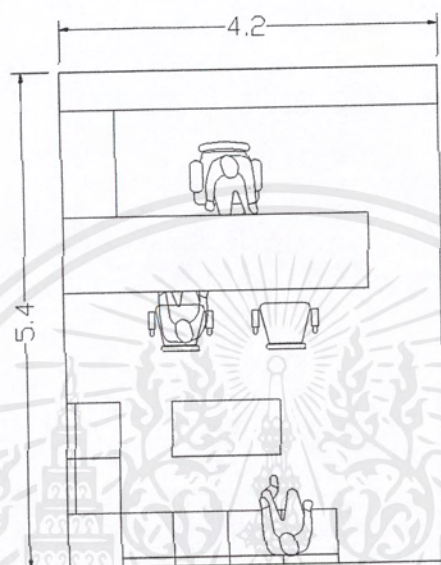
เท่ากับ 0.72 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ

ประกอบด้วย

1. โต๊ะทำงาน
2. ชุดรับแขก 5-6 คน
3. ตู้เก็บเอกสาร
4. ลิ้นชักเอกสาร
5. Side Board

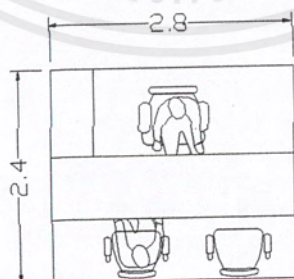

โดยพื้นที่จากการคำนวณ 4.20×5.40 เท่ากับ 22.68 ตร.ม.

- ส่วนเลขานุการ

ประกอบด้วย

1. โต๊ะทำงาน
2. เก้าอี้ทำงาน
3. เก้าอี้ผู้มาติดต่อ
4. ตู้เก็บเอกสาร

โดยพื้นที่จากการคำนวณ 2.40×2.80

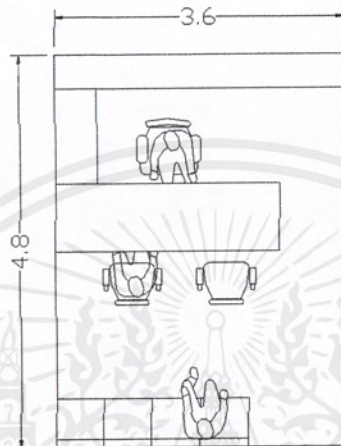
เท่ากับ 6.72 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ

ประกอบด้วย

1. โต๊ะทำงาน	2. ชุดรับแขก 3-4 คน
3. ตู้เก็บเอกสาร	4. ลินชักเอกสาร
5. Side Board	

โดยพื้นที่จากการคำนวณ 3.60×4.80

เท่ากับ 17.28 ตร.ม.

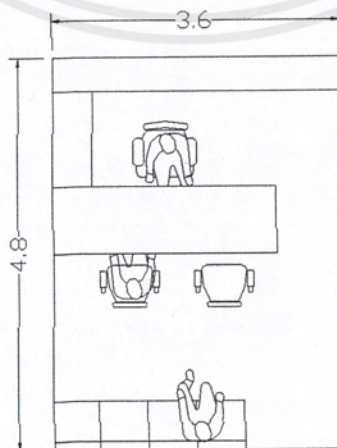
- ห้องประชุมคณะกรรมการ

พื้นที่ 2.00 ตร.ม. / คน

- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก

ประกอบด้วย

1. โต๊ะทำงาน	2. ชุดรับแขก 3-4 คน
3. ตู้เก็บเอกสาร	4. ลินชักเอกสาร
5. Side Board	

โดยพื้นที่จากการคำนวณ 3.60×4.80

เท่ากับ 17.28 ตร.ม.

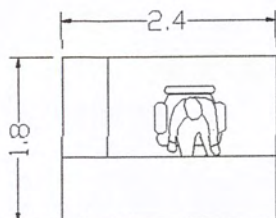
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่แผนก

ประกอบด้วย

1. โต๊ะทำงาน

2. ตู้เก็บเอกสาร

โดยพื้นที่จากการคำนวณ 1.80x2.40

เท่ากับ 4.32 ตร.ม.

โดยเริ่มต้นการหาพื้นที่ส่วนสำนักงานบริหาร

- สำหรับผู้มาติดต่อและแขกของทางศูนย์ฯ (เตรียมพื้นที่ 5 คนจากสถิติอาคารตัวอย่าง)

- โถงทางเข้า ผู้มาติดต่อ 5 คน เท่ากับ 3.20 ตร.ม.

- ส่วนพักคอย ผู้มาติดต่อ 5 คน เท่ากับ 3.20 ตร.ม.

- ห้องรับรอง เท่ากับ 15.12 ตร.ม.

- ป้ายประชาสัมพันธ์ เท่ากับ 1.44 ตร.ม.

- สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของส่วนสำนักงานบริหาร 26 คน

- ห้องน้ำ โดยมีผู้ใช้ 26 คนซึ่งเป็นจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้บริหาร ตามตาราง

- ชาย 2T 2U 1L เท่ากับ 4.50 ตร.ม.

- หญิง 2T 1L เท่ากับ 3.30 ตร.ม.

- ที่เตรียมอาหาร เท่ากับ 3.24 ตร.ม.

- ส่วนพักผ่อนของเจ้าหน้าที่ เท่ากับ 12.00 ตร.ม.

- ห้องเก็บของ เท่ากับ 6.00 ตร.ม.

ก) ฝ่ายบริหาร สำหรับผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารโครงการ

- ห้องทำงานผู้อำนวยการ เท่ากับ 22.68 ตร.ม.

- ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ เท่ากับ 17.28 ตร.ม.

- ส่วนเลขานุการ เท่ากับ 6.72 ตร.ม.

- ห้องประชุมคณะกรรมการ เท่ากับ 32.00 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) ฝ่ายธุรการ สำหรับเจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ

1. แผนกธุรการและประสานงาน	
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	เท่ากับ 17.28 ตร.ม.
- ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่แผนก 5 คน	เท่ากับ 21.60 ตร.ม.
2. แผนกการเงินและการบัญชี	
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	เท่ากับ 17.28 ตร.ม.
- ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่แผนก 3 คน	เท่ากับ 12.96 ตร.ม.
3. แผนกเอกสาร	
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	เท่ากับ 17.28 ตร.ม.
- ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่แผนก 2 คน	เท่ากับ 8.64 ตร.ม.
- ห้องเก็บเอกสารและวัสดุ	เท่ากับ 6.00 ตร.ม.
- ห้องพิมพ์เอกสาร	เท่ากับ 11.70 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ส่วนสำนักงานบริหาร

- ในส่วนต้อนรับผู้มาติดต่อและเจ้าหน้าที่โดยรวมของสำนักงานบริหาร	ใช้พื้นที่	52.00 ตร.ม.
- ในส่วนฝ่ายบริหาร	ใช้พื้นที่	78.68 ตร.ม.
- ในส่วนฝ่ายธุรการ	ใช้พื้นที่	112.74 ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนสำนักงานบริหาร	ใช้พื้นที่	243.42 ตร.ม.
บวกพื้นที่ Circulation 15% เข้าไปด้วยเป็น		279.93 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ห้องประมาณ เท่ากับ 24.00 ตร.ม.

- ห้องเก็บอุปกรณ์ต่างๆและฟิล์มของเจ้าหน้าที่

พื้นที่ห้องประมาณ เท่ากับ 6.00 ตร.ม.

- สำหรับผู้เข้าฟังบรรยายและสัมมนา

- ส่วนที่นั่งฟังการบรรยายและสัมมนาของผู้ชม

จากการวิเคราะห์ในขั้นต้นจะเลือกใช้ระบบการจัดที่นั่งแบบสามารถ

เคลื่อนย้ายได้ พื้นที่ของส่วนที่นั่งฟังบรรยายขนาด 100 คน โดยกำหนดให้มีห้องบรรยายทางวิชาการ 2 ห้อง เพื่อรองรับคณะผู้เข้าชมที่อาจมาซ้ำซ้อนกันได้โดยพื้นที่ห้องละ 46.00 ตร.ม โดยรวมทั้ง 2 ห้อง บรรยายทางวิชาการซึ่งเป็นที่นั่งเคลื่อนย้ายได้เป็นพื้นที่ทั้งหมด เท่ากับ 92.00 ตร.ม.

- ส่วนโรงพักคอย

จำนวนผู้เข้าฟังทั้งหมด 200 คน ใช้ 1/6 เท่ากับ 33 คน

โดยพื้นที่ส่วนโรงต่อ 1 คนเท่ากับ 0.64 ตร.ม.

ดังนั้นพื้นที่ทั้งหมด เท่ากับ 21.12 ตร.ม.

- ห้องน้ำโดยมีผู้ใช้ 200 คนโดยดูตามตาราง 5.4.1.1 จะได้

- ชาย 2T 2U 1L เท่ากับ 4.50 ตร.ม.

- หญิง 2T 1L เท่ากับ 3.30 ตร.ม.

รวมส่วนบรรยายทางวิชาการ เท่ากับ 226.07 ตร.ม.

ค) ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม (Library)

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของส่วนหอสมุดวัฒนธรรม

- ส่วนรับฝากของและเคาท์เตอร์รับ - จ่ายหนังสือ

พื้นที่ประมาณ เท่ากับ 8.25 ตร.ม.

- ส่วนทำงานของเจ้าหน้าที่ 3 คน เท่ากับ 12.96 ตร.ม.

- ห้องเก็บหนังสือและซ่อมหนังสือ เท่ากับ 17.50 ตร.ม.

- ถ่ายเอกสาร เท่ากับ 3.40 ตร.ม.

- สำหรับผู้เข้าใช้บริการหอสมุดวัฒนธรรม

ผู้เข้าใช้บริการหอสมุดวัฒนธรรมคิดเป็น 1/5 ของผู้เข้าชมทั้งหมด

(สถิติจากศูนย์บริการเพื่อการศึกษา) โดยผู้เข้าชมโครงการมีวันละ 495 คนต่อวัน โดยจะได้ผู้เข้าใช้บริการหอสมุดวัฒนธรรม วันละ 95 คน โดยเข้าใช้ไม่พร้อมกันโดยแบ่งเป็น 2 ช่วง จะได้ 43 คน

- ส่วนโรง คิดเป็นพื้นที่ 10 % ของพื้นที่นั่งอ่านหนังสือ

พื้นที่ของโรง เท่ากับ 16.74 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่วนที่นั่งอ่านหนังสือของผู้ใช้บริการ

พื้นที่อ่านหนังสือจะได้ 2.70 ตร.ม./คน โดยมีจำนวนผู้ใช้ 43 คน ซึ่ง

ส่วนพื้นที่อ่านหนังสือของผู้ใช้บริการจะได้พื้นที่ เท่ากับ 116.10 ตร.ม.

- ส่วนพื้นที่คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา

จากตัวอย่างอาคารกรณีห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ไทยพาณิชย์โดยจะได้จำนวนคอมพิวเตอร์ของหอสมุดได้ 2 เครื่อง โดยใช้พื้นที่เครื่องละ 2.4 ตร.ม.พื้นที่ส่วนคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา เท่ากับ 4.80 ตร.ม.

- ชั้นวางหนังสือของผู้ใช้บริการ

จากมาตรฐานการจัดตั้งห้องสมุดเฉพาะทางต้องมีหนังสือไม่ต่ำกว่า 5000 เล่ม โดยที่หนังสือ 250 เล่ม ใช้พื้นที่ 1.30 ตร.ม. 5000 เล่ม ใช้พื้นที่ เท่ากับ 26.00 ตร.ม.

- ตู้บัตรรายการ

เท่ากับ 1.50 ตร.ม.

- ส่วนอ่านไมโครฟิล์ม

กำหนดให้มีที่นั่งอ่าน 2 ที่นั่งเป็นพื้นที่ 3.60ต่อคน

พื้นที่อ่านไมโครฟิล์ม เท่ากับ 7.20 ตร.ม.

- ส่วนโสตทัศนอุปกรณ์ (จำนวนผู้ใช้คิดเป็น 20% ของผู้ใช้หอสมุด)

จำนวนผู้ใช้ส่วนโสตทัศนอุปกรณ์ 9 คน

พื้นที่นั่ง 1 คน ใช้พื้นที่ 0.96 ตร.ม.

พื้นที่เจ้าหน้าที่ควบคุม ใช้พื้นที่ 4.00 ตร.ม.

รวมส่วนโสตทัศนอุปกรณ์ ใช้พื้นที่ เท่ากับ 12.64 ตร.ม.

- Tape Storage

เท่ากับ 6.00 ตร.ม.

- Storage

เท่ากับ 6.00 ตร.ม.

- ส่วนรับฝากของ

เท่ากับ 4.25 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม

เท่ากับ 243.34 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ส่วนวิชาการ

- รวมพื้นที่ส่วนสำนักงานส่วนวิชาการ

เท่ากับ 104.96 ตร.ม.

- รวมพื้นที่ส่วนบรรยายทางวิชาการ

เท่ากับ 226.07 ตร.ม.

- รวมพื้นที่ส่วนหอสมุดวัฒนธรรม

เท่ากับ 243.34 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนวิชาการ

เท่ากับ 574.37 ตร.ม.

บวกพื้นที่ Circulation 15% เข้าไปด้วยเป็น

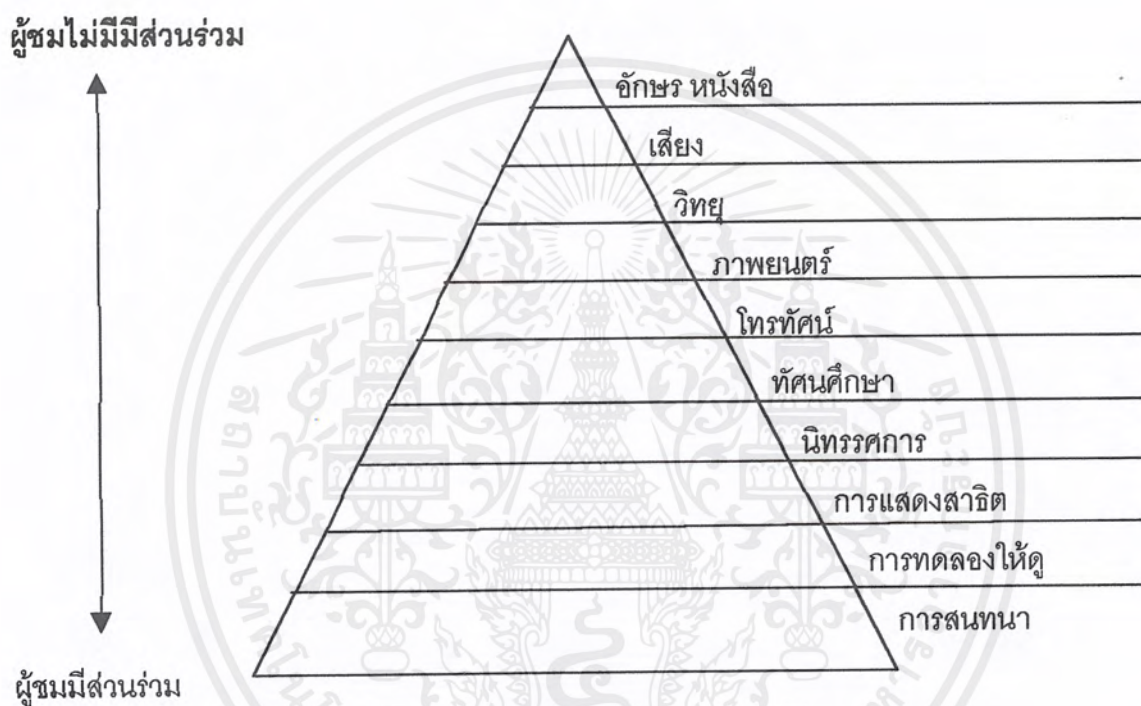
เท่ากับ 660.52 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.3 ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง

5.4.3.1 ส่วนหอวัฒนธรรม

การจัดแสดงโดยให้ลักษณะของการจัดแสดงแต่ละลักษณะเข้ากับเนื้อหาของแต่ละลักษณะ ต้องเข้าใจเนื้อหาการจัดแสดงอย่างละเอียดและต้องเข้าใจระดับการสื่อสารของแต่ละลักษณะการจัดแสดงก่อนจึงจะสามารถจะจัดแสดงได้ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ชมต่อการติดต่อสื่อสารต่างๆมีดังนี้²

แผนภูมิที่ 5.3.1.1 แสดงการสื่อสารแบบต่างๆกับการมีส่วนร่วมของผู้ชม

โดยการสื่อสารในลักษณะต่างๆตามแผนภูมินี้ไม่ใช่การสื่อสารในการจัดนิทรรศการทั้งหมดโดยการสื่อสารในการจัดนิทรรศการมี

- ก) การสื่อแบบหนังสือ อักษร เป็นการสื่อสารที่ผู้ชมมีส่วนร่วมน้อยที่สุดเนื่องจากใช้ประสาทการมองเห็นแบบ 2 มิติ เช่น การจัดแสดงแบบ Board
- ข) แสง การสื่อสารที่ผู้ชมมีส่วนร่วมน้อยเช่นกัน แต่ดึงดูดความน่าสนใจมากกว่า เช่นพวก Electronic Board เป็นการสื่อสารแบบ 2 มิติ

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 78

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ค) เสียง การสื่อสารที่ผู้ชมมีส่วนร่วมน้อยเช่นกัน แต่เพิ่มความหลากหลายของเสียงเข้ามาช่วยให้ผู้ชมมีส่วนร่วมมากขึ้น จึงดึงดูดความน่าสนใจมากกว่า เช่นพวก Electronic Board ที่มีเสียงประกอบ เป็นการสื่อสารแบบ 2 มิติ
- ง) สัมผัสปุ่ม เป็นการเริ่มการโต้ตอบแบบหนึ่ง คือ มีการกระทำ การมีส่วนร่วม จึงมากขึ้น เป็นการสื่อสารแบบ 2 มิติ
- จ) สัมผัสปุ่มแล้วเกิดเสียง มีการโต้ตอบโดยการกดปุ่มแล้วสร้างความน่าสนใจ โดยการใช้เสียงเข้ามาช่วยบรรยายเรื่องราว เช่น พวก Electronic Board
- ฉ) สัมผัสปุ่มแล้วเกิดแสง มีการโต้ตอบโดยการกดปุ่มแล้วสร้างความน่าสนใจ โดยการใช้แสงเข้ามาช่วยบรรยายเรื่องราว เช่น พวก Electronic Board
- ช) สัมผัสปุ่มแล้วเปิดวีดิทัศน์ ภาพเคลื่อนไหว เป็นการสื่อสารที่เริ่มมีการเคลื่อนไหวของภาพ ทำให้ความมีส่วนร่วมจะมากขึ้นเนื่องจากมีมิติที่หลากหลายมากขึ้น การรับรู้ข้อมูลจะดียิ่งขึ้น เช่น วีดิทัศน์
- ซ) สัมผัสปุ่มแล้วเกิดการโต้ตอบ เป็นการสื่อสารที่เริ่มมีการเคลื่อนไหวของภาพและมีการโต้ตอบที่มีมาก เช่น Computer
- ฌ) มงดู 3 มิติ เป็นลักษณะของงาน 3 มิติ ที่คนเราสามารถเข้าใจในมิติ กว้าง ยาว สูง ได้ง่าย จึงรับรู้ข้อมูลได้ง่าย เช่น Shelve
- ญ) สัมผัส 3 มิติ เป็นลักษณะของงาน 3 มิติ ที่คนเราสามารถเข้าใจในมิติ กว้าง ยาว สูง ได้ง่าย จึงรับรู้ข้อมูลได้ง่าย โดยเป็นแบบที่สามารถสัมผัสได้ ใกล้ชิด เช่น พวก Model
- ฎ) สัมผัส 3 มิติและมีส่วนร่วมในบรรยากาศ เป็นลักษณะของงาน 3 มิติ ที่คนเราสามารถเข้าใจในมิติ โดยสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในเรื่องราวได้เช่น Diorama แบบเปิด, Section Display แต่ต้องใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ โดยจะแบ่งลักษณะของการจัดแสดงได้เป็นดังนี้

1. แบบ 2 มิติ (Board or Panel)

เป็นการจัดแสดงในลักษณะ 2 มิติ โดยจัดแผ่นระนาบเป็นชุดๆ รั้งขนาดของแผ่นมักจะมีขนาดเท่าๆกันเป็นมาตรฐาน การจัดแสดงจำนวนมากอาจทำให้เกิดความน่าเบื่อหน่าย การจัดอาจจัดแบบลอยตัวหรือติดผนัง

1.1 Boards and Plate เป็นแผ่นเรียบ 2 มิติ จัดแสดงวัตถุที่วาง แขนง หรือห้อยที่มีขนาดค่อนข้างเล็ก มีลักษณะเป็นคำบรรยาย ภาพถ่าย ใช้ในการจัดแสดงประวัติ ความเป็นมาและเรื่องราวต่างๆที่ต้องการอาศัยการบรรยายเป็นหลัก การจัดจะจัดชิดผนังห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และกลางห้องบางส่วน ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของวัตถุและลักษณะการวางผังแสดง โดยจะให้ส่วนที่ติดผนังจะมีมากกว่าส่วนที่วางลอยตัว ส่วนที่วางลอยตัวอาจจะใช้เป็นแผ่นโปร่งใสตามอย่างอาคารตัวอย่างศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาก็ได้

1.2 Electronic Board and Plate มีลักษณะเหมือนกับแบบแรกแต่เพิ่มความน่าสนใจเข้าไปด้วยการนำไฟฟ้ามาใช้เช่น พวงไฟกระพริบ เครื่องบันทึกเสียง ฯลฯ

2. แบบ 3 มิติ

เป็นการจัดแสดงวัตถุลอยตัวลักษณะ 3 มิติ มีรูปทรงและขนาดต่างๆ มากมาย โดยการจัดแสดงวัตถุจริง วัตถุจำลอง วัตถุย่อส่วน การจัดแสดงอาจจัดแสดงแบบเดี่ยวๆ หรือ ประกอบเข้าด้วยกัน นอกจากนี้อาจมีการสร้างบรรยากาศประกอบวัตถุในลักษณะเหมือนจริงเพื่อเพิ่มความน่าสนใจและทำให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจโดยง่าย โดยการจัดแบบนี้ใช้งบประมาณค่อนข้างสูงและยุ่งยากในการจัดทำเพราะต้องใช้ความชำนาญพิเศษ แต่ก็เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับผู้ชมสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

2.1 Shelves ใช้แสดงวัตถุจำลองที่มีขนาดเล็กๆ เช่น หุ่นจำลองการแต่งกายวัตถุชิ้นเล็กๆ ต่างๆ รวบรวมมาจัดแสดงเพื่อการรักษาความปลอดภัยโดยจะจัดเรียงในตู้ การติดตั้งมีทั้งแบบติดผนังและลอยตัว

2.2 Model ใช้สำหรับแสดงสิ่งที่ต้องการให้เห็นรูปทรงลอยตัว มีลักษณะเป็น 3 มิติ จัดแสดงเรื่องราวโดยการวางหรือใส่ในตู้แสดง ลักษณะของการจัดแสดงจะถ่าย Scale จากสิ่งแสดงที่มีขนาดใหญ่ ไม่สามารถนำมาแสดงในห้องได้ให้มีขนาดเล็กลงพอที่จะแสดงได้ หรือจะนำเอาวัตถุจริงมาแสดงก็ได้

2.3 Diorama เป็นการจัดแสดงโดยเลียนแบบสภาพความเป็นจริงเพื่อแสดงให้เห็นบรรยากาศของเนื้อหาได้สมจริงสมจัง โดยการจัดฉากแสดงหรือหุ่นจำลองประกอบแสง สี เสียงรวมถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะ

2.3.1 แบบปิด คือการจัดแสดงโดยจัดตู้กระจกซึ่งมีความลึกอย่างต่ำ 0.60 เมตร นิยมใช้ในการจัดแสดงแบบถาวร เพราะสามารถป้องกันความเสียหายและฝุ่นละอองได้ดีกว่า มีการจัดทั้งในแบบตู้ติดผนังหรือใช้ตู้แบบลอยตัวก็ได้

2.3.2 แบบเปิด คือ การจัดแสดงโดยนำเอาสิ่งของจัดแสดงแบบไม่มีการปกปิดโดยกระจก ผู้ชมสามารถสัมผัสและและเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดแสดงได้ อาจเรียกว่า อันทราทัศน์ขนาดเท่าวัตถุจริง (Diorama Full Scale หรือ Period Room) อาจจะจัดใช้พื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่งของห้องหรืออาจจะใช้การจัดบนพื้นที่ยกระดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แบบใช้อุปกรณ์พิเศษ

การจัดแสดงโดยอาศัยเครื่องมือในการนำเสนอประเภทอุปกรณ์ไฟฟ้าหรืออิเล็กทรอนิกส์ การจัดแสดงแบบนี้มีข้อจำกัดในการจัดแสดง คือ ไม่สามารถจัดแสดงในลักษณะเปิดทั่วไปได้จำเป็นต้องมีส่วนเฉพาะตามความเหมาะสมของวิธีการและอุปกรณ์ในการจัดแสดง

3.1 วีดิทัศน์ และ สไลด์มัลติมีเดีย ส่วนจัดแสดงภาพและเสียง เป็นลักษณะของภาพเคลื่อนไหวประกอบแสง เสียง โดยการจัดแสดงมีความน่าสนใจเนื่องจากภาพที่เคลื่อนไหวที่ประกอบกับการบรรยายต่างๆทำให้ผู้ชมรับรู้ได้รวดเร็ว แต่จะมีข้อเสียที่ว่าเสียงลำดับเรื่องที่จะดูตามความสนใจไม่ได้ต้องดูไปตามเนื้อหาของเรื่อง ใช้กับเรื่องที่เป็นเรื่องราวได้ดี

3.2 ไมโครฟิล์ม เป็นการจัดแสดงโดยใช้ตัวไมโครฟิล์มแล้วให้ผู้ชมมองตัวแผ่นไมโครฟิล์มนี้ โดยมีการฉายแสงลงในไมโครฟิล์ม โดยเวลาที่ดูจะต้องมีการตอบโต้กับเครื่องมือพอสมควร การก้มลงไปดู การเลื่อนแผ่นไมโครฟิล์ม

3.3 คอมพิวเตอร์ เป็นการจัดแสดงที่มีการโต้ตอบอย่างชัดเจนโดยมีภาพ เสียง แสง ใช้กับเรื่องที่มีหัวข้อมากมายได้ดี

ลักษณะการแสดงผล แบบต่างๆ	สื่อสารใน ระดับต่างๆ										
	สื่อแบบใช้อักษร	แสง	เสียง	สัมผัสรูป	สัมผัสรูปเกิดแสง	สัมผัสรูปเกิดเสียง	สัมผัสรูปเปิดวีดิทัศน์	สัมผัสรูปเปิดการโต้ตอบ	มองดู 3 มิติ	สัมผัส 3 มิติ	สัมผัสมีส่วนร่วม 3 มิติ
1. Board	●										
2. Plate	●										
3. Electronic Board	●	●	●								
4. Shelve	●	●	●						●		
4. Model	●	●	●						●	●	
5. Diorama	●	●	●						●		
6. Period Room	●	●	●						●	●	●
7. Video Technique	●	●	●	●	●	●	●				
8. Microfilm	●	●	●	●	●	●					
9. Computer	●	●	●	●	●	●	●	●			

ตารางที่ 5.3.1.1 แสดงการใช้ลักษณะการจัดแสดงแบบต่างๆกับระดับการสื่อสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลือกใช้ลักษณะการแสดงในแบบต่างๆกับระดับการสื่อสารต้องขึ้นอยู่กับ
วัตถุประสงค์ในการจัดแสดงในแต่ละหัวข้อซึ่งแต่ละหัวข้อจะไม่เหมือนกันแล้วแต่จุดประสงค์และสมมติ
ฐานของแต่ละหัวข้อ

ก) นิทรรศการถาวร (Permanent Exhibition)

เป็นการจัดนิทรรศการโดยมีการเปลี่ยนแปลงนานๆที หรือ อาจมีใน
กรณีที่ใช้เวลาในการแสดงนานมากๆ เช่น 5-6 ปีถึงเปลี่ยนแปลงครั้งหนึ่ง³ โดยอย่างยิ่งการจัดโดยไม่ได้
ใช้วัตถุประสงค์ในการจัดแสดงมากนัก แต่เน้นวัตถุที่จัดทำขึ้นติดตั้งกับห้องนิทรรศการอย่างถาวรนั้นจะทำให้
ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทำได้ยาก เช่นเดียวกับอาคารตัวอย่างศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา การจัด
นิทรรศการถาวรนี้จะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าจะจัดเรื่องอะไรบ้าง ด้วยวัตถุประสงค์เช่นใด เป็น
งานของส่วนใด ควรลำดับเนื้อเรื่องอย่างไร ปัญหาอะไรบ้างที่ยังคลุมเครือจะต้องทิ้งไว้เป็นปัญหา⁴

โดยนิทรรศการถาวรของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาได้มีวัตถุประสงค์ของการจัดนิทรรศการตามความเป็นมา หน้าที่ และวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ ส่งเสริม เผย
แพร่ และปลูกฝังเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจและรับรู้วัฒนธรรมอันดีงามและร่วมกันพัฒนา
เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมสืบต่อไป โดยการจัดนิทรรศการจะเน้นการให้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา (จาก
ความเป็นมาของโครงการ

การกำหนดขนาดของเทคนิคการแสดงผล ซึ่งมีข้อพิจารณาดังนี้

- ก) ระยะและมุมมอง ซึ่งจะต้องนำมาใช้ในการกำหนดขนาดเพื่อ
สามารถให้ผู้ชมชมนิทรรศการได้ในระยะและมุมมองที่พอดี ไม่
ใกล้เกินไปจนไม่สามารถมองเห็นได้ทั้งชิ้นงาน
- ข) ขนาดมาตรฐาน

เลือกใช้ขนาดมาตรฐานในการกำหนดขนาดของวัตถุแสดงโดยใช้
ขนาดของมนุษย์เข้ามาอ้างอิง โดยใช้ Module ขนาด 60 ซม. โดยนำขนาดของไหล่มนุษย์มาคิด
คำนวณเพื่อการออกแบบที่เข้าได้กับมาตราส่วนของมนุษย์

ค) วิธีการคิดคำนวณขนาดของการแสดงวัตถุ

- นำวิธีการจัดแสดงมากำหนดเป็น Module มาตรฐาน
- บวกพื้นที่เพื่อสำหรับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และพื้นที่พิเศษ
ที่ต้องการให้เกิด Point of Interest

³ สัมภาษณ์ พนักงานเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร, 7 สิงหาคม 2542

⁴ กรมศิลปากร, คู่มือ : การปฏิบัติงานของภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรมศิลปากร,

กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2536. หน้า 78-79.

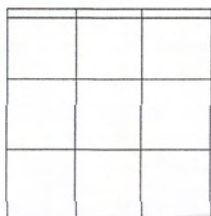
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง) ขนาดของวัตถุที่นำมาแสดง

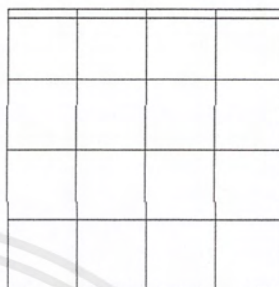
- Board

1.4

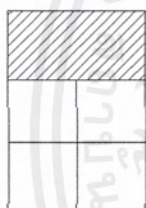

3.2

5.8

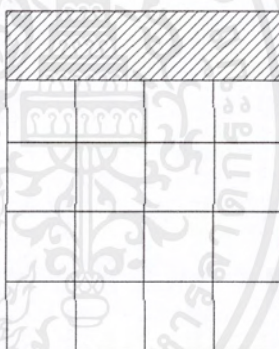
- Electronic Board, Video Technique

2.2

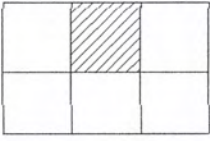
4.3

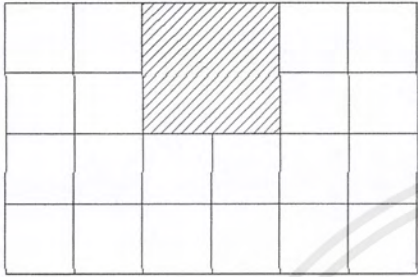
7.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

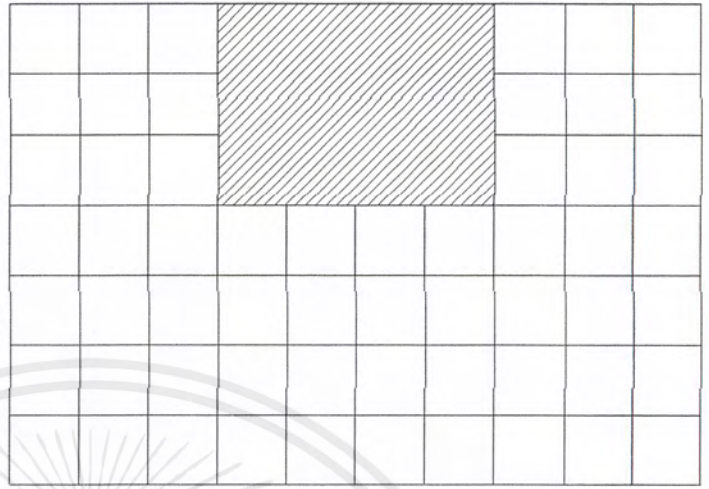
- Plate, Shelve, Model ชิดผนัง

2.2

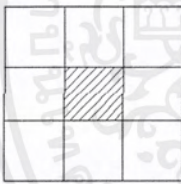

8.6

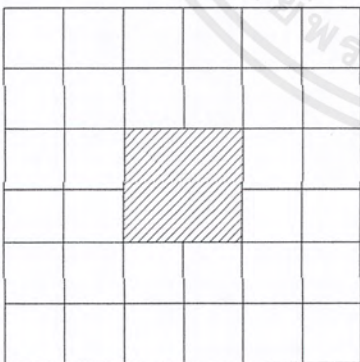

25.2

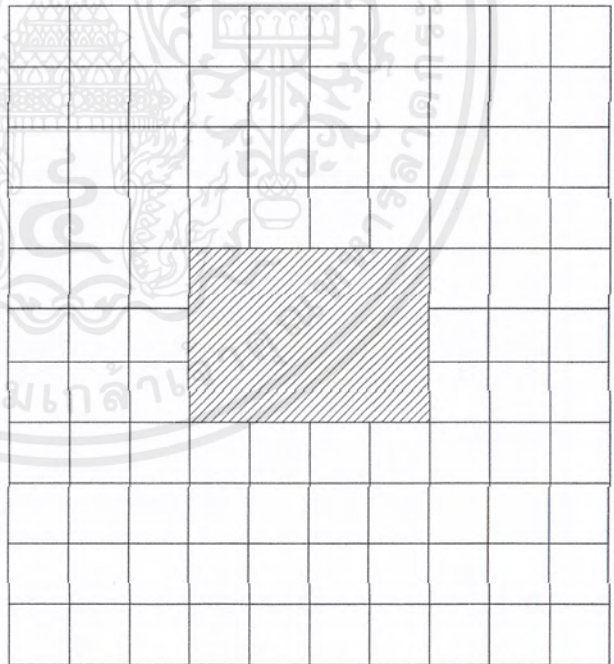
- Plate, Shelve, Model ลอยตัว

3.2

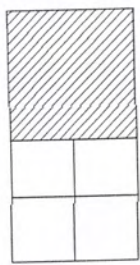
13.0

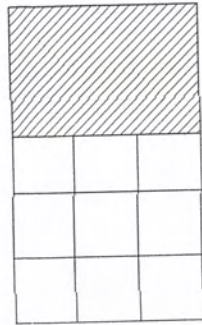
39.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

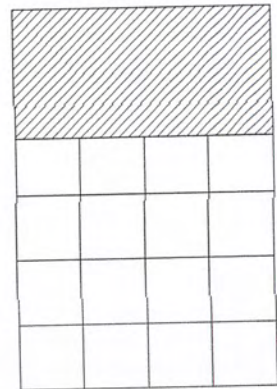
- Diorama

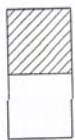
2.9

5.4

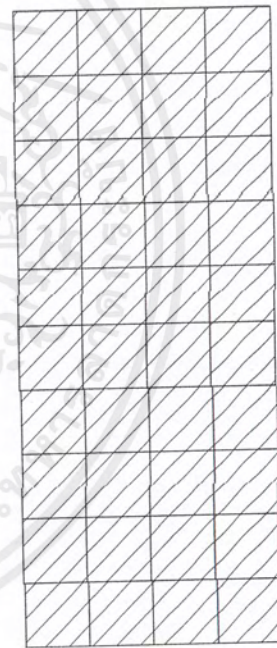
8.6

0.7

18.0

14.4

- Microfilm, Slide Multivision, Period Room

ภาพที่ 5.3.1.2 แสดงการคำนวณหาขนาดวัตถุแสดง

โดยรายละเอียดของการจัดแสดงในนิทรรศการถาวรมีดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model ฐาน			Object Model ลอยตัว			Diorama			Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.	Area	Time
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	2.2		
1. กำเนิดสถานี																						
1.1 ต้นกำเนิดสถานี		1	1																		5.8	90
- เทือกเขาทั้ง 5 ของภาคเหนือ		1																			3.2	
ต้นกำเนิด ปิง วัง ยม น่าน																						
- แม่น้ำปิง	1																				1.4	
- แม่น้ำวัง	1																				1.4	
- แม่น้ำยม	1																				1.4	
- แม่น้ำน่าน	1																				1.4	
1.2 ลักษณะทางกายภาพของ - แม่น้ำเจ้าพระยา											1								2		15.2	180
1.2.1 จุดเริ่มต้นและสิ้นสุด														1							5.4	
1.2.2 ภูมิอากาศลุ่มแม่น้ำ	1																				1.4	
1.2.3 ดิน	1																				1.4	
1.2.4 น้ำ	1																				1.4	
1.2.5 ชีวิตและพืชพรรณใน - สถานี		1																			3.2	

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model			Object Model			Diorama			Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.			Area	Time
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	1	2.2	4.3		
1.3 แม่น้ำสาขลา			1																	1			8	120
1.3.1 แม่น้ำท่าจีน	1																		1			2.1		
1.3.2 แม่น้ำลพบุรี	1																		1			2.1		
1.3.3 แม่น้ำน้อย	1																		1			2.1		
1.3.4 แม่น้ำตะแบกฝรั่ง	1																		1			2.1		
14 คลองและการขุดคลอง					1															1		9.4	120	
1.4.1 การขุดคลองลัด		1																				3.2		
1.4.2 การขุดคลองเชื่อมกับ แม่น้ำสายอื่น		1																				3.2		
รวมส่วนกำเนิดสายน้ำ	11	4	2	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	4	4	4	75	510	
2. ประวัติศาสตร์กับสายน้ำ																								
2.1 ความเป็นมาของคำว่า "แม่น้ำเจ้าพระยา"			1																	1		8	75	
2.2 ราชธานีริมแม่น้ำ					1			3						2						1		43.1	120	
2.3 เหตุการณ์ต่าง ๆ บนสายน้ำ																				1		2.2	240	
- ยุทธภูมิของอยุธยา			1																			5.8		

Exhibition Items	Board		Electronic		Board		Object		Model วัสดุ		Object			Diorama			Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.	Area	Time
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	2.2	4.3		
การยกทัพขึ้นสู่เมืองของพระเจ้าตากสิน		1																			3.2		
ย้ายเมืองหลวงมาธนบุรี		1																			3.2		
เริ่มกรุงรัตนโกสินทร์		1																			3.2		
2.4 ของที่ค้นพบในสถานีเรือโบราณ		1			1																4.3	60	
เครื่องถ้วยเงินสมัยต่าง ๆ		1					1														3.2		
รวมส่วนประวัติศาสตร์	-	4	2	-	2	-	1	4	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	3	87	495	
3. สายน้ำกับมนุษย์																							
3.1 วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี																							
3.1.1 ชีวิตความเป็นอยู่	1																				1.4	240	
- การดำรงชีวิตกับสายน้ำในวันหนึ่งๆ		1																			21.2		
- กิจกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละส่วนของบ้าน		1																			18.2		
- กิจกรรมร่วมกันของชุมชน		1																			3.2		

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model 3D			Object Model 2D			Diorama			Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.		Area	Time	
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6					14.4	18			0.7
3.1.2 ลักษณะชุมชนอยู่อาศัย และการตั้งถิ่นฐาน						1										1							25.2	140
- ชุมชนชาวอมฤที่เกาะเกร็ด														1									5.4	
- ชุมชนไทยเดิมที่คลองบางกอกน้อย														1									5.4	
- ชุมชนทำสวนผักผลไม้คลองมหาสวัสดิ์														1									5.4	
- หมู่บ้านญี่ปุ่น โปตุเกส อีสลาม มอญที่อยู่อาศัย	1																						3.2	
- ชุมชนไทยแท้ที่บ้านปากกราม บ้านต้นยาง บ้านพุดอยุธยา	1																						3.2	
- ชุมชนไทยที่คลองหันตรา																							5.4	
- บ้านหัวตะพาน อ.วิเศษชัยชาญ อ่างทอง	1																						3.2	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดูแบบลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model ทัศนัง			Object Model ถอดตัว			Diorama			Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.		Area	Time				
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6					14.4	18			0.7	0.7	2.2	4.3
3.1.3 เครื่องมือเครื่องใช้						1											1							3.9	105		
- เครื่องมือเครื่องใช้ประจำวัน	1																	1							2.1		
- เครื่องมือในการเกษตร	1																	1							2.1		
- เครื่องมือเครื่องใช้ในโรงงานต่างๆและศิลปหัตถกรรม	1																	1							2.1		
- เครื่องมือจับสัตว์น้ำและสัตว์บก	1																	1							2.1		
3.1.4 อาชีพ																											
- ทำนา		1							1																	7.9	185
- วิธีปลูกข้าวแบบต่างๆ	1																									1.4	
- วัฒนธรรมข้าวที่เกิดขึ้นในสังคม	1																									1.4	
- ทำสวนทำไร่	1																									1.4	
- ทำจับสัตว์และประมง	1																									1.4	
- การค้าขาย	1																									1.4	
- ตลาดน้ำ		1																								8.6	

Exhibition Items	Board		Electronic		Board		Object		Model ๓๓๓๓		Diorama			Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.		Area	Time	
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7			2.2
3.1.5 ประเพณีราชนิกูร์		1																		3.2	140	
- ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับสายน้ำ					1													1		7.2		
- ประเพณีลอยกระทง	1																			1.4		
- ประเพณีแข่งเรือ	1																			1.4		
- ประเพณีชักพระ	1																			1.4		
วัดนางชี																						
- ประเพณีสงกรานต์	1																			1.4		
- ประเพณีที่ได้รับอิทธิพลจากสายน้ำ		1																1		5.4	135	
3.1.6 ประเพณีหลวง		1																1		5.4	135	
- การเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตราทางชลมารคในวาระพิเศษ		1																		3.2		
- การเสด็จเลียบพระนครเนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชาภิเษก		1																		3.2		

Exhibition Items	Board		Electronic Board		Object		Model วัสดุผนัง		Object		Model ถอดตัว			Diorama			Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.	Area	Time
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	26.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	2.9	5.4		
- การเสด็จเสวยพระนคร เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรม ราชาภิเษก		1																				3.2	
- การเสด็จถวายพระภิน ที่วัดริมแม่น้ำ		1																				3.2	
- พระราชพิธีลงทรง		1																				3.2	
รวมส่วนวัฒนธรรมประเพณี	14	16	-	-	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	2	3	4	5	-	-	188.8	940
3.2 วัฒนธรรมทางศิลปกรรม																						3.2	230
3.2.1 สถาปัตยกรรม		1																				3.2	
- ที่พักอาศัยและร้านค้า		1																				3.2	
- เรือนเครื่องผูก																						3.2	
- เรือนเครื่องสับ																						3.2	
- เรือนแพดูขอบ																						3.2	
- โป๊ะ																						3.2	
- เรือ																						3.2	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model ชูตผนัง			Object Model ถอดตัว			Diorama				Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.		Area	Time
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	2.2	4.3			
- วัดริมน้ำ						1																	7.2	120
- วัดระฆังโฆสิตาราม																			1				0.7	
- วัดอรุณราชวราราม																			1				0.7	
- วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม																			1				0.7	
- วัดเฉลิมพระเกียรติ																			1				0.7	
- วัดประมัยยิกาวาศ																			1				0.7	
- วัดกุ																			1				0.7	
- วัดไผ่ล้อม																			1				0.7	
- วัดพุทธโสธรวรย																			1				0.7	
- วัดไชยวัฒนาราม																			1				0.7	
- วัดกษัตราธิราช																			1				0.7	
- วัดพนัญเชิง																			1				0.7	

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model ที่ติดตั้ง			Object Model ถอดตัว			Diorama				Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.		Area	Time		
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4					18	0.7			0.7	2.2
- พระราชวัง						1																				
- พระราชวังเดิม		1										1														
- พระบรมมหาราชวัง		1										1														
- พระที่นั่งดุสิต มหาปราสาท	1																									
- พระที่นั่งจักรี มหาปราสาท	1																									
- พระที่นั่งบรมพิมาน	1																									
- พระที่นั่ง ไพศาลทักษิณ	1																									
- วัดพระศรีศาสดาราม	1																									
- พระราชวังบางปะอิน		1																								
- พระที่นั่งวิมานิมุข พิพิธภัณฑ์	1																									
- พระที่นั่งไอศวรรย์ ทิพย์อาสนะ	1																									
- พระที่นั่งเวหาศน์จำรูญ	1																									

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model วัสดุ			Object Model วัสดุ			Object Model วัสดุ			Diorama			Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.		Area	Time
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	0.7	2.2	4.3				
3.2.2 ประติมากรรม	1								1		2														20.6	60
3.2.3 จิตรกรรม	1		3																						18.8	60
3.2.4 หัตถศิลป์		1																			1				3.9	240
- เครื่องจักสาน		1																				1			6.1	
- วัสดุที่นำมาจักสาน									1																2.2	
- ใช้ในครัวเรือน									1																2.2	
- ใช้ในการจับสัตว์									1																2.2	
- ใช้เป็นเครื่องเรือน									1																2.2	
- ใช้สวมศีรษะ									1																2.2	
- ใช้เป็นหินของเล่น									1																2.2	
- การปั้นหม้อดินเผา		1																					1		6.1	
- หม้อข้าวดินเผา																									3.2	
- หม้อแกงดินเผา																									3.2	
- หม้อทะนบน																									3.2	
- หม้อตาล																									3.2	

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model ชีตผนัง			Object Model ๓มิติ			Diorama				Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.			Area	Time	
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	1	2.2	4.3				
																							6.1			
- การทำหุ่น		1																						6.1		
- หุ่นใหญ่ หุ่นหลวง							1																		2.2	
- หุ่นเล็ก							1																		2.2	
- หุ่นกระบอก							1																		2.2	
- หุ่นละครเล็ก							1																		2.2	
- ตุ๊กตาชาววัง							1																		2.2	
- แหล่งผลิตสินค้าต่างๆ						1																			10.1	
- เกาะเกร็ด นมบุรี		1																							3.2	
- อ. ป่าโมก อ่างทอง		1																							3.2	
- อ. นครหลวง อยุธยา		1																							3.2	
- อ. บางปะหัน อยุธยา		1																							3.2	
- อ. บางระจัน อยุธยา		1																							3.2	
- อ. โคกสำโรง ลพบุรี		1																							3.2	
รวมส่วนวัฒนธรรมศิลปกรรม	10	15	-	-	-	3	12	-	-	10	-	3	-	-	-	-	-	-	-	11	4	-	-	314.2	935	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าการอื่นที่ส่งผล ยกเว้นกรณีเห็นเหตุแบบลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model			Object Model			Object Model			Diorama			Period Room	Slide	Computer	Video Tech.		Area	Time
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7				0.7	2.2		
3.1 วัฒนธรรมการคมนาคม																									
3.3.1 คมนาคมตามสายน้ำ																									
3.3.1.1 เรือลำนำ		1																							
- เรือขุด		1																							
- เรือแม่เป										1															
- เรือทะเล										1															
- เรือมอ										1															
- เรือที่ลอก										1															
- เรือต่อ		1																							
- เรือเอี่ยมเงิน										1															
- เรือลำป็น										1															
- เรือแก่งพัง										1															
- เรือป่าบ										1															
- เรือบด										1															
- เรือกระแวง										1															

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น หากมีเหตุที่ประสงค์ขอยืมเอกสารนี้ กรุณาติดต่อขอขอยืมเอกสารที่ห้องสมุดของเอกสารทุกครั้งหากนำไปใช้

Exhibition Items	Board		Electronic Board			Object ชูตผนัง		Object Model ๓มิติ			Diorama				Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.		Area	Time	
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	2.2			4.3
3.3.1.3 เรือสำเภา											1										39.6	240	
3.3.1.4 กิจกรรม คมนาคนทางน้ำ		1																				3.2	120
- เรือพายตามสายน้ำ		2																				7.1	
- เรือข้ามฟาก		1																				3.9	
3.3.2 คมนาคนข้ามสายน้ำ		1																				3.2	120
- สะพาน		1																				21.2	
- สะพานพระราม 6	1																					1.4	
- สะพาน พระพุทธยอดฟ้า	1																					1.4	
- สะพานกรุงธน	1																					1.4	
- สะพานกรุงเทพ	1																					1.4	
- สะพานสมเด็จพระเจ้า พระปิ่นเกล้า	1																					1.4	
- สะพานนนทบุรี	1																					1.4	
รวมส่วนวัฒนธรรมการคมนาคน	9	14	-	-	-	2	1	-	-	13	2	-	-	-	-	1	-	2	1	-	256.5	960	

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model ชูตพ่นง			Object Model ลอดตง			Diorama					Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.			Area	Time	
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18					0.7	0.7	2.2			4.3
3.4 วัฒนธรรมทางภาษา																											
3.4.1 วรรณกรรมเกี่ยวกับแม่น้ำเจ้าพระยา			1																				1				90
3.4.2 เพลงเรือ		1																	1								60
รวมส่วนวัฒนธรรมทางภาษา	-	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	150	
3.5 วัฒนธรรมทางจิตใจ																											
3.5.1 ความผูกพันระหว่างคนกับแม่น้ำเจ้าพระยา	1																							1			60
3.5.2 สัญลักษณ์ของน้ำ	1																							1			60
รวมส่วนวัฒนธรรมทางจิตใจ	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	120	
4. ฐานน้ำในปัจจุบัน																											
4.1 ความสำคัญของแม่น้ำที่มีค่าน้อยลง	1																										30
4.2 การประโยชน์จากแม่น้ำ	1																							1			120
- ใช้ในการอุปโภคบริโภค			1																								
- ใช้ในการเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์			1																								
- ใช้เป็นแหล่งอาหาร			1																								

Exhibition Items	Board		Electronic Board			Object Model วัสดุ		Object Model วัสดุ			Diorama				Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.		Area	Time	
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	2.2			4.3
ใช้ในการจัดสหกรณ์		1																			3.2		
ใช้ในการคมนาคม		1																				3.2	
ใช้เป็นสถานที่พักผ่อน		1																				3.2	
ใช้เป็นสถานที่ประกอบพระราชพิธีสำคัญ		1																				3.2	
4.3 ปัญหาที่เกิดขึ้นในแม่น้ำ	1																1					2.1	60
ปัญหาและผลกระทบด้านสาธารณสุข		1																				3.2	
ปัญหาและผลกระทบด้านเศรษฐกิจ		1																				3.2	
ปัญหาและผลกระทบด้านสังคม		1																				3.2	
4.4 คุณภาพน้ำและการอนุรักษ์แม่น้ำเจ้าพระยา	1																1					2.1	120
การรักษาต้นน้ำลำธาร		1																				3.2	
- การแก้ไขปัญหาหน้าผาเดี่ยว		1																				3.2	

Exhibition Items	Board			Electronic Board			Object Model ชีตผนัง			Object Model วัตถุตั้ง			Diorama				Period Room	Slide	Computer	Microfilm	Video Tech.		Area	Time	
	1.4	3.2	5.8	2.2	4.3	7.2	2.2	8.6	25.2	3.2	13	39.6	2.9	5.4	8.6	14.4	18	0.7	0.7	0.7	2.2	4.3			
- การใช้กฎหมาย มาตรการ แก้ไขมลพิษทางน้ำ		1																					3.2		
- การศึกษาและสำรวจและ วิจัยคุณภาพน้ำ		1																						3.2	
- การกำจัดพิษน้ำ		1																						3.2	
- การให้การศึกษาและเข้าใจ แก่ประชาชน		1																						3.2	
รวมส่วนสายน้ำในปัจจุบัน	4	16	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	86.9	330	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกและเผยแพร่ไปยังเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปพื้นที่ของสวนนิทรรศการถาวรและเวลาในการชม

โดยแบ่งแยกออกเป็นแต่ละสวนซึ่งมีหัวข้อแตกต่างกัน

1. กำเนิดสายน้ำ

พื้นที่แสดงงาน	75 ตารางเมตร
เวลาในการชม	510 วินาที หรือ 8 นาที
จำนวนชิ้นงานทั้งหมด	29 ชิ้น

2. ประวัติศาสตร์กับสายน้ำ

พื้นที่แสดงงาน	87 ตารางเมตร
เวลาในการชม	495 วินาที หรือ 8 นาที
จำนวนชิ้นงานทั้งหมด	18 ชิ้น

3. สายน้ำกับมนุษย์

3.1 วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี

พื้นที่แสดงงาน	188 ตารางเมตร
เวลาในการชม	940 วินาที หรือ 16 นาที
จำนวนชิ้นงานทั้งหมด	56 ชิ้น

3.2 วัฒนธรรมทางศิลปกรรม

พื้นที่แสดงงาน	314 ตารางเมตร
เวลาในการชม	935 วินาที หรือ 16 นาที
จำนวนชิ้นงานทั้งหมด	68 ชิ้น

3.3 วัฒนธรรมการคมนาคม

พื้นที่แสดงงาน	256 ตารางเมตร
เวลาในการชม	960 วินาที หรือ 17 นาที
จำนวนชิ้นงานทั้งหมด	45 ชิ้น

3.4 วัฒนธรรมทางภาษา

พื้นที่แสดงงาน	17.3 ตารางเมตร
เวลาในการชม	150 วินาที หรือ 3 นาที
จำนวนชิ้นงานทั้งหมด	5 ชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5 วัฒนธรรมทางจิตใจ

พื้นที่แสดงงาน

8.8 ตารางเมตร

เวลาในการชม

120 วินาที หรือ 2 นาที

จำนวนชิ้นงานทั้งหมด 5 ชิ้น

4. สายน้ำในปัจจุบัน

พื้นที่แสดงงาน

86.9 ตารางเมตร

เวลาในการชม

330 วินาที หรือ 5 นาที

จำนวนชิ้นงานทั้งหมด 25 ชิ้น

รวมพื้นที่ทั้งหมดในส่วนนิทรรศการถาวรได้

1034.5 ตารางเมตร

โดยรวมพื้นที่ Circulation 30 % จะเท่ากับ 1344.85 ตารางเมตร

รวมเวลาทั้งหมดที่ใช้ในการชมนิทรรศการ

4440 วินาที หรือ 74 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) นิทรรศการชั่วคราว (Temporary Exhibition)

นิทรรศการประเภทนี้เป็นกิจกรรมที่มีบทบาทต่อส่วนแสดงมาก

เพราะปัจจุบันประชาชนมีเรื่องที่ต้องศึกษาหาความรู้และความเพลิดเพลินจากสื่อมวลชนต่างๆ มากมาย สื่อมวลชนเหล่านั้นต่างก็มีเทคนิคในการเสนอเรื่องราวข่าวสารที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ส่วนแสดงจำเป็นจะต้องมีการเคลื่อนไหว จัดกิจกรรมต่างๆ ได้รับความสนใจและอำนวยความสะดวกในการศึกษาและเพิ่มพูนความรู้ของประชาชนด้วย บทบาทของการจัดนิทรรศการนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งเพราะเรื่องราวข่าวสารต่างๆ ของส่วนแสดงหากไม่มีการเปลี่ยนแปลงแล้ว ความเบื่อหน่ายจะเกิดขึ้น⁵

โดยนิทรรศการชั่วคราวมีลักษณะเป็นพื้นที่เอนกประสงค์ในร่วมใช้จัดนิทรรศการในลักษณะหมุนเวียนโดยนำเนื้อหาการจัดแสดงที่เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง โดยเนื้อหาของนิทรรศการชั่วคราวมีดังนี้

- นิทรรศการในวันสำคัญหรืองานเทศกาลต่างๆ
- นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสต่างๆ
- นิทรรศการแสดงชีวิตความเป็นอยู่และประเพณีตามฤดูกาลต่างๆ เช่น ฤดู

กาลปลูกข้าว ฤดูเก็บเกี่ยว เป็นต้น

สรุปพื้นที่ของส่วนนิทรรศการชั่วคราวและเวลาในการชม

พื้นที่และเวลาในการชมของนิทรรศการชั่วคราวคิดเป็นมาตรฐานประมาณ 1/3

ของส่วนนิทรรศการถาวร (จากมาตรฐานการจัดพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ)

รวมพื้นที่ทั้งหมดในส่วนนิทรรศการชั่วคราวได้ 431 ตารางเมตร

รวมเวลาทั้งหมดที่ใช้ในการชมนิทรรศการ 1480 วินาที หรือ 24 นาที

ค) นิทรรศการกลางแจ้ง (Outdoor Exhibition)

เป็นพื้นที่เอนกประสงค์ใช้จัดนิทรรศการในลักษณะหมุนเวียนเหมือน

นิทรรศการชั่วคราวและถาวรเหมือนนิทรรศการถาวรแต่เป็นพื้นที่กลางแจ้ง โดยได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการชมนิทรรศการกลางแจ้งไว้ประมาณ 15 นาทีซึ่งจะไม่สร้างความน่าเบื่อในการชมนิทรรศการกลางแจ้งให้แก่ผู้ชม โดยจะหาพื้นที่นิทรรศการกลางแจ้งจากเวลาในการชมโดย เทคนิคที่ใช้ในการจัดแสดงส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะ Object Model ที่ลอยตัว ซึ่งขนาดของการจัดแสดงโดยเทคนิคนี้ใช้ขนาดมาตรฐานซึ่งจะใช้พื้นที่ประมาณขึ้นละ 13 ตารางเมตรโดยใช้ระยะเวลาในการชมงานขึ้นละ 30 วินาทีโดยในเวลา 15 นาทีจะชมได้ 30 ชิ้น โดยวิธีการหาดังนี้

⁵ กรมศิลปากร, คู่มือ : การปฏิบัติงานของภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร,

กรุงเทพฯ: อมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2536. หน้า 79.

สรุปพื้นที่ของส่วนนิทรรศการกลางแจ้งและเวลาในการชม

กำหนดระยะเวลาในการชม	15 นาที
ใช้เวลาในการชมชั้นละ	30 วินาที
ชมวัตถุแสดงประมาณ	30 ชั้น
ชั้นหนึ่งใช้ขนาดมาตรฐานชั้นละ	13 ตารางเมตร
จะได้พื้นที่จัดแสดง	390 ตารางเมตร
เพิ่มพื้นที่ Circulation 30 % เป็น	507 ตารางเมตร

ง) ส่วนอื่นๆของหอวัฒนธรรม

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของหอวัฒนธรรม

- ส่วนทำงานและเก็บตัวและรับฝากของ

โดยผู้เข้าชมในแต่ละวันมีปริมาณ 495 คนต่อวัน

โดยเวลาเข้าชมต่อรอบ ประมาณ 3 ชั่วโมง

วันหนึ่งจะมีเข้าไปชมการแสดง 2 ผลัด

คิดเป็น การเข้าไปชม $495/2 = 248$ คนต่อรอบ

โดยอัตราการฝากของของผู้เข้าชมเท่ากับ $1/6$

(ข้อมูลจากศูนย์บริการการศึกษา)

คิดเป็นผู้ใช้บริการฝากของ $248/6$ เท่ากับ 42 คน

โดยพื้นที่เก็บของเท่ากับ 0.56 ต่อคน

ชั้น 3 ชั้นจะได้ 7.84 ตร.ม.

รวมพื้นที่เจ้าหน้าที่ 2 คนเป็น เท่ากับ 12.84 ตร.ม.

- สำหรับผู้เข้าชมนิทรรศการ จากการวิเคราะห์หาจำนวนผู้เข้าชม

นิทรรศการจะได้วันละ 495 วัน ซึ่งจะแบ่งเป็น 2 ผลัดคือเข้าเย็น ซึ่งจะทำการกลุ่มคนที่เข้าชมจะเป็น 248 คน โดยจะนำตัวเลขนี้ไปคิดในส่วนอื่นต่อไป

- โถงทางเข้าและส่วนพักคอย

คิดพื้นที่คนละ 0.64 ตร.ม.ต่อคน โดย

พื้นที่ประมาณ เท่ากับ 158.40 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมพื้นที่ส่วนอื่นๆในหอวัฒนธรรม เท่ากับ 171.24 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ของส่วนหอวัฒนธรรมและเวลาในการชม

- นิทรรศการถาวร	พื้นที่	1034.50 ตารางเมตร
	เวลา	74 นาที
- นิทรรศการชั่วคราว	พื้นที่	331.63 ตารางเมตร
	เวลา	24 นาที
- นิทรรศการกลางแจ้ง	พื้นที่	390.00 ตารางเมตร
	เวลา	15 นาที

พื้นที่ทั้งหมดในนิทรรศการทุกประเภท 1756.13 ตารางเมตร

เพิ่มพื้นที่ Circulation 30 % เป็น 2282.57 ตารางเมตร

- ส่วนอื่นๆในหอวัฒนธรรม พื้นที่ 171.24 ตารางเมตร

เพิ่มพื้นที่ Circulation 15 % เป็น 196.93 ตารางเมตร

พื้นที่ทั้งหมดในส่วนหอวัฒนธรรม 2479.50 ตารางเมตร

เวลาในการชมในส่วนหอวัฒนธรรม 113 นาที

โดยระยะเวลาในการทำกิจกรรมอื่นๆ \pm 30 นาที

รวมระยะเวลาทั้งหมด 113 นาที หรือ 1 ชั่วโมง 53 นาที

ถึง 143 นาที หรือ 2 ชั่วโมง 23 นาที

5.4.3.2 ส่วนศิลปการแสดง

ส่วนศิลปการแสดงนี้จะหมายรวมทั้งโรงละครและโรงละครกลางแจ้ง โดยในสองส่วนนี้ จะแบ่งเป็นพื้นที่สำหรับนักแสดง เจ้าหน้าที่และผู้ชม

ก) โรงละคร (Auditorium)

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของฝ่ายศิลปการแสดง

- ส่วนทำงานและเก็บตัวและรับฝากของผู้เข้าชม

รวมพื้นที่เจ้าหน้าที่ 2 คนเป็น เท่ากับ 14.52 ตร.ม.

- ห้องฉายภาพยนตร์และสไลด์ เท่ากับ 24.00 ตร.ม.

- ห้องควบคุมระบบเสียงและแสง เท่ากับ 8.00 ตร.ม.

- ห้องเก็บอุปกรณ์การแสดง (คิดเป็นพื้นที่ 20% ของพื้นที่ส่วนเวที)

พื้นที่ห้องเก็บอุปกรณ์ 20/100 x 120 ตร.ม.

รวมพื้นที่ เท่ากับ 24.00 ตร.ม.

- บริเวณขนส่งอุปกรณ์ เท่ากับ 30.00 ตร.ม.

- สำหรับนักแสดง นักแสดงส่วนโรงละครประมาณ 20 คนโดยจะแบ่งเป็นชายและ

หญิงอย่างละครึ่งหนึ่ง

- โถงหลังเวที เท่ากับ 12.80 ตร.ม.

- ห้องซ้อมการแสดง เท่ากับ 50.00 ตร.ม.

- ห้องซ้อมแซมเครื่องแต่งกาย

พื้นที่ห้องเท่ากับ เท่ากับ 30.00 ตร.ม.

- ห้องแต่งตัว, แต่งหน้านักแสดงแยกเป็นห้องชายและหญิง

จำนวนนักแสดงชายประมาณ 10 คนและหญิง 10 คน

พื้นที่ห้องนักแสดงชาย เท่ากับ 30.00 ตร.ม.

พื้นที่ห้องนักแสดงหญิง เท่ากับ 30.00 ตร.ม.

- ห้องน้ำสำหรับนักแสดงแยกเป็นห้องชายและหญิง

- ห้องน้ำ โดยมีผู้ใช้ 40 คนซึ่งตามตาราง 5.4.1.1 จะได้

- ชาย 2T 2U 1L เท่ากับ 4.50 ตร.ม.

- หญิง 2T 1L เท่ากับ 3.30 ตร.ม.

- เวทีการแสดง

การแสดงใช้เนื้อที่ทางลึก 5 เมตร(จากอาคารตัวอย่าง)

การแสดงดนตรีและละครใช้ด้านกว้างประมาณ 10 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่เวทีประมาณ

เท่ากับ 50.00 ตร.ม.

- สำหรับผู้เข้าชมการแสดง

จากตัวอย่างอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยในสวนหอบประชุมเล็กมีผู้เข้าร่วมประชุมมากที่สุดคือจำนวน 300 คน และการวิเคราะห์มุมมองและระยะการมองของผู้ชมต่อการแสดงที่ออกท่าทางระยะการมองที่ดีที่สุด 15.00 เมตร และ ไกลที่สุด 22.50 เมตร จากการวิเคราะห์จำนวนที่นั่ง Theaters รูป Proscenium (Fan) Shape ซึ่งเป็นรูปร่างที่ดีที่สุดนั้น

โดยเลือกจำนวนผู้ชมการแสดง 350 ที่นั่งตามมาตรฐานโรงละครขนาดเล็ก (เพื่อการขยายตัวของโรงละครด้วย) เพราะสอดคล้องกับจำนวนผู้ใช้โดยจะเหมาะสมกับขนาดของห้องประชุมที่มีรูปร่างที่มีประสิทธิภาพ

- โถงทางเข้าและส่วนพักคอย

จำนวนผู้ชมที่ใช้โถงคิดเป็น 1/6 ของจำนวนที่นั่ง

พื้นที่คนละ 0.64 ตร.ม.ต่อคน

พื้นที่โถงทางเข้า

เท่ากับ 37.33 ตร.ม.

- ส่วนที่นั่งชมของผู้เข้าชม

พื้นที่ที่นั่งชมการแสดงคิดเป็น 1.05 ตร.ม.ต่อคน

พื้นที่ที่นั่งชม

เท่ากับ 367.50 ตร.ม.

- ห้องน้ำสำหรับผู้ชม จากตารางที่ 5.4.1.1

ผู้ชมจำนวน 400 คนใช้ห้องน้ำ

- ชาย 3T 3U 2L

เท่ากับ 7.13 ตร.ม.

- หญิง 3T 2L

เท่ากับ 5.33 ตร.ม.

รวม

เท่ากับ 12.46 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนโรงละคร

เท่ากับ 728.41 ตร.ม.

ข) ส่วนโรงละครกลางแจ้ง (Amphitheater)

- สำหรับนักแสดง

- ลานแสดงกลางแจ้ง

การแสดงใช้เนื้อที่ทางลึก 5 เมตร(จากอาคารตัวอย่าง)

การแสดงดนตรีและละครใช้ด้านกว้างประมาณ 10 เมตร

พื้นที่เวทีประมาณ

เท่ากับ 50.00 ตร.ม.

- ห้องแต่งตัว, แต่งหน้านักแสดงแยกเป็นห้องชายและหญิง

จำนวนนักแสดงชายประมาณ 10 คนและหญิง 10 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ห้องนักแสดงชาย เท่ากับ 30.00 ตร.ม.

พื้นที่ห้องนักแสดงหญิง เท่ากับ 30.00 ตร.ม.

- ห้องน้ำสำหรับนักแสดงแยกเป็นห้องชายและหญิง

- ห้องน้ำ โดยมีผู้ใช้ 40 คนซึ่งตามตาราง 5.4.1.1 จะได้

- ชาย 2T 2U 1L เท่ากับ 4.50 ตร.ม.

- หญิง 2T 1L เท่ากับ 3.30 ตร.ม.

- สำหรับผู้เข้าชมการแสดง

จากตัวอย่างอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยในสวนลานแสดงกลางแจ้ง มีขนาด 1000 คน โดยเลือกจำนวนผู้ชมการแสดง 300 ที่นั่งเพราะสอดคล้องกับจำนวนผู้ชม

- ลานทางเข้าและสวนพักผ่อน

จำนวนผู้ชมที่ใช้คิดเป็น 1/6 ของจำนวนที่นั่ง

พื้นที่คนละ 0.64 ตร.ม.ต่อคน

พื้นที่ลานทางเข้า เท่ากับ 32.00 ตร.ม.

- ส่วนที่นั่งชมของผู้เข้าชม

พื้นที่ที่นั่งชมการแสดงคิดเป็น 0.375 ตร.ม.ต่อคน

พื้นที่ที่นั่งชม เท่ากับ 112.5 ตร.ม.

รวมพื้นที่สวนโรงละครกลางแจ้ง เท่ากับ 262.30 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ของสวนศิลปการแสดง

- รวมพื้นที่สวนโรงละคร เท่ากับ 728.41 ตร.ม.

- รวมพื้นที่สวนโรงละครกลางแจ้ง เท่ากับ 262.30 ตร.ม.

รวมพื้นที่สวนศิลปการแสดง เท่ากับ 990.71 ตร.ม.

เพิ่มพื้นที่ Circulation 15 % เป็น เท่ากับ 1139.32 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.3.3 ส่วนสำนักงานเผยแพร่และจัดแสดง

(Publicize and Exhibition's Office)

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของหอวัฒนธรรม

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ

เท่ากับ 17.28 ตร.ม.

- ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดแสดงนิทรรศการ 3 คน

เท่ากับ 12.96 ตร.ม.

- สำหรับเจ้าหน้าที่ของฝ่ายศิลปการแสดง

- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่ายศิลปการแสดง เท่ากับ 17.28 ตร.ม.

- ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ฝ่าย เท่ากับ 8.64 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนสำนักงานเผยแพร่และจัดแสดง เท่ากับ 56.16 ตร.ม.

5.4.3.4 ส่วนเทคนิค สำหรับเจ้าหน้าที่ส่วนเทคนิค

1. แผนกศิลปกรรม

- ห้องทำงานแผนกศิลปกรรม 3 คน เท่ากับ 12.96 ตร.ม.

2. แผนกซ่อมสงวนรักษา

- ห้องทำงานแผนกซ่อมสงวนรักษา 3 คน เท่ากับ 12.96 ตร.ม.

- ห้องซ่อมสงวนรักษา เท่ากับ 40.00 ตร.ม.

- ห้องเก็บวัสดุภัณฑ์ เท่ากับ 20.00 ตร.ม.

3. แผนกทะเบียนวัตถุ

- คลังพิพิธภัณฑ์

พื้นที่ของส่วนคลังพิพิธภัณฑ์ ขึ้นอยู่กับจำนวนชิ้นงานที่เก็บรักษาไว้และวิธี

การเก็บรักษาจากการศึกษาอาคารตัวอย่าง ทำให้พิจารณาได้ว่า ส่วนคลังพิพิธภัณฑ์จะมีเนื้อที่คิดเป็น 23% ของส่วนจัดแสดงงาน เช่น

Kurayoshi Tottiri Prefictural Museum 25%

Saitama Prefictural Museum 22%

Kurayoshi Museum 21%

The Kochi Prefictural Museum 20%

Ibaragi Prefictural Museum 28%

ได้ค่าเฉลี่ยประมาณ 23% ซึ่งเท่ากับส่วนพิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑของนิทรรศการถาวรซึ่งเป็นพื้นที่
Collection Storage คิดเป็นพื้นที่ เท่ากับ 297.39 ตร.ม.
พื้นที่ส่วนคลังพิพิธภัณฑของนิทรรศการชั่วคราว
และนิทรรศการกลางแจ้งซึ่งเป็นพื้นที่ Temporary Storage
คิดเป็นพื้นที่ เท่ากับ 215.47 ตร.ม.

- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก เท่ากับ 17.28 ตร.ม.

- ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่แผนก 3 คน เท่ากับ 12.96 ตร.ม.

- ลานรับ – จ่ายวัสดุ เท่ากับ 20.00 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนแผนกทะเบียนวัตถุ เท่ากับ 563.10 ตร.ม.

4. แผนกเทคนิค เป็นการจ้างเอกชนภายนอกเข้ามาดำเนินการ โดยเป็นการ
ดำเนินงานภายนอกโครงการเลยไม่ต้องเตรียมองค์ประกอบไว้รองรับอย่างเป็นทางการ

รวมพื้นที่ส่วนเทคนิค เท่ากับ 649.02 ตร.ม.

เพิ่มพื้นที่ Circulation 15 % เป็น เท่ากับ 746.37 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ของส่วนเผยแพร่และจัดแสดง

- พื้นที่ทั้งหมดในส่วนหอวัฒนธรรม เท่ากับ 1942.35 ตร.ม.

เพิ่มพื้นที่ Circulation 15-30 % เป็น เท่ากับ 2496.72 ตร.ม.

- พื้นที่ส่วนศิลปการแสดง เท่ากับ 990.71 ตร.ม.

เพิ่มพื้นที่ Circulation 15 % เป็น เท่ากับ 1139.32 ตร.ม.

- รวมพื้นที่ส่วนสำนักงานเผยแพร่และจัดแสดง เท่ากับ 56.16 ตร.ม.

เพิ่มพื้นที่ Circulation 15 % เป็น เท่ากับ 64.58 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนเทคนิค เท่ากับ 649.02 ตร.ม.

เพิ่มพื้นที่ Circulation 15 % เป็น เท่ากับ 746.37 ตร.ม.

รวมพื้นที่เป็น 4446.99 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.4 ส่วนบริการ (Service)

- ส่วนพักผ่อน สำหรับเจ้าหน้าที่พนักงาน

จำนวน 14 คน (รวมคนจากภาคเอกชนที่เข้ามาทำงาน

ในโครงการด้วยส่วนหนึ่ง เพราะต้องมีที่รองรับให้ด้วย)

ผู้ใช้ พื้นที่ 2.00 ตร.ม. / คน

พื้นที่ประมาณ เท่ากับ 28.00 ตร.ม.

- ห้องน้ำ

- ชาย 2T 2U 1L เท่ากับ 4.50 ตร.ม.

- หญิง 2T 1L เท่ากับ 3.30 ตร.ม.

- ที่นั่งประจำของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

พื้นที่ส่วนนี้ เท่ากับ 16.00 ตร.ม.

- ห้องเครื่องและห้องควบคุม

- ห้องควบคุมระบบ เท่ากับ 17.84 ตร.ม.

- ห้องเครื่องไฟฟ้า เท่ากับ 40.00 ตร.ม.

- ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง เท่ากับ

เครื่องปั่นไฟฟ้าสำรองขนาด 5.00 ตร.ม.

ถังน้ำมัน 5.00 ตร.ม.

แผงควบคุมการทำงาน 0.45 ตร.ม.

พื้นที่ทำงานภายใน 0.15 ตร.ม.

รวมพื้นที่ เท่ากับ 10.60 ตร.ม.

- ถังเก็บน้ำใต้ดิน

ปริมาณการใช้น้ำของอาคารประเภทพิพิธภัณฑ

ประมาณ 1 ลิตร/คน/วัน

จำนวนผู้มาใช้โครงการ 707 คนต่อวัน

ปริมาณความต้องการน้ำต่อวัน 707 ลิตรต่อวัน

ปริมาตร 71 ลบ.ม.

ปริมาณน้ำสำรอง (รวมการดับเพลิง)

เวลา 6 ชม. ปริมาตร 48 ลบ.ม.

รวมปริมาณน้ำใช้ 119 ลบ.ม.

ขนาดถังน้ำให้ลึก 2.5 ม. ใช้พื้นที่ 47.60 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ดึงเก็บน้ำด้านบนอาคาร

ต้องสำรองน้ำใช้ไม่น้อยกว่า 1 ชม. ใช้น้ำชม.ละ 7.1 ลบ.ม.

กำหนดสำรองน้ำใช้ประมาณ 2 ชม. ใช้น้ำ 14.20 ลบ.ม.

เมื่อเครื่องสูบน้ำเสียสำรอง 30 นาที 3.55 ลบ.ม.

สำรองดับเพลิงประมาณ 10 ลบ.ม.

รวมปริมาณน้ำ 27.75 ลบ.ม.

ขนาดถังเก็บน้ำบนอาคารลึก 2.00 เมตรเท่ากับ

13.88 ตร.ม.

- ดึงกำจัดน้ำเสีย

ปริมาณน้ำใช้ต่อวัน เท่ากับ 7.1 ลบ.ม.

ปริมาณน้ำเสียประมาณ 80-90% ของน้ำใช้

ปริมาณน้ำเสียต่อวัน เท่ากับ 6.39 ลบ.ม.

ใช้พื้นที่ของถังกำจัดน้ำเสียประมาณ 6.39 ตร.ม.

- ห้องปั๊มน้ำ เท่ากับ 12.00 ตร.ม.

- ห้องเครื่องปรับอากาศ ส่วนที่จำเป็นต้องปรับอากาศ
(โดยใช้น้ำมาคิด 20 ตร.ม.ต่อ ตัน)

- ห้องนิทรรศการถาวร พื้นที่ปรับอากาศ 994.9 ตร.ม.

คิดเป็นการปรับอากาศ 49.75 ตัน

- ห้องนิทรรศการชั่วคราว พื้นที่ปรับอากาศ 331.63 ตร.ม.

คิดเป็นการปรับอากาศ 16.58 ตัน

- โรงละคร พื้นที่ปรับอากาศ 728.41 ตร.ม.

คิดเป็นการปรับอากาศ 36.42 ตัน

- หอสมุดวัฒนธรรม พื้นที่ปรับอากาศ 243.34 ตร.ม.

คิดเป็นการปรับอากาศ 12.17 ตัน

- ห้องบรรยายทางวิชาการ พื้นที่ปรับอากาศ 226.07 ตร.ม.

คิดเป็นการปรับอากาศ 11.30 ตัน

รวมเป็นการปรับอากาศ 126.22 ตัน

- หอน้ำเย็น เท่ากับ 12.50 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ห้องเครื่องควบคุม

ขนาด 60 ตัน 3 เครื่อง เท่ากับ $3 \times (1.80 \times 7.00 \times 1.60)$

พื้นที่ เท่ากับ 80.00 ตร.ม.

- ห้องเป่าลม

- ห้องนิทรรศการถาวร คิดเป็นการปรับอากาศ 49.75 ตัน

ใช้ขนาดห้อง 3.50×2.50 เท่ากับ 8.75 ตร.ม.

- ห้องนิทรรศการชั่วคราว คิดเป็นการปรับอากาศ 16.58 ตัน

ใช้ขนาดห้อง 2.00×0.80 เท่ากับ 1.60 ตร.ม.

- โรงละคร คิดเป็นการปรับอากาศ 36.42 ตัน

ใช้ขนาดห้อง 3.50×2.50 เท่ากับ 8.75 ตร.ม.

- หอสมุดวัฒนธรรม คิดเป็นการปรับอากาศ 12.17 ตัน

ใช้ขนาดห้อง 2.00×0.80 เท่ากับ 1.60 ตร.ม.

- ห้องบรรยายทางวิชาการ คิดเป็นการปรับอากาศ 11.30 ตัน

ใช้ขนาดห้อง 2.00×0.60 เท่ากับ 1.20 ตร.ม.**สรุปพื้นที่ของส่วนบริการ**

รวมพื้นที่เป็น เท่ากับ 260.52 ตร.ม.

เพิ่มพื้นที่ Circulation 15 % เป็น เท่ากับ 299.60 ตร.ม.

5.5.5. สาธารณะ (Public)

ก) ส่วนบริการสาธารณะ

- สำหรับผู้ใช้บริการ

- โถงทางเข้าหลัก

จากการคาดคะเนผู้ใช้โครงการในปี พ.ศ. 2552 ประมาณ 495 คน ต่อวัน จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 โดยโถงทางเข้าหลักจะต้องรองรับผู้ใช้โครงการในปริมาณสูงสุดได้อย่างเพียงพอ

โดยเวลาทำการของศูนย์ฯ แบ่งเป็น 2 ช่วง

ช่วงเช้า 9.00 – 12.00 น.

ช่วงบ่าย 13.00 – 16.00 น.

รวม 6 ชั่วโมง

ผู้ชมในแต่ละช่วงเช้าและบ่ายจะแบ่งเป็นช่วงละ 248 คน

พื้นที่โถงทางเข้าหลัก เท่ากับ 158.72 ตร.ม.

- ส่วนพักคอย

ใช้จำนวนคน 20 % ของจำนวนคนทั้งหมด คือ 50 คน

ใช้พื้นที่คนละ 0.64 ตร.ม. ใช้พื้นที่ทั้งหมด

พื้นที่ส่วนพักคอย เท่ากับ 32 ตร.ม.

- ส่วนรับรองแขก

เท่ากับ 15.12 ตร.ม.

- ห้องน้ำ ผู้ใช้ 308 คน โดยดูจาก ตาราง 5.4.1.1 จะได้

- ชาย 3T 3U 2L

เท่ากับ 7.13 ตร.ม.

- หญิง 3T 2L

เท่ากับ 5.33 ตร.ม.

รวม

เท่ากับ 12.46 ตร.ม.

- โทรศัพท์สาธารณะ

จำนวน 4 หน่วย พื้นที่หน่วยละ 0.64 ตร.ม.

พื้นที่ส่วนโทรศัพท์สาธารณะ เท่ากับ 2.56 ตร.ม.

- บอร์ดประชาสัมพันธ์

เท่ากับ 1.44 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

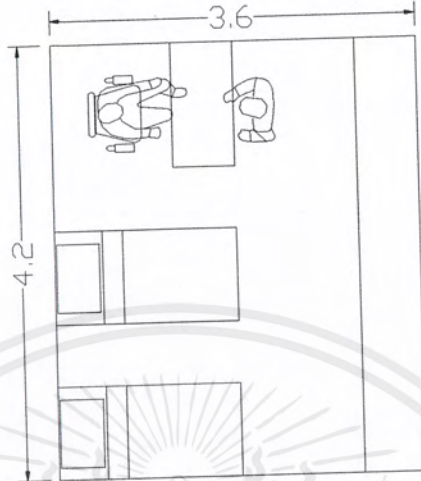
- ห้องพยาบาล ประกอบด้วย

1.เตียง 2 เตียง

2. โต๊ะเจ้าหน้าที่

3.เก้าอี้เจ้าหน้าที่

4. ตู้ยา

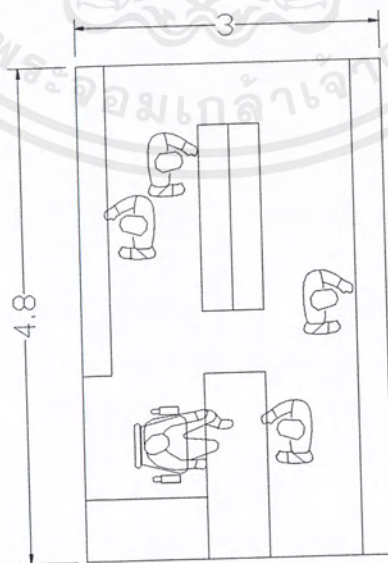
โดยพื้นที่จากการคำนวณ 4.00x4.00เท่ากับ 24.00 ตร.ม.

- เคาน์เตอร์ต้อนรับผู้มาใช้โครงการ เท่ากับ 8.80 ตร.ม.

- สำหรับผู้ดำเนินการร้านค้า

- ส่วนร้านค้า (Souvenir Shop)

เลือกจัดแบบเป็น Booth โดยแต่ละร้านจะมีตู้เก็บของและประตูปิด เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดการขโมยขึ้น รวมทั้งจัดพื้นที่ส่วนนี้ให้อยู่ในการดูแลอย่างทั่วถึง ร้านค้าจะเปิดให้เช่าหรือดำเนินการขายสินค้าตามประเภทที่กำหนด โดยใช้นโยบายและมาตรฐานเดียวกันโดยจะขายของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมืองโดยให้มีร้านค้า 3 ร้าน

ใช้พื้นที่ร้านละ 14.40 ตร.ม. พื้นที่ทั้งหมด เท่ากับ 43.20 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) ส่วนห้องอาหาร (Cafeteria)

เลือกระบบบริการอาหารแบบ Cafeteria เพราะมีผู้ใช้บริการจำนวนมาก มีความสะดวกและความคล่องตัวในการใช้งานเหมาะสมกับโครงการ

- สำหรับผู้ดำเนินการ

- ส่วนบริการขายอาหาร

ใช้เนื้อที่ 20% ของส่วนครัว

ใช้พื้นที่ เท่ากับ 11.08 ตร.ม.

- ส่วนครัว (ขนาด 20% ของพื้นที่รับประทานอาหาร)

ใช้พื้นที่ เท่ากับ 55.39 ตร.ม.

- ส่วนเตรียมอาหาร (15%ของครัว) เท่ากับ 8.31 ตร.ม.

- ที่เตรียมอาหาร 4%

- ที่เตรียมผัก 7%

- ที่เตรียมเนื้อ 4%

- ส่วนประกอบอาหาร (85%ของครัว) เท่ากับ 47.08 ตร.ม.

- ของหวาน 12%

- ของคาว 20%

- ล้างจาน 10%

- เก็บอาหารเตรียมบริการ 6%

- ทางเดิน 37%

- ล้างจาน 4%

- ส่วนบริการครัว (65%ของครัว) เท่ากับ 36.00 ตร.ม.

- ที่รับอาหาร 10%

- ที่เก็บของ 10%

- เก็บของแห้ง 10%

- เครื่องดื่ม 5%

- เก็บขยะ 5%

- ห้องทำงาน 5%

- บริการอื่นๆ 20%

- สำหรับผู้ให้บริการ

- ส่วนนั่งรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ช่วงที่มีการให้บริการสูงสุด 12.00 – 13.00 น.)

จำนวนผู้เข้าชมโครงการใน 1 วัน 495 คน

ใน 1 ชม. เท่ากับ 83 คน

จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม 200 คน (ห้องบรรยาย 2 ห้อง)

จำนวนผู้เข้าชมโรงละคร 350 คน

จำนวนเจ้าหน้าที่ของโครงการ 89 คน

รวมผู้ให้บริการใน 1 ชั่วโมง เท่ากับ 722 คน

โดยใช้เวลาคนละ 15-20 นาทีแบ่งได้ 3 ผลัด

สถานที่นั่งต้องรับผู้ใช้ได้ เท่ากับ 242 ที่นั่ง

จัดโต๊ะแบบ 4 ที่นั่ง ใช้พื้นที่ 4.84 ต่อชุด⁶

ใช้พื้นที่ เท่ากับ 276.94 ตร.ม.

- ห้องน้ำสำหรับผู้ให้บริการ

- ชาย 2T 2U 1L เท่ากับ 4.50 ตร.ม.

- หญิง 2T 1L เท่ากับ 3.30 ตร.ม.

รวมพื้นที่ส่วนห้องอาหาร เท่ากับ 387.21 ตร.ม.

ค) ส่วนที่จอดรถ (Parking)

- สำหรับผู้มาเที่ยวชมและติดต่อโครงการ

- ที่จอดรถโดยสารเป็นหมู่คณะ

ความถี่ในการเข้าใช้โครงการเป็นคณะจากตัวอย่างอาคาร

ประมาณ 0 - 150 คน

(กำหนดให้รถ Bus จุคนได้ 60 คนต่อคัน)

ได้จำนวนที่จอดรถ Bus เท่ากับ 3 คัน

(พื้นที่จอดรถประมาณคันละ 40.00 ตร.ม.)

พื้นที่ที่จอดรถ Bus เท่ากับ 120.00 ตร.ม.

⁶ Neufert Ernst, *Architects' Data*. New York : Halsted Press, 1982. P. 202.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล

ผู้ที่มาโดยรถยนต์ส่วนตัวเพื่อชมการแสดง

ในโรงละครมีจำนวน 350 คน(ตามขนาดโรงละคร)

โดยผู้ที่เข้าชมทั่วไปวันละ 495 คนแต่จะแบ่งออกเป็น

2 ผลัดเข้าเย็นเป็น 248 คน

จากการสถิติของสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร

ผู้ที่มาใช้บริการสวนบริการของทางราชการมาโดย

- รถประจำทาง 60%

- รถเหมา 5%

- รถส่วนตัว 35%

โดยจำนวนผู้ชมสูงสุด เท่ากับ $350+248 = 598$ คน

มาโดยรถส่วนตัว 35% เท่ากับ 209 คน

โดยรถยนต์ส่วนตัวเป็น 70% ของผู้มาโดยรถส่วนตัว

ได้จำนวนรถยนต์ส่วนตัวที่ใช้โครงการ 147 คัน

(กำหนดให้รถยนต์ส่วนตัวได้ 4 คันต่อคัน)

ได้จำนวนที่จอดรถยนต์ส่วนตัว เท่ากับ 36 คัน

(พื้นที่จอดรถประมาณคันละ 23.00 ตร.ม.)⁷

พื้นที่ที่จอดรถยนต์ส่วนตัว เท่ากับ 828.00 ตร.ม.

- ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์

คิดเป็น 30% ของผู้ที่มาโดยรถส่วนตัว

ได้จำนวนจักรยานและจักรยานยนต์ที่ใช้โครงการ 44 คัน

(กำหนดให้รถจักรยาน,จักรยานยนต์ได้ 2 คันต่อคัน)

ได้จำนวนที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ 22 คัน

(พื้นที่จอดรถประมาณคันละ 1.32 ตร.ม.)⁸

พื้นที่ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เท่ากับ 29.04 ตร.ม.

รวมพื้นที่จอดรถผู้มาเที่ยวชมและติดต่อโครงการ 857.04 ตร.ม.

⁷ Neufert Ernst, Architects' Data.Newyork : Halsted Press, 1982. P. 249.

⁸ Neufert Ernst, Architects' Data.Newyork : Halsted Press, 1982. P. 257.

- สำหรับเจ้าหน้าที่

- ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล

จำนวนเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ จำนวน 89 คน

(จากสถิติประชากร 10 คนมีรถยนต์ 1 คัน)

ได้จำนวนที่จอดรถยนต์ส่วนตัว เท่ากับ 9 คัน

(พื้นที่จอดรถประมาณคันละ 23.00 ตร.ม.)⁹

พื้นที่ที่จอดรถยนต์ส่วนตัว เท่ากับ 207.00 ตร.ม.

- ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์

จำนวนเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ จำนวน 89 คน

โดยรถยนต์ส่วนตัวเป็น 30% ของผู้มาโดย

รถจักรยานและจักรยานยนต์

จำนวนเจ้าหน้าที่ที่มาโดยรถจักรยานและจักรยานยนต์ 26 คน

(กำหนดให้รถจักรยาน, จักรยานยนต์ จุ 2 คนต่อคัน)

ได้จำนวนที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์ 13 คัน

(พื้นที่จอดรถประมาณคันละ 1.32 ตร.ม.)¹⁰

พื้นที่ที่จอดรถจักรยานและจักรยานยนต์เท่ากับ 17.16 ตร.ม.

- ที่จอดรถที่ใช้ในงานบริการโครงการ

รถบริการอาหารจำนวน 1 คัน

รถบริการของศูนย์ฯ จำนวน 1 คัน

(พื้นที่จอดรถประมาณคันละ 23.00 ตร.ม.)¹¹

พื้นที่ที่จอดรถบริการ เท่ากับ 46.00 ตร.ม.

รวมพื้นที่จอดรถเจ้าหน้าที่และส่วนบริการของศูนย์ 276.16 ตร.ม.

รวมพื้นที่จอดรถทั้งหมด เท่ากับ 1127.20 ตร.ม.

ง) ท่าเทียบเรือ (Landing)

เรือท่องเที่ยวขนาดใหญ่ซึ่งบรรจุนักท่องเที่ยวได้ประมาณลำละประมาณ 200 คนซึ่งมีขนาดความกว้างประมาณ 9 เมตร โดยมาตรฐานของโป๊ะจะรับคนประมาณ 60 คนเรือลำหนึ่งใช้พื้นที่ประมาณ 60 ตร.ม. โดยแต่ละคนใช้พื้นที่ 1.50 ตร.ม. ต่อคน

⁹ Neufert Ernst, *Architects' Data*. New York : Halsted Press, 1982. P. 249.

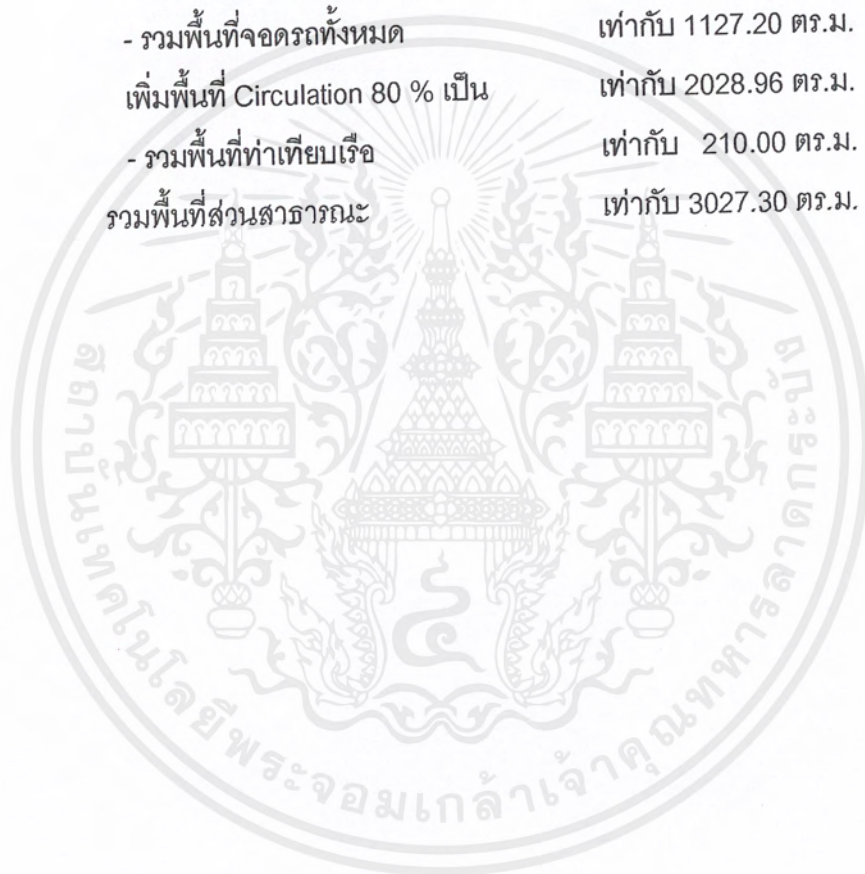
¹⁰ Neufert Ernst, *Architects' Data*. New York : Halsted Press, 1982. P. 257.

¹¹ Neufert Ernst, *Architects' Data*. New York : Halsted Press, 1982. P. 249.

พื้นที่ทำเทียบเรือ	เท่ากับ 90.00 ตร.ม.
พื้นที่ที่จอดเรือ	เท่ากับ 120.00 ตร.ม.

สรุปพื้นที่ของส่วนสาธารณะ

- รวมส่วนบริการสาธารณะ	เท่ากับ 298.30 ตร.ม.
เพิ่มพื้นที่ Circulation 15 % เป็น	เท่ากับ 343.05 ตร.ม.
- รวมพื้นที่ส่วนห้องอาหาร	เท่ากับ 387.21 ตร.ม.
เพิ่มพื้นที่ Circulation 15 % เป็น	เท่ากับ 445.29 ตร.ม.
- รวมพื้นที่จอดรถทั้งหมด	เท่ากับ 1127.20 ตร.ม.
เพิ่มพื้นที่ Circulation 80 % เป็น	เท่ากับ 2028.96 ตร.ม.
- รวมพื้นที่ทำเทียบเรือ	เท่ากับ 210.00 ตร.ม.
รวมพื้นที่ส่วนสาธารณะ	เท่ากับ 3027.30 ตร.ม.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 สรุปพื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบของโครงการ

องค์ประกอบ	จำนวน หน่วย	จำนวน ผู้ใช้	เวลา	พื้นที่:หน่วย	พื้นที่รวม	แหล่งอ้างอิง
1. ส่วนบริหาร						
(Administrative office)						
- โถงทางเข้า	1	5	9.00-16.00	0.64	3.20	Arch.data
- ส่วนพักคอย	1	5	9.00-16.00	0.64	3.20	Arch.data
- ห้องรับรอง	1	5	9.00-16.00	-	15.12	Analysis
- ป้ายประชาสัมพันธ์	1	-	9.00-16.00	1.44	1.44	Standard
- ห้องน้ำ	1	26	9.00-16.00	-	7.80	Analysis
- ที่เตรียมอาหาร	1	-	9.00-16.00	-	3.24	Analysis
- ส่วนพักผ่อนเจ้าหน้าที่	1	26/5	9.00-16.00	0.2	12.00	Standard
- ห้องเก็บของ	1	-	9.00-16.00	-	6.00	Standard
รวมพื้นที่ส่วนใช้ร่วมกัน 52.00 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 59.80 ตารางเมตร						
1.1 ฝ่ายบริหาร						
- ห้องทำงานผู้อำนวยการ	1	1	9.00-16.00	-	22.68	Analysis
- ห้องทำงานรองผู้อำนวยการ	1	1	9.00-16.00	-	17.28	Analysis
- ส่วนทำงานเลขานุการ	1	1	9.00-16.00	-	6.72	Analysis
- ห้องประชุมคณะกรรมการ	1	16	1 ชั่วโมง	2.00	32.00	Analysis
รวมพื้นที่ฝ่ายบริหาร 78.68 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 90.48 ตารางเมตร						
1.2 ฝ่ายธุรการ						
1.2.1 แผนกธุรการ, ประสานงาน						
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	9.00-16.00	-	17.28	Analysis
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1	5	9.00-16.00	5.00	21.60	Analysis
1.2.2 แผนกการเงิน, การบัญชี						
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	9.00-16.00	-	17.28	Analysis
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1	3	9.00-16.00	5.00	12.96	Analysis
1.2.3 แผนกเอกสาร						
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	9.00-16.00	-	17.28	Analysis
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1	2	9.00-16.00	5.00	8.64	Analysis
- ห้องเก็บเอกสารและวัสดุ	1	-	9.00-16.00	-	6.00	Standard
- ห้องพิมพ์เอกสาร	1	-	9.00-16.00	-	11.70	DGSA
รวมพื้นที่ฝ่ายธุรการ 112.74 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 129.65 ตารางเมตร						
รวมพื้นที่ส่วนสำนักงานบริหารโดยรวม Circulation 15% เท่ากับ 279.93 ตารางเมตร						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน หน่วย	จำนวน ผู้ใช้	เวลา	พื้นที่:หน่วย	พื้นที่รวม	แหล่งอ้างอิง
2. ส่วนวิชาการ						
2.1 สำนักงานวิชาการ						
- ส่วนพักคอย	1	3	9.00-16.00	0.64	1.92	Analysis
- ป้ายประชาสัมพันธ์	1	-	9.00-16.00	1.44	1.44	Standard
- ห้องน้ำ	1	17	9.00-16.00	-	7.80	Analysis
- เตรียมอาหาร	1	-	9.00-16.00	-	3.24	Analysis
- ส่วนพักผ่อนของเจ้าหน้าที่	1	17/5	9.00-16.00	2.00	6.80	Standard
- ห้องเก็บของ	1	6	9.00-16.00	-	6.00	Standard
2.1.1 ฝ่ายวิจัยและพัฒนา						
วัฒนธรรม						
- ห้องทำงานหัวหน้า	1	1	9.00-16.00	-	17.28	Analysis
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่	1	5	9.00-16.00	4.32	21.60	Analysis
2.1.2 ฝ่ายบริการการศึกษา						
- ห้องทำงานหัวหน้า	1	1	9.00-16.00	-	17.28	Analysis
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่	1	5	9.00-16.00	4.32	21.60	Analysis
รวมพื้นที่ในสำนักงานวิชาการ 104.96 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 120.70 ตารางเมตร						
2.2. ส่วนบรรยายทางวิชาการ						
- เวที	2	-	9.00-16.00	30.00	60.00	Analysis
- ห้องเตรียมตัว	1	-	9.00-16.00	15.12	15.12	Analysis
- ห้องฉายภาพยนตร์, ควบคุม	1	-	9.00-16.00	-	24.00	Analysis
- ห้องเก็บอุปกรณ์ต่างๆ	1	-	9.00-16.00	6.00	6.00	Analysis
- โถงพักคอย	1	200	9.00-16.00	0.64	21.12	Analysis
- ที่นั่งฟังการบรรยาย	2	100	9.00-16.00	0.46	92	Analysis
- ห้องน้ำ	1	200	9.00-16.00	-	7.80	Analysis
รวมพื้นที่ในส่วนบรรยายทางวิชาการ 226.07 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 259.98 ตารางเมตร						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน หน่วย	จำนวน ผู้ใช้	เวลา	พื้นที่:หน่วย	พื้นที่รวม	แหล่งอ้างอิง
2.3 หอสมุดวัฒนธรรม						
- ฝากของและรับจ่ายหนังสือ	1	-	9.00-16.00	-	8.25	Analysis
- ส่วนทำงานเจ้าหน้าที่	1	3	9.00-16.00	4.32	12.96	Analysis
- ห้องเก็บและซ่อมหนังสือ	1	-	9.00-16.00	-	17.50	Analysis
- ถ่ายเอกสาร	1	-	9.00-16.00	-	3.40	Analysis
- โถง	1	43	9.00-16.00	0.64	16.74	Analysis
- ส่วนนั่งอ่านหนังสือ	1	43	9.00-16.00	2.70	116.10	Analysis
- ส่วนพื้นที่คอมพิวเตอร์	1	2	9.00-16.00	2.40	4.80	Analysis
- ชั้นวางหนังสือ	1	-	9.00-16.00	-	26.00	Analysis
- ตู้บัตรรายการ	1	-	9.00-16.00	-	1.50	Analysis
- ส่วนอ่านไมโครฟิล์ม	2	2	9.00-16.00	3.60	7.20	Analysis
- ส่วนโสตทัศนอุปกรณ์	10	9	9.00-16.00	-	12.64	Analysis
- Tape Storage	1	-	9.00-16.00	-	6.00	Standard
- ห้องเก็บของ	1	-	9.00-16.00	-	6.00	Analysis
- รับฝากของ	1	-	9.00-16.00	-	4.25	Analysis
รวมพื้นที่หอสมุดวัฒนธรรมในสวนวิชาการ 243.34 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 279.84 ตารางเมตร						
รวมพื้นที่สวนวิชาการโดยรวม Circulation 15% เท่ากับ 660.52 ตารางเมตร						
3. ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง						
3.1 ส่วนสำนักงานเผยแพร่ฯ						
- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย	1	1	9.00-16.00	-	17.28	Analysis
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่าย	1	3	9.00-16.00	4.32	12.96	Analysis
- ห้องทำงานหัวหน้าฝ่าย	1	1	9.00-16.00	-	17.28	Analysis
- ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ฝ่าย	1	2	9.00-16.00	4.32	8.64	Analysis
รวมพื้นที่ใช้ร่วมกันในสวนสำนักงานฯ 56.16 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 64.58 ตารางเมตร						
3.2 หอวัฒนธรรม						
- ส่วนทำงาน เก็บตัว ฝากของ	1	2	9.00-16.00	-	14.52	Analysis
- โถงทางเข้าและพักผ่อน	1	248	9.00-16.00	0.64	158.40	Analysis
รวมพื้นที่ใช้ร่วมกันในสวนหอวัฒนธรรม 172.92 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 198.85 ตารางเมตร						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน หน่วย	จำนวน ผู้ใช้	เวลา	พื้นที่หน่วย	พื้นที่รวม	แหล่งอ้างอิง
3.2 หอวัฒนธรรม						
- นิทรรศการถาวร	1	-	9.00-16.00	-	1034.50	Analysis
- นิทรรศการชั่วคราว	1	-	9.00-16.00	-	331.63	Analysis
- นิทรรศการกลางแจ้ง	1	-	9.00-16.00	-	390.00	Analysis
รวมพื้นที่นิทรรศการส่วนหอวัฒนธรรม 1756.13 ตารางเมตร + Circulation 30% เท่ากับ 2282.96 ตารางเมตร						
รวมพื้นที่ส่วนหอวัฒนธรรม + Circulation เท่ากับ 2546.39 ตารางเมตร						
3.3 ส่วนศิลปการแสดง						
- ส่วนทำงาน เก็บตัว ฝากของ	1	2	9.00-16.00	-	14.52	Analysis
- ห้องฉายภาพยนตร์และสไลด์	1	-	9.00-16.00	-	24.00	Analysis
- ห้องควบคุมระบบเสียงแสง	1	-	9.00-16.00	-	8.00	Analysis
- ห้องเก็บอุปกรณ์การแสดง	1	-	9.00-16.00	-	24.00	Analysis
- บริเวณขนส่งอุปกรณ์	1	-	9.00-16.00	-	30.00	Analysis
- โถงหลังเวที	1	20	9.00-16.00	0.64	12.80	Analysis
- ห้องซ้อมการแสดง	1	20	9.00-16.00	-	50.00	Analysis
- ห้องซ้อมแซมเครื่องแต่งกาย	1	-	9.00-16.00	-	30.00	Analysis
- ห้องแต่งตัว	2	10	9.00-16.00	-	30.00	Analysis
- ห้องน้ำ	1	40	9.00-16.00	-	7.80	Analysis
- เวทีการแสดง	1	-	9.00-16.00	-	50.00	Analysis
- โถงทางเข้า	1	350	9.00-16.00	0.64	37.33	Analysis
- ส่วนที่นั่งชม	1	350	9.00-16.00	1.05	367.50	Analysis
- ห้องน้ำ	1	350	9.00-16.00	-	12.46	Analysis
รวมพื้นที่ในส่วนโรงละคร 728.41 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 834.67 ตารางเมตร						
3.3.2 โรงละครกลางแจ้ง						
- ลานแสดงกลางแจ้ง	1	-	9.00-16.00	-	50.00	Analysis
- ห้องแต่งตัวนักแสดง	2	20	9.00-16.00	-	60	Analysis
- ห้องน้ำนักแสดง	1	20	9.00-16.00	-	7.80	Analysis
- ลานทางเข้า		300	9.00-16.00	0.64	32.00	Analysis
- ส่วนที่นั่ง		300	9.00-16.00	0.375	112.50	Analysis
รวมพื้นที่ในส่วนโรงละครกลางแจ้ง 262.30 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 301.64 ตารางเมตร						
รวมพื้นที่ในส่วนศิลปการแสดง Circulation 15% เท่ากับ 1139.32 ตารางเมตร						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน หน่วย	จำนวน ผู้ใช้	เวลา	พื้นที่:หน่วย	พื้นที่รวม	แหล่งอ้างอิง
3.4 ส่วนเทคนิค						
3.4.1 แผนกศิลปกรรม						
- ห้องทำงานแผนก	1	3	9.00-16.00	4.32	12.96	Analysis
3.4.2 แผนกซ่อมสงวนรักษา						
- ห้องทำงานแผนก	1	3	9.00-16.00	4.32	12.96	Analysis
- ห้องซ่อมสงวนรักษา	1	-	9.00-16.00	-	40.00	Analysis
- ห้องเก็บวัสดุภัณฑ์	1	-	9.00-16.00	-	20.00	Analysis
3.4.3 แผนกทะเบียนวัสดุ						
- คลังพิพิธภัณฑ์						
- Collection Stor.	1	-	9.00-16.00	-	297.39	Analysis
- temporary Stor.	1	-	9.00-16.00	-	215.47	Analysis
- ห้องทำงานหัวหน้าแผนก	1	1	9.00-16.00	-	17.28	Analysis
- ห้องทำงานแผนก	1	3	9.00-16.00	4.32	12.96	Analysis
- ลานรับ - จ่ายวัสดุ	1	-	9.00-16.00	-	20.00	Analysis
3.4.4 แผนกเทคนิค						
รวมพื้นที่ในส่วนเทคนิค 563.10 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 647.56 ตารางเมตร						
รวมพื้นที่ในส่วนเผยแพร่และจัดแสดง + Circulation เท่ากับ 4446.99 ตารางเมตร						
4 ส่วนบริการ						
- ส่วนพักผ่อน	1	14	9.00-16.00	2	28.00	Analysis
- ห้องน้ำ	1	14	9.00-16.00	-	7.80	Analysis
- ที่นั่งประจำของเจ้าหน้าที่ รักษาความปลอดภัย	1	4	ตลอดเวลา	4.00	16.00	Analysis
- ห้องควบคุม	1	-	9.00-16.00	-	17.84	Analysis
- ห้องเครื่องไฟฟ้า	1	-	9.00-16.00	-	40.00	Analysis
- ห้องเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง	1	-	9.00-16.00	-	10.60	Analysis
- ดึงเก็บน้ำบนอาคาร	1	-	9.00-16.00	-	13.88	Analysis
- ห้องปั้มน้ำ	1	-	9.00-16.00	-	12.00	Analysis
- หอน้ำเย็น	1	-	9.00-16.00	-	12.50	Analysis
- ห้องเครื่องควบคุม	1	-	9.00-16.00	-	80.00	Analysis
- ห้องเป่าลม	1	-	9.00-16.00	-	21.90	Analysis
รวมพื้นที่ในส่วนบริการโครงการ 260.52 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 299.60 ตารางเมตร						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน หน่วย	จำนวน ผู้ใช้	เวลา	พื้นที่:หน่วย	พื้นที่รวม	แหล่งอ้างอิง
5. ส่วนสาธารณะ						
5.1 บริการสาธารณะ						
- โถงทางเข้าหลัก	1	248	9.00-16.00	0.64	158.72	Analysis
- ส่วนพักคอย	1	50	9.00-16.00	0.64	32	Analysis
- ส่วนรับรองแขก	1	-	9.00-16.00	-	15.12	Analysis
- ห้องน้ำ	1	248	9.00-16.00	-	12.46	Analysis
- โทรศัพท์สาธารณะ	4	-	9.00-16.00	0.64	2.56	Analysis
- บอร์ดประชาสัมพันธ์	1	-	9.00-16.00	-	1.44	Analysis
- ห้องพยาบาล	1	-	9.00-16.00	-	8.80	Analysis
- ร้านค้า	3	-	9.00-16.00	14.40	43.20	Analysis
- เคาน์เตอร์ต้อนรับ	1	2	9.00-16.00	4.40	8.80	Analysis
รวมพื้นที่ส่วนบริการสาธารณะ 283.10 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 325.56 ตารางเมตร						
5.2 ส่วนห้องอาหาร						
- ส่วนบริการขายอาหาร	1	-	9.00-16.00	-	11.08	Analysis
- ส่วนครัว	1	-	9.00-16.00	-	55.39	Analysis
- เตรียมอาหาร	1	-	9.00-16.00	-	8.31	Analysis
- ประกอบอาหาร	1	-	9.00-16.00	-	47.08	Analysis
- ส่วนบริการครัว	1	-	9.00-16.00	-	36.00	Analysis
- ที่นั่งรับประทานอาหาร	1	265	9.00-16.00	1.21	276.94	Analysis
- ห้องน้ำ	1	265	9.00-16.00	-	7.80	Analysis
รวมพื้นที่ในส่วนห้องอาหาร 387.21 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 445.29 ตารางเมตร						
5.3 ที่จอดรถ						
- ที่จอดรถ Bus เป็นหมู่คณะ	3	150	9.00-16.00	40.00	120.00	Analysis
- ที่จอดรถยนต์ส่วนบุคคล	36	147	9.00-16.00	23.00	828.00	Analysis
- ที่จอดรถจักรยานของผู้ชม	22	44	9.00-16.00	1.32	29.04	Analysis
- ที่จอดรถยนต์เจ้าหน้าที่	9	89	9.00-16.00	23.00	207.00	Analysis
- ที่จอดรถจักรยานเจ้าหน้าที่	13	26	9.00-16.00	1.32	17.16	Analysis
- ที่จอดรถที่ใช้ในการบริการ	2	-	9.00-16.00	23.00	46.00	Analysis
รวมพื้นที่ที่จอดรถโครงการ 1127.20 ตารางเมตร + Circulation 80% เท่ากับ 2028.96 ตารางเมตร						

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

องค์ประกอบ	จำนวน หน่วย	จำนวน ผู้ใช้	เวลา	พื้นที่:หน่วย	พื้นที่รวม	แหล่งอ้างอิง
5.4 ท่าเทียบเรือ						
- ท่าเทียบเรือ	1	60	9.00-16.00	1.50	90.00	Analysis
- ที่จอดเรือ	2	-	9.00-16.00	60	120.00	Analysis
รวมพื้นที่ท่าเทียบเรือ 210.00 ตารางเมตร + Circulation 15% เท่ากับ 241.50 ตารางเมตร						
รวมพื้นที่ในส่วนสาธารณะ + Circulation เท่ากับ 3027.30 ตารางเมตร						

โดยสรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการมีดังนี้

1. ส่วนสำนักงานบริหาร

1.1 ส่วนที่ใช้ร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและธุรการ	59.80 ตารางเมตร
1.2 ฝ่ายบริหาร	90.48 ตารางเมตร
1.3 ฝ่ายธุรการ	129.65 ตารางเมตร
รวมพื้นที่	279.93 ตารางเมตร

2. ส่วนวิชาการ

2.1 ส่วนสำนักงานวิชาการ	120.70 ตารางเมตร
2.2 ส่วนบรรยายทางวิชาการ	259.95 ตารางเมตร
2.3 หอสมุดวัฒนธรรม	279.84 ตารางเมตร
รวมพื้นที่	660.49 ตารางเมตร

3. ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง

3.1 ส่วนสำนักงานเผยแพร่และจัดแสดง	64.58 ตารางเมตร
3.2 ส่วนหอวัฒนธรรม	
3.2.1 ส่วนใช้ร่วมกันในหอวัฒนธรรม	198.85 ตารางเมตร
3.2.2 หอวัฒนธรรม	2282.96 ตารางเมตร
รวมพื้นที่หอวัฒนธรรม	2546.39 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ส่วนศิลปการแสดง	
3.3.1 โรงละคร	834.67 ตารางเมตร
3.3.2 โรงละครกลางแจ้ง	301.64 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ศิลปการแสดง	1139.32 ตารางเมตร
3.4 ส่วนเทคนิค	647.56 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง	4446.99 ตารางเมตร
4. ส่วนบริการ	299.60 ตารางเมตร
5. ส่วนสาธารณณะ	
5.1 บริการสาธารณณะ	325.56 ตารางเมตร
5.2 ร้านอาหาร	445.29 ตารางเมตร
5.3 ที่จอดรถ	2028.96 ตารางเมตร
5.4 ทำเทียบเรือ	210.00 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ส่วนสาธารณณะ	3027.30 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ทั้งหมด	8714.31 ตารางเมตร

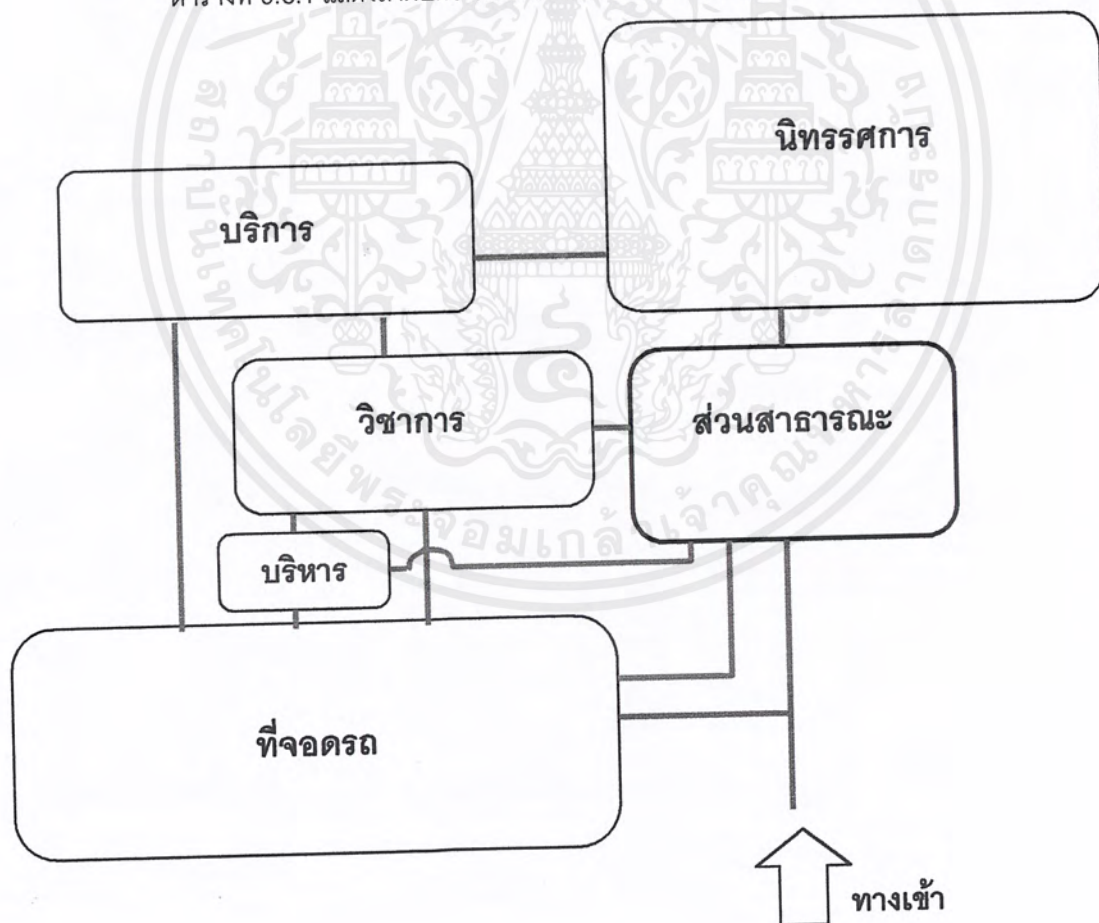
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการ

เป็นการวิเคราะห์ดูความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละองค์ประกอบเพื่อหาว่าองค์ประกอบใดควรอยู่กับองค์ประกอบใด ทำให้เกิดการจับกลุ่มขององค์ประกอบซึ่งจะมีรายละเอียดดังนี้

อันดับ	องค์ประกอบหลัก	1	2	3	4	5
1	ส่วนบริหาร					
2	ส่วนวิชาการ	2				
3	ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง	1	3			
4	ส่วนบริการ	1	2	2		
5	ส่วนสาธารณะ	2	3	3	1	
6	ที่จอดรถ	2	1	2	3	3

ตารางที่ 5.6.1 แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักของโครงการ

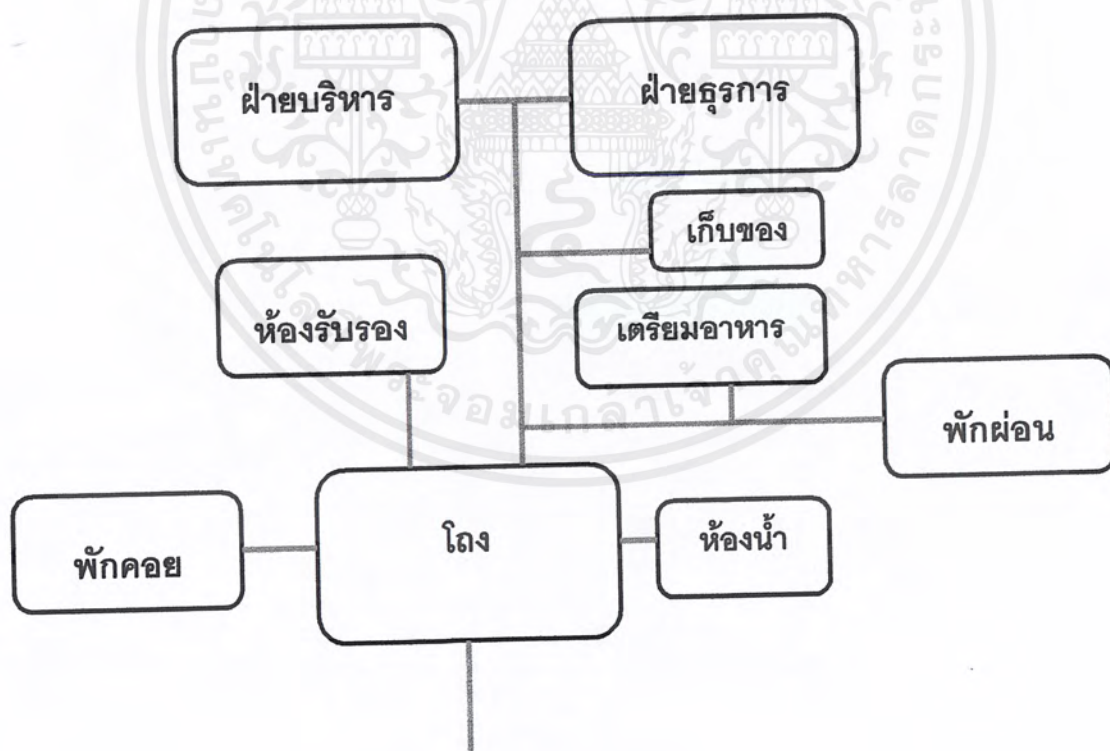
แผนภูมิที่ 5.6.1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ก) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในสวนบริหาร

อันดับ	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	โถงทางเข้า										
2	สวนพักผ่อน	3									
3	ห้องรับรอง	3	3								
4	ป้ายประชาสัมพันธ์	3	3	1							
5	ห้องน้ำ	2	3	2	1						
6	เตรียมอาหาร	2	2	2	1	2					
7	สวนพักผ่อนเจ้าหน้าที่	1	1	1	1	2	3				
8	ห้องเก็บของ	1	1	1	1	1	2	1			
9	ฝ่ายบริหาร	2	2	2	1	2	2	2	2		
10	ฝ่ายธุรการ	2	2	2	1	2	2	2	2	3	

ตารางที่ 5.6.2 แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสวนบริหาร

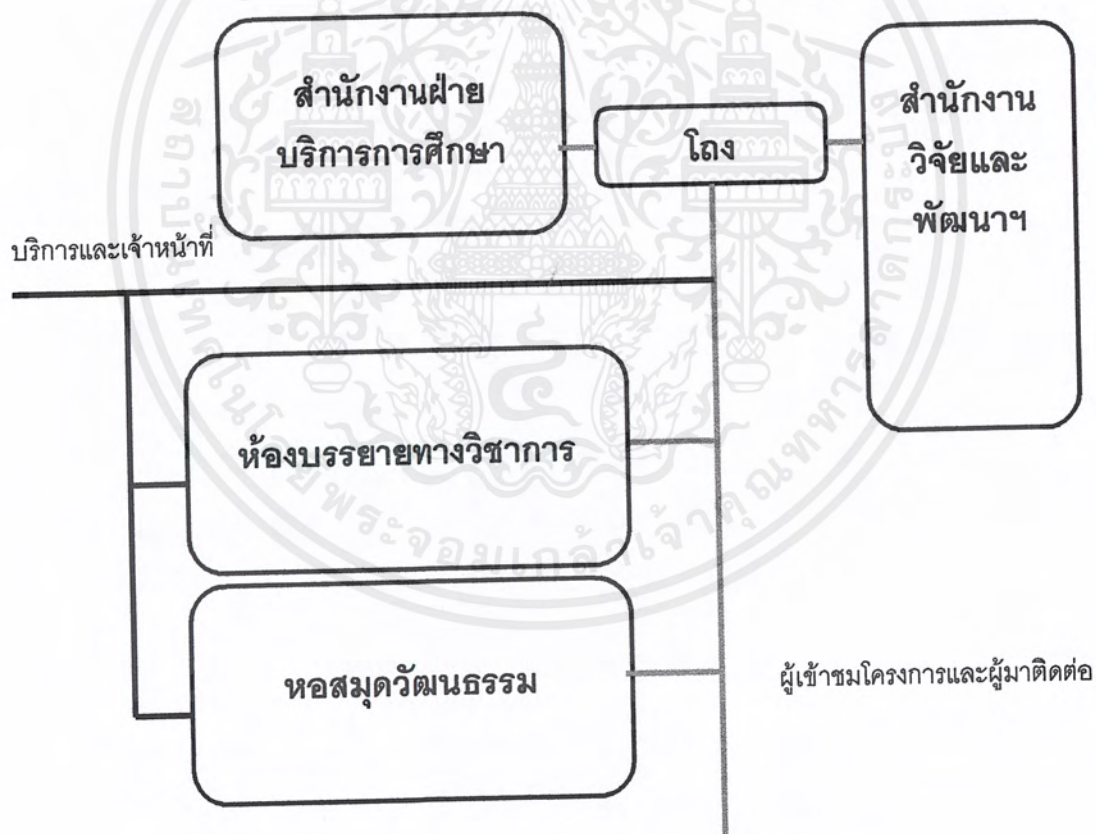
แผนภูมิที่ 5.6.2 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักในสวนบริหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในส่วนวิชาการ

อันดับ	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5
1	โถงและพักคอยของเจ้าหน้าที่					
2	สำนักงานวิจัยและพัฒนาวิศวกรรม	3				
3	ฝ่ายบริการการศึกษา	3	3			
4	ห้องบรรยายทางวิชาการ	2	1	2		
5	หอสมุดวิศวกรรม	1	2	2	2	

ตารางที่ 5.6.3 แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนวิชาการ

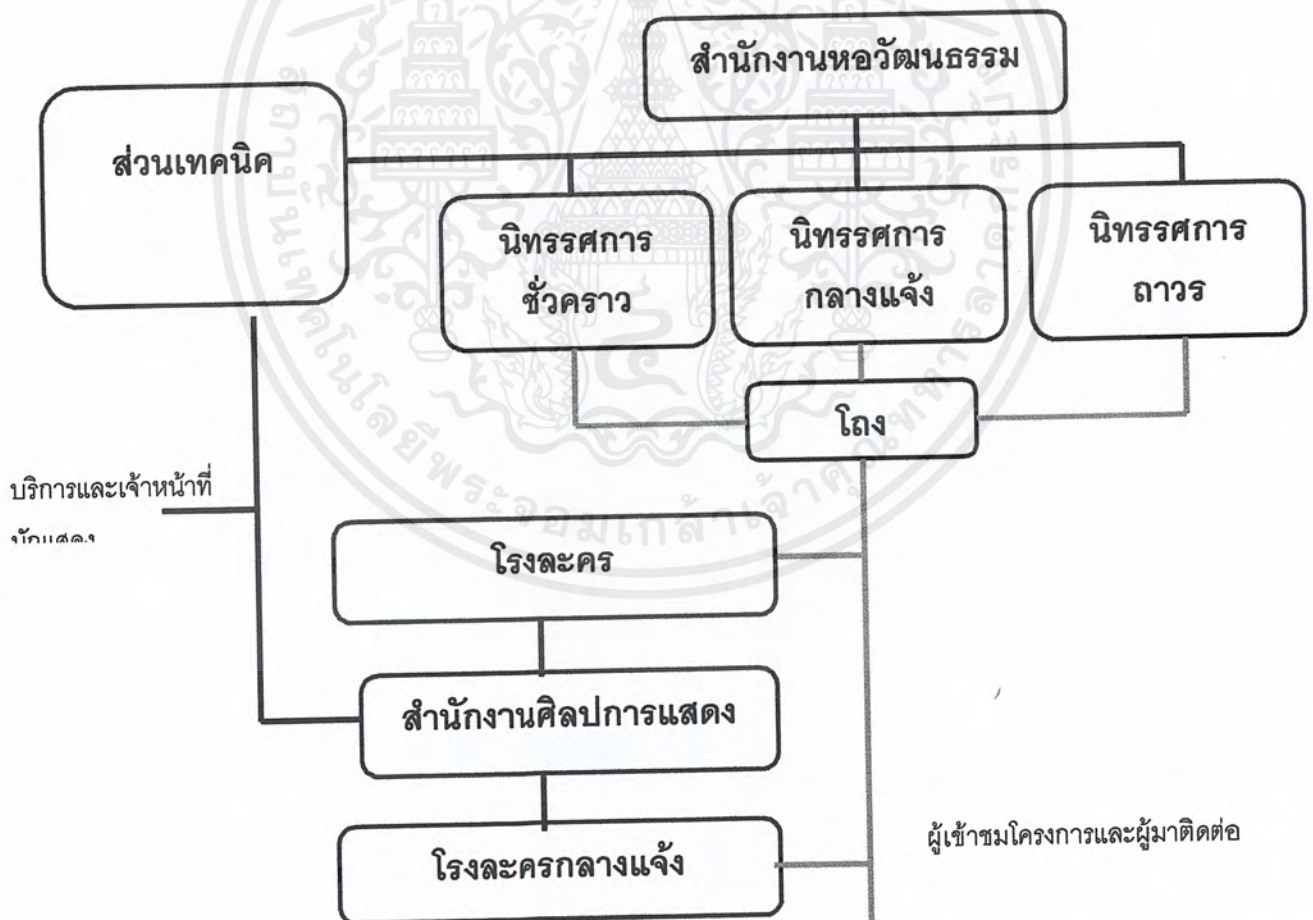
แผนภูมิที่ 5.6.3 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักในส่วนวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในส่วนเผยแพร่และจัดแสดง

อันดับ	องค์ประกอบ	1	2	3	4	5	6	7	8
1	สำนักงานหอวัฒนธรรม								
2	นิทรรศการถาวร	2							
3	นิทรรศการชั่วคราว	2	3						
4	นิทรรศการกลางแจ้ง	2	3	3					
5	สำนักงานส่วนศิลปการแสดง	2	1	1	1				
6	โรงละคร	1	2	2	2	3			
7	โรงละครกลางแจ้ง	1	2	2	2	3	3		
8	ฝ่ายเทคนิค	3	1	2	2	3	1	1	

ตารางที่ 5.6.4 แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบส่วนเผยแพร่และจัดแสดง

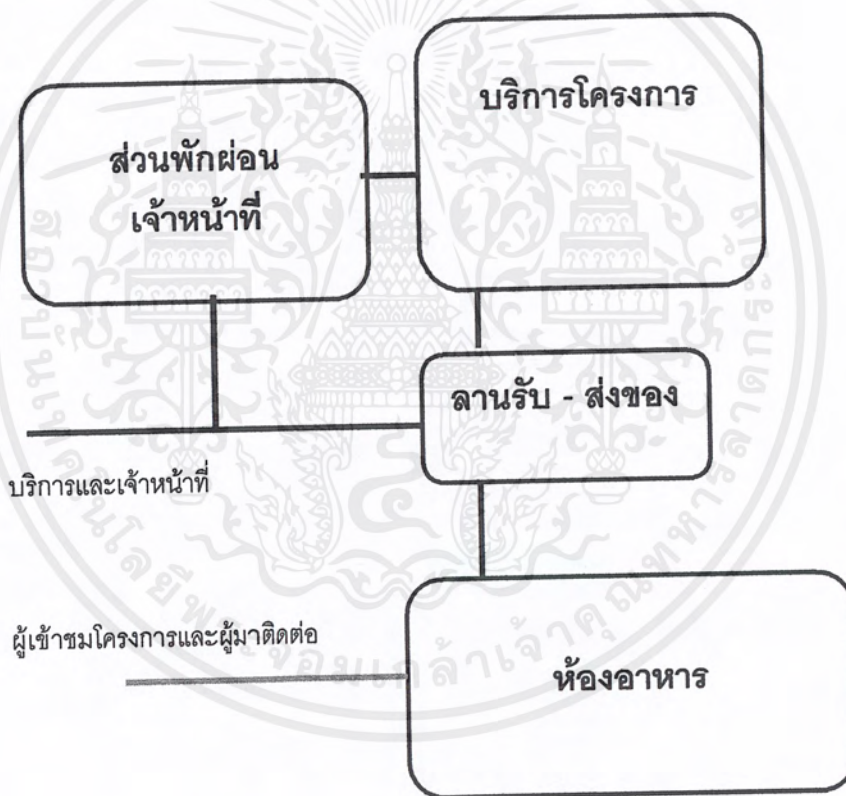
แผนภูมิที่ 5.6.3 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักในส่วนจัดแสดงและเผยแพร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบในสวนบริการ

อันดับ	องค์ประกอบ	1	2	3	4
1	ส่วนพักผ่อนของเจ้าหน้าที่				
2	ส่วนบริการโครงการ	3			
3	ห้องอาหาร	1	1		
4	ลานรับ - ส่งของ	1	2	2	

ตารางที่ 5.6.5 แสดงลำดับความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสวนบริการ

แผนภูมิที่ 5.6.5 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักในสวนบริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.7 สรุปองค์ประกอบของโครงการ

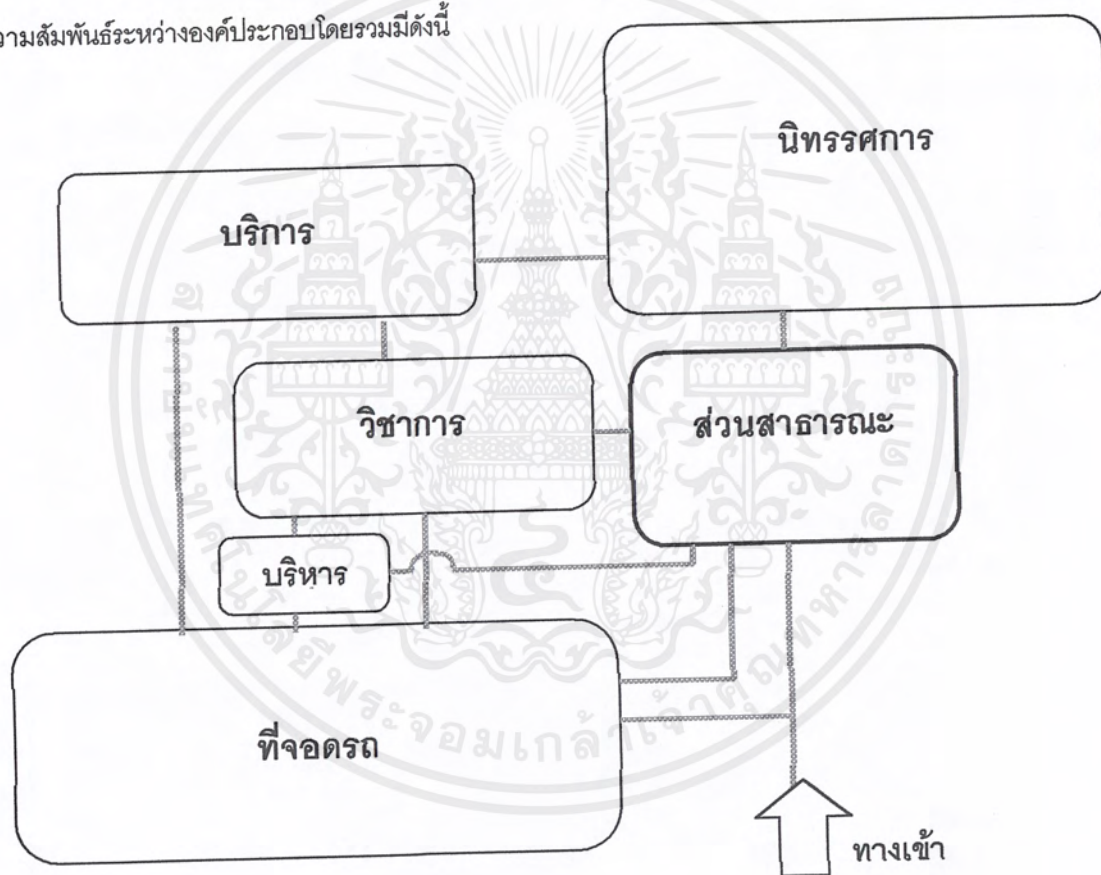
องค์ประกอบของโครงการซึ่งได้จากการวิเคราะห์จากความเป็นมาและหน้าที่ วัตถุประสงค์ ขอบเขตของโครงการ อาคารตัวอย่าง โดยนำเอาการวิเคราะห์เหล่านี้มาเปรียบเทียบกันจนได้องค์ประกอบหลักของโครงการ หลังจากนั้นพอรู้องค์ประกอบหลักแล้วจึงศึกษาหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบว่าจำเป็นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้าง จึงได้องค์ประกอบทั้งหมด และหาพื้นที่โดยอ้างอิงจากการวิเคราะห์ ข้อมูลจากหนังสือ ฯลฯ โดยสรุปพื้นที่ใช้สอยของโครงการมีดังนี้

1. ส่วนสำนักงานบริหาร	
1.1 ส่วนที่ใช้ร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและธุรการ	59.80 ตารางเมตร
1.2 ฝ่ายบริหาร	90.48 ตารางเมตร
1.3 ฝ่ายธุรการ	129.65 ตารางเมตร
รวมพื้นที่	279.93 ตารางเมตร
2. ส่วนวิชาการ	
2.1 ส่วนสำนักงานวิชาการ	120.70 ตารางเมตร
2.2 ส่วนบรรยายทางวิชาการ	259.95 ตารางเมตร
2.3 หอสมุดวัฒนธรรม	279.84 ตารางเมตร
รวมพื้นที่	660.49 ตารางเมตร
3. ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง	
3.1 ส่วนสำนักงานเผยแพร่และจัดแสดง	64.58 ตารางเมตร
3.2 ส่วนหอวัฒนธรรม	
3.2.1 ส่วนใช้ร่วมกันในหอวัฒนธรรม	198.85 ตารางเมตร
3.2.2 หอวัฒนธรรม	2282.96 ตารางเมตร
รวมพื้นที่หอวัฒนธรรม	2546.39 ตารางเมตร
3.3 ส่วนศิลปการแสดง	
3.3.1 โรงละคร	834.67 ตารางเมตร
3.3.2 โรงละครกลางแจ้ง	301.64 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ศิลปการแสดง	1139.32 ตารางเมตร
3.4 ส่วนเทคนิค	647.56 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง	4446.99 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ส่วนบริการ	299.60 ตารางเมตร
5. ส่วนสาธารณะ	
5.1 บริการสาธารณะ	325.56 ตารางเมตร
5.2 ร้านอาหาร	445.29 ตารางเมตร
5.3 ที่จอดรถ	2028.96 ตารางเมตร
5.4 ท่าเทียบเรือ	210.00 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ส่วนสาธารณะ	3027.30 ตารางเมตร
รวมพื้นที่ทั้งหมด	8714.31 ตารางเมตร

โดยความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบโดยรวมมีดังนี้

แผนภูมิที่ 5.6.1 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหลักของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

การวิเคราะห์และกำหนดที่ตั้งโครงการ

6.1 การกำหนดขอบเขตของแม่น้ำเจ้าพระยา

พิจารณาขอบเขตของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำสายหลัก โดยพื้นที่ในส่วนของลุ่มน้ำเจ้าพระยานั้นจะแบ่งออกเป็นตามจังหวัดได้ดังนี้

จังหวัด	ล้านไร่	ตารางกิโลเมตร	ร้อยละ
1. นครสวรรค์	5.999	9,613.677	31.05
2. ชัยนาท	1.544	2,469.746	7.99
3. สิงห์บุรี	0.514	841.040	2.66
4. ลพบุรี	3.875	6,199.678	20.06
5. อ่างทอง	0.605	981.000	3.13
6. อยุธยา	1.598	2,547.616	8.27
7. สระบุรี	2.235	3,576.486	11.57
8. ปทุมธานี	0.954	1,528.400	4.94
9. นนทบุรี	0.389	622.303	2.01
10. กรุงเทพฯ	0.978	1,567.830	3.25
11. สมุทรปราการ	0.628	1,004.092	5.07
รวม 11 จังหวัด	19.319	30,951.868	100.00

ตารางที่ 6.1.1 แสดงอาณาเขตของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปีเพาะปลูก 2533/34 (เอกสารเลขที่ 433) สำนักงานเศรษฐกิจการ

เกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

: สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ข้อมูลการตลาดปี 2534

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 หลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

โครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นโครงการที่มีจัดประสงค์หลักคือการแก้ไข ปัญหาทางด้านวัฒนธรรมอันดั้งเดิมที่ขาดหายไป ดังนั้นโครงการนี้จึงมุ่งให้บริการประชาชนชาวไทย นักเรียน นักศึกษาและนักท่องเที่ยวชาวไทยมากกว่านักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งนอกจากจุดประสงค์ ของโครงการแล้วจำเป็นต้องอาศัยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาประกอบเพื่อให้ได้ที่ตั้งโครงการที่มีความ เหมาะสมหลักเกณฑ์ในการพิจารณานำเอาที่ดินเข้ามาพิจารณารับขึ้นตั้นนั้นคือ

1. ต้องเป็นที่ดินที่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา

ศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาต้องแสดงออกถึงชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับแม่น้ำ เจ้าพระยาและมองเห็นแม่น้ำเจ้าพระยาได้รวมถึงสามารถเข้าไปสัมผัสกับแม่น้ำเจ้าพระยาได้เพราะ ฉะนั้นที่ตั้งควรจะอยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นสำคัญ โดยจะต้องเข้าถึงแม่น้ำเจ้าพระยาได้โดยตรง

2. ในด้านกรรมสิทธิ์ของที่ดิน

โครงการศูนย์วัฒนธรรมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของมนุษย์ดังนั้น การเลือกที่ตั้งของโครงการควรจะสร้างความลำบากให้เจ้าของที่ดินเดิมให้น้อยที่สุด โดยจากการศึกษา โครงการตัวอย่างพบว่าโครงการจะพิจารณาถึงที่ราชพัสดุที่เป็นที่ว่างเป็นสวนมาก ซึ่งการเลือกที่ตั้ง โครงการจะคำนึงจุดนี้เป็นจุดแรก โดยถ้าเป็นที่ว่างของเอกชนที่จะขอพิจารณาต่อมาของการเลือกที่ตั้ง โครงการ หรือถ้าในกรณีที่เป็นที่ว่างนั้นไม่เพียงพออาจจะนำที่ดินซึ่งเป็นที่ราชพัสดุหรือที่ดินทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์ที่มีอาคารตั้งอยู่ซึ่งมีเจ้าของเป็นภาครัฐบาลเช่นเดียวกันกับโครงการที่มีเจ้าของเป็น ภาครัฐบาลเช่นกันมาใช้ โดยถ้าไม่มีทางเลือกใดที่ดีกว่านี้อาจจะนำมาที่เอกชนเข้ามาพิจารณาเป็น ทางเลือกสุดท้าย

3. ต้องเป็นพื้นที่ที่มีการส่งเสริมในด้านศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

โครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นอาคารเพื่อการศึกษาทางด้านวัฒนธรรม จึงต้องการการสนับสนุนจากพื้นที่โดยรอบ โครงการจึงจะประสบความสำเร็จได้ ถ้าหากขาดการ สนับสนุนจากพื้นที่โดยรอบหรือขัดแย้งในเรื่องการใช้ที่ดินกับพื้นที่โดยรอบจะทำให้โครงการไม่ประสบ ผลดังวัตถุประสงค์ของโครงการและจะต้องดูลักษณะเฉพาะของที่ดินว่ามีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับวัฒน ธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจากข้อมูลสนับสนุนโครงการ

หลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับภูมิภาคนั้นหลักในการเลือกที่ตั้งโครงการอ้างอิงจากหนังสือ “วิชาการพิพิธภัณฑน์” ของนายนิคม มุสิกคามะและ “โครงการศึกษาเบื้องต้นเพื่อพิจารณาพื้นที่สำหรับจัดสร้างศูนย์ศึกษาและจัดแสดงเรือพระราชพิธี” ของกรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มาช่วยประกอบในการพิจารณา ใช้หลักเกณฑ์แบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากร (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)
 - จำนวนของประชากรซึ่งจะเป็นผู้มาใช้โครงการ
 - ควรอยู่ในเขตที่มีชุมชนซึ่งจะมีผู้ใช้บริการค่อนข้างมาก
2. ศูนย์กลางวัฒนธรรม (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)
 - มีวัฒนธรรมที่ดึงดูดคนเหลืออยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง อยู่ใกล้วัดและชุมชนที่มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับแม่น้ำเจ้าพระยา
3. ศูนย์กลางการศึกษา (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)
 - อยู่ใกล้สถานศึกษาที่สำคัญ โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีการศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งหน่วยงานของราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อสามารถติดต่อและให้บริการได้โดยสะดวก
4. ศูนย์กลางการคมนาคม (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)
 - มีการคมนาคมสะดวก สามารถติดต่อกับแหล่งชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ทั้งโดยรถยนต์ส่วนตัว รถประจำทางและทางเรือ
 - มีระบบขนส่งมวลชนผ่านในปริมาณที่เหมาะสม
5. สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)
 - มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่สามารถเลือกอำนวยความสะดวกได้อย่างพร้อมมูล
6. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)
 - มีสมรรถภาพที่สามารถจะใช้โครงการและมีสภาพสังคมที่พร้อมตอบรับโครงการ
7. แหล่งท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)
 - มีศักยภาพในการลงทุนทางด้านการท่องเที่ยวที่ดี
 - มีจำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่มากพอ
8. ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และสภาพแวดล้อม (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)
 - มีมลภาวะที่เป็นพิษน้อย ไม่เป็นอันตรายต่อผู้ใช้โครงการ
 - สภาพทางกายภาพสามารถใช้เป็นที่ตั้งได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่ตั้งโครงการระดับการเลือกที่ตั้งโครงการแล้วได้เสนอแนะหลักในการเลือกที่ตั้งโครงการอ้างอิงจากหนังสือ “วิชาการพิพิธภัณฑ” ของนายนิคม มุสิกคามะและโครงการศึกษาเบื้องต้นเพื่อพิจารณาพื้นที่สำหรับจัดสร้างศูนย์ศึกษาและจัดแสดงเรือพระราชพิธี“ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย มาช่วยประกอบในการพิจารณา ซึ่งแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆดังนี้

1. แหล่งที่ตั้ง (Zone)

1.1 ความเหมาะสมของย่าน (Land Use) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)

ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดทางด้านผังเมือง

1.2 โครงสร้างประชากร (Population Structure) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)

พูดถึงเกี่ยวกับความหนาแน่นของประชากร

1.3 ความเป็นศูนย์กลาง (Center) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)

ควรมีความเป็นศูนย์กลางของแหล่งชุมชนและสัมพันธ์กับหมู่อาคารสถาบันข้างเคียง เพื่อการติดต่อและประสานงานได้อย่างทั่วถึง

1.4 ความสัมพันธ์กับเส้นทางการท่องเที่ยว (Route of Tourist)

(ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)

เพื่อสะดวกในการตั้งทิศทางการใช้โครงการของนักท่องเที่ยว

1.5 ความสัมพันธ์กับสถานศึกษา (Education zone) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)

อยู่ไม่ไกลจากสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีการศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม

1.6 ที่ตั้งมีคุณค่าทางทัศนียภาพ (Atmosphere) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)

บริเวณที่ตั้งโครงการควรมีลักษณะที่จะเกิดประโยชน์และส่งเสริมโครงการในด้านความงดงาม

2. ลักษณะกายภาพของที่ตั้ง (Geography)

2.1 รูปร่างและขนาดของที่ดิน (Existing Site) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)

ควรมีขนาดและเหมาะสมกับพื้นที่โครงการ รวมถึงแนวทางการขยายตัวในอนาคตควรมีความยืดหยุ่น

2.2 สภาพปัจจุบันและการปรับปรุงพื้นที่ (Land Development)

(ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)

บริเวณที่ต้องมีการปรับปรุงมากต้องมีการจ่ายค่าใช้จ่ายมากและยุ่งยาก

2.3 สภาพแวดล้อมของโครงการ (Environment) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมของโครงการต้องเอื้อประโยชน์ต่อการตั้งโครงการ ไม่มีมลภาวะรบกวน

3. การเข้าถึงโครงการและการเข้าถึง (Accessibility & Traffic)

3.1 การสัญจรของคนและรถที่มีมาสู่โครงการและการจราจรบริเวณรอบๆ (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)

ควรอยู่ในสถานที่เหมาะสมสะดวก โครงข่ายถนนครอบคลุมพื้นที่ทั่วทุกพื้นที่ เส้นทางไม่ถูกรบกวน

3.2 การดึงดูดและจูงใจการเข้าสู่โครงการ (Approach & Invitation)

(ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)

เนื่องจากเป็นโครงการเฉพาะอย่างหลายกิจกรรมรวมกันและรับปริมาณผู้ใช้สอยเป็นจำนวนมากพอสมควร โครงการควรอยู่ในย่านที่รู้จักกันดี ควรอยู่ในจุดที่เข้าถึงได้ง่าย สังเกตมองเห็นง่าย

3.3 สภาพการจราจร (Traffic Flow) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)

ควรอยู่ในสภาพถนนและการไหลเวียนของจราจรที่คล่องตัวโดยมีขนาดความกว้างของผิวจราจร มีการเชื่อมต่อโครงข่ายถนนได้หลายๆสาย เพื่อสะดวกในการมาโครงการในทุกส่วนของเมือง

3.4 การคมนาคม (Transportation) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)

ควรมีความสะดวกในการเข้าถึงรถประจำทาง รถส่วนบุคคล เรือ และการสัญจรทางเท้า

4. ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)

ควรอยู่ในบริเวณที่มีระบบสาธารณูปโภคอย่างพร้อมมูล ตอบสนองความต้องการของโครงการได้มีประสิทธิภาพ

5. ความปลอดภัย (Safety Faster) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)

5.1 บริเวณที่ตั้งควรอยู่ในบริเวณที่สามารถติดต่อได้ง่าย จากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ทั้งจาก ภาครัฐ ภัยทางธรรมชาติและอาชญากรรม

5.2 สภาพโดยรอบที่ตั้งโครงการควรอยู่ในบริเวณซึ่งให้ความรู้สึกปลอดภัย

5.3 ระบบโครงข่ายการจราจรที่ดี เช่น ขนาดของถนน ไม่ควรเล็ก แคบ และซับซ้อนของการเข้าถึง

6. ความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่ (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)

6.1 การได้มาซึ่งที่ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 เจ้าของที่ดินและกรรมสิทธิการถือครองที่ดิน

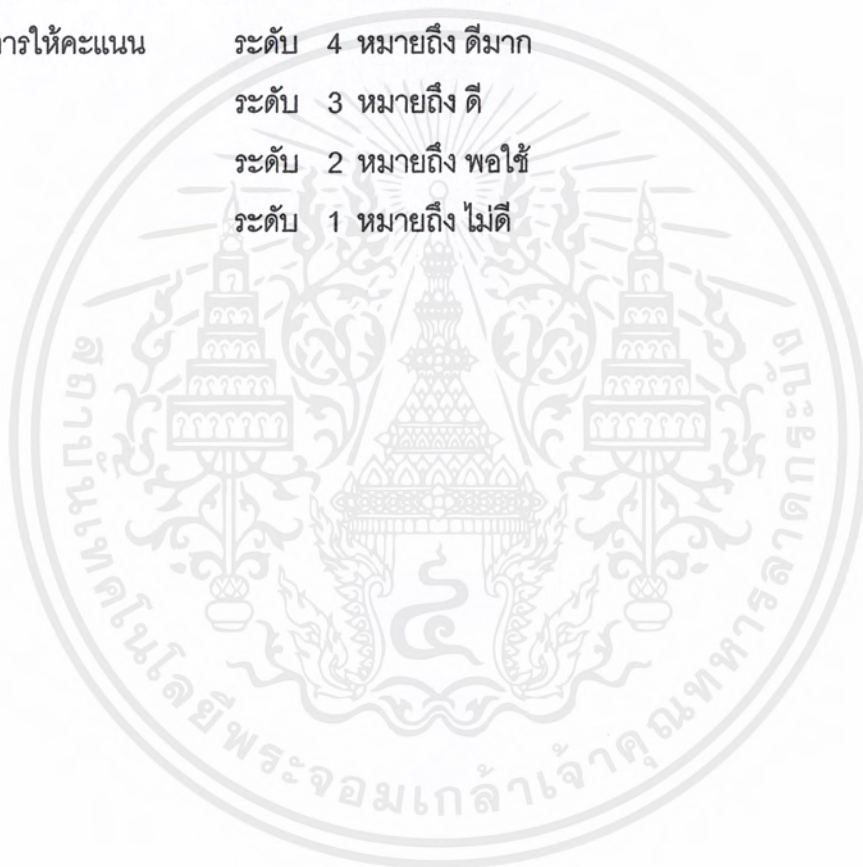
6.3 งบการลงทุนและสิทธิพิเศษจากรัฐบาลในเฉพาะบางเขตและบางกิจกรรม

7. ลักษณะเฉพาะของโครงการ (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)

7.1 ตำแหน่งที่ตั้งและบริเวณใกล้เคียงที่กำหนดสอดคล้องกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา และมีประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

หลักเกณฑ์การให้คะแนนจะแบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ

การให้คะแนน	ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก
	ระดับ 3 หมายถึง ดี
	ระดับ 2 หมายถึง พอใช้
	ระดับ 1 หมายถึง ไม่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 การพิจารณาที่ตั้งระดับจังหวัด

เนื่องจากขอบเขตของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่ได้กำหนดมาแล้วว่ามีจังหวัด 11 จังหวัดได้แก่

1. นครสวรรค์	7. สระบุรี
2. ชัยนาท	8. ปทุมธานี
3. สิงห์บุรี	9. นนทบุรี
4. ลพบุรี	10. กรุงเทพมหานคร
5. อ่างทอง	11. สมุทรปราการ
6. อยุธยา	

ดังนั้นที่ตั้งของโครงการศูนย์วัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจะอยู่ใน 11 จังหวัดนี้ โดยการเลือกจังหวัดที่ตั้งของโครงการนั้น จะให้เกณฑ์การพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ โดยในเรื่องของกรรมสิทธิ์และขนาดที่ดินของที่ตั้งโครงการในระดับภูมิภาคจะยังไม่เอาเกณฑ์นี้มากำหนด

1. ประชากร (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับจำนวนประชากรในแต่ละจังหวัดมาใช้ในการตัดสินใจคัดเลือกที่ตั้งโครงการ
2. ศูนย์กลางวัฒนธรรม (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับจำนวนสถานที่ท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมมาใช้ในการตัดสินใจคัดเลือกที่ตั้งของโครงการ
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับวัดซึ่งเป็นศูนย์กลางชุมชนที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมต่างๆ มาใช้ในการตัดสินใจคัดเลือกที่ตั้งของโครงการ
3. ศูนย์กลางการศึกษา (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับจำนวนสถานศึกษาและจำนวนนักศึกษาในแต่ละจังหวัดมาใช้ในการตัดสินใจคัดเลือกที่ตั้งของโครงการ
4. ศูนย์กลางการคมนาคม (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)
 - นำเอาสถิติจำนวนรถยนต์ที่จดทะเบียนในแต่ละจังหวัดมาใช้ในการตัดสินใจคัดเลือกที่ตั้งของโครงการ
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับระยะทางการเข้าถึงจากจังหวัดต่างๆ ในกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามาใช้ในการตัดสินใจคัดเลือกที่ตั้งของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. สิ่งอำนวยความสะดวก (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับสาธารณูปโภคในแต่ละจังหวัดมาใช้ในการตัดสินใจให้คะแนนที่ตั้งของโครงการ
6. ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัดเกี่ยวกับเศรษฐกิจมาใช้ในการตัดสินใจให้คะแนนที่ตั้งของโครงการ
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับจำนวนคดีอาชญากรรมต่างๆที่เกิดขึ้นในแต่ละจังหวัดซึ่งแสดงถึงสภาพของสังคมมาใช้ในการตัดสินใจให้คะแนนที่ตั้งของโครงการ
7. แหล่งท่องเที่ยว (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับศักยภาพของจังหวัดต่างๆในการลงทุนทางด้านการท่องเที่ยวมาใช้ในการตัดสินใจให้คะแนนที่ตั้งของโครงการ
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับจำนวนแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดนำมาใช้ในการตัดสินใจให้คะแนนที่ตั้งของโครงการ
8. ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และสภาพแวดล้อม (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)
 - นำเอาสถิติเกี่ยวกับมลภาวะที่เกิดขึ้นในแต่ละจังหวัดมาใช้ในการตัดสินใจให้คะแนนที่ตั้งของโครงการ

เกณฑ์การพิจารณาเลือกที่ตั้ง	จังหวัด										
	นครสวรรค์	ชัยนาท	สิงห์บุรี	ลพบุรี	อ่างทอง	อยุธยา	สระบุรี	ปทุมธานี	นนทบุรี	กรุงเทพฯ	สมุทรปราการ
1. อุปสงค์ (4)	3	1	1	3	1	3	2	2	3	4	3
2. ศูนย์กลางวัฒนธรรม (3)	4	1	1	4	2	4	3	1	1	4	1
3. ศูนย์กลางการศึกษา (3)	2	1	1	2	1	2	1	1	1	4	1
4. ศูนย์กลางการคมนาคม (3)	2	1	1	2	1	2	1	1	1	4	1
5. สิ่งอำนวยความสะดวก (2)	1	1	1	1	1	2	2	3	3	4	3
6. ฐานะทางเศรษฐกิจ (2) ทางสังคม	1	1	1	1	1	2	2	3	2	4	3
	3	4	3	4	4	3	3	2	3	1	2
7. แหล่งท่องเที่ยว (3)	3	1	3	3	2	4	3	3	3	4	3
8. ลักษณะทางกายภาพ (2)	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1	2
รวม	2.57	1.33	1.57	2.61	1.33	2.81	2.09	1.91	2.09	3.57	2.00

สรุปการเลือกที่ตั้งโครงการในระดับภูมิภาคกรุงเทพมหานครมีความเหมาะสมในด้านการเป็นที่ตั้งของโครงการมากที่สุด แต่เนื่องจากความเป็นจริงความหนาแน่นในกรุงเทพมหานครนั้นมีความหนาแน่นค่อนข้างมาก รวมทั้งนโยบายการกระจายอำนาจและความเจริญออกสู่ต่างจังหวัด รวมทั้งโครงการไม่ได้มีความจำเป็นที่จะต้องตั้งในกรุงเทพมหานครเพราะเป็นโครงการของทั้งกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา จึงพิจารณาตัวเลือกรองลงไปด้วยคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นจังหวัดที่เน้นทางด้านการท่องเที่ยวสูงและได้คะแนนในการพิจารณารองมาจากกรุงเทพมหานคร จึงเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพเพียงพอต่อการจัดตั้งโครงการ

สรุปการพิจารณาที่ตั้งในระดับจังหวัด

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมานั้นได้เลือกจังหวัดที่มีศักยภาพในการจัดตั้งโครงการ 2 จังหวัดคือ

1. กรุงเทพมหานคร
2. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

6.4 การพิจารณาที่ตั้งระดับย่านที่ตั้ง

การพิจารณาที่ตั้งโครงการในระดับย่านที่ตั้งนั้น จะเน้นการพิจารณาในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาว่าใน 2 จังหวัดนี้มีย่านที่ตั้งที่เหมาะสมกับการตั้งโครงการส่วนได้บ้าง โดยจะพิจารณาทีละจังหวัด

ก) กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครเป็นที่ตั้งของเมืองหลวงของประเทศ เริ่มก่อตั้งภายหลังจากที่ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงครองราชย์ปราบดาภิเษกเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์ จักรี ในปี พ.ศ. 2325 พระองค์ได้โปรดเกล้าให้สร้างพระราชวังทางคู้่งน้ำแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านตะวันออก เนื่องจากเป็นชัยภูมิที่ดีกว่ากรุงธนบุรีเพราะมีแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแนวคูเมืองทางด้านตะวันตก อาณาเขตกรุงเทพมหานครในชั้นแรกเอาแนวคูเมืองเดิมฝั่งตะวันออกของกรุงธนบุรี คือ แนวคลอง หลอด ตั้งแต่ปากคลองตลาดจนออกสู่แม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณสะพานพระปิ่นเกล้าเป็นบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ มีพื้นที่ ประมาณ 1.80 ตารางกิโลเมตร โดยอาณาเขตของกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนนทบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดสมุทรปราการ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม

เป็นศูนย์กลางการปกครอง เศรษฐกิจและความเจริญด้านต่างๆ อาทิ ด้านการคมนาคม คือ เป็นที่ตั้งของสนามบินนานาชาติ ด้านการศึกษา เป็นต้น จึงเป็นพื้นที่รองรับการเดินทางด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศมาโดยตลอด

แผนที่ที่ 6.4.1 แสดงแผนที่กรุงเทพมหานครกับอาณาเขตติดต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเดินทาง

ทางรถยนต์

- มีรถประจำทางขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพและรถร่วมบริการ วิ่งบริการในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล นอกจากนี้ยังมีรถรับจ้างอื่นๆ อยู่ตลอดเวลา

ทางรถไฟ

- บริการเดินรถไฟไปตามสถานีรถไฟชานเมืองภายในเขตกรุงเทพฯ ได้แก่ สายเหนือและสายอีสาน วิ่งไปสถานีดอนเมือง สายตะวันออกวิ่งไปสถานีหัวตะเข้ และสายใต้วิ่งไปถึงสถานีตลิ่งชัน

ทางน้ำ

- มีบริการเรือข้ามฟากบริเวณท่าช้าง ท่าพระจันทร์ ท่าเตียน ฯลฯ และบริการเรือค่าน้ำพระยาไปยังหัวถนนทพบุรีทุกวัน นอกจากนี้ยังมีเรือหางยาววิ่งไปตามคลองแสนแสบ คลองลาดพร้าว คลองบางกอกน้อย ฯลฯ

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญในกรุงเทพมหานครได้แก่ บริเวณ

เกาะรัตนโกสินทร์ซึ่งเป็นบริเวณแรกของกรุงเทพมหานครเมื่อแรกตั้งราชธานี เป็นศูนย์กลางวัฒนธรรม เป็นสถานที่ที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ โดยบริเวณนี้ถือเป็นศูนย์กลางของประวัติศาสตร์ของกรุงเทพมหานครเลยทีเดียว

ในปี 2540 กรุงเทพมหานครยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีผู้เดินทางมาเยือนมากที่สุดของประเทศโดยคิดเป็น 1 ใน 4 ของจำนวนผู้เดินทางเยี่ยมเยือนทั้งประเทศ หรือมีปริมาณทั้งสิ้น 20,225,943 คน ถึงแม้จะมีจำนวนลดลงทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศก็ตาม การเดินทางเข้ามาในพื้นที่นี้ของผู้เยี่ยมเยือนส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางแบบค้างคืน ตลาดหลักที่สำคัญของพื้นที่ยังคงเป็นผู้เยี่ยมเยือนคนไทยซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดถึงร้อยละ 67

ตลาดนักท่องเที่ยวคนไทย ส่วนใหญ่ร้อยละ 46 จะเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวนี้โดยรถโดยสารประจำทาง รองลงมาคือรถส่วนตัวและรถไฟ ตามลำดับ สำหรับสถานที่พักผ่อนส่วนใหญ่ร้อยละ 75 จะพักที่บ้านญาติ/เพื่อน พักที่โรงแรมร้อยละ 20 สำหรับสถานที่คนไทยนิยมเดินทางไปเที่ยวคือ ห้างสรรพสินค้า สวนสนุก และแหล่งขายสินค้าส่ง/ปลีก ร้อยละ 18 จะใช้จ่ายในหมวดเพื่อความบันเทิงและร้อยละ 17.50 จะใช้จ่ายในหมวดค่าที่พักตามลำดับ

ในส่วนของชาวต่างประเทศเกือบจะทั้งหมดหรือประมาณร้อยละ 73 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางเข้ามายังราชอาณาจักรไทย กรุงเทพมหานครจะเป็นจุดแรกที่นักท่องเที่ยวจะต้องแวะพักก่อนที่จะเดินทางไปยังที่ท่องเที่ยวอื่นๆ ภายในประเทศ หรือใช้เป็นจุดแวะพักก่อนที่จะ

เดินทางออกนอกราชอาณาจักรไทย ปริมาณการเดินทางมาเยือนของชาวต่างประเทศ มีจำนวนทั้งสิ้น 6,582,077 คน ร้อยละ 93 เป็นการเดินทางแบบพักค้างคืน

สถานที่ยุโรป	นักท่องเที่ยว						นักท่องเที่ยว					
	ไทย	ร้อยละ	ต่างประเทศ	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ	ไทย	ร้อยละ	ต่างประเทศ	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
นักท่องเที่ยว	5,164,324	38.01	3,813,278	22.64	9,007,602	29.47	2,205,677	35.79	152,352	21.54	2,358,028	34.31
นักท่องเที่ยว	1,264,506	9.31	2,240,812	13.20	3,505,318	11.47	921,152	14.94	130,256	18.41	1,051,408	15.30
นักท่องเที่ยว	800,627	5.89	1,457,959	8.65	2,268,586	7.42	289,086	4.69	63,403	8.96	352,489	5.13
นักท่องเที่ยว	455,116	3.35	3,794,325	22.35	4,249,441	13.90	139,089	2.26	129,359	18.29	268,448	3.91
นักท่องเที่ยว	1,167,648	8.59	1,013,909	5.97	2,181,557	7.14	374,205	6.07	37,551	5.31	411,766	5.99
นักท่องเที่ยว	1,073,514	7.90	903,158	5.32	1,976,672	6.47	851,488	13.81	1,691	0.24	853,179	12.42
นักท่องเที่ยว	186,607	1.37	1,024,786	6.04	1,211,393	3.96	-	-	52,243	7.38	52,243	0.76
นักท่องเที่ยว	703,133	5.17	246,416	1.45	949,549	3.11	42,306	0.69	-	-	42,306	0.62
นักท่องเที่ยว	815,299	6.00	1,772,051	10.44	2,587,350	8.47	404,633	6.56	72,285	10.22	476,918	6.94
นักท่องเที่ยว	1,957,944	14.41	669,041	3.94	2,626,985	8.59	936,492	15.19	68,278	9.65	1,004,770	14.62
รวม	13,580,710	100.00	16,975,775	100.00	30,556,485	100.00	6,164,128	100.00	707,429	100.00	6,871,556	100.00

ตารางที่ 6.4.1 แสดงจำนวนผู้เยี่ยมเยือน จำแนกตามสถานที่ท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2540

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อมูลเกี่ยวกับกรุงเทพมหานครที่ได้กล่าวมา พื้นที่ที่เหมาะสมกับการเลือกเป็นย่านที่ตั้งโครงการซึ่งต้องติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นบริเวณพื้นที่บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์และพื้นที่บริเวณใกล้เคียงซึ่งเป็นบริเวณที่มีศักยภาพเหมาะสมในการใช้เป็นที่ตั้งโครงการไม่ว่าในด้านย่านที่ตั้งด้านการเข้าถึง ด้านสภาพทางกายภาพ ด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ในภาคกลาง เป็นเมืองหลวงเก่าของไทย สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1893 โดยสมเด็จพระเจ้าอู่ทอง หรือสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 โดยในเวลา 417 ปีที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี มีกษัตริย์ปกครอง 33 พระองค์จาก 5 ราชวงศ์ นับเป็นราชธานีของไทยที่มีอายุยืนยาวที่สุดในประวัติศาสตร์ชาติไทยที่อยู่ในดินแดนแหลมทอง

ตลอดระยะเวลา 417 ปีที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีแห่งราชอาณาจักรไทย มิได้เพียงเป็นช่วงแห่งความเจริญสูงสุดของชนชาติไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างสรรคอารยธรรมของหมู่ มวลมนุษยชาติซึ่งเป็นที่ประจักษ์แก่มานานอารยธรรมอีกด้วย แม้ว่ากรุงศรีอยุธยาจะถูกทำลายเสียหาย จากการสงครามจากประเทศเพื่อนบ้านและจากน้ำมือการบุกรุกชุดคันของพวกเราเองแล้ว ส่วนที่ปรากฏในปัจจุบันนี้ยังมีร่องรอยหลักฐานซึ่งแสดงให้เห็นอัจฉริยภาพและความสามารถยิ่งของบรรพบุรุษ แห่งราชอาณาจักรผู้ก่อกำเนิดสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปวัฒนธรรมและความมั่นคงไว้ให้แก่ ผืนแผ่นดินไทย ซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่ ยูเนสโก โดยคณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติรับนครประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยาซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาซึ่งเป็นพื้นที่ส่วน หนึ่งใจกลางกรุงศรีอยุธยาที่ได้รับการจัดตั้งเป็นอุทยานประวัติศาสตร์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 ไว้ในบัญชี ไรดกโลก เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2534 ณ กรุงคาร์เทจ ประเทศตูนีเซีย พร้อมกับอุทยานประวัติศาสตร์ สุโขทัยและศรีสัชนาลัยและกำแพงเพชร

โดยภูมิประเทศมีลักษณะเป็นที่ลุ่ม ไม่มีภูเขาแต่มีแม่น้ำสายหลักๆของประเทศ ไหลผ่านมากมายเช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี ไหลมาบรรจบกันในลักษณะล้อมรอบ แผ่นดินส่วนใหญ่ของเมืองไว้ โดยตัวจังหวัดจึงเป็นเกาะที่มีบ้านเรือนปลูกเรียงรายหนาแน่นตามสอง ข้างฝั่งแม่น้ำ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 76 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 2,556.6 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภออาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดลพบุรี จังหวัดอ่างทอง และสระบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานีและนนทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเดินทางมายังจังหวัดสามารถเดินทางได้ทั้งทางรถยนต์ รถไฟ เรือ ซึ่งปัจจุบันการเดินทางทางเรือเป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศมากขึ้นเพราะนักท่องเที่ยวสามารถชมทัศนียภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนสองริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา สำหรับฤดูกาลท่องเที่ยวจะเป็นในช่วงพฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์

การเดินทาง

ทางรถยนต์ จากกรุงเทพมหานคร สามารถเดินทางได้หลายเส้นทางดังนี้

- ใช้ทางหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ผ่านประตูน้ำพระอินทร์แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 32 แล้วเลี้ยวซ้ายไปตามทางหลวงหมายเลข 309 เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ใช้ทางหลวงหมายเลข 304 (แจ้งวัฒนะ) หรือทางหลวงหมายเลข 302 (งามวงศ์วาน) เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 306 (ถนนติวานนท์) ข้ามสะพานนนทบุรีหรือสะพานนวพลวิ ไปยังจังหวัดปทุมธานีต่อด้วยเส้นทางปทุมธานี – สามโคก – เสนา (ทางหลวงหมายเลข 3111) แล้วแยกขวาที่อำเภอเสนาเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 3263 เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ใช้เส้นทางกรุงเทพฯ-นนทบุรี-ปทุมธานี ทางหลวงหมายเลข306 ถึงแยกปทุมธานี เลี้ยวเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 347 แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข 3309 ผ่านศูนย์ศิลปะป้าชีพบางไทร อำเภอบางปะอิน เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทางรถโดยสารประจำทาง

- กรุงเทพฯ – อยุธยา มีรถโดยสารทั้งรถธรรมดาและรถปรับอากาศ รถออกจากสถานีขนส่งสายตะวันออกเชิงเหนือ ถนนกำแพงเพชร 2 (หมอชิต2) ทุกๆวัน วันละหลายเที่ยว

ทางรถไฟ

- สามารถใช้ขบวนรถโดยสารที่มีปลายทางสู่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอภาชี ทางรถไฟจะแยกไปทางสายเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สถานีชุมทางบ้านภาชี ในแต่ละวันจะมีรถไฟบริการขนส่งสินค้าและผู้โดยสารขึ้นลงวันละหลายเที่ยว นอกจากนี้การรถไฟฯยังจัดขบวนรถจักรไอน้ำเดินทางระหว่างกรุงเทพฯ-พระนครศรีอยุธยา ในโอกาสพิเศษปีละ 4 ขบวน

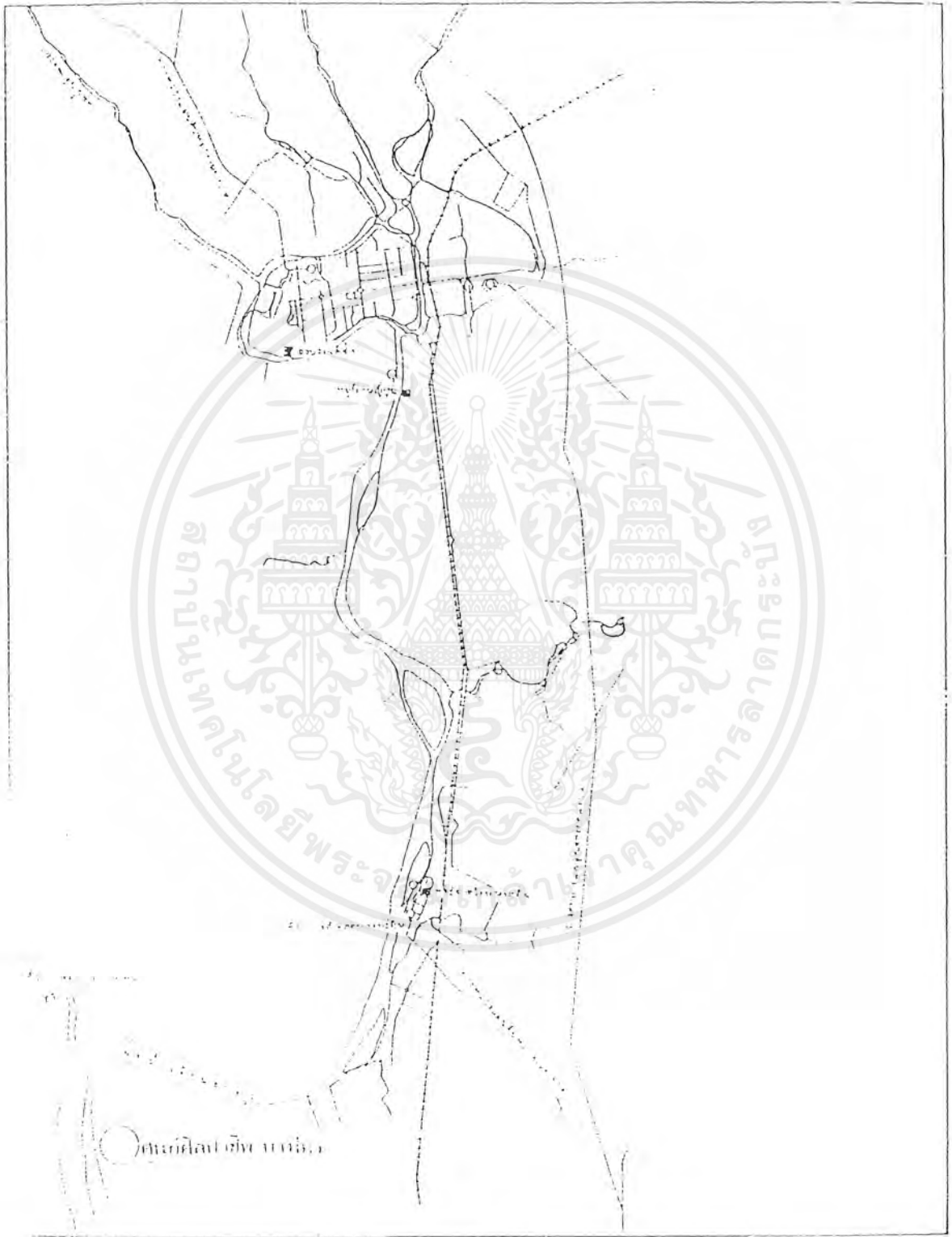
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางเรือ

- ปัจจุบันเป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศมาก เพราะนอกจากจะได้ชมทัศนียภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนริมฝั่งสองแม่น้ำเจ้าพระยาแล้ว ยังเป็นการย่อนให้เห็นประวัติศาสตร์สมัยกรุงศรีอยุธยาที่ประเทศไทยมีการค้าขายกับชาวต่างประเทศ โดยเรือสำเภาต่างประเทศที่สัญจรในลำน้ำเจ้าพระยาในอดีต โดยการท่องเที่ยวทางน้ำจะมาบริษัทเรือต่างๆ นำท่องเที่ยวด้วยนี้ บริษัทเรือด่วนเจ้าพระยา เรือโอเรียนเต็ลควีน เรือริเวอร์ซันครุยส์ เรือฮอริซันครุยส์ เรือเมฆขลา บริษัท อยุธยา ริเวอร์ ครุยส์

แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดสวนใหญ่เป็นโบราณสถานได้แก่วัดและพระราชวัง นอกจากนี้ยังมีวังและพระตำหนักซึ่งเป็นที่สำหรับประพาสคือพระราชวังบางปะอินและพระตำหนักนครหลวง มีศูนย์ศิลปาชีพบางไทรในพระบาทสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถซึ่งเป็นศูนย์ศิลปาชีพเกี่ยวกับศิลปหัตถกรรมต่างๆและสวนนกบางไทรซึ่งเป็นกรงนกขนาดใหญ่ โดยถ้าจะจัดแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจะแบ่งออกเป็น

1. บริเวณเกาะเมือง และหมู่บ้านต่างประเทศรอบๆเกาะเมือง
2. บริเวณพระราชวังบางปะอิน
3. บริเวณศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

แผนที่ที่ 6.4.3 แสดงแผนที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลาดนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นคนไทย คิดเป็นร้อยละ 67 ของผู้มาเยี่ยมเยือน ทั้งหมดที่เดินทางเข้ามาภายในจังหวัด ทั้งนี้ส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน โดยจะนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์และช่วงเทศกาลต่างๆที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน การเดินทางส่วนใหญ่จะเดินทางมากับครอบครัวหรือญาติพี่น้อง ส่วนตลาดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวสัญชาติญี่ปุ่น รองลงมาคือสัญชาติฝรั่งเศส เยอรมัน สหราชอาณาจักร ตามลำดับ ปริมาณผู้เยี่ยมเยือนทั้งหมดที่เดินทางเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวนี้มีทั้งสิ้น 1,952,836 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางเข้ามายังภาคกลาง(ไม่รวมกรุงเทพฯ) มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.32

จากข้อมูลเกี่ยวกับพระนครศรีอยุธยาที่ได้กล่าวมา พื้นที่ที่เหมาะสมกับการเลือกเป็นย่านที่ตั้งโครงการซึ่งต้องติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นบริเวณพื้นที่บริเวณ

1. เกาะเมืองและหมู่บ้านต่างประเทศ
2. พระราชวังบางปะอิน
3. ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

ซึ่งเป็นบริเวณที่มีศักยภาพเหมาะสมในการใช้เป็นที่ตั้งโครงการไม่ว่าในด้าน ย่านที่ตั้ง ด้านการเข้าถึง ด้านสภาพทางกายภาพ ด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสนับสนุนให้เกิดเส้นทางท่องเที่ยวระหว่าง 3 ย่านนี้อีกด้วย ทั้งทางด้านน้ำและบก

สรุปการพิจารณาที่ตั้งในระดับย่านที่ตั้ง

จากการเลือกที่ตั้งในระดับจังหวัดนั้นได้เลือกกรุงเทพมหานครและจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยจากการพิจารณาข้อมูลต่างๆของแต่ละจังหวัดจะได้ย่านที่ตั้งซึ่งเหมาะสมในการเลือกเป็นที่ตั้งโครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีดังนี้

ในกรุงเทพมหานคร

- บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์และบริเวณใกล้เคียง

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- เกาะเมืองและหมู่บ้านต่างประเทศ
- พระราชวังบางปะอิน
- ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.5 การพิจารณาตัวเลือกที่ตั้งโครงการ

จากการพิจารณาเลือกย่านที่ในหัวข้อที่ผ่านมา จะนำเอาแต่ละย่านที่ตั้งที่ได้เลือกไว้มาพิจารณหาตัวเลือกของที่ดินซึ่งสามารถเป็นที่ตั้งโครงการในแต่ละย่านเพื่อนำมาพิจารณหาที่ตั้งโครงการในขั้นตอนสุดท้าย โดยย่านที่ได้เลือกไว้มีดังนี้

ก) เกาะรัตนโกสินทร์และบริเวณใกล้เคียง

ภาพที่ 6.5.1 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์และบริเวณใกล้เคียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการเข้าสำรวจเขตที่ตั้งโครงการจะพบว่าแต่ละโซนจะมีข้อจำกัดเฉพาะแต่ละโซน โดยการจะเลือกที่ดินนำมาเป็นตัวเลือกที่ตั้งโครงการจะต้องนำเอาหลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการเบื้องต้นมาพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการโดย ข้อพิจารณาเบื้องต้นคือ

- พิจารณาเลือกที่ดินที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา
- พิจารณาเลือกที่ว่างและที่ราชพัสดุ
- พิจารณาเลือกที่ตั้งที่มีเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

โดยจากข้อมูลสนับสนุนโครงการและการเข้าสำรวจพื้นที่ซึ่งจะแบ่งเป็นโซนต่างๆซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวและข้อจำกัดของแต่ละโซนดังนี้

1. บริเวณฝั่งกรุงธนบุรีด้านเหนือขึ้นไปจากสะพานพระปิ่นเกล้า

จะเป็นที่ลักษณะมีชุมชนอยู่อาศัยหนาแน่นและปานกลางโดยที่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยาจะเป็นที่ราชพัสดุที่ตรงตามเกณฑ์การเลือกที่ตั้ง แต่ลักษณะของพื้นที่ส่วนนี้จะห่างจากถนนหลักค่อนข้างมาก ทำให้การเข้าถึงบริเวณริมแม่น้ำเป็นไปได้ยาก อีกทั้งบริเวณนี้ไม่มีการสนับสนุนทางด้านกาท่องเที่ยวเลย บริเวณนี้จึงไม่นำมาใช้พิจารณาตัวเลือกที่ตั้งโครงการ

2. บริเวณฝั่งธนบุรีด้านใต้จากสะพานพระปิ่นเกล้าลงมาถึงคลองมอญ

จะเป็นที่ลักษณะมีชุมชนและวัดอยู่และมีสถานที่ราชการบางส่วนที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาเช่นกรมอุทกหารเรือ โรงพยาบาลศิริราช สถานีรถไฟบางกอกน้อย ซึ่งพื้นที่บริเวณสถานีรถไฟธนบุรี(บางกอกน้อย) มีลักษณะเป็นที่ว่างที่มีขนาดพอจะพิจารณาเป็นที่ตั้งของโครงการได้ โดยมีทางเข้าจากถนนอรุณอมรินทร์อยู่ไม่ห่างจากแม่น้ำเจ้าพระยา อีกทั้งยังมีท่าเรือรถไฟติดกับที่ดิน โดยจากข้อมูลสนับสนุนโครงการในบทที่ 1 บริเวณคลองบางกอกน้อยและบริเวณนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมซึ่งมีวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณนี้จึงนำมาใช้พิจารณาตัวเลือกที่ตั้งโครงการ

3. บริเวณฝั่งธนบุรีด้านใต้จากคลองมอญลงมาถึงสะพานพระพุทธยอดฟ้า

จะเป็นที่ลักษณะมีชุมชนและวัดอยู่และมีสถานที่ราชการบางส่วนที่อยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาเช่นกองสารวัตรทหารเรือ วัดกัลยา เป็นต้น โดยพื้นที่บริเวณดังกล่าวจะมีถนนอรุณอมรินทร์ตัดใหม่เข้าถึงบริเวณโครงการ แต่บริเวณนี้การเข้าถึงโครงการเป็นไปได้ยากเนื่องจากถนนดังกล่าวอยู่ห่างจากสะพานที่ข้ามมากจากกรุงรัตนโกสินทร์ค่อนข้างมาก การเข้าถึงโครงการจากทางฝั่งกรุงรัตนโกสินทร์จึงเป็นไปได้ยาก และบริเวณนี้ไม่มีที่ว่างที่สามารถนำมาพิจารณาเป็นที่ตั้งโครงการได้ บริเวณนี้จึงไม่นำมาใช้พิจารณาตัวเลือกที่ตั้งโครงการ

4. บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอกตั้งแต่สะพานพุทธขึ้นมาจนถึงบริเวณปากคลองตลาด

จะเป็นตลาดที่มีการขนส่ง ถ่ายเทสินค้าและการจราจรหนาแน่น ประกอบพื้นที่ดินเป็นของเอกชน ดังนั้นพื้นที่บริเวณนี้จึงไม่เหมาะสมกับการนำมาพิจารณาตัวเลือกที่ตั้งโครงการ

5. บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นในตั้งแต่โรงเรียนราชินีจนถึงคลองหลอด

เป็นบริเวณที่มีการเข้าถึงค่อนข้างดี แต่การใช้ที่ดินในปัจจุบันทำให้ไม่มีที่ดินที่สามารถเข้าไปใช้งานได้ อีกทั้งนโยบายการใช้ที่ดินบริเวณนี้จะเป็นการเปิดโล่งเพื่อเป็นสวนสาธารณะเปิดมุมมองแก่บริเวณวัดพระแก้วและสถานที่สำคัญมากกว่า ดังนั้นพื้นที่บริเวณนี้จึงไม่เหมาะสมกับการนำมาพิจารณาตัวเลือกที่ตั้งโครงการ

6. บริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นนอกตั้งแต่คลองหลอดขึ้นมาจนถึงคลองโอง่าง

เป็นบริเวณที่มีการเข้าถึงค่อนข้างดี แต่บริเวณริมแม่น้ำเจ้าพระยามีการใช้ที่ดินที่ไม่สามารถเข้าไปใช้งานได้ อีกทั้งยังมีลักษณะของอาคารอนุรักษ์ที่เรียงรายอยู่ตามริมแม่น้ำเจ้าพระยา แต่มีพื้นที่ส่วนหนึ่งทางด้านติดบ่อมพระสุเมรุซึ่งมีลักษณะเป็นสวนสาธารณะซึ่งสามารถนำมาพิจารณาเป็นตัวเลือกในการเลือกเป็นที่ตั้งโครงการได้ ดังนั้นพื้นที่บริเวณนี้จึงเหมาะสมกับการนำมาพิจารณาตัวเลือกที่ตั้งโครงการ

โดยจากการพิจารณาแต่ละโซนแล้วจะได้ตัวเลือกที่สามารถนำมาพิจารณาเลือกเป็นที่ตั้งโครงการได้ 2 ตำแหน่งได้แก่

- บริเวณสถานีรถไฟธนบุรี บางกอกน้อย
- บริเวณสวนสาธารณะบ่อมพระสุเมรุ

¹ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, โครงการกรุงรัตนโกสินทร์, กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2537

ข) เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและบริเวณโดยรอบเกาะเมือง

ภาพที่ 6.5.2 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและบริเวณใกล้เคียง

จากการเข้าสำรวจเขตที่ตั้งโครงการจะพบว่าแต่ละโซนจะมีข้อจำกัดเฉพาะแต่ละโซน โดยการจะเลือกที่ดินนำมาเป็นตัวเลือกที่ตั้งโครงการจะต้องนำเอาหลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการเบื้องต้นมาพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการโดย ข้อพิจารณาเบื้องต้นคือ

- พิจารณาเลือกที่ดินที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา
- พิจารณาเลือกที่ว่างและที่ราชพัสดุ
- พิจารณาเลือกที่ตั้งที่มีเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

โดยจากข้อมูลสนับสนุนโครงการและการเข้าสำรวจพื้นที่ซึ่งจะแบ่งเป็นโซนต่างๆซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวและข้อจำกัดของแต่ละโซนดังนี้

1. บริเวณทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะเมืองบริเวณทางด้านเจดีย์ศรีสุริโยทัย

โดยกรรมสิทธิ์ของที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่ราชพัสดุ ฝั่งตรงข้ามมีวัดกษัตราธิราชวรวิหาร ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับเจดีย์ศรีสุริโยทัยโดยประมาณ 4-5 ปีที่ผ่านมาบริเวณแถวนี้เมื่อเดือนสิบเอ็ดจะมีการมีพิธีแข่งเรือกันซึ่งช่วงแม่น้ำแถวนี้จะกว้างและสองฝั่งตลิ่งยังสามารถทำเป็นที่นั่งชมได้อีก แต่ลักษณะที่อยู่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา โดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีถนนคั่นระหว่างแม่น้ำกับที่ดินทำให้ที่ดินไม่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณนี้จึงไม่สามารถนำเข้ามาพิจารณาในการเลือกที่ตั้งของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. บริเวณทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะเมือง

บริเวณแถบนี้จะเป็นที่ตั้งของพระตำหนักสิริยาลัยซึ่งไม่เหมาะสมในการจัดตั้งโครงการเพราะจะเป็นการรบกวนสวนพระตำหนัก บริเวณนี้จึงไม่นำเข้ามาพิจารณาเลือกเป็นที่ตั้งของโครงการ

3. บริเวณทางด้านทิศใต้ของเกาะเมือง

โดยในบริเวณนี้ในโครงการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตอุทยานประวัติศาสตร์นั้นได้มีโครงการในการพัฒนาบริเวณแถบนี้ค่อนข้างสูงเนื่องจากบริเวณแถบนี้จะเป็นทางเข้าสู่หมู่บ้านหัตถกรรมซึ่งอยู่ด้านเหนือของสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ แต่จบริเวณนี้เป็นที่ลักษณะมีชุมชนลักษณะกรรมสิทธิ์ที่ดินจะเป็นของเอกชนเป็นส่วนมาก มีอาคารปะปราย ซึ่งที่ดินที่มีอยู่มีขนาดไม่เพียงพอต่อการจัดตั้งโครงการ บริเวณนี้จึงไม่เหมาะสมในการนำเข้ามาพิจารณาเลือกเป็นที่ตั้งของโครงการ

4. บริเวณทางทิศใต้ของเกาะเรื่อยไปจนถึงป้อมเพชร

จะเป็นที่ลักษณะมีชุมชนอยู่เบาบาง ลักษณะกรรมสิทธิ์ที่ดินจะเป็นของเอกชนเป็นส่วนมากโดยพื้นที่ส่วนใหญ่จะมีที่ว่างค่อนข้างน้อย อีกทั้งการคมนาคมจะไม่ค่อยสะดวกเนื่องจากถนนที่มีค่อนข้างแคบ และส่วนใหญ่เป็นชุมชนซึ่งมีการจจรถข้างทางทำให้การคมนาคมไม่ดีเท่าที่ควร บริเวณนี้จึงไม่นำเข้ามาพิจารณาเป็นตัวเลือกในการเลือกที่ตั้งของโครงการ

5. บริเวณตำบลเกาะเรียน บริเวณหมู่บ้านต่างประเทศ

บริเวณนี้มีลักษณะเป็นที่ว่างส่วนใหญ่โดยเฉพาะบริเวณทางแถบทิศใต้ของหมู่บ้านฮอลันดาซึ่งมีที่ว่างขนาดพอสมควร โดยกรรมสิทธิ์ที่ดินจะเป็นในลักษณะของเอกชน พื้นที่เป็นที่ท่องเที่ยวต่อเนื่องจากทางด้านพระราชวังบางปะอินทั้งทางเรือและทางบก โดยเส้นทางคมนาคมที่ผ่านที่ดินบริเวณนี้ถือว่าเป็นเส้นทางท่องเที่ยวของจังหวัดซึ่งต่อเนื่องมาจากศูนย์ศิลปาชีพบางไทร และพระราชวังบางปะอิน โดยบริเวณแถบนี้ยังใกล้กับวัดพนัญเชิงที่มีท่าเรือสำหรับนักท่องเที่ยวทางเรือที่มาจากกรุงเทพมหานครอีกด้วย บริเวณนี้จึงนำเข้ามาพิจารณาในการเลือกที่ตั้งของโครงการ

โดยจากการพิจารณาแต่ละโซนแล้วจะได้ตัวเลือกที่สามารถนำมาพิจารณาเลือกเป็นที่ตั้งโครงการได้ 1 ตำแหน่งได้แก่

- บริเวณหมู่บ้านต่างประเทศ ส่วนที่ดินทางตอนใต้ของหมู่บ้านฮอลันดา

ค) พระราชวังบางปะอิน

ภาพที่ 6.5.3 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณพระราชวังบางปะอิน

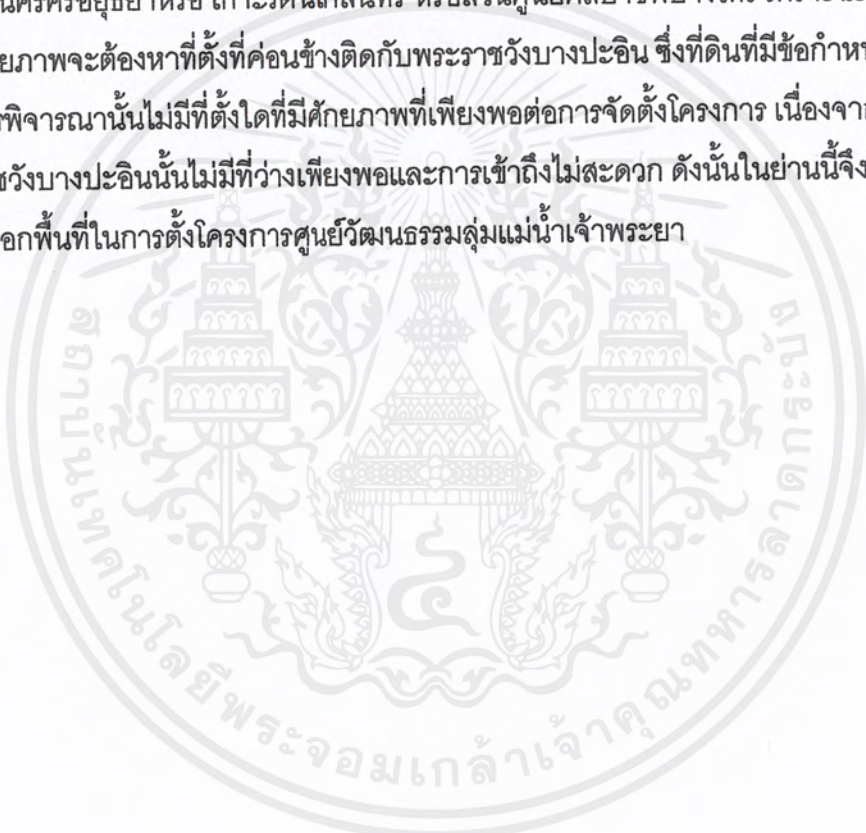
จากการเข้าสำรวจเขตที่ตั้งโครงการจะพบว่าแต่ละโซนจะมีข้อจำกัดเฉพาะแต่ละโซน โดยการจะเลือกที่ดินนำมาเป็นตัวเลือกที่ตั้งโครงการจะต้องนำเอาหลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการเบื้องต้นมาพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการโดย ข้อพิจารณาเบื้องต้นคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการเข้าสำรวจเขตที่ตั้งโครงการจะพบว่าแต่ละโซนจะมีข้อจำกัดเฉพาะแต่ละโซน โดยการจะเลือกที่ดินนำมาเป็นตัวเลือกที่ตั้งโครงการจะต้องนำเอาหลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการเบื้องต้นมาพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการโดย ข้อพิจารณาเบื้องต้นคือ

- พิจารณาเลือกที่ดินที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา
- พิจารณาเลือกที่ว่างและที่ราชพัสดุ
- พิจารณาเลือกที่ตั้งที่มีเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

โดยจากข้อมูลสนับสนุนโครงการและการเข้าสำรวจพื้นที่โดยลักษณะของที่ท่องเที่ยวพระราชวังบางปะอินจะแตกต่างจากที่อื่นตรงที่ไม่ได้เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวเหมือนกับบริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาหรือ เกาะรัตนโกสินทร์ หรือสวนศุภนิรมิตป่าสีทบางไทร เพราะฉะนั้นถ้าจะหาที่ตั้งที่ได้ศักยภาพจะต้องหาที่ตั้งที่ค่อนข้างติดกับพระราชวังบางปะอิน ซึ่งที่ดินที่มีข้อกำหนดตามหลักเกณฑ์การพิจารณานั้นไม่มีที่ตั้งใดที่มีศักยภาพที่เพียงพอต่อการจัดตั้งโครงการ เนื่องจากบริเวณที่ใกล้กับพระราชวังบางปะอินนั้นไม่มีที่ว่างเพียงพอและการเข้าถึงไม่สะดวก ดังนั้นในย่านนี้จึงไม่มีการพิจารณาตัวเลือกพื้นที่ในการตั้งโครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ง) ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

ภาพที่ 6.5.4 แสดงภาพถ่ายทางอากาศบริเวณศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร

จากการเข้าสำรวจเขตที่ตั้งโครงการจะพบว่าแต่ละโซนจะมีข้อจำกัดเฉพาะแต่
ละโซน โดยการจะเลือกที่ดินนำมาเป็นตัวเลือกที่ตั้งโครงการจะต้องนำเอาหลักในการพิจารณาเลือกที่
ตั้งโครงการเบื้องต้นมาพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการโดย ข้อพิจารณาเบื้องต้นคือ

- พิจารณาเลือกที่ดินที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา
- พิจารณาเลือกที่ว่างและที่ราชพัสดุ
- พิจารณาเลือกที่ตั้งที่มีเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พิจารณาเลือกที่ดินที่ติดแม่น้ำเจ้าพระยา
- พิจารณาเลือกที่ว่างและที่ราชพัสดุ
- พิจารณาเลือกที่ตั้งที่มีเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

โดยจากข้อมูลสนับสนุนโครงการและการเข้าสำรวจพื้นที่ซึ่งจะแบ่งเป็นโซนต่างๆซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวและข้อจำกัดของแต่ละโซนดังนี้

1. บริเวณพื้นที่ทางทิศเหนือของท่าชัยยุทธ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

พื้นที่ที่เป็นที่ว่างของทางศูนย์ศิลปาชีพซึ่งไม่ได้ใช้ประโยชน์ โดยกรรมสิทธิ์ของที่ดินเป็นที่ของทางศูนย์ศิลปาชีพบางไทรเองโดยเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้ท่าเรือชัยยุทธซึ่งเป็นท่าเรือสำหรับเรือท่องเที่ยวมาจอดส่งคนลงศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อยู่ใกล้กับอาคารศาลามิ่งขวัญซึ่งเป็นอาคารหลักของศูนย์ฯ โดยบริเวณนี้เป็นบริเวณที่ส่งเสริมทางด้านศิลปหัตถกรรมและวัฒนธรรม อีกด้วยจึงเหมาะสมนำมาพิจารณาในการเลือกที่ตั้งของโครงการ

2. บริเวณพื้นที่ทางทิศใต้ของท่าชัยยุทธ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

พื้นที่ที่เป็นที่ว่างของทางศูนย์ศิลปาชีพซึ่งใช้ประโยชน์เป็นศาลาโรงช้าง ถัดลงมาทางใต้ก็จะเป็นที่ว่าง โดยกรรมสิทธิ์ของที่ดินในบริเวณที่ว่างนี้เป็นของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ โดยเป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้ท่าเรือชัยยุทธซึ่งเป็นท่าเรือสำหรับเรือท่องเที่ยวมาจอดส่งคนลงศูนย์ศิลปาชีพบางไทร อยู่ใกล้กับอาคารศาลามิ่งขวัญและพระตำหนักซึ่งเป็นอาคารหลักของศูนย์ฯ แต่ที่ว่างนี้มีคลองคั่นกับถนนทางเข้าทำให้การเข้าถึงที่ดินเป็นไปได้ยากไม่สามารถเข้าใช้งานที่ดินได้ อีกด้วยจึงไม่เหมาะสมนำมาพิจารณาในการเลือกที่ตั้งของโครงการ

โดยจากการพิจารณาแต่ละโซนแล้วจะได้ตัวเลือกที่สามารถนำมาพิจารณาเลือกเป็นที่ตั้งโครงการได้ 1 ตำแหน่งได้แก่

- บริเวณพื้นที่ทางทิศเหนือของท่าชัยยุทธ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

สรุปการพิจารณาหาตัวเลือกที่ตั้งโครงการ

ได้พิจารณาหาตัวเลือกที่ตั้งโครงการจากย่านต่างๆที่ได้พิจารณาแล้ว ซึ่งได้ตัวเลือกในการเลือกเป็นที่ตั้งของโครงการ 4 ตัวเลือกคือ

- บริเวณสถานีรถไฟธนบุรี บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
- บริเวณสวนสาธารณะป้อมพระสุเมรุ เกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร
- บริเวณหมู่บ้านต่างประเทศ ส่วนที่ดินทางตอนใต้ของหมู่บ้านฮอลันดา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- บริเวณพื้นที่ทางทิศเหนือของท่าชัยยุทธ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

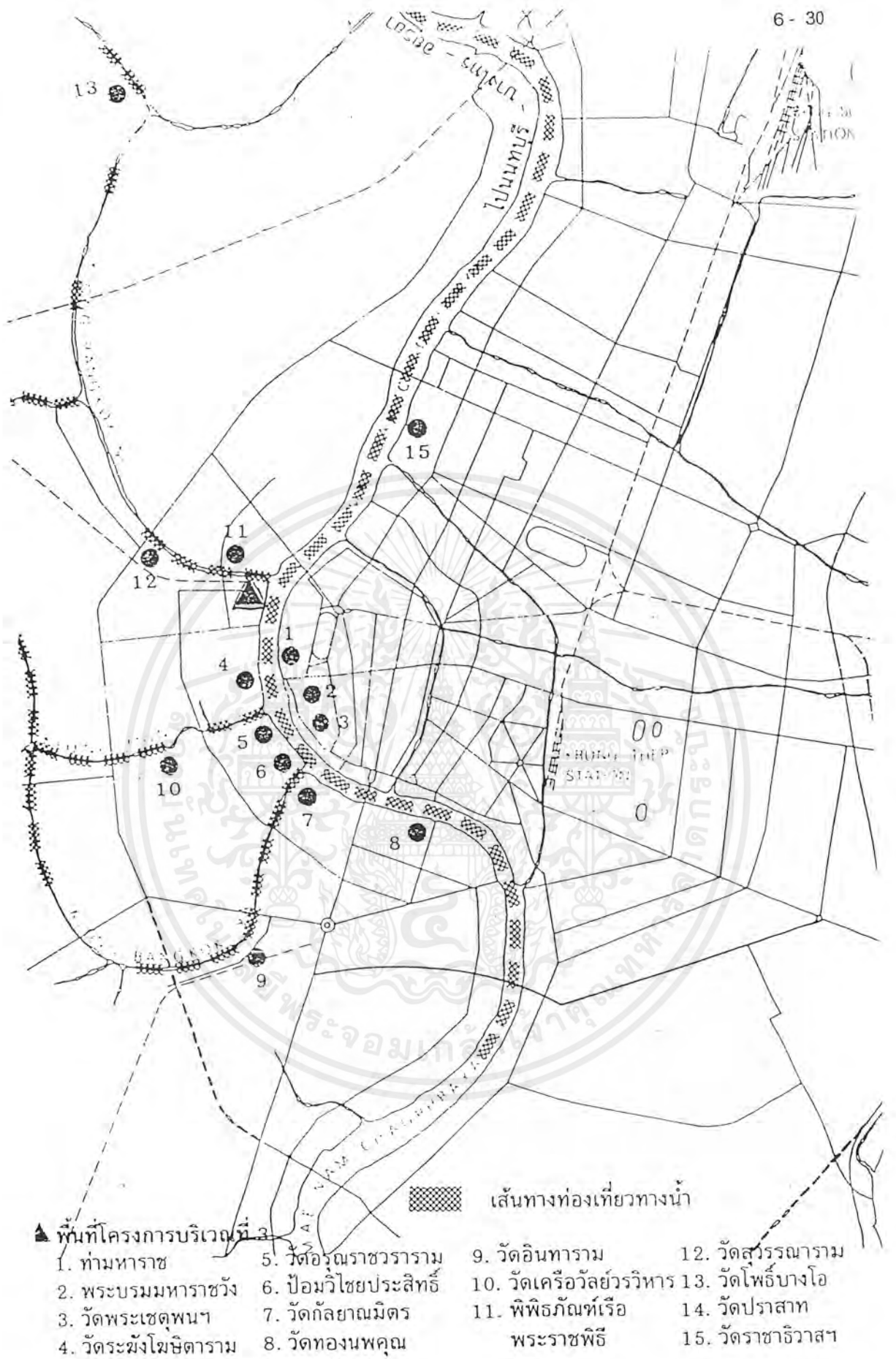
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.6 เปรียบเทียบตัวเลือกที่ตั้งโครงการ

SITE 1 บริเวณสถานีรถไฟธนบุรี บางกอกน้อย

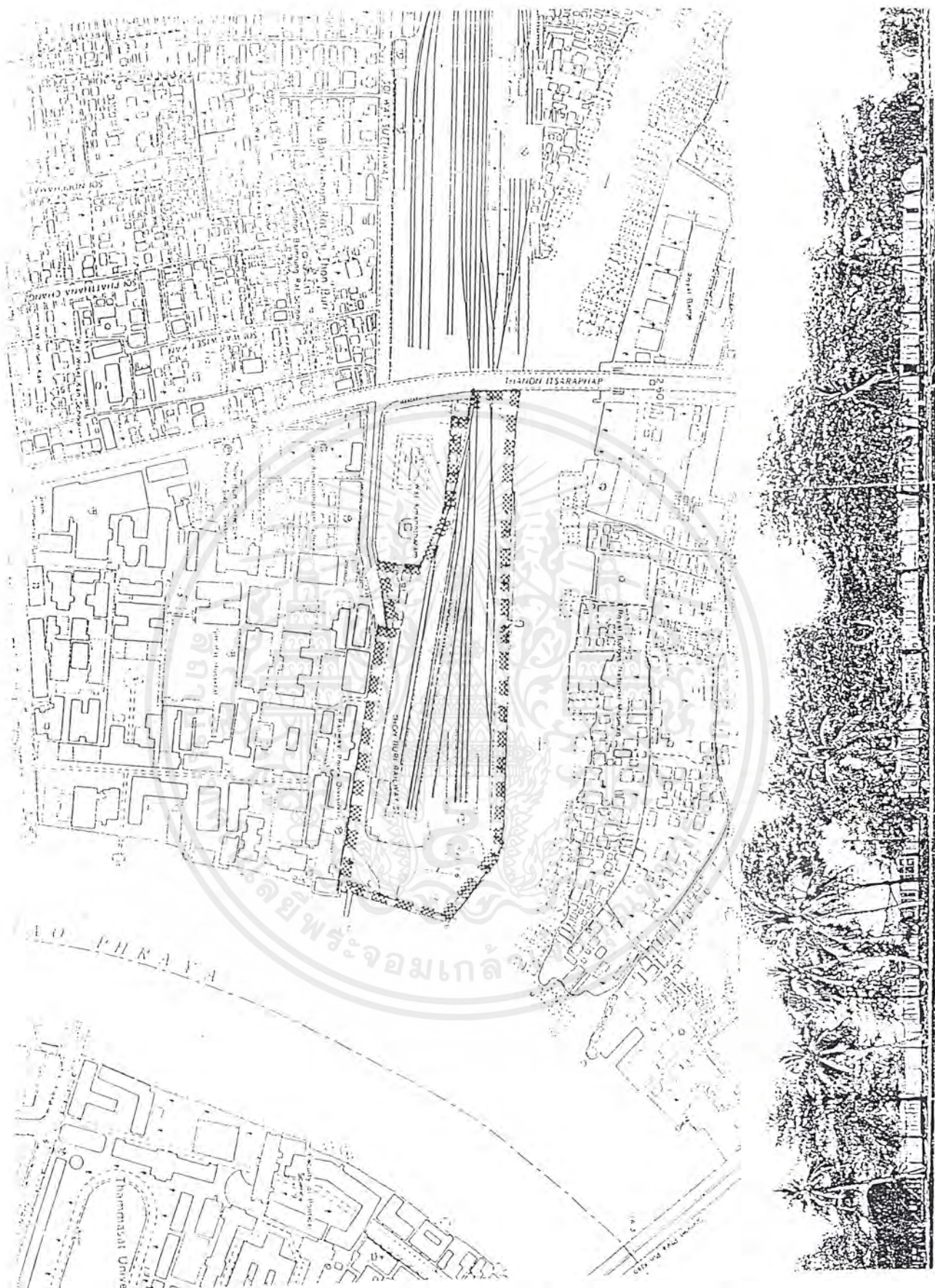
ที่ตั้ง	ถนนอรุณอมรินทร์ บริเวณสถานีรถไฟธนบุรี บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย	
ขอบเขต	ทิศเหนือ	ติดกับคลองบางกอกน้อย
	ทิศใต้	ติดกับโรงพยาบาลศิริราช
	ทิศตะวันออก	ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาและท่าเรือรถไฟ
	ทิศตะวันตก	ติดกับถนนอรุณอมรินทร์
พื้นที่	50 ไร่ (80,000 ตารางเมตร)	

ที่ตั้งที่ 1 นี้อยู่บริเวณสถานีรถไฟธนบุรีซึ่งเป็นสถานีรถไฟที่เก่าแก่ มีอาคารสถานีและโรงซ่อมอยู่ในพื้นที่ ทางด้านตอนใต้มีท่าเรือที่เป็นท่าที่รองรับคนที่ข้ามฟากมาจากฝั่งเกาะรัตนโกสินทร์ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง โดยตรงข้ามคลองบางกอกน้อยนั้นจะเป็นพิพิธภัณฑสถานเรือพระราชพิธี ทางตอนใต้เป็นโรงพยาบาลศิริราชและมีท่าน้ำวังหลังซึ่งเป็นที่น้ำที่มีคนใช้ค่อนข้างมาก ทางเข้าที่ตั้งจากทางถนนอรุณอมรินทร์นั้นเป็นทางเข้าจากสะพานข้ามคลองบางกอกน้อยส่วนหนึ่ง(มาจากทางปีนเกล้า)ซึ่งมีปัญหาจากความเร็วของรถทำให้การเลี้ยวของรถเพื่อเข้าสู่ที่ตั้งเป็นไปได้ยาก และทางเข้าจากถนนด้านใต้สะพาน(มาจากทางศิริราช) โดยรวมแล้วย่านที่ตั้งของที่ตั้งที่ 1 นี้ถือว่าเป็นย่านที่ดีมาก แต่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องของทางเข้าถึงบริเวณที่ตั้ง ทางด้านวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่ดินผืนนี้มีประวัติศาสตร์สำคัญมากเพราะบริเวณนี้เป็นบริเวณที่มีการขุดคลองลัด(บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณติดกับธรรมศาสตร์) ทำให้เป็นแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเป็นการเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาครั้งสำคัญครั้งหนึ่ง โดยทำให้แม่น้ำเจ้าพระยาเดิมกลายเป็นคลองบางกอกน้อย นอกจากนี้อาคารสถานีรถไฟธนบุรียังเป็นอาคารอนุรักษ์ซึ่งถ้าจะนำที่ตั้งนี้มาเป็นที่ตั้งของโครงการจะต้องนำอาคารอนุรักษ์มาคิดในการออกแบบบนที่ตั้งนี้อีกด้วย

แผนที่ที่ 6.6.1 แสดงเส้นทางท่อระบายน้ำและแหล่งท่อระบายบริเวณใกล้เคียงของที่ตั้งที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ที่ 6.6.2 แสดงพื้นที่บริเวณสถานีรถไฟธนบุรี บางกอกน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SITE 2 บริเวณสวนสาธารณะป้อมพระสุเมรุ เกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

ที่ตั้ง	ถนนพระอาทิตย์ บริเวณหัวโค้งป้อมพระสุเมรุ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย	
ขอบเขต	ทิศเหนือ	ติดกับคลองบางลำภู
	ทิศใต้	ติดกับพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย
	ทิศตะวันออก	ติดกับถนนพระอาทิตย์
	ทิศตะวันตก	ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา
พื้นที่	10.85 ไร่ (17,364 ตารางเมตร)	

ที่ดินผืนนี้เดิมเป็นที่พักอาศัยของบรรดาบรมวงศานุวงศ์ ปัจจุบันได้เปลี่ยนเจ้าของและมีขนาดแบ่งซอยเล็กลง โดยต่างคนต่างต่อเติมเพื่อใช้เป็นบ้านพัก อาคารโกดัง สำนักงานบางแห่ง พื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบแต่ขาดการปรับปรุง มีน้ำท่วมในบางโอกาสที่น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาหนุน (ปัจจุบันมีการสร้างประตูน้ำคลองบางลำภูเรียบร้อยแล้ว) พื้นที่ตั้งบริเวณนี้ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการจราจรปานกลางโดยทางสัญจรทางถนนนั้นค่อนข้างแคบเนื่องจาก 2 ข้างทางนั้นมีรถจอดทั้ง 2 ฝากทำให้ถนนแคบลง แต่พื้นที่นี้เป็นพื้นที่ที่ต่อเนื่องกับบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยพื้นที่นี้เกี่ยวข้องกับทางวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาโดยเป็นบริเวณที่เคยเป็นกำแพงเมืองป้อมเมืองซึ่งเป็น Boundary ของกรุงรัตนโกสินทร์สมัยก่อน บริเวณนี้จึงมีทั้งประวัติศาสตร์ อีกทั้งทางทิศเหนือของที่ตั้งยังเป็นชุมชนเก่าแก่อีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

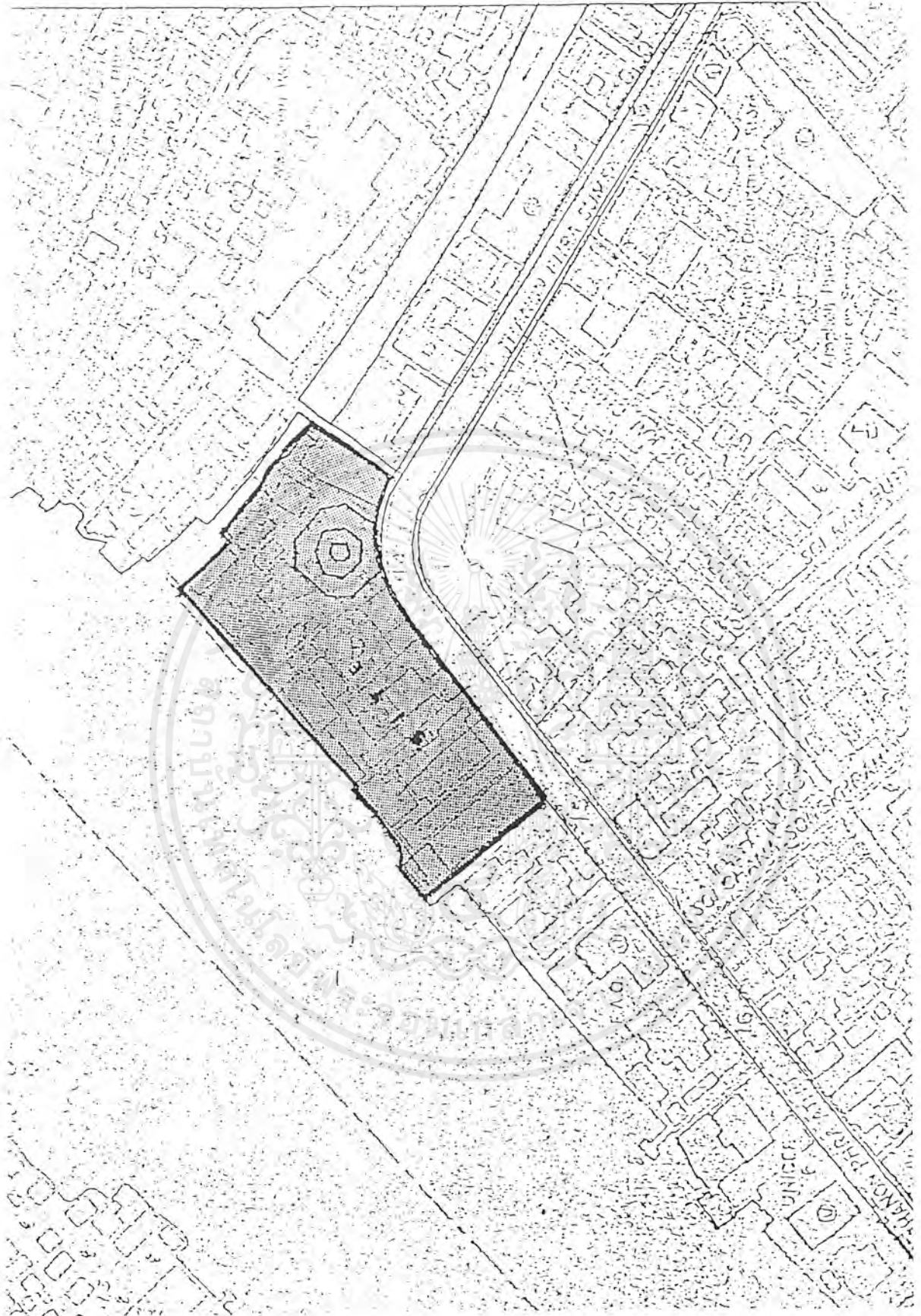

▲ พื้นที่โครงการบริเวณที่ 3

1. ท้ามหาราช	5. วัดอรุณราชวราราม	9. วัดอินทาราม	12. วัดสุวรรณาราม
2. พระบรมมหาราชวัง	6. ป้อมวิไชยประสิทธิ์	10. วัดเครือวัลย์วรวิหาร	13. วัดโพธิ์บางโอ
3. วัดพระเชตุพนฯ	7. วัดกัลยาณมิตร	11. พิพิธภัณฑ์เรือพระราชพิธี	14. วัดปราสาท
4. วัดระฆังโฆสิตาราม	8. วัดทองนพคุณ		15. วัดราชาธิวาสฯ

แผนที่ที่ 6.6.3 แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำและแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงของที่ตั้งที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ที่ 6.6.4 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.6.1 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 2

ภาพที่ 6.6.2 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.6.3 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 2

ภาพที่ 6.6.4 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SITE 3 บริเวณหมู่บ้านต่างประเทศ ส่วนที่ดินทางตอนใต้ของหมู่บ้านฮอลันดา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

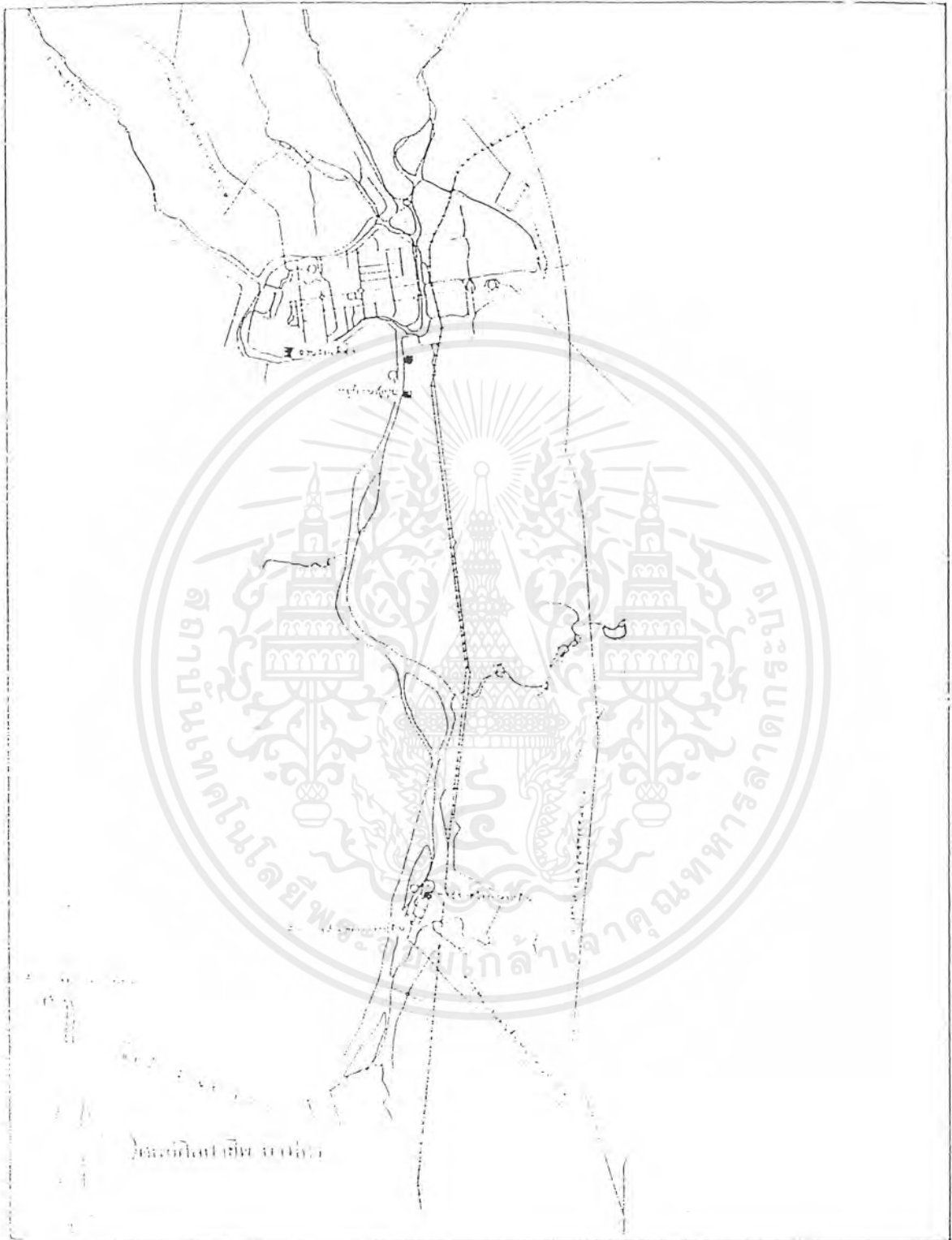
ที่ตั้ง ถนนทางหลวงหมายเลข 3477 เลียบแม่น้ำเจ้าพระยา อยู่บริเวณทางทิศใต้
ของหมู่บ้านฮอลันดา

ขอบเขต ทิศเหนือ ติดกับหมู่บ้านฮอลันดา
ทิศใต้ ติดกับศาลเจ้าพ่อปากน้ำแม่เปี้ย
ทิศตะวันออก ติดกับถนนทางหลวงหมายเลข 3477
ทิศตะวันตก ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา

พื้นที่ 18 ไร่

บริเวณพื้นที่แถบนี้เป็นพื้นที่ซึ่งในสมัยกรุงศรีอยุธยามีชาวต่างชาติเข้ามาค้าขายเป็นจำนวนมาก โดยมีหมู่บ้านญี่ปุ่นเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านต่างประเทศ โดยสมัยนั้นทางการญี่ปุ่นได้อนุญาตให้ชาวญี่ปุ่นค้าขายกับคนต่างชาติได้ โดยให้มีหัวหน้าปกครองในกลุ่มตนเอง โดยบริเวณนี้มีการเข้าถึงจากเส้นทางทางเรือทั้งทางน้ำและทางรถยนต์ซึ่งเป็นทางที่ต่อเนื่องมาจากพระราชวังบางปะอิน และศูนย์ศิลปาชีพอ่างทอง โดยบริเวณโดยรวมเป็นพื้นที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย มีบ้านปะปรายอยู่ตามริมแม่น้ำโดยจะเป็นบ้านเก่าแก่มากมาย โดยมีลักษณะของเรืออยู่อาศัยตาริมน้ำมากมาย ตรงกันข้ามกับที่ดินเป็นบ้านพักอาศัยของผู้คนและเยื้องกันจะเป็นโรงสี โดยมุมมองทางด้านหน้าของที่ตั้งนี้สามารถมองเห็นเจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคลได้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ที่ 6.6.5 แสดงเส้นทางกรท่งเทียทางน้ำและแหล่งท่งเทียบริเวณใกล้เคียงของที่ตั้งที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ที่ 6.6.6 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 3

ภาพที่ 6.6.5 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.6.6 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 3

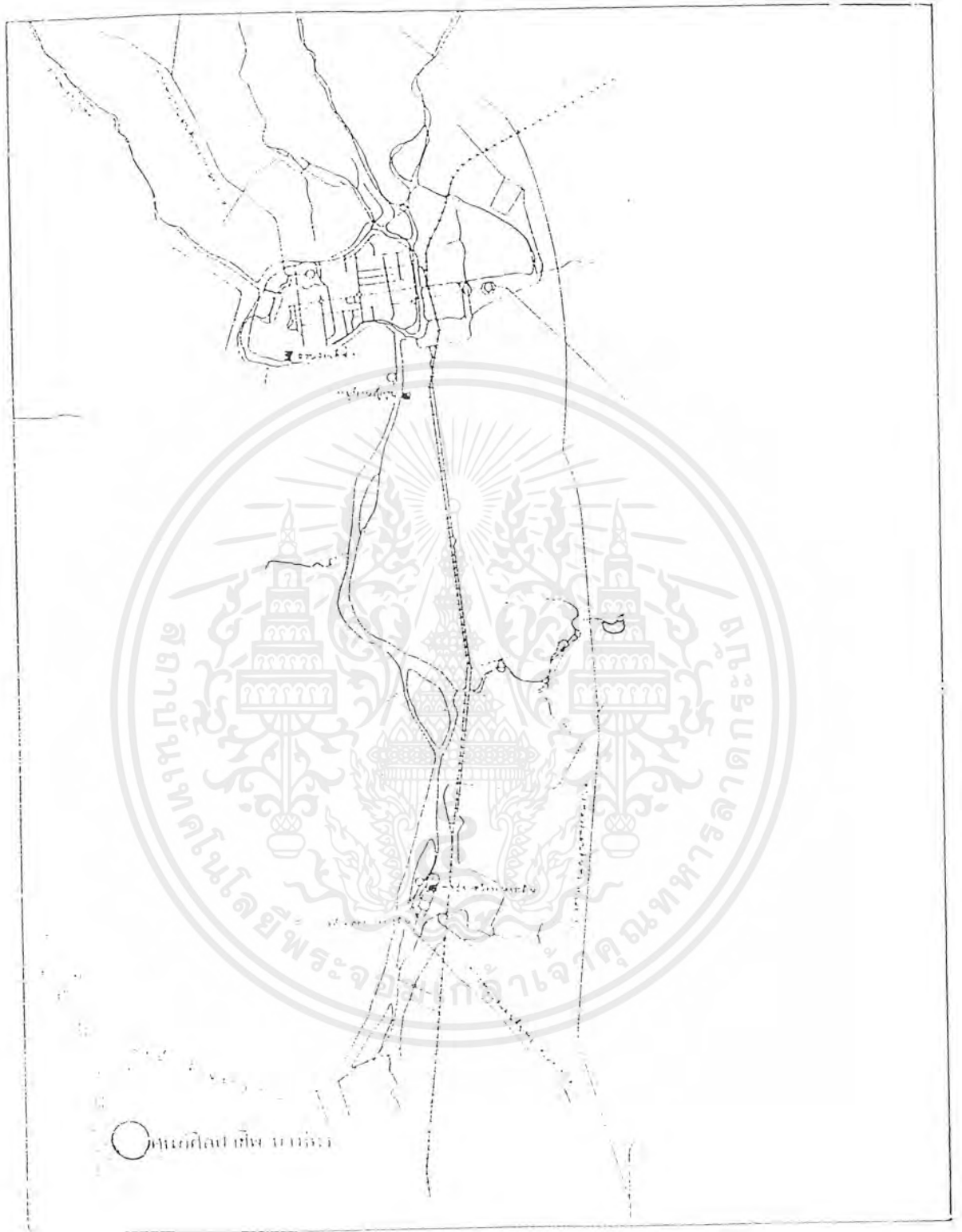
ภาพที่ 6.6.7 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 3มองจากป้อมเพชร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SITE 4 บริเวณพื้นที่ทางทิศเหนือของท่าชัยยุทธ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร

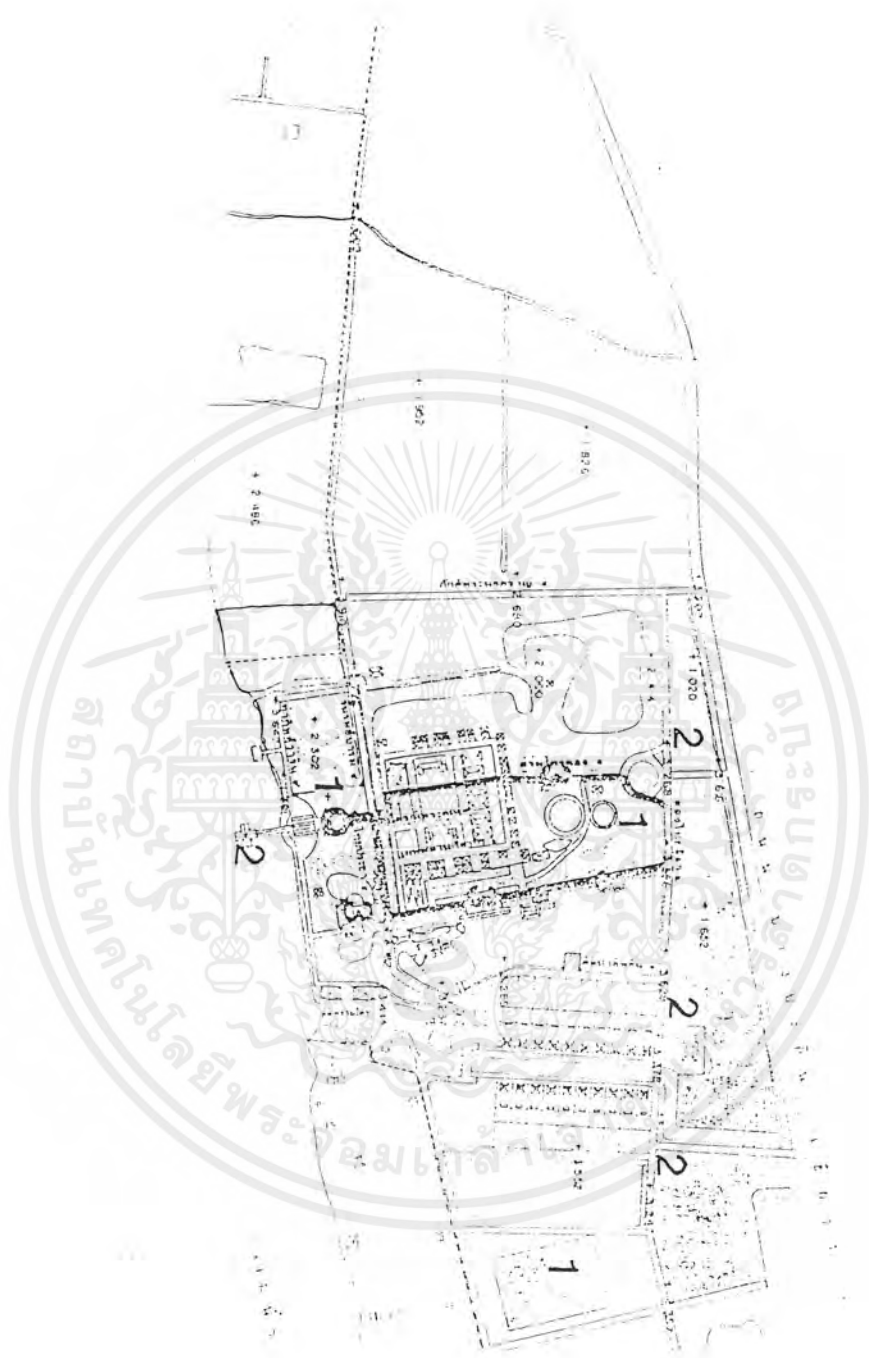
ที่ตั้ง	ถนนทางหลวงหมายเลข 3309 ศูนย์ศิลปาชีพ บางไทร อำเภอบางไทร พระนครศรีอยุธยา	
ขอบเขต	ทิศเหนือ	ติดกับบ้านพักอาศัยของเอกชน
	ทิศใต้	ติดกับท่าชัยยุทธ
	ทิศตะวันออก	ติดกับถนนภายในศูนย์และหมู่บ้านศิลปหัตถกรรม
	ทิศตะวันตก	ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา
พื้นที่	15 ไร่ (24,000 ตารางเมตร)	

พื้นที่เดิมทีของศูนย์เป็นของทางปฏิรูปที่ดินฯซึ่งต่อมามีโครงการพระราชดำริที่มุ่งจะส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมไทยโดยได้เริ่มการก่อสร้างบนที่ดินในปัจจุบันเพื่อให้เกษตรกรได้เข้าอยู่อาศัยและให้การฝึกอบรมทางศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านโดยเป็นนโยบายหลักในการจัดตั้งศูนย์ฯ ในการที่จะจัดตั้งเป็นศูนย์รวมและอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมของทุกภาคในประเทศ ซึ่งนอกจากจะเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนขนบธรรมเนียมประเพณีพื้นบ้านและเอกลักษณ์ของไทยแล้ว ยังเป็นการฝึกฝนให้เกษตรกรซึ่งมีฐานะยากจนได้เรียนรู้จักการประกอบอาชีพทางศิลปหัตถกรรมผสมผสานกับอาชีพของทางด้านเกษตรและนอกจากนี้ทางศูนย์ฯได้ยังได้จัดเตรียมตลาดสำหรับรองรับผลิตผลอีกด้วย โดยมีการแสดงผลผลิตภายในศูนย์ฯเอง มีการขายสินค้าภายในศูนย์ฯเป็นการพัฒนาควบคู่กันไป โดยนโยบายของศูนย์ฯในแผนพัฒนายาวนั้น มีแผนพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวที่ค่อนข้างดี ดังนั้นที่ตั้งนี้จึงได้รับผลจากแผนพัฒนานี้ไปด้วย

แผนที่ที่ 6.6.5 แสดงเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำและแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงของที่ตั้งที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ที่ 6.6.6 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พทที่ 6.6.9 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4

ภาพที่ 6.6.10 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6.6.11 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4

ภาพที่ 6.6.12 แสดงพื้นที่บริเวณที่ตั้ง 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เปรียบเทียบตัวเลือกที่ตั้งโครงการโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้

1. แหล่งที่ตั้ง (Zone)

1.1 ความเหมาะสมของย่าน (Land Use) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)

ที่ตั้ง 1 : การใช้ที่ดินสอดคล้องกับผังเมืองที่ให้บริการนี้เป็นบริเวณอนุรักษ์ เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย

ที่ตั้ง 2 : การใช้ที่ดินสอดคล้องกับผังเมืองที่ให้บริการนี้เป็นบริเวณอนุรักษ์ เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทย

ที่ตั้ง 3 : การใช้ที่ดินสอดคล้องกับผังเมืองที่ให้บริการนี้เป็นบริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย โดยสามารถตั้งโครงการได้

ที่ตั้ง 4 : การใช้ที่ดินสอดคล้องกับนโยบายของทางศูนย์ที่เน้นให้ตรงที่ดินเป็นที่ดินสำหรับการศึกษาและการพักผ่อน

1.2 โครงสร้างประชากร (Population Structure) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 3)

ที่ตั้ง 1 : จำนวนประชากรในส่วนนี้หนาแน่นเนื่องจากเป็นบริเวณเก่าแก่ของกรุงเทพมหานครมีชุมชนรายรอบมากมาย ทำให้จะมีประชากรอยู่รายรอบที่ตั้งค่อนข้างมาก

ที่ตั้ง 2 : จำนวนประชากรในส่วนนี้หนาแน่นปานกลางเนื่องจากเป็นบริเวณเก่าแก่ของกรุงเทพมหานครมีชุมชนเก่าแก่อยู่ทางด้านทิศเหนือ

ที่ตั้ง 3 : จำนวนประชากรค่อนข้างหนาแน่นเนื่องจากเป็นเขตเกือบจะชานเมืองแล้ว แต่อยู่ในเขตการขยายตัวของเมือง

ที่ตั้ง 4 : จำนวนประชากรหนาแน่นน้อยที่สุดเนื่องจากประชากรของศูนย์เป็นประชากรชั่วคราวที่เข้ามาอยู่อาศัยเป็นระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น โดยตัวศูนย์เองก็อยู่ห่างจากอำเภอพอลสมควร

1.3 ความเป็นศูนย์กลาง (Center) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)

ที่ตั้ง 1 : ความเป็นศูนย์กลางสูง ที่ตั้งจะเป็นที่อยู่ศูนย์กลางของชุมชนต่างๆ แต่การเข้าถึงได้ยากทำให้ลักษณะพื้นที่ตอบสนองความเป็นศูนย์กลางของชุมชนไม่เต็มที่

ที่ตั้ง 2 : ความเป็นศูนย์กลางสูงเนื่องจากการเข้าถึงได้ง่าย มีชุมชนรายล้อมและใกล้กับสถาบันต่างๆมากมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้ง 3 : ความเป็นศูนย์กลางพอสมควรเพราะเป็นบริเวณที่แม่น้ำมารวมกันหลายสายและใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญเช่น วัดพนัญเชิงและวัดใหญ่ชัยมงคล

ที่ตั้ง 4 : ความเป็นศูนย์กลางพอสมควรเพราะเป็นบริเวณที่ใกล้กับอาคารหลักของศูนย์ฯ แต่ถ้าจะพูดในลักษณะย่าน ความต่อเนื่องจากสถาบันอื่นๆค่อนข้างน้อย

1.4 ความสัมพันธ์กับเส้นทางการท่องเที่ยว (Route of Tourist)

(คำนำหน้าการพิจารณา 3)

ที่ตั้ง 1 : เส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำจะผ่านที่ตั้งนี้มากเพราะคลองบางกอกน้อยและบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์มีที่ท่องเที่ยวมากมาย

ที่ตั้ง 2 : เส้นทางการท่องเที่ยวสัมพันธ์กับที่ตั้งนี้ในด้านเส้นทางการเดินเท้าของกรุงรัตนโกสินทร์ซึ่งเป็นแผนพัฒนา โดยสัมพันธ์กับเส้นทางการท่องเที่ยวทางน้ำโดยใกล้กับท่าพระอาทิตย์ซึ่งเป็นท่าเรือที่สามารถไปสู่วรณะนครศรีอยุธยาได้

ที่ตั้ง 3 : ความสัมพันธ์กับเส้นทางการท่องเที่ยวของที่ตั้งนี้ค่อนข้างมากเพราะถนนหน้าโครงการถือเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวที่มีชื่อ และทางน้ำก็เช่นกัน

ที่ตั้ง 4 : ความสัมพันธ์กับเส้นทางการท่องเที่ยวในทางน้ำอยู่ในระดับที่ดี แต่ในทางบกจะไม่ต่อเนื่องกับทางพระราชวังบางปะอินกับเกาะเมืองเท่าที่ควร

1.5 ความสัมพันธ์กับสถานศึกษา (Education zone) (คำนำหน้าการพิจารณา 3)

ที่ตั้ง 1 : ความสัมพันธ์กับสถานศึกษามีค่อนข้างมากเนื่องจากด้านตรงข้ามของที่ตั้งเป็นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และข้างๆที่ตั้งก็เป็นศิริราช โดยบริเวณท่าเรือก็เป็นส่วนที่นักเรียนนักศึกษาผ่านไปผ่านมา

ที่ตั้ง 2 : ความสัมพันธ์กับสถานศึกษาพอสมควร เนื่องจากอยู่ไม่ไกลกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และวิทยาลัยนาฏศิลป์

ที่ตั้ง 3 : ความสัมพันธ์กับสถานศึกษาพอสมควร แต่ไม่ดีเท่ากับที่ตั้งที่ 2 โดย
ข้างๆโครงการมีโรงเรียนวัดพันธุเชิง

ที่ตั้ง 4 : ความสัมพันธ์กับสถานศึกษาน้อยเพราะอยู่ห่างจากชุมชนจึงมีเพียง
โรงฝึกงานหัตถกรรมของศูนย์ที่พอจะถือว่าเป็นสถาบันการศึกษาที่
ใกล้ที่สุด

1.6 ที่ตั้งมีคุณค่าทางทัศนียภาพ (Atmosphere) (คำแนะนำการพิจารณา 2)

ที่ตั้ง 1 : เป็นบริเวณที่มีคุณค่าทางทัศนียภาพสูง เป็นบริเวณที่มีมุมมองที่
กว้าง และมีมุมมองที่สวยงามและมีคุณค่าสามารถมองเห็นทั้ง
เกาะรัตนโกสินทร์ตลอดจนวัดอรุณวราราม

ที่ตั้ง 2 : เป็นบริเวณที่มีคุณค่าทางทัศนียภาพสูง เนื่องจากเป็นสถานที่ทาง
ประวัติศาสตร์มีป้อมพระสุเมรุซึ่งถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่ง

ที่ตั้ง 3 : เป็นบริเวณที่มีคุณค่าทางทัศนียภาพสูงเพราะมีชีวิตอยู่ริมแม่น้ำ
เจ้าพระยาอยู่อย่างสมบูรณ์ ชุมชนริมน้ำยังมีอยู่อย่างมากมายซึ่งมี
ทัศนียภาพที่ดี แต่จะมีข้อเสียตรงที่เสียงของที่ตั้งจะมีโรงสี

ที่ตั้ง 4 : เป็นบริเวณที่มีคุณค่าทางทัศนียภาพพอสมควรเพราะทิวทัศน์ยังมี
ความเป็นธรรมชาติอยู่มาก แต่จะไม่เห็นถึงชีวิตเท่าที่ตั้งที่ 3

2. ลักษณะกายภาพของที่ตั้ง (Geography)

2.1 รูปร่างและขนาดของที่ดิน (Existing Site) (คำแนะนำการพิจารณา 3)

ที่ตั้ง 1 : รูปร่างและขนาดที่ดินมีที่ดินที่กว้างขวาง เหมาะสำหรับการขยายตัว
ของโครงการได้อย่างสบาย โดยรูปร่างที่ดินก็ไม่ได้มีปัญหา
ในการออกแบบ

ที่ตั้ง 2 : รูปร่างและขนาดที่ดินมีปัญหา เพราะขนาดที่ดินที่มีขนาดเล็ก
ยากแก่การจัดตั้งโครงการ

ที่ตั้ง 3 : รูปร่างและขนาดที่ดินมีขนาดพอเหมาะสมควรกับโครงการและสามารถ
รองรับการขยายตัวของโครงการได้พอสมควร

ที่ตั้ง 4 : รูปร่างและขนาดที่ดินมีขนาดพอเหมาะสมควรกับโครงการและสามารถ
รองรับการขยายตัวของโครงการได้พอสมควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 สภาพปัจจุบันและการปรับปรุงพื้นที่ (Land Development)

(คำนำหน้าการพิจารณา 2)

ที่ตั้ง 1 : การปรับปรุงพื้นที่ต้องใช้จ่ายพอสมควรเพราะสภาพเดิมมีอาคาร และมีรางรถไฟอยู่พอสมควร ทำให้ต้องปรับปรุงมากกว่าจะใช้งานได้

ที่ตั้ง 2 : การปรับปรุงพื้นที่ต้องใช้จ่ายพอสมควรเพราะมีอาคาร บ่อมพระสุเมรุอยู่ภายในที่ตั้งโครงการ ทำให้การปรับปรุงพื้นที่ต้อง คอยระมัดระวัง

ที่ตั้ง 3 : การปรับปรุงทำได้ง่ายเพราะที่ดินว่างเปล่าไม่มีสิ่งก่อสร้างใดๆบน ที่ดินและระดับดินของที่ตั้งนี้ก็ได้รับการถมดินจนได้ระดับพอสมควร

ที่ตั้ง 4 : การปรับปรุงทำได้ง่ายเพราะที่ดินว่างเปล่าไม่มีสิ่งก่อสร้างใดๆบน ที่ดินและระดับดินของที่ตั้งนี้ก็ได้รับการถมดินจนได้ระดับพอสมควร

2.3 สภาพแวดล้อมของโครงการ (Environment) (คำนำหน้าการพิจารณา 2)

ที่ตั้ง 1 : สภาพแวดล้อมของโครงการมีผลกระทบบ้างเพราะติดกับ โรงพยาบาลศิริราชซึ่งเป็นทางด้านหลังของโรงพยาบาล

ที่ตั้ง 2 : สภาพแวดล้อมของโครงการมีสภาพที่ดี ไม่มีมลภาวะเท่าใด จะมี บ้างก็จากถนนด้านหน้าโครงการเวลาที่มรถติด

ที่ตั้ง 3 : สภาพแวดล้อมของโครงการมีสภาพที่ดีมาก มีความเป็นธรรมชาติ สูง โรงสีที่น่าจะมีปัญหาก็อยู่ห่างจากโครงการค่อนข้างมาก

ที่ตั้ง 4 : สภาพแวดล้อมของโครงการมีสภาพที่ดีมาก

3. การเข้าถึงโครงการและการเข้าถึง (Accessibility & Traffic)

3.1 การสัญจรของคนและรถที่มีมาสู่โครงการและการจราจรบริเวณรอบๆ

(คำนำหน้าการพิจารณา 2)

ที่ตั้ง 1 : มีปัญหาค่อนข้างมากเนื่องจากทางสัญจรเข้าสู่โครงการได้ยากมาก และระบบการจราจรโดยรอบมีความสับสนมาก

ที่ตั้ง 2 : การจราจรตรงบริเวณหัวโค้งของที่ตั้งนั้นจะมีปัญหามากในการ จราจรซึ่งถ้ามีการตั้งโครงการขึ้น ณ ที่ตั้งนี้ การเจาะทางเข้าจะทำให้ การจราจรติดขัดได้

ที่ตั้ง 3 : การจราจรอยู่ในสภาพที่ดี เส้นทางไม่ถูกรบกวน

ที่ตั้ง 4 : การจราจรอยู่ในสภาพที่ดี เส้นทางไม่ถูกรบกวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 การดึงดูดและจูงใจการเข้าสู่โครงการ (Approach & Invitation)

(คำนำหน้าการพิจารณา 3)

ที่ตั้ง 1 : เป็นย่านที่มีคนรู้จักกันมาก มีความสนใจในการเข้าใช้พื้นที่สูง

ที่ตั้ง 2 : เป็นย่านที่มีคนรู้จักพอสมควรเนื่องจากมีป้อมพระสุเมรุเป็น LandMark ของพื้นที่

ที่ตั้ง 3 : เป็นย่านที่มีคนรู้จักพอสมควรเนื่องจากเป็นพื้นที่การทองเที่ยวที่สำคัญ

ที่ตั้ง 4 : เป็นย่านที่มีคนรู้จักพอสมควรเนื่องจากเป็นพื้นที่การทองเที่ยว

3.3 สภาพการจราจร (Traffic Flow) (คำนำหน้าการพิจารณา 2)

ที่ตั้ง 1 : สภาพการจราจรแย่มาก เพราะจราจรที่มีความเร็วมากในบริเวณบนสะพานอรุณอมรินทร์ทำให้การเลี้ยวเพื่อเข้าสู่พื้นที่โครงการเป็นไปได้ยาก อีกทั้งความกว้างของทางที่เลี้ยวเข้าสู่โครงการมีความกว้างน้อยมากเมื่อเทียบกับความเร็วรถที่มีความเร็วสูง

ที่ตั้ง 2 : เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีคนใช้งานถนนเส้นนี้มากเวลาเร่งด่วนจะมีรถติดค่อนข้างมากและ 2 ข้างทางยังเป็นที่จอดรถอีกด้วยทำให้เส้นทางการจราจรมีความแคบ

ที่ตั้ง 3 : สภาพการจราจรมีสภาพที่ดี ถนนกว้างพอสมควรและมีปริมาณรถไม่คับคั่ง ทำให้การจราจรคล่องตัว

ที่ตั้ง 4 : สภาพการจราจรมีสภาพที่ดี ถนนกว้างพอสมควรและมีปริมาณรถไม่คับคั่ง ทำให้การจราจรคล่องตัว

3.4 การคมนาคม (Transportation) (คำนำหน้าการพิจารณา 2)

ที่ตั้ง 1 : การเข้าถึงของรถประจำทางน้อยมาก จะมีก็แต่ท่าเรือและรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างเท่านั้น

ที่ตั้ง 2 : การคมนาคมมีความคล่องตัวต่ำ แต่มีรถประจำทางพอสมควร มีการสัญจรเข้าสู่โครงการในรูปแบบต่างๆ

ที่ตั้ง 3 : การคมนาคมมีความคล่องตัวสูง แต่รถประจำทางมีไม่มากนัก อีกทั้งทางสัญจรทางเท้าเข้าสู่โครงการจะมีน้อยมาก

ที่ตั้ง 4 : การคมนาคมมีความคล่องตัวสูงมาก ระบบรถประจำทาง รถลากภายในศูนย์มีมาก แต่จะไม่ดีตรงระบบที่ต่อกับภายนอกซึ่งมีรถประจำทางน้อยมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)
- ที่ตั้ง 1 : ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการมีพร้อมเนื่องจากอยู่ในศูนย์
กลางของเมือง
- ที่ตั้ง 2 : ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการมีพร้อมเนื่องจากอยู่ใน
บริเวณศูนย์กลางของเมือง
- ที่ตั้ง 3 : ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการมีพร้อม
- ที่ตั้ง 4 : ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการมีพร้อม
5. ความปลอดภัย (Safety Faster) (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 2)
- ที่ตั้ง 1 : สภาพโดยรอบของที่ตั้งมีลักษณะเสื่อมโทรม ติดต่อเจ้าหน้าที่บ้าน
เมืองได้พอสมควรเนื่องจากมีโครงการจะย้ายสถานีตำรวจซึ่งติดที่ตั้ง
ออกไปทำให้อาจจะมีปัญหาด้านความปลอดภัยได้
- ที่ตั้ง 2 : สภาพโดยรอบของที่ตั้งดูแล้วโล่งรู้สึกปลอดภัย อีกทั้งอยู่ในบริเวณที่
ติดต่อดีงายจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง
- ที่ตั้ง 3 : สภาพโดยรอบของที่ตั้งดูแล้วโล่งรู้สึกปลอดภัย อยู่ในบริเวณที่ติดต่อ
ได้พอสมควรจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง
- ที่ตั้ง 4 : สภาพโดยรอบของที่ตั้งดูแล้วโล่งรู้สึกปลอดภัย อีกทั้งอยู่ในบริเวณที่
ติดต่อดีงายจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง
6. ความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่ (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)
- ที่ตั้ง 1 : กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของการรถไฟแห่งประเทศไทยซึ่งเป็น
ที่ราชพัสดุซึ่งสามารถเข้าไปใช้งานได้ แต่มีปัญหาเกี่ยวกับ
เรื่องของอาคารภายในตัวพื้นที่ตั้ง
- ที่ตั้ง 2 : ไม่เป็นที่ว่าง มีบางส่วนของพื้นที่เป็นของเอกชนซึ่งมีอาคาร
อยู่ทำให้องค์มีการเวนคืนเป็นบางส่วน
- ที่ตั้ง 3 : เป็นที่ว่าง แต่กรรมสิทธิ์เป็นของเอกชน
- ที่ตั้ง 4 : เป็นที่ว่างด้วยแล้วกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นที่ราชพัสดุด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ลักษณะเฉพาะของโครงการ (ค่าน้ำหนักการพิจารณา 4)

- ที่ตั้ง 1 : บริเวณพื้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาค่อนข้างมาก ทั้งในส่วนของชุมชนริมแม่น้ำและการขุดคลองลัดบริเวณริมที่ตั้งก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง
- ที่ตั้ง 2 : บริเวณพื้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาพอสมควร ไม่มากเท่ากับที่ตั้งที่ 1 และที่ 3
- ที่ตั้ง 3 : บริเวณพื้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นบริเวณที่มีประวัติเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่ยาวนาน
- ที่ตั้ง 4 : บริเวณพื้นที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาน้อย เพราะบริเวณศูนย์มีลักษณะจัดตั้งไม่ได้เกิดขึ้นเองตามวิถีชีวิต

หลักเกณฑ์การให้คะแนนจะแบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ

- การให้คะแนน
ระดับ 4	หมายถึง ดีมาก
ระดับ 3	หมายถึง ดี
ระดับ 2	หมายถึง พอใช้
ระดับ 1	หมายถึง ไม่ดี

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกที่ตั้ง	ค่าน้ำหนักการพิจารณา	ตัวเลือกที่ตั้งโครงการ			
		ที่ตั้ง	ที่ตั้ง	ที่ตั้ง	ที่ตั้ง
		โครงการที่ 1	โครงการที่ 2	โครงการที่ 3	โครงการที่ 4
1. แหล่งที่ตั้ง					
1.1 ความเหมาะสมของย่าน	4	4	4	2	3
1.2 โครงสร้างประชากร	3	4	4	2	1
1.3 ความเป็นศูนย์กลาง	4	4	4	3	2
1.4 ความสัมพันธ์กับเส้นทาง การท่องเที่ยว	3	4	3	4	3
1.5 ความสัมพันธ์กับ สถานศึกษา	3	4	3	3	1
1.6 คุณค่าทางทัศนียภาพ	2	4	4	4	3
2. ลักษณะทางกายภาพของที่ตั้ง					
2.1 รูปร่างและขนาดที่ดิน	3	3	1	4	4
2.2 สภาพปัจจุบันและการปรับปรุง	2	1	2	4	4
2.3 สภาพแวดล้อมของโครงการ	2	1	2	3	4
3. การเข้าถึงโครงการและการจราจร					
3.1 การสัญจรของรถและคน บริเวณรอบๆโครงการ	2	1	2	4	4
3.2 การดึงดูดเข้าสู่โครงการ	3	4	4	3	3
3.3 สภาพการจราจร	2	1	2	4	4
3.4 การคมนาคม	2	1	2	3	3
4. ระบบสาธารณูปโภคและ สาธารณูปการ	2	4	4	4	4
5. ความปลอดภัย	2	2	4	3	4
6. ความเป็นไปได้ในการพัฒนา	4	2	1	3	4
7. ลักษณะเฉพาะของโครงการ	4	4	3	4	1
ค่าเฉลี่ย		3.11	2.96	3.53	3.15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการเลือกที่ตั้งของโครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ได้เลือกที่ตั้งที่ 3 บริเวณ
 หมู่บ้านต่างประเทศ ส่วนทิศใต้ของหมู่บ้านฮอลันดา ตำบลเกาะเรียน อำเภอเมือง จังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา โดยมีพื้นที่ประมาณ 18 ไร่ โดยติดถนนทางหลวงสาย 3477

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

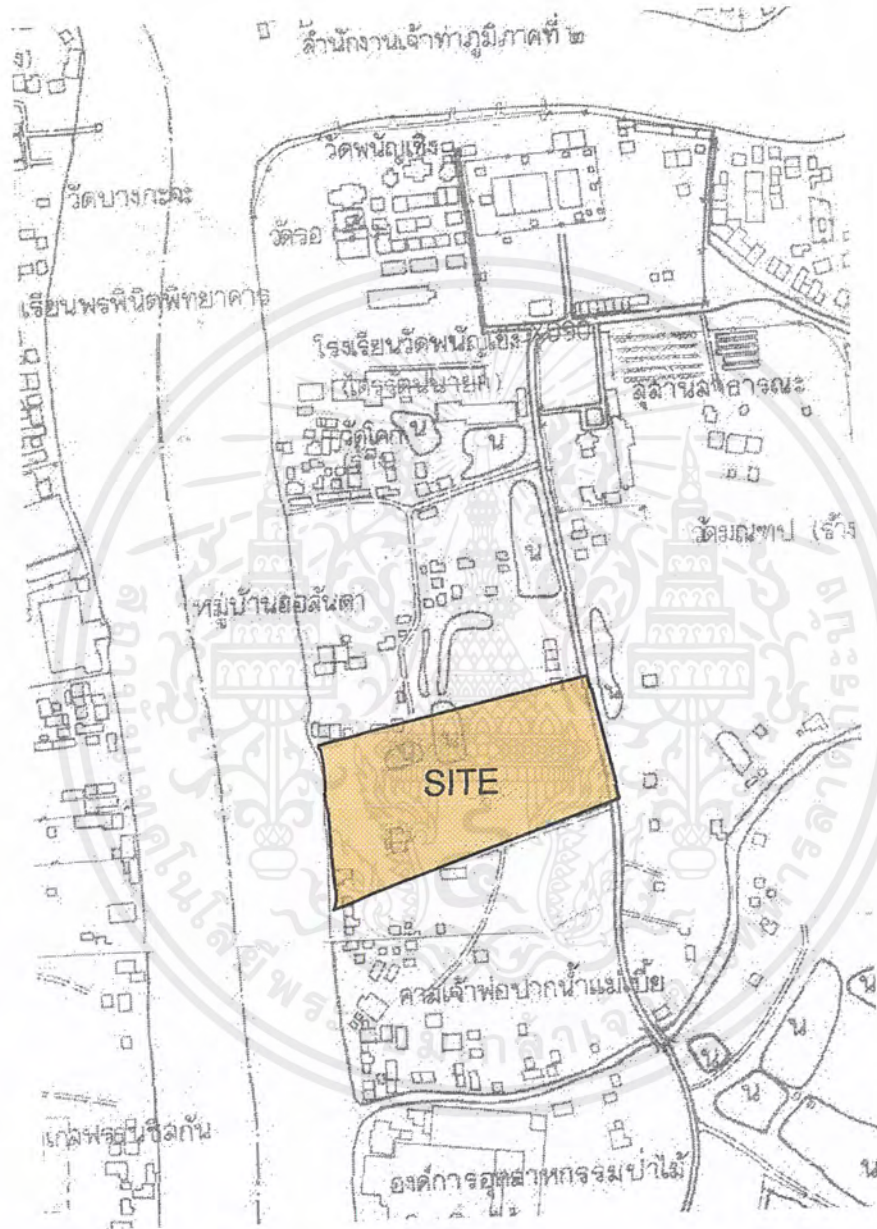
6.7 วิเคราะห์และศึกษาที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการตั้งอยู่ที่ บริเวณหมู่บ้านต่างประเทศ สวนทิศใต้ของหมู่บ้านฮอลันดา ตำบลเกาะเรียน อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีพื้นที่ประมาณ 18ไร่ โดยติดถนนทางหลวงสาย 3477 อยู่ในเขตผังการใช้ที่ดินลักษณะที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย

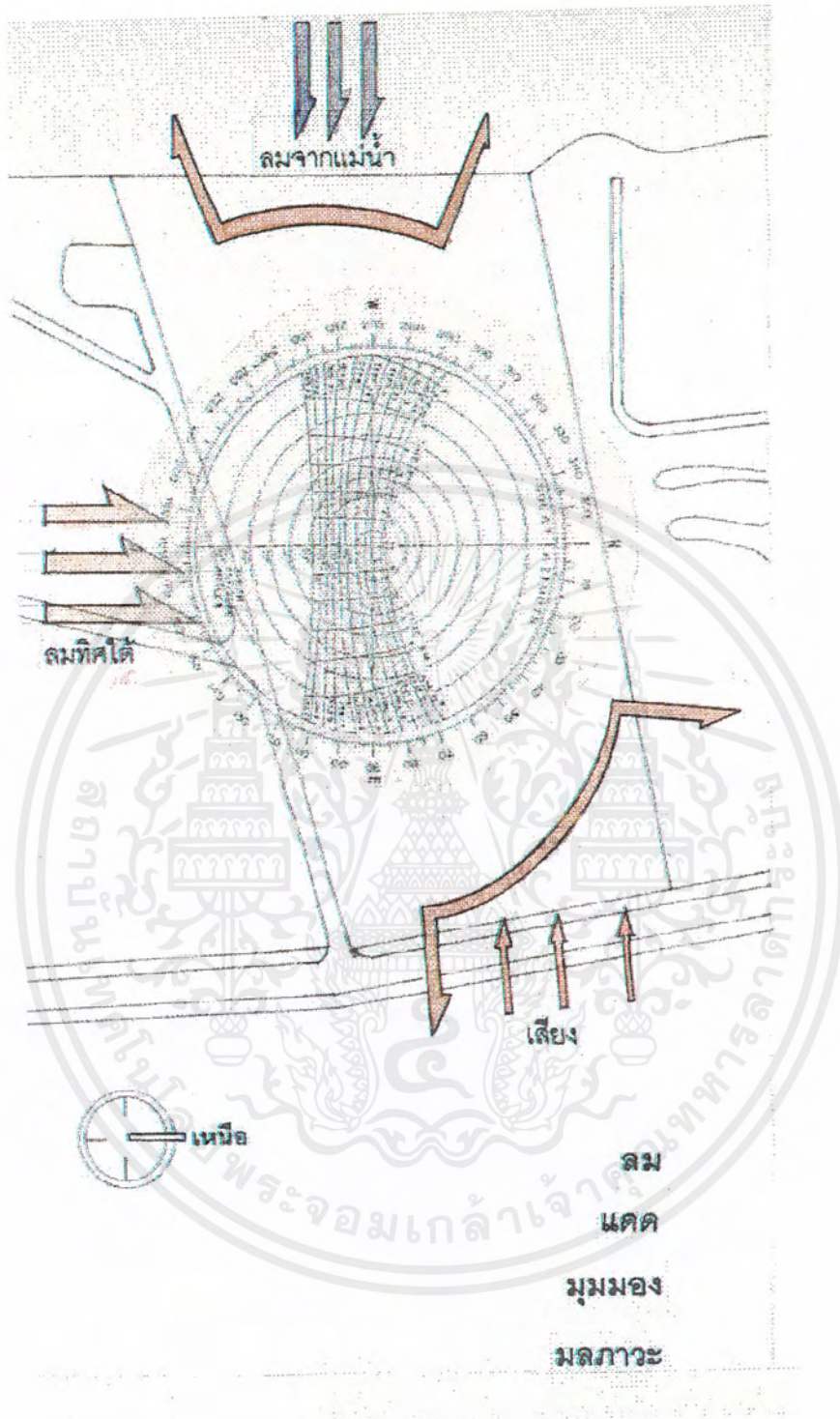
ภาพที่ 6.7.1 แสดงภาพถ่ายอากาศบออกสถานที่ตั้งของที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

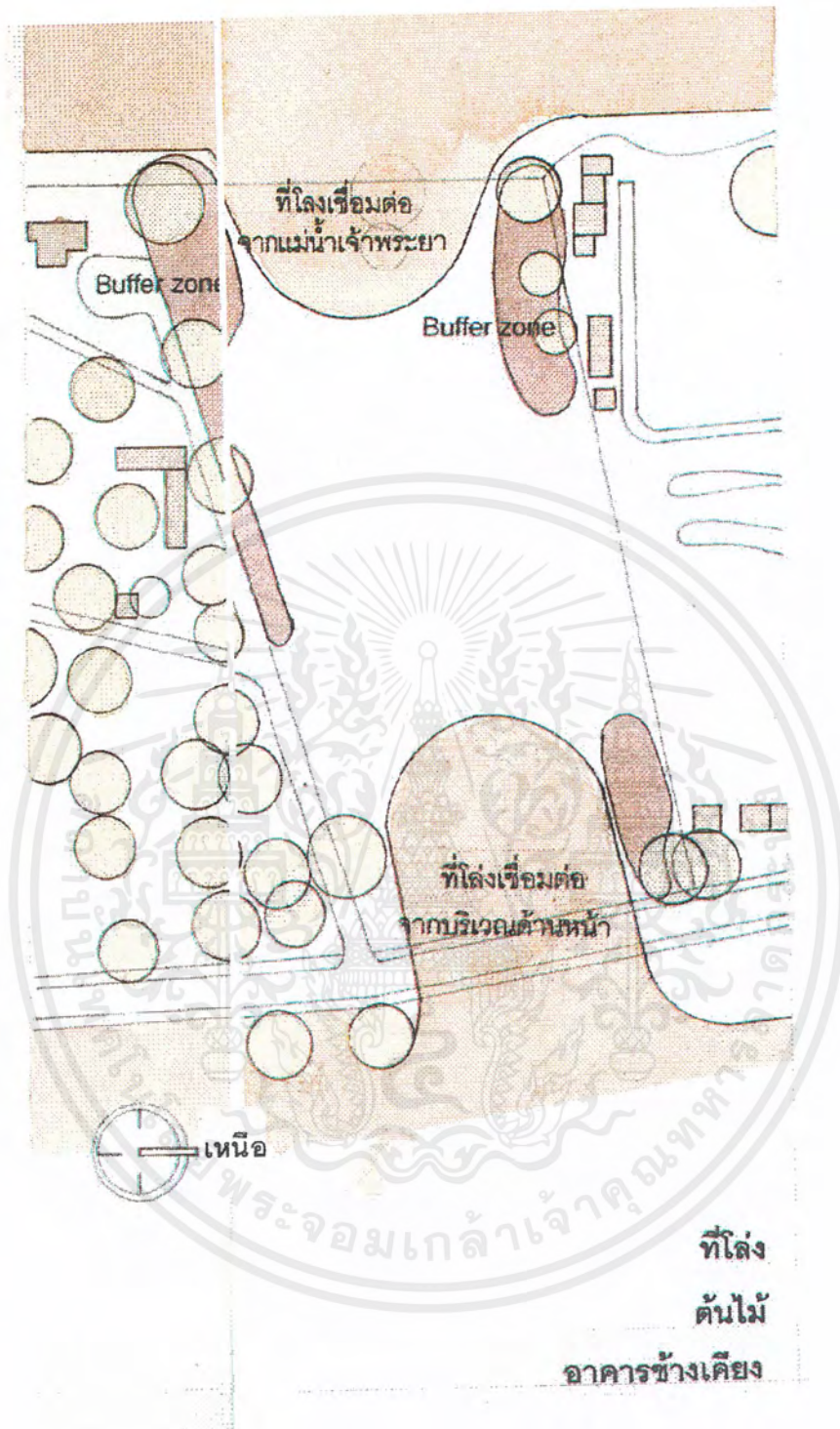
แผนที่ที่ 6.7.1 แสดงที่ตั้งและอิทธิพลที่สภาพแวดล้อมมีต่อที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

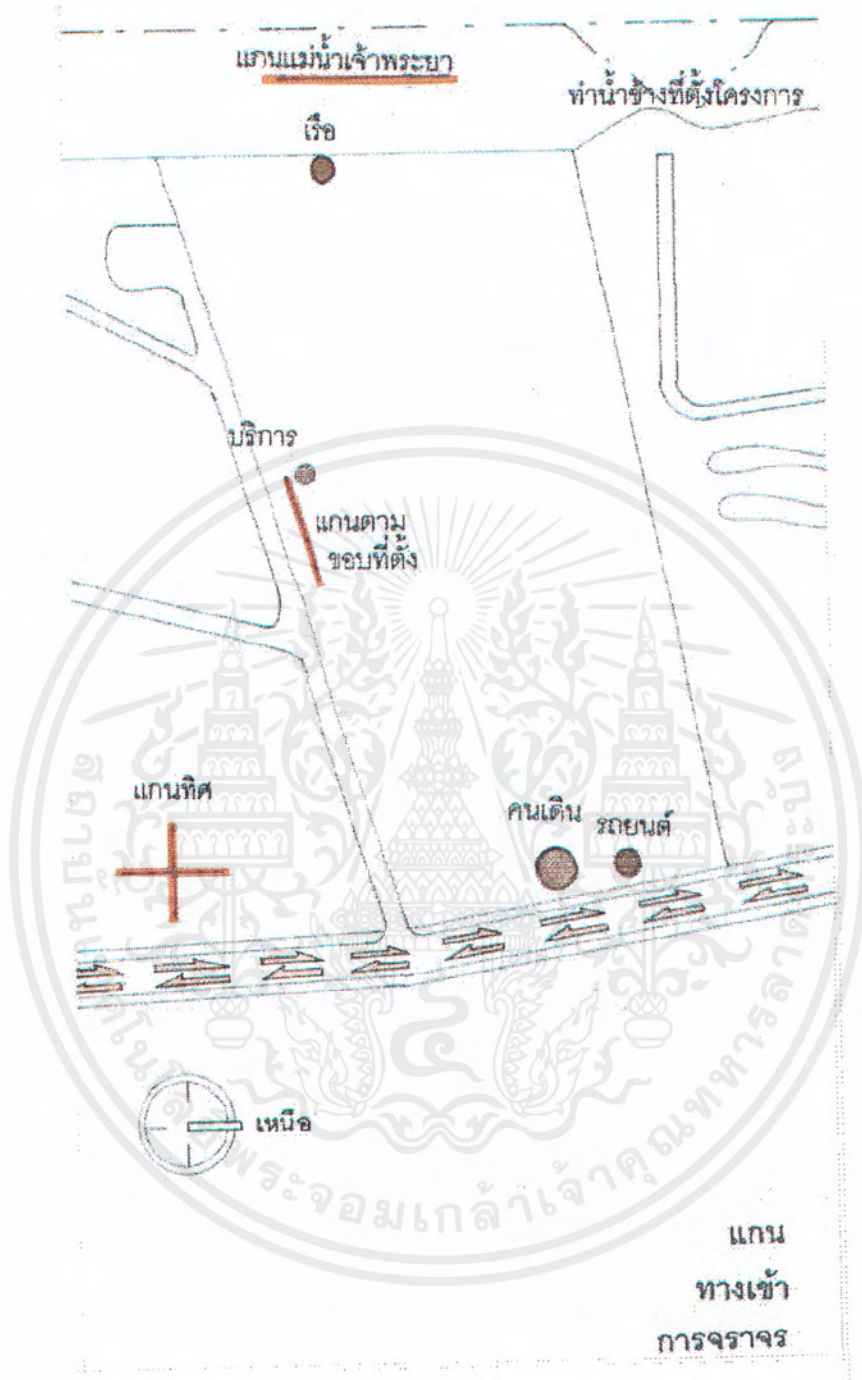
แผนที่ที่ 6.7.2 แสดงการวิเคราะห์ลม แดด มุมมอง มลภาวะของที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ที่ 6.7.3 แสดงการวิเคราะห์ที่โล่ง ต้นไม้และอาคารข้างเคียงของที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

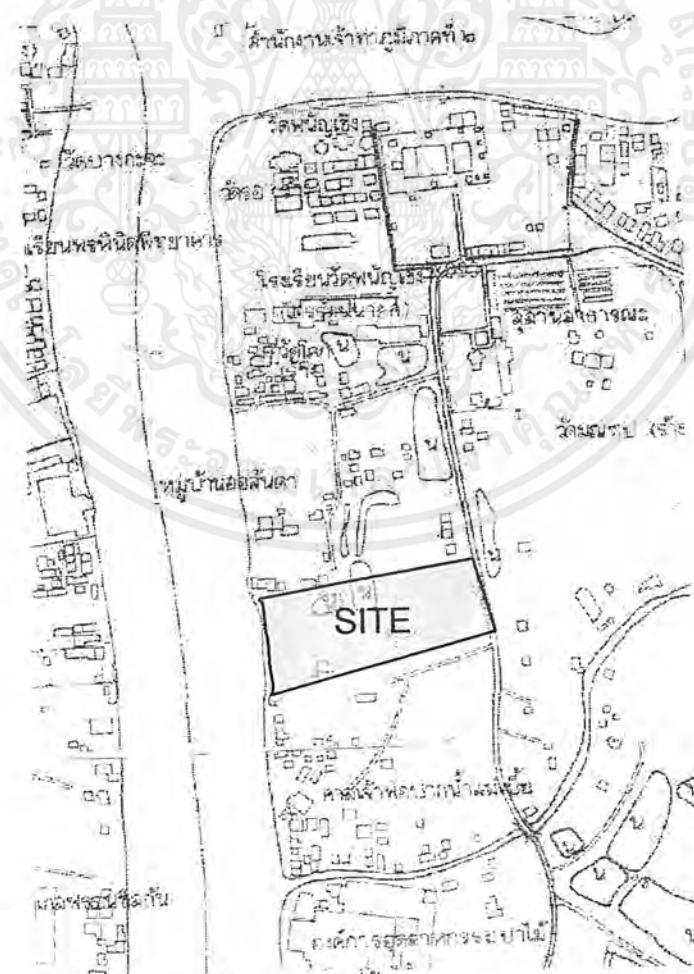

แผนที่ที่ 6.7.4 แสดงการวิเคราะห์แกน ทางเข้า การจราจรของที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.8 สรุปที่ตั้งโครงการ

SITE	บริเวณหมู่บ้านต่างประเทศ ส่วนที่ดินทางตอนใต้ของหมู่บ้านฮอลันดา
	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ที่ตั้ง	ถนนทางหลวงหมายเลข 3477 เลียบแม่น้ำเจ้าพระยา อยู่บริเวณทางทิศใต้
	ของหมู่บ้านฮอลันดา
ขอบเขต	ทิศเหนือ ติดกับหมู่บ้านฮอลันดา
	ทิศใต้ ติดกับศาลเจ้าพ่อปากน้ำแม่เบ็ญ
	ทิศตะวันออก ติดกับถนนทางหลวงหมายเลข 3477
	ทิศตะวันตก ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา
พื้นที่	18 ไร่ (30,000 ตารางเมตร)

แผนที่ที่ 6.7.3 แสดงที่ตั้งของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ

7.1 ปัญหาทางกายภาพริมแม่น้ำเจ้าพระยา

7.1.1 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะของภูมิประเทศของโครงการนั้นเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาอยู่ในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางซึ่งติดต่อกับลุ่มแม่น้ำป่าสัก พื้นที่โครงการตั้งอยู่บนเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาติดกับแม่น้ำเจ้าพระยายาวตลอดแนวทางด้านทิศตะวันตกของโครงการ โดยความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ +1.42 เมตร ระดับตลิ่ง 4.10 เมตร จากระดับน้ำทะเล โดยลักษณะความลาดชันของแม่น้ำเจ้าพระยาจากพระนครศรีอยุธยาขึ้นไปทางด้านเหนือจะลาดชันประมาณ 1 : 7,000 ส่วนทางตอนใต้จะลาดชัน 1 : 25,000¹ โดยตัวพื้นที่โครงการจะมีลักษณะลาดลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา

7.1.2 ดินและธรณีวิทยา

สภาพดินทั้งบริเวณที่ตั้งโครงการและบริเวณใกล้เคียงนั้นมีสภาพเป็นดินร่วน เป็นดินที่อุดมด้วยความสมบูรณ์ที่พัดพามาตามแม่น้ำเจ้าพระยา โดยสภาพเป็นดินตะกอนเหนียวเหมาะแก่การปลูกข้าว ในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นส่วนหนึ่งของบริเวณที่ราบภาคกลางตอนใต้ ประกอบด้วยชั้นกรวดทรายและแทรกสลับด้วยดินเหนียว ในชั้นกรวดทรายจะมีช่องว่างเพื่อกักเก็บน้ำที่ซึมลงไป โดยพื้นที่ของโครงการและบริเวณใกล้เคียงไม่ได้เป็นพื้นที่ที่มีโอกาสเกิดแผ่นดินไหว

7.1.3 แหล่งน้ำผิวดินและคุณภาพน้ำ

แหล่งน้ำผิวดินของพื้นที่โครงการและบริเวณใกล้เคียงนั้นจะใช้แม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญ โดยปริมาณน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาจะค่อยๆมีระดับสูงขึ้นในระยะปลายเดือนพฤษภาคมอันเป็นระยะเริ่มต้นฤดูฝน จะมีปริมาณสูงสุดช่วงแรกประมาณเดือนมิถุนายน แล้วปริมาณน้ำจะค่อยๆลด

¹ บริษัท ริชอสส์ เอนจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด, โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการพัฒนา
แม่น้ำเจ้าพระยา รายงานหลัก, กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2537

ลงเนื่องจากเป็นระยะฝนทิ้งช่วงต้นฤดูเป็นเวลา 2-3 สัปดาห์ ในระยะปลายเดือนมิถุนายนต่อต้นเดือนกรกฎาคม ต่อมาปริมาณจะเพิ่มขึ้นอีกจนถึงยอดน้ำสูงสุดประมาณเดือนพฤศจิกายนซึ่งช่วงนี้เองที่ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ค่อยๆลดลงตามฤดูกาลและเข้าสู่ระยะปริมาณน้ำน้อยในฤดูแล้ง ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-กลางพฤษภาคม

ทางด้านคุณภาพของแม่น้ำเจ้าพระยามีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่บนลุ่มน้ำนี้กว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนโรงงานทั่วประเทศ แม่น้ำเจ้าพระยาจึงเป็นแม่น้ำที่เน่าเสียมากที่สุดของประเทศไปด้วย ความเน่าเสียของน้ำหรือการตรวจวัดคุณภาพน้ำนั้นหลักๆ มักใช้ค่าการวัด 2 ตัวด้วยกัน ตัวแรกคือค่าปริมาณความสกปรกหรือค่าบีโอดี หมายถึงปริมาณของออกซิเจนที่จุลินทรีย์ต้องการใช้ในการย่อยสารอินทรีย์ที่ละลายปนเปื้อนอยู่ในน้ำ ถ้ามีสารอินทรีย์หรือสิ่งสกปรกมาก จะช่วยให้จุลินทรีย์เจริญเติบโตได้ดี เมื่อปริมาณจุลินทรีย์ที่เพิ่มขึ้นก็จะใช้ออกซิเจนที่ละลายน้ำในปริมาณที่มากขึ้นด้วย ทำให้ปริมาณออกซิเจนที่ละลายในน้ำหรือค่าดีโอดลดลง

แม่น้ำเจ้าพระยาแบ่งออกเป็น 3 ส่วนตามมาตรฐานคุณภาพน้ำที่กำหนดโดยประกาศของกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน ข้อ 8 ซึ่งพื้นที่โครงการตั้งอยู่ในส่วนบนของแม่น้ำเจ้าพระยาจากจังหวัดนครสวรรค์ถึงจังหวัดอยุธยา คุณภาพน้ำอยู่ในประเภทที่ 2 มีค่าออกซิเจนละลายในน้ำไม่ต่ำกว่า 6 มก./ลิตร ค่าบีโอดีไม่เกิน 1.5 และแบคทีเรียโคลิฟอร์มไม่เกินจำนวน 5,000 mpn/100มล. น้ำในคุณภาพนี้จะสะอาดพอสำหรับสัตว์อยู่อาศัย ขยายพืชพันธุ์ ตลอดจนทำการประมงและลงเล่นน้ำได้ แต่จากการสำรวจปรากฏว่า บางปีมีระดับออกซิเจนละลายในน้ำต่ำกว่ามาตรฐาน นอกจากนี้ค่าแบคทีเรียโคลิฟอร์มก็สูงเกิน 5,000 mpn/100มล. ซึ่งกระทบกระเทือนต่อชีวิตของสัตว์น้ำและลงเล่นน้ำก็ไม่ปลอดภัย

7.1.4 แหล่งน้ำใต้ดิน

แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วนซึ่งลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นส่วนหนึ่งของบริเวณที่ราบภาคกลางตอนใต้ ดินเหนียวจะทำหน้าที่เป็นชั้นดินกั้นน้ำทำให้เกิดชั้นน้ำบาดาลขึ้นได้ ในบริเวณตอนล่างของลุ่มน้ำบริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีชั้นน้ำบาดาลตั้งแต่ระดับผิวดินจนถึงระดับความลึกประมาณ 600 เมตร โดยคุณภาพน้ำบาดาลในบริเวณจังหวัดอยุธยานั้นจะมีคุณภาพไม่เหมือนกับทางด้านตอนบนของลุ่มน้ำ บางแห่งจะมีรสกร่อยถึงเค็มมีคลอไรด์สูง แต่ในระดับลึกลงไปถึงชั้นน้ำที่ระดับ 100 เมตรจะพบน้ำจืด

7.1.5 สภาพภูมิอากาศ ระดับเสียงและการสั่นสะเทือน

สภาพภูมิอากาศอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ระหว่างกลางเดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนตุลาคม ลมนี้มีจุดกำเนิดจากมหาสมุทรอินเดีย มีความชุ่มชื้น(ไอน้ำสูง) เมื่อพัดผ่านผืนแผ่นดินทำให้เมฆมากและมีฝนตกทั่วไป ส่วนในระยะระหว่างเดือนพฤศจิกายนจนถึงประมาณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลางเดือนกุมภาพันธ์จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีจุดกำเนิดในประเทศจีน เป็นลมแห้งและหนาวเย็น โดยจะแบ่งเป็นฤดูกาลได้

1. ฤดูฝน จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมจนถึงเดือนตุลาคม เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งเป็นลมร้อน มีความชุ่มชื้นค่อนข้างสูง นอกจากนั้นในระยะนี้อาจจะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวเข้าสู่ประเทศไทยและมีอิทธิพลทำให้ฝนตกชุก โดยปกติจะมีฝนตกชุกมากในช่วงเดือนกันยายน

2. ฤดูหนาว จะเริ่มตั้งแต่ประมาณต้นเดือนพฤศจิกายนจนถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงนี้ท้องฟ้าโปร่งเป็นส่วนใหญ่ มีฝนตกน้อยและเป็นช่วงที่มีอุณหภูมิต่ำสุดของปี

3. ฤดูร้อน จะเริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์จนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้อากาศร้อนโดยทั่วไป ความชื้นในอากาศต่ำ ฝนตกน้อยเป็นครั้งคราว อุณหภูมิจะสูงสุดประมาณเดือนเมษายน

อุณหภูมิจะเห็นว่าในฤดูร้อนนั้นจะร้อนจัดมีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน 40.8 – 42.7 องศาเซลเซียส ส่วนในระยะฤดูหนาวอากาศจะหนาวเย็น มีอุณหภูมิต่ำสุด 8.2 – 10.0 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีอยู่ในพิสัยระหว่าง 27.9 – 28.3 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์มีพิสัยค่าเฉลี่ยทั้งปีระหว่าง 70-74 เปอร์เซ็นต์ และค่าความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดระหว่าง 92-96 เปอร์เซ็นต์ และค่าความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดระหว่าง 36-66 เปอร์เซ็นต์

การหมุนเวียนของลมในพื้นที่ค่อนข้างแน่นอนตลอดทั้งปี คือ ในระยะฤดูหนาวจะมีลมฝ่ายตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่าน เช่นเดียวกับในระยะฤดูร้อน ส่วนในฤดูฝนจะเป็นลมฝ่ายใต้ ความเร็วสูงสุดที่เกิดขึ้นมักจะเป็นช่วงฤดูร้อนเป็นส่วนใหญ่ โดยมีความเร็วสูงสุดระหว่าง 48 น็อต ถึง 52 น็อต

โดยระดับเสียงและการสั่นสะเทือนในบริเวณที่ตั้งโครงการมีน้อยเนื่องจากเป็นบริเวณที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย และเป็นเขตอุทยานประวัติศาสตร์

7.2 รายละเอียดของโครงการ

7.2 การศึกษาลักษณะองค์ประกอบของโครงการ

7.2.1 ส่วนสำนักงานบริหาร

เป็นส่วนสำนักงานปฏิบัติการภายในเพื่อบริหารโครงการอันจะทำให้กิจการดำเนินไปได้ด้วยดี ส่วนทำงานในส่วนสำนักงานแบ่งออกได้เป็น

ส่วนงานที่ต้องการความเป็นส่วนตัว (PRIVACY) เป็นส่วนงานตั้งแต่ระดับบริหารซึ่งต้องการความเป็นส่วนตัวเพื่อให้มีสมาธิในการบริหารงานและมีความโอ้อ่าเป็นพิเศษ มีประชุมวางแผนบริหาร ห้องต้อนรับแขกบุคคลสำคัญพร้อมอุปกรณ์อำนวยความสะดวกมาถึงส่วนสำนักงานก็แบ่งกันส่วนบริหารออกจากส่วนต่างๆ โดยจัดการให้ติดต่อกันสะดวก ส่วนฝ่ายที่มีการปฏิบัติงานพิเศษ ได้แก่ ไฟฟ้า ระบบปรับอากาศ ระบบดับเพลิง ต้องแยกควบคุมเป็นพิเศษ

ส่วนงานที่ต้องการติดต่อกับบุคคลผู้มาติดต่อได้แก่ ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายธุรการ ในส่วนนี้ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ชุดรับแขกเพื่อกันมิให้เข้าไปยุ่งยากในส่วนสำนักงานภายใน หากเป็นส่วนที่อาจมีผู้คนเข้ามาติดต่อมากๆ เช่น ฝ่ายธุรการ อาจใช้เคาท์เตอร์แยกผู้มาติดต่อโดยเด็ดขาดจากภายในเพื่อความปลอดภัยและความสะดวกในการทำงาน ส่วนนี้ต้องการเป็นห้องที่มองเห็นผู้สัญจรไปมาได้ชัด

การจัดสำนักงานปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 2 ระบบคือ

1. ระบบการจัดห้องโดยเฉพาะ (INDIVIDUAL ROOM LAY - OUT SYSTEM) เป็นระบบที่ประเทศในยุโรปนิยมมาก มีกฎคือ การกำหนดการติดต่อเข้าถึงห้องต่างๆลักษณะนี้จะมีข้อดีคือ เป็นสัดส่วน (PRIVACY) และสบาย แต่ข้อเสียคือมีราคาสูง
2. ระบบการจัดแบบเปิด (OPEN PLAN LAY - OUT SYSTEM) ไม่ต้องคำนึงถึงการให้ทางติดต่อภายในระหว่างห้อง (CORRIDOR) ระบบนี้เราสามารถใช้น้ำที่ของห้องทั้งหมดได้อย่างเต็มที่ในการจัดเป็นส่วนงานต่างๆโดยไม่มีผนังห้องมากั้น ราคาจึงถูกกว่าแบบแรก แต่ต้องมีระบบระบายอากาศที่มีคุณภาพค่อนข้างสูงและระบบไฟฟ้าที่กระจายได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพด้วยผลที่ได้รับมากที่สุดก็คือ การประหยัดเนื้อที่ซึ่งเนื้อที่สุทธิในการจัดสำนักงานใน 1 พื้นที่ ขนาด 7.5-8.5 ตารางเมตร ต่อ 2 คน และอาจจะต่ำถึง 4-5 ตารางเมตรกรณีการวางผังแบบเปิดที่ใช้เนื้อที่ระหว่าง 6-8 ตารางเมตรต่อ 2 คน จะรวมเนื้อที่ตู้เอกสารเข้าไปด้วยและระยะที่กำหนดให้ระหว่างโต๊ะต่อโต๊ะเป็น 1.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมตร หรือ 1.3 เมตร ขนาดของโต๊ะเท่ากับ 0.80 x 1.50 เมตร และการจัดแบบนี้จะต้องมีทั้งความกว้างและความลึก

สำหรับพื้นที่ที่ใช้ในการทำงานของเจ้าหน้าที่คนหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า 14 ลบ.ม. โดยเฉลี่ย ความสูงของห้องไม่เกิน 2.60 เมตร นั่นคือต้องการเนื้อที่ในการทำงานประมาณ 3.8 - 6 ตารางเมตรต่อ 1 คน ทั้งนี้เป็นเนื้อที่พอสำหรับโต๊ะเก้าอี้และจัดเป็นทางเดินด้วย ถ้าหากติดต่อกับบุคคลภายนอกด้วยเนื้อที่ต้องเพิ่มขึ้นอีก 1.8 ตารางเมตร และระยะหลังโต๊ะประมาณ 0.60 เมตร เป็นอย่างต่ำ ส่วนทางเดินเท่ากับคน 0.50-0.55 เมตร

7.2.2 ส่วนบริการการศึกษา

ก) ห้องสมุด

ห้องสมุดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและจำเป็นสำหรับศูนย์วัฒนธรรม ที่จะเสริมให้โครงการมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ใช้เป็นที่สำหรับค้นคว้าของศูนย์วัฒนธรรม ในเรื่องของการจัดแสดงและการทำงานทั้งยังเป็นที่ย่อยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกิจการของศูนย์วัฒนธรรม ในการเปิดให้คนนอกเข้ามาใช้งานด้วย การวางตำแหน่งของห้องสมุดในศูนย์วัฒนธรรม จะต้องพิจารณาถึงความสะดวกในการเข้าออกและการติดต่อภายนอก โดยมีส่วนประกอบดังนี้

1. ส่วนชั้นหนังสือ โดยมากมักเรียงไปตามฝาห้อง ทั้งนี้ไม่ให้กินเนื้อที่สำหรับอ่าน นอกจากนี้ยังทำให้บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ได้มีโอกาสควบคุมดูแลห้องสมุดได้มากขึ้น การจัดวางชั้นอาจจัดวางตรงกลางห้องหรือข้างๆ มีที่วางสำหรับที่อ่านหนังสือให้เป็นสัดส่วนมากขึ้น การวางหนังสือกลางห้องควรวางระยะห่างกันระหว่างชั้น 1.50 เมตร ผู้ใช้จะหยิบหนังสือได้โดยสะดวก
2. ส่วนชั้นวารสาร วารสารเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจและเชิญชวนให้คนเข้าไปใช้ห้องสมุดได้มาก เพราะมีปกสวยงามดูมีชีวิตชีวาว่าหนังสือทั่วไป ดังนั้นชั้นวางควรอยู่ใกล้ทางเข้าหรือเป็นที่ที่คนเข้าถึงได้ง่ายและไม่ไกลจากการควบคุมมากนัก
3. โต๊ะรับ - จ่ายหนังสือ จะเป็นโต๊ะที่จะมีผู้มาติดต่อยืม และคืนหนังสือเสมอ มักจะจัดวางอยู่ใกล้ทางออกเพราะเป็นการสะดวกแก่ผู้ใช้ในการยืมและส่งหนังสือ ทั้งยังเป็น การช่วยให้เจ้าหน้าที่ควบคุมการดูแลการยืมได้ดียิ่งขึ้น เพราะเมื่อผู้ใช้ได้ทำการยืมหนังสือไปแล้ว เจ้าหน้าที่จะได้ตรวจสอบดูเป็นครั้งสุดท้ายก่อนออกจากห้องสมุด
4. โต๊ะบัตรรายการ ควรอยู่ในที่ที่เห็นได้ง่ายจากทางเข้า อยู่ตรงกลางระหว่างหนังสือทั่วไปกับหนังสืออ้างอิงหรือให้ใกล้กับเจ้าหน้าที่ที่บริการตอบคำถามและโต๊ะรับจ่ายซึ่งจะทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาหนังสือของห้องสมุดได้โดยสะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ส่วนชั้นหนังสืออ้างอิง ควรอยู่ใกล้บรรณารักษ์เพื่อจะได้ให้คำอธิบายหรือคำแนะนำแก่ผู้ใช้ ควรจัดให้มีที่นั่งอ่านด้วยในกรณีที่นั่งที่มากพอ

6. โต๊ะเจ้าหน้าที่บริการสอบถาม ควรอยู่ในที่ที่มองเห็นได้ง่ายใกล้กับหนังสือทั่วไปและสะดวกในการติดต่อสอบถาม

7. ส่วนแสดงหนังสือใหม่หรือข่าวสารที่น่าสนใจควรอยู่ตรงทางเข้าออกให้ผู้ใช้ได้เห็นทันทีเมื่อเข้ามาใช้ห้องสมุด

8. โต๊ะอ่านหนังสือ ควรจัดไม่ให้แน่นเกินไปเพื่อความสะดวกในการเดินไม่เกะกะ ควรจัดให้มีที่นั่งสอดแทรกตามบริเวณชั้นหนังสือบ้างเพื่อให้ผู้ใช้ไม่ต้องเดินไกลและสามารถหยิบหนังสืออ่านได้อย่างรวดเร็วและเป็นการผ่อนคลายอีกด้วย ระยะห่างระหว่างโต๊ะควรห่างประมาณ 1.50 – 1.80 เมตร ระหว่างเก้าอี้ตัวหนึ่งถึงอีกตัวหนึ่งจากกึ่งกลางเก้าอี้ประมาณ 0.75-0.90 เมตร

9. เครื่องถ่ายเอกสารควรอยู่ใกล้ส่วนบริเวณหนังสืออ้างอิง
ข้อคำนึงเกี่ยวกับการออกแบบห้องสมุด

- ตำแหน่งที่ตั้งของห้องสมุด ไม่ควรมีเสียงรบกวนจากภายนอกได้
- มีการควบคุมดูแลโดยเจ้าหน้าที่หรือบรรณารักษ์ห้องสมุด
- การให้แสงอย่างสม่ำเสมอ
- สามารถขยายได้เมื่อหนังสือเพิ่มขึ้น
- มีการควบคุมอุณหภูมิความชื้นเพื่อรักษาสภาพหนังสือโดยระบบปรับอากาศภายในอย่างสม่ำเสมอและยังให้ความสบายแก่ผู้ใช้ห้องสมุด
- การใช้แสงธรรมชาติเพื่อช่วยประหยัดพลังงานไฟฟ้า
- การควบคุมอุณหภูมิภายในห้องสมุดควรให้อยู่ระหว่าง 70-78 องศาฟาเรนไฮน์ ซึ่งจะเป็นสภาพที่ความชื้นของอากาศอยู่ในสภาพปกติ
- ความเข้มของแสงในบริเวณที่อ่านหนังสือประมาณ 75-85 กำลังเทียน

ข) ส่วนวิดิทัศน์

จัดขึ้นเพื่อบริการและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมแก่ผู้ที่สนใจ ซึ่งการจัดเก็บรักษาซึ่งจะต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษเพราะอุปกรณ์ต่างๆนั้นจำเป็นต้องมีวิธีเก็บรักษาโดยเฉพาะ ลักษณะของห้องเป็นห้องใช้วิดีโอ สำหรับกรณีมีผู้สนใจมาเป็นกลุ่มซึ่งอาจจะจัดให้มีการบรรยายพิเศษ ห้องนี้จึงจำเป็นต้องมีระบบเสียงที่ดี

การเก็บรักษาม้วนเทป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดเก็บก็เป็นทำนองเดียวกันกับการเก็บหนังสือ ซึ่งเทพบางม้วนนานๆจะหยิบมาเปิดซักครั้ง การเก็บเทพไว้นานๆถ้าไม่ระมัดระวังให้ดี กาลเวลา อุณหภูมิ ความชื้น ก็เป็นตัวทำลายทำให้เทพเสียหายได้ การเก็บและการป้องกันไม่ให้เกิดการเสื่อมคุณภาพควรปฏิบัติดังนี้

- เก็บไว้ในห้องที่มีระบบปรับอากาศที่ดีและไม่ควรเก็บเทพไว้ในที่มีอุณหภูมิที่ค่อนข้างสูงเกินไป เช่น ในห้องที่ต้องถูกแดดตลอดเวลาโดยเฉพาะห้องที่ต้องถูกแดดตอนบ่าย
- ไม่ควรเก็บเทพไว้ในที่มีความชื้นน้อย เพราะสารพลาสติกในเนื้อเทพซึ่งเป็นเซลลูโลสจะระเหยทำให้ลายเทพแตก
- ไม่ควรเก็บไว้ในที่มีความชื้นมากเกินไปมีผลต่อก๊าซออกไซด์ที่หุ้มสายได้
- ไม่ควรเก็บไว้ในที่มีสนามแม่เหล็กเพราะจะลบข้อความหมด
- เทพทุกม้วนควรใส่ในกล่องที่แข็งแรงที่เป็นชั้นๆจะเหมาะสมที่สุดเพราะเหมาะสมในการหยิบใช้ กล่องจะป้องกันการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิและอากาศได้ดี นอกจากนั้นยังป้องกันแมลงด้วย การเก็บเทพควรวางในแนวตั้งเพื่อหลีกเลี่ยงการบิดเบี้ยวของม้วนเทพที่เก็บไว้นานๆ
- อุณหภูมิที่ใช้เก็บเทพควรอยู่ระหว่าง 60-80 องศาฟาเรนไฮด์และมีค่า RH ระหว่าง 40-60 %

การเก็บรักษาแผ่นเสียง

แผ่นเสียงควรจะเก็บในที่ที่ห่างจากแหล่งที่ทำให้เกิดไฟได้ และต้องไม่ได้รับแสงอาทิตย์โดยตรงเป็นเวลานาน แผ่นเสียงควรจะเก็บในการวางตั้งในซองแผ่นเสียงหรือจัดเป็นอัลบั้มไม่ควรวางแนวนอน ซึ่งนอกจากนี้ควรมีที่เก็บเป็นพิเศษสำหรับแผ่นเสียงและต้องรักษาอย่างระมัดระวังอย่าให้มีรอยนิ้วมือหรือฝุ่นและระวังรักษาอย่างดี สำหรับที่เก็บแผ่นเสียง ทำเป็นชั้นมีช่องสูงประมาณ 14 นิ้ว ลึก 12.5 นิ้ว กว้างช่องละ 6 นิ้ว วิธีการเก็บแผ่นเสียงแบบลองเพลย์ ต้องเก็บไว้ในซองกระดาษแข็งก่อนแล้วจึงนำมาเก็บทางตั้งตามช่องอีกทีหนึ่ง ส่วนการเก็บเทพเก็บบนชั้นที่ทำเป็นช่องสูง 8 นิ้ว ลึก 7.5 นิ้ว กว้างตามความเหมาะสม

การแบ่งส่วนโสตทัศนศึกษา

- Listening area เป็นบริเวณที่มีการส่งรายการมาจากสถานีควบคุม ผู้ฟังจะต้องใช้หูเสียบกับ Outlet ลักษณะการฟังเป็นแบบบันเทิงเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ
- Sliding ,Film strip area เป็นบริเวณสำหรับดู Slide และ Film strip ต่างๆซึ่งจะมีการเตรียมอุปกรณ์ไว้ให้เฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Control station เป็นบริเวณควบคุมการจ่ายแผ่นเสียงจาก Close stack และควบคุมการส่งรายการไปยัง Listening outlet

การให้บริการการฟังเทปและแผ่นเสียง

การให้บริการการฟังเทปและแผ่นเสียงแบ่งการควบคุมได้เป็น 4 ระบบซึ่งแต่ละระบบมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันออกไปโดยได้เลือกระบบที่ประกอบด้วย

1. Check counter สำหรับจ่ายเทปและแผ่นเสียง
2. Listening station ประกอบด้วยเครื่องเล่นเทปและจานเสียง Ear phones ประจำทุกโต๊ะ

ข้อดีของระบบ

- ค่าใช้จ่ายการติดตั้งอุปกรณ์ประหยัดกว่าแบบ Control system
- ผู้ฟังสามารถควบคุมเครื่องเล่นได้ด้วยตัวเองเพื่อการศึกษา

ข้อเสียของระบบ

- การใช้แผ่นเสียงอย่างอิสระอาจทำให้เกิดความเสียหายได้
- แผ่นเสียงเทปหนึ่งๆสามารถใช้ฟังได้เพียงคนเดียวทำให้จำเป็นต้องมีชุดฟังหลายๆชุด
- การใช้หูฟังไม่ทำให้เกิดความสะดวกในการอัดเสียงและความสบายของผู้ใช้

7.2.3 ส่วนเผยแพร่และจัดแสดง

7.2.3.1 โรงละคร (Auditorium)

เป็นห้องสำหรับแสดงการละเล่นพื้นบ้าน นาฏศิลป์ การบรรยายหรือปาฐกถาในโอกาสที่ศูนย์วัฒนธรรมฯได้จัดรายการไว้รวมทั้งจัดฉายภาพยนตร์ประกอบด้วยเพื่อการเผยแพร่ทางด้านวิชาการหรือใช้เป็นที่พักผ่อน อบรมทางวิชาการ ซึ่งอาจจัดขึ้นมาตามแต่โอกาสอันสมควร แบ่งส่วนต่างๆในโรงละครสามารถแบ่งออกเป็นส่วนๆได้ดังนี้

1. Front of the house ประกอบด้วย
 - โถงทางเข้า (Hall) บริเวณนี้จะต้องมีพื้นที่พอกับจำนวนคนซึ่งจะคับคั่ง ใช้เป็นที่พักคอยและพักผ่อนระหว่างการหยุดพักการบรรยายด้วย
 - ห้องน้ำชาย - หญิง
 - ส่วนประชาสัมพันธ์และที่จำหน่ายบัตรและจองบัตร (Box office) ควรอยู่ในที่ที่ไม่กีดขวางการสัญจรและจัดพื้นที่สำหรับเข้าแถวไว้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. House ประกอบด้วย

- V.I.P. room เป็นห้องพักสำหรับบุคคลพิเศษ มีห้องน้ำ และส่วนเตรียมอาหารอยู่ภายใน
- บริเวณที่นั่งฟัง - ชมการบรรยาย จะต้องเลือกลักษณะแถวที่นั่งให้เหมาะสมกับขนาดและลักษณะของห้อง การจัดระยะห่างระหว่างแถวและ SLOPE ของที่นั่งต้องพอเหมาะ
- เวทีการแสดง ต่อเนื่องจากบริเวณที่นั่ง
- Royal box จัดไว้เป็นส่วนประทับของพระมหากษัตริย์ ผู้แทนพระองค์ เชื้อพระวงศ์
- ห้องของผู้กำกับเวที (Stage Manager room) เป็นบริเวณที่มองเห็นเวทีได้ดีซึ่งสามารถควบคุมการขึ้นลงของฉาก แสง เสียงได้
- Cat walk เป็นทางเดินเหนือเวทีและที่นั่งใช้สำหรับแก้ไขงานระบบ
- Lighting Gallery เป็นบริเวณที่ให้แสงเช่น ฉาย Follow spot
- TV Camera เป็นส่วนที่สามารถติดตั้งกล้องโทรทัศน์และราง Dolly ได้
- ห้องเก็บของและอุปกรณ์การแสดง
- ห้องเก็บฉากอยู่ติดกับเวที สามารถเคลื่อนย้ายฉากได้โดยสะดวก

3. Back of The House ประกอบด้วย

- ห้องควบคุมระบบเสียงและแสง อยู่ในตำแหน่งที่ได้ยินเสียงเช่นเดียวกับผู้ชม
- ห้องฉายภาพยนตร์ (Projection room) ฉายภาพยนตร์ 16-70 ม.
- โถงหลังเวที (Foyer)
- ห้องแต่งตัวสำหรับนักแสดงชาย - หญิงสามารถเข้าถึงห้องน้ำได้สะดวก ใช้เป็นห้องพักและแต่งเครื่องแต่งกาย
- ห้องพักนักแสดง (Green room)
- ห้องซ้อมการแสดง (Rehersal room)

ก) ประเภทของโรงละคร

- แบบ Proscenium Stage
- แบบ Open Stage
- แบบ Arena Stage

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษารูปแบบของโรงละครทั้ง 3 รูปแบบแล้วพบว่าแบบที่เหมาะสมกับโครงการที่สุดคือแบบ Procenium Stage เป็นการจัดเวทีแบบให้ผู้ชมมองเห็นได้จากด้านเดียว เป็นแบบที่นิยมมากที่สุด มีความง่ายในการตกแต่งเวทีและง่ายในการแสดงต่อที่ประชุมแต่มีข้อจำกัดในทิศทางของนักแสดงและผู้ชมเพราะต้องนั่งร่วมกันเป็นกลุ่มที่มีมุมมองแคบ จำกัดความจุของที่นั่งเพราะที่นั่งขยายตัวทางแนวลึก แต่ระยะการมองเห็นมีจำกัด การได้ยินระยะที่นั่งของหลังสุดอาจไกลเกินไปการได้ยินทำได้ยาก

ข) รูปร่างของโรงละครและข้อพิจารณาในการออกแบบ

การออกแบบโรงละครนั้นต้องการให้มี Acoustic ที่ดีต้องให้เสียงเป็นธรรมชาติมากที่สุด โดยรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องเสียง เป็นปัญหาสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบโรงละครหรือห้องบรรยาย โดยเสียงเดินทางไปถึงผู้ฟังใน 2 ลักษณะคือ

1. เสียงทางตรง
2. เสียงที่สะท้อนมา

ความบกพร่องของเสียงในโรงละครหรือบรรยาย มีหลายลักษณะคือ

1. เสียงก้อง (ECHO) ถ้าระยะทางที่เสียงตรงและเสียงสะท้อนกลับมาห่างกันกว่า 65 ฟุตซึ่งเป็นเวลาต่างกัน 0.06 วินาที เสียงที่เดินทางถึงผู้ฟังด้วยเวลาต่างกันนี้จะเกิดเป็นเสียงก้อง อาการก้องจะรุนแรงมาก หากผนังเป็นผนังจะทำให้เสียงสะท้อนมารวมกันและในทางตรงกันข้ามผนังที่นูนออกจะลดการก้องของเสียงให้น้อยลง

2. เสียงรวมเป็นจุด (SOUND FOCUS) เนื่องจากผนังและเพดานเป็นส่วนที่จะทำให้เสียงที่สะท้อนออกมาไปรวมยังจุดหนึ่งๆ ทำให้เกิดเสียงดังในบริเวณนั้นเป็นจุดซึ่งสามารถแก้โดยการทำผนังที่นูนออกเพื่อกระจายเสียงสะท้อนออกจากกัน

3. เสียงกระซิบ (WHISPERING) เกิดเสียงจากผู้ที่นั่งไปกระทบผนังแล้วสะท้อนกลับมายังผู้พูดอีกที เสียงจึงดังออกมาทางลำโพงเกิดเป็นเสียงกระซิบขึ้น

4. จุดอับเสียง (DEAD POINT) เกิดจากพื้นที่เว้าลง ทำให้เสียงทางตรงและเสียงสะท้อนไปไม่ถึง มักจะเกิดกับโรงละครขนาดใหญ่ๆ

5. การสะท้อนกลับไป-มา (ROOM FLUTTER) มักจะเกิดกับห้องที่มีกำแพงขนานกันโดยที่ห้องยิ่งยาวจะสังเกตได้มากขึ้น ผนังที่เป็นวัสดุสะท้อนเสียงคู่หนึ่งห่างจากกันตั้งแต่ 50 “ ขึ้นไป จะเกิดการสะท้อนกลับไปมาเป็นจังหวะแล้วจางหายไป

แนวทางการออกแบบจะเริ่มจากการออกแบบ Floor plan ก่อนโดยทั่วไปแล้วแบ่งรูปร่างของ Auditorium ออกได้ใหญ่ 3 แบบคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แบบสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Rectangular Shape)

ลักษณะแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้าจะทำให้เกิดการสะท้อนกลับไปตามทางด้านข้างของเสียง เหมาะสำหรับโรงละครขนาดเล็กเพราะระยะเวลาการสะท้อนไม่มากจนทำให้เกิดผลเสีย

2. แบบพัด (Fan Shape)

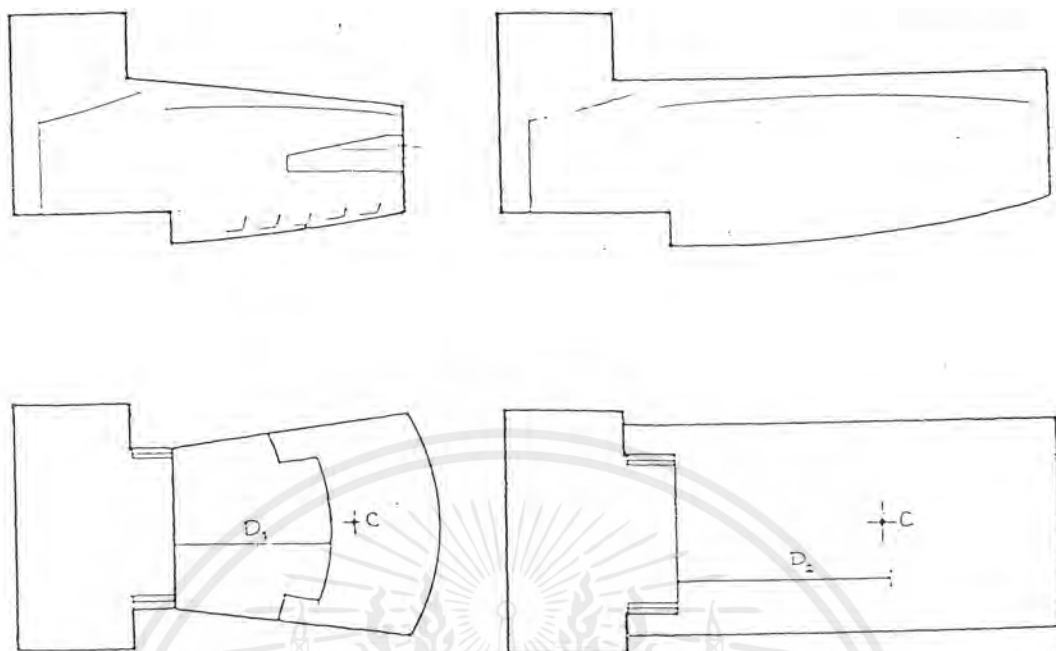
ลักษณะแบบพัดนี้จะสะท้อนเสียงให้กระจายสู่ผู้ฟังได้ทั่วถึง ทำให้ระบบเสียงที่เกิดขึ้นมีความใกล้เคียงกันมาก ฉะนั้นด้านข้างที่เบนออก สามารถจุคนได้มากขึ้นและขยายมุมมองของผู้ชมได้มากขึ้น โดยมุมของแกนผนังที่มากที่สุดไม่ควรเกิน 60 องศา

3. แบบวงกลมหรือวงรี (Circular Shape)

ข้อพิจารณาในการออกแบบรูปร่างของห้อง

1. การจัดวางตำแหน่งของเก้าอี้ภายใน AUDITORIUM ให้มีปริมาณใกล้เคียงกับเวทีมากที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. จัดวางกำแพง เพดาน และเวทีให้เหมาะสมที่จะทำให้เกิดทิศทางของเสียงตามที่ต้องการมากที่สุด ดังนั้น AUDITORIUM ที่กว้างและตื้นจึงดีกว่าแคบและลึก และ AUDITORIUM ที่ผนังเรียบสะท้อนเสียงอยู่ใกล้กับจุดกำเนิดเสียงจะมีรูปร่างดีกว่า AUDITORIUM ที่ผนังโค้งเว้าและอยู่ห่างจากจุดกำเนิดเสียงและผู้ฟัง
3. อัตราส่วนความกว้างยาวของ AUDITORIUM ไม่ตายตัวแน่นอนขึ้นอยู่กับการจัดขนาดของแตรที่ผนัง ซึ่งสะดวกสบายและให้ทุกที่นั่งได้ยินเสียงชัดเจนทั่วกันและขึ้นอยู่กับระบบการขยายเสียงที่นำมาใช้ อัตราส่วนโดยประมาณ คือ ความยาว : ความกว้าง เท่ากับ 2:1 หรือ 1 : 2 : 1
4. AUDITORIUM ที่มี PLAN เป็นรูปวงรี CIRCULATION OR ELLIPTICALLY SHAPE มักจะทำให้เกิด FOCUSING EFFECTS คือเสียงจะไปรวมกันที่จุดๆหนึ่งไม่กระจายสม่ำเสมอ ทำให้เกิดเสียงก้องขึ้น
5. แพลนที่ดีที่สุดของโรงละคร ควรเป็นรูปคล้ายๆพัด (Fan Shaped Plan) เพราะผนังด้านข้างจะช่วยเป็นฉากสะท้อนเสียงไปสู่ด้านหลังของโรงละคร ส่วนที่ไม่ให้นำมาใช้คือคือรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าเพราะทำให้เกิด Flutter Echo โดยขนาดของหอประชุมจะถูกกำหนดด้วยความสามารถในการมองและการฟังโดยทั่ว พื้นที่การแสดงควรมีมุมเปิดกว้างไม่เกิน 135 องศา สำหรับนักแสดงที่สามารถควบคุมการแสดงของตนต่อหน้าผู้ชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 7.2.3.1 แสดงรูปแบบของโรงละครทั้งแบบรูปตัดและรูปสี่เหลี่ยม

จากรูป จุด C เป็นจุดศูนย์กลางพื้นที่การรับฟัง D_1 , D_2 เป็นระยะเฉลี่ยระหว่างผู้ชมและผู้แสดง ระยะ 15-22 เมตรเหมาะสำหรับการแสดงและดนตรี พื้นที่การแสดงควรมีมุมเปิดกว้างไม่เกิน 135 องศา สำหรับนักแสดงที่สามารถควบคุมการแสดงของตนต่อหน้าผู้ชมได้

กำแพงด้านข้าง (SIDE WALL)

หน้าที่ของกำแพงด้านข้าง คือ ช่วยส่งเสริมให้เสียงไปอยู่ด้านหลัง(สำหรับห้องขนาดใหญ่) ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับ AUDITORIUM ที่ไม่ใช้ SOUND AMPLIFICATION SYSTEM ควรตรวจสอบกำแพงด้านข้างด้านข้างด้วยวิธีทำมุมเท่ากับมุมสะท้อนก็ได้ สิ่งที่ต้องระวังคือ ต้องตรวจสอบเสียงว่า PITCH ต้องไม่เกินระดับอันก่อให้เกิดเสียง ECHO เพื่อเป็นการแก้ปัญหาของเสียงในรูปแบบต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้น วิธีแก้ไขในลักษณะต่างดังนี้

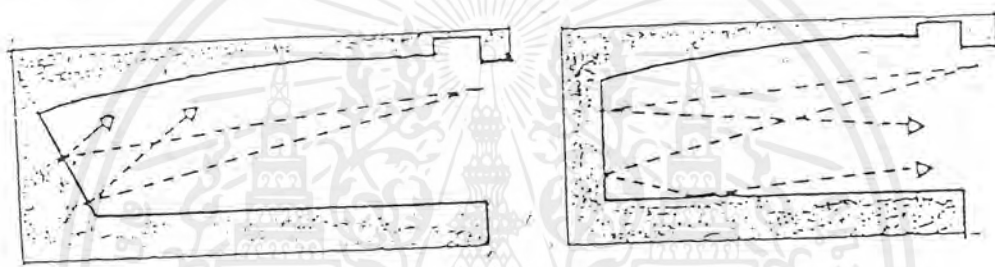
1. ถ้ากำแพงส่วนใดทำให้เกิดอาการเช่นนี้ต้องทำเป็น DIFFUSION เสีย
2. ใช้ ABSORPTION MATERIAL บุกับกำแพง
3. อาจป้องกันโดยเบนกำแพงเสียงเข้าหากัน ทำให้ไม่เป็นกำแพงขนาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำแพงที่เบนออกเบนเข้าไม่แต่จะช่วยแก้ FLUTTER ECHO แล้วยังช่วย REFLECT DIFFUSION เสียงด้วยระยะ 5/8 ต่อ 10 นับว่าได้ผล

กำแพงด้านหลัง (REAR WALL)

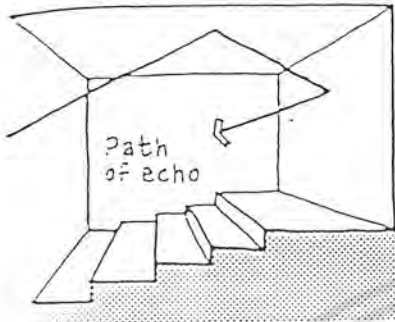
ไม่ควรเป็น FOCUSING CONCAVE เรื่องการสะท้อนเสียงที่ทำให้เกิดการสะท้อนจากผนังหลัง แบบนี้มักจะทำให้เกิดเสียงดังรวมอยู่ที่จุดใกล้ MICROPHONE เสียงเลยเข้าไปอีกครั้งหนึ่งเรียกว่าเกิดจาก FEED BACK ผนังด้านหลังไม่ควรมีรูปร่างตั้งฉากกับเพดาน ทั้งส่วนบนและส่วนใต้ของชั้นลอย เพราะจะทำให้เกิดการสะท้อนกลับของเสียง ผนังด้านหลังควรเป็นรูปโค้งเพื่อให้เสียงกระจายออกเป็นจุด อีกวิธีหนึ่งคือการทำผนังด้านหลังให้เอียง ทำให้เสียงตกกระจายลงสู่ที่นั่งด้านหลังอย่างสม่ำเสมอ

รูปที่ 7.2.3 แสดงรูปตัดโรงละครแสดงการสะท้อนของเสียงจากผนังด้านหลัง

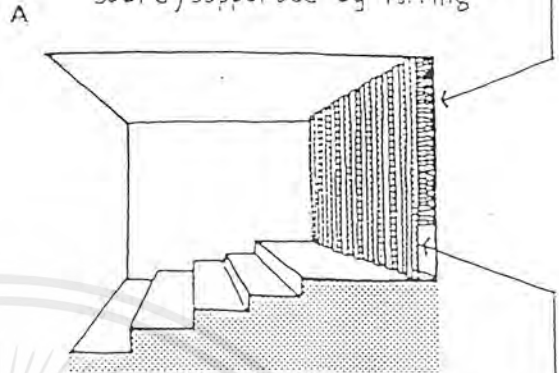
ในอาคารแสดงใหญ่ๆ ซึ่งเพดานมีความสูงมาก การทำผนังเอียงจะต้องระวัง เพราะผนังที่สูงมาก ความเอียงก็มีมาก การสะท้อนเสียงก็มีมากเกินไปอาจทำให้เกิดเสียงสะท้อนกลับได้ในอาคารแสดงใหญ่ๆ อาจใช้วิธีหักมุมของเพดาน ส่วนที่จรดกับผนังหรือเป็นรูปโค้งเว้า (Ceiling Splay)

Echo-Producing Rear Wall
(Echo at ceiling-wall
incidental angle)

Sound-Absorbing Treatment
(Extend deep treatment
from seated head level)

"Deep" sound-absorbing treatment
such as glass-fiber blanket (or
board) supported by furring

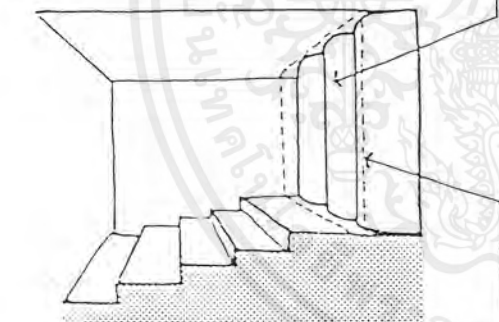

Protective sound-transparent
facing (called 'translucent')

Surface Modulations or
"Rumpled"

Use cylinders with different
radii for optimum diffusion

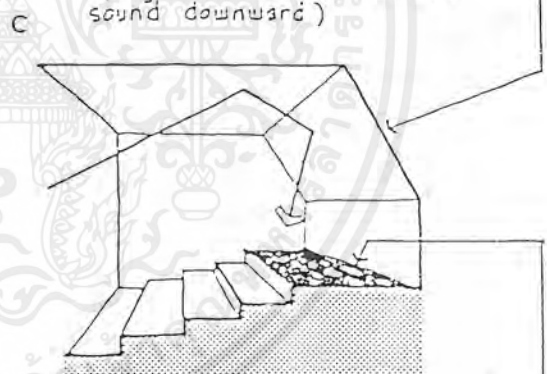
Large-scale irregularities or
modulations at cylinder diameter
 $> \frac{1}{2} \lambda$ (to provide diffusion)

Optional sound-transparent
facing (to provide visual
barrier)

Splayed Wall
(To produce useful short-
delayed reflections)

Splayed surface (to direct
sound downward)

Carpet (with pad underneath)

รูปที่ 7.2.3.3 แสดงรูปตัดโรงละครแสดงการแก้ไขสะท้อนของเสียง

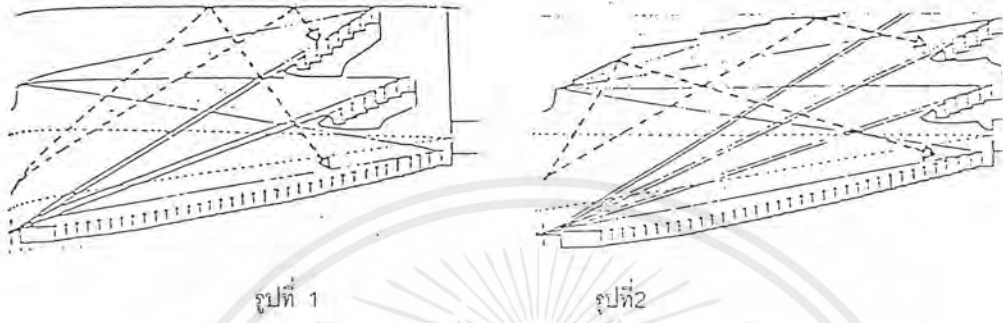
การแก้ปัญหาเสียงสะท้อน (Echo) ภายในหอประชุม สามารถทำได้ดังนี้

- ติดวัสดุดูดซับเสียงไว้ที่ผนังด้านหลังหอประชุมและพื้น
- ทำผนังด้านหลังไม่ให้เรียบเพื่อกระจายเสียงออกไป
- การทำผนังให้เอียงสอปเพื่อเปลี่ยนทิศทางการสะท้อนเสียงลงสู่พื้นปูพรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพดาน (CEILING)

เพดานของอาคารเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในด้านเสียง เพราะเป็นส่วนที่มีพื้นที่ในการสะท้อนเสียงที่มากที่สุด เพดานจะต้องสามารถสะท้อนเสียงให้ไปยังส่วนที่มีเสียงน้อยให้มีความดังเพิ่มขึ้นและเป็นตัวที่ช่วยสร้าง Reverberation ที่เหมาะสมทำให้เกิดเสียงที่ไพเราะ

รูปที่ 7.2.3.4 แสดงรูปตัดโรงละครแสดงการสะท้อนของเสียงของฝ้าเพดาน

จากรูปจะเห็นว่าในอาคารมีความยาวเท่ากัน ฝ้าเพดานในรูปที่ 2 จะช่วยสะท้อนเสียงไปยังส่วนด้านหลังสุดได้ดีกว่ารูปที่ 1 ในการกำหนดความสูงของฝ้าเพดานไม่มีกฎตายตัว ขึ้นอยู่กับการสร้างปริมาตรที่เหมาะสม โดยทั่วไปอัตราส่วนโดยคร่าวๆของความสูงเพดานต่อความกว้างของห้องคือ อัตราส่วน 1 : 3 สำหรับห้องขนาดใหญ่ และ 2 : 3 สำหรับห้องขนาดเล็กหรือกลาง

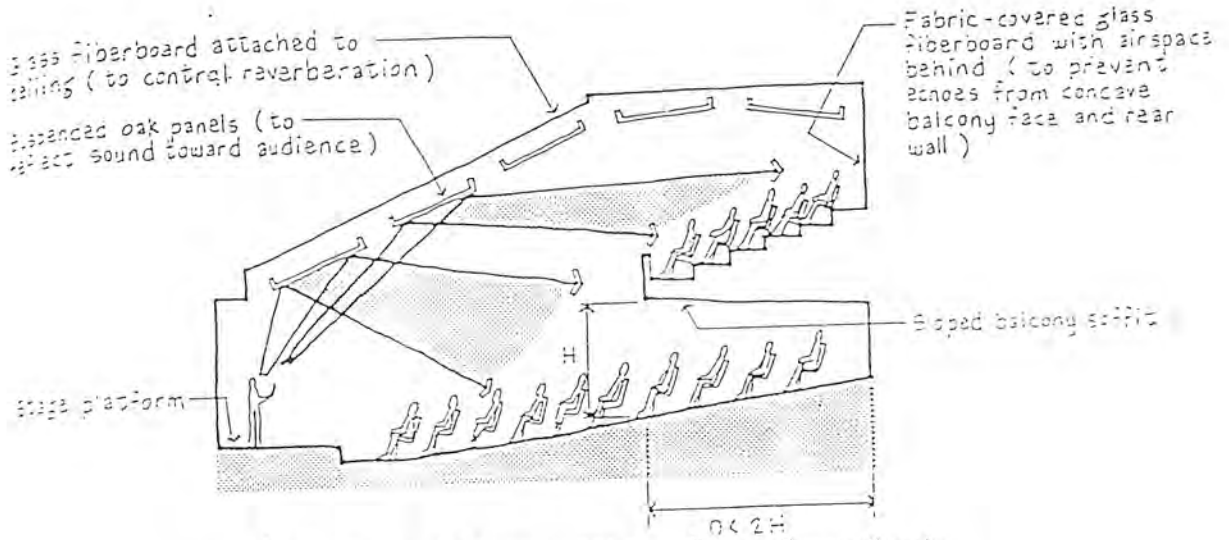
ในโรงละครที่มี Function ของการแสดงหลายๆอย่าง เพดานจะเป็นแบบแขวนสามารถปรับระดับขึ้นลงเพื่อควบคุมปริมาตร / คน ซึ่งมีเฉพาะในการแสดงแต่ละแบบอย่าง

การแสดง	ปริมาตร/คน (ลบ.ม.)
Concert	6.20 – 10.80
Opera	4.50 – 7.40
Motion - Picture	2.80 – 5.10

ตารางที่ 7.2.3.1 แสดงปริมาตรต่อ 1 คนในการแสดงแบบต่างๆ

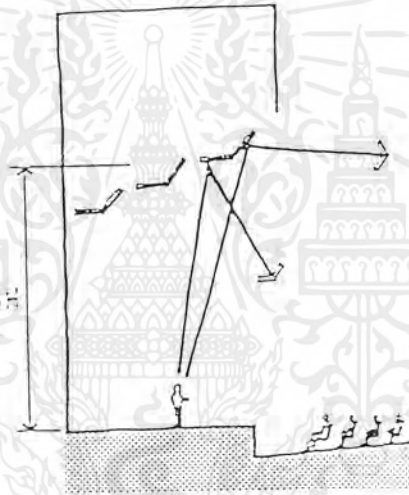
สำหรับการแสดงบนเวทีจะต้องถูกปกคลุมด้วย Sound – Reflection Surface (Plastic, Gypsum Board, Plywood, Pleseiglass, Rigid Plastic) เพื่อกระจายเสียงให้ทั่วโรงละครทั้งเพดานและผนังเป็นแบบ Enclosure และส่วนหรือแผงสะท้อนนี้จะต้องง่ายต่อการติดตั้งและถอดเก็บโดยไม่เกะกะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปที่ 7.2.3.5 แสดงรูปตัดโรงละครแสดงการสะท้อนของเสียงและอัตราสวน

เพดานในส่วนใกล้เวทีอาจเป็นแบบ Ceiling Splay เพื่อช่วยให้เสียงสะท้อนมายังเนื้อที่ส่วนได้ชั้นนี้ได้

รูปที่ 7.2.3.6 แสดงรูปตัดโรงละครแสดงกลสะท้อนเสียงในบริเวณเวที

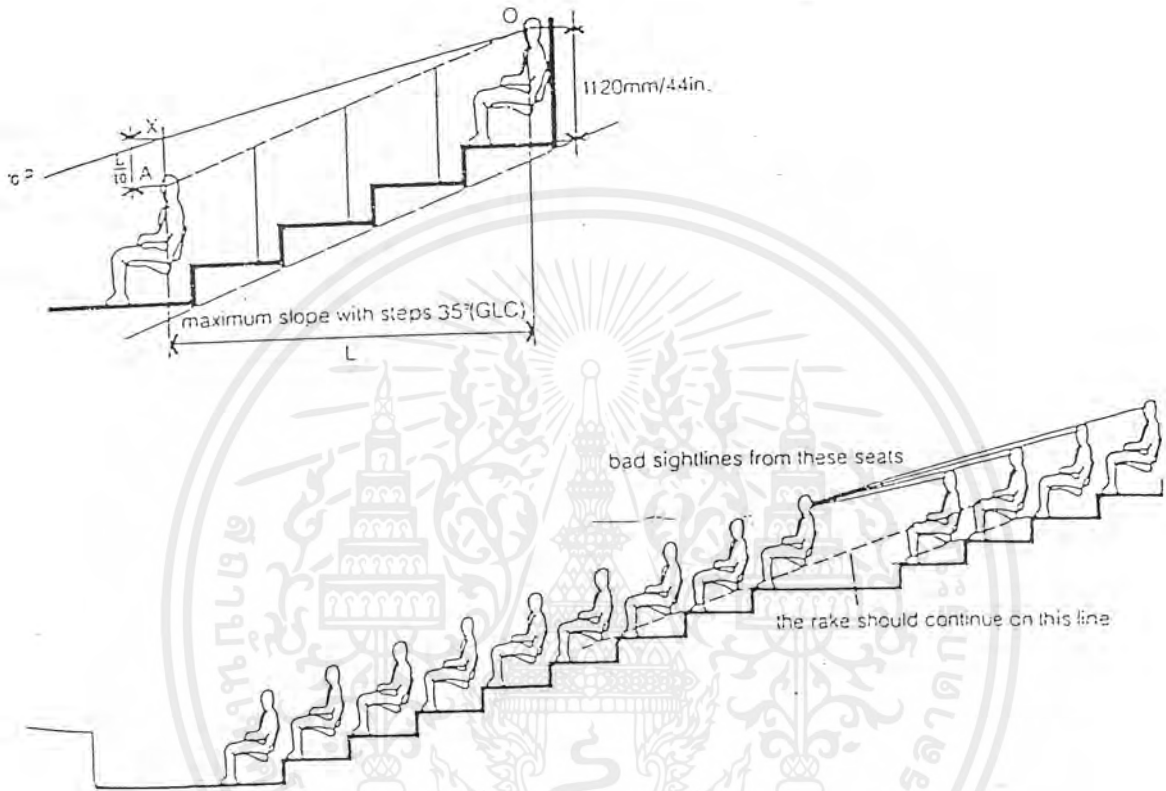
ค) มุมมองของผู้ชม

ในการออกแบบจำเป็นต้องให้ผู้ชมสามารถมองเห็นการแสดงและการฟังเสียงได้ชัดเจนทั่วถึงทุกที่นั่ง ดังนั้นเพื่อประโยชน์ในการมองเห็นและการฟังที่ชัดเจนโดยตรงเพื่อไม่ให้เกิดการบังกันระหว่างผู้นั่งแถวต่อแถวจึงควรจัดพื้นที่ให้มีมุมเอียงไม่น้อยกว่า 8 องศา ถ้าพื้นที่ระหว่างแถวเกินกว่า 3 นิ้วขึ้นไปควรทำเป็นขั้นๆ

1. Vertical Sight Lines เนื่องจากมีผู้ชมเป็นจำนวนมากจึงต้องยกระดับที่นั่งเพื่อให้ผู้ชมที่อยู่ด้านหลังได้มองเห็นและได้ยินชัดเจน ไม่เกิดการบังสายตาจากผู้ชมที่อยู่แถวหน้า การเอียงลาดของพื้นที่จะแตกต่างจากการเอียงลาดขอโรงภาพยนตร์ เพราะในการชมผู้ชมจะต้องมองเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลอดจนส่วนล่างของเวที การหาความเอียงลาดของพื้นที่จะต้องลากเส้นตามระดับศีรษะที่อยู่ด้านหน้าไปยังจุดที่จะมองและไม่ให้เกิดการบังสายตา

รูปที่ 7.2.3.7 แสดงการจัดระดับที่นั่งและมุมมอง

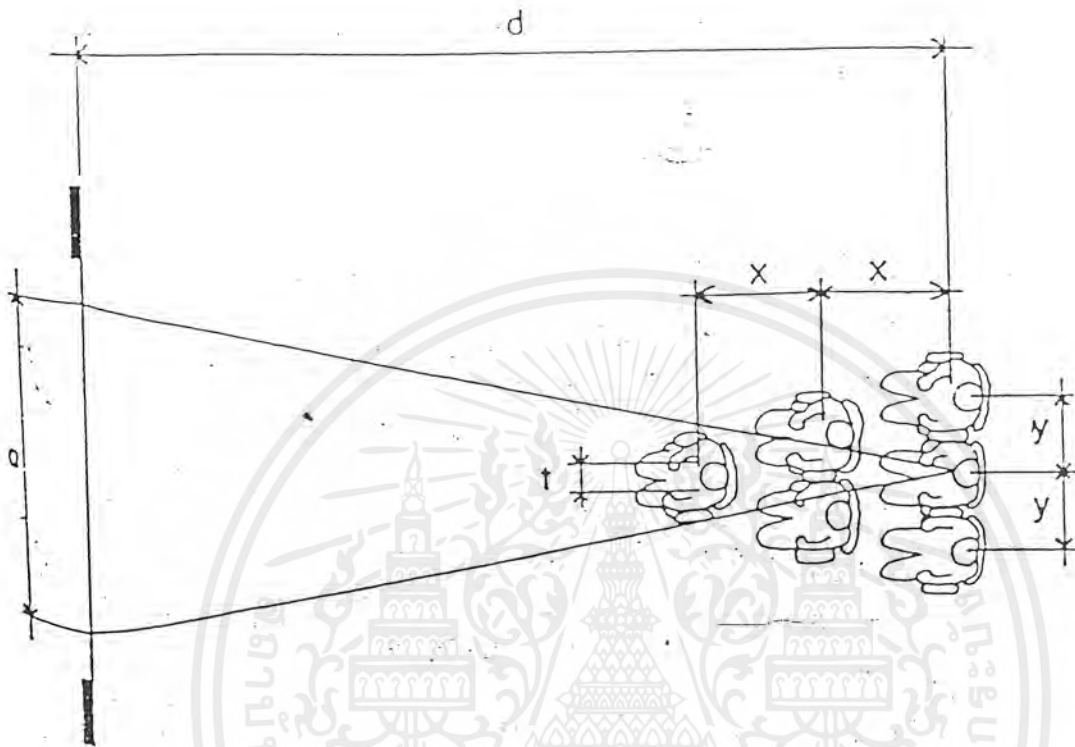
จากภาพ ถ้าจุดที่มองอยู่สูงกว่าระดับสายตานั่งของผู้ชมที่อยู่แถวหน้า ความเอียงลาดของพื้นจะคงที่ได้ระดับหนึ่ง ก่อนจะยกระดับขึ้น การหาความลาดเอียงของแถวที่นั่ง ความลาดเอียงของพื้นที่จะขึ้นอยู่กับการปัจจัยต่อไปนี้

- ระยะห่างจากผู้แสดงถึงผู้ชมที่อยู่ไกลที่สุด
- ความลึกของเวทีซึ่งผู้ชมจะต้องมองเห็น มักมีปัญหาในแถวที่อยู่หลังๆ และอยู่สูงสุด ความชันของพื้นที่ถ้าไม่เกิน 1 ต่อ 10 ไม่จำเป็นต้องทำขั้นบันไดก็ได้ นอกจากนี้ความชันไม่ควรเกินกว่า 35 องศา

2. Horizontal Sight Lines มุมมองในแนวราบจะเป็นตัวกำหนดเนื้อที่ที่จะแสดงจริงบนเวที รวมทั้งมุมของแถวที่นั่ง การหามุมมองในแนวราบจะต้องลากเส้นจากตำแหน่งต่างๆ มายังเวที ซึ่งทำให้ทราบขอบเขตของที่นั่งและเนื้อที่ที่จะใช้ได้จริงบนเวทีต้องไม่น้อยเกินไปจนไม่พอต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแสดง โดยการจัดวางที่นั่ง เราอาจจัดที่นั่งให้เอียงกันเพื่อให้ด้านหลังมองข้ามศีรษะ ผู้นั่งแถวหน้า
ไปได้ ดังนั้นเราจึงไม่สามารถกำหนดมุมเอียงแน่นอนลงไปได้

รูปที่ 7.2.3.8 แสดงการคำนวณขนาดภาพเมื่อนั่งเอียงกัน

$$a = kd$$

เมื่อ

$$k = \text{ตัวแปรคงที่} = (y-t)/x$$

ง) การจัดแถวที่นั่งในโรงละคร

โดยทั่วไปการจัดที่นั่งมี 3 วิธีคือ

1. COMMON ONE BLANK เป็นการจัดที่นั่งตอนเดียวตลอดมีทางเดิน 2 ซ้างกว้างอย่างน้อย 1.50 เมตร เหมาะสำหรับห้องขนาดเล็กจัดได้ 2 แบบ
 - STRAIGHT ROW แบบแถวตรงตลอด คนที่นั่งริมแถวจะมอง
เวทีไม่สะดวก
 - CURVED ROW แบบแถวโค้งรัศมีความโค้งอย่างน้อย 20 ฟุต
คนนั่งสามารถมองเห็นได้ทั่วถึงกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งทั้ง 2 แบบไม่เหมาะกับห้องที่มีขนาดกว้างมากเพราะที่นั่งแต่ละแถวจะยาว บริเวณตอนกลางจะเข้าออกลำบาก ระหว่างแถวควรกว้างไม่ต่ำกว่า 0.80 เมตร แต่แถวที่นั่งไม่เกิน 14 ที่นั่ง

2. TWO BLANK ROW แบบที่นั่ง 2 ตอน มีทางเดินตรงกลางและทางเดิน 2 ข้างเป็นที่นิยมมากในประเทศไทย ซึ่งจัดได้ 2 แบบ

- STRAIGHT ROW สามารถนั่งได้มาก แต่ริมแถวจะมองไม่สะดวก
- CURVED ROW ดีกว่าแบบแรกเพราะผู้นั่งชมได้รับความสะดวก

3. THREE BLANK ROW ในแต่ละแถวมี 3 ตอน มีทางเดิน 2 ข้างของตอนกลาง ส่วนริมที่นั่งชิดผนัง การจัดแบบนี้ใช้กับขนาดใหญ่ซึ่งจัดได้ 3 แบบคือ

- STRAIGHT ROW ซึ่งผู้นั่งริมมองได้ลำบากมาก
- CURVED ROW เป็นการจัดที่จะทำให้ผู้นั่งชมได้รับความสะดวกที่สุด
- STRAIGHT CENTER SIDE BLANK ลักษณะคล้ายแบบแรกเล็กน้อย

การจัดระยะห่างระหว่างแถว (SPACING)

ระยะระหว่างแถวจะต้องกว้างพอที่จะให้คนเดินเข้าออกได้อย่างสบาย ไม่รบกวนผู้ที่นั่งอยู่ในแถวเดียวกัน SPACING จากนักพิงถึงนักพิงแบบเก้าอี้พับได้ นิยมใช้ในอเมริกา 31"-34" ใช้เนื้อที่ประมาณ 7-8 ตร.ฟุตต่อ 1 ที่นั่ง ส่วน SPACING แบบในยุโรป 36"-42" เก้าอี้แบบพับไม่ได้ต้องคำนึงถึงความสะดวกในการเข้าออกของผู้ชม ใช้เนื้อที่ประมาณ 8-9 ตร.ฟุตต่อ 1 ที่นั่ง

ชนิดของแถวที่นั่ง (TYPE OF ROW)

แถวที่นั่งวางขวางกับห้องเรียงด้านข้างเข้าหาเวทีบางเพื่อมุมมองหรือการจัดแบบแถวโค้งทั้งหมดซึ่งทุกที่นั่งจะหันตรงเข้าหาเวที แบบหลักๆมีดังนี้

1. STRAIGHT ROW
2. COMPOUND ROW
3. CURVED ROW
4. FAN ROW

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัศมีความโค้งของแถวที่นั่งนั้นยาวอย่างน้อย 20 ฟุต โดยที่จุดศูนย์กลางที่ห่างจากกึ่งกลางฉาก 1/8 ของความยาวฉากหลังเวทีทางนอน

ที่นั่งของผู้ชมในโรงละคร

1. Fixed Seat
2. Movable Seat

โรงละครของศูนย์ฯได้เลือกแบบ Movable Seat เพราะมีโรงละครโรงเดียวในโครงการต้องการตอบสนองการใช้งานที่เอนกประสงค์ การจัดที่นั่งแบบนี้มีพื้นฐานการออกแบบอยู่บน Dimension การนั่งของคนจึงเป็น “Modular Design” แบบหนึ่ง ซึ่งมีจุดประสงค์ให้มีความคล่องตัวที่สุด ในการจัดที่นั่งแต่ละที่มาประกอบรวมกันเข้าเป็นแถวหรือกลุ่มที่นั่งผู้ชมขณะเดียวกันก็นั่งสบายทุกๆที่นั่ง ซึ่งการออกแบบมีหลายวิธีดังนี้

- แบบแรก ให้เก้าอี้ 1 Module มาติดเข้ากับ Multiple Module ของ Riser (ระดับที่นั่งซึ่งทำเป็นขั้นลำเรจรูป) ซึ่งในลักษณะนี้จะต้องใช้ชั้นเล็กๆ จำนวนมากและมีน้ำหนักเบา การจัดที่นั่งเป็นไปตามความต้องการในการจัดโรงละคร
 - แบบที่สอง เป็นแบบที่ Multiple Seating Modules มีขนาดใหญ่ ไม่เป็น individual เหมือนแบบแรก Riser สามารถปรับให้แบนราบลงได้และบนพื้นตามระดับที่ตั้งไว้ได้โดยให้ Jack ซึ่งติดอยู่กับใต้ Riser แบบนี้ Modular มีขนาดใหญ่ น้ำหนักมากและใช้ Mechanic System ช่วยผ่อนแรง
- โดยทางโครงการได้เลือกในแบบแรกเนื่องจากความคล่องตัวในการจัดเก็บและ

ความประหยัดของระบบ

การออกแบบพื้นและความลาดเอียง

ในการออกแบบพื้นในห้องบรรยาย ต้องพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ต้องพิจารณาถึงสัดส่วนของร่างกายของคน ความมาตรฐานในท่านั่ง คำนึงถึงที่นั่งซึ่งเอียงเป็นมุมกับจอและผลที่เกิดขึ้น
2. ต้องวางระดับของที่นั่งผู้ดูให้มองผ่านช่องไหล่ของผู้ดูแถวหน้า และมองข้ามไหล่หรือศีรษะของผู้ที่นั่งดูอยู่ในแถวต่อไปโดยเห็นภาพบนจอชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นลาดแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. ลาดทางเดียว (SINGLE SLOPE) ควรมีที่นั่งไม่เกิน 22 แถว อาจจุคนได้ประมาณ 200 คน จอกว้างประมาณ 12-15 ฟุต ขอบล่างควรอยู่ห่างจากระดับพื้น 32" ที่นั่งแถวแรกห่างจากจอประมาณ 84" แถวที่ 1-7 ไม่จำเป็นต้องลาด ตั้งแต่แถวที่ 7 เป็นต้นไปควรต่างกับขอบความลาดประมาณ 3" ต่อแถว
2. ลาดสองทาง (DOUBLE SLOPE) พื้นชนิดนี้ควรสูงกว่าแบบแรกคือสูงประมาณ 84" ความลาดที่ทางเข้าเวทีไม่นิยมทำเป็นขั้น จะทำทางลาดไปถึงเวทีแล้วยก STAGE เป็น PLATFORM ต่างหาก
3. ลาดสองทางแต่มี STADIUM เฉพาะ STADIUM นั้นจะต้องยกพื้นให้สูงพื้นศีรษะคนซึ่งควรมีขนาดอย่างน้อย 7 ฟุต และความลาดบน STADIUM เป็นมุมไม่เกิน 35 องศา STEP ที่ได้ประมาณเท่ากับความลาดทางเดียว นอกจากนี้เราต้องพิจารณาถึงว่า ถ้าเก้าอี้แนวตรงกันความลาดของพื้นจะมาก แต่ถ้าวางเอียงกัน ความลาดจะมีน้อย ห้องมหรหรรมหรือห้องบรรยายขนาดเล็กส่วนใหญ่จะใช้ SINGLE SLOPE ห้องมหรหรรมหรือห้องบรรยายขนาดกลางจะใช้ DOUBLE SLOPE หรือ DOUBLE SLOPE WITH STADIUM ห้องมหรหรรมหรือห้องบรรยายขนาดใหญ่จะใช้ DOUBLE SLOPE WITH STADIUM

จ) เวทีการแสดง

เวทีการแสดง แบ่งเป็นสามส่วนใหญ่ๆตามประโยชน์ใช้สอยดังนี้

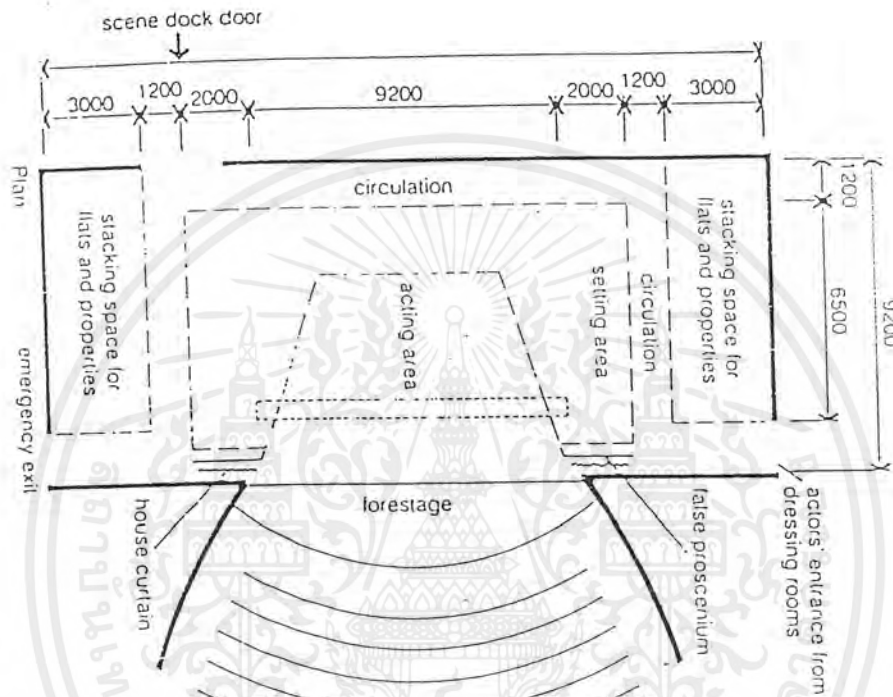
1. Acting area คือส่วนที่ใช้แสดงทั้งหมดเป็นส่วนที่จัดให้เป็น 3 มิติ
 2. Scenery Space คือส่วนที่เป็นฉากประกอบการแสดง รวมทั้งส่วนเก็บฉากหรือเตรียมฉากเพื่อใช้ในการเปลี่ยนฉาก
 3. Forming & Storage Space คือส่วนที่ใช้ทำงานเพื่อเตรียมฉากและประกอบฉากเตรียมแสดง รวมทั้งอุปกรณ์อื่นๆประกอบการแสดงด้วย
- ลักษณะทั่วไปของเวทีการแสดงเป็นเนื้อที่สามมิติสำหรับนักแสดง เวทีมักจะยก

พื้นขึ้นจากระดับพื้นต่ำสุดของอาคารแสดง การยกหรือกำหนดระดับของเวทีนี้จะมีผลต่อ Sight Line การจัดเวทีแบบ Proscenium จะมีส่วนหน้าในส่วนหลักของเวทีเรียกส่วนนี้ว่า Fore Stage ถือเป็นส่วนหลักของเวทีแบบนี้ เนื่องจากผลของการมองที่เป็นแบบ Picture Frame แต่จุดเด่นของการแสดงสดบน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวทีจะเป็นบรรยากาศ 3 มิติ จึงได้มีการประยุกต์โดยการออกแบบให้มีส่วนของเวทีที่ยื่นออกมาเป็นการประยุกต์เวทีแบบ Open Stage มาใช้ทำให้เกิดบรรยากาศแบบสามมิติมากขึ้น

ส่วนเนื้อที่ในส่วน Setting Area เป็นส่วนที่เว้นไว้เพื่อให้ปรับความกว้างตื้น ลึก โดยใช้ฉากหรือผนังได้ตามความต้องการในการแสดงแต่ละแบบ

รูปที่ 7.2.3.9 แสดงแปลนของส่วนเวทีโรงละคร

จ) การจัดห้องควบคุม

ห้องควบคุมและฉายภาพยนตร์เป็นอยู่ที่อยู่ในส่วนหลังของโรงละคร ซึ่ง

ประกอบไปด้วย

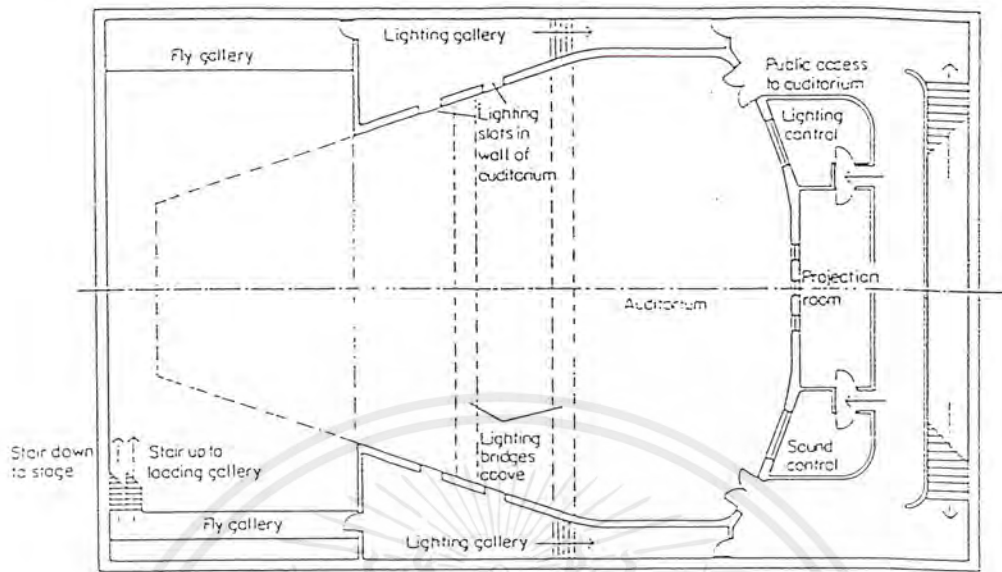
- ห้องควบคุมแสงและเสียง (Light and Sound Control Room) เป็นห้องกระจกที่มีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะให้แสงสว่างส่องไปยังเวทีได้แม้ในขณะที่คนดูยืน โดยทั่วไปจะมีความยาว 3 เมตร ลึก 2.4 เมตร โดยควรมีทางสัญจรแยกจากทางสัญจรหลัก
- ห้องฉาย (Projection Room) ตำแหน่งของห้องฉายจำเป็นจะต้องอยู่กึ่งกลางในส่วนหลังของโรงละคร ซึ่งอยู่ระหว่างห้องควบคุมแสงเสียง ห้องฉายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากจำเป็นจะต้องมีอุปกรณ์เครื่องฉายแล้วอาจจะมีการจัดส่วนอื่นที่นอกเหนือความจำเป็น เช่น ห้องเก็บม้วนฟิล์ม เป็นต้น โดยทั่วไปห้องฉายจะมีขนาดที่เล็กที่สุดประมาณ 3 x 4 เมตร ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับจำนวนเครื่องฉายและอุปกรณ์อื่นๆ ควรจะวางอุปกรณ์เครื่องฉายห่างจากผนังหรืออุปกรณ์อื่นๆที่อยู่โดยรอบไม่น้อยกว่า 75 ซม. เพื่อความสะดวกในการทำงานโดยรอบ ส่วนด้านหน้าอาจจะวางห่างจากช่องฉายประมาณ 50 ซม. ช่องสำหรับฉายควรจะเป็นแนวยาวตลอดโดยมีระยะ 50 ซม. หรืออาจจะเป็นช่องเฉพาะเครื่องฉายแต่ละตัวก็ได้ ซึ่งจะเป็นต้องกำหนดตำแหน่ง ความสูง และมุมในการฉาย เพื่อที่จะสามารถกำหนดตำแหน่งที่แน่นอนของช่องฉาย

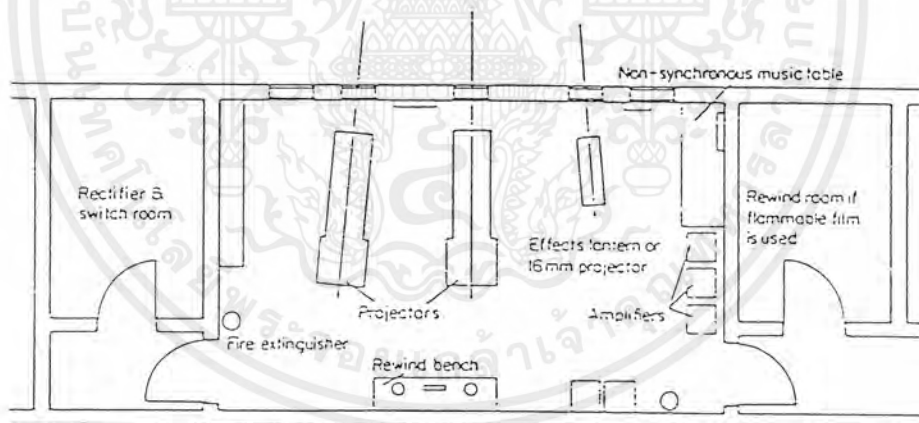

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Typical arrangement of control rooms and lighting galleries

รูปที่ 7.2.3.12 แสดงตำแหน่งห้องควบคุมแสง เสียง และห้องฉาย

Lobby may open on to public part of premises if ventilated and non-flammable film is used

รูปที่ 7.2.3.13 แสดงลักษณะการฉายภาพของ Projector

ภายในห้องฉายภาพยนตร์จะเกิดความร้อนจากการทำงานสูงมาก จึงจำเป็นต้องต่อท่อระบายอากาศออกมาจากเครื่องฉาย ท่อเหล่านี้จะต้องมีพัดลมช่วยดูดอากาศออกไปสู่ภายนอกอาคาร แต่ถ้าใช้ไฟสูงกว่า 50 แอมแปร์ การระบายความร้อนด้วยอากาศอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอ จำเป็นต้องใช้การระบายความร้อนด้วยน้ำช่วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้องกันอัคคีภัย

AUDITORIUM เป็นสถานที่ที่ชุมชนอาจเกิดเพลิงไหม้ได้ง่าย เช่น ฉาก พรหม เก้าอี้ หรือ สไลด์ อาจเกิดขึ้นจากไฟฟ้าช็อต อาจเกิดจากขีปนุหรือหรือความร้อนจากแสงไฟ

บริเวณที่ควรป้องกันมากที่สุด

- เวที	- ห้องแต่งตัว
- ฉาก	- บริเวณผู้เข้าชม
- ห้องใต้ดิน	- ห้องควบคุมไฟ
- ห้องดนตรี	- คลังพัสดุ
- ห้องเครื่องภาพยนตร์	

การควบคุมและป้องกันไฟ

- โครงสร้างอาคารควรเป็นโครงสร้างวัสดุกันไฟ
- วัสดุที่ใช้ตกแต่ง เช่น ม่าน ฉาก และสิ่งตกแต่งต่างๆควรเป็นวัสดุทนไฟ ทนความร้อน คือไม่ลุกเป็นไฟ การไหม้เกรียมมีรัศมีเป็นวงขยายไม่เกิน 5" เมื่อถูกเปลวไฟควรจะดับภายใน 2 นาทีคือหยุดการไหม้เกรียม
- เวทีแสดงควรมีฉากทนไฟ (FIRE CURTAIN) ทำด้วยวัสดุทนไฟแบบแผ่นแข็งหรือม้วนไว้ก็ได้ ฉาก ASBESTOS หรือผ้าหนาๆชุบน้ำยาทนไฟสำหรับปล่อยลงมามากั้นระหว่างเวทีกับที่นั่งคนดูและผู้ชมขณะที่พยายามออกจากสถานที่
- ส่วนเหนือเวทีควรติดท่อดับเพลิงอัตโนมัติ (DRENCHER) ปล่อยน้ำลงมาเวทีเพื่อดับเพลิงและลดความร้อนแก่ฉากพร้อมทั้งมีสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้อีกด้วย
- เวทีแสดงควรมีปล่องควันและแก๊สออกมาในขณะที่เกิดเพลิงไหม้เพื่อป้องกันการลุกลามของไฟ ความร้อน และ ก๊าซ จะได้พุ่งออกก่อนที่เพลิงจะลุกลามต่อไป
- เวทีแสดง ห้องแต่งตัว ห้องวัสดุต่างๆ ควรมีหัวต่อท่อดับเพลิงอัตโนมัติ (SPRINKER HEAD) ที่จะปล่อยน้ำออกมาเป็นฝอยคลุมบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ขึ้นได้
- ช่องทางออกฉุกเฉินทุกช่องต้องจัดตัวอักษรโตขนาด 6" สูงจากระดับพื้นประมาณ 6-9 ฟุต เห็นได้ง่ายและมีแสงเรืองให้เห็นข้อความในที่มืด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- นอกจากนี้ตามหลุมหรือที่ซับซ้อน ควรมีลูกศรบอกทิศทางออกไปสู่ทางใหญ่ ควรโล่ง ไม่มีเก้าอี้เสริมหรือของเกะกะเป็นอันตราย ตรงที่เป็นบันไดหรือเป็นขั้นควรทำให้สังเกตได้ง่าย เช่น ใส่ไฟไว้หรือทาสีขาว

การให้แสงสว่าง

การให้แสงสว่างในห้องมหรรรวมหรือห้องบรรยายมีจุดประสงค์หลักอยู่ 3

ประการ

1. การให้แสงเพื่อทัศนวิสัย (VISIBILITY) เป็นการให้แสงสว่างเพียงเพื่อมองเห็นที่นั่งหรืออ่านสูจิบัตรได้เท่านั้น โดยไม่ทำให้เกิดเงา นิยมช้อนดวงไฟหรือใช้ไฟที่มีแสงแรงเทียนน้อยติดอยู่ที่เพดานโดยให้แสงผ่านช่องบนเพดานลงมา ปริมาณของแสงที่ใช้ประมาณ 3-5 ฟุต แสงไฟสีขาวเป็นไฟที่เหมาะสมที่สุด นอกจากนี้ควรมีแสงไฟพิเศษเพื่อความสะดวกและปลอดภัย เช่นตามริมที่นั่งด้านนอกสุด หรือแนวทางเดิน ขึ้นบันได ประตูทางออกทุกแห่ง
2. การให้แสงเพื่อการตกแต่ง (DECORATION) เป็นการตกแต่งสถานที่เพื่อความสวยงาม เช่น บริเวณโถงพักคอย อาจใช้โคมแขวนซึ่งเป็นช่องใหญ่อยู่กลางเพื่อความโอ้อ่าหรือใช้ไฟหย้อยจากเพดาน ถ้าไม่สูงเกินไปอาจหย้อยเป็นระยะก็ได้โดยใช้แสงที่เย็นตาไม่จ้าจนเกินไป การให้แสงที่ผนังและเพดานก็เช่นเดียวกัน ควรให้สีของแสงไฟกลมกลืนกันและช่วยเสริมสีของผนังหรือเพดานให้เด่นยิ่งขึ้น
3. การให้แสงเพื่ออารมณ์ (MOOD) เป็นการกระตุ้นให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วมใช้กับรายการพิเศษซึ่งอาจใช้ไฟหน้าเวทีเปิดสลับลีหรือฉายสลับลับซับซ้อนกันให้เกิดการผสมของแสงสีที่น่าสนใจ

การให้แสงสว่างที่จุดต่างๆบริเวณห้องมหรรรวมหรือห้องบรรยาย

ห้องฉายภาพยนตร์	70 แรงเทียน
ห้องชมการแสดง	1-2 แรงเทียน
ห้องโถงสูบบุหรี่	10 แรงเทียน
ห้องน้ำ	30 แรงเทียน
บริเวณโถงพักคอย	5 แรงเทียน

สำหรับการให้แสงสว่างบนเวทีหรือบนจอภาพยนตร์จะให้ประมาณ 10 - 20

แรงเทียน ความสว่างในห้องชมควรเป็น 5 แรงเทียน และความสว่างของดวงไฟไม่ควรเท่ากันทุกดวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อว่าจะได้หรีไฟได้ง่ายเวลาฉายภาพยนตร์และเพื่อให้ได้ภาพที่ดีบนจอควรปรับความสว่างรอบๆจอให้เท่ากับบนจอในขณะที่กำลังฉาย

สัมประสิทธิ์ของการสะท้อนแสงของผิวต่างๆในห้องชมภาพยนตร์

พื้น	10 เปอร์เซ็นต์
ส่วนบนของที่นั่ง	20 เปอร์เซ็นต์
ด้านล่างของที่นั่ง	40 เปอร์เซ็นต์
ผนังด้านข้าง กับ เพดาน	10 เปอร์เซ็นต์
แผ่นผิวน้ำจอ	10 เปอร์เซ็นต์
แผ่นผิวน้ำผู้ชม	50 เปอร์เซ็นต์
แผ่นผิวนานกับจอ (เช่นผนังด้านหลังห้อง)	20 เปอร์เซ็นต์
ห้องโถง	30 เปอร์เซ็นต์

การควบคุมแสงสะท้อน

ในการควบคุมแสงสะท้อนจะเน้นหนักไปในเรื่องวัสดุที่ใช้ คือคำนึงถึงประสิทธิภาพในการสะท้อนแสงของวัสดุ ว่าวัสดุแต่ละชนิดมีประสิทธิภาพในการสะท้อนแสงได้ดีหรือเลวเพียงใดแล้วจึงนำมาใช้ในแต่ละสถานที่เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมซึ่งแบ่งออกได้ดังนี้

- การสะท้อนของวัสดุที่ผิวน้ำเรียบมันแต่ทึบ ดัน ซึ่งจะสะท้อนเป็นจุดๆเช่น หินอ่อน กระเบื้องเคลือบ
- การสะท้อนของวัสดุที่มีผิวน้ำเรียบ แต่หยาบ ดัน ซึ่งสะท้อนแสงในลักษณะที่กระจายเท่ากันหมดเช่น คอนกรีต
- การสะท้อนของวัสดุที่มีผิวน้ำเรียบมันและโปร่งใส เช่น กระจก

ในการควบคุมแสงเราสามารถทำได้ 5 วิธีคือ

1. การให้แสงทางอ้อม (INDIRECT LIGHTING) จะให้แสงประมาณ 90-100% ได้จากเพดานสะท้อนไปที่ผนัง
2. การให้แสงโดยตรง (DIRECT LIGHTING) ให้แสง 90-100% โดยวิธีส่องตรงไปยังจุดที่ต้องการให้แสง
3. การให้แสงกึ่งทางอ้อม (SEMI INDIRECT LIGHTING) ให้แสงประมาณ 60-90% โดยส่องไปที่เพดาน
4. การให้แสงกึ่งโดยตรง (SEMI DIRECT) ให้แสง 60-90% โดยส่องลงส่วนลาดเพดานที่สะท้อนขึ้นลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การให้แสงแบบกระจายทั่วไป (GENERAL DIRECT) ให้แสง 40-60% แสง
ส่องลง-ขึ้นเท่าๆกัน

ห้องฉายภาพยนตร์ (PROJECTION ROOM)

ตามปกติแล้วห้องฉายจะตั้งอยู่กึ่งกลางของห้องบรรยายหรือห้องมหรรรวมเพื่อ
ให้ภาพที่ฉายออกไปไม่ผิดรูปร่างเนื่องจากไม่ตรงแนวฉายและเมื่อวางเครื่องฉาย 2 เครื่อง จะต้องวาง
ให้สมดุลย์กันโดยให้ห่างจากแนวศูนย์กลางเป็นระยะเท่าๆกัน เมื่อมี 3 เครื่อง เครื่องฉายแต่ละเครื่องจะ
ห่างจากกันประมาณ 2 เมตร และไม่ติดกับผนังด้านใดด้านหนึ่ง แต่จะเว้นทางเดินไว้รอบสามารถเข้า
ถึงได้โดยสะดวกจากทางด้านหน้า ระยะทางที่เหมาะสมระหว่างฐานเครื่องถึงกำแพงด้านหน้า
ประมาณ 0.50 เมตร

ห้องฉายนี้จะเจาะช่องสูงจากพื้นประมาณ 0.50 เมตร ตลอดความกว้างของ
ผนังด้านหน้า ภายในห้องจะใช้พื้นที่ประมาณ 40 ตร.ม. เป็นอย่างน้อย และที่สำหรับพนักงานประจำ
ห้องอีก 2.2 ตร.เมตรต่อ 1 คน ภายในห้องจะต้องมีระบบเก็บเสียงที่ดีเพื่อให้ห้องนั้นเงียบที่สุดเพื่อควบคุม
เครื่องให้ทำงานได้สะดวกอีกทั้งยังป้องกันไม่ให้เสียงเล็ดรอดออกไปภายนอกได้อีกด้วย

สำหรับห้องกรอฟิล์มกลับจะอยู่อีกห้องหนึ่งต่างหากโดยอยู่ติดกับห้องฉายภายใน
ประกอบด้วยโต๊ะวางเครื่องฉายอย่างน้อย 2.65 เมตร ระหว่างห้องกรอฟิล์มกับห้องฉายจะเป็นช่อง
หน้าต่างใหญ่เพื่อผู้ฉายจะสามารถมองเห็นเครื่องฉายได้ขณะที่เขากรอฟิล์มอยู่

ภายในห้องฉายจะมีสวิทช์บอร์ดสำหรับควบคุมระบบไฟในห้องบรรยายหรือ
ห้องมหรรรวมทั้งหมด รวมทั้งเครื่องทำไฟเอาไว้อีกในกรณีฉุกเฉินจะอยู่ในอีกห้องซึ่งอยู่ติดกันสามารถไป
มาได้สะดวกในกรณีที่เกิดไฟดับ

ระบบปรับอากาศ (AIRCONDITRION SYSTEM)

สำหรับมหรรรวมซึ่งถือว่าเป็นห้องที่ใหญ่มาก นิยมใช้การปรับอากาศแบบ
CENTRAL UNIT ซึ่งขึ้นอยู่กับ COOLING LOAD โดยคำนึงวัสดุที่ใช้ทำผนังห้องที่บุกันเสียงจะช่วยให้
มาก คำนึงถึงหลอดไฟและชนิดของหลอด ผนังห้องถูกแดดมากน้อยเพียงใด

ระบบการถ่ายเทอากาศ

เมื่อลมเย็นเกิดจาก WEATHER MAKER ไหลเข้าไปตาม SUPPLY AIR DUCT
แล้วลมเย็นจะเข้าไปประเหยความร้อนในห้อง จากนั้นอากาศเสียผสมกับอากาศเย็นจะถูกดูดกลับไป
ทาง AIR DUCT ซึ่งมี FILTER สำหรับกรองอากาศเสียคงปล่อยให้ลมเย็นประมาณ 75% ผสมกับ
อากาศบริสุทธิ์ภายนอก 25% ผ่านไปยังอากาศเย็นที่เกิดจากการระเหยของแอมโมเนียให้กลายเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อากาศเย็นย้อนกลับไปตาม AIR DUCT ซึ่งเป็นทางเดินของอากาศเย็นสำหรับ FILTER ซึ่งเป็นทางเดินของอากาศดีและเสียนั้นควรใช้ท่อวงคู่ขนานกันไป

ส่วนท่อที่ใช้เป็นทางกระจายไอเย็นแบ่งตามลักษณะการติดตั้งเป็น 3 ชนิดคือ

1. SIDE WALL UNIT ติดตั้งขนานกำแพงภายในห้องเป็นเส้นตรง
2. UNDER THE WINDOW UNIT ติดตั้งไว้ใต้หน้าต่าง
3. CEILING UNIT ใช้ท่อกลมหรือเหลี่ยมเป็นทางกระจายจากเพดาน

การกระจายอากาศ (AIR DISTRIBUTION) มีจุดประสงค์คือ

1. อากาศจะต้องกระจายไปได้ทั่วทุกพื้นที่ทั้งหมดที่ต้องการในระดับเดียวกับการหายใจ
2. อากาศที่พ่นออกมาต้องไม่ปะทะกับผู้คนในบริเวณนั้นโดยตรงไปตรงมา
3. ต้องให้ผู้คนในบริเวณนั้นมีความรู้สึกว่ามีการไหลของอากาศอยู่เสมอ

ในการกระจายของอากาศจากเครื่องทำความเย็นเพื่อไม่ให้อากาศจากเครื่องพ่นออกมาช้าหรือเร็วเกินไป หรืออากาศที่พ่นออกมาไปรวมกันมากที่สุดที่จุดใดจุดหนึ่งไม่แผ่กระจายไปทั่วห้องจึงแบ่งการกระจายอากาศเป็น 4 ระบบคือ

1. UPWARD SYSTEM ระบบนี้มีหลักสำคัญคืออากาศจะถูกพ่นออกมาจากระดับต่ำและถูกดูดให้ระบายออกในระดับสูง โดยอากาศนั้นถูกพ่นออกมาตามช่องใต้ที่นั่งหรือตามชั้นของพื้นที่ลดเป็นชั้นๆ ในระบบนี้หากอากาศถูกพ่นออกมาในระดับความเร็วที่ต่ำเกินไป จะต้องติดตั้งท่อพ่นอากาศเป็นจำนวนมากเพื่อให้อากาศสดชื่นอย่างเพียงพอ

ข้อเสียของการกระจายอากาศระบบนี้ คือ ในห้องขนาดใหญ่อากาศที่ถูกพ่นออกมาจะอมความร้อนมากขึ้นเรื่อยๆ ก่อนจะไปถึงจุดศูนย์กลางสำหรับการดูดออกไป

2. DOWNWARD SYSTEM ตามระบบนี้ อากาศพ่นออกมาทางด้านบนและถูกดูดออกทางด้านล่างโดยมีหลักคือ อากาศเย็นมีความโน้มเอียงที่จะถูกลดลงมาสู่ระดับต่ำอยู่เสมอ อากาศเย็นที่พ่นออกมาจะกระจายออกแล้วดันอากาศร้อนที่มีให้ออกไปคล้ายระบบลูกสูบ

หากการระบายอากาศด้านพื้นไม่อาจทำได้ ความต้องการในระบบนี้อีกอย่างหนึ่งก็คือ ในห้องที่มีควันทันหรือมากเกินไปอาจติดตั้งพัดลมดูดควันทิ้งออกไปด้านบนได้และในขณะเดียวกันก็มีท่อดูดอากาศจากพื้นห้องด้วย

3. MIXED UPWARD AND DOWNWARD เป็นการวางช่องระบายอากาศไว้ในระดับที่เหนือศีรษะประมาณ 1 ใน 4 การวางช่องระบายอากาศในระดับต่ำนี้ก็เพื่อหลีกเลี่ยงการไหลของอากาศเย็นมิให้ช่วงสั้นจนเกินไป จากการพ่นอากาศเข้ามาและดูดออกไป ส่วนอากาศที่ยังพอมมีเหลืออยู่บ้างจากการดูดออกที่พื้นก็จะถูกดูดออกทางเพดาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. CROSSWISE VENTILATION ระบบนี้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อากาศถูกพัดเข้ามาในระยะเวลาที่ใกล้กับฝ้าเพดานทางผนังด้านหนึ่ง (สำหรับห้องที่ค่อนข้างยาวและเพดานมีผิวเรียบและต่ำมาก) แล้วถูกดูดออกไปทางผนังด้านตรงข้ามในระดับเดียวกันโดยอากาศที่ถูกพัดเข้ามานั้นมีความเร็วและปริมาณสูงมาก ในปฏิกริยานี้เองที่ทำให้อากาศในระดับต่ำลงมาเกิดการไหลตัวมีลักษณะเป็นวงจร

การพัดอากาศเย็นจากเพดาน (CEILING INLETS)

อากาศเย็นไม่ควรพัดออกมาในลักษณะโดยตรง ควรมีวัสดุขวางไว้ก่อนเพื่อเป็นการแพร่อากาศด้วย ซึ่งมีวิธีการแพร่ 3 แบบคือ

1. FAN DIFFUSER โดยวิธีการง่าย ๆ ใช้วัสดุรูปทรงเกะกะวางให้มีระยะห่างจากปลายท่อประมาณ 2-3 นิ้ว กว้างพอที่จะบังสายตาไม่เห็นช่องเปิดของท่อจากความเร็วของอากาศที่พัดออกมาปะทะเข้ากับวัสดุนี้เอง อากาศจะกระจัดกระจายออกไปตามรัศมีไม่ตกลงมาเป็นจุดใหญ่เป็นจุดเดียว
2. STYLOVENT วิธีนี้ความเร็วของอากาศภายในท่อต้องมีประมาณ 1000 ซม.ม. ต่อวินาทีเป็นอย่างต่ำ โดยอากาศถูกพัดเข้ามาตามแนวตั้ง แต่เมื่อปะทะเข้ากับวงแหวนสำหรับเบี่ยงเบนก็เปลี่ยนทิศทางไปตามแนวนอน และความเร็วเมื่อห่างออกไป 2-3 ฟุต มีประมาณ 300 ฟุตต่อวินาที
3. ANIMOSTAT วิธีนี้คล้ายกับวิธีที่ 2 แต่วิธีการวางแผนกระจายอากาศนั้นวางให้อากาศเข้ามาปะทะทางด้านข้างเฉียงๆ โดยแบ่งเป็นช่องๆ

7.2.3 โรงละครกลางแจ้ง

ในการออกแบบโรงละครกลางแจ้งนั้นเนื่องจากมีสภาพแวดล้อมกลางแจ้งเข้ามาเกี่ยวข้องกับเพราะไม่มีตัวโรงหรือหลังคาคลุมจึงมีข้อกำหนดควรคำนึงดังนี้

- ควรตั้งอยู่ในที่สงบเงียบ ปราศจากการรบกวนจากภายนอกและการรบกวนไปสู่ภายนอกด้วย
- ควรมีสวนกำบังหรือปิดล้อมเพื่อความเป็นสัดส่วน
- ควรตั้งอยู่ในที่ที่ไม่มีกระแสลมมารบกวน ลมที่พัดผ่านควรมีความเร็วลมไม่เกิน 5-10 ไมล์ต่อชั่วโมง
- ควรวางผังตามทิศทางลมและไม่ให้มีแสงแดดรบกวนต่อการชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ระยะห่างจากเวทีที่นั่งของผู้ชมที่อยู่ไกลสุดไม่เกิน 40-45 เมตรเพื่อผลในการชมและการควบคุมเสียง
- ไม่ควรจุเกิน 3000 คนเพื่อผลในการชมและการควบคุมเสียง

การได้ยินในโรงละครกลางแจ้ง

- เสียงที่จุดต่างๆไม่ควรน้อยกว่า 75% ของระดับเสียงที่มาจากต้นกำเนิด ซึ่งไม่ใช่เครื่องขยายเสียง ระยะที่เสียงดังใกล้เคียงกับที่จุดกำเนิดคือ ประมาณ 18 เมตร ซึ่งห่างกว่านี้ต้องใช้เครื่องขยายเสียง
- จัดแผ่นหรือผนังสะท้อนเสียงให้เสียงดังกระจายไปยังผู้ชมอย่างทั่วถึงเช่นเดียวกับเวทีของโรงละคร ไม่ควรใช้แผ่นสะท้อนเสียงเป็นแผ่นโค้งเพราะจะทำให้เสียงไปรวมกันที่จุดๆหนึ่งได้
- ถ้าเป็นเวทีที่ใช้ในการแสดงดนตรีได้ดีด้วย ควรทำพื้นเวทีด้วยวัสดุที่มีความยืดหยุ่นได้พอสมควรเช่น ไม้ ซึ่งจะทำให้ได้เสียงที่มีความนุ่มนวลกว่าคอนกรีต
- เพื่อให้เสียงมีความดังและคมชัดที่ดีพอ ควรให้มีการควบคุมเสียงด้วยไฟฟ้าเข้าช่วย

รายละเอียดขององค์ประกอบของโรงละครกลางแจ้ง

- ห้องแต่งตัวสำหรับนักแสดง แยกหญิงชายและสามารถเข้าถึงห้องน้ำได้โดยสะดวก
- ห้องน้ำสำหรับนักแสดงที่มีลักษณะโค้งสามารถจัดเปลี่ยนการแสดงที่หลากหลาย
- ส่วนเวทีการแสดงที่มีลักษณะโค้งสามารถจัดเปลี่ยนการแสดงที่หลากหลาย
- บริเวณที่นั่งมีลักษณะลาดเอียงไปสู่เวทีการแสดงในส่วนหน้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2.3 รายละเอียดส่วนหอวัฒนธรรม (ส่วนนิทรรศการ)

7.2.3.1 การติดต่อสัญจร

การสัญจรภายในส่วนนิทรรศการมีความสำคัญมากในการออกแบบ เพื่อความสะดวกสบายในการเดินชมงานแสดง แผนผังที่ดีผู้คนก็สนใจ แต่ถ้าให้ผู้ชมต้องเดินชมงานแสดงอย่างวกไปวนมาจะทำให้เกิดอาการเหนื่อย ความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าของผู้ชมเป็นอีกปัญหาหนึ่งของการจัดงานแสดง เพื่อแก้ไขปัญหานี้ให้ลดน้อยลงก็ต้องอาศัยระบบไฟฟ้าช่วยให้มาก ยังมีอาคารแสดงหลายๆอาคาร ห้องแสดงหลายๆห้องจึงมีความจำเป็นมาก ระบบไฟฟ้าก็ต้องช่วยให้ผู้ชมมองเห็นงานแสดงในระยะไกลได้ เพื่อจะทำให้ผู้ชมไม่จำเป็นต้องเดินมากเกินไป

การติดต่อสัญจรภายในส่วนนิทรรศการมีอยู่ 3 กรณีคือ

1. การติดต่อทั่วไป (PUBLIC CIRCULATION) การติดต่อสำหรับประชาชน โดยรวมทั้งนักเรียนและผู้เข้าชมงานทั่วไปด้วย DR. ALLAN ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านพิพิธภัณฑ์ ได้เขียนในบทความเรื่องหน้าที่ของพิพิธภัณฑ์สถาน กล่าวถึงหน้าที่ที่มีต่อประชาชนและแบ่งกลุ่มของประชาชนออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆคือ
 1. กลุ่มเด็กชั้นประถมปลาย อายุไม่เกิน 12 ปี
 2. กลุ่มผู้ใหญ่หรือเด็กหรือเด็กหนุ่มสาวทั่วไป
 3. กลุ่มศิลปินหรือนักวิชาการ
2. การติดต่อของส่วนบริการ (SERVICE CIRCULATION) เป็นการติดต่อระหว่างขนส่งวัสดุสิ่งของไปวางที่ที่ได้รับไปยังที่เก็บหรือที่ที่จัดแสดงตลอดจนการติดต่อบริการแก่หน่วยงานต่างๆของส่วนนิทรรศการ โดยการติดต่อของส่วนบริการจัดให้มีทั้งแนวตั้งและทางแนวระดับของส่วนบริการอันได้แก่ การขนส่งทางเข้าควรจัดเตรียมไว้ด้านข้างหรือด้านหลังของโครงการ เพื่อไม่ให้สับสนปะปนวุ่นวายกับประชาชนทั่วไป และสามารถนำไปสู่ห้องแสดง ห้องประกอบ หรือห้องเก็บของได้โดยสะดวก ถ้าหากเป็นอาคารหลายชั้นก็ควรมีลิฟท์ช่วยผ่อนแรงและจะให้สะดวกในการเคลื่อนย้ายจากแผนกซ่อมถึงส่วนแสดงงานโดยง่าย
3. การติดต่อของเจ้าหน้าที่ (STAFF CIRCULATION) เป็นการติดต่อระหว่างภัณฑารักษ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหาร ยามรักษาการณ์ เจ้าหน้าที่ต่างๆ โดยทางเข้าสำหรับฝ่ายบริหารจะจัดให้มีทางเข้าโดยเฉพาะแยกจากทางเข้าใหญ่ โดยเด็ดขาดสำหรับผู้บริหารสามารถที่จะติดต่อได้อย่างสะดวกระหว่างทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เข้ากับแผนกซ่อมแซมออกแบบ และส่วนเก็บของสิ่งแสดงเพื่อการติดต่อได้
โดยง่ายในการควบคุมดูแลสำหรับทางเข้าของส่วนบริหารถ้าหากเป็นส่วน
นิทรรศการขนาดเล็กก็อาจจัดให้มีทางเข้าของส่วนบริหารรวมกับทางเข้า
ใหญ่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2.3.2 ส่วนจัดแสดงงาน

ส่วนแสดงงานมีความสำคัญที่สุดสำหรับส่วนนิทรรศการ ผู้ชมมักตัดสินคุณค่าของส่วนนิทรรศการที่การจัดแสดงงานและลักษณะของห้องที่จัดแสดง โดยการแบ่งส่วนจัดแสดงควรคำนึงถึงหน้าที่และความจำเป็นพื้นฐานของส่วนนิทรรศการแต่ละประเภทแต่ละแห่ง ว่ามีจุดประสงค์หลักในการจัดแสดงอย่างไรซึ่งต้องกำหนดให้แน่นอนโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับเรื่องราวและวัตถุที่จัดแสดง และการบริการด้านการศึกษาค้นคว้าแก่สาธารณชน สามารถนำมากำหนดการแบ่งส่วนจัดแสดงได้ 3 ส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

1. ส่วนนิทรรศการถาวร

เป็นการจัดแสดงแต่ละห้องเป็นการถาวรหรือตั้งแสดงไว้เป็นประจำ แต่ไม่ได้หมายความว่า จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย โดยทั่วไปจะมีการปรับปรุงใหม่เป็นครั้งคราว ประมาณ 2-3 ปี ควรจัดให้มีการเข้าถึงจากโถงพักคอยและติดต่อกับส่วนบริการได้สะดวกรวดเร็ว ในการแสดงงานแบบถาวรอาจจะแบ่งออกเป็น

1.1 การจัดแสดงถาวรในห้องแสดงนิทรรศการ โดยเลือกวัตถุที่มีความสำคัญออกมาจัดแสดง จำนวนไม่มากนัก ใช้เทคนิคต่างๆ ในการจัดแสดงตามเรื่องราวและประเภทของวัตถุที่แสดง

1.2 การจัดแสดงเพื่อการศึกษาค้นคว้า (STUDY COLLECTION) เป็นการจัดแสดงของเหลือจากการคัดเลือกสำหรับห้องนิทรรศการแล้ว มีการจำแนกประเภทอย่างเป็นระบบพร้อมทั้งมีป้ายบอกหมวดหมู่ มีบัตรค้นเพื่ออำนวยความสะดวก การจัดอาจจะจัดห้องไว้ต่างหาก หรืออาจจัดอยู่ในส่วนหนึ่งของห้องนิทรรศการก็ นิยมทำกันหลายแห่ง ในบางที่จะให้ส่วนที่เก็บงานทำหน้าทึ้น โดยผู้เข้าศึกษาต้องทำเรื่องมาจึงจะสามารถเข้าศึกษาในส่วนนี้ได้

1.3 การจัดแสดงเพื่อการศึกษา (EDUCATIONAL COLLECTION) จัดแสดงวัตถุที่มีค่าทางการศึกษา แต่อาจไม่มีค่าในตัวเอง เช่นรูปจำลองหรือของที่ไม่มีค่าทางความงามแต่เป็นตัวอย่างในการให้ความรู้ได้เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กระเบื้องหลังคา, ท่อน้ำโบราณ, หม้อ, โถ เป็นต้น หลัก
สำคัญคือไม่จัดของจริงปะปนกับของจำลอง

2. ส่วนนิทรรศการชั่วคราว

จะเลือกเรื่องต่างๆที่น่าสนใจนำมาจัดแสดงในช่วงระยะเวลาสั้นๆ
ประมาณ 1 - 2 เดือนหมุนเวียนกันไป เพื่อชักจูงความสนใจของประชาชนที่มาใช้บริการ โดยการจัดจะ
จัดต่างจากการจัดแบบนิทรรศการถาวร ต้องดึงดูดความสนใจจึงควรใช้เทคนิคอื่นๆเข้ามาผสมกันด้วย
เช่น แสง , เสียง , การ บรรยาย มีความรุนแรงได้เต็มที่ และไม่ต้องปรานีตมมากนักเนื่องจากแสดงใน
ช่วงเวลาสั้นๆ

3. ส่วนนิทรรศการกลางแจ้ง

เป็นส่วนแสดงงานประติมากรรมหรืองานศิลปกรรมที่ทนต่อสภาพ
ภูมิอากาศและสภาพแวดล้อม โดยการออกแบบส่วนนี้ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยมากกว่าส่วนอื่น
ด้วยเนื่องจากอยู่ภายนอกตัวอาคาร อาจจัดส่วนนี้เป็น COURT ก็ได้

โดยหลักทั่วไปในการจัดแสดงงานมีดังนี้

1. ความสำคัญของการจัดแสดงอยู่ที่วัตถุ
2. การให้เรื่องราว ความรู้เกี่ยวกับวัตถุจัดแสดง
3. การจัดแสดงวัตถุต้องมีความสัมพันธ์ต่อเนื้องกัน
4. ก่อให้เกิดความประทับใจ ความเพลิดเพลิน ความชื่นชม เห็น
ความสำคัญและคุณค่า
5. การจัดแสดงต้องถือหลักจัดอย่างง่าย (SIMPLICITY)
6. ให้ความปลอดภัยแก่วัตถุ

การออกแบบห้องจัดแสดง

ในการออกแบบห้องแสดงงานมักมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องราวและแบบลักษณะ
ของห้องแสดงอยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงของห้องแสดงอยู่บ่อยๆ รวมทั้งวัตถุที่จัดแสดงนั้นเป็นส่วนหนึ่ง
ที่กระตุ้นเตือนประชาชนให้อยากเข้ามาชมนิทรรศการมากยิ่งขึ้น เมื่อการจัดแสดงหมุนเวียนเรื่อยๆเช่น
นี้ ผู้ออกแบบห้องแสดงจะต้องปล่อยให้ตู้และห้องแสดงมีความอิสระ สามารถเปลี่ยนแปลงสภาพภาย
ในได้อย่างกว้างขวาง

ในการออกแบบห้องแสดง ไม่ว่าจะจะเป็นนิทรรศการประจำหรือนิทรรศการพิเศษก็ตาม สิ่ง
ช่วยให้ห้องแสดงเปลี่ยนรูปร่างได้อย่างดีที่สุดนั่นคือ แผง (PANEL) ซึ่งทำด้วยไม้อัดหรือวัสดุที่มีน้ำหนัก

เราสามารถเคลื่อนย้ายได้หรือแฉงที่ทำด้วยโครงไม้บุด้วยผ้าและทาสีด้วยแบบต่างๆซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพความเหมาะสมของเรื่องราว

หลักสำคัญของการวางผังรูปห้องแสดงนั้น ก็ไม่จำกัดแบบลักษณะที่แน่นอนแต่อย่างใด หากแต่มากนักยตามเรื่องราวที่แสดงนั้นๆโดยปกติแฉงตอนหนึ่งจะใช้ไปในการจัดแสดงเรื่องราวเพียงตอนเดียวเท่านั้น ไม่ควรจัดเรื่องราวหลายตอนไว้ในแฉงเดียวเพราะจะทำให้ประชาชนเกิดความสับสนในการชม แฉงชั่วคราวอาจทำเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสเล็กๆซึ่งยกย่องเป็นแบบต่างๆหลายๆรูป แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักสำคัญเช่น

1. การจัดตู้หรือแฉงในห้องแสดงประจำหรือห้องแสดงชั่วคราวก็ตาม ไม่ควรปล่อยให้ห้องโล่งจนเกินไปจะเกิดความอ้างว้าง เพราะหากห้องแสดงโล่งแล้วเป็นการดึงประชาชนให้รีบเดินผ่านไปอย่างรวดเร็วโดยไม่ได้พิจารณาเรื่องราวและวัตถุต่างๆมากเท่าที่ควร ทำที่สุดเมื่อเดินผ่านห้องแสดงแล้วจะไม่ได้อะไรจากการแสดงนั้นเลย แต่การวางแฉงมากน้อยเพียงไรนั้นต้องพิจารณาในหัวข้อย่อยในเรื่องใหญ่มีมากน้อยเพียงไรและมีวัตถุอะไรบ้างที่ควรแยกออกจัดแสดงโดดเดี่ยวเพื่อเพิ่มความสง่างาม
2. การวางแฉงยกย่องไปอย่างไรก็ตาม ควรจะได้เรียงลำดับเรื่องราวของเรื่องที่จะจัดแสดง ซึ่งอยู่ในดุลยพินิจของภัณฑารักษ์และภัณฑนากร(ถ้ามี) ว่าอะไรเป็นเรื่องที่ 1 อะไรเป็นเรื่องที่ 2 และที่ 3 ตามลำดับ จนถึงสิ้นสุดการแสดง
3. ขนาดของแฉงตลอดจนสีที่ใช้ทาแฉง จะมีความหนักเบาเล็กน้อยเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของห้องแสดง ควรจะได้มีการเปลี่ยนแปลงสีของแฉงต่างๆบ้างตามความเหมาะสม แต่วรรณะของสีไม่ควรจืดจาง ควรเป็นสีที่มองแล้วมีความเย็นตา สบายใจ และชวนแก่การมอง
4. เนื้อที่ระหว่างแฉงแต่ละตอน ไม่ควรน้อยจนผู้เข้าชมต้องเบียดเสียดยัดเยียดกันเดินหากแต่ควรมีช่องว่างให้ผู้ชมเคลื่อนไหวไปอย่างสะดวกและเคลื่อนไหวไปได้โดยรูปแบบของแฉงโน้มนำคนโดยอัตโนมัติ ซึ่งปัญหาความเคลื่อนไหวของผู้ชมนั้น ภัณฑารักษ์จะต้องศึกษาให้ถี่ถ้วนก่อนจะสรุปผล เพราะหากการจัดรูปห้องแสดงบังคับจนเกินไป จะทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนว่าถูกขังตัวเองในคุก และเคลื่อนไหวไปตามแถวแบบนักโทษ
5. ผังของห้องแสดง แม้จะมีการยกย่องเพื่อสร้างความสนใจของผู้ชมแล้วก็ตาม แต่ก็ต้องไม่ยกย่องมากเกินไปจนทำให้รู้สึกเหมือนหลงทางและไม่ทราบว่าจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวเองอยู่ส่วนไหนของอาคารและห้องแสดง เพราะหากผู้ชมเกิดความรู้สึก
เช่นนั้นขึ้นจะขาดความตั้งใจในการชมดูวัตถุทันที

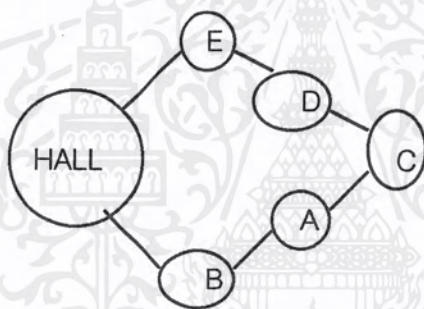
ระบบการจัดห้องแสดง

การจัดห้องแสดงลักษณะต่างๆย่อมจะขึ้นอยู่กับชนิด ประเภท และลักษณะของ
ส่วนนิทรรศการ การกำหนดว่าห้องแสดงจะต่อเนื่องกันอย่างไรย่อมมีอิทธิพลต่อผู้เข้าชม โดยทั่วไปการ
จัดห้องแสดงสามารถแบ่งเป็น 4 แบบ

1. ROOM TO ROOM ARRANGEMENT เป็นการจัดห้องแสดงที่ให้ผู้ชมเดิน
ชมไปเรื่อยโดยไม่ต้องย้อนกลับ ทำให้ชมได้ทั่วถึงตามลำดับ อาจจะใช้ห้องใหญ่ห้องหนึ่งแล้วกันเป็น
ส่วนๆ

ข้อดี เป็นการจัดแบบง่ายๆ ประหยัดเนื้อที่

ข้อเสีย ถ้าใช้ในการจัดส่วนนิทรรศการขนาดใหญ่ เมื่อปิดห้องใดห้องหนึ่งแล้วจะ
กระทบกระเทือนห้องอื่นด้วยและไม่อาจจะเลือกชมเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งได้

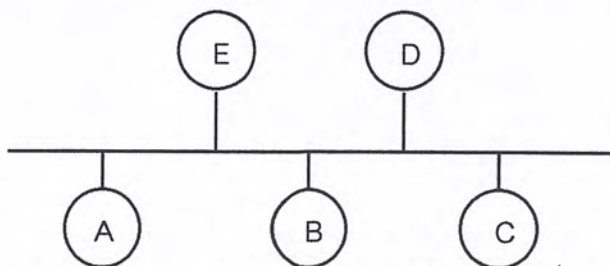

แผนภูมิแสดงกลุ่มห้องแสดงลักษณะที่ 1

2. CORRIDOR TO ROOM ARRANGEMENT การจัดกลุ่มห้องแสดงลักษณะ
นี้มีลักษณะเป็นทางเดินย่อยแล้วมีทางแยกออกไปยังห้องแสดงต่างๆแต่ละห้องมีทางออกทางเข้าโดย
ตรงไม่ต้องผ่านห้องอื่นและส่วนทางเดินอาจใช้เป็นที่แสดงภาพได้อีกด้วย

ข้อดี ผู้ชมสามารถเลือกชมได้ตามใจชอบ

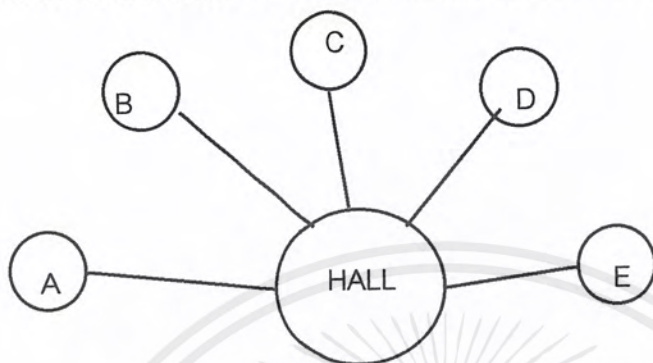
ข้อเสีย การแสดงจะไม่ติดต่อกันเป็นการขัดจังหวะการแสดงและเปลืองเนื้อที่ทางเดิน

แผนภูมิแสดงการจัดห้องลักษณะที่ 2

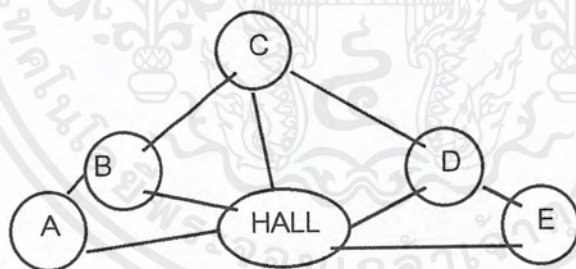
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. NAVETO ROOM ARRANGEMENT เป็นการจัดกลุ่มห้องแสดงที่มีห้องโถงเป็นจุดศูนย์กลาง หรือ GENERAL CORE แล้วจากห้องโถงสามารถเข้าถึงส่วนแสดงต่างๆได้ทุกห้อง อาจะจัดแสดงหลายชั้นได้ โดยมีห้องโถงเป็นจุดศูนย์กลางเช่นเดิม เป็นการเลือกเอาข้อดีจากข้อ 1 และ ข้อ 2 มาใช้ ทำให้สามารถเลือกชมได้ตามใจชอบและประหยัดเนื้อที่อีกด้วย

แผนภูมิแสดงการจัดกลุ่มห้องแสดงลักษณะที่ 3

4. CENTRAL ARRANGEMENT เป็นการรวมเอาระบบการจัดทั้ง 3 ลักษณะเข้าด้วยกัน มีห้องโถงเป็นตัวกลางแยกห้องต่างๆแต่ละห้องสามารถติดต่อถึงกันได้ เมื่อปิดห้องใดห้องหนึ่งก็สามารถใช้ COURT หรือ HALL เป็นจุดจ่ายไปยังห้องแสดงต่างๆ

แผนภูมิแสดงการจัดกลุ่มห้องแสดงลักษณะที่ 4

การจัด CIRCULATION ภายในห้องแสดง

ในทุกๆพื้นที่ที่การแสดงงานจำเป็นต้องกำหนด CIRCULATION ที่แน่นอนสำหรับเป็นแนวทางในการเดินชมของผู้ชมส่วนใหญ่ ซึ่งการวางเส้นทางจะเกิดจากความต้องการของผู้ชม 2 กลุ่มคือ

- ความต้องการของผู้ชมส่วนใหญ่ คือเส้นทางหลักภายในห้องแสดงงานมีการจัดลำดับและระเบียบของการแสดงอย่างเรียบร้อย พยายามลดความสับสนให้น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ความต้องการของผู้ชมส่วนน้อย คือเส้นทางเลือกเล็กๆน้อยๆที่ตอบสนองความต้องการหรือความสนใจเฉพาะอย่าง ซึ่งจะเกิดกับผู้ชมส่วนน้อย อาจจัดเป็นลักษณะของ ORIENTATION SPACE สำหรับอ่านหรือทบทวนเรื่องราวที่สนใจ ถ้าเป็นกรณีที่อาคารไม่มี ORIENTATION SPACE การจัดแสดงเพื่อคนส่วนน้อยก็ควรจัดเอาไว้ด้านซ้ายของห้องแสดง กำแพงด้านขวาจะเป็นการแสดงผลสำคัญที่ต่อเนื่องกับการแสดงผลใหญ่ ซึ่งการจัดแสดงแบบนี้จัดตามความเคยชินของผู้ชมส่วนใหญ่ จากการค้นคว้าของ ROBINSON, NELTON พบว่าพื้นที่ของพื้นและผนังทางด้านซ้ายของทุกๆห้องแสดง จะเป็นการแสดงของสิ่งที่มีสำคัญน้อย

ดังนั้นการออกแบบห้องแสดง ควรมีการคำนึงถึงความเคยชินของผู้ชมแต่ต้องสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ชมส่วนน้อยดังที่กล่าวแล้ว นอกจากนี้หากเราสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ชมเลือกเส้นทางสำหรับชมงานได้มากขึ้น ก็จะเป็นการยืดหยุ่นให้แก่ห้องแสดงและไม่เกิดการบังคับเส้นทางเกินไป

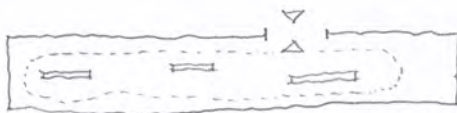
ระบบ CIRCULATION ภายในห้องแสดงงาน เมื่อพิจารณาตามลักษณะแกนสัญจรหลัก (ACCESS) สามารถแบ่งออกได้ 2 ระบบคือ

1. CENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS

ข้อได้เปรียบของระบบนี้คือความสะดวกในการควบคุมและดูแล ประการหนึ่งของระบบนี้คือ ผู้ชมถูกชักนำไปในตามเส้นทาง ข้อเสียเปรียบประการหนึ่งคือ ถ้าสิ่งของต่างๆที่จัดแสดงนั้นไม่เกิดความประทับใจกับผู้มาชมก็จะมีผลต่อสิ่งแสดงที่เขาต้องการชมดูโดยเฉพาะ

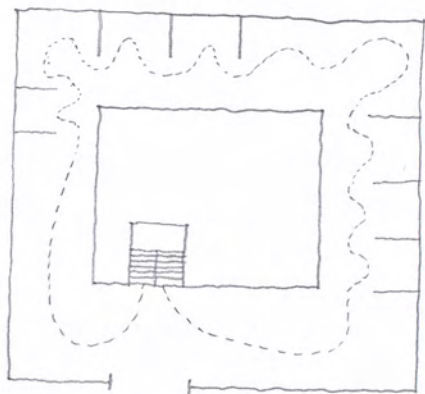
การวางแผนจัดตามเส้นทางการเลื่อนไหลของผู้ชม ผู้ชมก็จะเดินตามเส้นทางสถาปัตยกรรมไปตามแบบแผนที่ตายตัวจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้าย แต่อาจหยุดดูเป็นช่วงๆได้

ระบบ CENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS สามารถแบ่งออกเป็นแบบย่อยๆได้เป็นดังนี้

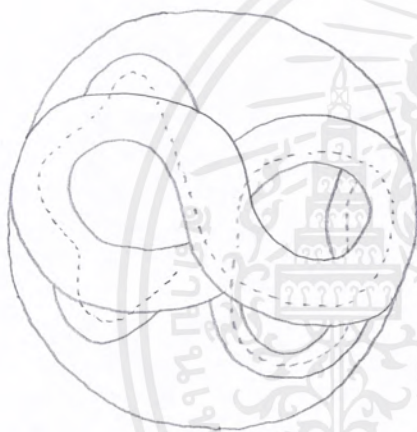
1. A RECTILINEAR CIRCUIT

คือการเคลื่อนที่ชมเป็นแนวตรง

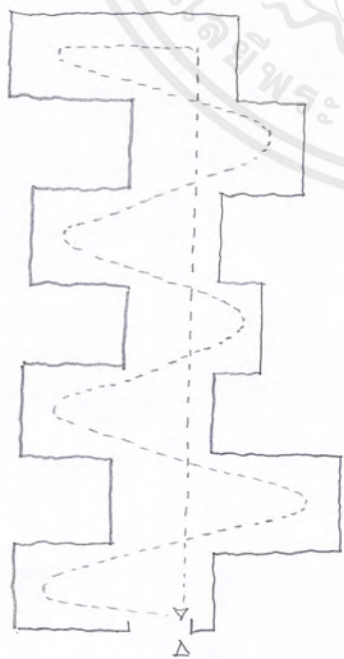
2. A TWISTING CIRCUIT

คือ เส้นทางเดินที่เป็นวงจรแบบรอบโถงกลางเข้าจากบันไดกลางซึ่งเชื่อมต่อระหว่างชั้น โดยเฉพาะที่จำเป็นต้องให้แสงธรรมชาติหรือมีหลายชั้น

3. WAVING FREELY LAYOUT

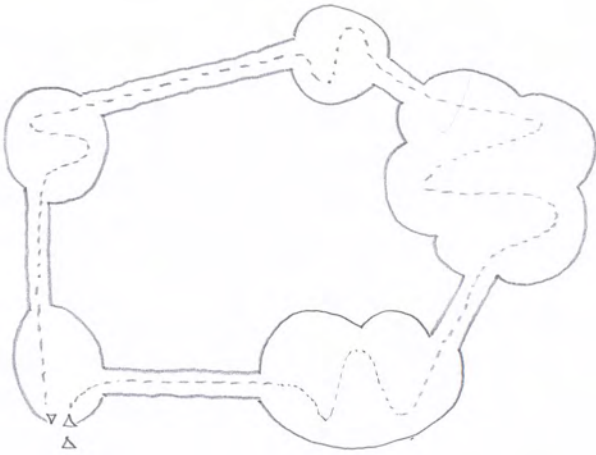
ผังรูปสแกนไปมาอย่างอิสระ ปกติมักใช้ทางลาดเข้าช่วยและใช้องค์ประกอบที่น่าสนใจเข้าเป็นตัวชักนำ ผังแบบนี้ผู้ชมอาจจะหลงทางได้ถ้าลักษณะทางเรขาคณิตเป็นแบบต่อเนื่องกันหมด

4. COMB TYPE LAYOUT

เป็นการวางผังที่มีทางเดินกลางเป็นหลักมีส่วนให้เลือกชมในเวลาเดียวกัน ทางเข้าอาจจะเป็นทางด้านซ้ายด้านใดด้านหนึ่งหรือมีทางเข้าอยู่ตรงกลาง ซึ่งผู้ชมสามารถไปทางซ้ายขวาได้ทันที เป็นการเพิ่มขอบเขตแก่ผู้ชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

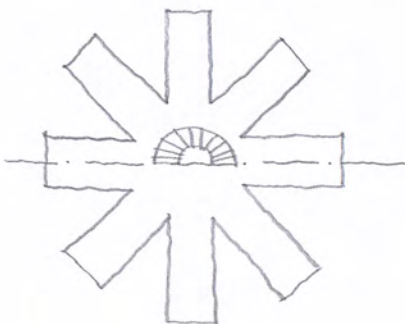
5. CHAIN LAYOUT

การวางผังแบบต่อเนื่องเป็นการจัดโดยการนำหน่วยที่แตกต่างกันเข้ามาเชื่อมต่อ

6. FAN SHAPE

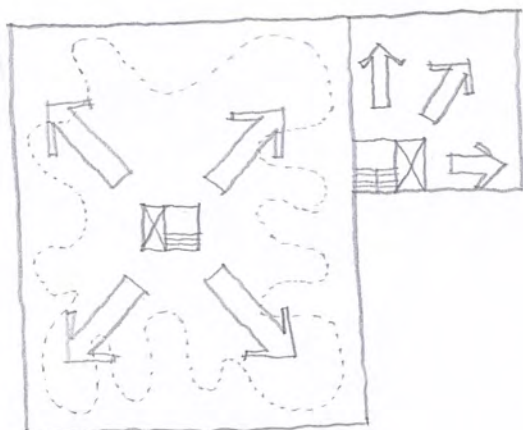
ทางเข้าจากกลางผังรูปพัด การจัดแบบนี้ทำให้มีโอกาสมากในการเลือกชม แต่ผู้ชมต้องตัดสินใจในการชมเร็วและในทางจิตวิทยาผู้ชมจะไม่ชอบนักเพราะรู้สึกว่าเป็นการบังคับเกินไปและที่จุดรวมจะเป็นจุดที่วุ่นวาย

7. STAR SHAPE

การเข้าจากจุดศูนย์กลางจากผังรูปดาว มีลักษณะคล้ายแบบหวี ซึ่งผู้ชมไม่สามารถเลื่อนไหลไปอย่างสะดวกและสามารถแยกออกต่างหากได้ ความสมดุลของการจัดแกนทำให้เกิดปัญหาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. BLOCK ARRANGEMENT

การเข้าสู่การจัดแสดง มีการเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้

A บล็อกใหญ่ เลือความสะดวกในการจัดแสดง จุดทางเข้าอยู่ตรงกลาง

B บล็อกเล็ก ทางเข้าจำเป็นต้องอยู่ริม เพื่อสามารถใช้พื้นที่ในการจัดแสดงได้เต็มที่

2. DECENTRALIZED SYSTEM OF ACCESS

ในที่นี้มักจะมีทางออกหรือทางเข้าสองทางหรือมากกว่า ผู้ชมอาจจะไม่ได้ไปตามเส้นทางที่กำหนด แต่สามารถที่จะเดินไปมาอย่างอิสระในพื้นที่ซึ่งมีลักษณะเป็นทางเดินในกลางใจเมือง (ซึ่งตวส่วนนิทรรศการเองเป็นส่วนหนึ่งของตัวเมืองด้วย) โดยวิธีนี้ผู้ชมอาจจะไม่ได้ชมครบในการชมครั้งหนึ่งๆจึงอาจจะต้องเข้าชมในครั้งต่อไปอีก แม้กระทั่งปัจจุบันนี้ก็ตามประโยชน์ทางด้านสังคมจิตวิทยาที่พึงได้นั้นก็ยังมีอาจทำให้เกิดผล ในทางปฏิบัติจากการจัดองค์ประกอบอย่างสับสน (จิตวิทยาในการเข้าชม) ยังมีข้อเสนอนั้นกล่าวถึงอยู่เสมอเกี่ยวกับจุดประสงค์ในทางปฏิบัติ โดยทฤษฎีและในการประชันขันแข่งยังคงมีอยู่ อย่างไรก็ตามยังคงมีอยู่ในทางปฏิบัติซึ่งมีลักษณะแบบ “ถนนนิทรรศการ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การกำหนดขนาดและปริมาตรของห้องแสดง

การกำหนดขนาดความกว้าง ยาวของห้องแสดง ไม่สามารถกำหนดให้แน่นอนได้ตามหลักการแล้ว ขนาดของห้องจะขึ้นอยู่กับปริมาณของวัตถุแสดง ขนาด และลักษณะการจัดแสดง ซึ่งต้องมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุแสดงเพื่อหาค่ากลางมาเป็นตัวกำหนดขนาด แต่ในปัจจุบันการออกแบบห้องแสดงมักจะใช้วิธีการออกแบบ SPACE ให้สามารถยืดหยุ่นได้มาก มีการออกแบบผนังสำเร็จรูปเพื่อการจัดแสดง สามารถประกอบเป็นฉากที่มีขนาดตามต้องการได้ ส่วนใหญ่จะเริ่มต้นจากระบบกริด (GRID SYSTEM) ซึ่งยึดเอาขนาดของวัสดุเป็นเกณฑ์

นอกจากนี้การกำหนดขนาดของห้องแสดงยังจำเป็นต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ชมที่มีต่อพื้นที่นี้ด้วย เพราะ SPACE ที่มีขนาดใหญ่หรือเล็กเกินไป ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีแก่ผู้ชม ทั้งนี้การกำหนดขนาดจึงขึ้นกับความรู้สึกทางความงามด้วย (SENSE OF BEAUTY)

ขนาดความสูงของห้องมีผลต่อสัดส่วนของห้องแสดงงานมาก ระดับฝ้าเพดาน อาจจะเป็นตัวกำหนดว่า SPACE ใด เหมาะสำหรับการจัดแสดงวัตถุชนิดใด ประเภทไหน นอกจากนี้ความสำคัญของฝ้าเพดานยังปรากฏออกมาในรูปของการกำหนดบรรยากาศห้องแสดงงานด้วย แสงสว่างต่างๆสำหรับห้องแสดงมักจะใช้ฝ้าเพดานเป็นแหล่งกำเนิดแสงสว่าง ทั้งระบบแสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์ ทั้งนี้เพราะเป็นตำแหน่งการให้แสงที่ดีและไม่รบกวนแก่วัตถุที่แสดง

ความสูงของฝ้าเพดานสำหรับห้องแสดง ไม่มีกำหนดที่แน่นอนเพราะต้องขึ้นอยู่กับชนิดและขนาดของวัตถุที่แสดงแต่มาตรฐานต่ำสุดที่ใช้ทั่วไปคือประมาณ 3.00 เมตร ฝ้าเพดานนอกจากจะใช้สำหรับบัง ซ่อนและกันแสงเหนือหัวแล้วยังสามารถใช้พื้นที่ภายในฝ้าเพดานได้อีกด้วย สำหรับใช้เป็นส่วนบริการต่างๆดังนี้

- ทางเดินของท่อเครื่องปรับอากาศ
- ทางเดินสายไฟฟ้า
- ติดตั้งระบบดับเพลิง
- ช่องอากาศสำหรับระบายอากาศ
- ติดตั้งไฟแบบ LIGHTING TRAFFER ซึ่งเหมาะสำหรับการออกแบบห้องที่แสดงที่ FLEXIBILITY และการแสดงชั่วคราว
- ช่วยเก็บเสียงสะท้อนและเสียงรบกวนจากภายนอก
- ติดตั้งกล่อง ทิว สำหรับระบบรักษาความปลอดภัย

สรุป การกำหนดขนาดและปริมาตรของห้องแสดงนิทรรศการก็เหมือนกับให้แสงในอาคารอื่น ๆ เว้นแต่ส่วนแสดงงานเท่านั้นที่ต้องการลักษณะพิเศษซึ่งจะต้องคำนึงถึงให้มากโดยจะต้องจัดให้มีความเหมาะสมเพื่อการมองเห็นได้ชัดเจนตลอดจนการได้รับบรรยากาศของสิ่งที่แสดง นอก

จากนี้การเลือกใช้ชนิดของพลังแสงยังมีความจำเป็นมากเพื่อไม่ให้เป็นการทำลายสายตาของผู้เข้าชมงานแสดงและไม่ทำความเสียหายให้แก่สิ่งแสดงด้วย

การให้แสงในส่วนแสดงงานยังไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน ในการเลือกใช้แสงแต่ละประเภทและยังเป็นปัญหาที่ขบคิดกัน มีการคัดค้านกันอยู่มากเพราะการให้แสงโดยวิธีใดวิธีหนึ่งย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่เสมอ แสงธรรมชาติเป็นแสงที่ยากต่อการควบคุมและเป็นไปไม่ได้ตลอดเวลา เนื่องจากแสงธรรมชาติจะเปลี่ยนแปลงไปตามวันและฤดู ส่วนแสงวิทยาศาสตร์เราสามารถควบคุมได้ตามความต้องการ ซึ่งก็ยังไม่แรงเท่าแสงธรรมชาติและทำให้นัยน์ตาเหนื่อยง่ายเพราะไปกระตุ้นเรตินา แต่ถ้าใช้ให้เหมาะสมและถูกต้องแล้วจะทำให้ได้บรรยากาศและควบคุมได้ผล

เทคนิคเกี่ยวกับการให้แสงสว่าง

1. แสงธรรมชาติก่อให้เกิดบรรยากาศเป็นไปตามธรรมชาติและมีชีวิตชีวบ้างบ้างไม่ได้ เปลี่ยนแปลงไปตามวัน เวลา ฤดู เปลี่ยนแปลงทิศทางและตามอากาศ บางวันแดดจัด บางวันมีดครึ้ม แสงจากทิศทางต่างๆก็ไม่เหมือนกัน เช่น แสงจากทางทิศเหนือจะให้แสงสีน้ำเงินมากที่สุดในฤดูร้อน โดยการให้แสงสว่างในห้องแสดงงานมี 4 วิธีคือ

1.1 การให้แสงสว่างจากด้านบน แสงที่มาจากเหนือศีรษะซึ่งเหมาะสมกับสิ่งแสดงทางวัตถุ แต่มีส่วนเสียคือ แสงสว่างส่วนใหญ่จะตกลงที่พื้นห้องมากกว่าผนังและเกิดการสะท้อนที่ตู้กระจกทำให้รู้สึกว่ห้องแคบลงไป ผู้ชมมักแหงนคูดูของของแสงซึ่งจะทำให้เหนื่อยตาเหนื่อยง่ายจึงแก้ไขโดยการทำเพดานให้สูงขึ้นแต่ก็เป็นการสิ้นเปลือง ลักษณะส่วนใหญ่ที่ได้จากหลังคากระจกจะเป็นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ซึ่งแถบประเทศเมืองร้อนไม่นิยมทำกันแต่อาจใช้กระจกแผ่นเล็กๆทั้งหมดไม่เกิน 6% ของเนื้อที่หลังคา

1.2 การให้แสงสว่างด้านข้าง แสงสว่างจากหน้าต่างที่อยู่ในระดับต่ำทำให้ด้านหลังวัตถุได้รับแสงไม่พอ เกิดมีแสงสะท้อนทำให้ผู้ชมเหนื่อยตาเพราะ เมื่อมองออกไปนอกหน้าต่างและทำให้เงาของผู้ชมปรากฏที่วัตถุ

การแก้ไขปัญหากับการใช้แสงสว่างแบบนี้

- ขอบหน้าต่างควรอยู่สูงกว่านัยน์ตาผู้ชม
- กรอบหน้าต่างต้องลึกเพื่อไม่ให้มีแสงเฉพาะกลางห้อง
- ต้องไม่มีอะไรมาบังหน้าต่างกระจกเพราะจุดกระทบของแสงที่ดีอยู่

ระหว่าง 45-47 องศา

นอกจากวิธีดังกล่าวแล้ว เราอาจใช้วิธีอื่นที่ง่ายกว่าเพื่อให้แสงเข้ามาในห้องได้ผลดียิ่งขึ้นโดยการใส่กระจกแยกแสงหรือ THERMOLUM ตัดเฉพาะตอนส่วนบนของหน้าต่างหรือให้หน้าต่างขนานกับผนังน้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 การใช้แสงสว่างจากหน้าต่างค่อนข้างสูงเป็นการใช้แสงที่เหมาะสมที่สุด แสงตกกระทบมุม 45 องศาและกระจายได้ทั่วห้อง หน้าต่างที่สูงมากจะไม่ทำให้เกิดแสงสะท้อนและ นัยน์ตาพร่า แสงจากด้านข้างที่สูงนี้อาจใช้เพดานหรือจากแขวนอยู่กลางห้องเพื่อกระจายแสง ต่อมา มีการดัดแปลงให้ดีขึ้นโดยการทำหลังคาเอียงทำด้วยกระจกโดยให้แสงสว่างส่องมายังผนังได้ และต่อมาก็มีผนังตั้งได้ฉากตั้งอยู่บนหลังคาเพื่อกันไม่ให้แสงสว่างโดยตรงส่องลงมาทางกระจกนั้นได้ แสงสว่างที่ส่องลงมาได้ก็เป็นเพียงแสงสะท้อนทำให้ได้แสงสว่างที่สม่ำเสมอ สำหรับประเทศในเขตร้อน บางที่ กระจกทำตั้งฉากได้ และกำแพงก็ใช้กันแสงเหนือบานกระจกซึ่งหันไปทางเหนือก็จะได้รับแสงสว่างจาก ทางทิศใต้ทาสีชมพูทั้งนี้เพื่อแก้ความไม่สม่ำเสมอของแสง ซึ่งจะทำให้แสงสว่างลงไปทั่วพื้น

1.4 การให้แสงสว่างจากธรรมชาติโดยทางอ้อม การให้แสงสว่างทางนี้ไม่เพียง แต่จะใช้กับแสงวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังใช้กับแสงธรรมชาติเพื่อมิให้สายตาดำพร่า

- ให้แสงสว่างส่องมายังผนังสะท้อนแสงรูปโค้ง ผนังจะกลืนแสงส่วนใหญ่ ถ้า ทาแสงสีขาวจะส่องแสงสว่างมากถึง 68% ปูนฉาบธรรมดาจะมีเพียง 64%
- อาจใช้แสงที่ลอดจากหลังคาซึ่งซ่อนอยู่หลายชั้น แบบนี้เหมาะสมกับ ประเทศที่มีแสงจัด

2. แสงสว่างประดิษฐ์ แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดคือ

2.1 แสงไฟฟ้าธรรมดา มีความร้อนและมีกำลังส่องสว่างของสีแดงยิ่ง กว่าแสงของดวงอาทิตย์ แสงจากดวงอาทิตย์มีสีน้ำเงินมากกว่า เพื่อแก้ข้อแตกต่างนี้จึงใช้หลอดสีขาว ปนกับหลอดสีน้ำเงิน แต่ปรากฏว่าเวลาคลื่นแสงตัดกันแล้วไม่เท่ากันเมื่อปรากฏให้เห็นบนเพดาน จึง ทำให้ความสม่ำเสมอของแสงเสียไป

2.2 แสงไฟฟลูออโรเรสเซนต์ เดิมใช้เฉพาะร้านค้าและท้องถนน ไม่ เหมาะสมกับงานประติมากรรมเพราะเป็นแสงสว่างที่ไม่มีเงา สีของไฟทั่วไปคล้ายกับแสงธรรมชาติมาก และอาจดัดแปลงให้เหมาะสมกับวัตถุได้ นับเป็นแสงประดิษฐ์ที่เหมาะสมที่สุด

การใช้แสงประดิษฐ์ทางตรง แสงที่ส่องออกมาไม่เท่ากันทำให้เกิดแสงสะท้อน และตาพร่า โดยทั่วไปใช้กับแสงทางอ้อมเพื่อแก้ข้อเสียซึ่งกันและกัน

- ไฟฟ้าธรรมดาที่มีโตะกัน มีข้อเสียมาก ทำให้ตาพร่า แสงกระจายออกไปไม่ เท่ากัน แต่บางครั้งอาจใช้หลอดไฟฟ้าที่ทำให้แสงกระจายออกไปได้เท่ากัน โดยการให้การสะท้อนจากฉากอีกทีหนึ่ง
- ไฟฟ้าที่ส่องออกมาโดยเฉพาะโดยมากนิยมใช้วัตถุอยู่ในความมืดแล้วใช้ แสงพวกนี้อยู่โดยรอบ มีวัตถุบังหน้าไฟจะเห็นวัตถุที่แสดงได้อย่างดี แต่ต้อง ระวังอย่าให้วัตถุที่บังเคลื่อนที่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีที่ดีเกี่ยวกับไฟฟ้าธรรมดาและไฟฟ้าที่ส่องออกมาโดยเฉพาะ คือการทำแนวไฟฟ้าตามยาวและใช้ฉากกันระหว่างหลอดไฟฟ้าเพื่อไม่ให้ย่นตาพว้า ในสหรัฐอเมริกาใช้ที่ METROPOLITAN MUSEUM ในนครนิวยอร์ก ใช้ไฟฟ้าติดอยู่ข้างนอกส่องผ่านหน้าต่างที่แสงผ่านได้ แสงจะกระจายและสว่างเท่ากันตลอด

การปรับปรุงในทางไฟฟ้า ในศตวรรษที่ 20 ได้ใช้แสงจากธรรมชาติทางด้านข้าง และปรับปรุงให้แสงทาง SKYLIGHT แสงธรรมชาติจากแสงกลางวันได้ทดลองมาใช้ได้ผลมากขึ้น ทำให้ตาเรามองเห็นวัตถุจากธรรมชาติของมัน รวมทั้งสีสิ่งที่ถูกต้อง ความหนักเบาต่างๆและการเน้นก็มองเห็นได้ชัด ซึ่งไม่สามารถมองเห็นได้จากแสงวิทยาศาสตร์ การใช้แสงวิทยาศาสตร์ก็นำมาใช้โดยการปรับปรุงเพื่อการแก้ไขข้อบกพร่องจากธรรมชาติ เนื่องจากเวลาเย็นแสงไม่พอจำเป็นต้องใช้แสงวิทยาศาสตร์ ดังนั้นจึงควรพิจารณาในการใช้แสงทั้ง 2 ระบบ

- ฟลูออโรเรสเซนต์ มีการกระจายแสงทางกว้างและให้ประกายต่ำแต่มีสีออกมาด้วยซึ่งไม่ถูกต้องจึงแก้ไขโดยการรวบรวมหลอดสีต่างๆเพื่อลดข้อเสียให้น้อยลง
- INCANDESCENT ให้โทนออกมานุ่มนวลและชัดกว่าฟลูออโรเรสเซนต์ หลอดชนิดนี้จึงเหมาะสมอย่างยิ่งกับการให้แสงเน้นจุดสำคัญโดยกำหนดความเข้มของแสงสว่างให้มากกว่าที่อื่น

ความเข้มของแสงในระดับตาธรรมดาแสงจะต้องดีกว่าในระดับที่สูงขึ้นไป จากการค้นคว้าภายหลังแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการมองเห็นซึ่งได้จากการอ่านตัวพิมพ์ด้านบนพื้นขาวจะต้องใช้แสงที่มีความเข้มประมาณ 25-30 แรงเทียน ถ้าวัตถุที่มีสีทึบและมีการตัดกันด้วยความเข้มของแสงอาจจะสูงถึง 100 แรงเทียน ถ้าต้องการความชัดมากก็เพิ่มความเข้มของแสงให้มาก การใช้แสงวิทยาศาสตร์ในห้องแสดงนิทรรศการต่างๆควรจะต้องระวังไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในนิทรรศการ ควรมีการพักสายตาจากสิ่งที่แสดงโดยมองผ่านไปยังภายนอกได้ซึ่งอาจจะออกแบบให้มีมุมมองออกไปรับแสงธรรมชาติหรือความสวยงามของธรรมชาติได้

สำหรับโครงการพวกสวนนิทรรศการหรือสวนแสดงงานนั้น แสงอาทิตย์เป็นแหล่งกำเนิดแสงที่อันตรายที่สุดเพราะการให้แสงสว่างของรังสีอุลตราไวโอเล็ตและรังสีอินฟราเรดสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแถบเส้นศูนย์สูตรซึ่งมีแสงแดดแผดจ้าตลอดทั้งปี

การป้องกันอันตรายที่เกิดจากแสงอาจจะกระทำได้โดยพยายามหลีกเลี่ยงแสงไม่ให้สาดส่องมายังชิ้นงาน หมั่นปิดประตูด้านที่แสงแดดส่องเข้ามาหรือใช้ผ้าม่านหรือมู่ลี่กันไม่ให้แสงแดดสาดส่องเข้ามาในห้อง ทางที่ดีควรใช้แสงไฟฟ้าให้ความสว่างภายในห้องจัดแสดงหรือห้องคลัง โดยเลือกหลอดไฟฟ้าที่ให้รังสีอุลตราไวโอเล็ตต่ำหรือใช้วัสดุกรองรังสีอุลตราไวโอเล็ตสวมใส่บนหลอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือกันไม่ให้รังสีอุลตราไวโอเลตผ่านทะลุลงมายังวัตถุและควรให้หลอดไฟฟ้าอยู่ห่างจากวัตถุพอสมควรเพื่อป้องกันไม่ให้วัตถุได้รับความร้อน ควรปิดไฟในขณะที่ไม่มีผู้เข้าชมเพื่อลดปริมาณแสงและรังสีที่วัตถุได้รับในแต่ละวัน อาจติดตั้งปุ่มหรือสวิตช์อัตโนมัติซึ่งดับเองได้ในระยะเวลาอันสั้นตรงตู้หรือแท่นฐาน สำหรับบริการผู้เข้าชมที่ต้องการจะศึกษารายละเอียดของวัตถุเท่านั้น ควรหมุนเวียนขึ้นงานในห้องจัดแสดงไปเก็บรักษาในที่มืดเป็นระยะๆ เพื่อช่วยยืดอายุของขึ้นงานให้นานที่สุด ระดับความเข้มของแสงสว่างในห้องจัดแสดงขึ้นงาน ไม่ควรสูงกว่า 50 LUX และระดับรังสีอุลตราไวโอเลตควรต่ำกว่า 30 ไมโครวัตต์ / ลูเมน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2.3.3 ส่วนเก็บงานที่จะแสดง

ส่วนเก็บงานที่จะแสดงเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่สำคัญของศูนย์วัฒนธรรม ส่วนเก็บงานที่จะแสดงจะมีพื้นที่เท่าใดขึ้นอยู่กับอัตราส่วนของพื้นที่การจัดแสดงสำหรับหอศิลป์ บางส่วนของส่วนเก็บงานที่จะแสดงอาจจะจัดเป็นส่วน STUDY COLLECTION ซึ่งเป็นห้องศึกษาค้นคว้า จำแนกประเภทอย่างมีระบบพร้อมทั้งมีป้ายบอกหมวดหมู่ มีบัตรค้นอ่านยวดยความสะดวกและอาจแยกส่วนที่เป็นห้องเก็บของมีค่า (STORAGE VAULT) ซึ่งใช้เก็บศิลปวัตถุโบราณที่หายากและมีค่า จะนำออกแสดงเมื่อมีโอกาสสำคัญเท่านั้น

ส่วนเก็บงานที่จะแสดงควรจะมีการควบคุมอุณหภูมิและกันความชื้น ติดต่อกับ สะดวกและรวดเร็วโดยตรงกับส่วนแสดงงานและส่วน SERVICE จากภายนอก ประตูเข้าออกควรกว้าง ไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และสูงไม่น้อยกว่า 3.60 เมตร (สำหรับวัตถุแสดงทั่วไป) 25% ของพื้นที่ส่วนนี้ออกแบบเป็นพิเศษสำหรับ HEAVY LOAD ได้ประมาณ 1000 กิโลกรัมต่อตารางเมตร

สิ่งสำคัญของส่วนเก็บงานที่จะแสดงคือความปลอดภัย ฉะนั้นผู้ที่เข้าออกในส่วนนี้ต้องมีเจ้าหน้าที่โดยตรงคอยควบคุม ในบางโอกาสอาจจัดบริการแก่ผู้ที่สนใจจริงๆที่จะขอทำการ ศึกษา เช่น ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบส่วนเก็บงานที่จะแสดงคือ การเก็บศิลปวัตถุโบราณในคลังพิพิธภัณฑ์ อาจจัดทำได้หลายวิธีตามชนิดของชิ้นงาน

7.2.4 ส่วนห้องอาหาร

ระบบการบริการอาหาร โดยทั่วไปแบ่งออกได้ดังนี้คือ

1. แบบจัดเป็นร้านอาหาร คือการจัดแบ่งบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารออกเป็นร้านๆ แต่ละร้านจะมีบริเวณประกอบอาหารและบริเวณขายอาหารของตนเอง การให้บริการอาหารโดยวิธีสั่งอาหารแล้วจะมีคนบริการจัดส่งอาหารให้ถึงที่สรุปการบริการโดยวิธีนี้จะสะดวกเมื่อมีจำนวนของ ร้านค่าน้อยและมีผู้ที่ใช้บริการน้อย

2. จัดแบบขยายเป็นช่องๆ คือการจัดแบ่งเป็นบริเวณจำหน่ายอาหารภายในห้องอาหารออกเป็นช่องๆ อาหารที่จำหน่ายเป็นอาหารที่สำเร็จเรียบร้อยแล้ว อาจจะมีที่ประกอบอาหารเล็กๆน้อยๆเช่น ก๋วยเตี๋ยว หรือ ที่สำหรับอุ่นอาหาร และมีบริเวณชำระล้างจานอยู่บริเวณด้านหลังของช่องจำหน่ายอาหาร การให้บริการระบบนี้ผู้ให้บริการจะต้องช่วยตัวเองคือเดินซื้ออาหารและชำระเงินให้เรียบร้อยในแต่ละช่อง สรุป วิธีนี้เหมาะสำหรับผู้ใช้เป็นจำนวนมากๆและมีความต้องการอาหารแตกต่างกัน ไม่จำเป็นต้องเสียเวลาเข้าแถวและมีความสะดวกในการหาที่นั่งและผู้จำหน่ายในแต่ละช่องจะแข่งขันกันในด้านคุณภาพของอาหาร ราคา ปริมาณ

3. แบบจัดเป็นคาเฟ่ที่เรียๆ เป็นระบบบริการอาหารโดยให้ผู้บริการทุกคนช่วยตนเอง โดยจัดเป็นเคาท์เตอร์จำหน่ายอาหาร ผู้ใช้บริการจะต้องเข้าแถวกันเดินไปรับอาหารจากเคาท์เตอร์เริ่มจากตอนต้นของเคาท์เตอร์และเดินไปจนสุดปลายของเคาท์เตอร์และชำระเงิน ในคาเฟ่ที่เรียๆจะมีเคาท์เตอร์สำหรับเสิร์ฟอาหารซึ่งจะเป็นเครื่องกั้นระหว่างส่วนครัวและส่วนรับประทานอาหาร การบริการอาหารเป็นแบบผูกขาดในการให้บริการอาหารทุกอย่าง จะอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้จัดการคาเฟ่ที่เรียๆ ดังนั้นการจัดครัวจึงต้องมีขนาดใหญ่พอที่จะประกอบอาหารทุกชนิด การเริ่มให้บริการเริ่มด้วยผู้ใช้หยิบถาดใส่อาหารเวียนถาดไปตามช่องรับประทานอาหารแต่ละชนิดที่ต้องการ แล้วชำระเงินที่แคชเชียร์แล้วจึงยกถาดไปยังโต๊ะเครื่องปรุง รับช้อน ส้อม แก้วน้ำ แล้วจึงเลือกหาที่นั่งรับประทานอาหารเมื่อรับประทานเสร็จต้องนำเอาถาดอาหารไปวางไว้ยังที่ที่กำหนดให้ สรุป ระบบการให้บริการแบบนี้เป็นการประหยัดเวลาและแรงงานสะดวกสบายแก่ทุกฝ่าย โต๊ะอาหารไม่เกะกะ นอกจากโต๊ะวางภาชนะเครื่องปรุงเป็นวิธีที่เหมาะสมกับห้องอาหารเพื่อให้ผู้ใช้บริการ

4. แบบจัดเป็นแคนทีน (CANTEEN) การบริการอาหารแบบแคนทีนไม่มีการจำหน่ายอาหารหนักและเป็นเวลาแต่เป็นอาหารว่างจำหน่ายได้ตลอดทั้งวันเหมาะกับสถานศึกษาซึ่งมีชั่วโมงพักระหว่างเรียน แคนทีนจะมีที่ขายอาหาร ที่เก็บของ เช่น น้ำอัดลม อุปกรณ์ที่สามารถปรุงอาหารง่ายๆ

จากตัวอย่างการจัดระบบการบริการในโภชนาการทั้ง 4 แบบ ที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อได้ศึกษาถึงข้อเท็จจริงของจำนวนผู้ใช้โรงอาหารและระยะเวลาของผู้ใช้ เราสามารถจะเลือกระบบการจัดบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างดีที่สุด คือแบบคาเฟ่ที่เรีย

ส่วนประกอบที่จำเป็น

1. การให้แสงสว่างจากธรรมชาติ ห้องอาหารมักจะกำหนดให้ได้แสงธรรมชาติ ทั้งสองด้าน โดยแสงวิทยาศาสตร์กำหนดการให้แสงไว้ดังนี้ ที่รับประทานอาหาร 50 แรงเทียน ครัว 20 แรงเทียน
2. การให้สี สีของห้องอาหารนั้นควรเป็นสีที่อ่อนๆ เย็นตา ดูแล้วสดชื่นก่อให้เกิดบรรยากาศที่ทะเลาะให้อยากรับประทานอาหาร สีที่เหมาะสมที่สุดคือสีเหลือง
3. การระบายลมและความร้อน อาจใช้เครื่องระบายความร้อนช่วยทั้งในห้องอาหารและคริว
4. ที่น้ำดื่ม ติดตั้งในที่ที่สะดวกเข้าถึงง่าย
5. โตะ แก้ว ควรเป็นแบบที่เคลื่อนย้ายได้และไม่ก่อให้เกิดเสียงดัง

เนื่องจากโรงอาหารเป็นจุดศูนย์กลางของการประกอบกิจกรรมรับประทานอาหาร

อาหาร ดังนั้นการจัดวางตำแหน่งที่ตั้งของโรงอาหารจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพื่อความเหมาะสมและความสะดวก ตำแหน่งของโรงอาหารไม่จำเป็นจะต้องอยู่ศูนย์กลาง แต่ควรอยู่ในตำแหน่งที่ทุกคนสามารถไปถึงได้อย่างสะดวก ทั้งจากส่วนบริหาร จากห้องแสดงงาน โภชนาการนี้จะต้องอยู่ในทำเลที่เหมาะสมในการรับประทานอาหารและพักผ่อนคลายอารมณ์จากความตึงเครียดและต้องพอที่จะจัดให้มีทางบริการได้อย่างสะดวก

สำหรับหลักในการพิจารณาเลือกที่ตั้งของโรงอาหาร เราอาจแยกพิจารณาได้

เป็นข้อๆดังนี้

1. ข้อพิจารณาในการเลือกสถานที่ตั้งของคริว
 - 1.1 ควรตั้งในที่ไกลจากบริเวณที่ผู้ชมส่วนใหญ่ต้องผ่านไปมา และไกลจากบริเวณห้องแสดงนิทรรศการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเสียงของการทำงานและกลิ่นอาหารกระจายไปรบกวนการชมนิทรรศการ
 - 1.2 อยู่ในบริเวณที่รถส่งของจะเข้าถึงได้เพื่อสะดวกในการส่งอาหารในแต่ละวันคอยทั้งอาหารแห้ง เช่น ข้าวสารซึ่งหนักมาก ถ้ารถเข้าส่งถึงที่ไม่ได้จะ ต้องสิ้นเปลืองระยะเวลาและแรงงานของคนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 ไม่ควรอยู่ด้านเหนือลมของอาคารนิทรรศการเพราะจะทำให้กลิ่นอาหารกระจายไปรบกวนการชมนิทรรศการ

2. ข้อพิจารณาในการเลือกสถานที่ตั้งของบริเวณโขนนาการ

2.1 ควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ผู้คนส่วนใหญ่ไปถึงได้ง่าย

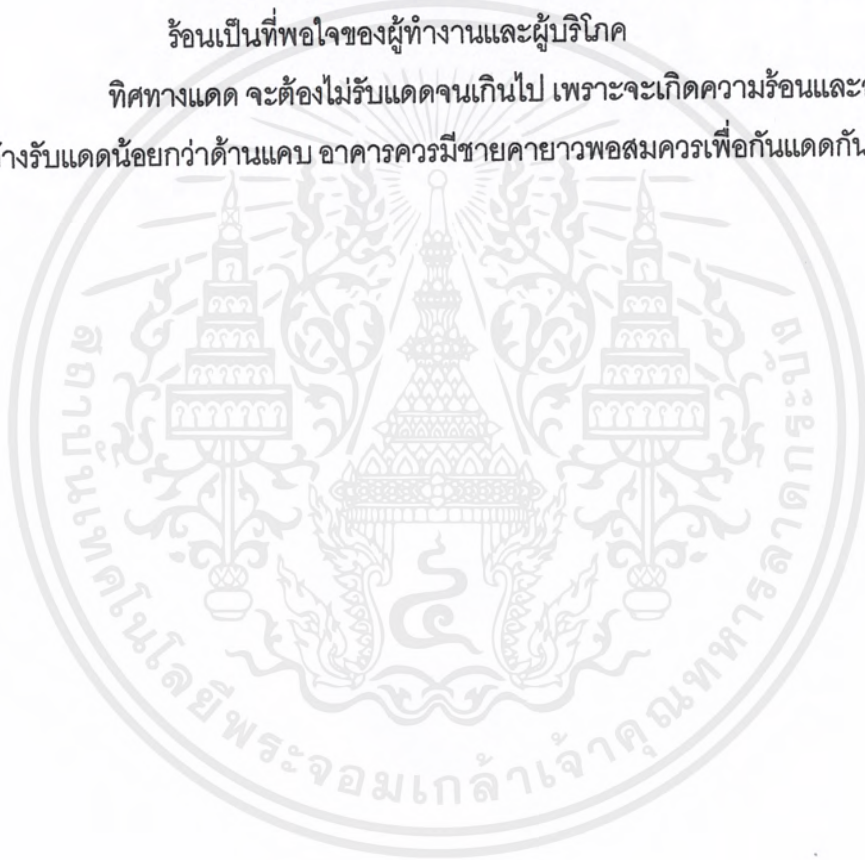
2.2 เป็นบริเวณที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แม้บริเวณอื่นของโครงการจะปิด

3. ข้อพิจารณาในการเลือกทิศทางการวางผังโรงอาหาร

3.1 ทิศทางลม ทั้งครัวและโรงอาหาร ควรสร้างให้ด้านยาวขวางทางที่ลมพัด เป็นส่วนใหญ่ในรอบปีคือตะวันตกเฉียงใต้ จะทำให้ครัวและโรงอาหารไม่ร้อนเป็นที่พอใจของพนักงานและผู้บริโภค

ทิศทางแดด จะต้องไม่รับแดดจนเกินไป เพราะจะเกิดความร้อนและอบอ้าว

ควรให้ด้านกว้างรับแดดน้อยกว่าด้านแคบ อาคารควรมีชายคายารพอสวมควรเพื่อกันแดดกันฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3 งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

7.3.1 ระบบประปา

ระบบประปาหรือระบบน้ำใช้โดยเริ่มต้นนั้นเริ่มจากการรับน้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคเข้ามาในอาคารโดยไปรวมอยู่ที่ UNDERGROUND STORAGE TANK ซึ่งอยู่ในชั้นใต้ดิน โดยจะแยกเก็บจากกัน แต่ละอาคาร UNDERGROUND STORAGE TANK จะสามารถรับได้

จากนั้นน้ำใน UNDERGROUND STORAGE TANK ซึ่งอยู่ในชั้นใต้ดินจะทำงานโดย PUMP TRANSFER เป็น BOOSTER PUMP จะปั๊มพ่น้ำจาก UNDERGROUND STORAGE TANK ขึ้นไปพักไว้ที่ ROOF DECK TANK หรือถ้าในกรณีอาคารมีความสูงไม่มากสามารถใช้ปั๊มพ่น้ำเป็นตัวจ่ายเข้าใช้จ่ายได้เลยโดยไม่ต้องมี ROOF DECK TANK

จากนั้นน้ำใน ROOF DECK TANK ของอาคารโครงการจะจ่ายลงมายังพื้นที่ในส่วนต่างๆ ของอาคาร โดยใช้ระบบ DOWN FEED โดยในสามชั้นแรกนับจากชั้นบนลงมาจะมีปั๊มพ่น้ำช่วยในการเพิ่มแรงดัน แต่ชั้นต่อมาจะปล่อยให้ไหลลงมายังชั้นต่างๆตามแรงโน้มถ่วงของโลก โดยจะมี VALVE เป็นตัวลดแรงดันในท่อน้ำใช้ไม่ให้สูงเกินไปเป็นระยะๆ และช่วยไม่ให้เกิดอันตรายกับระบบ

นอกจากนี้ยังแบ่งระบบน้ำใช้ให้แก่ระบบน้ำดื่มในอาคารอีกด้วย โดยผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อแบคทีเรียเสียก่อน (UV STERILIZE) โดยผ่านท่อ STAINLESS SELF PIPE เข้าไปก่อนไปจ่ายยังที่ต่างๆของอาคาร

7.3.2 ระบบควบคุมน้ำท่วมและการระบายน้ำ

ปัญหาน้ำท่วมเป็นปัญหาธรรมชาติที่เกิดขึ้นริมฝั่งแม่น้ำทุกๆแห่งของโลก ลักษณะของโครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยาคงจะหลีกเลี่ยงปัญหานี้ไม่พ้น ลักษณะตามธรรมชาติของแม่น้ำคือ การท่วมล้นตลิ่งในฤดูที่มีฝนตกมากในบริเวณริมน้ำ ระดับน้ำท่วมจะสูงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอัตราฝนตก ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะการระบายน้ำของพื้นที่ลุ่มต่ำแม่น้ำ

โดยแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นแม่น้ำที่ท่วมล้นตลิ่งอยู่เป็นประจำและมีลักษณะเป็นที่ลุ่มต่ำกว้างขวางมาก มีที่สูงเป็นเกาะอยู่เพียงบางส่วน ดังนั้นพื้นที่บริเวณนี้จึงเกิดน้ำท่วมครั้งแล้วครั้งเล่า แม้กระทั่งในปีที่ฝนตกต่ำกว่าเกณฑ์ปกติก็จะมีน้ำล้นตลิ่งและสภาพทางภูมิศาสตร์ประกอบกับน้ำที่สูงทางเหนือแล้วค่อยลดตัวลง

โดยระบบควบคุมน้ำท่วมของโครงการจึงใช้มาตรการได้ 2 อย่างคือ

- มาตรการใช้การก่อสร้าง

ใช้ระบบปิดล้อม (Polder system) ซึ่งประกอบด้วย

1. การป้องกันน้ำภายนอกไหลเข้าพื้นที่ปิดล้อม

- ส่วนที่เป็นพื้นดิน ใช้คันกันน้ำในรูปของถนน ทางรถไฟ คันดิน อาคาร
- ส่วนที่เป็นทางระบายน้ำ ใช้ประตูระบายน้ำ ประตูท่อ ทำนบจุดจุดกัน

2. การระบายน้ำออกจากพื้นที่ปิดล้อม

- ระบายออกโดยธรรมชาติใช้ประตูระบายน้ำ ประตูท่อ เป็นต้น
- ระบายออกโดยใช้เครื่องสูบน้ำ

3. การระบายน้ำในพื้นที่ปิดล้อม

- ระบบระบายน้ำ น้ำใช้จากอาคารบ้านเรือน ถนน ซอย ไปสู่ภายนอกโดยท่อระบายน้ำ คู และ คลอง
- การชะลอเก็บกักน้ำเพื่อกักเก็บน้ำไว้ระยะหนึ่งโดยคลอง สระ บึง ที่ลุ่มต่างๆ

- มาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง

ใช้สำหรับการปฏิบัติการป้องกันน้ำท่วมทั่วไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับพื้นที่ชุมชนเบาบาง ซึ่งจะเรียกว่า การบริหารพื้นที่น้ำท่วม (Flood Plain Management) ประกอบด้วย

1. การควบคุมผังเมืองและการใช้ที่ดิน เพื่อจัดให้มีที่ว่างรับน้ำ ชะลอ และกักเก็บน้ำ
2. การควบคุมอาคาร ให้อาคารที่อยู่ในพื้นที่น้ำท่วมมีความคงทนไม่เสียหายจากน้ำท่วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การประชาสัมพันธ์รายละเอียดน้ำท่วมให้ประชาชนทราบ และเรียนรู้สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นเพื่อการปฏิบัติป้องกันตนเองเมื่อจำเป็นและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานรับผิดชอบ
4. ตั้งระบบพยากรณ์และแจ้งเตือนภัยน้ำท่วมเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติและเตือนประชาชน
5. ตั้งหน่วยปฏิบัติการเร่งด่วนเพื่อปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมตลอดจนช่วยเหลือประชาชน
6. ตั้งองค์กรอำนวยความสะดวกและบริหารเพื่อให้หน่วยงานมีขีดความสามารถในการเตรียมแผนงานในโครงการและปฏิบัติอย่างถูกต้องและบริหารงานได้อย่างเพียงพอต่อภารกิจ

โดยระบบระบายน้ำทั้งในส่วนอื่นๆก็เป็นแนวทางการแก้ปัญหาน้ำท่วมเช่นเดียวกันเช่นระบบการระบายน้ำฝนของโครงการ หรือน้ำที่เหลือจากธรรมชาติเช่นเดียวกับน้ำท่วม ซึ่งจะแบ่งออกเป็นน้ำฝนบนหลังคาอาคารและระบายน้ำฝนบนพื้นดินซึ่งจะประกอบด้วย ทางรับน้ำฝน , ตะแกรงครอบ . ท่อระบายน้ำฝนและบ่อบังคับน้ำสำหรับระบายน้ำฝนบนหลังคา ถ้าหากระบายไม่ทันก็มีโอกาสล้นรางได้และควรมีท่อฉุกเฉินเพื่อระบายออกที่ท่อสาธารณะโดยเร็วที่สุด ความกว้างของคันรางควรมีอย่างน้อยกว่า 1/2 นิ้ว สำหรับท่อในแนวตั้งนั้นขึ้นอยู่กับความลาดเอียงของหลังคา กับอัตราการตกของฝน โดยทั่วไปไม่น้อยกว่า 2 นิ้ว สำหรับกรณีที่เป็นหลังคาแบนอาจใช้ขนาด 3-4 นิ้ว หากบริเวณที่รับน้ำฝนอยู่ต่ำกว่าท่อระบายน้ำต้องมีบ่อบรรณน้ำฝนและใช้เครื่องสูบน้ำอย่างน้อย 2 เครื่องสูบน้ำออก และท่อระบายน้ำควรมีอย่างน้อย 2 ท่อ และมีท่อน้ำฉุกเฉินโดยท่อฉุกเฉินนี้จะระบายออกที่ทางเข้าเพื่อป้องกันกรณีท่อระบายน้ำชั้นล่างเกิดอุดตันและปากท่อทุกแห่งต้องมีตะแกรงกันผง

7.3.3 ระบบบำบัดน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสีย น้ำที่ผ่านการใช้แล้วก่อนที่จะทำการระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะควร จะผ่านกรรมวิธีต่างๆ เพื่อลดความสกปรก ซึ่งขบวนการบำบัดน้ำเสียของโครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาแบ่งการบำบัดออกเป็น 3 ชั้นคือ

1. การบำบัดโดยทางกายภาพ

ได้แก่การใช้ตะแกรงกรองผง, บ่อดักไขมันและบ่อดักทราย ในที่นี้จะกล่าว เฉพาะบ่อดักไขมัน น้ำเสียที่มาจากครัวและห้องอาหาร จะมีไขมันปนออกมามาก ก่อให้เกิดปัญหาไขมันอุดตันในเส้นท่อและเกาะผนังของบ่อต่างๆ เป็นปัญหาการบำบัดน้ำเสีย สำหรับระบบกำจัดไขมัน หรือน้ำมันแบบที่นิยมใช้เป็นถังพักที่มีแผ่นกั้นขวางอยู่ในบ่อเพื่อดักไขมันไว้ให้ได้ในปริมาณมาก

หลักที่ใช้ในการออกแบบบ่อดักไขมัน คือต้องมีขนาดพื้นที่ของถังเพียงพอกับปริมาณไขมัน ที่จะลอยขึ้นมา ความเร็วของน้ำไหลภายในถังต้องต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ทางออกต้องไม่ให้พวกไขมันหลุดไปได้ และถ้าเป็นถังดักไขมันที่ใช้คนเก็บกวาดขึ้นมา ต้องหมั่นเก็บขึ้นมาให้หมดทุกๆ วัน

2. การบำบัดโดยวิธีชีวะ (Biological Uniy Process)

ใช้กับน้ำเสียที่มาจากส้วม โถปัสสาวะ การบำบัดโดยแบคทีเรียที่ไม่ใช้ออกซิเจน (Anaerobic Bacteria) วิธีนี้จะใช้ Septic Tank ในการบำบัดเนื่องจากการก่อสร้างง่าย ไม่มีเครื่องจักรและไม่ต้องดูแลรักษามาก วัตถุประสงค์ของการใช้ก็เพื่อแยกของแข็งที่ตกตะกอนออกจากน้ำเสีย ส่วนน้ำใสจะถูกส่งไปยังบ่อบำบัดอื่น ส่วนตะกอนที่ก้นถังจะถูกแบคทีเรียย่อยสลายให้มีปริมาณน้อยลง แล้วสูบทิ้งไปเนครั้งคราว ยังมีตะกอนที่ลอยน้ำเช่น ไขมันอยู่บ้าง

ประสิทธิภาพในการลดมวลสาร โดยเฉลี่ยพบว่า สามารถลด BOD (Bio-Chemical Oxygen Demand) ได้ 40-65 % ลดไขมันได้ 70-80% และลดฟอสฟอรัสได้ 15%

หลักการออกแบบ Septic tank

1. ต้องสามารถเก็บน้ำเสียได้ประมาณ 24 ชั่วโมงโดยไม่รวมชั้นตะกอนและสิ่งแขวนลอยที่ผิวหน้า (Scum)
2. ต้องมีท่อ หรือ Baffle กั้นที่ช่องน้ำเข้าและที่ช่องน้ำออกเพื่อป้องกันตะกอนลอยออกไป
3. ต้องมีปริมาตรเก็บกักตะกอนลอยและตะกอนที่ก้นถังอย่างเพียงพอ เพื่อไม่ให้มีการล้นออกนอกถังในระยะเวลาอันสั้น
4. ต้องมีท่อระบายก๊าซมีเทน , คาร์บอนไดออกไซด์และไฮโดรเจนซัลไฟด์ซึ่งเกิดจากการย่อยสลายตะกอนออกจากถัง
5. ควรแบ่งถังออกเป็น 2 – 3 ส่วน เพื่อให้มีการตกตะกอนที่ดีขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยการบำบัดโดยแบคทีเรียที่ใช้ออกซิเจน (Aerobic Bacteria) วิธีที่นิยมใช้กับอาคารทั่วไปคือ ขบวนการ Activate Sludge เป็นวิธีที่ประสิทธิภาพสูง ใช้เนื้อที่สร้างน้อย แบคทีเรียจะย่อยสลายสารอินทรีย์ที่อยู่ในรูปของแข็ง, ตะกอนแขวนลอยและที่ละลายในน้ำ โดยแบคทีเรียจะไหลเข้าไปถึงตกตะกอนเพื่อแยกเอาแบคทีเรียกลับมายังถังเติมอากาศใหม่ ส่วนน้ำใสจะไหลออกจากระบบเพื่อฆ่าเชื้อโรคและทิ้งลงท่าระบายน้ำสาธารณะ ในการออกแบบระบบบำบัดน้ำเสียจากอาคารใหญ่จะมีอัตราการไหลของน้ำเสียไม่เกิน 1,000 ลบ.ม. / วัน นิยมออกแบบให้ทำงานในช่วง Extend Aeration เพื่อที่จะได้เกิดตะกอนแบคทีเรีย ส่วนเกินที่จะต้องกำจัดออกไปให้มีปริมาณน้อย การสร้าง Septic tank ก่อนที่จะเข้าถังเติมอากาศ สามารถลดความเข้มข้นของของแข็งแขวนลอยและกำจัดเศษผงที่มากับน้ำเสียได้มาก ไม่เกิดปัญหาการอุดตันในเส้นท่อและเครื่องสูบน้ำ

ถังเติมอากาศควรมีระยะเวลาเก็บน้ำเสียได้ประมาณ 24 ชั่วโมง และมีค่าออกซิเจนที่ละลายอยู่ในน้ำ ในถังเติมอากาศไม่น้อยกว่า 1-3 มก./ลิตร เครื่องเติมอากาศสามารถใช้ได้ทั้งแบบเป่าอากาศ (Diffused Air Aerator) แบบใบพัดตีผิวน้ำ (Surface Aerator) หรือแบบใต้น้ำ (Submersible Aerator)

โดยทางโครงการเลือกใช้การบำบัดทางชีวะ โดยแบคทีเรียที่ใช้ออกซิเจน (Aerobic Bacteria) เนื่องจากมีประสิทธิภาพในการทำงานค่อนข้างสูง ใช้เนื้อที่ในการก่อสร้างค่อนข้างน้อย ควบคุมการทำงานง่าย ใช้ทำงานน้อยเป็นการประหยัด

การบำบัดโดยวิธีเคมี คือการใช้สารเคมีฆ่าเชื้อโรคที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ที่เหลืออยู่ให้หมดไปก่อนที่จะทิ้งออกสู่ท่าสาธารณะ สารเคมีที่นิยมใช้คือ คลอรีน ไอโอดีน และโอโซน โดยใช้สารเคมีเหล่านี้ผสมกับน้ำที่ผ่านจากบ่อบำบัดทางชีวะในถังฆ่าเชื้อโรคเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 75 นาที และให้มีความเข้มข้นของสารเคมีอิสระเหลืออยู่ในน้ำออก เพื่อให้แน่ใจว่าเชื้อโรคได้ถูกฆ่าตายเป็นส่วนใหญ่

สรุปกระบวนการระบบบำบัดน้ำเสียของโครงการ

1. น้ำโสโครกจากโถส้วมและโถปัสสาวะจะต่อเข้า septic tank
2. น้ำเสียจากอ่างล้างมือ ห้องน้ำ คร้ว จะต่อเข้าบ่อดักไขมัน
3. นำน้ำที่ได้จากข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ไปบำบัดโดยวิธีทางชีวะโดยแบคทีเรียที่ใช้ออกซิเจน
4. เติมคลอรีนลงในถังฆ่าเชื้อที่บรรจุน้ำที่ได้จากข้อที่ 3
5. สูบออกสู่ท่าสาธารณะ

7.3.4 การป้องกันมลพิษทางอากาศและฝุ่นในอาคาร

ความหมายของมลพิษทางอากาศ นั้น มลพิษทางอากาศ – อนุภาคที่แขวนลอยในอากาศ + ก๊าซที่ไม่พึงประสงค์ สิ่งที่เกิดคิดว่าเกิดมลพิษทางอากาศ

1. อากาศเปลี่ยนจากสภาพปกติ เพิ่มหรือลดอย่างผิดปกติ
2. สิ่งแปลกปลอมจากธรรมชาติปะปนมากกว่า 1 ชนิด เช่น ฝุ่น ละออง และ มาทำอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต

มลพิษทางอากาศแบ่งเป็น 2 ชนิด

1. อนุภาค – ฝุ่น ครวีน ซี้เก้่า เขม่า FUME ละออง อนุภาคที่เกิดจากสิ่งมีชีวิต เช่น เกสรดอกไม้ แบคทีเรียต่างๆ
2. ก๊าซ – คาร์บอนมอนอกไซด์ จากธรรมชาติ เช่น ฟ้าผ่า และการเกิดเผาไหม้ ไม่สมบูรณ์ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์

สารประกอบพวกไนโตรเจน เกิดจากการเผ่า่งและย่อยสลายของสารอินทรีย์มี ผลกระทบ— สัตว์เลี้ยง พืชพรรณต่างๆ คน

มาตรการในการป้องกัน ในปัจจุบันมีเครื่องฟอกอากาศซึ่งมี 2 วิธี

1. WET PROCESS มีข้อเสียคือต้องคอยเติมน้ำเข้าไปในเครื่อง มักใช้กับโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากมีการทำลายล้างค่อนข้างสูง จึงใช้น้ำไปดักจับอนุภาค
2. แผ่นแม่เหล็กไฟฟ้า (FILTER) ใช้ทั่วไป จะมีแผ่น FILTER เรียงอยู่มากมายโดยเมื่ออากาศผ่านตัว FILTER ซึ่งมีไฟฟ้าทั้งประจุบวกและลบ เมื่ออากาศซึ่งมีน้ำผ่านเข้ามาตัวแผ่นนี้จะดูดอนุภาคต่างๆ เข้ามา

กฎหมายควบคุมสิ่งแวดล้อม ในตัวเครื่อง BAS จะมีตัวตรวจมลพิษทางอากาศ จะบอกค่า คาร์บอนไดออกไซด์ จะส่งเสียงไปยังห้องสัญญาณและเครื่องดูดอากาศจะดูดอากาศจากสิ่งแวดล้อมมาแทนที่

7.3.5 การป้องกันมลพิษทางเสียงในอาคาร

สิ่งที่มีผลกระทบต่อการควบคุมเสียงกลางในการนำเสียง

1. ค่าดูดซับเสียงของวัสดุ
3. อุณหภูมิของอากาศ อากาศที่ร้อนขึ้น 1 องศาทำให้ความดังของเสียงเพิ่มขึ้น 0.04 เท่าของเสียงเดิม
3. ความกดอากาศ
4. ความหนาแน่นของวัสดุต่างๆ

วิธีป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอก

1. วางผังอาคารให้ลี้จกจากแหล่งกำเนิดเสียงมากที่สุด แยก ZONE ที่มีกิจกรรมทางเสียงให้อยู่ใกล้เสียงธรรมชาติมากที่สุด แยกกิจกรรมที่เกิดเสียงกับไม่เกิดเสียงให้ห่างกัน
2. ใช้ค่าดูดซับเสียง-วัสดุที่มีความเบา ,อุณหภูมิมากดูดซับเสียงได้ดีกว่าวัสดุที่มีความหนา
3. ต้นไม้ที่มีใบค่อนข้างถี่จะดูดซับเสียงได้ดีกว่า
4. ทำ SCREEN หรือ บังเกอร์

การป้องกันเสียงจากด้านบน

1. ทำหลังคา 2 ชั้น ทำให้เกิดสูญญากาศซึ่งเสียงผ่านไม่ได้ การทำหลังคา 2 ชั้นลดความ ดังได้ 20 - 50 เดซิเบล
2. การใช้ฉนวนดูดซับเสียง มี 2 ลักษณะ
 - 2.1 ฉนวนที่สอดตรงกลาง
 - 2.2 ฉนวนที่พันตามหลังคา

การควบคุมเสียงภายในอาคาร

1. ที่ตั้งของห้อง แยกห้องที่ต้องการความเงียบไปบริเวณที่ไม่มีเสียงรบกวน
2. บุวัสดุที่ควบคุมเสียง design sound lock ทำให้เสียงเกิดการเบี่ยงเบน เพราะจะทำให้พลังงานของเสียงลดลง
3. ฝ้าเพดานที่มีความหนาน้อยกว่า 6 มม. ไม่สามารถป้องกันเสียงได้
4. ทำลายแหล่งกำเนิดเสียง ควบคุมแหล่งกำเนิดเสียงที่คิดว่าเป็นมลพิษ เช่น การลดการสั่นสะเทือนของเครื่องจักร
5. เอาแหล่งกำเนิดเสียงไปจากการทำกิจกรรมต่างๆ
6. ขวางทางเดินของเสียงและใช้วัสดุที่ดูดซับเสียงได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.6 การป้องกันอัคคีภัยและรักษาความปลอดภัย

ในการศึกษาเรื่อง การป้องกันอัคคีภัยสามารถแบ่งเนื้อหาออกได้เป็น

1. การป้องกันอัคคีภัย

ในการป้องกันอัคคีภัยในอาคารแห่งนี้ ทางอาคารมีระบบการป้องกันดังนี้

1.1 ป้องกันอัคคีภัยด้วยการออกแบบ

- ใช้วัสดุที่ไม่ติดไฟหรือวัสดุทนไฟ เช่น ประตูห้องทำด้วยยิปซัมบอร์ด ฝ้า ม่านทำด้วยใยสังเคราะห์ทนไฟ หรือ เฟอร์นิเจอร์บางอย่างใช้เป็นไฟเบอร์กลาส
 - โครงสร้างอาคารเป็นโครงสร้างที่สามารถทนไฟได้ เช่น คอนกรีตเสริมเหล็ก และพ่นด้วยวัสดุทนไฟเคลือบผิว
 - จัดให้มีบันไดหนีไฟในหลายๆจุด ผนังและประตู ตลอดจนกระจกสามารถป้องกันไฟได้ โดยเฉพาะการป้องกันควันไม่ให้เข้ามาในช่องบันไดหรือชั้นของอาคารที่ไม่ได้เกิดไฟไหม้
 - วางตำแหน่งบริเวณที่มีโอกาสเกิดเพลิงไหม้ได้ง่าย แยกออกจากส่วนหนึ่งของอาคาร เช่น ห้องครัว ห้องเครื่อง ฯลฯ
 - การเดินสายไฟทั้งหมดในอาคาร เดินฝังในท่อเหล็ก เพื่อป้องกันการติดไฟ
- ในกรณีที่เกิดไฟฟ้าลัดวงจร

- ติดตั้งสายล่อฟ้าระบบพิเศษ ที่สามารถป้องกันฟ้าผ่าอาคาร

1.2 ป้องกันอัคคีภัยโดยติดตั้งระบบเตือนภัย

โดยติดตั้งระบบเตือนควัน (smoke detector) ภายในห้องที่มีความจำเป็น

โดยเฉพาะส่วนสำนักงานที่อยู่ชั้นบนของอาคาร และห้องที่มีสารไวไฟ เมื่อมีควันเกิดขึ้น ระบบจะมีสัญญาณเตือนที่ CENTRAL BOARD ว่าเกิดขึ้นที่จุดใด ชั้นใด เพื่อหาทางป้องกันได้ถูกต้อง

2. ระบบการหนีไฟ

ในอาคารแห่งนี้มีระบบการหนีไฟด้วยบันไดหนีไฟ โดยในกรณีที่เกิดไฟไหม้ การหนีไฟจะไม่ใช้ลิฟท์ ทั้งนี้เพราะจำนวนความจุของลิฟท์จุน้อย และจะมีปัญหาด้านไฟฟ้าขัดข้องเมื่อเกิดเพลิงไหม้ ทำให้ลิฟท์ไม่ทำงาน และตัวห้องลิฟท์เองก็ยังป้องกันความร้อนได้ต่ำมาก

บันไดหนีไฟของอาคารแห่งนี้จะติดตั้งไว้ 8 ตำแหน่ง กระจายอยู่ทั่วทุกชั้นอาคาร โดยบันไดหนีไฟจะถูกปิดล้อมด้วยโครงสร้างที่กันไฟ กันความร้อนและควันไม่ให้เข้าสู่ของบันไดหนีไฟ โดยมีเครื่องอัดอากาศทำให้ควันไฟไม่สามารถเข้าสู่ของบันไดได้ อีกทั้งเป็นการป้องกันการลามของไฟจากชั้นหนึ่งไม่ให้ไปอีกชั้นหนึ่ง

บันไดหนีไฟจะไม่มีทางออกในชั้นต่างๆ แต่จะมีทางออกที่ชั้นล่างสุดเท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.ระบบการดับเพลิง

โดยในการดับเพลิง อาคารจะติดตั้งระบบหัวฉีดอัตโนมัติ (SPRINKLER) และติดตั้ง ตู้อุปกรณ์ (FIRE HOSE CABINET) ซึ่งจะมีอยู่ทั่ว ๆ บริเวณอาคาร แต่ละตู้จะมีสายฉีดดับเพลิง ซึ่งมีความยาว 30 เมตรและสามารถต่อเชื่อมกันได้ทุกสาย

สำหรับหัวฉีดอัตโนมัตินี้ ได้นำมาจากท่อน้ำดับเพลิงที่ต่อตรงจากถังน้ำที่อยู่บนชั้นหลังคา (ROOF TANK) ดังนั้นในท่อน้ำจึงมีน้ำไหลเวียนอยู่ตลอดเวลา นอกจากน้ำจาก ROOF TANK แล้ว ในระบบยังมีน้ำอีกท่อซึ่งจ่ายมาจาก FIRE PUMP ทำหน้าที่ควบคุมน้ำในระบบดับเพลิงทั้งหมด โดยมี JOCKEY PUMP เป็นตัวควบคุมแรงดันน้ำในระบบเสริมนี้

การทำงานของระบบจะควบคุมความดันโดยมี JOCKEY PUMP เป็นตัวควบคุม ถ้าหากหัวฉีดอัตโนมัติทำงานไม่มาก (แค่ 2-3 หัว) JOCKEY PUMP ก็สามารถรักษาความดันไว้ได้ โดย FIRE PUMP จะไม่ทำงาน แต่หากหัวฉีดอัตโนมัติ ทำงานพร้อมกันหลาย ๆ หัว ความดันของระบบจะลดลง หากเกินความสามารถของ JOCKEY PUMP แล้ว FIRE PUMP ก็จะเริ่มทำงาน

ปริมาณใน ROOF TANK นั้นสามารถจุได้ 100 ลบ.ม. ซึ่งเป็นถังที่จ่ายน้ำทั้งน้ำใช้ปกติและจ่ายน้ำเข้าระบบดับเพลิงในถังเดียวกัน โดยจะแบ่งปริมาณออกเป็นของ FIRE TANK 50 ลบ.ม. และ SUPPLY TANK อีก 50 ลบ.ม. ด้านชั้นล่างของอาคารจะมีถังน้ำสำรองอีก แต่ FIRE TANK และ SUPPLY TANK จะแยกกันออกเป็น 2 ถัง โดยมี PUMP สูบน้ำถึงกันได้โดยกรณีฉุกเฉิน ความเสียหายอันเนื่องมาจากน้ำที่ใช้ในระบบ หัวฉีดอัตโนมัตินั้น สามารถตัดทิ้งไปได้ เมื่อเทียบกับความเสียหายอันเนื่องมาจากการใช้สายสูบน้ำดับเพลิง เพราะใช้น้ำในการดับเพลิงเป็นจำนวนน้อยกว่ากันเกือบเท่าตัวหากใช้เวลาเท่ากัน อีกทั้งระบบหัวฉีดอัตโนมัติสามารถนำน้ำไปยังจุดที่เกิดเพลิงไหม้ในอาคารได้อย่างทั่วถึงกว่าระบบสายสูบน้ำดับเพลิงซึ่งสามารถนำน้ำไปดับเพลิงได้ตามสวนนอกของอาคารและมักจะไม่สามารถเข้าถึงจุดที่เกิดเพลิงไหม้จริง ๆ ได้

7.3.7 ระบบกำจัดขยะมูลฝอย

เพื่อให้การเก็บและขนย้ายขยะในโครงการเป็นไปอย่างสะดวกและถูกสุขลักษณะ จำเป็นต้องมีห้องเก็บรวบรวมขยะ เพื่อให้เป็นที่เก็บรวบรวมขยะก่อนการขนย้ายไปกำจัด โดยในแต่ละวัน เจ้าหน้าที่ทำความสะอาดจะทำความสะอาดบริเวณอาคารและบริเวณโดยรอบอาคาร ทำการรวบรวมขยะในโครงการทั้งหมด โดยการแยกประเภทขยะตามลักษณะ เช่น ขยะเปียก , ขยะแห้ง , ขยะที่สามารถนำไปแปรรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ได้ ขยะที่เป็นสารเคมีหรือเป็นวัตถุมีพิษเป็นต้น จากนั้นก็จะทำการบรรจุให้มิดชิดแล้วนำมาเก็บไว้ยังห้องเก็บรวบรวมขยะเพื่อรอรถเก็บขยะของเทศบาลมารับเพื่อนำไปทำการกำจัดในขั้นต่อไป

ห้องรวมขยะเพื่อให้เป็นที่รวมเศษขยะเพื่อรองการขนย้ายไปกำจัด โดยห้องรวมขยะ

- สร้างด้วยวัสดุที่คงทน ไม่ติดไฟ ห้องสามารถกันซึมน้ำ สามารถล้างทำความสะอาดได้โดยสะดวก มีการระบายที่ดี และในห้องนี้ควรจัดให้มีน้ำใช้ตลอดเวลาโดยมีก๊อกน้ำที่เผื่อใช้ในการทำความสะอาดห้อง
- ขนาดของห้องจะต้องใหญ่เพียงพอที่จะจุถึงขยะที่มีความจุ 2.5 ลิตร/คน/วัน ขณะที่รอการขนย้าย

มาตรการการจัดการเรื่องขยะมูลฝอย

การจัดการเรื่องขยะมูลฝอยจะช่วยให้โครงการมีการจัดการกับสภาพการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถลดต้นทุน และมีรายได้พิเศษได้ด้วยการจัดการกับสิ่งปฏิกลนั้น เริ่มต้นด้วยการประเมินปริมาณและชนิดของขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแผนกต่าง ๆ ในโครงการเพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาจัดการกับขยะเหล่านั้น ซึ่งมีอยู่ 3 วิธี ได้แก่

ก) ลดปริมาณของสิ่งปฏิกล โดยการหลีกเลี่ยงสินค้าที่มีการบรรจุหีบห่อที่เกินความจำเป็นด้วยวัสดุที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก

ข) นำสิ่งของต่าง ๆ กลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อวัตถุประสงค์เดิมหรือวัตถุประสงค์อื่นที่ต่างไปจากเดิม เท่าที่สามารถจะทำได้ ขวดที่สามารถบรรจุของได้ใหม่ แบตเตอรี่ไฟที่สามารถอัดกระแสไฟฟ้าใหม่ได้

ค) นำสิ่งที่ใช้แล้วไปแปรสภาพเพื่อนำกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง ปัจจุบันนี้ สิ่งของที่ใช้แล้วและวัสดุสิ้นเปลืองจำนวนมากสามารถนำไปแปรสภาพเพื่อนำกลับมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้อีก ควรจะมีการสำรวจความเป็นไปได้ที่จะมีการหมุนเวียนกระดาษ แก้ว กระจก ฯลฯ เพื่อส่งไปแปรสภาพใหม่ โดยในขั้นต้น จะต้องมีการแยกประเภทของของที่ใช้แล้วก่อนในโครงการ

การหมุนเวียนเพื่อนำของใช้แล้วกลับมาใช้ประโยชน์อีกนั้น มีประโยชน์ดังนี้

- เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ
- เป็นการประหยัดทรัพยากรธรรมชาติที่จะถูกนำมาใช้แทนที่

วัสดุสิ่งของที่สามารที่จะหมุนเวียนเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก ได้แก่

- อลูมิเนียม
- กระดาษ
- อาหารและอินทรีวัตถุ
- แก้ว
- พลาสติก
- กระจกเหล็กหรือดีบุก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.3.7 ระบบปรับอากาศ

ระบบปรับอากาศให้เย็นลงมีอยู่หลายระบบ แต่ระบบที่นิยมใช้กันในปัจจุบันมีอยู่ดังนี้

1. ระบบทำความเย็นโดยตรง (DERECT REFRIGERATION - SYSTEM) เป็นระบบที่ให้อากาศที่จะถูกทำไปใช้ในการทำความเย็นพัดผ่านหน่วยทำความเย็นของเครื่องปรับอากาศโดยตรง เช่น เครื่องปรับอากาศที่ติดตั้งห้องที่มีขนาดเล็ก ซึ่งเรียก “แบบหน้าต่าง”

2. ระบบทำความเย็นโดยอ้อม (INDIRECT REFRIGERATION - SYSTEM) เป็นระบบที่มีหน่วยทำความเย็นดูดความร้อนจากตัวกลาง ซึ่งอาจจะป็นน้ำหรือน้ำเกลือ ทำให้ตัวกลางเย็นลงเสียก่อนแล้วจึงนำตัวกลางนี้ไปหมุนเวียนทำความเย็นให้แก่อากาศที่จะถูกนำไปใช้อีกทอดหนึ่ง

หลังจากเลือกระบบของการทำความเย็นเรียบร้อยแล้วต่อมาต้องนึกถึงระบบการส่งจ่ายอากาศไปยังบริเวณที่จะทำความเย็นต่อไป การติดตั้งระบบส่งจ่ายอากาศไปยังบริเวณนี้มีความสำคัญมาก มีผลต่อการปรับอากาศในสถานที่ที่ต้องการเป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น ตัวท่อ(AIR DUCT) ที่เราต้องส่งอากาศไปนั้นถ้าไม่มีฉนวนหุ้มกันความร้อนจากภายนอกก็จะทำให้ท่ออากาศเย็นภายในท่อร้อนขึ้น ทำให้เราไม่สามารถควบคุมอุณหภูมิของสถานที่ให้เป็นไปตามต้องการได้

หลักการทั่วไปของเครื่องปรับอากาศ

ก่อนที่จะทำความเข้าใจถึงหลักการทำความเย็นนั้น ก็ต้องทราบถึงคุณสมบัติทางธรรมชาติบางประการของของเหลวไว้เสียก่อนว่า ของเหลวที่ความดันสูงจะมีจุดเดือดสูงและที่ความดันต่ำจะมีจุดเดือดต่ำ เรานำคุณสมบัติของของเหลวอันนี้ไปใช้ในการทำเครื่องปรับอากาศ ของเหลวที่ถูกนำไปใช้ในเครื่องปรับอากาศนี้เรียกว่า refrigerent ซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้สารที่ไอน้ำไม่เป็นพิษและไม่ติดไฟ ซึ่งก็นิยมใช้ ฟร็อน (freon) เป็นส่วนมาก

ระบบการทำงานของเครื่องปรับอากาศ

การให้น้ำยาที่มีความดันต่ำลงมาก ๆ ซึ่งที่ความดันต่ำมากนั้นก็มีจุดเดือดต่ำมากด้วยทำให้ของเหลวกลายเป็นไอที่อุณหภูมิต่ำกว่าอุณหภูมิโดยรอบ การกลายเป็นไอของของเหลวน้ำยานี้จะดูดความร้อนจากบริเวณโดยรอบทำให้ส่วนบริเวณนั้นเย็นลง

โดยต่อไปนี้จะแสดงวงจรย่อยๆ และลักษณะการทำงานของเครื่องปรับอากาศ

อุปกรณ์สำคัญในเครื่องปรับอากาศ

- วาล์วลดความดัน (EXPANSION VALVE)
- ขดท่อทำความเย็น (EVAPORATOR)
- เครื่องอัดความดัน (COMPRESSOR)
- ขดท่อระบายความร้อน (CONDENSER)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระบบปรับอากาศที่พบเห็นได้ในเมืองไทยทุกวันนี้ คือ

- 1.ระบบแบบแยกส่วนที่เรียกกันสั้นๆ ว่า “สปลิท” (Split System)
- 2.ระบบแบบศูนย์รวมที่เรียกกันว่า “ชิลเลอร์” (Chilled Water System)
- 3.ระบบแบบหน้าต่างที่ใช้ แอร์หน้าต่าง (เขาเรียกกันอย่างนี้มานานแล้ว ถึงจะติดที่กำแพงก็เรียกว่าแอร์หน้าต่างเหมือนกัน)

เครื่องปรับอากาศแบบแยกส่วน

สปลิท แปลตรงตัว “สปลิท” แปลว่าแยก แอร์สปลิท คือแอร์ที่เขาแยกอุปกรณ์สำคัญ 2 ส่วน ออกจากกัน คือแยกเอาส่วนระบายความร้อน ออกจากส่วนที่ให้ความเย็น

เหตุผลที่ต้องแยก 2 ส่วนนี้ออกจากกัน เพราะส่วนระบายความร้อนมีเครื่องที่เรียกว่า “คอมเพรสเซอร์” เป็นตัวที่ส่งเสียงดัง ส่วนที่ระบายความร้อน ภาษาช่างเรียกว่า “คอนเดนซิ่งยูนิต” (condensing unit) ส่วนที่ให้ความเย็น ภาษาช่างเรียกว่า “แฟนคอยล์ ยูนิต” (fan coil unit) คำนี้มักจะใช้กับเครื่องขนาดเล็ก หรือ “แอร์แฮนดีลิ่ง ยูนิต” (air handling unit) คำนี้มักจะใช้กับเครื่องโต หน่อย เช่น แบบที่ใช้ประกอบกับท่อลม

ส่วนประกอบระบบ “สปลิท” เครื่องเล็ก

(ก) เครื่องระบายความร้อน หรือคอนเดนซิ่งยูนิต เพื่อความสะดวกในการออกแบบ ตารางที่ 1 ได้รวบรวมขนาดเครื่องโดย “ประมาณ”

ตารางที่ 1

ความเย็น (ตัน)	ขนาดเครื่อง (เมตร) กว้าง x ยาว x สูง
1	0.5 x 0.5 x 0.5
2	0.6 x 0.6 x 0.6
3	0.7 x 0.7 x 0.8

เครื่องจะต้องตั้งในบริเวณที่ระบายความร้อนได้ไม่ควรให้ด้านใดใกล้ผนังน้อยกว่า 0.3 เมตร

(ข) เครื่องให้ความเย็นหรือแฟนคอยล์ยูนิตก็เช่นเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการออกแบบ ตารางที่ 2 เป็นขนาดของเครื่องโดย “ประมาณ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2

ความเย็น (ตัน)	ขนาดเครื่อง (เมตร) หน้า x ยาว x สูง
1	0.25 x 1.3 x 0.6
2	0.25 x 1.6 x 0.6
3	0.25 x 2.2 x 0.6

จะเห็นว่าลมมี 2 ส่วน คือ ลมส่ง กับลมกลับ ลมกลับคือลมที่เครื่องดูดเข้ามา ทำให้เย็นแล้วเป่าออกไป ระดับถาดรองน้ำของเครื่อง (ประมาณ 1/3 - ๒ จากฐานเครื่อง) จะต้องสูงกว่าระดับน้ำทิ้งของอาคาร (เมื่อไว้สำหรับให้น้ำทิ้งของเครื่องไหลออกได้สะดวก)

(ค) ท่อน้ำยา ท่อร้อยสายไฟ เส้นผ่าศูนย์กลางรวม ดูได้จากตารางที่ 3

ตารางที่ 3

ความเย็น ตัน	เส้นผ่าศูนย์กลางรวมของท่อน้ำยา + ท่อสายไฟ
1 - 2	2"
3 - 4	3"

(ง) สายไฟเมนเลี้ยงเครื่อง ต่อมาจากสวิทช์ไฟฟ้า เช่น สวิทช์ตัดตอนอัตโนมัติ หรือ เซฟตี้สวิทช์อยู่ในลักษณะของสายไฟร้อยอยู่ในท่อ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ พ"-1'

(จ) ท่อน้ำทิ้งต่อไปลงน้ำทิ้งของอาคารที่ใกล้ที่สุดเป็นที่พี.วี.ซี.ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3/4 -1" ท่อน้ำทิ้งไม่ควรเดินหึ่งงอไปมา

หมายเหตุ ท่อน้ำทิ้ง ท่อสายไฟเมนเลี้ยงเครื่องฝังในผนังหรือพื้นของอาคาร (เตรียมไว้ตั้งแต่ตอนก่อสร้าง) ได้ ทำให้ไม่ดูเลอะเทอะ แต่ท่อน้ำยาฝังไม่ดีจะทำให้การซ่อมทีหลังทำลำบาก

ส่วนประกอบของระบบ "สปลิท" เครื่องใหญ่

"สปลิทเครื่องใหญ่" ส่วน ก-๑ เหมือนกับสปลิทเครื่องเล็ก

ตารางเพิ่มเติมมีดังนี้

(ก) - ขนาดของเครื่องระบายความร้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4

ความเย็น (ตัน)	ขนาดเครื่อง (เมตร) กว้าง x ยาว x สูง
4	0.7 x 0.7 x 0.8
5 - 6	0.8 x 1.5 x 0.7
7 - 8	1 x 1.5 x 1
10	1.2 x 2.1 x 1
15	1.2 x 2.7 x 1
20	1.6 x 3 x 1

ข)- ขนาดประมาณของเครื่องส่งลม

ตารางที่ 5

ความเย็น (ตัน)	ขนาดเครื่อง (เมตร) กว้าง x ยาว x สูง
4	0.5 x 0.5 x 1.1
5-6	0.6 x 0.6 x 1.1
7-8	0.7 x 1.2 x 1.3
10	0.7 x 1.5 x 1.4
15	0.8 x 1.7 x 1.6
20	0.8 x 2.3 x 1.6

(ค) -ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางรวมโดยประมาณของท่อน้ำยาและท่อร้อยสายไฟ (สำหรับสปลิทเครื่องใหญ่ ถ้าเป็นไปได้ควรเจาะรูชุดท่อน้ำยากับท่อสายไฟแยกกันจะทำให้ท่อเดินสวยกว่า)

ตารางที่ 6

ความเย็น (ตัน)	เส้นผ่าศูนย์กลางรวมของท่อน้ำยา+ท่อสายไฟ	เส้นผ่าศูนย์กลางของชุดท่อน้ำยา
5-6	3 ฟุต	2 ฟุต
7-10	3 ฟุต	3 ฟุต
15-20	4 ฟุต	3 ฟุต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(ง) -ขนาดท่อร้อยสายไฟเมนเลี้ยงเครื่อง เส้นศูนย์กลาง 1 นิ้ว - 1 1/2 นิ้ว

(จ) - ท่อน้ำทิ้งเหมือนเดิม

(ฉ) - ท่อลมลักษณะเป็นท่อสังกะสี หุ้มใยแก้วมีฉนวนนิยมนประทับหลัง ขนาดของท่อลมประมาณตันละ 0.05 ตารางเมตร อันนี้สำหรับท่อลมส่ง ในกรณีที่ต้องต่อลมกลับด้วยขนาดท่อลมกลับจะประมาณพอๆ กัน

จะทราบได้อย่างไรว่าจะต้องใช้แอร์กี่ตัน

ขนาดความเย็นของเครื่อง จะอยู่ในช่วง 10-20 ตาราง เมตรต่อตัน สำหรับสำนักงานธรรมดา คนพอดีๆ แดดเข้าไม่มาก จะประมาณ 15 ตารางเมตรต่อตัน

เครื่องปรับอากาศแบบศูนย์รวม (CENTRAL SYSTEM)

เครื่องปรับอากาศแบบนี้มีขนาดใหญ่มากใช้สำหรับสำนักงานหรืออาคารใหญ่ๆ ส่วนประกอบต่างๆแต่จะอย่างจะตั้งอยู่โดดๆและมีที่ต่อถึงกันและอากาศที่ใช้ในการนำความเย็นจะถูกส่งออกทางท่อไปยังส่วนต่างๆของสถานที่ตามระบบที่ส่งจ่าย การปรับอากาศด้วยระบบчилเลอร์ (WATER COOLED CHILLED WATER SYSTEM)

ระบบการทำงาน แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. ส่วนที่ทำหน้าที่ทำความเย็น COMPRESSOR จะอัดน้ำยาทำให้ CONDENSER COIL มีความดันสูงกลั่นตัวเป็นหยดน้ำ โดยมี CONDENSER TUBE ซึ่งได้รับน้ำจาก COOLING TOWER ผ่าน PUMP อัดเข้ามาเป็นตัวระบายความร้อนให้น้ำยาใน CONDENSER COIL เย็นลง แล้วส่งน้ำกลับไปยัง COOLING TOWER อีกทีหนึ่งเป็นน้ำยาใน CONDENSER COIL กลั่นเป็นหยดน้ำส่งต่อไปยัง FILTER DRICK (ทำหน้าที่กรองไอที่เหลือค้างให้เป็นหยดน้ำเพิ่มขึ้นพร้อมกับฝุ่นละอองที่ผสมน้ำอยู่ในน้ำยา) ผ่าน EXPANSION VALVE มายัง COOLER TUBE ในส่วนนี้น้ำยาจะรับความร้อนมาจาก EVAPORATOR COIL แล้วกลับไปยัง COMPRESSOR อีกที
2. เป็นส่วนที่ต่อไปยังห้องต่างๆโดยน้ำที่เย็น (อุณหภูมิ 45 องศาฟาเรนไฮต์) จะผ่านวาล์วออกจาก COOLER TUBE ไหลไปตามท่อที่มีฉนวนหุ้ม เพื่อไม่ให้ความเย็นสูญเสียไปในขณะเดินทางไปยังห้องต่างๆซึ่งจะมี FAN COIL อยู่ประจำแต่ละห้อง น้ำจะผ่านเข้าไปและส่งผ่านความเย็นออกสู่ห้องและรับความร้อนจากภายในห้อง ทำให้อุณหภูมิของน้ำภายในสูงขึ้น ผ่านกลับมายัง COOLER TUBE อีกทีโดยมี PUMP ดูดกลับและในแต่ละจุดจะมี THERMO STAT ควบคุมปริมาณน้ำที่จะผ่าน FAN COIL (ควบคุมอุณหภูมิ)

การติดตั้งเครื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จัดให้มีห้องโดยเฉพาะและตั้งอยู่ประมาณส่วนกลางของอาคาร ห้องที่ใช้ระบบปรับอากาศต้องมีปริมาณที่เหมาะสม ไม่ควรมีที่ว่างมากเกินไปเกินความต้องการเพื่อความประหยัดและสะดวกในการจ่ายไปยังส่วนต่างๆของอาคารอีกด้วย ระบบการถ่ายเทอากาศในห้อง ลมเย็นจะไปตาม SUPPLY AIR DUCT และไปช่วยระบายความร้อนภายในห้องและอากาศเสียกับลมเย็นจะถูกดูดกลับมาจาก AIR RETURN DUCT และที่นั่นจะมี FILTER กรองอากาศเสียลงปล่อยแต่ลมเย็นประมาณ 75%ผสมกับอากาศบริสุทธิ์จากภายนอกอีก 25% และผ่านไปยังความเย็นที่เกิดจากน้ำกลายเป็นลมเย็นต่อไป

DUAL DUCT คือ ส่วนสำหรับไอร้อนและไอเย็น ท่อคู่ซึ่ง ATTENUATOR UNIT ซึ่งไอร้อนและไอเย็นผสมกันใน ATTENUATOR และนำกลับไปยังเนื้อที่ที่ต้องการ

DIFFUSION เป็นสิ่งจำเป็นมาก เรื่อง AIR CONDITIONING ถ้าการกระจายไม่ดีก็จะเป็นผล แม้ระยะของ AIR-CONDITIONING จะมีเพียงใด

ระบบซิลเลอร์อาศัยการทำน้ำให้เย็นก่อน แล้วจึงส่งน้ำนี้ไปเข้าเครื่องเป่าลมเป่าลมให้ผ่านน้ำเย็นก็จะได้ลมเย็น เครื่องเป่าลมเรียกแบบเดิม คืออาจจะเรียกว่า แฟนคอยล์ยูนิต หรือ แอร์แฮนด์ลิ่งยูนิต ระบบการทำงานง่าย คือ มีเครื่องทำน้ำเย็นเก็บในห้องเครื่อง (อาจเป็นที่ใต้ถุนตึก) แล้วต่อท่อน้ำเย็นจากห้องเครื่องไปยังเครื่องเป่าลม (ตั้งตามชั้นต่างๆ ของตึก) มีห้องเครื่องเป่าลมเย็น อาจมีท่อลมต่อจากเครื่องเป่าลมแจกจ่ายตามจุดต่างๆ

เครื่องระบายความร้อนของ“สปลิท”โดยมากเป็นชนิดที่ระบายความร้อนด้วยอากาศ เครื่องระบายความร้อนของ “ซิลเลอร์” ถ้าเป็นเครื่องใหญ่หลายร้อยตันจะระบายความร้อนด้วยน้ำ ถ้าเครื่องเล็กกว่านั้นจะระบายด้วยอากาศ เครื่องระบายความร้อนโดยมากจะประกอบเป็นเครื่องเดียวกับเครื่องทำน้ำเย็น เมื่อติดตั้งมักจะตั้งลักษณะคล้ายๆ กับเครื่องระบายความร้อนของ “สปลิท” เพียงแต่ต่อท่อที่ต่อไปยังเครื่องเป่าลม เปลี่ยนจากท่อน้ำยาในระบบสปลิท มาเป็นท่อน้ำเย็นเท่านั้นเอง และท่อจะยาวเท่าไรก็ได้

แต่ข้อพึงสังวรณ คือ ระบบ“ซิลเลอร์” มีราคาแพง มักใช้กับอาคารขนาดใหญ่ทั้งหลังที่ต้องใช้เครื่องปรับอากาศเป็น 100 ตันขึ้นไป เพราะฉะนั้นระบบนี้จึงไม่เหมาะกับโครงการขนาดเล็กอย่าง “สำนักงานพักอาศัย” (ในที่นี้จะกล่าวถึงระบบนี้เพียงสังเขปเท่านั้น)

เปรียบเทียบสปลิทกับซิลเลอร์

สปลิทมีข้อเสียซิลเลอร์จึงเข้ามามีบทบาทเอามากๆกับตึกใหญ่ๆ ข้อดีและเสียของสปลิทคือ

ข้อดี	ข้อเสีย
1. มีหลายขนาดตั้งแต่ขนาดเล็กไปจนขนาดใหญ่	1. ระยะห่างระหว่าง คอนเดนซิ่งยูนิท กับ แอร์แฮนด์ลิ่งยูนิทถ้ามากนั้ก (ขนาดเกิน 15 เมตร) ประสิทธิภาพของเครื่องจะเลว
2. เครื่องเดินเงียบเพราะอุปกรณ์บางส่วน อยู่ภายนอกตัวอาคาร	2. เมื่อระยะห่างมากนั้กไม่ได้ คอนเดนซิ่งยูนิทจะต้องอยู่ใกล้กับแอร์แฮนด์ลิ่งยูนิท ทำให้การจัดเตรียมสถานที่ยุ่งยาก
3. หน่วยทำความเย็นสามารถออกแบบให้ สวยงามเป็นอุปกรณ์ตกแต่งภายในได้	3. อาคารที่ ต้องการความสวยงาม จะไม่ได้สิ่งที่ต้องการ เพราะเครื่องคอนเดนซิ่ง ตั้งอยู่ตามกันสาด หลังคา ฟ้าตบาท
	4. ประยุกต์ให้เข้ากับงานเฉพาะบางอย่าง ไม่ได้
	5. มีท่อน้ำยาต่อระหว่างหน่วยทำความเย็นกับหน่วยระบายความร้อน ทำให้ต้องเจาะผนังอาคาร
	6. การกระจายอากาศไม่ทั่วถึงกัน

ข้อดีและข้อเสียของระบบซิลเลอร์

ข้อดี	ข้อเสีย
1. มีขนาดใหญ่เหมาะกับอาคารขนาดใหญ่	1. ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการติดตั้งสูงมาก
2. ไม่มีเสียงดังรบกวน	2. มีความร้อนแทรกซึมเข้าไปตามท่อส่ง
3. มีท่ออากาศทั่วถึงไปทั้งอาคารทำให้การกระจายอากาศเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ	อากาศได้ ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถควบคุมความเย็นได้ตลอดทั้ง
อาคาร

3. อาคารที่ติดตั้งเครื่องนี้ต้องมีการออกแบบเป็นพิเศษสำหรับการเดินท่อต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.4 ลักษณะรูปแบบและเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

บ้านริมแม่น้ำริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาจะเป็นตัวอย่างที่ดีที่สุด บ้านที่ยังคงอาคารแบบทรงไทยยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก บ้านแบบนี้มีหลังคาทรงแหลมจั่วสามเหลี่ยมเพื่อป้องกันฝน พื้นบ้านยกสูงเพราะริมแม่น้ำเป็นที่ลุ่ม ถ้าพื้นบ้านต่ำอาจมีน้ำท่วมถึงได้ จึงจำเป็นต้องใช้เสาสูงในการปลูกสร้าง เรือน ตัวเรือนเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีห้องประมาณ 3 ห้อง ชานในยกพื้นสูงระดับเดียวกับห้อง ใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน รับประทานอาหารและรับแขก

ถัดจากพื้นชานในระดับต่ำลงมาเป็นชานนอกเปิดโล่งรับแสงแดด มักจะมีโถ่งน้ำหรือถังสี่เหลี่ยมสำหรับเก็บน้ำไว้ ต้นไม้ปลูกใส่กระถางจัดวางเรียงลำดับอย่างมีระเบียบ บางบ้านยังมีอ่างแก้วหรือตุ๊กกระจกสำหรับเลี้ยงปลาสวยงามไว้ดูเล่น นอกชานนี้ใช้ตากผ้าหรือผึ่งสิ่งของให้แห้ง ตอนเย็นหรือตอนกลางคืนใช้เป็นที่นั่งเล่น

แต่ละบ้านจะมีทำน้ำ ที่ริมท่าจะมีม้านั่งยาวสำหรับนั่งเล่น มีบันไดลงสู่เบื้องล่างโดยทำน้ำมีสำหรับซักผ้าด้วย ล้างภาชนะต่างๆ และสำหรับลงอาบน้ำในแม่น้ำ ในน้ำหน้าบ้านจะมีไม้ไผ่ปักหรือกั้นเป็นแนวเพื่อกันไม่ให้ผักตบชวาเข้ามาถึงฝั่ง เพื่อใช้น้ำได้สะดวกและเพื่อกันดินพังเมื่อน้ำซัดเข้าฝั่ง

ศาลพระภูมิในรูปแบบต่างๆมีทั้งขนาดเล็กขนาดใหญ่ ส่วนมากเป็นศาลปูนปั้นสร้างไว้บนเสาบานที่ด้านซ้ายหรือด้านขวาของบ้านตามความเหมาะสมเพื่อเป็นศิริมงคลแก่บ้าน

การวางผังของชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจะเป็นไปในลักษณะของเมื่อขึ้นจากทำน้ำจะเป็นลานเอนกประสงค์ต่อมาจึงเป็นตัวอาคารและเป็นพื้นที่ทำมาหากิน

7.5 ลักษณะการออกแบบเพื่อการประหยัดพลังงาน

แนวทางการประหยัดพลังงานภายในอาคารโครงการนั้น เนื่องจากอาคารโครงการเป็นโครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นโครงการที่เน้นในเรื่องวัฒนธรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่ถ่ายทอดรุ่นต่อรุ่นมาสู่เรา ดังนั้นแนวความคิดบางข้อที่เป็นประโยชน์น่าจะสามารถนำมาใช้ได้เช่นแนวทางการประหยัดพลังงานของสถาปัตยกรรมไทยสมัยก่อน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดโล่ง การไม่ใช้เครื่องปรับอากาศ การยื่นชายคาที่ค่อนข้างมาก หากพิจารณาสถาปัตยกรรมในอดีตของเมืองไทยจะพบว่าบ้านไทยเป็นสถาปัตยกรรมที่เกิดจากการปรับตัวเข้าหาสิ่งแวดล้อม (อรศิริ ปาณินท์, 2539) โดยเฉพาะในเวลาที่พักสภาพแวดล้อมยังเอื้ออำนวยต่อการอยู่อาศัยซึ่งสภาพบริเวณโครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยายังมีสภาพอย่างที่แต่ก่อนมีอยู่ไม่น้อย การประหยัดพลังงานจึงเกิดขึ้นจากแนวความคิดต่างๆเช่น

- การเชื่อมเรือนต่างได้ด้วยลานบ้าน ซึ่งเป็นลักษณะภายนอกซึ่งลมสามารถพัดเข้ามาระบายความร้อนให้แก่หมู่เรือนต่างๆทำให้ลดความร้อนลงไป ไม่ต้องเปลืองค่าเครื่องปรับอากาศ อีกทั้งยังเป็นการนำแสงธรรมชาติเข้ามาสู่อาคารได้ง่ายมากขึ้นทำให้อาคารไม่ต้องเปลืองกับค่าไฟฟ้ามากมายนัก
- การมีหลังคาสูงช่วยลดความร้อนที่แผ่ลงมาจากหลังคาสู่ตัวเรือน
- การยกพื้นใต้ถุนสูง แนวความคิดในการสร้างความสบายด้วยการใช้อิทธิพลของความเย็นของดิน มีตัวบ้านเป็นเครื่องสกัดความร้อนจากด้านบนและมีต้นไม้โดยรอบ ทำให้คนที่อยู่ใต้ถุนรู้สึกเย็น²

² ดร. สุนทร บุญญาธิการ, เทคนิคการออกแบบบ้านประหยัดพลังงานเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.6 สรุปอิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบ

อิทธิพลที่มีผลต่อการออกแบบนั้นจะเป็นปัจจัยที่ช่วยนำไปใช้ในการออกแบบซึ่งมีปัจจัยด้านต่างๆมากมายซึ่งพอจะเรียบเรียงมาได้ดังต่อไปนี้

- ปัญหาทางกายภาพริมแม่น้ำเจ้าพระยา

ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา โดยการออกแบบบนพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาก่อนอื่นเราต้องรู้จักพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเสียก่อนเวลามีปัญหาอะไรบ้าง เช่น ปัญหาน้ำท่วมที่กำลังเป็นปัญหาใหญ่ในขณะนี้ ซึ่งถ้าจะมองดูแล้วชาวบ้านซึ่งอยู่บ้านลักษณะธรรมดา ยกได้สูงตามแบบไทยเดิม ไม่เห็นมีใครเดือดร้อน ซึ่งนั่นแหละเป็นเพราะเขาได้ศึกษาและเรียนรู้ที่จะอยู่ในพื้นที่ที่เขาได้อยู่ร่วมกับธรรมชาตินั้นมานานตั้งแต่บรรพบุรุษ ดังนั้น การที่เราจะออกแบบสถาปัตยกรรมบนที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจึงต้องศึกษาถึงปัญหาต่างๆ โดยปัญหาหลักๆคงเป็นปัญหาเกี่ยวกับน้ำท่วมและน้ำเสียซึ่งเป็นปัญหาที่พบเห็นกันได้ทุกปี

- รายละเอียดของโครงการ

ส่วนรายละเอียดของโครงการ จะต้องศึกษาเพื่อรู้ว่าแต่ละส่วนของโครงการมีลักษณะอะไรเป็นพิเศษ ต้องการอะไรบ้าง ถ้าเราไม่รู้จักลักษณะของแต่ละส่วนการดำเนินงานแล้ว การออกแบบคงจะประสบความสำเร็จล้มเหลว โดยในรายละเอียดโครงการจะเน้นในเรื่องระบบการจัดการในแต่ละส่วนของส่วนดำเนินงานเช่น ส่วนบริหารใช้ระบบการทำงานอย่างไร จัดแบบใด

- งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

งานระบบที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เป็นส่วนที่สำคัญไม่แพ้รายละเอียดของโครงการโดยงานระบบจะเป็นส่วนเติมเต็มให้ส่วนดำเนินงานสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกว่าแต่ละส่วนจะใช้งานระบบแบบใดนั้นจึงต้องมีการศึกษาและเลือกระบบที่เหมาะสมที่สุดและนำมาใช้

- กฎหมายและเทศบัญญัติที่มีผลต่อการออกแบบโครงการ

กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์ของสังคมที่ต้องปฏิบัติตาม เป็นส่วนที่กำหนดกฎระเบียบของสังคม ดังนั้นงานสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากจึงต้องเคารพต่อกฎของสังคมด้วย โดยในแต่ละสังคมจะมีกฎของสังคมเอง และมีบางส่วนที่ร่วมกัน ซึ่งเราต้องปฏิบัติตามทั้ง 2 ส่วน โดยกฎหมายควบคุมอาคารเป็นกฎหมายที่เราต้องทราบอยู่แล้วในการออกแบบทุกโครงการ ในส่วนของศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาจะมีกฎกระทรวง ฉบับที่ 396 (พ.ศ. 2542) ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 เข้ามาใช้ด้วย อีกทั้งกฎหมายการล่งน้ำลำน้ำด้วย

- ลักษณะรูปแบบและเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลักษณะการออกแบบเพื่อการประหยัดพลังงาน

ลักษณะรูปแบบและเอกลักษณ์สถาปัตยกรรมบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่งที่บรรพบุรุษได้สืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น ซึ่งเป็นส่วนที่ได้รับการคัดสรรจากกระบวนการทางสังคมต่างๆแล้วว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสม แต่จะต้องดูจากวัตถุประสงค์ด้วยไม่ใช่ตามรูปแบบของเก่าไปทุกอย่าง เพราะในเรื่องเวลา ปัจจุบันไม่ใช่สมัยก่อนแล้วเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้นทำให้เรามีความสามารถกว้างขวางขึ้น มีอาจารย์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “ถ้าคนสมัยก่อนมีเทคโนโลยีอย่างเรา เขาจะทำอย่างเก่านั้นไหม” ซึ่งเราไม่สามารถบอกได้ว่าอาจารย์ท่านนั้นพูดถูกหรือไม่ แต่ถ้าเรารู้วัตถุประสงค์ของผู้สร้างแล้วเรารู้อะไรมากขึ้น และเข้าใจสิ่งเหล่านั้นได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 8

สรุปผลงานการออกแบบ

8.1 แนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิดในการออกแบบ

ให้ความสำคัญกับ แม่น้ำเจ้าพระยา และตอรับพื้นที่ ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

แนวความคิดทางสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรมภายใน

รูปแบบทางสถาปัตยกรรมเน้นรูปแบบร่วมสมัยที่ร่วมไปกับลักษณะสถาปัตยกรรมไทยและความเรียบง่าย ลดทอนรายละเอียดใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมภายในที่เรียบง่าย มีลักษณะร่วมกับรูปทรงภายนอก ไม่ตัดขาดกับภายนอก

แนวความคิดในการออกแบบงานโครงสร้างและงานระบบ

เลือกใช้งานระบบและงานโครงสร้างที่เรียบง่าย ง่ายต่อการบำรุงรักษา ซ่อมแซม

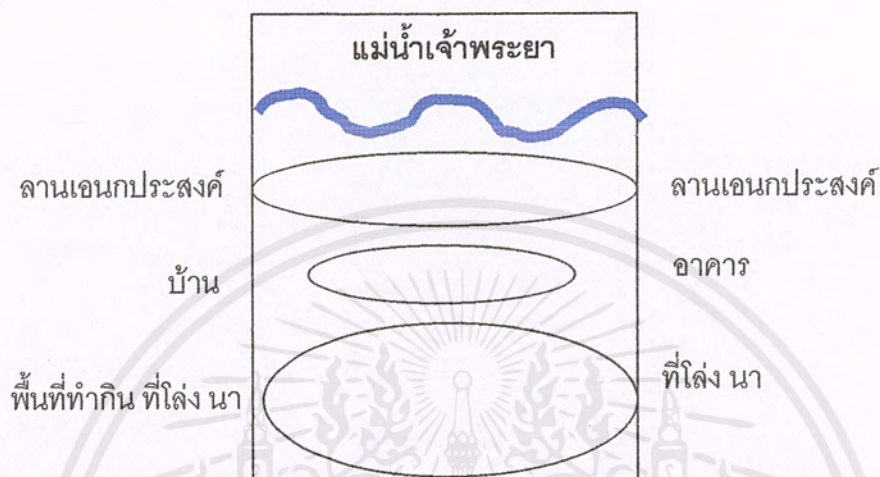
แนวความคิดในการออกแบบภูมิสถาปัตย์

งานภูมิสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นและเน้นส่วนที่ใช้งาน ตลอด

จนใช้เป็นส่วนแสดง

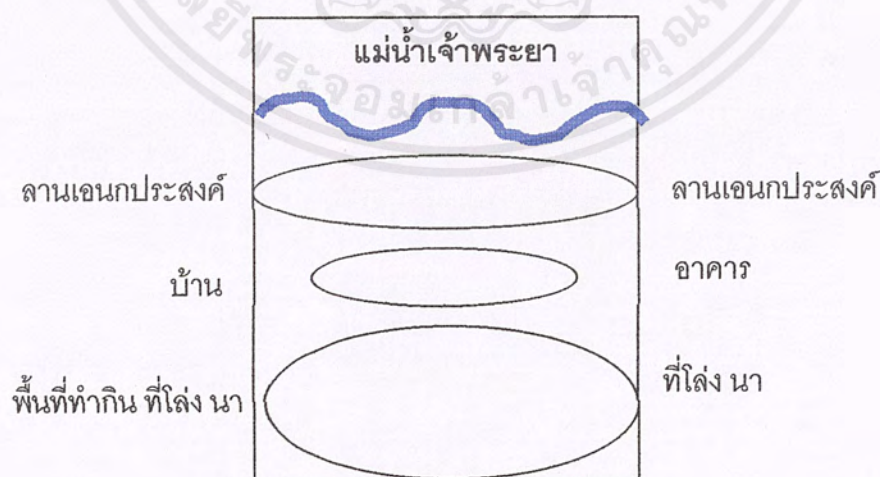
ลักษณะของการวางผัง

การวางผังนำเอาแนวทางการวางผังของกลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งมีรูปแบบการวางผังเรียงลำดับจากริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นลานเอนกประสงค์ บ้าน พื้นที่ทำกินและที่โล่ง โดยนำมาปรับใช้กับโครงการเป็นลานเอนกประสงค์ อาคาร ที่โล่งและนา

ระยะทางและมุมมอง

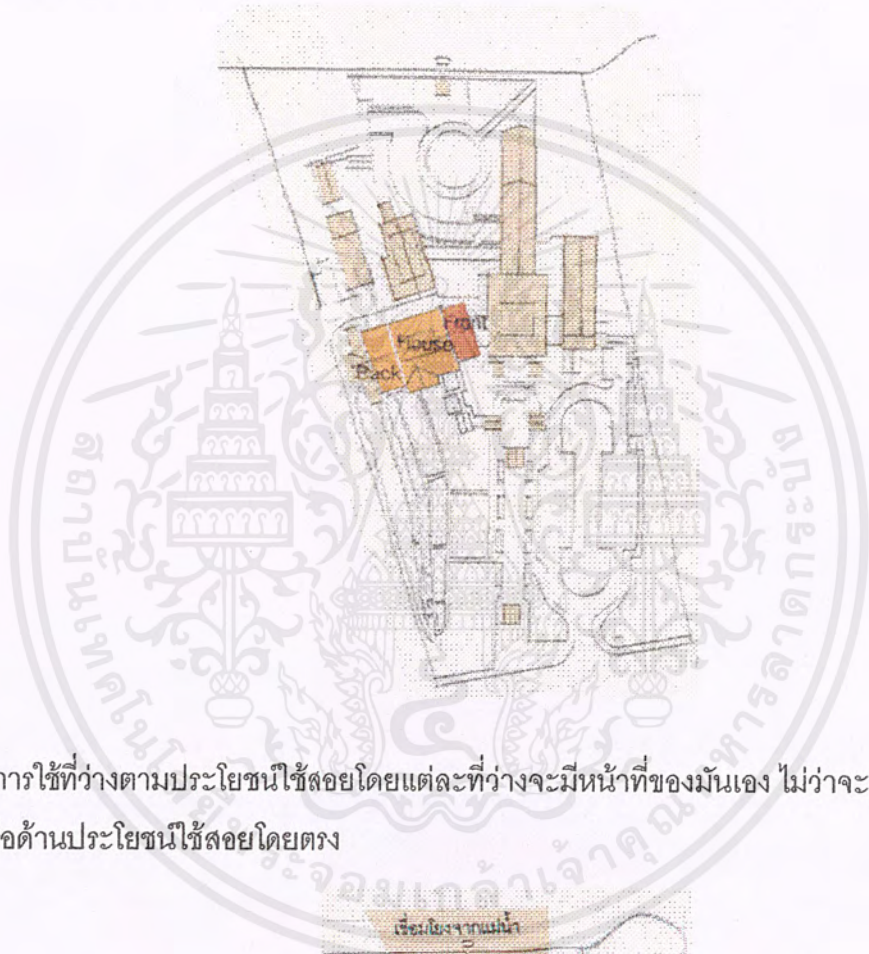
เนื่องจากที่ตั้งโครงการนั้นมีลักษณะแคบและยาว มีด้านสั้นติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา โดยด้านยาวของที่ตั้งโครงการยาวถึง 265 เมตร ซึ่งการเข้าถึงและมองเห็นแม่น้ำเจ้าพระยานั้นไม่สามารถมองเห็นได้จากด้านติดถนน ดังนั้นการออกแบบจึงต้องคำนึงถึงระยะทางนี้ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับการเห็นแม่น้ำเจ้าพระยาและการเข้าถึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

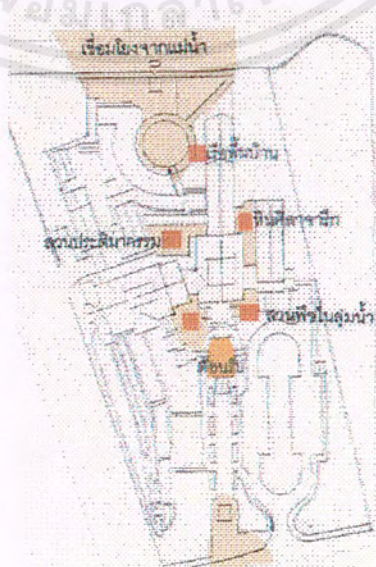
ทิศทางการวางอาคาร

การวางทิศทางของอาคารยึดถือแนวทางการวางอาคารของกลุ่มแม่เจ้าพระยาที่วางตามแนวตะวันตกแบตะวันออก โดยจะมีอาคารโรงละครที่ไม่ได้วางตามแนวทางนี้เนื่องจาก โรงละครแบ่งออกเป็น Front, House, Back โดยลักษณะของ Front ต้องการมุมมองและการเข้าถึงที่ง่าย ดังนั้นการวางอาคารจึงจำเป็นต้องวางขวางเพื่อให้ส่วน Front ได้ทั้งมุมมองเห็นแม่น้ำและการเข้าถึงจากสาธารณะได้สะดวก

ที่ว่าง

การใช้ที่ว่างตามประโยชน์ใช้สอยโดยแต่ละที่ว่างจะมีหน้าที่ของมันเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้สึกหรือด้านประโยชน์ใช้สอยโดยตม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาร่วมกันเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

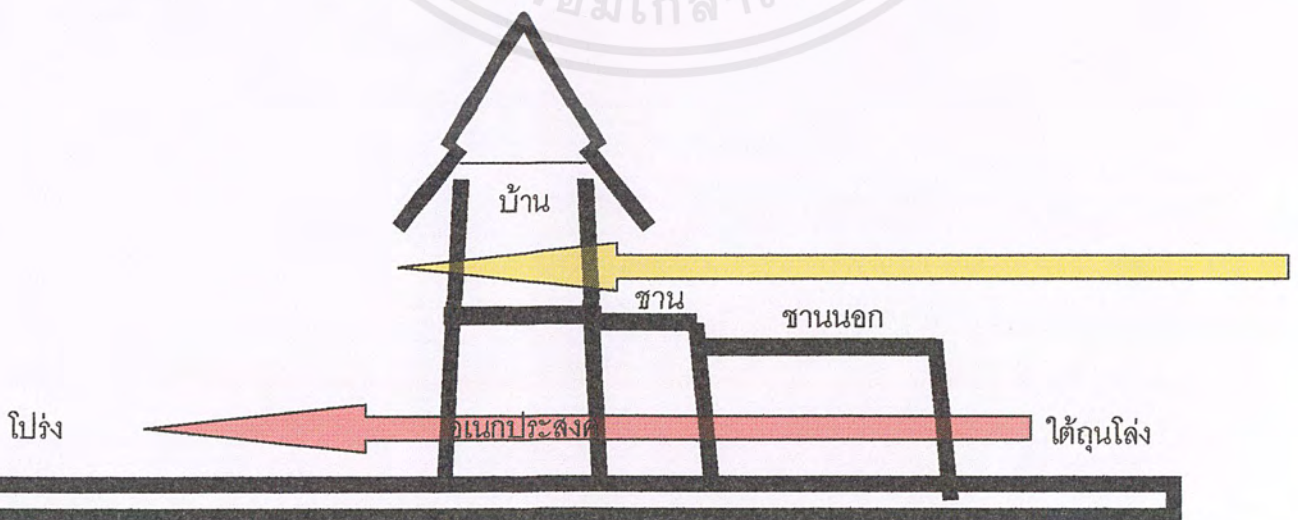
ภูมิสถาปัตยกรรม

จากแนวความคิดงานภูมิสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นและเน้นส่วนที่ใช้งานตลอดจนใช้เป็นส่วนแสดงสามารถแสดงออกได้ โดยแบ่งออกเป็นสวนพืชอาหารสัมพันธ์กับสวนห้องอาหาร พืชอุปกรณ์สัมพันธ์กับสวนเทคนิคซ่อมแซม พืชสมุนไพรสัมพันธ์กับห้องพยาบาล พืชสวนไซโคลงและประดับประดาสัมพันธ์กับทางเข้าออก นาสัมพันธ์กับหมู่บ้านด้านข้างซึ่งมีอาชีพรับจ้างทำนา โดยการแสดงความสัมพันธ์นี้จะเป็นการแสดงอย่างหนึ่งถึงวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

ลักษณะร่วม

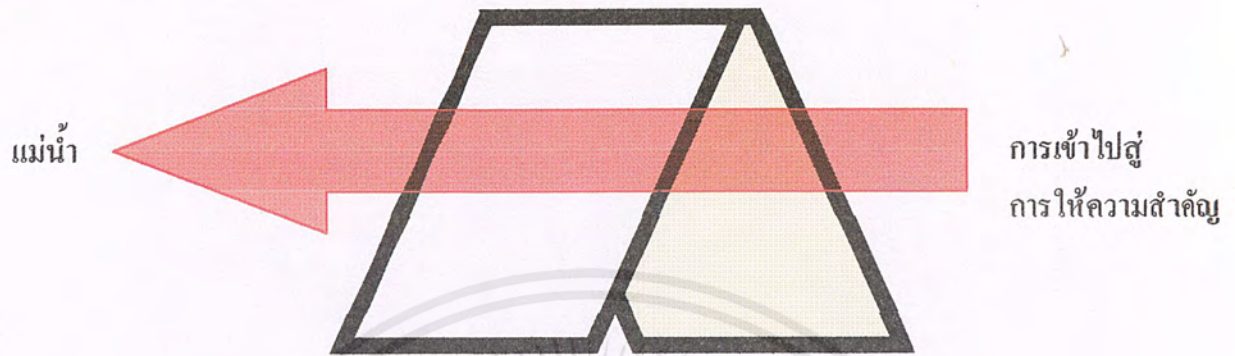
รูปแบบของสถาปัตยกรรมได้นำเอารูปแบบของบ้านไทยยกใต้ถุนสูงและชานและชานนอกมาร้อยเรียงปรับใช้กับโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบ

จากแนวความคิดหลักคือการให้ความสำคัญกับแม่น้ำเจ้าพระยา ดังนั้นรูปแบบจึงนำเอาแนวความคิดนี้มาใช้

วัสดุผิว

แนวความคิดในการเลือกใช้วัสดุที่สามารถตอบสนองต่อแนวความคิดในการออกแบบและสะท้อนถึงบรรยากาศ แสง ความรู้สึกของวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาโดยใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

หลังคา เลือกใช้กระเบื้องดินเผาซึ่งเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่ อีกทั้งแสดงถึงแสงบรรยากาศ ความรู้สึกของวัสดุที่เกิดจากลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา อีกทั้งวัสดุหลังคาสีอ่อนยังสามารถช่วยประหยัดพลังงานได้มากกว่าสีเข้มอีกด้วย

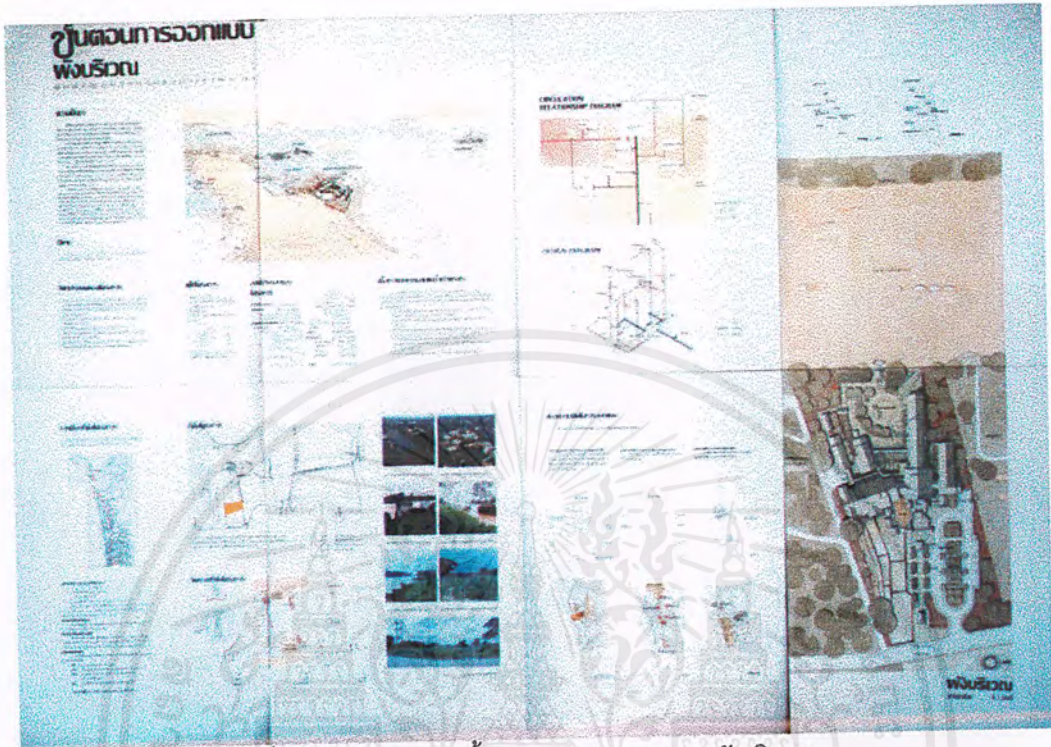
ผนัง เลือกใช้ผนังสีคอนกรีต โดยจากแนวความคิดในเรื่องของความสว่างของลานบ้าน เพราะตัวบ้านเองไม่ได้มีสีแสงเด่นเกินจากสภาพแวดล้อมและแนวความคิดเกี่ยวกับสัจวัสดุ

ประตูหน้าต่าง เลือกใช้กระจกในส่วนที่ต้องการให้โปร่งและเลือกใช้ไม้สีแดงคล้ำ ในส่วนที่ต้องการเปิดได้แต่ทึบ

พื้น เลือกใช้พื้นหินซึ่งคัดขนาดและสีแล้วในส่วนของลานซึ่งอยู่ในระดับต่ำ สามารถซึมน้ำผิวดินได้ ในส่วนของPlatform ใช้พื้นทรายล้างซึ่งใช้สีทรายของแม่น้ำเจ้าพระยา โดยด้านใต้ของPlatform สามารถให้น้ำเข้ามาได้เพื่อไม่เป็นการจำกัดพื้นที่ซึมน้ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

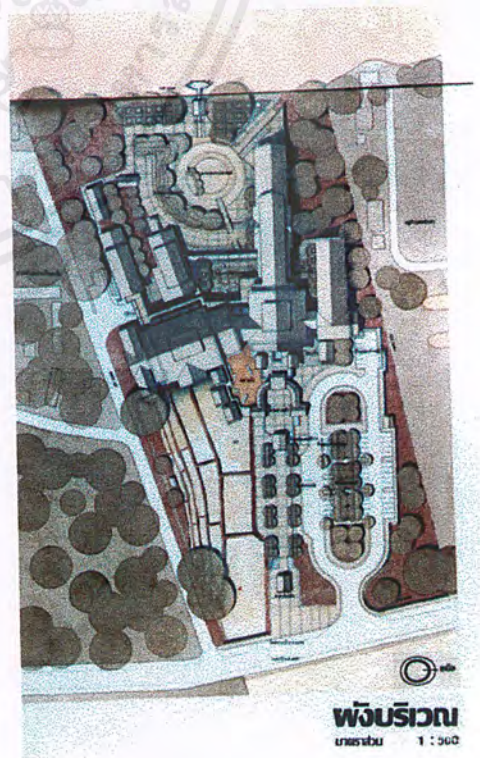
8.2 ผลงานการออกแบบ

ภาพที่ 8.2.1 แสดงผลงานขั้นตอนการออกแบบและผังบริเวณ

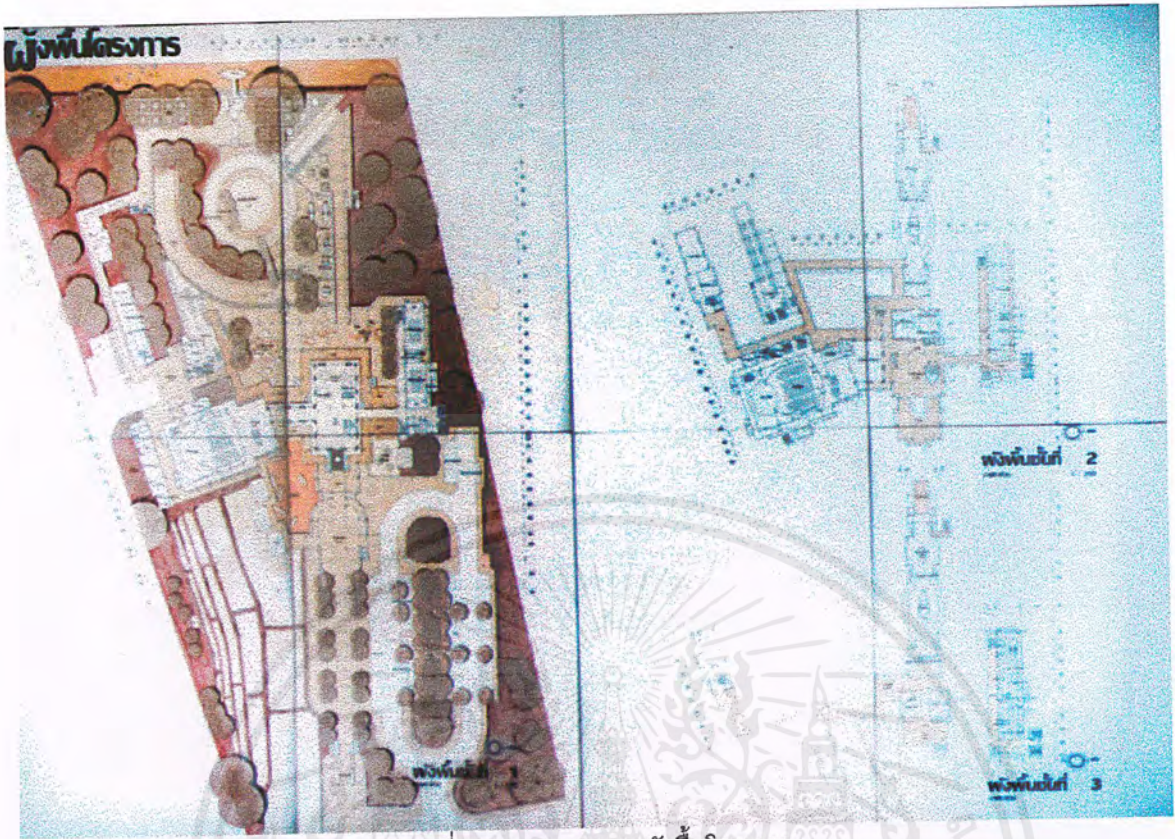

ภาพที่ 8.2.2 แสดงผลงานขั้นตอนการออกแบบ

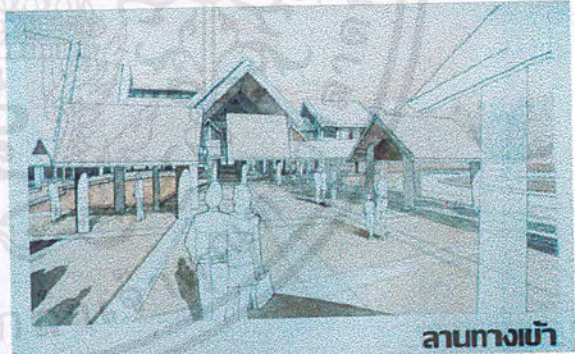

ภาพที่ 8.2.3 แสดงผังบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

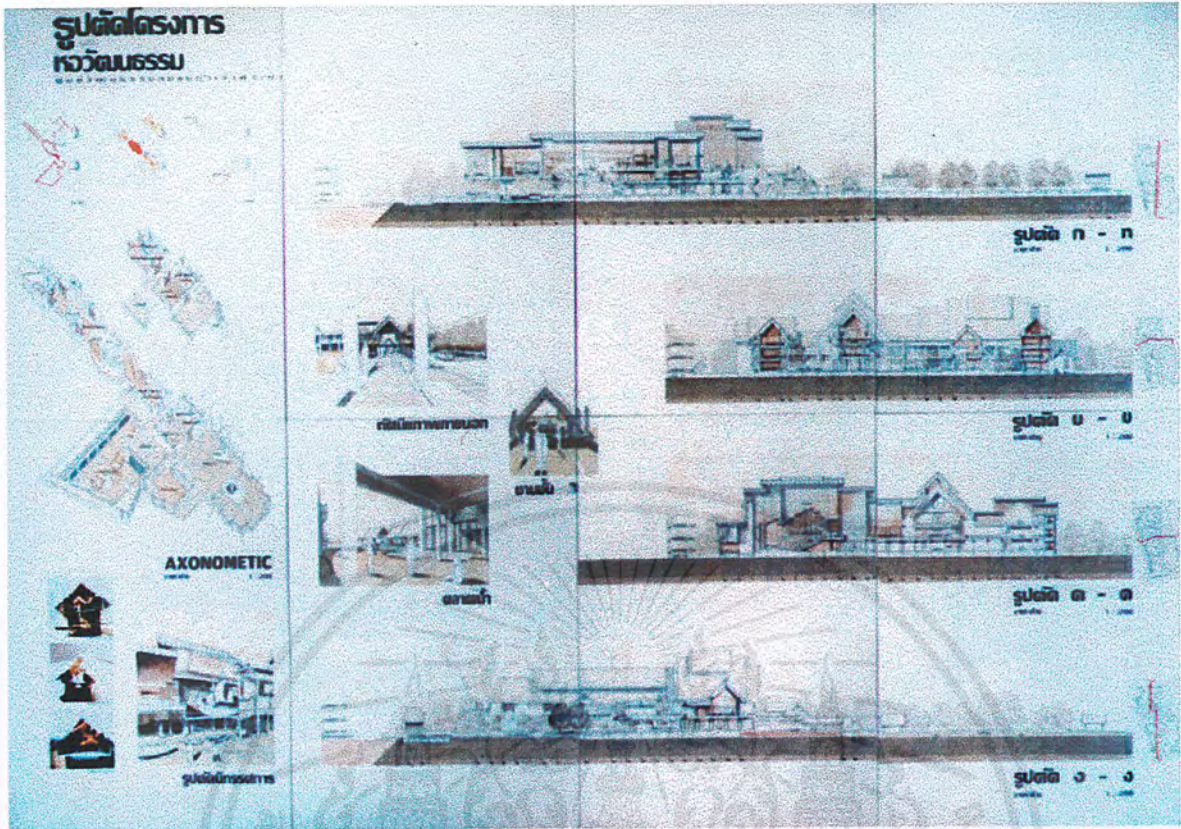
ภาพที่ 8.2.4 แสดงผลงานผังพื้นที่โครงการ

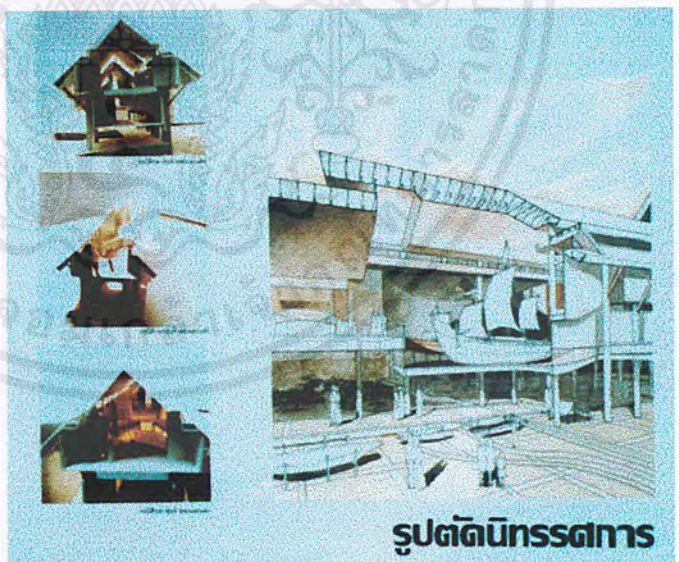
ภาพที่ 8.2.5 แสดงผลงานทัศนียภาพลานทางเข้า

ภาพที่ 8.2.6 แสดงผลงานทัศนียภาพภายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8.2.7 แสดงผลงานรูปตัดโครงการและนิทรรศการ

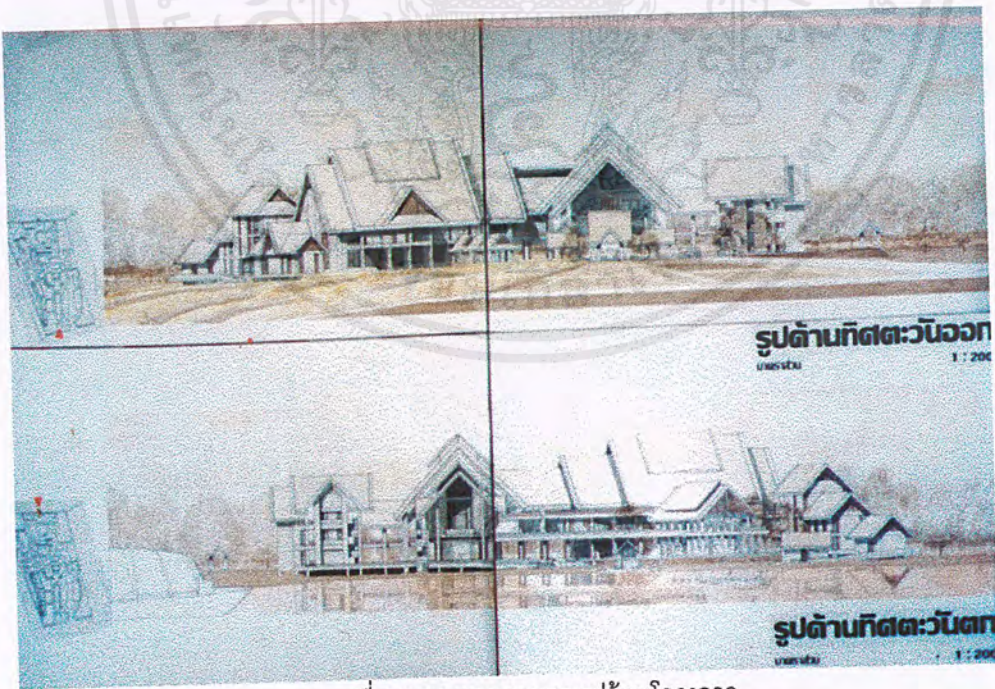
ภาพที่ 8.2.8 แสดงผลงานรูปตัดนิทรรศการ

ภาพที่ 8.2.9 แสดงผลงาน Axonometric ส่วนนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

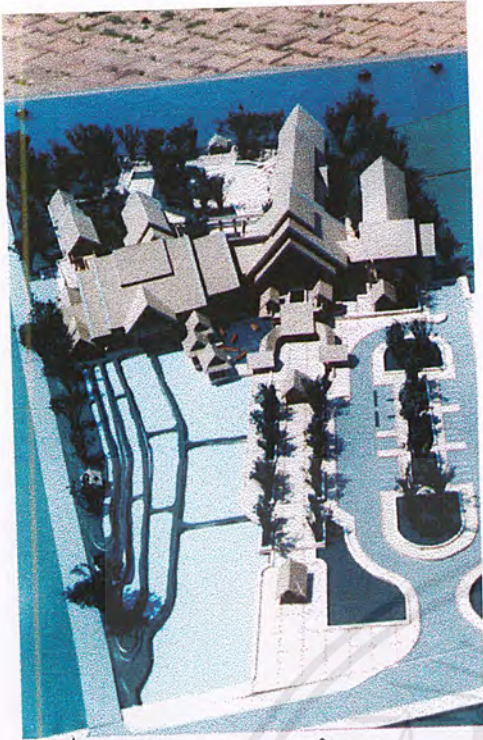

ภาพที่ 8.2.10 แสดงผลงานรูปด้านโครงการและรายละเอียด

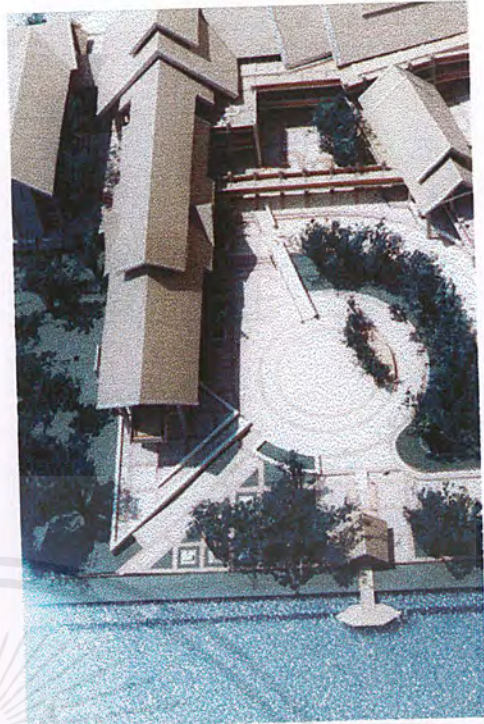

ภาพที่ 8.2.11 แสดงผลงานรูปด้านโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

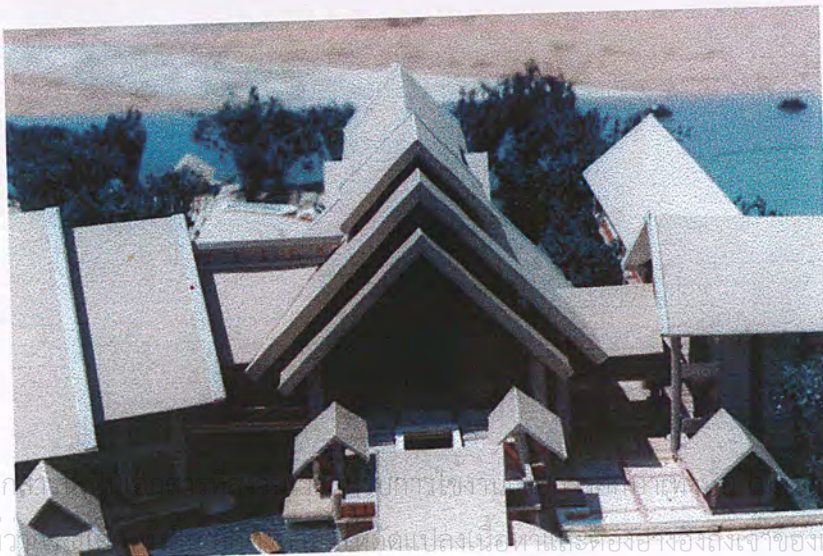
ภาพที่ 8.2.12 แสดงผลงานหุ่นจำลอง

ภาพที่ 8.2.13 แสดงผลงานหุ่นจำลอง

ภาพที่ 8.2.14
แสดงผลงานหุ่นจำลอง

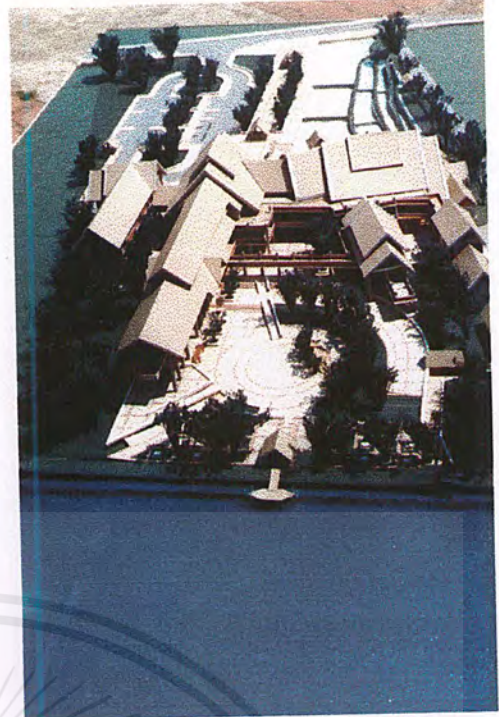

ภาพที่ 8.2.15
แสดงผลงานหุ่นจำลอง

เอก... การ... ภาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว... หมดแปลงเนื้อ... หนึ่งแต่ตยงยังงถึงเจ้าชยังเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 8.2.16 แสดงผลงานหุ่นจำลอง

ภาพที่ 8.2.17 แสดงผลงานหุ่นจำลอง

ภาพที่ 8.2.18
แสดงผลงานหุ่นจำลอง

ภาพที่ 8.2.19
แสดงผลงานหุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อฝ่ายประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย

บทที่ 9

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

โครงการศูนย์วัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นโครงการที่นักศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อเป็นโครงการเสนอแนะซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลและทำการออกแบบพบว่า ในการออกแบบโครงการประเภทนี้ต้องการพื้นที่ที่ค่อนข้างมากและยังต้องการพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ทางวัฒนธรรมซึ่งหาพื้นที่ผืนขนาดใหญ่ค่อนข้างยาก อีกทั้งโครงการลักษณะเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรมจะยากตรงการตีความ การเข้าใจวัฒนธรรม ตรงไหนไม่สามารถหาจุดร่วมสมัยได้ ตรงไหนเราสามารถนำมาประยุกต์ได้ ส่วนนี้แต่ละบุคคลย่อมมีความคิดเห็นแตกต่างกันเพราะจากหนังสือทางวัฒนธรรมเองก็มีการตีความที่ต่างกันไปมากมาย ดังนั้นเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ต้องละเอียดอ่อนมาก ยิ่งถ้าเราจะหาจุดร่วมเพื่อเข้าสู่ความร่วมมือนั้นจะต้องวิเคราะห์ให้ละเอียดยิ่งขึ้น ดังนั้นในการออกแบบขั้นต้นจึงได้เพียงแค่การออกแบบแนวความคิดคร่าวๆที่ต้องนำไปพัฒนาในการออกแบบจริงต่อไป เวลาในการทำวิทยานิพนธ์เพียงเทอมเดียวจึงไม่เพียงพอสำหรับการออกแบบโครงการในลักษณะออกมาได้ละเอียดจนสามารถเป็นโครงการที่นำไปสร้างจริงได้ ต้องมีการออกแบบปรับปรุงอีกประมาณหนึ่ง

สำหรับผู้สนใจในหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่คล้ายคลึงกันนั้น ขอให้คำนึงเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมให้มาก ลักษณะเฉพาะ ลักษณะร่วม นิยามของวัฒนธรรม ระดับของวัฒนธรรม ขอบเขตของวัฒนธรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เราจะมองข้ามไม่ได้เพราะถ้าสิ่งเหล่านี้เปลี่ยนแปลงไปสามารถทำให้สภาพกายภาพที่เราจะทำการออกแบบเปลี่ยนแปลงไปมากทีเดียว ต้องเข้าใจในส่วนนี้ให้จริงๆเสียก่อน และการหาที่ตั้งโครงการประเภทนี้ก็เป็นจุดหนึ่งที่สำคัญมาก ถ้าได้ที่ตั้งที่มีวัฒนธรรมในพื้นที่มากได้ยิ่งดี โดยต้องไม่เข้าไปทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิมของพื้นที่ด้วย โดยต้องศึกษาวัตถุประสงค์ของพื้นที่ให้ดี เพราะพื้นที่วัฒนธรรมแต่ละแห่งจะมีวัตถุประสงค์ของย่านแตกต่างกัน เช่นภายในเกาะเมืองอยุธยา มีลักษณะของการอนุรักษ์อยู่มาก การเข้าไปสร้างอะไรใหม่ๆที่เปลี่ยนแปลงไปอาจจะไม่เหมาะสม ฯลฯ สุดท้าย การออกแบบโครงการประเภทนี้ต้องเข้าใจในรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบของโครงการเป็นอย่างดี ลักษณะขององค์ประกอบเบื้องต้น สิ่งที่สนับสนุนองค์ประกอบแต่ละส่วน การนำเอา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัฒนธรรมเข้ามาใช้ร่วมกันในแต่ละองค์ประกอบ ถ้าลักษณะที่ว่ามีความสมบูรณ์ในตัวเองและถูกต้อง โครงการนั้นก็น่าจะมีความสำเร็จได้ในระดับที่น่าพอใจ

ผู้ทำวิทยานิพนธ์เองหวังว่าวิทยานิพนธ์นี้จะสร้างจุดๆหนึ่งในพื้นแผ่นดินหนึ่งซึ่งหวังว่าถ้าจุดๆนี้มีการพัฒนาต่อไปหรือเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ผู้ทำวิทยานิพนธ์จะรู้สึกภาคภูมิใจกับการเดินทางครั้งนี้เป็นอันมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- วีรภาพ โฉมิตกุลม, แม่น้ำเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ: ณ บ้านวรรณกรรม, 2537
- พลเอก ดร.มนตรี ศุภาพร, วิสัยทัศน์อนาคตไทย, กรุงเทพฯ:
เอสอาร์พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด, 2535
- สุจิตต์ วงษ์เทศ, แม่น้ำลำคลองสายประวัติศาสตร์, กรุงเทพฯ: มติชน, 2539
- รศ.สุพัตรา สุภาพ, สังคมและวัฒนธรรมไทย, กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2532
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ทฤษฎีใหม่: มิตินี้ยิ่งใหญ่ทางความคิด, กรุงเทพฯ:
บริษัทสุชมและบุตร จำกัด, 2541
- สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์, เจ้าพระยาที่รัก, กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2528
- สมพงษ์ เกียรียงไทรเพชร, บันทึกประเพณีไทย ภาคกลาง, กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2537
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศิลปศาสตร์,
เอกสารการสอนชุดวิชาไทยศึกษา, กรุงเทพฯ: บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2537
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แนวทางพัฒนาการดำเนินงานวัฒนธรรม,
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แผนแม่บทวาระแห่งชาติ ว่าด้วยทศวรรษ
สืบสานวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา,
2541
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, แผนวัฒนธรรมแห่งชาติในช่วงพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8, กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541
- บริษัท ไทยอินโฟ คอนโซลิเคท จำกัด, หนังสือชุดโลกสีเขียวเรื่อง น้ำ, กรุงเทพฯ:
บริษัท ไทยอินโฟ คอนโซลิเคท จำกัด, 2537
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปทุมธานี, โครงการฟื้นฟูคุณภาพนแม่น้ำเจ้าพระยา
จังหวัดปทุมธานี, ปทุมธานี: สำนักงานสาธารณสุข, 2539
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, ข่าวกับวิถีชีวิตไทย, กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา, 2541
- บริษัท รัชอสส์ เอนจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์ จำกัด, โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการ
พัฒนาลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา รายงานหลัก, กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2537
- บริษัท รัชอสส์ เอนจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์ จำกัด, โครงการศึกษาข้อมูลและศักยภาพการ
พัฒนาลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ภาคผนวก, กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2537

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม, โครงการกรุงรัตนโกสินทร์, กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช, 2537
- นนทชัย ทองพุ่มพุกษา, "ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์",
วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง,
2538
- พงศกร ยิ้มสวัสดิ์, "ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมล้านนา จังหวัดเชียงใหม่",
วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2540
- วนัสสุดา ไชยมนตรี, "ศูนย์ศึกษาและเผยแพร่วัฒนธรรมและวิถีชีวิต
ลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา", วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2539
- ภัทรนันท์ ทักขณนท์, "ศูนย์วัฒนธรรมกรุงเทพฯ", วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540
- เอกชัย สืบวงศ์สาร, "ศูนย์ศึกษาวัฒนธรรมทางน้ำ กรุงเทพฯ", วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

-กฎหมายและเทศบัญญัติที่มีผลต่อการออกแบบโครงการ

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. 2522

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน โรง เรือน ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงานและสิ่งก่อสร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้ และหมายรวมถึง

(2) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ท่าเรือ ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพงหรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกับหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นให้บุคคลใช้สอยได้ทั่วไป

(4) พื้นทีหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลบรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา 8 (9)

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 8 (9) เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรมและการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

(9) พื้นทีหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กัลบรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิด หรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2526)
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. 2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“ อาคารสาธารณะ ” หมายความว่า อาคารที่ใช้ประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อกิจกรรมทางราชการ การเมือง การศึกษา การศาสนา การสังคม การนันทนาการหรือการพาณิชย์กรรม

“ อาคารพิเศษ ” หมายความว่า อาคารที่ต้องการมาตรฐานความปลอดภัยเป็นพิเศษ
(1) โรงมหรสพ อัฒจันทร์ หอประชุม หอสมุด หอศิลป์ พิพิธภัณฑ์สถานหรือศาสนสถาน

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535)
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. 2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“ อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกัน ≥ 10000 ตารางเมตร

“ ที่ว่าง ” หมายความว่า พื้นที่อันปราศจากหลังคาหรือสิ่งก่อสร้างปกคลุม เช่น บ่อน้ำ สระว่ายน้ำหรือที่จอดรถ รวมถึงสิ่งก่อสร้างหรืออาคารที่สูง ≤ 1.20 เมตรและไม่มีหลังคาหรือสิ่งก่อสร้างปกคลุมเหนือระดับนั้น

“ ถนนสาธารณะ ” หมายความว่า ถนนที่เปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็นทางสัญจรได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะเรียกเก็บค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด 1

ลักษณะของอาคาร เนื้อที่ว่างภายนอกอาคารและแนวอาคาร

ข้อ 2 ที่ดินที่ตั้งของอาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีเนื้อที่อาคาร ≥ 30000 ตารางเมตร ด้านสั้นสุดของที่ดินต้อง ≥ 12.00 เมตร ติดถนนสาธารณะที่กว้าง ≥ 10.00 เมตรตลอดแนวถนน นับตั้งแต่ที่ตั้งอาคารไปจนเชื่อมกับถนนสาธารณะอื่นที่กว้าง ≥ 10.00 เมตร

ข้อ 3 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีถนนหรือที่ว่างปราศจากสิ่งปกคลุมโดยรอบอาคารกว้าง ≥ 6.00 เมตร และระดับเพลิงสามารถเข้าออกได้สะดวก

ที่ว่างดังกล่าวให้รวมระยะเขตห้ามก่อสร้างอาคารบางชนิดหรือบางประเภทริมถนนหรือทางหลวงตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 4 พื้นหรือผนังของอาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องห่างเขตที่ดินของผู้อื่นและถนนสาธารณะ ≥ 6.00 เมตร

ข้อ 5 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีค่าสูงสุดของอัตราส่วนระหว่าง พื้นที่อาคารรวมทุกชั้น / พื้นที่ดินของทุกอาคารที่อยู่บนที่ดินแปลงเดียวกัน $\leq 10 / 1$

ข้อ 6 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีที่ว่างปราศจากสิ่งปกคลุม \geq

(2) อาคารสาธารณะที่ไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ต้องมีที่ว่าง $\geq 10\%$ ของที่ดินแปลงนั้น

ข้อ 7 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีระบบระบายอากาศ ระบบบำบัดน้ำเสียและระบบระบายน้ำทิ้ง ตามหมวด 2 และหมวด 3 ถ้าเป็นอาคารที่มีชั้นใต้ดิน ระบบดังกล่าวต้องแยกออกจากระบบเหนือพื้นดิน

หมวด 2

ระบบระบายอากาศ ระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันเพลิงไหม้

ข้อ 9 การระบายอากาศในอาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติหรือวิธีกล ดังต่อไปนี้

(1) การระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ ให้เฉพาะกับผนังด้านนอก โดยให้มีช่องเปิดสู่ภายนอกอาคารได้ ซึ่งต้องเปิดไว้ระหว่างใช้สอยพื้นที่นั้น พื้นที่ของช่องเปิดต้องมีขนาด $\geq 10\%$ ของพื้นที่นั้น

(2) การระบายอากาศโดยวิธีกล ให้มีอุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศเพื่อให้เกิดการนำอากาศเข้ามาตามอัตราดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การระบายอากาศ

ลำดับ	สถานที่	อัตราการระบายอากาศไม่น้อยกว่า จำนวนเท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมง
2	ห้องน้ำ ห้องส้วม ของอาคารสาธารณะ	4
6	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	7
10	ห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและ เครื่องดื่ม	24
11	ลิฟต์โดยสารและลิฟต์ดับเพลิง	30

ตำแหน่งช่องนำอากาศเข้าโดยวิธีกล ต้องห่างจากที่เกิดอากาศเสียและช่องระบายอากาศทิ้ง ≥ 5.00 เมตร สูงจากพื้นดิน ≥ 1.50 เมตร

ข้อ 10 การระบายอากาศในอาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีการปรับภาวะอากาศด้วยระบบปรับอากาศ ต้องมีลักษณะดังนี้

(1) ต้องมีการนำอากาศภายนอกเข้ามาในพื้นที่ปรับภาวะอากาศหรือดูดอากาศจากภายในพื้นที่ปรับภาวะอากาศออก \geq

การระบายอากาศในกรณีที่มีระบบปรับภาวะอากาศ

ลำดับ	สถานที่	ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง/ตารางเมตร
14	ห้องประชุม	6
15	ห้องน้ำ ห้องส้วม	10
16	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	10
18	ห้องครัว	30

ข้อ 11 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าเพื่อการแสงสว่างหรือกำลัง ซึ่งต้องมีการเดินสายและติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าตามมาตรฐานของการไฟฟ้านครหลวงหรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ข้อ 14 อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉิน และต้องเพียงพอตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) จ่ายพลังงานไฟฟ้าเป็นเวลา ≥ 2 ชั่วโมง สำหรับสัญลักษณ์ทางฉุกเฉินทางเดิน ห้องโถง บันไดและระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้

(2) จ่ายพลังงานไฟฟ้าตลอดเวลาสำหรับลิฟต์ดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิง ห้องช่วยชีวิตฉุกเฉินเป็นต้น

ข้อ 18 อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบป้องกันเพลิงไหม้ ซึ่งประกอบด้วยระบบท่อเย็นที่เก็บน้ำสำรอง และหัวรับน้ำดับเพลิงดังนี้

(5) ปริมาณการส่งจ่ายน้ำสำรองต้องมีปริมาณไม่น้อยกว่า 30 ลิตร/วินาที สำหรับท่อเย็นท่อแรก และไม่น้อยกว่า 15 ลิตร/วินาทีสำหรับท่อเย็นที่เพิ่มขึ้นในอาคารหลังเดียวกัน แต่รวมแล้วไม่จำเป็นต้องมากกว่า 95 ลิตร/วินาที และสามารถจ่ายน้ำเป็นเวลา ≥ 30 นาที

ข้อ 19 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องติดตั้งเครื่องดับเพลิงมือถือตามชนิดและขนาดที่เหมาะสม โดยมี 1 เครื่อง/พื้นที่อาคาร ≤ 1000 ตารางเมตร @ ≤ 45.00 เมตร แต่ละชั้น ≥ 1 เครื่อง การติดตั้งต้องให้ส่วนบนสุดของตัวเครื่องสูงกว่าพื้นอาคาร ≤ 1.50 เมตร ในที่ที่สามารถอ่านคำแนะนำได้สะดวก

ข้อ 20 อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องจัดให้มีระบบดับเพลิงอัตโนมัติหรือระบบอื่นที่เทียบเท่า

หมวด 3

ระบบบำบัดน้ำเสียและการระบายน้ำทิ้ง

ข้อ 31 การระบายน้ำฝนจากอาคารขนาดใหญ่พิเศษ จะระบายลงสู่แหล่งน้ำโดยตรงก็ได้ แต่ต้องไม่ก่ออันตรายแก่สุขภาพ

หมวด 4

ระบบประปา

ข้อ 36 อาคารขนาดใหญ่พิเศษ ต้องมีระบบสำรองน้ำที่สามารถจ่ายน้ำในชั่วโมงการใช้น้ำสูงสุดได้นาน ≥ 2 ชั่วโมง

หมวด 5

ระบบกำจัดขยะมูลฝอย

ข้อ 38 อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบกำจัดขยะโดยวิธีขนลำเลียงหรือทิ้งลงปล่องทิ้งมูลฝอย

ข้อ 39 ปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้นในอาคารคิดจาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) การใช้เพื่อการพาณิชย์กรรมหรือการอื่น ปริมาณมูลฝอยไม่น้อยกว่า 0.4 ลิตร/ตาราง
เมตร/วัน

ข้อ 40 อาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีที่พักรวมมูลฝอยต้องมีลักษณะดังนี้

- (1) ขนาดความจุ ≥ 3 เท่าของปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในข้อ 39
- (2) ผนังต้องทำด้วยวัสดุถาวรและทนไฟ
- (3) พื้นผิวภายในต้องเรียบและกันน้ำซึม
- (4) ต้องมีการป้องกันกลิ่นและน้ำฝน
- (5) ต้องมีการระบายน้ำเสียจากมูลฝอยเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย
- (6) ต้องมีการระบายอากาศและป้องกันน้ำเข้า

ที่พักรวมมูลฝอยต้องห่างจากที่ประกอบและที่เก็บอาหาร ≥ 4.00 เมตร

ถ้าที่พักรวมมูลฝอยมีความจุ > 3 ลูกบาศก์เมตรต้องห่างจากที่ประกอบและที่เก็บอาหาร \geq

10.00 เมตร

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 39 (พ.ศ. 2537)

ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร

พ.ศ. 2522

หมวด 1

แบบและระเบียบวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบป้องกันอัคคีภัย

ข้อ 2 อาคารต่อไปนี้ต้องมีวิธีการเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย

- (2) อาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน เช่น โรงมหรสพ หอประชุม สถานศึกษา สนาม

กีฬา หอสมุด เป็นต้น

ข้อ 3 อาคารตามข้อ 2 (2) ต้องมีเครื่องดับเพลิงมือถือตามชนิดและขนาดที่กำหนดไว้ในตา

ราง

ชนิดของเครื่องดับเพลิง	ขนาดบรรจุ \geq
(1) โฟมเคมี	10 ลิตร
(2) ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์	4 กิโลกรัม
(3) ผงเคมีแห้ง	4 กิโลกรัม
(4) HALON 1211	4 กิโลกรัม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 5 อาคารตามข้อ 3 ที่มีพื้นที่รวมกันในหลังเดียวกัน 200 ตารางเมตร ต้องมี
สัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้น

ข้อ 6 ระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (1) อุปกรณ์แจ้งเหตุทั้งแบบอัตโนมัติและแบบใช้มือเพื่อให้อุปกรณ์สัญญาณส่งเตือนเพลิงไหม้ทำงาน
- (2) อุปกรณ์สัญญาณส่งเตือนเพลิงไหม้ที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารทราบได้

หมวด 2

แบบและจำนวนห้องน้ำและห้องส้วม

ข้อ 8 อาคารที่บุคคลจะเข้าใช้สอยได้ ต้องมีจำนวนห้องน้ำ ห้องส้วม \geq

ชนิดหรือประเภทของอาคาร	ห้องส้วม		ห้องน้ำ	อ่างล้างมือ	
	โถส้วม	โถปัสสาวะ			
(7) หอประชุมหรือโรงแรมหรือที่พัก อาคาร 200 ตารางเมตร หรือ 100 คน	ก. สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	ข. สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1
(9) สำนักงานต่อพื้นที่อาคาร 300 ตาราง เมตร	ก. สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	ข. สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1
(10) ภัตตาคารต่อพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะ อาหาร 200 ตารางเมตร	ก. สำหรับผู้ชาย	1	2	-	1
	ข. สำหรับผู้หญิง	2	-	-	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 9 ห้องน้ำ ห้องส้วมจะแยกหรือรวมกันก็ได้ แต่ต้องทำความสะอาดได้ง่าย มีช่องระบายอากาศ $\geq 10\%$ ของพื้นที่ห้อง หรือมีพัดลมระบายอากาศได้เพียงพอระยะตั้งจากพื้นถึงฝ้าเพดาน ≥ 1.80 เมตร
 ถ้าห้องน้ำ ห้องส้วมแยกกัน ต้องมีพื้นที่ภายในแต่ละห้อง ≥ 0.9 ตารางเมตร และต้องมีความกว้าง ≥ 0.9 เมตร
 ถ้าห้องน้ำ ห้องส้วมอยู่รวมกันต้องมีพื้นที่ภายในแต่ละห้อง ≥ 1.50 ตารางเมตร

กฎกระทรวง
 ฉบับที่ 41 (พ.ศ. 2537)
 ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
 พ.ศ. 2522

ข้อ 2 ที่จอดรถต้องเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าและมีขนาด
 (1) $\geq 2.40 \times 6.00$ กรณีจอดทำมุม $\leq 30^\circ$ กับแนวทางเดินรถ
 (2) $\geq 2.40 \times 5.00$ กรณีจอดตั้งฉากกับแนวทางเดินรถ
 (3) $\geq 2.40 \times 5.50$ กรณีจอดทำมุม $\geq 30^\circ$ กับแนวทางเดินรถ
 ข้อ 3 ที่จอดรถแต่ละคันต้องแสดงลักษณะและขอบเขตของที่จอดรถไว้ชัดเจน และต้องมีทางเดินรถเชื่อมต่อกันโดยตรงกับทางเข้า - ออก และที่กลับรถ

กฎกระทรวง
 ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2517)
 ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร
 พ.ศ. 2479

ข้อ 2 ให้กำหนดประเภทของอาคารซึ่งต้องมีที่จอดรถยนต์ ที่กลับรถและทางเข้าออกของรถยนต์
 ข้อ 8 ทางเข้าออกของรถยนต์ต้องกว้าง ≥ 6.00 เมตร
 ถ้าจัดให้รถวิ่งทางเดียวทางเข้าออกต้องกว้าง ≥ 3.50 เมตรและปากทางเข้าออกต้องมีลักษณะดังนี้
 (1) ศูนย์กลางทางเข้าออกต้องห่างจากจุดเริ่มโค้งหรือหักมุมของทางร่วม ทางแยก ≥ 20 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 53 (พ.ศ. 2542)
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. 2522

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5(3) และมาตรา 8 (10) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 มาตรา 48 วรรคหนึ่ง และมาตรา 49 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“บริเวณที่ 1” หมายความว่า

พื้นที่ในบริเวณด้านเหนือคลองสวนพลู ฝั่งใต้ ด้านตะวันออกจดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3477 (สายแยกทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 308 (บางปะอิน) – บรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3059 (วัดพนัญเชิง)) ฝากตะวันตก ด้านใต้จดแนวเขตควบคุมอาคารตามพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 บังคับในท้องที่บางแห่งในตำบลสวนพริก ตำบลลุมพินี ตำบลบ้านเกาะ ตำบลคลองสวนบัว ตำบลภูเขาทอง ตำบลบ้านป้อม ตำบลไผ่ลิง ตำบลลำภาลมิ่ง ตำบลคลองสวนพลู ตำบลปากกระวาน ตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา และตำบลธนู อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2532 และด้านตะวันตกจดแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งตะวันออก

ข้อ 2 ให้กำหนดพื้นที่บางส่วนในท้องที่ตำบลบ้านใหม่ ตำบลวัดตุ้ม ตำบลหันตรา ตำบลบ้านเกาะ ตำบลสวนพริก ตำบลลุมพินี ตำบลคลองสระบัว ตำบลภูเขาทอง ตำบลหัวรอ ตำบลบ้านป้อม ตำบลหอรัตนไชย ตำบลไผ่ลิง ตำบลท่าवासูกกรี ตำบลประตู่ชัย ตำบลกะมัง ตำบลคลองสวนพลู ตำบลลำภาลมิ่ง ตำบลปากกระวาน ตำบลเกาะเรียน ตำบลคลองตะเคียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายในบริเวณห้ามก่อสร้างอาคารชนิดและประเภทดังต่อไปนี้

ก. ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่

1. อาคารที่พักอาศัยประเภทบ้านเดี่ยว ห้องแถวหรือตึกแถวที่มีความสูงไม่เกิน 12 เมตร
2. อาคารหรือสถานที่ของทางราชการที่มีความสูงไม่เกิน 15 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อาคารหรือสถานที่ขององค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่ใช้ในกิจการขององค์การหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ที่มีความสูงไม่เกิน 15 เมตร
4. ศาสนสถานที่มีความสูงไม่เกิน 15 เมตร
5. หอดังน้ำที่มีความสูงไม่เกิน 15 เมตร
6. เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ รั้ว กำแพงและประตู

การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินถึงยอดผนังหรือยอดฝาด้านที่สูงที่สุดของชั้นที่อยู่สูงที่สุด แต่ไม่นับรวมส่วนของผนังหรือฝาที่เป็นส่วนของหลังคา

ข้อ 3 ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 2 ห้ามมิให้ก่อสร้างอาคารที่มีลักษณะของหลังคา หลังคาคลุมบันได หรือโครงสร้างส่วนที่สูงที่สุดของอาคารเป็นรูปทรงอื่นใดที่มีรูปทรงจั่ว รูปทรงปั้นหยา หรือรูปทรงไทย

กฎกระทรวง

ฉบับที่ 396 (พ.ศ. 2542)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และ มาตรา 26 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับได้มีกำหนด 5 ปี

ข้อ 2 ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมในท้องที่ตำบลบ้านใหม่ ตำบลวัดตุม ตำบลหันตรา ตำบลบ้านเกาะ ตำบลสวนพริก ตำบลลุมพลี ตำบลคลองสระบัว ตำบลภูเขาทอง ตำบลหัวรอ ตำบลบ้านป้อม ตำบลหอรัตนไชย ตำบลไผ่ลิง ตำบลท่าवासูกกรี ตำบลประตูชัย ตำบลกะมัง ตำบลคลองสวนพลู ตำบลลำภาดลุ่ม ตำบลปากกราม ตำบลเกาะเรียน ตำบลคลองตะเคียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา และตำบลข้าวเม่า ตำบลธนู อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 4 การวางและจัดทำผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา การดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณูปโภค บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อมในบริเวณเขตตามข้อที่ 2 ให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 5 ผังเมืองรวมเมืองตามกฎกระทรวงนี้ มีนโยบายและมาตรการเพื่อจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพ สามารถรองรับและสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและโครงการบริการสาธารณะโดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมชุมชนเมืองให้เป็นศูนย์กลางการบริหาร การปกครอง และการศึกษาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญด้านประวัติศาสตร์
3. ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี ให้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
4. พัฒนาการทางสังคมโดยพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้เพียงพอ และได้มาตรฐาน
5. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ข้อ 6 การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวม ให้เป็นไปตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทและแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง และรายการประกอบแผนผังทำกฎกระทรวงนี้

ข้อ 8 ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัย สถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเป็นส่วนใหญ่ สำหรับการใช้นที่ดินเพื่อกิจการอื่น ให้ใช้ได้ไม่เกินร้อยละสิบห้าของแปลงที่ดินที่ยื่นขออนุญาต เว้นแต่ในบริเวณหมายเลข 1.1, 1.14 และบริเวณหมายเลข 1.22 ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการอื่นได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของแปลงที่ดินที่ยื่นขออนุญาต และห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบกิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

1. โรงงานทุกจำพวกตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เว้นแต่โรงงานตามประเภท ชนิดและจำพวกที่กำหนดให้ดำเนินการได้ตามบัญชีทำกฎกระทรวง
2. สถานที่บรรจุก๊าซและสถานที่เก็บก๊าซตามกฎหมายว่าด้วยการการบรรจุก๊าซ ปิโตรเลียมเหลวแต่ไม่หมายความรวมถึงสถานีบริการ ร้านจำหน่ายก๊าซ สถานที่ใช้ก๊าซ และสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ
3. สถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงเว้นแต่เป็นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
4. กำจัดมูลฝอย
5. ซ้ำขยายเศษวัสดุ

การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทนี้ ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การใช้ประโยชน์ที่ดินริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 ให้มีที่ว่างห่างจากแนวเขตทาง
ไม่น้อยกว่า 15 เมตร
2. การใช้ประโยชน์ที่ดินริมฝั่งแม่น้ำ ลำคลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะ ให้มีที่ว่างตามแนว
ขนานริมฝั่งแม่น้ำ ลำคลอง หรือแหล่งน้ำสาธารณะไม่น้อยกว่า 6 เมตร เว้นแต่เป็นการ
ก่อสร้างเพื่อการคมนาคมทางน้ำหรือการสาธารณูปโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้